

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/366, 1. märts 2017, millega pärast aegumise läbivaatamist vastavalt määruse (EL) 2016/1037 artikli 18 lõikele 2 ja pärast osalise vahepealse läbivaatamise lõpetamise uurimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1037 artikli 19 lõikele 3 kehtestatakse Hiina Rahvavabariigist pärinevate või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes lõplikud tasakaalustavad tollimaksud 1
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/367, 1. märts 2017, millega pärast aegumise läbivaatamist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1036 artikli 11 lõikele 2 ja pärast osalise vahepealse läbivaatamise uurimise lõpetamist vastavalt määruse (EL) 2016/1036 artikli 11 lõikele 3 kehtestatakse Hiina Rahvavabariigist pärinevate või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks 131
- Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/368, 2. märts 2017, millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril 208

OTSUSED

- ★ Nõukogu rakendusotsus (EL) 2017/369, 27. veebruar 2017, millega kehtestatakse kontrollimeetmed 2-[[1-(tsükloheksüülmetüül)-1H-indool-3-karbonüül]amino]-3,3-dimetüülbutaanhappe metüülestri (MDMB-CHMICA) suhtes 210
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/370, 1. märts 2017, millega muudetakse rakendusotsust 2014/909/EL, pikendades Itaalias kehtivate teatavate väikese tarumardika vastaste kaitsemeetmete kohaldamisperioodi ja muutes nende meetmetega hõlmatud piirkondade loetelu (teatavaks tehtud numbri C(2017) 1321 all)⁽¹⁾ 213

(¹) EMPs kohaldatav tekst

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2017/366,

1. märts 2017,

millega pärast aegumise läbivaatamist vastavalt määruse (EL) 2016/1037 artikli 18 lõikele 2 ja pärast osalise vahepealse läbivaatamise lõpetamise uurimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1037 artikli 19 lõikele 3 kehtestatakse Hiina Rahvavabariigist pärinevate või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes lõplikud tasakaalustavad tollimaksud

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrust (EL) 2016/1037 kaitse kohta subsideeritud impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed, ⁽¹⁾ ning eriti selle artiklit 18,

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

1.1. Kehtivad meetmed

- (1) Nõukogu kehtestas oma rakendusmäärusega (EL) nr 1239/2013 ⁽²⁾ (edaspidi „esialgne määrus“) kuni 11,5 % suurused lõplikud tasakaalustavad tollimaksud Hiina Rahvavabariigist (edaspidi „HRV“ või „Hiina“) pärinevate kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite või paneelide ja kristalsest ränist fotoelektrilistes moodulites või paneelides kasutatavate elementide impordile. Edaspidi nimetatakse neid meetmeid „kehtivateks meetmeteks“ ning esialgses määruses sätestatud meetmete kehtestamise aluseks olnud uurimist „esialgseks uurimiseks“.
- (2) Komisjon kinnitas rakendusotsusega 2013/707/EL ⁽³⁾ muudetud hinnakohustuse (edaspidi „hinnakohustus“) heakskiitmise lõplike meetmete kohaldamise ajaks. Seejärel võttis komisjon vastu rakendusotsuse 2014/657/EL, ⁽⁴⁾ millega selgitatakse hinnakohustuse rakendamist. Komisjon võttis vastu ka viis rakendusmäärust, millega tühistatakse mitme eksportiva tootja hinnakohustuse heakskiitmine ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ ELT L 176, 30.6.2016, lk 55.

⁽²⁾ Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1239/2013, millega kehtestatakse Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes lõplik tasakaalustav tollimaks (ELT L 325, 5.12.2013, lk 66).

⁽³⁾ Komisjoni 4. detsembri 2013. aasta rakendusotsus 2013/707/EL, millega kinnitatakse pakutud hinnakohustus, mis on seotud Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi käsitlevate dumpingu- ja subsidiumivastaste menetlustega, lõplike meetmete kohaldamise ajaks (ELT L 325, 5.12.2013, lk 214).

⁽⁴⁾ Komisjoni 10. septembri 2014. aasta rakendusotsus 2014/657/EL, millega võetakse vastu eksportivate tootjate rühma ning Hiina masinate ja elektroonikatoodete impordi ja ekspordi kaubanduskoja ettepanek selgituste saamiseks rakendusotsuses 2013/707/EL osutatud hinnakohustuse rakendamise kohta (ELT L 270, 11.9.2014, lk 6).

⁽⁵⁾ Komisjoni rakendusmäärused (EL) 2015/1403 (ELT L 218, 19.8.2015, lk 1), (EL) 2015/2018 (ELT L 295, 12.11.2015, lk 23), (EL) 2016/115 (ELT L 23, 29.1.2016, lk 47), (EL) 2016/1045 (ELT L 170, 29.6.2016, lk 5) ja (EL) 2016/1998 (ELT L 308, 16.11.2016, lk 8), millega tühistatakse mitme eksportiva tootja hinnakohustuse heakskiitmine.

- (3) 5. mail 2015 avaldas komisjon teate vaatlusaluse toote impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste ja tasakaalustavate meetmete osalise vahepealse läbivaatamise algatamise kohta⁽⁶⁾. Läbivaatamine piirdus võrdlusalusega, mida kasutati võrdlusena eespool nimetatud hinnakohustuses kehtestatud hinnakohandamismehhanismis. See lõpetati 2016. aasta jaanuaris komisjoni rakendusmääruse (EL) 2016/12⁽⁷⁾ alusel.
- (4) Komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2016/184⁽⁸⁾ laiendas nõukogu pärast meetmetest kõrvalehoidmise uurimist Hiina Rahvabariigist pärinevate või sealt saadetud, kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes liitu rakendusmäärusega (EL) nr 1239/2013 kehtestatud lõplikku tasakaalustavat tollimaksu Malaisiast ja Taiwanist saadetud, kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordile, olenemata sellest, kas need deklareeritakse Malaisiast või Taiwanist pärinevana või mitte.

1.2. Läbivaatamistaotlus

- (5) Pärast seda, kui avaldati teade⁽⁹⁾ Hiina Rahvabariigist pärinevate või sealt saadetud, kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate tasakaalustusmeetmete kehtivuse eelseisva aegumise kohta, sai Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon“) nõukogu määruse (EÜ) nr 597/2009⁽¹⁰⁾ (edaspidi „alusmäärus“) artikli 18 kohase läbivaatamistaotluse.
- (6) Äriühing EU ProSun (edaspidi „taotleja“) esitas 4. septembril 2015 taotluse tootjate nimel, kelle toodang moodustab kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) kogutoodangust liidus üle 25 %, ja seda toetasid liidu tootjad, kelle toodang moodustab kokku üle 50 % samasuguse toote kogutoodangust, mille on tootnud liidu tootmisharu see osa, kes väljendas taotluse suhtes toetust või vastuseisu. Taotlus põhines väitel, et meetmete kehtivuse lõppedes subsideerimine tõenäoliselt jätkuks ja liidu tootmisharule tekitata kahju korduks.

1.3. Aegumise ja osalise vahepealse läbivaatamise algatamine

- (7) Olles pärast konsulteerimist alusmääruse artikli 25 lõikega 1 loodud komiteega kindlaks teinud, et on olemas piisav tõendusmaterjal aegumise läbivaatamise algatamiseks, avaldas komisjon 5. detsembril 2015. aastal *Euroopa Liidu Teatajas* teate aegumise läbivaatamise algatamise kohta (edaspidi „algatamisteade“) (11) kooskõlas alusmääruse artikliga 18.
- (8) Komisjon algatas samal päeval Hiina Rahvabariigist pärinevate või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete aegumise⁽¹²⁾ ja osalise vahepealse läbivaatamise⁽¹³⁾. See menetlus on paralleelne, kuid eraldiseisev menetlus, mida käsitletakse eraldi määruse alusel.
- (9) Enne meetmete aegumise läbivaatamise menetluse algatamist ning kooskõlas alusmääruse artikli 10 lõikega 7 ja artikli 33 punktiga a teatas komisjon Hiina valitsusele, et on saanud nõuetekohaselt dokumenteeritud läbivaatamistaotluse, ning kutsus Hiina valitsust konsultatsioonidele eesmärgiga selgitada läbivaatamistaotluse sisuga

⁽⁶⁾ Teade Hiina Rahvabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete ja tasakaalustusmeetmete osalise vahepealse läbivaatamise algatamise kohta (ELT C 147, 5.5.2015, lk 4).

⁽⁷⁾ Komisjoni 6. jaanuari 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/12, millega lõpetatakse Hiina Rahvabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete ja tasakaalustusmeetmete osaline vahepealne läbivaatamine (ELT L 4, 7.1.2016, lk 1).

⁽⁸⁾ Komisjoni 11. veebruari 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/184, millega laiendatakse Hiina Rahvabariigist pärit või sealt lähetatud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes nõukogu rakendusmäärusega (EL) nr 1239/2013 kehtestatud lõplikku tasakaalustavat tollimaksu Malaisiast ja Taiwanist lähetatud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordile, olenemata sellest, kas need on deklareeritud Malaisiast või Taiwanist pärinevana või mitte (ELT L 37, 12.2.2016, lk 56).

⁽⁹⁾ Teade teatavate tasakaalustusmeetmete eelseisva aegumise kohta (ELT C 137, 25.4.2015, lk 28).

⁽¹⁰⁾ Nõukogu 11. juuni 2009. aasta määrus (EÜ) nr 597/2009 kaitse kohta subsideeritud impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed (ELT L 188, 18.7.2009, lk 93). See määrus tunnistati kehtetuks määrusega (EL) 2016/1037.

⁽¹¹⁾ ELT C 405 5.12.2015, lk 20.

⁽¹²⁾ ELT C 405 5.12.2015, lk 8.

⁽¹³⁾ Teade Hiina Rahvabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete ja tasakaalustusmeetmete osalise vahepealse läbivaatamise algatamise kohta (ELT C 405, 5.12.2015, lk 33).

seotud olukorda ja jõuda vastastikku kokkulepitud lahenduseni. Hiina valitsus nõustus osalema konsultatsioonidel, mis peeti 2. detsembril 2015. Konsulteerimise käigus ei jõutud vastastikku kooskõlastatud lahenduseni. Siiski võeti nõuetekohaselt arvesse HRV ametiasutuste esitatud märkusi.

- (10) Komisjon algatas samal päeval *ex officio* osalise vahepealse läbivaatamise vastavalt alusmääruse artikli 19 lõikele 3, mille käigus uuritakse üksnes seda, kas liidu huvides on või ei ole säilitada meetmed, mida praegu kohaldatakse kristalsest ränist fotoelektrilistes moodulites või paneelides kasutatavate elementide suhtes ⁽¹⁴⁾ (edaspidi „vahepealse läbivaatamise algatamise teade“).

1.4. Läbivaatamisega seotud uurimisperiod ja vaatlusalune period

- (11) Subsideerimise jätkumise või kordumise tõenäosuse uurimine hõlmas ajavahemikku alates 1. oktoobrist 2014 kuni 30. septembrini 2015 (edaspidi „läbivaatamisega seotud uurimisperiod“). Kahju jätkumise või kordumise tõenäosuse hindamise jaoks asjakohaste suundumuste uurimine hõlmas ajavahemikku alates 1. jaanuarist 2012 kuni 30. septembrini 2015 (edaspidi „vaatlusalune period“).

1.5. Huvitatud isikud

- (12) Algamisteadetes kutsus komisjon huvitatud isikuid uurimises osalemiseks komisjoniga ühendust võtma. Lisaks teavitas komisjon konkreetselt taotluse esitajat, muid teadaolevaid liidu tootjaid, teadaolevaid eksportivaid tootjaid Hiinas ja Hiina ametiasutusi, teadaolevaid importijaid, tarnijaid ja kasutajaid, kaubandusettevõtjaid, aga ka teadaolevalt seotud ühendusi uurimise algatamisest ja kutsus neid selles osalema.
- (13) Huvitatud isikutel oli võimalus esitada uurimise algatamise kohta märkusi ning taotleda komisjonilt ja/või kaubandusmenetlustes ärakuulamise eest vastutavalt ametnikult enda ärakuulamist.

1.6. Väljavõteline uuring

- (14) Komisjon andis algamisteadetes teada, et võib teha huvitatud isikute väljavõteline uuringu kooskõlas alusmääruse artikliga 27.

1.6.1. Liidu tootjad

- (15) Komisjon märkis algamisteadetes, et on moodustanud liidu tootjatest esialgse valimi. Komisjon võttis valimi moodustamise aluseks suurima tüüpilise liitu suunatud müügi mahu, võttes arvesse tootmiskahtu ja geograafilist asukohta, mida oli võimalik ettenähtud aja jooksul uurida. Valim koosnes liidu kuuest moodulitootjast ja liidu kolmest elemenditootjast. Esialgsesse valimisse kaasati nii vertikaalselt integreeritud kui ka integreerimata tootjad. Komisjon palus kõigil huvitatud isikutel esitada selle valimi kohta märkusi. Kõik esialgselt valitud äriühingud nõustusid kuuluma valimisse.
- (16) Märkusi väljapakutud valimi kohta saadi mitmelt huvitatud isikult. Nad ei olnud rahul asjaoluga, et liidu mitme tootja nimi ja asukoht olid konfidentsiaalsed, mis ei võimaldanud esitada märkusi valimisse kuuluvate tootjate osa kohta liidu tootmisharu kogutoodangus ja müügimahus.
- (17) Komisjon tuletas meelde, et kõik liidu tootjad, välja arvatud SolarWorld, WARIS Srl (edaspidi „Waris“) ja Sillia VL (edaspidi „Sillia“) taotlesid algamisetapis oma nime konfidentsiaalsena hoidmist. Komisjon võttis neid taotlusi arvesse, kuid kutsus tootjaid üles kinnitama oma soovi jääda anonüümseks kogu läbivaatamisega seotud uurimiste ajal ja põhjendama oma taotlust. Kõik asjaomased äriühingud, välja arvatud üks, kinnitasid oma esialgset taotlust ja põhjendasid seda. Äriühingud märkisid eelkõige, et kardavad HRVs majandustegevusest ja/või HRVst pärit toorainest ja osadest ilma jääda. Neid väiteid peeti põhjendatuks. Komisjon otsustas seega rahuldada

⁽¹⁴⁾ Vt joonealune märkus 13.

nende anonüümsustootluse ja lükkas tagasi huvitatud isikute taotlused avalikustada valimisse kaasatud liidu tootjate identiteet ja asukoht. Anonüümsust taotlenud äriühingute seas nõustus ainult Jabil Assembly Poland sp. zoo. (edaspidi „Jabil“) lõplikus valimis oma nime avalikustama.

- (18) Üks eksportiv tootja väitis, et komisjon ei määranud enne esialgse valimi moodustamist kindlaks liidu tootmisharu. Seepärast ei olnud tal võimalik esitada märkusi selle kohta, kas valim on esindav. Lisaks on mõned valimisse kuuluvad liidu tootjad, nagu SolarWorld, vertikaalselt integreeritud, sest nad toodavad elemente, mida kasutatakse peamiselt nende enda moodulitootmises. Sellest tulenevalt on oht, et sama lõpptoote (moodulite) tootmist on kaks korda arvestatud.
- (19) Algamisteate kohaselt osutab „liidu tootmisharu“ kõikidele liidu moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) tootjatele. Peale selle on liidu tootmisharu määratletud selgelt juba esialgses uurimises. Viimaseks on elementide tootmine tootmisharusiseseks kasutamiseks kaebuse ja liidu tootmisharu tüüpilisuse uurimisest välja jäetud. Seepärast lükkati see väide tagasi.
- (20) Mitu teist huvitatud isikut väitis, et komisjon ei oleks tohtinud valimisse kaasata äriühinguid Waris ja Sillia, sest nad on liidu väikesed moodulitootjad. Seepärast on neil väga konkreetne ärimudel, mida ei saa lugeda tüüpiliseks. Komisjon oleks selle asemel pidanud kaasama selliseid suuri ja keskmise suurusega äriühinguid nagu Jabil.
- (21) Komisjon lükkas selle väite tagasi, sest ta kaasas valimisse märkimisväärse hulga suuri ja keskmise suurusega moodulitootjaid. Äriühingud Waris ja Sillia kaasati valimisse, et tagada ulatuslikum geograafiline esindatus.
- (22) Pärast menetluse algatamist pidi komisjon äriühingu Sillia valimist välja jätma, sest see ei teinud koostööd. Seetõttu moodustas ülejäänud valimisse kaasatud liidu tootjate müük 38,8 % kogu ELi müügist ja nende toodang 55 % moodulite kogutoodangust liidus. Elementid moodustasid 76,6 % kogu ELi müügist ja 77 % liidu kogutoodangust. Seetõttu peeti valimit liidu tootmisharu suhtes endiselt esindavaks.

1.6.2. Importijate väljavõtteline uuring

- (23) Selleks et otsustada, kas väljavõtteline uuring on vajalik, ja moodustada vajaduse korral valim, palus komisjon, et sõltumatud importijad esitaksid algatamisteates nimetatud teabe.
- (24) Nõutud teabe esitasid kaks sõltumatut importijat, kes nõustusid kuuluma valimisse. Arvestades importijate väikest arvu, otsustas komisjon, et väljavõtteline uuring ei ole vajalik.

1.6.3. Eksportivad tootjad

- (25) Selleks et otsustada, kas väljavõtteline uuring on vajalik, ja moodustada vajaduse korral valim, palus komisjon kõigil Hiina eksportivatel tootjatel esitada algatamisteates nimetatud teave. Lisaks palus komisjon Hiina ametiasutustel teha kindlaks muud eksportivad tootjad, kes võiksid olla uurimises osalemisest huvitatud, ja/või võtta nendega ühendust.
- (26) Kuigi Hiina 86 eksportivat tootjat/eksportivate tootjate kontserni edastas valimi moodustamise jaoks I lisas nõutud teabe vastuseks algatamisteatele, ei esitanud kolm suurimat peamist eksportivat tootjat/eksportivate tootjate kontserni (seoses vaatlusaluse toote ekspordiga liitu vastavalt artikli 14 lõike 6 kohasele andmebaasile) nõutud teavet. Neid asjaolusid arvesse võttes kaasas komisjon valimisse järgmised kolm suurima liitu suunatud ekspordimüügimahuga eksportivat tootjat/eksportivate tootjate kontserni, kes edastasid nõutud teabe ja tegid uurimise ajal koostööd:

— Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd, Changzhou, China

— Jinko Solar Co. Ltd (Shangrao, Hiina);

— Chint Group (Hangzhou, Hiina).

- (27) Kooskõlas alusmääruse artikli 27 lõikega 2 konsulteeriti valimi moodustamisel kõigi teadaolevate asjaomaste eksportivate tootjate ning Hiina ametiasutustega. Märkusi ei esitatud.

1.7. Küsimustiku vastused ja kontrollkäigud

- (28) Küsimustik saadeti Hiina valitsusele, sealhulgas saadeti eriküsimustikud Hiina arengupangale, Hiina ekspordi-impordipangale (edaspidi „EXIM“), Pekingi pangale, Hiina ehituspangale (edaspidi „CCB“), Hiina tööstus- ja kommerts pangale (edaspidi „ICBC“), Hiina kaubanduspangale (edaspidi „MEB“), Ping An pangale, Suzho pangale ning Hiina ekspordi- ja krediidikindlustuse korporatsioonile (Sinasure), tuginedes asjaolule, et nad andsid fotoelektrisektorile laene ja osutasid finantsteenuseid vastavalt taotluses esitatud teabele. Lisaks paluti Hiina valitsusel edastada pankadele mõeldud küsimustik teistele finantseerimisasutustele, kes on Hiina valitsusele teadaolevalt andnud laene asjaomasele tootmisharule (edaspidi „fotoelektrisektor“). Kõnealune Hiina valitsusele saadetud küsimustik sisaldas ka eriküsimustikku nendele polükristallilise räni ja pressitud alumiiniumi tootjatele ning klaasitootjatele, kes kuuluvad osaliselt või täielikult riigile ning tarnisid neid tooraineid fotoelektrisektorile läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul. Küsimustikud saadeti ka kolmele valimisse kaasatud eksportivale tootjale (või nende kontsernidele), valimisse kaasatud liidu tootjatele ning kõikidele importijatele ja kasutajatele, kes olid endast teada andnud.
- (29) Komisjon sai küsimustiku vastused EXIMilt, CCB-lt, ICBC-lt, MEB-lt, MiB-lt ja Sinasurelt – kuid mitte teistelt eelmises põhjenduses loetletud finantseerimisasutustelt –, kolmelt valimisse kaasatud eksportivalt tootjalt (või nende kontsernidelt), valimisse kaasatud liidu tootjalt ja neljalt importijalt/kasutajalt.
- (30) Komisjon kogus ja kontrollis kogu teavet, mida ta pidas subsideerimise jätkumise ja kordumise tõenäosuse, kahju kordumise tõenäosuse ning liidu huvide seisukohalt vajalikuks.
- a) Hiina Rahvavabariigi valitsus:
- Hiina kaubandusministeerium (Peking, Hiina);
  - Hiina ekspordi- ja krediidikindlustuse korporatsioon (Peking, Hiina);
  - Hiina kaubanduspank (Peking, Hiina);
  - Hiina ekspordi-impordipank (Peking, Hiina);
  - Hiina tööstus- ja kommertsbank (Peking, Hiina);
  - Hiina ehituspank (Peking, Hiina).
- b) Valimisse kaasatud tootjate kontsernid:
- Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd (Changzhou, Hiina);
  - Jinko Solar Co. Ltd (Shangrao, Hiina);
  - Chint Group (Hangzhou, Hiina).
- c) Valimisse kaasatud liidu tootjad:
- SolarWorld Group (Bonn, Saksamaa);
  - Jabil (Kwidzyn, Poola);
  - WARIS S.r.l. (Borgo Chiese, Itaalia);
  - kaks anonüümset moodulitootjat ja kaks anonüümset elemenditootjat.
- d) Liidus asuvad sõltumatud importijad:
- IBC Solar AG (Saksamaa);
  - BayWa r.e. Solar Energy Systems GmbH (Saksamaa).
- e) Varustava tööstuse ettevõtjad:
- Wacker Chemie AG (Saksamaa).

- (31) MiB poolt küsimustikule antud vastust, mis saadi Hiina valitsuse kaudu, ei kinnitatud, sest pank andis 30. juunil 2016 teada, et ta ei ole nõus kohapealse kontrolliga, ja seega käsitati teda koostööd mitte tegevana. Valimisse kaasatud kolme tootja teabest ilmneb, et 18 finantseerimisasutust, nimelt Hiina põllumajanduspank, Hiina pank, kommunikatsioonipank, Hiina arengupank, Hiina Everbrighti pank, Hiina usaldusfondidel põhinev kommertspank, Hua Xia pank, Hiina tööstuspank, Jiangsu Jiangnani maa- ja kommertspank, Ping Ani pank, maa- ja kommertspank, Shanghai Pudongi arengupank ja Xintao rahandusosakond olid lisaks EXIMile, CCB-le, ICB-le, MEB-le ja MiB-le andnud laene nendele valimisse kaasatud tootjatele.

1.8. Järelduste teatavaks tegemine

- (32) Komisjon tegi 20. detsembril 2016 kõigile huvitatud isikutele teatavaks olulised faktid ja kaalutlused, mille alusel ta kavatses jätkata kehtivate tasakaalustusmeetmete võtmist, ja palus kõigil huvitatud isikutel esitada märkusi. Komisjon kaalus huvitatud isikute esitatud märkusi ja võttis neid vajaduse korral arvesse. Pärast järelduste teatavaks tegemist taotlesid Hiina kaubanduskoda, Wacker, Solar Power Europe (edaspidi „SPE“) ja Solar Alliance for Europe (edaspidi „SAFE“) ärakuulamist kaubandusmenetlustes ärakuulamise eest vastutava ametniku juures, mida neile ka võimaldati.
- (33) Kuna põhjenduses 790 osutatud komitee ei esitanud mingit arvamust, väljendas komisjon kavatsust vähendada meetmete kohaldamise aega 24 kuult 18 kuule. Ta kutsus huvitatud isikuid üles selle kohta oma arvamust avaldama.

2. VAATLUSALUNE TOODE JA SAMASUGUNE TOODE

2.1. Vaatlusalune toode

- (34) Vaatlusaluse toote moodustavad samad tooted, mis kehtivate meetmete kehtestamise põhjutanud uurimises (edaspidi „esialgne uurimine“), näiteks Hiina Rahvavabariigist pärinevad või sealt saadetud, kristalsest ränist fotoelektrilised moodulid või paneelid ning sellist tüüpi elemendid, mille paksus ei ületa 400 mikromeetrit ja mida kasutatakse kristalsest ränist fotoelektrilistes moodulites või paneelides (edaspidi „vaatlusalune toode“) ja mis praegu kuuluvad CN-koodide ex 8501 31 00, ex 8501 32 00, ex 8501 33 00, ex 8501 34 00, ex 8501 61 20, ex 8501 61 80, ex 8501 62 00, ex 8501 63 00, ex 8501 64 00 ja ex 8541 40 90 (TARICi koodid 8501 31 00 81, 8501 31 00 89, 8501 32 00 41, 8501 32 00 49, 8501 33 00 61, 8501 33 00 69, 8501 34 00 41, 8501 34 00 49, 8501 61 20 41, 8501 61 20 49, 8501 61 80 41, 8501 61 80 49, 8501 62 00 61, 8501 62 00 69, 8501 63 00 41, 8501 63 00 49, 8501 64 00 41, 8501 64 00 49, 8541 40 90 21, 8541 40 90 29, 8541 40 90 31 ja 8541 40 90 39) alla, välja arvatud juhul, kui tegemist on transiittootega üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) V artikli tähenduses.
- (35) Vaatlusaluse toote määratlus ei hõlma järgmisi tooteliike:
- päikeselaadurid, mis koosnevad vähem kui kuuest elemendist, on kaasaskantavad ja varustavad seadmeid elektriga või laevad akusid;
  - õhukesest kilest fotoelektrilised tooted;
  - kristalsest ränist fotoelektrilised tooted, mis on püsivalt integreeritud elektriseadmetesse, kui elektriseadmete funktsioon ei ole energia tootmine ning kui need elektriseadmed kasutavad integreeritud kristalsest ränist fotoelektrilisest elemendist (fotoelektrilistest elementidest) saadavat elektrit;
  - moodulid või paneelid, mille alalispinge väljundis on kuni 50 V ja väljundvõimsus kuni 50 W ning mida kasutatakse üksnes otseselt akulaadurina sama pinge ja võimsusega süsteemides.

2.2. Samasugune toode

- (36) Sarnaselt esialgse uurimisega on vaatlusalusel tootel ning tootel, mida valmistab ja müüb liidu turul liidu tootmisharu, samad põhilised füüsilised, keemilised ja tehnilised omadused ning samad põhilised lõppkasutusalaad. Samuti on Hiina siseturul toodetud ja müüdüd tootel, mida müüakse ekspordiks liitu, samad põhilised füüsilised ja tehnilised omadused ja kasutusalaad. Seepärast käsitatakse neid samasuguste toodetena alusmääruse artikli 2 punkti c tähenduses.

3. SUBSIDEERIMISE JÄTKUMISE TÕENÄOSUS

- (37) Vastavalt alusmääruse artikli 18 lõigetele 1 ja 2 uuris komisjon, kas kehtivate meetmete aegumisega kaasneks tõenäoliselt subsideerimise jätkumine või kordumine.

3.1. Sissejuhatavad märkused Hiina valitsuse koostööst osalise keeldumise kohta

- (38) Hiina valitsuse taotlusel pikendas komisjon küsimustikule vastamise tähtaega 14 päeva võrra, mille tulemusena oli küsimustikule vastamiseks aega kokku 50 päeva.
- (39) Pärast järelduste teatavaks tegemist märkis Hiina valitsus, et küsimustiku mahtu arvesse võttes on selle täitmiseks antud 50 päeva ebapiisav. Hiina valitsus väitis, et komisjon ei tegutsenud vastavalt oma võimetele, sest ta „võttis endale 11 kuud aega selleks, et hinnata teavet, mida ta palus Hiina valitsusel 50 päevaga esitada“. Ühtlasi võrdles Hiina valitsus käesolevas aegumise läbivaatamises osalejatele antud tähtaegu esialgses uurimises ja muudes subsiidiumivastastes uurimistes antud ja/või kohaldatavate tähtaegadega. Lisaks väitis Hiina valitsus, et aegumise läbivaatamisel sätestatud tähtaegade eesmärk oli panna Hiina valitsus keerulisse olukorda ja hoida ära tema koostöö tegemine vastavalt oma võimetele. Komisjon märkis, et alusmääruses on sätestatud, et huvitatud isikutele antakse küsimustikule vastamiseks vähemalt 30 päeva ja aegumise läbivaatamiseks kõige rohkem 15 kuud. Nendest seadusega ette nähtud tähtaegadest on kinni peetud ja Hiina valitsusel oli ettenähtud miinimumajaga võrreldes 20 päeva rohkem aega. Hiina valitsuse väide seega ei kehti.
- (40) Tähtaja pikendamise kirjas 7. jaanuaril 2016 tuletas komisjon Hiina valitsusele meelde, et küsimustiku vastus peab hõlmama subsiidiumikavasid ja kasu kõikidele vaatlusalust toodet ekspordivatele tootjatele. Hiina valitsus vastas 21. jaanuaril 2016. aastal kirjaga, milles ta väljendades muret küsimustiku mahu pärast ja andis komisjonile teada, et küsimustiku vastuses sisalduvad äriühinguspetsiifilised andmed, nagu ka esialgses uurimises, hõlmavad ainult valimisse kaasatud ekspordivaid tootjaid (või nende kontserne). Komisjon esitas 22. jaanuari 2016. aasta kirjaga vastuväited Hiina valitsuse seisukoha suhtes seoses kõnealuse küsimusega ja märkis, et erinevalt esialgses uurimisest ei teinud mitmed suurimad ekspordivad tootjad (kelle hulka kuuluvad kolm suurimat tootjat seoses vaatlusaluse toote ekspordimahuga liitu) aegumise läbivaatamise käigus koostööd, mistõttu jäi koostöö tunduvalt kesisemaks kui esialgses uurimises. Selle tulemusena jäetakse tõenäoliselt subsiidiumit käsitlevate järelduste tegemiseks vajalik tähtis teave välja, kui Hiina valitsuse poolt küsimustikule antud vastused hõlmavad ainult valimisse kaasatud ekspordivate tootjate kontserne. Sellegipoolest andis komisjon erandkorras selles kirjas hea koostöö vaimus nõusoleku, et Hiina valitsus võib läbivaatamisega seotud uurimisperioodil esitada küsimustiku vastuses äriühinguspetsiifilisi andmeid üksnes nende kümne suurima ekspordiva tootja (või nende kontserni) kohta, kes on kirjas nimeliselt loetletud ja kelle hulka kuuluvad kolm valimisse kaasatud äriühingut, ning väljendas oma valmidust uuesti pikendada tähtaega 2. veebruarini 2016.
- (41) Hiina valitsus esitas küsimustikule mittetäieliku vastuse kolmes osas: esimese osa 26. jaanuaril 2016, teise osa 3. veebruaril 2016 ja kolmanda osa 5. veebruaril 2016. 26. jaanuaril 2016. aastal esitatud vastuse saatekirjas väljendas Hiina valitsus soovi selgitada küsimustikule mittetäieliku vastuse esitamise põhjusi ja kordas oma seisukohta seoses küsimustiku vastuse ulatusega, mis piirdub kolme valimisse kaasatud ekspordiva tootja kontserniga – seda korrati ka kogu aeg küsimustikule vastamise jooksul.
- (42) Pärast järelduste teatavaks tegemist väljendas Hiina valitsus rahulolematust tõigaga, et komisjon „kritisereib asjaolu, et Hiina valitsus esitas teabe pärast 26. jaanuarit 2016“. Komisjon märgib, et eespool toodud põhjendus on küsimustikule Hiina valitsuse poolt antud vastuse faktiline kirjeldus. Sellest hilinenud vastusest ei tekkinud mingeid õiguslikke tagajärgi.
- (43) Komisjon saatis Hiina valitsusele 14. märtsil 2016 (edaspidi „esimene puudustele viitav kiri“) ja 14. juulil 2016 (edaspidi „teine puudustele viitav kiri“) puudustele viitavad kirjad, millele Hiina valitsus vastas 8. aprillil 2016 ja 22. juulil 2016. 14. juulil 2016 saatis komisjon Hiina valitsusele kontrollimise ajakava, paludes Hiina valitsusel puuduva logistikateabe kohta märkusi esitada ja seda täiendada.

- (44) Hea koostöö eesmärgil saatis komisjon 19. juulil 2016 üksikasjaliku kontrollimiseelse kirja. Hiina valitsus vastas 2. augustil 2016, pakkudes välja kontrollimise teistsuguse ajakava, sealhulgas kestuse muudatused seoses teatavate kontrollimisele kuuluvate osadega. Komisjon andis samal päeval vastusega teada, et see on vastuvõetamatu, sest muudetud ajakava ei ole loogiline. Samuti ei nõustunud komisjon iga kontrollimisele kuuluva osa kontrollija jaotuse suhtes tehtud muudatustega.
- (45) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Hiina valitsus, et eespool kirjeldatu näitab, et valitsus oli koostöö tegemisel paindlik, samal ajal kui komisjon seda ei olnud. Komisjon soovib rõhutada, et eespool toodud põhjendus on kontrollkäigule eelneva teabevahetuse faktiline kirjeldus.
- (46) Kontrollkäik tehti 8.–12. augustini 2016 komisjoni pakutud ajakava alusel.
- (47) Mitte ükski põhjenduses 29 nimetatud pank ei esitanud nõutud teavet seoses fotoelektrisektoriga, väites, et nende suhtes kehtivad õiguslikud nõuded ja lepingutingimused seoses äriühinguspetsiifilise laenu teabe konfidentsiaalsusega. Pangad kutsusid komisjoni üles tuginema valimisse kaasatud eksportivate tootjate (või nende kontsernide) esitatud teabele.
- (48) Teises puudustele viitavas kirjas kutsus komisjon Hiina valitsust üles paluma kümnel suurimal vaatlusalust toodet eksportival tootjal (või nende kontsernidel) anda pankadele luba esitada komisjonile äriühinguspetsiifilist teavet käimasoleva aegumise läbivaatamisega seotud uurimise raames. Hiina valitsus väitis, et ei saa Hiina eksportivaid tootjaid paluda, kohustada ega sundida käimasoleva uurimise või mis tahes muu uurimise käigus koostööd tegema. See väide ei ole aga komisjoni palvega seotud. Hiina valitsus märkis veel, et komisjon võiks asjaomastelt äriühingutelt otse paluda asjakohast teavet. Komisjon on tõepoolest kasutanud valimisse kaasatud kolme äriühingu esitatud asjakohast teavet. Kuna loataotlus oli aga seotud finantseerimisasutuste teabega, eelkõige krediidiriski hinnangutega, ei saanud kolm valimisse kaasatud äriühingut kogu asjakohast teavet esitada. Komisjon leidis, et pankade ja eksportivate tootjate vahelise suhtluse soodustamine, selleks et pankadel oleks olnud võimalik esitada nõutud teavet, oli Hiina valitsuse vastutusala.
- (49) Hiina valitsus väitis kontrollkäigu ajal, et oli palunud valimisse kaasatud eksportivatel tootjatel edastada talle mõeldud küsimustiku asjakohane liide finantseerimisasutustele, kes andsid neile tootjatele laene, võimaldasid krediidiliine ja/või pakkusid krediidikindlustust. Lisaks väitis Hiina valitsus, et ta edastas liite teistele küsimustiku saatelkirjas nimetatud finantseerimisasutustele. Kui kontrollkäigu ajal selle kohta küsiti, ei suudetud komisjonile nende kahe toimingu kohta midagi tõendada.
- (50) Pärast järelduste teatavaks tegemist väljendas Hiina valitsus rahulolematust eespool nimetatud väidete suhtes. Komisjon märgib, et põhjenduses 49 esitatakse aset leidnud sündmuste faktiline kirjeldus.
- (51) Hiina valitsuse juures tehtud kontrollkäigu ajal püüdis komisjon kooskõlas alusmääruse artiklitega 11 ja 26 kontrollida küsimustikule antud vastust ja nõudis tõendavaid dokumente, mida oli kasutatud vastuse ettevalmistamisel. Kui mõned erandid välja jätta, ei olnud need täiendavad dokumendid kättesaadavad, isegi kui neid eraldi nõuti. See ei võimaldanud küsimustikule antud vastust täielikult kontrollida. Selle tulemusena koostas komisjon lisaks tõendite standardloetelule nimekirja dokumentidest, mida nõuti kohapeal, kuid mida ei esitatud. Kontrollimise lõpus vaadati kõnealune nimekiri koos Hiina valitsusega läbi ning Hiina valitsus ja komisjon allkirjastasid selle nimekirja (edaspidi „esitamata dokumentide nimekiri“). Nimekiri sisaldas 28 kirjet ja selgitusi/märkusi iga kirje kohta.
- (52) Pärast järelduste teatavaks tegemist märkis Hiina valitsus, et nõutud, kuid esitamata dokumentide nimekirja võib jagada nelja ossa: puuduvad dokumendid; koostamisel olevad ja ametlikult avaldamata dokumendid; tundlikud ja konfidentsiaalsed krediidiriski hindamise aruanded ja muudes esitatud dokumentides edastatud teave. Komisjon märgib, et esitamata dokumentide nimekiri sisaldab kirjet „Tõendusmaterjal finantsturgude liberaliseerimise kohta (Hiina rahvapank)“, millega Hiina valitsus pärast järelduste teatavaks tegemist oma märkustes ei nõustunud.

- (53) Lisaks väitis Hiina valitsus, et kui jätta välja dokumendid, mis kuuluvad nelja eespool nimetatud kategooriasse, sisaldaks nimekiri ainult mõnda dokumenti, mida nõuti, kuid ei esitatud. Komisjon ei nõustunud selle väitega. Mis puudutab nn puuduvaid dokumente, siis oli komisjonil põhjust neid küsida, sest neid oli käimasoleva ja/või esialgse uurimise käigus teistes eelnevalt esitatud dokumentides nimetatud. Osa koostamisel olevatest ja ametlikult avaldamata dokumentidest oli võimalik komisjonile pärast nende ametlikku vastuvõtmist esitada, kuid seda ei tehtud. Tundlike ja konfidentsiaalsete krediidiriski hindamise aruannete puhul on alusmäärusega ette nähtud menetluslikud tagatised, et selline teave oleks edasise levitamise eest kaitstud. Lõpetuseks märgitakse, isegi kui komisjon kiidaks teave esitamise nn muudes dokumentides heaks, moodustavad sellised dokumendid ainult väikese osa nimekirjast.
- (54) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Hiina valitsus ka seda, et komisjon kasutas „teatavate dokumentide“ esitamata jätmise kohta olemas olevaid fakte, ilma et oleks neid dokumente seostanud enda nõutud teabega. Hiina valitsus väitis, et seega kasutas komisjon kättesaadavaid fakte teadmata sisu põhjal, mis ei ole WTO normidega kooskõlas. Komisjon märkis, et nende dokumentide nõudmise põhjused sätestati küsimustikus, kontrollkäigu ajal, komisjoni 22. jaanuari 2016. aasta ja 23. septembri 2016. aasta kirjas Hiina valitsusele ja teavet avalikustavas dokumendis.
- (55) Pärast Kohapealse kontrollkäiku teatas komisjon 23. septembril 2016 Hiina valitsusele, et kaalub puuduva teabe kohta kättesaadavate faktide kasutamist, ja andis teada koostööst keeldumise tagajärgedest kooskõlas alusmääruse artikli 28 lõigetega 1 ja 6.
- (56) 13. oktoobri 2016. aasta kirjas vaidlustas Hiina valitsus komisjoni kavatsuse kohaldada alusmääruse artiklit 28 ja väitis, et see ei ole õiguslikult ega faktidega põhjendatud. Ühtlasi näitab Hiina valitsuse väite kohaselt asjaolu, et pangad ei ole komisjonile nõutud teavet esitanud, seda, et Hiina valitsus sisuliselt ei oma nende üle kontrolli. Lisaks kordas ta varasemaid selgitusi, miks ei olnud võimalik nõutud teavet esitada.
- (57) Valitsus väitis, et komisjon ei selgitanud, miks oli valitsuse esitatud teave ebapiisav ja miks oli lisateave vajalik. Komisjon aga selgitas küll Hiina valitsusele, miks ta pidas vajalikuks nõuda teavet (vt põhjendus 40).
- (58) Hiina valitsus väitis ka veel, et komisjoni kiri kättesaadavate faktide kasutamise kohta oli erakordselt ebaselge ja ebatäpne. Hiina valitsus kordas pärast järelduste teatavaks tegemist oma märkustes, et komisjoni kiri sisaldas väga lühikest ülevaadet kättesaadavate faktide kasutamise põhjuste kohta. Komisjon märkis, et puudused loetleti teema, subsidiumikava ja/või üksuse (nt finantssektori ettevõtjad) kaupa ning et esitamata dokumentide nimekiri kehtestati ühise kokkuleppega (vt põhjendus 51).
- (59) Hiina valitsus väitis, et komisjon ei saa omistada vastutust Hiina valitsusele seoses Hiina eksportivate tootjate koostööst keeldumisega, sest need äriühingud on sõltumatud ja valitsus ei oma nende üle kontrolli. Hiina valitsus ei esitanud nende äriühingute kohta mingit teavet.
- (60) Komisjon ei omista vastutust Hiina valitsusele koostööst keeldumise eest. Hiina valitsus vastutab aga küsimustikule antud vastuse eest, mis seoses nõutud äriühinguspetsiifilise teabega hõlmas ainult kolme valimisse kaasatud eksportivat tootjat. Seega leiab komisjon, et Hiina valitsus ei tegutsenud nõutud teave esitamata jätmisel oma parimate võimete kohaselt.
- (61) Hiina valitsus seadis kahtluse alla ka selle, kuidas võib teatavate dokumentide koopiate kättesaamatus mingil viisil takistada või kahjustada toimikus olevat teavet või segada uurimist. Hiina valitsus leidis oma kirjas, et esitamata tõendusmaterjal on suhteliselt vähese tõendusjõuga (ilma et täpsustanuks, millistele n-õ kättesaamatutele tõendusmaterjalidele viidatakse) ja et selliste tõendusmaterjalide kättesaamatus ei tohiks seega seada kahtluse alla Hiina õigusraamistikku. Komisjon ei nõustunud väitega, et Hiina valitsuse esitamata teabel on vähene tõendusjõud. Ainult pärast teave esitamist on võimalik hinnata selle tõendusjõudu. Kontrollimise eesmärk on leida kinnitust, et küsimustiku vastus on täpne. Sellega seoses on kindlaks tehtud, et kontrollkäigud ei võimaldanud komisjonil toimikus olevat teavet täielikult kinnitada.

- (62) Ühtlasi väitis Hiina valitsus, et komisjon selgitas ekslikult välja kuus dokumenti, mida ei esitatud kontrolliprotsessi käigus, ja et artikli 28 kohaldamine oli põhjendamatu. Selles osas piisab märkimisest, et esitamata dokumentide nimekiri kehtestati ühise kokkuleppega.
- (63) Hiina valitsus viitas alusmääruse artikli 28 lõikele 3 ja WTO dumpinguvastase lepingu II lisale, mille kohaselt „kogu kontrollitavat teavet, mis on esitatud asjakohaselt, nii et seda saab juurdلuses põhjendamatu raskusteta kasutada, mis on esitatud õigeaegselt, mis on võimaluse korral esitatud võimuorganite nõutud teabekandjal või arvutikeeles, tuleb otsuse tegemisel arvesse võtta.“ Ühtlasi viitas ta mitmele WTO vaekogu otsusele, ⁽¹⁵⁾ kus termin „kontrollitav“ ei tähenda, et teavet peab üldse kohapeal kontrollima. Ta väitis, et komisjon ei või jätta teavet arvesse võtmata ega kasutada kättesaadavaid fakte, hoolimata olukorra kontekstist ja laadist, kui mõned andmed on kontrollimise käigus kättesaadatud.
- (64) Komisjon märkis, et arvessevõetav teave peab esmalt olema kontrollitav. Lisaks on vaekogu aruandes „Ameerika Ühendriigid – terasplaadid“ määratletud sõna „kontrollima“ kui „andmete jms täpsuse ja õigsuse kinnitamine või testimine, eriti kontrollimise või võrdlemise teel; uurimise käigus kontrollima või kindlaks tegema“. Kõnealuse konkreetse juhtumi puhul leiab komisjon, et järgis eelmises põhjenduses nimetatud vaekogu aruandeid.
- (65) Pärast järelduste teatavaks tegemist märkis Hiina valitsus, et komisjon laiendas kättesaadavate faktide kasutamise aluseid ja põhjendusi, mis ei ole Hiina valitsuse väidete kohaselt kooskõlas WTO subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu ja alusmääruse artikli 28 lõikega 4. Komisjon märkis, et vastavalt alusmääruse artikli 28 lõikele 4 teavitati Hiina valitsust põhjustest 23. septembri 2016. aasta kirjaga ning et Hiina valitsusele anti võimalus esitada kirja kohta märkusi 6. oktoobriks 2016. Pärast tähtajapikenduse küsimist ja selle saamist esitas Hiina valitsus märkusi 13. oktoobri 2016. aastal saadetud kirjas. Alusmääruse artikli 28 lõikes 4 samuti sätestatud „kui selgitusi peetakse ebapiisavaks, siis selliste tõendite või informatsiooni tagasilükkamise põhjused avalikustatakse ning avaldatakse trükitud järeldustes“ järgiti 20. detsembri 2016. aasta üldises järelduste teatavaks tegemise dokumendis.
- (66) Lisaks väitis Hiina valitsus, et komisjon ei kasuta kättesaadavaid fakte õiguslikult ühtselt, sest ühelt poolt keskendub ta esialgselt uurimisest alates toimunud muutustele ning teiselt poolt olid küsimustik ja lisatud liited nõutud teabe osas liiga koormavad. Ühtlasi kritiseeris Hiina valitsus asjaolu, et komisjon ei väitnud küsimustikus, et keskendub esialgselt uurimisest alates toimunud võimalikele muutustele. Peale selle märkis Hiina valitsus, et komisjon nõudis esialgselt uurimisega võrreldes rohkem teavet. Komisjon ei nõustunud nende märkustega, kuna esiteks peab ta võimalike muutuste analüüsimiseks ka läbivaatamisega seotud uurimisperioodi *status quo* kohta teavet koguma. Teiseks ei erinenud küsimustik teistest subsiidiumivastases uurimises valitsusele saadetavatest standardküsimustikest, kuid loomulikult kohandati seda taotluses nimetatud kavadege. See tähendab, et küsimustikus nõuti tõepoolest teavet, mida ei olnud veel esialgses uurimises kindlaks tehtud, kuid mis tehti kindlaks vahepeal.
- (67) Hiina valitsus rõhutas järelduste teatavaks tegemist käsitlevates märkustes, et teave oli puudulik viie, mitte seitsme eksportiva tootja kohta. Komisjon nõustus selle väitega, kaasates kümnest suurimast liitu eksportivast tootjast valmisse kolm. Lisaks esitas väljavõttelisele uuringule vastuse kaks tootjat, samal ajal kui ülejäänud viis seda ei teinud. Komisjon palus Hiina valitsusel vastata valitsusele mõeldud küsimustikus fototelektrosektorit käsitlevatele küsimustele, millele vastamisel piirduti halduskoormuse vähendamise eesmärgil kümne suurima eksportiva tootjaga. Vaatamata sellele vastas Hiina valitsus talle mõeldud küsimustikule ainult kolme valimisse kaasatud äriühingut arvesse võttes ega esitanud teavet ülejäänud seitsme eksportiva tootja kohta.
- (68) Seoses valimi esinduslikkusega ei nõustunud komisjon Hiina valitsuse märkusega, et komisjoni nõue, et Hiina valitsus esitaks teavet kümne suurima eksportiva tootja kohta, viitab asjaolule, et tema valim ei ole kõnealuse

⁽¹⁵⁾ Vaekogu aruanded: „Hiina – suundoriinteeritud struktuuriga lehtteras“, punkt 7.289; „Guatemala – tsement II“, punkt 8.252; „Ameerika Ühendriigid – terasplaadid“, joonealune märkus 67; „EÜ – lõhe“, punkt 7.360; „Ameerika Ühendriigid – tasakaalustus- ja dumpinguvastased meetmed“, punkt 16.9;/apellatsioonikogu aruanded: „Ameerika Ühendriigid – krevetid“, punkt 158; „Ameerika Ühendriigid – kuumvalsteras“ punkt 99.

uurimisega seotud otsuste tegemiseks esindav. Komisjon püüdis selgitada, et valim on esindav, sest see vastab alusmääruses sätestatud tingimustele, st hõlmab suurimaid koostööd teinud tootjaid tootmisvõimsuse alusel. Pärast järelduste teatavaks tegemist püüdis Hiina valitsus oma esildises mõista, mida oleks lisateave muutnud. Komisjon märkis, et ei saanud algusest peale välistada, et tekib vajadus kohaldada alusmääruse artikli 27 lõiget 4. Sellises olukorras oleks teave kümne suurima eksportiva tootja kohta otsuste kvaliteeti ainult parendanud, sest teabebaas oleks olnud suurem.

- (69) Komisjon ei rikkunud kordagi *ex officio* uurimiskohustusi, nagu märkis Hiina valitsus pärast järelduste teatavaks tegemist. Vastupidi, komisjon uuris kättesaadavat teavet, vaatamata sellele, et see oli puudulik, ning tegi kõik selleks, et kõrvaldada lüngad kättesaadavas teabes.
- (70) Komisjon lükkab seega Hiina valitsuse väited tagasi, et nõutud teave ei olnud asjakohane.
- (71) Ühtlasi väitis Hiina valitsus, et komisjon esitas üldises järelduste teatavaks tegemise dokumendis puuduva teabe mahu kohta eksitavat teavet ning viitas kogu teabele, mida Hiina valitsus ei esitanud.
- (72) Mis puutub finantseerimisasutustesse ja sisendite tarnijatesse, siis märkis Hiina valitsus, et pidas ebaloogiliseks, et komisjon nõuab 3 800 panga ja kõikide sisendite tarnijate koostööd. Komisjon märkis, et see märkus ei vasta tõele. Komisjon palus Hiina valitsusel ainult edastada eriküsimustikud finantseerimisasutustele ja sisendite tarnijatele, nagu on märgitud põhjenduses 28.
- (73) Seoses Hiina valitsuse märkustega tema väidetava täieulatusliku koostöö kohta märkis komisjon, et järgmisi peamisi puudustele viitavaid teemasid käsitleti asjakohaselt alles uurimise lõpus. Hiina valitsus ei esitanud mingit teavet, mida komisjon palus temalt 23. septembril 2016. aastal saadetud kirjas. Hiina valitsus ei avaldanud teavet kümne suurima eksportiva tootja kohta. Lisaks ei aidanud ta kaasa Hiina arengupangalt, Pekingi pangalt, Ping Ani pangalt ja Suzhou pangalt küsimustikuvastuste saamisele. Samuti puudus teave polükristallilise räni, klaasi ja alumiiniumi turu osa kohta HRVs. Lisaks keeldus Hiina valitsus eriküsimustike edastamisest i) teistele finantseerimisasutustele, kes on Hiina valitsusele teadaolevalt andnud laene kümnele suurimale eksportivale tootjale, ja ii) polükristallilise räni, klaasi ja alumiiniumi tarnijatele. Viimati nimetatutega seoses väitis Hiina valitsus, et ei näinud küsimustiku liite edastamiseks vajadust.
- (74) Käesoleva punkti järeldusi arvesse võttes leiab komisjon, et kättesaadavate faktide kasutamise tingimused on alusmääruse artikli 28 tähenduses põhimõtteliselt täidetud.
- (75) Selleks et vastata järelduste teatavaks tegemise kohta esitatud märkustele, tegi komisjon iga järgmistes punktides analüüsitud subsiidiumikava puhul täpselt kindlaks, missugust teavet ei ole kättesaadavate faktide põhjal arvesse võetud ja millise teabega see on asendatud.
- (76) Üks valimisse kaasatud eksportiv tootja kritiseeris alusmääruse artikli 28 õigusliku alusena kasutamist, sest tundis, et seda kasutatakse tema vastu. Ta märkis, et komisjon ei järginud kõnealuses artiklis ette nähtud menetlust. Komisjon ei saa selle seisukohaga nõustuda. Komisjon ei ole jätnud arvesse võtmata mingit selle eksportiva tootja esitatud teavet. Pigem kasutas ta kogu kättesaadavat teavet, sh sellelt eksportivalt tootjalt saadud teavet.

3.2. Valitsuse kavad, projektid ja muud dokumendid

- (77) Kõik hinnatavad subsiidiumikavad tulenevad kesksest planeerimisest, nii nagu esialgse uurimise puhul.

- (78) Pidades silmas vaatlusaluse toote impordi suhtes võetavate tasakaalustusmeetmete lühendatud kestust, keskendus komisjon oma analüüsis poliitika, planeerimisdokumentide ja õigusliku/praktilise rakendamise võimalikele muutustele, mida sellised muudatused põhjustaksid.
- (79) Pärast järelduste teatavaks tegemist osutas Hiina valitsus sellele, et komisjon ei olnud tegutsenud piisavalt hoolsalt, et jõuda jätkuva subsideerimise kohta põhjendatud järeldusele, sest ta oli suurel määral tuginenud oma esialgse uurimise käigus subsideerimise kohta tehtud otsustele, mille Hiina valitsus oli selle uurimise jooksul vaidlustanud. Ta viitas ka US-AD ja CVD AB aruandele (punkt 354), mille kohaselt ei ole üksnes viide uurimistulemustele põhjendatud ega piisava selgitusena küllaldane.
- (80) Esialgse uurimise käigus Hiina valitsuse esitatud märkusi analüüsiti ja käsitleti esialgses määruses ning esialgse uurimise käigus tehtud järeldusi ei ole kohtus vaidlustatud⁽¹⁶⁾. Seoses sellega ei mõista komisjon, mis põhjusel ei saaks need tulemused olla alus, millele komisjon tugines käesoleva uurimise jooksul järelduste tegemisel, arvestades, et läbivaatamisega seotud uurimise käigus ei ole leitud, et nende järelduste aluseks olevad faktid oleksid muutunud, mis tähendab, et neid hinnati uuesti. Pealegi – nagu näitab kogu uurimise käigus kogutud teabe analüüs ja nagu on kajastatud selles määruses – ei ole komisjon nõus väitega, et komisjon tugines suurel määral esialgse uurimise käigus tehtud järeldustele. Seoses sellega ja pidades silmas alusmääruse artikli 28 osalist kohaldamist Hiina valitsuse suhtes, tugines komisjon kättesaadavatele faktidele, millest lähtuvalt ta tugines teatavatel juhtudel oma otsuse tegemisel esialgse uurimise käigus tehtud järeldustele.
- (81) Taotleja väitis, et HRV jätkab oma fotoelektrisektori laialdast subsideerimist, ning viitas mitmele poliitika- ja planeerimisdokumendile ning õigusaktile, mille alusel riik seda tootmisharu toetab. Komisjon vaatas taotluses nimetatud dokumendid ning Hiina valitsuse ja valimisse kaasatud eksportivate tootjate poolt uurimise ajal esitatud täiendavad dokumendid läbi ja analüüsis neid.
- (82) Esialgse uurimise käigus kinnitati, et Hiina valitsus oli lisanud fotoelektrisektori oma 12. viisaastakukavas⁽¹⁷⁾ nn strateegiliste tootmisharude nimekirja. Hiina valitsus oli avaldanud ka konkreetse kava päikeseenergiatööstuse jaoks (12. viisaastakukava raames) – päikeseenergiatööstuse 12. viisaastakukava. Hiina valitsus väljendas selles kavas oma toetust „parimatele ettevõtetele“⁽¹⁸⁾ ja „võtmetähtsusega ettevõtetele“⁽¹⁹⁾ ning lubas „edendada mitmesuguste fotoelektrisektorit toetavate meetmete rakendamist“⁽²⁰⁾ ja „tagada üldiselt tööstust, rahandust, maksundust [...] toetavate meetmete ettevalmistamine“⁽²¹⁾. Need kavad hõlmasid perioodi 2011–2015 ja seega ka läbivaatamisega seotud uurimisperioodi.
- (83) 2016. aasta märtsis avaldati 13. viisaastakukava, mis hõlmab perioodi 2016–2020. Hiina valitsus esitas teisele puudustele viitavale kirjale vastates üksnes hiinakeelse versiooni, millele oli lisatud sisukorra tõlge inglise keelde. 13. viisaastakukavaga lisatakse fotoelektrisektor sellesse strateegilisse kavasse⁽²²⁾. 13. viisaastakukavas pannakse rõhku tehnoloogiaalastele läbimurretele, hõlmates ka energiamõjuga tooteid ja teenuseid, täpsemalt neid, mis hõlmavad uue põlvkonna fotoelektrilisi elemente.
- (84) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Hiina valitsus, et on esitanud 13. viisaastakukava ja et selles dokumendis on näidatud, et päikeseenergiatööstust ei edendata.

⁽¹⁶⁾ Praegu Üldkohtus menetletavas kolmes kohtuasjas ei vaidlustata subsideerimise kohta tehtud järeldusi, vaid need on seotud muude küsimustega.

⁽¹⁷⁾ 12. viisaastakukava, 10. peatükk, 1. jagu: „*Uues energiatootmisharus on areng suunatud [...] päikeseenergia kasutamisele ning fotoelektri ja fotosoojuselektri tootmisele*“.

⁽¹⁸⁾ Päikeseenergiatööstuse 12. viisaastakukava, III jagu, punkt ii, alapunkt 1.

⁽¹⁹⁾ Päikeseenergiatööstuse 12. viisaastakukava, III jagu, punkt iii, alapunkt 1.

⁽²⁰⁾ Päikeseenergiatööstuse 12. viisaastakukava, III jagu, punkt ii, alapunkt 3.

⁽²¹⁾ Päikeseenergiatööstuse 12. viisaastakukava, VI jagu, punkt i.

⁽²²⁾ 13. viisaastakukava 23. peatüki tekstikast 8 „Kujunemisjärgus tootmisharude arendamise strateegilised meetmed“: „Me industrialiseerime ja saavutame fotoelektriliste elementide uues põlvkonna tehnoloogia läbimurded“; 30. peatüki 1. jagu „Energeetikastruktuuri optimeerimise ja ajakohastamise edendamine“: „*Me edendame [...] fotoelektrienergia tootmist [...]. Me suurendame poliitilist toetust [...] päikeseenergiale*“.

- (85) Kontrollkäigu ajal paluti esitada 13. viisaastakukava ingliskeelne versioon, mis lisati esitamata dokumentide loetellu. Ingliskeelse versiooni trükitud näidis oli Hiina valitsusele kontrollkäigu ajal kättesaadav ning Hiina valitsus kohustus selle esitama siis, kui saab selle komisjonile kättesaadavaks teha. Nagu näha riikliku arengu- ja reformikomisjoni ⁽²³⁾ veebilehelt, avaldati selle dokumendi ingliskeelne versioon 7. detsembril 2016 ning seda ei ole komisjonile esitatud. Kuna Hiina valitsuse esitatud kava täielikku ja ametlikku ingliskeelset versiooni ei ole esitatud, pidi komisjon tuginema selle dokumendi asutusesisesele tõlkele ning esitas kontrollkäigu ajal Hiina valitsusele põhjenduses 83 osutatud väljavõtted. Ehkki Hiina valitsus märkis, et need viited määravad tehnoloogiaalase innovatsiooni suuna, ei eitanud ta selliste viidete olemasolu. Lõpetuseks tuleks märkida, et Hiina valitsuse esitatud kava täieliku ingliskeelse versiooni puudumise tõttu tugines komisjon järelduste teatavaks tegemise dokumendis selle asutusesisesele ingliskeelsele tõlkele (vt joonealune märkus 22).
- (86) Hiina valitsus väitis ka seda, et põhjendustes 83 ja 87 osutatud väljavõtted on seotud tänapäevaste riigisiseste taristuvõrkude arendamisega, mis hõlmab päikeseenergia kasutamist/tootmist, aga mitte selle tootmiseks vajaliku materjali valmistamist. Hiina valitsus märkis ka seda, et 23. peatükk, kus esitatakse kujunemisjärgus ja strateegilised tootmisharud, ei sisalda ühtki viidet päikeseenergiatööstusele, ning eitas fotoelektrilistele elementidele viitamist sama peatüki 8. lahtris.
- (87) Kava 30. peatükis märgitakse: „Hoogustame jätkuvalt tuule- ja fotoelektrienergia arendamist“. Seda väidet lugedes võib eeldada, et fotoelektrienergia toetamine hõlmab Hiina fotoelektrisektori toetamist. Seda tõlgendust kinnitatakse 23. peatüki „Arendame strateegilisi kujunemisjärgus tootmisharusid“ 8. lahtris „Strateegiliste kujunemisjärgus tootmisharude arendamine“. Selles märgitakse: „Teeme läbimurde oluliste tehnoloogialahenduste, näiteks järgmise põlvkonna fotoelektriliste seadmete tööstusliku kasutamise vallas ning edendame neid tehnoloogialahendusi“, mis on selge viide energia tootmiseks vajalikule materjalile. Veel ühe sellekohase viite võib leida sama peatüki 1. jaost, kus on märgitud: „Toetame järgmise põlvkonna infotehnoloogia, [...] keskkonnahoidliku ja vähese CO₂-heitega tehnoloogia arendamist“. Sellest seisukohast on keskkonnahoidlik tehnoloogia Hiinas tavaliselt fotoelektrisektoriga seotud. Pealegi, nagu on märgitud põhjendustes 378 ja 389, on fotoelektrisektor loetletud riigi soodustatavate peamiste tootmisharude, toodete ja tehnoloogialahenduste kataloogis kui edendatav tööstusharu. Eespool esitatu põhjal kinnitas komisjon, et fotoelektrisektor on selle strateegilise kavaga hõlmatud.
- (88) Mis puutub konkreetseesse päikeseenergiatööstuse 13. viisaastakukavasse, siis Hiina valitsus märkis oma 22. juuli 2016. aasta vastuses, et dokumente ei ole veel avaldatud. Kontrollkäigu ajal, st vähem kui 20 päeva hiljem, väitis Hiina valitsus hoopis seda, et ei avalda sellist poliitika-dokumentide ilma täiendavaid tõendeid esitamata. Lõpetuseks viitas Hiina valitsus päikeseenergiatööstuse puhul 13. viisaastakukava puudumisele kui veel ühele näitajale, et seda tööstusharu ei edendata.
- (89) Samas kehtivad endiselt riiginõukogu otsus nr 40, riiginõukogu 10. oktoobri 2010. aasta otsus ning keskmise tähtsajaga ja pikaajaline teaduse ja tehnoloogia riiklik arengukava (2006–2020), mis toetavad fotoelektrisektori arendamist ja soodustavad mitmel viisil fotoelektrisektorile finants- ja maksutoe pakkumist, nagu on märgitud esialgse määruse põhjenduses 102. Samuti on endiselt kehtiv Hiina Rahvavabariigi teaduse ja tehnoloogia arengu seadus, milles loetletakse hulk fotoelektrisektorit toetavaid meetmeid. Seega isegi kui päikeseenergiatööstuse kohta ei avaldata eraldi 13. viisaastakukava, ei tähenda see valitsuse toetuse lõppemist fotoelektrisektorile, sest kõikidest ülejäänud valitsuse kavadest, projektidest ja muudest dokumentidest piisab selle järelduse toetuseks.

⁽²³⁾ <http://en.ndrc.gov.cn/policyrelease/201612/P020161207645766966662.pdf>

- (90) Kokkuvõttes jõuti esialgses uurimises ⁽²⁴⁾ järeldusele, et Hiina valitsus rakendab fotoelektrisektorile sooduslaenude andmise poliitikat. Hiina valitsus ei esitanud käesoleva uurimise jooksul ühtegi tõendit, et see olukord on muutunud. Uurimise käigus ilmnenu ühtegi asjaolu, mis oleks eespool esitatud järeldusega vastuolus, ent saadi uusi tõendeid, mis kinnitavad varasemat järeldust.
- (91) Peale selle kinnitati riigiasutuse ehk Hiina rahvapanga rahapoliitika analüüsi grupi poolt Hiina rahapoliitika kohta avaldatud aruannetes, et Hiina valitsus järgib järgmist poliitikat, mida Hiina valitsus kinnitas ka kogu läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul: „finantssektori rolli suurendatakse, et pakkuda paremaid finantsteenuseid ja edendada raudtee- [...] ja muude peamiste tööstusharude reformimist ja arendamist“, ⁽²⁵⁾ „strateegilistele kujunemisjärgus tööstusharudele ja muudele riigi majanduse põhivaldkondadele antakse suuremat toetust“, ⁽²⁶⁾ „Hiina rahvapank järgib partei keskkomitee ja riiginõukogu strateegilisi kokkuleppeid“, ⁽²⁷⁾ „innovatsioonipõhise arendamise toetamiseks tagatakse paremad finantsteenused, tehnoloogiaalast innovatsiooni edendavatest ettevõtetest lähtuvalt luuakse finantstooted ja finantseerimisasutusi julgustatakse pakkuma suuremat toetust [...] strateegilistele kujunemisjärgus tööstusharudele ja teistele põhivaldkondadele“ ⁽²⁸⁾ ja „finantseerimisasutusi julgustatakse pakkuma suuremat toetust strateegiale, millega muudetakse Hiina koguste poolest suurest tootjast kvaliteetseks tootjaks, pakkudes tööstusstruktuuri strateegilise kohandamise, taristuehituse, laevaehituse, logistika, energeetika, teaduse ja tehnika, kultuuri ning muude põhivaldkondade jaoks häid finantsteenuseid“ ⁽²⁹⁾.
- (92) Käesoleva uurimise käigus kinnitati eespool nimetatut ka kolme valimisse kaasatud eksportiva tootja kohta tehtud järeldustega. Näiteks väideti 2014. aasta majandusaasta aruandes, mille esitas Ameerika Ühendriikide Väärtpaberite ja Börsitehingute Komisjonile üks valimisse kaasatud eksportiv tootja: „Traditsiooniliselt on Hiina arengupank ja Hiina Minshengi pank andnud meile laene päikeseenergiaprojekti rahastamiseks. *Kuna neid laene mõjutavad osaliselt poliitilised kaalutlused, võivad määral, mil valitsus muudab oma seisukohta päikeseenergiatööstuse suhtes, nende laenude tingimused ja kättesaadavus muutuda. Kui meil ei õnnestu edaspidi nendelt või muudelt pankadelt saada äriiselt atraktiivsetel tingimustel rahastust, võib meil oma projektide rahastamisega raskusi tekkida. Me ei saa tagada, et meil õnnestub nõutavatel ajavahemikel või üldse või meile atraktiivsete või vastuvõetavate tingimuste või hindadega leida täiendavaid sobilikke rahaliste vahendite allikaid, mistõttu võib majanduskasvukavade täitmine muutuda raskeks või võimatuks*“ ⁽³⁰⁾.
- (93) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Hiina valitsus, et fotoelektrisektor ei kuulu peamiste, strateegiliste või kujunemisjärgus tootmisharude hulka ning seega ei ole eespool nimetatud poliitikas sellele viidatud.
- (94) Sellega seoses viidatakse põhjendusele 87, kus on tehtud järeldus, et fotoelektrisektorit käsitatakse peamise/strateegilise tööstusharuna.
- (95) Nagu märgitud esialgse määruse põhjendustes 333 ja 400 ning kinnitatud käesoleva uurimisega muu hulgas põhjenduses 83, peetakse fotoelektrisektorit peamiseks/strateegiliseks tootmisharuks, ning esialgses määrukses tehtud järeldused peavad endiselt paika ja leiavad seega kinnitust.

⁽²⁴⁾ Vt esialgse määruse põhjendus 170.

⁽²⁵⁾ Hiina rahvapanga 2014. aasta kolmanda kvartali rahapoliitika aruanne.

⁽²⁶⁾ Hiina rahvapanga 2014. aasta kolmanda kvartali rahapoliitika aruanne.

⁽²⁷⁾ Hiina rahvapanga 2015. aasta esimese, teise ja kolmanda kvartali rahapoliitika aruanne.

⁽²⁸⁾ Hiina rahvapanga 2015. aasta esimese ja teise kvartali rahapoliitika aruanne.

⁽²⁹⁾ Hiina rahvapanga 2015. aasta kolmanda kvartali rahapoliitika aruanne.

⁽³⁰⁾ https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1481513/000114420415023130/v404971_20f.htm

3.3. Konkreetsed kavad

(96) Komisjon analüüsis kõiki läbivaatamistaotluses nimetatud subsiidiumikavasid ja palus Hiina ametiasutustel esitada teavet muude võimalike seonduvate subsiidiumikavade kohta. Komisjon püüdis läbivaatamistaotluses esitatud teabe põhjal saada teavet järgmiste kavade kohta, mis väidetavasti hõlmasid valitsusasutuste subsiidiumide andmist:

i) strateegilised sooduslaenud, krediitliinid, muu rahastamine, tagatised ja kindlustus:

- strateegilised sooduslaenud;
- krediitliini võimaldamine;
- ekspordikrediidi subsiidiumikavad;
- keskkonnahoidliku tehnoloogia eksporditagatised ja -kindlustus;

ii) toetuskavad:

- subsiidiumid märkide „Tuntud kaubamärgid“, „Üldtuntud kaubamärgid Hiinas“, „Eksportkaubamärgi arengufond“ ja samasuguste kavade arendamiseks;
- näidiskava „Golden Sun“;
- mitmesugused toetused;

iii) otsesed maksuvabastus- ja maksuvähenduskavad:

- välisinvesteeringutel põhinevatele ettevõtetele ettenähtud kava „kaks aastat ilma maksudeta, kolm aastat pool maksudest“;
- uut tehnoloogiat kasutavatele või kõrgtehnoloogilistele ettevõtetele ettenähtud kava „kaks aastat ilma maksudeta, kolm aastat pool maksudest“;
- maksude tasaarvestused teadus- ja arendustegevuse puhul;
- maksuvähendused kindlaksmääratud projektidega seotud kõrgtehnoloogilistele või uut tehnoloogiat kasutavatele ettevõtetele;
- tulumaksuvähendus välisinvesteeringutel põhinevatele ettevõtetele, mis ostavad Hiinas valmistatud seadmeid;
- maksuvabastus teatavatest dividendidest saadud tulude, boonuste ning muude omakapitaaliinvesteeringute eest kvalifikatsiooniga residentidest ettevõtete vahel;
- muud maksukavad: maksusoodustuste poliitika läänepiirkondades, linnahalduse ja ehitusmaksud, koolituse lisamaksud välisinvesteeringutel põhinevatele ettevõtetele ning väikese kasumiga tegutsevatele äriühingutele kättesaadavad maksusoodustused;

iv) kaudsed maksu- ja imporditollimaksude kavad

- käibemaksuvabastus ja imporditollimaksude vähendamine imporditud seadmete ja tehnoloogia kasutamise eest
- välisinvesteeringutel põhinevate ettevõtete puhul Hiinast ostetud seadmete käibemaksu vähendamine
- käibemaksuvabastus välisinvesteeringutel põhinevate ettevõtete müüdüd toodete puhul

v) riiklikud kaubatarned ja teenused tegelikust maksumusest väiksema tasu eest:

- riiklik polükristallilise räniga varustamine tegelikust maksumusest väiksema tasu eest;
- riiklik pressitud alumiiniumiga varustamine tegelikust maksumusest väiksema tasu eest;
- riiklik klaasiga varustamine tegelikust maksumusest väiksema tasu eest;
- riiklik elektriga varustamine tegelikust maksumusest väiksema tasu eest;

- riiklik veega varustamine tegelikust maksumusest väiksema tasu eest;
- maa ja maakasutusõiguse saamine valitsuselt tegelikust maksumusest väiksema tasu eest;

vi) ühinemiste ja restruktureerimise toetamine fotoelektrisektoris.

3.4. Impordi subsideerimine läbivaatamisega seotud perioodil

3.4.1. *Strateegilised sooduslaenuid, muu rahastamine, tagatised ja kindlustus*

3.4.1.1. *Strateegilised sooduslaenuid*

— Sissejuhatus

(97) Taotluses väideti, et Hiina valitsus subsideerib jätkuvalt oma fotoelektrisektorit strateegiliste sooduslaenuid abil.

a) Õiguslik alus

(98) Sooduslaenuid õiguslik alus on identne esialgse uurimise omaga, nt Hiina Rahvavabariigi kommerts-panganduse seadus (edaspidi „pangandusseadus“), laenuid andmise üldeeskirjad (mida rakendab Hiina rahvapank), riiginõukogu otsus nr 40 tööstuse restruktureerimise edendamise ajutiste eeskirjade kehtestamise ja rakendamise kohta.

(99) Neid sätteid rakendatakse riigiosalusega pankade otsuste kaudu; need pangad on avaliku sektori asutused alusmääruse artikli 2 punkti b tähenduses koostoimes alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktiga i (vt järgmine punkt) või neile on riik andnud ülesande alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i viienda taande tähenduses.

b) Riigiosalusega pangad kui avaliku sektori asutused

(100) Strateegiliste laenuid vormis subsiidiume on andnud riigiosalusega pangad. Seepärast on vaja teha kindlaks, et need pangad on avaliku sektori asutused.

(101) Maailma Kaubandusorganisatsiooni apellatsioonikogu kohaselt (dokument 379, punkt 318) tehakse kindlaks, kas riigile kuuluv äriühing on avaliku sektori asutus, järgmiselt: „Oluline on see, kas ettevõttele on antud volitused täita valitsusasutuse ülesandeid, ning mitte see, kuidas see saavutatakse. On palju eri viise, kuidas valitsus kitsamas tähenduses saab anda ettevõtetele volitusi. Seega võivad eri liiki tõendid olla asjakohased, kui soovatakse näidata, kas asjaomasele ettevõttele on antud sellised volitused. Tõendid, et ettevõtte täidab tegelikult valitsusasutuse ülesandeid, võivad tõendada seda, et tal on või talle on antud valitsusasutuse volitused, eelkõige kui need tõendid viitavad pidevale ja süstemaatilisele tavale. Seega võivad meie arvates tõendid, et valitsus kontrollib ettevõtet ja selle toimimist sisuliselt, tõendada teataval asjaoludel seda, et asjaomasel ettevõttel on täidesaatev võim ja ta teostab seda võimu valitsusasutuse ülesandeid täites. Samas rõhutame, et kui õigusaktiga selge volituste üleandmine välja arvata, siis üksnes formaalsete seoste olemasolust ettevõtte ja valitsuse vahel kitsamas tähenduses tõenäoliselt ei piisa, et teha kindlaks vajalik valitsusasutuse volituste omamine. Seega näiteks lihtsalt fakt, et valitsus on ettevõtte enamusaktsionär, ei näita, et valitsusel on sisuline kontroll selle ettevõtte tegevuse üle,

veel vähem seda, et valitsus on andnud talle valitsusasutuse volitused. Samas mõnel juhul, kui tõenditest ilmneb, et kaudseid märke valitsuse kontrolli kohta on palju, ja kui on ka tõendeid, et sellist kontrolli sisuliselt teostatakse, võib nende alusel teha järelduse, et asjaomane ettevõtte kasutab valitsusasutuse volitusi.“

- (102) Käesoleval juhul põhineb järeldus, et riigiosalusega pankadel, kes on andnud kolmele valimisse kuuluvale tootjale strateegilisi sooduslaene, on õigus täita valitsusasutuse funktsioone, järgmistel kaalutlustel.
- (103) Komisjon soovis teavet selle kohta, kas riik omab finantseerimisasutusi, sest see on ametlik kinnitus, mis koos tõenditega, et selline ametlik kontroll on sisuliselt toimunud, võimaldab järeldada, et asjaomane ettevõtte kasutab valitsusasutuse volitusi. Hiina valitsus esitas oma küsimustikuvastuses osalust käsitleva teabe 17 finantseerimisasutuse kohta, mille bilansi kogumaht moodustas väidetavalt 80 % pangandussektori kogumahust. Esitatud teabe aluseks on eri allikad. Hiina valitsus väitis eelkõige, et neli panka on riigiosalusega pangad (ICBC, põllumajanduspank, Hiina keskpank ja Hiina ehituspank). Hiina valitsuse sõnul kuulus talle vähem kui 50 % aktsiatest veel neljas pangas (kommunikatsioonipank, Hiina Everbrighti pank, tööstuspank ja Shanghai Pudongi arengupank). Ülejäänud üheksas pangas valitsusel väidetavasti osalust ei ole.
- (104) Kontrollimise ajal ilmnes, et esitatud osalusala teave ei ole tõene, sest sellest jäeti välja osalused, mis kuuluvad kaudselt valitsusele, kuigi osa avalikkusele kättesaadavast teabest kujutas seda valitsusosalusena. Hiina valitsusel paluti oma küsimustikuvastus seoses sellega üle vaadata ja esitada teavet nii otsese kui ka kaudse osaluse kohta. Hiina valitsus keeldus seda tegemast. Seetõttu ei saanud komisjon pankades ja teistes finantseerimisasutustes riigi osaluse kohta esitatud andmete täpsust ja õigsust kontrollida.
- (105) Hiina valitsus kommenteeris pärast järelduste teatavaks tegemist, et osalust käsitlev teave oli seotud asutustega, mis moodustasid juba 80 % kogu pangandussektorist ja et riigi kaudset osalust käsitlev teave ei olnud kättesaadav ning seega oli komisjoni nõue põhjendamatu. Hiina valitsus väitis ka seda, et komisjon oleks pidanud Hiina valitsuse koostööd ebapiisavaks olenemata sellest, kuidas see koostöö toimus. Komisjon kummutab selle väite. Samuti tuleb selgitada, et ilma igasuguse muu komisjonile esitatud teabeta ei saanud komisjon kontrollida väidet, et Hiina valitsuse poolt juba esitatud osalusala teave hõlmas 80 % kogu pangandussektorist. Ent kui see kontrollimata väide on õige, ei tõendaks osalusala teave Hiina valitsuse seisukohta nende pankade õigusliku liigituse kohta.
- (106) Seega jõudis komisjon järgmistele järeldustele. Esiteks leidis komisjon, et ICBC, põllumajanduspank, Hiina pank ja CCB kuulusid Hiina valitsuse küsimustikuvastuse kohaselt riigile. Teiseks kasutas ta kättesaadavaid fakte kommunikatsioonipanga, Hiina Everbrighti panga, tööstuspanka ja Shanghai Pudongi arengupanga kohta kaudse osaluse hõlmamise teel, kasutades toimikus selle kohta sisalduvat teavet. Ülejäänud üheksast pangast, mille puhul Hiina valitsus kinnitas, et need kuuluvad väidetavasti erasektorile, andis valimisse kuuluvatele ettevõtetele laene üksnes kolm. Ülejäänud kuut panka seega rohkem ei uuritud. Üks neist oli MEB, mille puhul leiti pärast kõikide toimikuosade hindamisele tuginevat kontrollimist, et pank kuulub riigile (vt põhjendused 167–187). Teist kaht panka – Hua Xia panka ja Ping Ani panka – komisjon rohkem ei uurinud, sest nende poolt valimisse kuuluvatele tootjatele antud laenude osakaal oli väike. Selle uurimise puhul tegi komisjon seega järelduse, et üheksa panka – ICBC, põllumajanduspank, Hiina pank, CCB, MEB, kommunikatsioonipank, Hiina Everbrighti pank, tööstuspank ja Shanghai Pudongi arengupank – kuuluvad riigile.
- (107) Komisjon palus Hiina valitsuselt teavet selle kohta, milline on nii majandusvaldkonnale tervikuna kui ka fotoelektrisektorile antud laenude osakaal pankades, kus Hiina valitsus on suurim või ainuosanik, pankades, kus Hiina valitsusel on küll osalus, kuid ta ei ole suurim aktsionär, pankades, milles Hiina valitsusel osalust ei ole, ning välismaistele omanikele kuuluvates pankades. Hiina valitsus ei andnud sisulist vastust sellele küsimusele, isegi kui selle käsitusala oli vähendatud nii, et see hõlmas üksnes pankasid, mis rahastasid kümmet suurimat eksportivat tootjat (või nende kontserni). Hiina valitsus ei pakkunud välja ka muid allikaid, kust sellist teavet saada. Selle teabenõude eesmärk on olnud teha kindlaks, kas laenuandmistavad erinevad sõltuvalt omanikest. Kui see teave

oleks tõepoolest viidanud sellele, et riigiosalusega pankadel on suurem osakaal tootmisharudes, mida tuleb keskse planeerimise kohaselt eelistada, oleks see olnud märguanne selle kohta, et valitsusasutuse volitusi tegelikult ka kasutatakse.

- (108) Kontrollkäigu ajal esitatud teabenõudele vastas Hiina valitsus, et HRV pangad ei anna fotoelektrisektorile sooduslaene ja/või võimalda krediidiiliine. See väide on vastuolus kolme valimisse kuuluva eksportiva tootja kohta tehtud järeldustega, kes kõik said neljalt kontrollitud pangalt ja teistelt põhjenduses 29 loetletud pankadelt sooduslaene ja/või krediidiiliine.
- (109) Seepärast tugines komisjon oma järelduste puhul riigiosalusega pankade kui avaliku sektori asutuste kohta küsimustiku vastustele, mille ta sai Hiina valitsuse kaudu EXIMi, CCB, ICBC, MEB ja MiB kohta ning kolmelt valimisse kuuluvalt eksportival tootjalt, kontrollkäikudele, muudest allikatest kättesaadavale teabele, läbivaatamis-taotlusele ning esialgse uurimise järeldustele, mille kohta leiti, et neid ei pea muutma.
- (110) Finantseerimisasutustele mõeldud eriküsimustiku (A liide) eesmärk oli kontrollida kaebuses esitatud väiteid, mille kohaselt Hiina riigiosalusega pangad on avaliku sektori asutused. Komisjon püüdis saada teavet selle kohta, kas riigiosalusega pankadel olid volitused täita fotoelektrisektori puhul valitsusasutuse ülesandeid, näiteks määrares põhikirjas kindlaks juhatuse ja aktsionäride nõukogu koosseisu või teha seda aktsionäride/juhatuses koosolekute protokollide, aktsionäride/juhatuses liikmete kodakondsuse, laenupoliitika ja riskihindamise kaudu seoses fotoelektrisektorile ja koostööd tegevatele eksportivatele tootjatele antud laenudega.

— Kontrollimine pankades

- (111) Komisjon kavandas oma kontrollimiseelses kirjas kontrollkäigu nelja pank, kes vastasid küsimustiku A liitele ja andsid laene valimisse kaasatud eksportivatele tootjatele (EXIM, ICBC, CCB ja MEB). Ta lisis ka põhjaliku nimekirja teemadest, mida kontrollimisel käsitletakse. Komisjon märkis kontrollimiseelses kirjas seda, et Hiina valitsuselt „nõutakse kõigi [tema ...] sisulise vastuse koostamiseks kasutatud tõendavate dokumentide kättesaadavaks tegemist, sealhulgas algdokumentide ja taotluste originaale“.

— EXIM

- (112) Oma teises puudustele viitavas kirjas teatas komisjon Hiina valitsusele, et EXIMi vastus A liitele oli ebatäielik ja et EXIM ei esitanud eraldi küsitud dokumenti, nt põhikirja hiina- ja ingliskeelset versiooni. EXIM märkis oma küsimustikuvastuses, et põhikiri on ettevõttesisene juhtimisdokument, ega esitanud seda. Puudustele viitavale kirjale antud vastuses märgiti, et EXIM on reformimisel ja et põhikirja läbivaatamine on veel lõpetamata. EXIM märkis kohapealse kontrollimise ajal, et reformiga alustati 2015. aasta märtsis/aprillis ja et läbivaadatav kehtiv põhikirjaversioon pärineb 1994. aastast, kuid ei esitanud seejuures 1994. aasta versiooni. EXIM osutas käimasoleva reformiga seotud tõendite esitamise nõudmisel oma veebilehele. Internetiühenduse puudumise tõttu ei olnud sellist teavet võimalik kohapeal kontrollida.
- (113) Hiina valitsus väitis oma märkustes järelduste teatavaks tegemise kohta, et komisjon oleks saanud kontrollida EXIMi veebilehte Brüsselis enne kohapealset kontrollkäiku, et saada tõendeid käimasoleva reformi kohta, või oleks pidanud kohapeal nägema ette oma vahendid internetiühenduse saamiseks. Seoses sellega kordab komisjon, et mitmest taotlusest hoolimata ei esitanud EXIM ühtegi põhikirjaversiooni, st ei esialgset ega läbivaadatud versiooni.
- (114) Kontrollimise ajal soovis komisjon saada koopiati riiginõukogu teatest EXIMi asutamise kohta ja EXIMi meetmetest kõrgtehnoloogia toodete ekspordimüügi krediidi juhtimiseks. EXIM keeldus neid dokumente esitamast.

- (115) Hiina valitsus kommenteeris pärast järelduste teatavaks tegemist, et üksikasjad EXIMi asutamise kohta on kättesaadavad ka EXIMi veebilehel ning et teine eelmises põhjenduses märgitud dokument on kehtetuks tunnistatud. Seepärast leidis Hiina valitsus, et kaks eelmises põhjenduses nimetatud dokumenti ei saa olla aluseks kättesaadavate faktide kasutamisel. Komisjon kordab, et tema kontrollimiseelses kirjas paluti Hiina valitsusel ja finantseerimisasutustel teha kättesaadavaks teave, mida kohapeal nõutakse. Komisjon tuletab meelde, et EXIM oli ise viidanud oma küsimustikuvastuses esimesele dokumendile. Küsimustiku vastuse kontrollimiseks pidi komisjon seega dokumendi kätte saama. Teise dokumendi puhul võtab komisjon teadmiseks Hiina valitsuse märkuse selle kehtetuks tunnistamise kohta.
- (116) Seoses osalusega ning nagu märgitud komisjoni küsimustiku vastuses, tegi komisjon kindlaks, et EXIM on 100 % riigiosalusega ekspordikrediidi agentuur. Mis puutub juhatusse ja selle koosseisu, siis esitas EXIM kontrollkäigu ajal vastuolevat teavet, märkides, et juhatust ei olnud veel käimasoleva reformi tõttu moodustatud. Oma küsimustikuvastuses viitas EXIM aga mitmel juhul sellisele juhatusele. Nõukogu koosseisu ei esitatud ja seda ei olnud võimalik kontrollida. Seetõttu ei olnud komisjonil võimalik kontrollida juhatuse ja nõukogu olemasolu ega koosseisu.
- (117) Hiina valitsus selgitas küsimustikuvastuses, et EXIMi tegevust reguleerib 1994. aasta põhikiri, ning kirjeldas selle tegevust. Samas jättis Hiina valitsus selle dokumendi esitamata.
- (118) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei olnud Hiina valitsus nõus komisjoni hinnanguga, mis on esitatud põhjenduses 113, ja märkis, et EXIMi 2015. aasta majandusaasta aruandes kinnitati, et juhatuse moodustamist oli kiirendatud, aga rohkem märkusi juhatuse kohta ei teinud. Komisjon märgib, et küsimustikus ja teises puudustele viitavas kirjas paluti esitada juhatuse koosseisu (mitte ametisse nimetamise) üksikasjad. Alles kohapealse kontrolli käigus selgitati, et EXIMil ei olnud läbivaatamisega seotud perioodil väidetavasti juhatust.
- (119) Olemasolevate faktide põhjal teeb komisjon järgmise järelduse: riik kui EXIMi 100 % omanik omab valitsevat mõju EXIMi üle, nimetades ametisse tema nõukogu liikmed. Need liikmed esindavad EXIMi koosolekul riigi huve, sealhulgas poliitilisi kaalutlusi. Juhatuse puudumise korral nimetab EXIMi juhtkonna ametisse nõukogu või riik otse.
- (120) *Peamiste riigiosalusega finantseerimisasutuste järelevalvenõukogu reguleerivate ajutiste eeskirjade* artiklitele 3–5 tuginedes tegi komisjon kindlaks, et nõukogu liikmed vabastab ametist riiginõukogu vabastab ja nad on aruandekohustuslikud riiginõukogu ees.
- (121) Peale selle annavad riigid tavaliselt ekspordikrediidiasutustele volitused täita valitsusasutuse ülesandeid. Valitsusasutuse antud seadusjärgne ülesanne on edendada selliste kaupade ekspordi sellistesse riikidesse, mille puhul kaubakindlustus kas ei paku kindlustuskaitset või teeb seda kindlustusmaksetariifidega, mis ei ole kõikidele eksportijatele kättesaadavad. Valitsused annavad tavaliselt ekspordikrediidiasutusele riigigarantii, et vähendada tema laenuvõtmiskulusid kapitaliturgudel. Selle riigigarantii olemasolu on põhjendatud sellega, et on antud volitused täita valitsusasutuse ülesandeid ja see tõendab seda. Nende asutuste tegevus täidab riigi poliitilisi eesmärgi, nimelt edendada ekspordi. Täpsemalt osutavad EXIMi asutamist käsitleva riiginõukogu teate pealkiri ja sisu (vastavalt küsimustiku vastuses esitatud kokkuvõttele) sellele, et EXIM viib ellu Hiina ekspordipoliitikat. Nagu on kirjeldatud punktis 3.4.1, saab fotoelektrisektor kui strateegiline/peamine tootmisharu sellist eksporditoetust.
- (122) Nende kaalutluste põhjal tehakse kättesaadavatele faktidele tuginedes järeldus, et riik on oma ametlikku kontrolli, mis on kehtestatud tema omandiõiguse kaudu, EXIMi igapäevases äritegevuses sisuliselt kasutanud ja andnud EXIMile volitused täita valitsusasutuse ülesandeid.
- (123) Seda järeldust kinnitab ka laenupoliitika läbivaatamine, mis põhines aastaaruannetel ja näitab, et EXIM peab rakendama laenuotuseid tehes riigi poliitikat järgmistel põhjustel.

- (124) Kui EXIMil paluti oma laenupoliitikat selgitada, nt milles kajastuvad valitsuse kavad ja projektid, kas EXIM võtab oma laenupoliitikas arvesse Hiina kõrgtehnoloogiatoodete ekspordi kataloogi (või teisi katalooge, nimekirju või kavasad), märkis ta, et analüüsib kavade mõju laenukavadele või laenajatele ja toetab ettevõtteid, mis toodavad kõnealuse kataloogi tooteid. Pärast aastaaruande analüüsimist ilmnis, et EXIM vähendas tahtlikult vastuses v valitsuse kavade ja projektide mõju määra oma laenupoliitikale. 2015. aasta majandusaasta aruandes on tõepoolest kirjas, et EXIMi peamine volitus on „hõlbustada Hiina mehaanika- ja elektroonikatoodete, täielikult komplekteeritud seadmete ning uute ja kõrgtehnoloogiatoodete ekspordi ja importi“ ja – mis veelgi olulisem – et „pank suurendas oma poliitika rahastamise rolli Hiina riikliku arengustrateegia rakendamisel täies mahus“.
- (125) Hiina valitsus väitis pärast järelduste teatavaks tegemist, et ekspordi hõlbustamine ei tähenda tingimata sooduslaenu andmist ning et riigi arengustrateegia hõlmab kõiki Hiina majanduse tahke. Põhjenduse 124 eesmärk on samas näidata, et valitsuse kavad ja projektid mõjutavad EXIMi laenupoliitikat, mis kajastub tema volitustes. Hiina valitsuse esitatud märkus lükatakse seega tagasi.
- (126) Küsimustikus juba nõutud eri tootekategooriate ekspordi statistika kohta ei esitanud EXIM nõutud teavet ja viitas konfidentsiaalsusklauslitele. Kontrollkäigu ajal muutis EXIM oma seisukohta ja märkis, et teave ei olnud kättesaadav. Komisjon ei mõista, miks EXIM oma põhjendust muutis, ja samuti on ebaselge see, kuidas võib muu kui kliendipõhiste koondandmete esitamine olla vastuolus konfidentsiaalsusklausliga. EXIM esitas siiski kolme aasta vältel kaubanduslikke koguväärtusi, kuid ei esitanud seda teavet läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jaoks ei enne kontrollkäiku ega selle ajal. Seetõttu ei olnud komisjonil võimalik kontrollida läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul ekspordikrediidi kaubanduslikku koguväärtust ega andmeid fotoelektrisektorile antud ekspordikrediidi suuruse kohta.
- (127) Hiina valitsus väljendas üllatust komisjoni arvates vastuoluliste väidete üle, mis on esitatud põhjenduses 113. Komisjon märgib, et EXIM ei esitanud mingit statistikat eri tootekategooriate ekspordi kohta. Kontrollkäigu ajal esitatud andmed käsitlesid kaubanduslikke koguväärtuseid. Esimesena nimetatud andmed oleksid komisjonil võimaldanud eraldada asjaomast toodet käsitlevad näitajad, mis kontrollkäigu ajal lõpuks esitatud näitajatega (üksnes kogunäitajad) ei olnud võimalik. Samuti väitis Hiina valitsus, et komisjon oleks saanud ekstrapoleerida näitajad läbivaatamisega seotud uurimisperioodi kohta, kasutades kolme aasta kohta esitatud kaubanduslike väärtuste kogunäitajaid, mis aga ei ole õige, sest neid näitajaid ei esitatud iga kuu (nagu on selgitatud põhjenduses 11, läbivaatamisega seotud uurimisperiood kestis alates 1. oktoobrist 2014 kuni 30. septembrini 2015).
- (128) Komisjon püüdis kontrollkäigu ajal kontrollida vaatlusaluse toote kümne suurima valimisse kaasatud eksportiva tootja, sealhulgas kolme valimisse kaasatud tootja krediidikvaliteedi hindamist. EXIM väitis, et konfidentsiaalsuse tõttu ei olnud sellisele teabele võimalik juurdepääsu tagada. EXIMi krediidikvaliteedi hindamise süsteemi kontrollimisel isegi täitmata hindamisvormi abil ei taganud EXIM juurdepääsu sellele täitmata dokumendile, väites, et see võib sisaldada ärisaladusi.
- (129) Pärast järelduste teatavaks tegemist osutas Hiina valitsus küsimustiku vastusele ja EXIMi 2015. aasta majandusaasta aruandele, millest ilmneb riskihindamise tähtsus enne laenuandmisotsuste tegemist. Isegi kui nõustuda, et see arvamus on osa panga üldisest poliitikast, ei olnud EXIM toonud näiteid selle kohta, kuidas seda ellu viidi – vähemalt seoses valimisse kaasatud äriühingutega. Seega ei muutnud see märkus komisjoni järeldusi.
- (130) Komisjon nõudis ka EXIMi 2015. aasta majandusaasta aruande koopiat. EXIM märkis esmalt, et sellist dokumenti ei ole võimalik esitada või arutada, kuigi oli selgunud, et nõutud dokument oli juba tema veebilehel avalikult kättesaadav. Komisjonil õnnestus lõpuks nõutud dokumenti interneti kaudu vaadata, kuid alguses ei lubatud tal dokumendi püsikopiat võtta või mis tahes märkmeid teha. Lõpuks esitati nõutud dokument, kuid ainult pärast seda, kui EXIMi esindajad olid kontrolliruumidest lahkunud ega saanud enam dokumenti edasi arutada.

- (131) Pärast seda, kui komisjon saatis kirja, et kavatseb kohaldada alusmääruse artiklit 28, väitis Hiina valitsus, et artikli 28 kohaldamine ei ole õigustatud, hoolimata sellest, et alguses ei taganud EXIMi pank kontrolliprotsessi käigus juurdepääsu avalikult kättesaadavatele dokumentidele, vaid selle tagas lõpuks pärast kontrollimist Hiina valitsus. Hiina valitsus märkis, et dokumendi esitaja ei ole oluline.
- (132) Komisjon märgib, et 2015. aasta majandusaasta aruande esitamise viivitus oli ainult üks alusmääruse artikli 28 kohaldamise põhjustest (vt põhjendused 112–118). Tuleb rõhutada, et keeldudes juurdepääsu tagamisest avalikult kättesaadavale dokumendile ja selle arutamise vastavatele finantseerimisasutustele määratud ajal, takistas ja viivitas EXIMi pank kontrolliprotsessi. Ühtlasi ei võimaldanud fakt, et dokument esitati pärast EXIMi panga esindajate lahkumist, komisjonil seda dokumenti rahuldaval viisil arutada ega kinnitada. Komisjon leiab seega, et kõnealune finantseerimisasutus takistas oluliselt kontrolliprotsessi.
- (133) Mis puutub dokumentidesse, mis on seotud EXIMi panga asutamise ja tegevuse juhtimisega, näiteks riiginõukogu teade EXIMi asutamise kohta ja põhikiri, siis väitis Hiina valitsus, et nõutud dokumendid ei olnud mingil viisil seotud subsiidiumikava ega eksportivate tootjatega, et nõue oli andmepüük ja et esialgses uurimises tasakaalustamata jäetud kava uurimiseks ei olnud õiguslikku alust.
- (134) Sellega seoses märgib komisjon, et nõutud dokumendid olid uurimise seisukohast vajalikud, eelkõige selleks, et teha kindlaks, kas EXIMi olid antud volitused täita valitsusasutuse ülesandeid, ning et teiste koostööd tegevate finantseerimisasutuste kohta nõuti samasuguseid dokumente, mille Hiina valitsus ka esitas. Lisaks märgitakse, et EXIMi pank viitas oma küsimustiku vastuses mitu korda nendele dokumentidele seoses omandiõiguse, juhtimise, järelevalve ja tegevusega ning seega tuleb neid dokumente kontrollida. Ühtlasi märkis osa valimisse kaasatud eksportivatest tootjatest, et neil on kõnealuste finantseerimisasutustega sõlmitud finantstehingud, mis on teine aspekt, mida komisjon kontrollida tahab, ning mis näitab, et EXIMi pank osales esialgses uurimises vaidlustatud subsiidiumides.
- (135) EXIMi asutamist käsitleva riiginõukogu teate pealkiri ja sisu näitavad – kuivõrd küsimustiku vastusest saab seda järeldada, – et EXIM on Hiina valitsuse vahend riigi poliitiliste eesmärkide saavutamiseks ning seetõttu olid talle antud volitused täita valitsusasutuse ülesandeid.
- (136) Neil põhjustel ja kättesaadavate faktide alusel teeb komisjon järelduse, et EXIM on avaliku sektori asutus.

— ICBC

- (137) Komisjon tegi ICBC küsimustikuvastuse põhjal kindlaks, et riik omab rohkem kui 50 % ICBC aktsiatest, ning seda kinnitas ka tema 2015. aasta majandusaasta aruanne. Seega on ICBC ametlikult riigi kontrolli all.
- (138) Komisjon sai põhikirja ja täpsemalt selle 8.–10. peatüki ning ICBC küsimustikuvastuse alusel kindlaks teha ka selle, et Hiina valitsusel on tänu oma osalusele ja Hiina Kommunistliku Partei Keskkomitee kaudu õigus nimetada ametisse kõige olulisemate ametikohtade täitjad panga juhtkonnas, näiteks juhatuse esimees, juhatuse aseesimees, tegevdirektor, nõukogu esimees, president ja asepresident. Peale selle kutsub ICBC põhikirja kohaselt juhatuse muu hulgas kokku aktsionäride koosolekud, teeb otsuseid panga äristrateegia ja eelarve kohta, võtab vastu investeerimise (ja ühinemise) otsuseid, teeb otsuseid tippjuhtide ametist vabastamise kohta, määrab kindlaks riskijuhtimissüsteemi, otsustab osakondade ja filiaalide asutamise üle jne. Vastutusalaade mitteammendav loetelu näitab riigi sisulist kontrolli ICBC igapäevase äritegevuse üle.

- (139) Kõikide Hiinas tegutsevate pankade suhtes kohaldatava pangandusseaduse artiklis 34 on märgitud, et kommerts pangad tegutsevad laene andes vastavalt rahvamajanduse ja sotsiaalse arengu vajadustele ning lähtuvalt riigi tööstuspoliitika suunistest. Riigi majandus- ja sotsiaalarengu vajadused ning riigi tööstuspoliitika juhtimine kehtestatakse keskse planeerimise kaudu, nagu on sätestatud punktis 3.2. Fotoelektrisektori edendamine on osa sellest.
- (140) Majanduspoliitika eesmärkide saavutamine on liidu kohtute seisukoha järgi avaliku võimu kasutamise osa ⁽³¹⁾.
- (141) Pangandusseaduse artikliga 34 antakse seega kõikidele pankadele volitused täita valitsusasutuse ülesandeid. ICBC põhikirja silmas pidades on ametlik kontroll, mis Hiina valitsusel on osalusega ja selle kaudu saadud volitustega, võimaldanud Hiina valitsusel seda valitsusasutuse ülesannet täita.
- (142) Peale selle on komisjon püüdnud teha kindlaks, et on toimunud sisuline kontroll, kontrollides ICBC tegelikku laenuandmispoliitikat.
- (143) Komisjon palus Hiina valitsuselt asjakohast teavet, et hinnata, kuidas Hiina pangad hindavad fotoelektrisektori äriühingute krediidiriski, enne kui nad otsustavad, kas anda neile laenu (ja/või võimaldada krediidiliine) või mitte, ning määravad väljastatavate laenude tingimused. Küsimustiku A liites palus komisjon teavet selle kohta, kuidas pangad riske arvesse võtavad, kuidas laenuvõtja krediidikvaliteeti hinnatakse, milliseid riskipreemiaid erinevatelt HRV äriühingutelt/majandussektoritelt nõutakse ja milliseid tegureid pangad laenu või krediidiliini rakendamise eelsel hindamisel arvesse võtavad. Ühtlasi palus komisjon laenuaotluse ja selle heakskiitmise protsessi kirjeldust. Kuigi ICBC esitas eespool nimetatud küsimustele kirjeldava vastuse, ei esitanud Hiina valitsus ega ICBC sellega seoses rahuldavaid tõendeid. Kontrollkäigu ajal palus komisjon kirjeldava vastuse kohta tõendeid. Hiina valitsus esitas aga ainult üldist laadi vastuseid, mida ei toetanud mingid tõendid, et mingisugune krediidiriske üldse hinnatakse.
- (144) Komisjon palus samasugust teavet ka valimisse kaasatud eksportivatelt tootjatelt ning üritas seda teavet kontrollida valimisse kaasatud eksportivate tootjate juurde tehtud kohapealsete kontrollkäikude ajal. Enamik eksportivaid tootjaid vastasid, et pangad nõuavad enne laenu väljastamist teatavaid dokumente (nagu finantsaruanded) ja hindavad teataval määral krediidiriski. Paraku ei suutnud nad oma väiteid näiteks esitatud dokumentide puhul tõenditega kinnitada. Komisjon küsis kohapealsete kontrollkäikude ajal tõendeid (näiteks kirjavahetus jne) selle kohta, et pangad tõepoolest nimetatud dokumente küsivad või et äriühingud on selliseid dokumente pankadele esitanud, või pankade väljastatud aruandeid, millest oleks näha, et krediidiriski on tõepoolest analüüsitud. Valimisse kaasatud eksportivate tootjate kontsernid ei olnud aga suutelised selliseid tõendeid esitama ega olnud ka suutelised esitama oma väidete kinnituseks muid tõendeid.
- (145) Esimene takistus oli seoses sellega asjaolu, et Hiina valitsus keeldus esitamast punktis 3.1 sätestatud teavet. Teine takistus oli see, et Hiina valitsus keeldus võimaldamast juurdepääsu ICBCs tehtud krediidikvaliteedihinnangule.
- (146) Puudustele viitavas 14. märtsi 2016. aasta kirjas teavitas komisjon Hiina valitsust, et ICBC vastus A liitele on ebatäielik, sest see ei sisalda järgmist vajalikku teavet: vaatlusaluse toote kümnele suurimale valimisse kaasatud eksportivale tootjale antud laenud; täielik vastus seoses krediidikvaliteedi hinnanguga; panga toetus valitsuse kavade ja projektide rakendamiseks.
- (147) Mis puutub kümnele suurimale vaatlusalust toodet eksportivale tootjale antud laenudesse ja/või võimaldatud krediidiliinidesse, siis ICBC ei esitanud mingit teavet ja viitas konfidentsiaalsusega seotud õiguslikele ja lepingulistele kohustustele, mistõttu ei saa ta avalikustada teavet äriühinguspetsiifilise laenu kohta ilma nende tootjate nõusolekuta. Samas võib komisjon lõppkokkuvõttes tugineda kolme koostööd tegeva valimisse kaasatud tootja saadud kasu kindlakstegemisel nende küsimustikuvastustes esitatud kontrollitud väidetele.

⁽³¹⁾ Kohtuasi 234/84: Belgia vs. komisjon, EKL 1986, lk 2263, punkt 14; kohtuasi 40/85: Belgia vs. komisjon, EKL 1986, lk 2321, punkt 13; liidetud kohtuasjad C-278/92 kuni C-280/92: Hispaania vs. komisjon, EKL 1994, lk I-4103, punkt 22, ja kohtuasi C-334/99: Saksamaa vs. komisjon (EKL 2003, lk I-1139, punkt 134).

- (148) Komisjon püüdis kontrollkäigu ajal kontrollida valimisse kaasatud eksportivate tootjate, kümne suurima eksportiva tootja ja fotoelektrisektori krediitkvaliteedi hindamist tervikuna. ICBC ei esitanud sellega seoses mitte mingit teavet ja viitas konfidentsiaalsusprobleemidele. Ühtlasi märkis ta, et ei hoiusta fotoelektrisektori tootjatega seotud aruandeid oma peakontoris. Kuigi ICBC võimaldas komisjonil tema valitud hindamisaruannet lühidalt uurida, on märgitud, et see dokument ei olnud seotud ühegi koostööd tegeva äriühinguga ega fotoelektrisektoriga. Selle esitamise (hiina keeles) aega silmas pidades ei olnud komisjon kontrollkäigu ajal ühtlasi tutvumiseks antud ajavahemiku jooksul võimeline mõistma selle sisu. Lisaks ei võimaldatud komisjonil dokumentide koopiaid teha. ICBC väitis küsimustikule ja puudustele viitavale kirjale antud vastustes, et ei võtnud laenu/krediidiliini hindamisel arvesse valitsuse tööstuspoliitikat, kavasisid või projekte ega teisi seadusi. Tundus, et panga aastaaruandega näidatakse siiski vastupidist, sest selles väideti, et ICBC „kohandas ja parandas tööstussektori krediitpoliitikat, et anda reaalmajandusele finantseerimistoetust vastavalt makromajanduspoliitikale, tööstuspoliitika põhisuundumustele, tootmisharu tegutsemise laadile ja riigi tähtsate strateegilistele algatustele“ ja et ICBC „toetas energiat säästvaid ja keskkonda kaitsvaid ettevõtteid ning tähtsamaid üleilmset tegutsevaid tootmiskäitisi“.
- (149) Hiina valitsus märkis pärast järelduste teatavaks tegemist, et komisjon oli tõlgendanud valesti tsitaate, eelkõige terminit „toetus“ neis tsitaatides, nagu on esitatud põhjenduses 148. Hiina valitsus esitas ka mitu tsitaati Belgia kahe panga (KBC ja Belfius) ja Saksa ühe panga (Deutsche Bank) aastaaruannetes, kus kasutati samuti terminit „toetus“. Kuna sõnal „toetus“ võib tõepoolest olla eri kontekstides mitu tähendust, viitab tsiteeritud sõna ICBC aastaaruandes „finantstoetusele“. See koos teiste põhjenduses 139 esitatud tsitaatide ja muude järeldustega, näiteks asjaoluga, et ICBC andis läbivaatamisega seotud uurimisperioodil sooduslaene ja võimaldas krediidiliine mõnele valimisse kuuluvale eksportivale tootjale, on viinud järelduseni, et ICBC võtab valitsuse tööstuspoliitikat, kavasisid või projekte või muid seadusi laenu/krediidiliini hindamisel arvesse. Seepärast jääb komisjon oma järelduste juurde, mis on esitatud põhjendustes 139–148.
- (150) Kõikide toimikus kättesaadavate faktide hindamise põhjal teeb komisjon järelduse, et ICBC on andnud laenu kolmele valimisse kaasatud tootjale, kes esindavad fotoelektrisektorit, ilma krediitkvaliteeti hindamata, sest pank ei ole suutnud tõendada sellise hinnangu olemasolu. Selle põhjal saab teha järelduse, et ICBC-le on antud valitsusasutuse volitused ja ta kasutas neid volitusi, andes laene kooskõlas keskse planeerimise nõuetega, seega täitis ta valitsusasutuse ülesandeid. Seda järeldust kinnitavad ka aastaaruannete väljavõtted.
- (151) Kokkuvõttes leidis komisjon, et ICBC on avaliku sektori asutus.
- CCB
- (152) Komisjon on teinud CCB 2015. aasta majandusaasta aruannete põhjal kindlaks, et riik omab rohkem kui 50 % aktsiatest. Seega on CCB ametlikult riigi kontrolli all.
- (153) Nagu CCB haldusmenetluse jooksul kinnitas ja nagu on märgitud põhikirja 11. ja 12. peatükis, on Hiina valitsusel kui ainuaktsionäril õigus nimetada enamik liikmeid juhatusse, mis on aktsionäride üldkoosoleku täitevorgan, tegeleb CCB juhtimisega ja vastutab selle eest. Sama kehtib nõukogu kohta; st põhikirja 16. peatüki kohane panga nõukogu. Peale selle otsustab juhatus CCB põhikirja ja juhatuse koosoleku protokollid kohaselt muu hulgas panga eelarve üle, teeb investeerimisotsuseid ning otsustab vastutava peaauditiitori ja juhatuse sekretäri ametisse nimetamise ja ametist vabastamise üle. Juhatuse 15 liikmest kümme tegevjuhtkonda mittekuuluvat liiget esindavad CCB juhtimist. See mitteamendav vastutuselade loetelu kajastab riigi sisulist kontrolli CCB igapäevase äritegevuse üle.
- (154) Komisjon püüdis kontrollkäigu ajal kontrollida valimisse kaasatud eksportivate tootjate ja fotoelektrisektori kui terviku krediitkvaliteedi hindamist. CCB ei esitanud selle kohta mingit teavet ja viitas konfidentsiaalsusprobleemidele. Komisjoni nõudmise alusel oli võimalik krediitkvaliteedi dokumente lühidalt uurida. Siinkohal tuleb märkida, et arvestades praktilisi korraldusi, nt fakti, et hiinakeelseid dokumente oli võimalik ainult lühidalt uurida,

mitte näidised kaasa võtta, ei olnud komisjonil võimalik küsimustiku vastuses sisalduvat teavet rahuldavalt kontrollida. Lisaks märgitakse, et dokumendid ei olnud seotud ei asjakohase sektoriga ega läbivaatamisega seotud uurimisperioodiga. Kõnealune finantsettevõtte keeldus komisjoni ettepanekust muuta kättesaadavaks nende dokumentide anonüümseks muudetud versioonid, mida komisjon soovis näidistena kaasa võtta. Seepärast ei ole võimalik kinnitada, nagu Hiina valitsus väitis, et see finantsettevõtte tegutses oma võimete piires.

- (155) Hiina valitsus väitis oma vastuses komisjoni kirjale seoses artikli 28 kohaldamise kavatsusega, et komisjon ei saa eeldada, et panga ametnikud võimaldavad tal võtta kõiki liiki dokumentide koopialid ja omada piiranguteta juurdepääsu sellisele teabele, sest neile kehtivad konfidentsiaalsuseeskirjad. Lisaks väitis ta, et komisjon tekitab eksportivatele riikidele ja väidetavalt sõltumatutele pankadele ebamõistlikku tõendamiskohustust.
- (156) Komisjon ei nõudnud „kõiksugu dokumente“ ega „piiranguteta juurdepääsu“ selliste dokumentidele. Seega tuleb tagasi lükata märkus, et komisjon tekitas Hiina valitsusele või finantseerimisasutustele ebamõistliku tõendamiskohustuse.
- (157) Pärast järelduste teatavaks tegemist esitas Hiina valitsus nelja panga kohta, mida komisjon kohapeal külastas, üldise märkuse, et komisjoni analüüs on olulisel määral kallutatud, sest asjaomaste pankade aastaaruanded sisaldavad tõendeid, et need pangad ei anna soodustatud tootmisharudele sooduslaene.
- (158) Hiina valitsus lisis selle märkuse kohta, et üldises järelduste teatavaks tegemise dokumendis osutas komisjon otsusele nr 40, kus loetletakse soodustatud tootmisharud, nagu on sätestatud esialgse määruse põhjenduses 191. Hiina valitsus avastas selle järeldusega vastuolu neljast kontrollitud pangast kahe panga aastaaruandes, kus nimetatakse rangemaid sisenemismorme või selliste laenude vähendamist, mida antakse otsuses nr 40 soodustatud tootmisharudena loetletud tootmisharudele.
- (159) Komisjon soovib rõhutada, et uurimisel leiti, et neli panka, mida komisjon kontrollis, andsid kolmele valimisse kaasatud eksportivale tootjale tegelikult sooduslaene ja/või võimaldasid krediidiliine. Need järeldused, mis on kahes eespool toodud põhjenduses esitatud Hiina valitsuse märkustega vastuolus, põhinevad valimisse kaasatud eksportivate tootjate antud teabel. Ükski pankadest ei esitanud üldnäitajaid läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kolmele valimisse kaasatud äriühingule või fotoelektrisektorile antud laenude ja/või võimaldatud krediidiliinide kohta. Seepärast esines valimisse kaasatud äriühingutelt saadud kontrollitud teabe ja kahe nimetatud panga aastaaruannete vahel vastuolu. Komisjon eelistas valimisse kaasatud äriühingutelt kohapeal saadud teavet ning lükkas seega Hiina valitsuse märkuse tagasi. CCB väitis küsimustikuvastuses ja puudustele viitavale kirjale antud vastuses, et pank võib valitsuse tööstuspoliitikat võrdlusena kasutada, kuid see ei muuda panga otsust seoses tema laenupoliitikaga siduvaks. Samas kinnitati panga aastaaruandega, et CCB rakendab valitsuse kavasad, mida tõendavad järgmised väljavõtted: „Kontsern reageeris tarneküsimustes riigi struktuurireformile ennetavalt ja arengustrateegiatele [...] asjakohaselt. Me andsime [...] strateegilistele kujunemisjärgus tootmisharudele toetusi.“; „Kontsern optimeeris 2015. aastal kooskõlas riigi tööstuspoliitika ja välistegevuskeskkonna muutustega nõuetekohaselt krediidipoliitikat [...]“.
- (160) Oma märkustes järelduste teatavaks tegemise kohta märkis Hiina valitsus, et tsitaat „kontsern optimeeris 2015. aastal kooskõlas riigi tööstuspoliitika ja välistegevuskeskkonna muutustega nõuetekohaselt krediidipoliitikat“ ei kajasta seda, et pank andis teatavatele tootmisharudele sooduslaene. Komisjon lükkab selle märkuse tagasi, sest tsiteeritud lauset tuleb lugeda koos teiste eelmises põhjenduses esitatud tsitaatidega. Igal juhul ei ole Hiina valitsuse avaldatud seisukoht selge, sest see viitab MEB-le, samal ajal kui tsiteeritud lause oli võetud CCB aastaaruandest. Komisjon eeldab teoreetiliselt, et „MEB“ oli trükiviga.
- (161) Hiina valitsus viitas ka tsitaadile „kontsern reageeris riigi struktuurireformile ennetavalt ja arengustrateegiatele [...] asjakohaselt“, märkides, et see on kontekstist välja võetud ja sellel ei ole mingit pistmist soodustatud, strateegiliste või kujunemisjärgus tööstus- või tootmisharudega ning et komisjon on sõna „kujunemisjärgus“ kasutamist CCB aastaaruandes igal juhul valesi tõlgendanud. Komisjon märgib, et täielik tsitaat, mis hõlmab lauset, mis kohe

järgneb, on järgmine: „Toetasime jõuliselt reaalmajanduse arengut. Kontsern reageeris tarneküsimustes riigi struktuurireformile ennetavalt ja arengustrateegiatele, sealhulgas strateegiale „One Belt and One Road“, vabakaubandustsoonidele, Pekingi-Tianjini-Hebei piirkonna ja Yangtze jõe majandusvööndi kooskõlastatud arengule, asjakohaselt. Toetasime riigi peamisi ehitusprojekte, uut liiki linnastumist, maakohtades rajatavaid uusehitisi ja strateegilisi kujunemisyrgus tootmisharusid“. Seega, kuna neid tsitaate tuleb lugeda omavahel seotuna, ei näinud komisjon põhjust muuta oma järeldust põhjenduses 159.

- (162) Hiina valitsus märkis ka seda, et CCB aastaaruandes kirjeldatakse põhjalikult panga krediidiriski analüüsi ja juhtimissüsteemi. Samas ei ole Hiina valitsus selle kohta uusi andmeid esitanud. Need on igal juhul abstraktsed ega võimalda eri juhtumeid hinnata, samuti ei tõenda need seda, et see hindamine tegelikult toimub. Seepärast ei näinud komisjon ühtki põhjust oma järeldustes 152–159 esitatud järelduste muutmiseks.
- (163) Hiina valitsus väitis oma vastuses komisjoni kirjale, mis puudutas kavatsust kohaldada alusmääruse artiklit 28, et nõutud dokumendid ei olnud kontrollimise raames mingil juhul asjakohased ja et komisjon oleks pidanud tuginema teabele, mida ta oli võimeline koguma või mis juba sisaldus küsimustiku vastuses. Lisaks väitis ta, et dokumendid, mida CCB (või Hiina valitsus) ei esitanud, ei andnud põhjust kohaldada alusmääruse artiklit 28.
- (164) Sellega seoses märgitakse, et nõutud dokumendid olid vajalikud küsimustiku vastuses toodud väidete kontrollimiseks ja et komisjon ei olnud rahul esitatud dokumentidega, sest need ei olnud toodud väidetega seotud või said neid ainult osaliselt toetada. Sellise kontrollitud dokumendi puudumise tõttu, mis näitab, et pank viis läbi nõuetekohase riskihindamise, jäi komisjon oma järelduse juurde, et CCB ei teinud krediitkvaliteedi hindamisi. Pigem juhendus tema laenuandmine eesmärgist viia ellu valitsuse poliitikat, andes valimisse kaasatud äriühingutele sooduslaene.
- (165) Kõikide toimekäs kättesaadavate faktide hindamise põhjal teeb komisjon järelduse, et CCB on andnud laenu kahele valimisse kaasatud tootjale, kes esindavad fotoelektrisektorit, ilma et nende krediitkvaliteedi oleks hinnatud, sest pank ei ole suutnud tõendada sellise hindamise toimumist. Selle põhjal saab teha järelduse, et CCB-le on antud valitsusasutuse volitused ja ta kasutas neid volitusi, andes laene kooskõlas keske planeerimise nõuetega. Seega täitis ta valitsusasutuse ülesandeid. Seda järeldust kinnitavad ka aastaaruannete väljavõtted.
- (166) Komisjon teeb seega järelduse, et CCB on avaliku sektori asutus.

— MEB

- (167) Komisjon tegi kindlaks, et MEB on riigile kuuluva konglomeraadi China Merchants Group osa; konglomeraat tegutseb riiginõukogu riigivarade järelevalve ja halduse komisjoni otsese järelevalve all ⁽³²⁾. 2014. ja 2015. aasta majandusaasta aruannete põhjal tegi ta kindlaks ka selle, et ettevõtte kuulub riigile kaudselt. Seega on MEB ametlikult riigi kontrolli all.
- (168) Nagu on sätestatud põhikirja 10. ja 13. peatükis, on riigil kui enamusaktsionäril õigus nimetada ametisse enamik juhatus ja nõukogu liikmeid. MEB põhikirja järgi kutsub juhatus muu hulgas kokku aktsionäride koosolekud, koostab panga äri- ja investeerimisplaane, kehtestab kapitalijuhtimisstrateegia ja eelarvekava, otsustab kasumi jaotamise ning nimetab ametisse või vabastab ametist tippjuhid. See mitteammendav vastutusala loetelu kajastab riigi sisulist kontrolli MEB igapäevase äritegevuse üle.

⁽³²⁾ http://www.cmhk.com/main/a/2016/a26/a30448_30530.shtml

- (169) Komisjon püüdis kontrollkäigu ajal kontrollida valimisse kaasatud eksportivate tootjate ja kogu fotoelektrisektori krediitkvaliteedi hindamist. MEB ei esitanud sellega seoses mingit teavet ja viitas konfidentsiaalsusprobleemidele. Komisjoni nõudmisel oli võimalik krediitkvaliteedi dokumente lühidalt uurida. Kuigi need dokumendid olid seotud asjaomase sektoriga, ei olnud need seotud läbivaatamisega seotud uurimisperioodiga. Eelkõige ei esitanud MEB komisjoni nõudel 2014. ja 2015. aasta krediitpoliitika dokumente ja võimaldas komisjonil lühidalt uurida ainult 2016. aasta (mis ei kuulu läbivaatamisega seotud uurimisperioodi) krediitpoliitika dokumenti. Komisjonil ei võimaldatud aga dokumenti näidiseks võtta. Kuigi MEB võimaldas komisjonil uurida äriühingu krediitkvaliteedi hinnanguga seotud dokumenti (hiinakeelne), on märgitud, et komisjonil ei lubatud seoses eespool nimetatud dokumendiga märkmeid teha ega dokumendi koopiat võtta. Seetõttu ei olnud kontrollkäigu ajal piiratud ajavahemikus võimalik dokumendi sisu rahuldavalt mõista.
- (170) Hiina valitsus väitis pärast järelduste teatavaks tegemist, et pidades silmas asjaolu, et komisjon oli tuginenud krediidiaruande olemasolule, tunnistas ta, et pangad viivad läbi krediidiriski hindamisi.
- (171) Seoses sellega ja nagu on märgitud punktides 3.1 ja 3.4.1, tuletatakse meelde, et ei Hiina valitsus ega eri pangad ei ole esitanud rahuldavaid lisatõendeid krediidihinnangu kohta, mille nad väidetavasti läbi viisid, ja täpsemalt selle kohta, kuidas pangad riske arvesse võtavad, kuidas laenuvõtja krediitkvaliteeti hinnatakse, milliseid riskipreemiaid HRV eri äriühingutelt/majandussektoritelt nõutakse ja milliseid tegureid pangad laenu või krediidiini rakendamise eelsel hindamisel arvesse võtavad. Seda, et on olemas hiinakeelne laenuandmisotsus, millega komisjon sai kontrollkäigu ajal ühes neist pankadest lühidalt tutvuda, ei saa käsitada piisava tõendina selle kohta, et pangad (ja mitte üksnes üks pank, kes esitas laenuandmisotsuse, nagu eespool osutatud) teevad krediidihinnanguid. Igal juhul viidati selles aruandes selgelt valitsuse toetusele kui ühele laenuandmise põhjusele ning see kinnitab seega, et krediidihinnang ei ole turupõhine.
- (172) Hiina valitsus märkis ka seda, et valimisse kaasatud, koostööd tegevatele tootjatele antud laenude ja Hiina rahvapanga intressimäärade tasemete võrdlus oli vastuolus järeldusega, et krediidihinnangut ei tehtud.
- (173) Seoses sellega tuleks märkida, et eeltoodud võrdlus ei kehti, sest puudub seos Hiina rahvapanga võrdlusaluse taseme ja selle asjaolu vahel, et pangad ei hinda krediidiriski. Komisjon ei vaidlusta, et Hiina rahvapanga võrdlusalus on kõrgem; komisjoni seisukoht on see, et kõrgem võrdlusalus ei ole turutingimustega kooskõlas, vaid kajastab pankade eesmärki rakendada Hiina valitsuse poliitikat fotoelektrisektori edendamiseks.
- (174) MEB märkis küsimustikuvastuses ja puudustele viitavale kirjale antud vastustes, et ei võtnud oma laenupoliitiliste otsuste tegemisel arvesse valitsuse poliitikat. Samas kinnitatakse panga aastaaruandega, et MEB rakendab valitsuse kavasisid, mida tõendavad järgmised väljavõtted: „MEB tegutseb riikliku tööstuspoliitika alusel“; „Juhatus, nõukogu ja erikomiteed rakendasid riigi poliitikat täie tõsidusega“.
- (175) Pärast järelduste teatavaks tegemist viitas Hiina valitsus komisjoni 23. septembri 2016. aasta kirjale, mis sisaldas samasugust tsitaati MEB 2015. aasta majandusaasta aruandest ja oli esimene tsitaat põhjenduses 174. Hiina valitsus märkis, et riigi tööstuspoliitikast juhinduv tsitaat ei viita MEB-le, vaid CMB Financial Leasingule. Komisjon märgib, et CMB Financial Leasing kuulub täielikult MEB-le.
- (176) Hiina valitsus märkis ka seda, et krediidiriski hindamist kirjeldatakse põhjalikult MEB aastaaruandes ning fotoelektrisektor ei kuulu pangast laenu saavate tootmisharude esikümnesse. Seepärast ei näe Hiina valitsus ühtegi vastuolu aastaaruande sisu ning väidete vahel, mille MEB on esitanud oma vastustes küsimustikule ja puudustele viitavale kirjale. Peale selle, et Hiina valitsus märkis, et üks tsitaatidest on seotud 100 % ulatuses MEB-le kuuluva ettevõttega, ei ole ta midagi uut lisanud. Sellise kontrollitud dokumendi puudumisel, mis näitab, et pank tegi

nõuetekohase riskihindamise, selle asemel et toetada tööstuspoliitikaga fotoelektrisektorit, jäi komisjon oma järelduse juurde, et MEB ei teinud krediitkvaliteedi hindamisi. Pigem juhindus tema laenuandmine eesmärgist viia ellu valitsuse poliitikat, andes valimisse kaasatud äriühingutele sooduslaene.

- (177) Mis puutub laenuotsustesse ja sellesse, kas finantseerimisasutused võtavad valitsuse tööstuspoliitikat ja kavasad arvesse, väitis Hiina valitsus, et mitme panga küsimustikuvastused on kõige otsesemad ja olulisemad faktid ja tõendusmaterjalid, millele komisjon peaks oma analüüsis toetuma.
- (178) Nagu võib näha põhjendustes 137–185 kirjeldatud küsimustikuvastustest, on need vastused erinevad, ent kokkuvõttes kalduti neis kas eitama või vähemalt väiksemal määral kajastama seda, et kasutati valitsusasutuse volitusi.
- (179) Ometi viitab iga koostööd tegev pank aastaaruandes selgelt sellistele valitsuse poliitikapõhimõtetele, kavadele või strateegilistele kujunemisjärgus tootmisharudele kui oma finantsteenuste juhistele. Hiina valitsus ei pea selliseid märkusi vastukäivaks, sest küsimustiku vastused ei vasta pankade aastaaruannete sisule. Komisjon leiab aga, et eespool nimetatud pankade aastaaruannete väited on selgelt vastuolus ja vähendavad samade pankade küsimustikevastuste märkuste usaldusvärsust.
- (180) Pärast järelduste teatavaks tegemist väljendas Hiina valitsus oma vastuseisu komisjoni väitele, et komisjonil ei olnud võimalik kontrollida krediitdihinnangut ja otsustusprotsesse. Hiina valitsus viitas seega dokumentidele, mille CCB, MEB ja ICBC komisjonile kohapealse kontrolli ajal esitasid. Komisjon tuletab meelde, et nendel dokumentidel olid põhjendustes 148 ja 169 märgitud puudused.
- (181) Hiina valitsus viitas ka finantseerimisasutuste aastaaruannetele ja vastavatele küsimustike vastustele, mis olid Hiina valitsuse arvates piisavad, et kontrollida krediitdihinnanguid ja otsustusprotsesse. Komisjon lükkab selle märkuse tagasi, sest ka aastaaruannetes esitatud kirjeldusi ja küsimustiku vastuseid pidi kohapeal kontrollima asjakohaste tõendite alusel (st seoses läbivaatamisega seotud uurimisperioodi ja fotoelektrisektoriga). Nagu komisjon selgitas ka kohapealse kontrolli ajal Hiina valitsusele ja pankadele, keda ta üritas kontrollida, pidi komisjon saama kontrollida ka tõendeid, mis kinnitavad väidet, et krediitdiriski hindamine ja otsustusprotsessid, nagu on kirjeldatud küsimustiku vastustes ja aastaaruannetes, olid tegelikes äritehingutes kasutusel.
- (182) Hiina valitsus käsitles ka asjaolu, et mitut dokumenti ei olnud võimalik esitada nende konfidentsiaalsuse, pangasaladuse seaduse ja asjaomaste lepingutingimuste tõttu. Valitsus märkis, et komisjon peaks tunnustama, et pangad tegutsesid vastavalt oma võimetele, arvestades olemasolevat õigus- ja lepinguraamistikku. Valitsus märkis veel, et alusmääruse artikkel 28 võimaldab komisjonil arvesse võtmata jätta ainult teavet, mis on vale või eksitav, ning viitas seega sellele, et teave, mida ei ole arvesse võtmata jätud ja mis on esitatud vastavalt huvitatud isiku praktilistele võimetele, on õigustatud.
- (183) See argument on põhjenduses 48 ümber lükatud. Teiseks märgib komisjon, et alusmääruse artikliga 29 (mis kordab WTO subsidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 12 lõiget 4) nähakse ette, et „ametiasutused käsitlevad asjakohase põhjendatuse korral konfidentsiaalsena igasugust teavet, mis on laadilt konfidentsiaalne või mille uurimise osalised on konfidentsiaalsena saanud“. Seoses sellega leiab komisjon, et käesoleva uurimise õigusraamistikuga sätestatakse arvukad tagatised konfidentsiaalse teabe käsitlemise korral. Eespool nimetatul põhjal leiab komisjon, et asjaomase riigi ametiasutused ei tegutsenud vastavalt oma võimetele, et tagada juurdepääs teabele, millega on võimalik kinnitada riigi küsimustikuvastuses esitatud väiteid.
- (184) Kõikide toimikus kättesaadavate faktide hindamise põhjal teeb komisjon järelduse, et MEB on andnud laenu ühele valimisse kaasatud tootjale, kes esindab fotoelektrisektorit, eesmärgiga saavutada riigi poliitika eesmäärke. Selle põhjal saab teha järelduse, et MEB-le on antud valitsusasutuse volitused ja ta kasutas neid volitusi, andes laene kooskõlas keskse planeerimise nõuetega. Seega täitis ta valitsusasutuse ülesandeid. Seda järeldust kinnitavad ka aastaaruannete väljavõtted.

(185) Komisjon teeb seega järelduse, et MEB on avaliku sektori asutus.

— Teised Hiina riigiosalusega pangad on avaliku sektori asutused

(186) Peale nende nelja kontrollitud panga tegi komisjon kindlaks, et enamik teisi pankasid, kes andsid valimisse kaasatud tootjatele laene, olid samuti riigiosalusega (vt põhjendus 106). Lisaks teavitas vähemalt üks valimisse kaasatud äriühing komisjoni sellest, et oli saanud suuri laene Hiina arengupangalt, mida Hiina valitsus ei olnud üldse nimetanud. Selle panga kohta avalikult kättesaadava teabe põhjal tegi komisjon järelduse, et see kuulub rohkem kui 50 % ulatuses riigile nii otsese kui ka kaudse osaluse kaudu. Selle uurimise eesmärgil tegi komisjon seega järelduse, et kümme panka – ICBC, põllumajanduspank, Hiina pank, CCB, MEB, Hiina arengupank, kommunikatsioonipank, Hiina Everbrighti pank, tööstuspank ja Shanghai Pudongi arengupank – on riigiosalusega. ICBC, põllumajanduspank, Hiina panga ja CCB laenud moodustasid valimisse kaasatud tootjatele läbivaatamisega seotud uurimisperioodil antud laenudest [40–50 %]. Kommunikatsioonipanga, Hiina Everbrighti panga, tööstuspank ja Shanghai Pudongi arengupanga laenud moodustasid valimisse kaasatud tootjatele läbivaatamisega seotud uurimisperioodil antud laenudest [10–20 %]. MeB laenud moodustasid [0–10 %] ja Hiina arengupanga laenud [20–30 %]. Toimikus sisalduv teave ei võimaldanud teha kindlaks ülejäänud kuue panga (mille kohta Hiina valitsus ei olnud andnud mingit teavet) omandistruktuuri.

(187) Kuna puudus koostöö Hiina valitsusega seoses ülejäänud kuue pangaga peale nelja kontrollitud panga, pidi komisjon tuginema kättesaadavatele faktidele, et hinnata, kas need kuus panka on avaliku sektori asutused.

(188) Esiteks tegi komisjon kindlaks, et need pangad on riigiosalusega (vt eelmine põhjendus ja põhjendus 106).

(189) Teiseks leidis komisjon, et nelja valimisse kaasatud panga laenud moodustasid olulise osa [15–25 %] laenudest, mille kolm valimisse kaasatud äriühingut olid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil saanud. Seepärast saab nende kohta tehtud järeldusi pidada esindavaks.

(190) Kolmandaks täheldas komisjon, et kõigi kümne panga enamik laenulepinguid, mille komisjon oli kolmelt valimisse kaasatud koostööd tegevalt tootjalt saanud, olid sama või sarnase ülesehitusega ning et laenuintressimäär oli enamikul juhtudel kokku lepitud kõikide pankade vahel, tuginedes Hiina rahvapanga võrdlusaluse kohasele intressimäärale, millele lisati turuintressimäärast madalam hinnalisand.

(191) Komisjon leidis seepärast, et nende nelja panga kohta tehtud järeldused, mida oli kontrollitud, olid parimad kättesaadavad faktid, et hinnata teisi riigiosalusega pankasid, tingituna nelja kontrollitud panga sarnasusest ja esindavusest.

(192) Sellele tuginedes teeb komisjon järelduse, et kuus ülejäänud panka lisaks neljale kontrollitud pangale on samuti avaliku sektori asutused.

(193) Seega arvutas komisjon kasu riigiosalusega kümne panga kohta.

— Hiinas tegutsevate riigiosalusega pankade suhtes kohaldatavate õigusnormide muudatused

(194) Hiina valitsus väitis, et komisjoni esialgses uurimises tehtud järeldus, et Hiina riigiosalusega pangad on avaliku sektori asutused, ei ole enam tõene, sest Hiina rahvapank ei kehtesta enam laenuintresside alammäärasid ja seega Hiina valitsus ei sekku enam finantsturul. Hiina valitsus väitis, et Hiina rahvapank kaotas 20. juulil 2013 laenuintresside alammäära kaotamisega kontrolli finantseerimisasutuste pakutud laenuintressimäärade üle. Hiina rahvapank oli ühtlasi otsustanud 27. oktoobril 2015 avaldatud teatega kaotada hoiuseintresside kõikuva ülemmäära.

(195) Komisjon leiab, et see väide ei kehti, sest eelmises punktis märgitud järeldustest iseenesest piisab, et teha kindlaks, et Hiina riigiosalusega pangad on avaliku sektori asutused.

- (196) Sellega seoses märgitakse esmalt, et komisjoni järeldus (milleni jõuti esialgses uurimises), et Hiina riigiosalusega pangad on avaliku sektori asutused, ei põhinenud ainult faktil, et Hiina rahvapank kehtestab laenuintresse, vaid tulenes mitme aspekti analüüsist, nagu on kirjeldatud esialgse määruse põhjendustes 158–168. Selguse huvides sätestatakse, et need asjaolud olid seotud i) valitsuse sekkumisega seoses riigi osalusega suurtes pankades, ii) faktiga, et riigiosalusega pankadel on HRVs väga suur turuosa, mis jätab väga vähe tegevusruumi erasektori pankadele, ning need pangad on peamised osalised Hiina finantsturul, iii) valitsuse kontrolliga omandi, pankade kommertstegevuse halduskontrolli ja ka põhikirjajärgsete dokumentide üle, iv) Hiina rahvapanga rolliga piirangute seadmisel sellele, kuidas intressimäärad kehtestatakse ja kõiguvad, ning v) õiguslike eeskirjadega, millega nõutakse, et pangad kajastaksid riigi poliitikat/tootmisharu eelistusi oma laenupoliitikas. Käesoleval aegumise läbivaatamisel on ainus muudatus, millele Hiina valitsus viitas, seotud punktiga iv. Punktid i–iii ja v on leidnud kinnitust vahetult eelnevates põhjendustes osutatud hindamise käigus.
- (197) Teiseks kaotati põhjenduses 194 nimetatud otsustega väidetavalt intressimäärade ülem- ja alammäärad. Samas Hiina rahvapanga asjaomaste avaldatud otsuste sõnastusega finantseerimisasutusi üksnes julgustati, mitte ei kohustatud kohanduma laenuintressimäärade turupõhise hinnakujundusega. See tähendab, et Hiina riigiosalusega pangad võivad endiselt anda laene soodusintressimääradega ning on tegelikult kohustatud seda tegema pangandusseaduse artikli 34 alusel, mis on Hiina rahvapanga otsuses märgitud julgustavate sätete suhtes ülimuslik.
- (198) Kolmandaks, ehkki Hiina rahvapank avaldas otsuse alammäära kaotamise kohta, märgitakse veel, et pangandusseaduse artikliga 38 väidetakse endiselt, et „kommertspangad määravad laenuintressimäära vastavalt Hiina rahvapanga poolt ette nähtud laenuintressimäärade ülem- ja alammääradele“. Pangandusseadust muudeti hiljem ainult teiste aspektide pärast. See näitab tegeliku muutuse puudumist õigusraamistikus, mida pangad peavad järgima, sest Hiina rahvapanga otsused on vaid täidesaatvad õigusaktid. Peale selle jätab Hiina rahvapank õigusliku aluse selliseks, et ta saaks mis tahes ajal ülem- ja alammäärad uuesti kehtestada.
- (199) Neljandaks märkis mitu panka neljast kontrollitud pangast kontrollkäigu ajal uue intressimäära olemasolu, mis põhineb pankade noteeringutel, mis avaldati 2013. aasta oktoobris Shanghai pankadevahelisel turul. Sellist teavet ei olnud Hiina valitsus oma küsimustikuvastuses aga esitanud, et toetada oma väidet, et Hiina turud on liberaliseeritud. Avalikult kättesaadava teabe alusel ilmneb, et kõnealune n-ö laenu põhimäär on üheaastane intressimäär, mis põhineb parimal laenu intressimääral, mille valitud üheksa valitsusepoolse toetusega kommertspanka on noteerinud kui laenuuru aluse. Ehkki Hiina rahvapank väitis, et laenu põhimäära kehtestamine „soodustab intressimäära liberaliseerimist ja parandab finantsturgudel võrdlusintressimäära süsteemi“, järeldasid sõltumatud analüütikud selle tutvustamise ajal, et „Shanghai pankadevahelise turu roll ei ole piisavalt tõhus, et mõjutada pankade ja klientide vahelisi intressimäärasid“⁽³³⁾. Pärast analüüsi ilmneb tõepoolest, et ehkki laenu põhimäär avaldatakse igal tööpäeval pärast iga üheksa panga noteeringu keskmise arvutamist (millest on kõrgeim ja madalaim noteering välja jäetud), muutus selle tase läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ainult kuuel juhul. Võrdlusena võib öelda, et igapäevane ühe aasta euribori pankadevaheline intressimäär muutus sama perioodi jooksul üle 185 korra. Lisaks märgitakse, et LPR näib olevat seotud Hiina rahvapanga avaldatud võrdlusalusega (edaspidi „Hiina rahvapanga võrdlusalus“),⁽³⁴⁾ sest igale Hiina rahvapanga 2015. aasta võrdlusaluse muutusele järgnes LPRi muutus järgmisel tööpäeval. Ühtlasi märgitakse, et Hiina rahvapanga võrdlusaluse taseme ja LPRi hälbed olid 2015. aastal identsed.
- (200) Samal ajal kui kontrollitud pangad väitsid, et lühiajaliste laenude osakaal, mille intressimäär põhines LPRil, oli oluliselt suurenenud ja esindas suurt osa nende lühiajaliste laenude portfelist, ei olnud neid väiteid võimalik pankade esitatud tõenditega toetada ega eksportivate tootjate ruumides kontrollkäigu ajal kinnitada. See ei toeta väidet, et eelnimetatud pangad määrasid oma intressimäärasid sõltumatult või järgisid turuintressimäära ja et intressimääraturg on liberaliseeritud.

⁽³³⁾ <http://www.bloomberg.com/news/articles/2013-10-25/china-starts-loan-prime-rate-as-new-benchmark-in-market-push>; http://www.shibor.org/shibor/web/html/index_e.html

⁽³⁴⁾ <http://www.global-rates.com/interest-rates/central-banks/central-bank-china/pcb-interest-rate.aspx>

- (201) Seega järeldatakse, et sõltumata väidetavast laenuintresside alammäära ja hoiuseintresside ülemmäära kaotamisest ei ole turuintressimäära liberaliseeritud, nagu väitis Hiina valitsus. Esialgses uurimises tehtud järeldused, nt et Hiina riigiosalusega pangad on avaliku sektori asutused, sest neil on või neile on usaldatud valitsusasutuse ülesanded või nad täidavad neid, peavad läbivaatamisega seotud uurimisperioodil endiselt paika ja on seega kinnitust leidnud.
- (202) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Hiina valitsus, et komisjon pani Hiina valitsusele ekslikult tõendamiskoormuse seoses väidetega, et i) finantsturg oli liberaliseeritud, ii) Hiina valitsuse poliitika seoses päikeseenergia-sektoriga oli lõppenud ning iii) Hiina finantsturu väidetavad moonutused olid kadunud. Peale selle väitis Hiina valitsus ka seda, et komisjon ei saanud tugineda riigiülesele hinnangule n-ö avaliku sektori asutuse kohta ning oleks pidanud tegema selle järelduse iga asjaomase finantsettevõtte kohta.
- (203) Nagu on näidatud põhjendustes 195–201, analüüsis komisjon olemasolevaid tõendeid põhjalikult, sealhulgas seda, kas esialgsel uurimisel kindlaks tehtud olukord oli muutunud sellisel määral, et selle järeldused ei oleks enam kehtivad. Need väidetavad muudatused hõlmasid Hiina valitsuse väidetud muudatusi ning neid kõiki on eespool analüüsitud ja käsitletud. Komisjon märkis ka, et selles menetluses esitati finantseerimisasutuste kohta vähe uusi tõendeid. Ta täheldas veel, et Hiina valitsus kinnitas kontrollkäigu ajal, et peale eespool osutatud muudatuste ei ole rohkem muudatusi toimunud.
- (204) Pidades silmas tõendamiskoormust ning kooskõlas alusmääruse artikli 18 lõikega 3 tuletatakse meelde, et seoses selle küsimusega esitatud tõendid selle kohta, kas meetmete kehtivuse lõppemine võiks tõenäoliselt kaasa tuua subsideerimise jätkumise või kordumise, tuleb nõuetekohaselt dokumenteerida. Komisjon on seoses sellega põhjalikult analüüsinud kõiki põhilisi asjaolusid ja Hiina valitsuse esitatud tõendeid ning teinud järelduse, et need olid ebapiisavad tõendamaks, et olukord on märkimisväärselt muutunud võrreldes esialgse uurimisega. Selle taustal ning pidades silmas väidetavaid muudatusi, millele Hiina valitsus viitas, leitakse, et Hiina valitsus on kohustatud tõendama, et need muudatused on tõepoolest toimunud ja et komisjon ei pannud põhjendamatult Hiina valitsusele sellist koormust.
- (205) Seoses riigiülese hindamisega märgib komisjon, et on teinud avaliku sektori asutuse erianalüüsi iga finantseerimisasutuse puhul, mille kohta Hiina valitsus on esitanud asjakohase nõutava teabe. Kahjuks ei ole Hiina valitsus esitanud teavet kõikide teiste finantseerimisasutuste kohta, kes andsid laene valimisse kaasatud, koostööd tegevatele eksportivatele tootjatele, nagu on selgitatud punktis 3.1. Komisjonil oli seega võimatu teostada avaliku sektori asutuse analüüsi kõikide nende teiste finantseerimisasutuste puhul ning seega on Hiina valitsuse argument vaieldav. Seetõttu pidi komisjon tuginema toimikus olevatele faktidele ja tegi avaliku sektori põhjaliku analüüsi HRV finantssektori puhul. Asjaomaste tegurite seas kaalus komisjon põhjalikult Hiina valitsuse poolt selle menetluse raames esitatud uusi tõendeid koos esialgses uurimises tehtud järeldustega.
- (206) Pealegi väitis Hiina valitsus ka seda, et komisjon oli tuginenud oma otsuses n-ö avaliku sektori asutuste kohta sellele, et laenuintresside alammäärasid ei ole tegelikult tühistatud. Lisaks kinnitas ta, et komisjon oli valesti tõlgendanud laenuintresside alammäära väidetavat tühistamist, sest see kaotamine tähendas, et pangad saaksid nüüd väidetavasti anda laene intressimääraga, mis on alla 30 % võrdlusaluseks olevast intressimäärast. Sellise alammäära kaotamist eitades väitis Hiina valitsus ka seda, et pangad ei ole seega valmis andma sooduslaene. Hiina valitsus oli ka arvamusel, et kui pankadelt nõutaks, et nad kohandaksid laenuintresside turupõhist hinnakujundust, oleks see samaväärne nende pankade kontrollimisega ja vastuolus liberaliseerimise mõttega. Hiina valitsus lisas, et pangandusseaduse artikkel 38 ei sisalda keeldu ning et kuigi ülemmäärad tühistati mitu aastat enne alammäärasid, ei ole pangandusseadust muudetud. Hiina valitsus oli ka seisukohal, et Hiina rahvapanga intressimäärade ja uue laenuintressi (LPR) vahelise korrelatsiooni teooria on ekslik ning tugineb siiski intressimäära statistikale valimisse kaasatud koostööd tegevate eksportivate tootjate puhul. Hiina valitsus väitis ka, et USA dollarites või eurodes nomineeritud laenu puhul ei ole kunagi kehtinud võrdlusaluseid ega piiranguid.
- (207) Mis puutub avaliku sektori asutuste määramisse, siis tuletati kõigepealt meelde, et Hiina valitsus ise tõstatas laenuintresside alammäära tühistamise küsimuse, et kinnitada oma väidet, et Hiina valitsus ei sekku enam

finantsturule ning Hiina riigiosalusega pankasid ei saa käsitada avaliku sektori asutustena. Komisjon analüüsis väidet alammäärade tühistamise kohta ja lükkas selle põhjendustes 194–201 osutatud põhjustel tagasi. Muude oluliste Hiina valitsuse väidetud muutuste puudumisel tugines komisjon selles küsimuses järelduse tegemisel esialgse uurimise ajal tehtud järeldustele, mida kinnitasid uued tõendid läbivaatamisega seotud uurimisperioodi kohta, ning uutele asjaoludele, nagu uue laenuintressi (LPR) olemasolu.

- (208) Mis puutub alammäärade tühistamise väidetavasse valetõlgendusse, siis ei saa komisjon aru, kuidas saaks asjaolu, et laenuintresside alammäär tühistatakse, takistada pankasid andmast sooduslaene, kui laenuintresside alammäär oli igal juhul kuni 30 % võrdlusaluseks olevast määrast madalam.
- (209) Kuna puudub nõue, et pangad pakuksid turupõhiseid laenuintressimäärasid, ei saa komisjon aru, kuidas saab seda, et pankasid sunnitakse tegutsema vabaturu põhimõtete kohaselt, käsitada pankade suhtes eripoliitika kehtestamisena. Sellised tavad ei tulene eripoliitikast, vaid pigem finantsraamistiku loomisest, kus kohaldatakse turupõhiseid põhimõtteid.
- (210) Seoses pangandusseaduse artikliga 38 ja nagu Hiina valitsus on märkinud oma vastuses küsimustikule, saab komisjon aru, et kõik HRV finantseerimisasutused järgivad rangelt pangandusseadust, ega mõista, kuidas mis tahes väidetav keeldude puudumine saab olla selle õigusliku põhimõttega kooskõlas. Igal juhul asjaolu, et laenuintressi alammäär tühistatakse, ei ole kooskõlas faktiga, et fotoelektrisektori äriühingud said sooduslaene.
- (211) Hiina rahvapanga intressimäärade ja LPRi vahelise korrelatsiooni teooriat analüüsid märgib komisjon, et esitatud statistilisi andmeid ei toetanud nende aluseks olevad arvutused ning seda ei saa seega arvesse võtta. Kui need statistilised andmed osutuvad täpseks, siis ei mõista komisjon nende olulisust, näidates, et Hiina rahvapanga ja LPRi vahelise korrelatsiooni analüüs on (väidetavalt) vigane. USA dollarites ja eurodes nomineeritud laenude puhul leiab komisjon, et võrdlusaluse või piirangute väidetav puudumine ei tähenda, et selliseid laene ei saaks anda soodusintressimääraga.
- (212) Peale selle väitis Hiina valitsus ka, et komisjoni analüüs ja järeldus, et Hiina riigiosalusega pangad on avaliku sektori asutused, ei vastanud kõige olulisematele õigusnormidele, ning viitas ka asjakohastele õigus- ja töendusnormidele, mis on sätestatud apellatsioonikogu otsuses USA vs. Carbon Steel India, ning oli seisukohal, et see peaks olema ulatuslikum kui ettevõtte puhul valitsuse osaluse ja sisulise kontrolli kindlaksmääramine; st kindlaksmääramine peaks hõlmama analüüsi, mis käsitleb „asjaomase ettevõtte põhiomadusi ja ülesandeid, ettevõtte ja valitsuse vahelisi suhteid ning selles riigis valitsevat õigus- ja majanduskeskkonda, kus uuritav ettevõtte tegutseb“. Hiina valitsus viitas ka järeldustele, mis tehti valitsuse sekkumise kohta, tuginedes Hiina rahvapanga mõjuvatele laenuintressidele ja -poliitikale ning pangandusseaduse artiklist 38 lähtumisele. Lõppkokkuvõttes viitas Hiina valitsus sellele, et komisjoni otsus, mille ta tegi esialgse uurimises, nagu on märgitud esialgse määruse põhjendustes 163–167, on vale ja ebapiisav.
- (213) Seoses sellega täiustas komisjon oma analüüsi sel teemal. Põhjendustes 100–106 esitab komisjon üksikasjalikumalt faktid, mille alusel ta jõudis järeldusele, et enamik valimisse kaasatud äriühingutele laene andnud pangad on riigiosalusega.
- (214) Seoses õigus- ja majanduskeskkonnaga viitab komisjon pangandusseaduse artikli 34 alusel põhjenduses 139 tehtud järeldustele.
- (215) Asjaolu, et pangad kasutavad valitsusasutuse volitusi, kinnitavad ka laenude andmise üldeeskirjade (mida rakendab Hiina rahvapank) artiklid 7 ja 15, mis reguleerivad asutuse enda pakutavaid laene, vahendatud laene ja eriotstarbelisi laene (artikkel 7) ning laenuintressiga seotud subsideerimist (artikkel 15), ja otsus nr 40. Suur hulk kaudseid tõendeid, mida kinnitavad sõltumatud uuringud ja aruanded, tõendavad, et Hiina finantsüsteemi iseloomustab siiani ulatuslik valitsuse sekkumine, nagu juba selgitatud esialgse määruse põhjendustes 172 ja 178.

- (216) Hiina valitsus märkis pärast järelduste teatavaks tegemist, et laenude andmise üldeeskirjade artiklis 7 osutatud erilaenuid jäeti 1999. aastal välja, tuginedes erilaenu haldamise parandamist käsitlevale ringkirjale (YINFA [1999] nr 228), ning et artikkel 15 oli muutunud asjasse mittepuutuvaks, sest Hiina rahvapank ei kehtesta enam laenu ülem- ja alampiire. Hiina valitsus väitis ka seda, et komisjon oli soodustatud tööstus- ja tootmisharude käsitlemisel valesti tõlgendanud pangandusseaduse artiklit 34, millel ei ole väidetavasti mingit seost riigi poliitikaga, soodustatud tootmisharudega, strateegiliste tootmisharudega või kujunemisjärgus tootmisharudega. Ta viitas ka pangandusseaduse artiklitele 4, 5, 7 ja 35, mis on väidetavalt seotud panga iseseisvusega, ettevõtete või üksikisikute ja valitsuste poolt sekkumise puudumisega ning laenuvõtjate krediitkõlblikkuse analüüsimisega. Hiina valitsus märkis lisaks, et artiklit 34 tuleks vaadelda eraldi. Lõppkokkuvõttes osutas Hiina valitsus ka sellele, et komisjon ei selgitanud, kuidas otsus nr 40 näitab, et pangad kasutavad valitsusasutuse volitusi, ning viitas selle otsuse preambulile ja artiklile 17. Ta lisas ka, et see otsus hõlmab peaaegu kogu Hiina majandust ning käsitles 11. viisaastakuperioodi.
- (217) Komisjon tunnustab, et teatavad laenud kaotati 1999. aastal. See ei muuda tehtud järeldusi vastupidiseks, osaliselt muude kättesaadavate faktide alusel.
- (218) Mis puutub laenu andmise üldeeskirjade artiklisse 15, siis ei ole komisjon Hiina valitsuse seisukohaga nõus. Selles artiklis sätestatakse: „Kooskõlas riigi poliitikaga võivad asjaomased ministeeriumid subsideerida laenuintresse eesmärgiga edendada teatavate tootmisharude kasvu ja majanduse arengut teatavates piirkondades.“ See on endiselt oluline isegi pärast alam- ja ülemmäärade tühistamist. Igal juhul viitab pangandusseaduse artikkel 38 endiselt piirangutele ning seda saab igal ajal uuesti kasutama hakata, nagu on selgitatud põhjenduses 199.
- (219) Seoses pangandusseadusega tuleks kõigepealt märkida, et artiklid 4, 5 ja 7 kuuluvad I peatükki (üldsätted), samal ajal kui artiklid 34 ja 35 kuuluvad IV peatükki (laenu ja muude äritehingute põhieeskirjad). Artikli 4 puhul ei leia komisjon, et säte, mille kohaselt pangad tegutsevad nii, et ükski ettevõtte või üksikisik ei sekku, ei ole vastavuses asjaoluga, et riigiosalusega pangad on avaliku sektori asutused või neile on tehtud ülesandeks ja neil lastakse kasutada valitsusasutuse volitusi. Komisjon kontrollis tõepoolest finantsteenustega seotud äritehinguid ja otsustusprotsesse neljas riigiosalusega pangas. Kuna teiste pankade kohta ei õnnestunud asjakohast teavet saada, tuleb nende pankade kohta tehtud järeldusi laiendada olemasolevate faktide põhjal kõikidele teistele riigiosalusega pankadele. Kuna ei esitatud ka olulist teavet, mida komisjon nendelt neljalt pangalt küsis, eelkõige krediidiriski hindamise üksikasju, pidi komisjon kasutama kättesaadavaid fakte ka siis, kui tegi järeldusi küsimustiku vastuste ja nende nelja panga kontrollkäigu põhjal.
- (220) Hiina valitsus osutas ühtlasi pangandusseaduse (edaspidi „pangandusseadus“) artiklile 4, mille kohaselt „kommertspankade äritegevust reguleeritakse ohutus-, likviidsuse ja tõhususpõhimõtete alusel. Kommertspankad langetavad oma äritegevusalaseid otsuseid ise s, vastutavad oma riskide eest, on oma kasumi ja kahjumi eest ainuvastutajad ning kehtestavad enesepiiranguid. Kommertspankad tegutsevad seadusjärgselt ilma mis tahes üksuse või isiku sekkumiseta. Kommertspankad võtavad sõltumatult tsiviilvastutuse kogu oma juriidilise isiku varaga“.
- (221) Käesoleval juhul ei olnud komisjonil kohapealse kontrollimise käigus võimalik mitte ainult õiguslikult, vaid ka tegelikult kinnitada väite täpsust, et pangad ei võta laenuotsuseid tehes valitsuse poliitikat ja kavasid arvesse. Komisjonile ei esitatud tõepoolest ühtegi fotoelektrisektoriga ja läbivaatamisega seotud uurimisperiodiga seotud krediitkvaliteedi hinnangut. Komisjon ei leia, et pangandusseaduse artikkel 4 takistab kommertspankadel valitsuse tööstuspoliitikat ja kavasid arvesse võtta, sest käesolev artikkel on seotud äritegevust reguleerivate põhimõtetega. Seda kinnitab ka pangandusseaduse artikkel 34. Vastupidiselt Hiina valitsuse väitele, et komisjon „heitis kõrvale õigusraamistiku, milles pangad tegutsevad“, analüüsis komisjon hoopis seda õigusraamistikku põhjalikult ja lõi selge seose õigusraamistiku ja nende finantseerimisasutuste tegutsemise vahel, mida tõendasid nende aastaaruanded.

- (222) Hiina valitsus viitas ka pangandusseaduse artiklile 5, tuletades sellest, et „puudub eri tasanditel sekkumine kohalike omavalitsuste ja valitsuse ministeeriumide, avalik-õiguslike organisatsioonide või üksikisikute poolt pankade äritegevusse.“ Samas on pangandusseaduse artikli 5 tekst tegelikult järgmine: „Kommertspangad peavad oma klientidega toimuvates äritehingutes järgima võrdsuse, vabatahtlikkuse, õigluse ja hea usu põhimõtteid“. Komisjoni jaoks ei kaitse see sõnastus pankasid nende kohustuse eest kohaldada artiklis 34 sätestatud poliitilisi kaalutlusi.
- (223) Pangandusseaduse artiklid 7 ja 35 on seotud krediitkvaliteedi hindamisega, laenu otstarbega ja krediidiotsuste tegemise ahelaga. Seoses nende küsimustega ja nagu on osutatud põhjendustes 128, 143, 155 ja 171, ei esitanud koostööd tegevad pangad dokumente, mis tõendaksid nende väiteid, näiteks seoses krediitkvaliteediga ja laenuotsuste tegemisega. Olemasolevate faktide põhjal ei saa neid artikleid seega käsitada komisjoni artikli 34 tõlgendusega vastuolus olevana.
- (224) Seoses otsusega nr 40 ning nagu on märgitud esialgse uurimise põhjenduses 102, viidatakse kõigepealt, et selle otsuse kohaselt toetab Hiina valitsus aktiivselt uue energiatööstuse arengut ja kiirendab päikeseenergia arengut ning kõigile finantseerimisasutustele antakse korraldus osaleda ainult soodustatud projektide (see kategooria hõlmab fotoelektrisektori projekte) krediidiriski kahjude katmisel ja lubatakse rakendada „soodustatud projektide suhtes muud sooduskohtlemist“. Tuginedes eeltoodule ja eelkõige faktile, et pankadele on tehtud ülesandeks osaleda fotoelektrisektori krediidiriski kahjude katmisel, leitakse, et otsus nr 40 näitab, et pangad kasutavad valitsusasutuse volitusi. Seoses selle otsuse artikliga 17 ning asjaoluga, et tuleks järgida laenu põhimõtteid, ei leia komisjon, et see tingimus ei ole kooskõlas asjaoluga, et pangad kasutavad valitsusasutuse volitusi. Väite kohta, et otsus nr 40 hõlmab kogu Hiina majandust, märgib komisjon, et otsus viitab tööstuse restruktureerimise suuniskataloogile, milles iseenesest eristatakse kolme liiki tootmisharusid; s.o soodustatud, piiratud ja lõpetatud projektid. Peale selle on soodustamise tähendus ka selles otsuses määratletud. Seoses viitega 11. viisaastakukavale märgitakse, et see kava on asendatud 12. ja seejärel 13. viisaastakukavaga. Samuti märgitakse, et otsust nr 40 ei ole kehtetuks tunnistatud ja seega see kehtib endiselt. Ükski Hiina seaduse säte ei osuta sellele, et 11. viisaastakukavale viitamise käsitamine muutuva viitena ei oleks asjakohane.
- (225) Pealegi saab teha järgmised tähelepanekud. Esialgse uurimisega⁽³⁵⁾ leiti, et Hiina finantsturgu moonutatatakse mitmel viisil; nt riigiosalus ning Hiina finantsturu moonutused ja Hiina valitsuse poliitika suunata odav raha valitud tootmisharudesse (kahjustades võrdsed võimalusi rahvusvahelises kaubanduses ja andes Hiina tootjatele põhjendamatu eelise), piirangud seoses intressimäära kehtestamisega, juurdepääs odavale kapitalile, laenupoliitika kooskõlas riigi majanduse vajadustega, soodustatud projektide ja/või kõrgtehnoloogiliste ja uuel tehnoloogial põhinevate tootmisharude eelisjuurdepääs laenudele ja Hiina arengupanga (CDB) juurdepääs odavatele välisvaluuta riigieraldistele ja eelisjuurdepääs rahastamisvahenditele.
- (226) Kui jätta välja väidetav intressimäära reform, mida käsitleti põhjendustes 197–201, siis Hiina valitsus ei esitanud käesoleva uurimise jooksul ühtegi tõendit, et olukord on muutunud. Ka uurimise käigus ei leitud ühtegi asjaolu, mis oleks eespool nimetatud järeldustega vastuolus. Esialgses uurimises tehtud järeldused kehtivad ka läbivaatamisega seotud uurimisperioodi kohta ja on seega kinnitust leidnud.
- (227) Nende järelduste põhjal on selge, et finantssektorit julgustatakse aitama kaasa valitsusasutuste väljatöötatud strateegiatele. Mis puutub Hiina valitsuse sekkumisse, et mõjutada intressimäärasid, siis seda küsimust on juba käsitletud põhjendustes 197, 198, 206 ja 207. Esialgse uurimise ajal tehtud järelduste kohta märgitakse, et nimetatud uurimise käigus analüüsiti Hiina valitsuse esitatud märkusi ja käsitleti esialgses määru ning esialgse uurimise käigus tehtud järeldusi ei ole kohtus vaidlustatud. Peale selle ei esitanud Hiina valitsus ühtegi tõendit, mis võiks ümber lükata esialgse uurimise käigus tehtud järeldused ning uurimisel ei selgunud ükski seda laadi asjaolu. Seda arvesse võttes ei saa komisjon aru, miks ei saa need tulemused olla aluseks, millele komisjon tugines käesoleva uurimise jooksul oma järelduste tegemisel.

⁽³⁵⁾ Vt esialgse määru põhjendused 181–185.

- (228) Lisaks – ja nagu leiti esialgsel uurimisel ⁽³⁶⁾ –, isegi kui riigiosalusega panku ei käsitata avaliku sektori asutustena, käsitatakse neid ka pankadena, kellele Hiina valitsus annab ülesande ja juhise täita tavapäraselt valitsuse täidetavaid ülesandeid alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti iv tähenduses.

c) Erasektori pangad

- (229) Kuna HRVs kolmele valimisse kaasatud eksportivale tootjale erapankadest antud laenude osakaal oli tähtsusetu ja ükski HRV erapank ei esitanud küsimustikule vastust, ei jõutud selles küsimuses ühelegi lisajäreldusele. Seega otsustas komisjon nendest laenudest tuleneva marginaalse kasu toetuse arvutamisel välja jätta. Seepärast ei pidanud komisjon Hiina valitsusele sellega seoses märkuseid edastama.

d) Konkreetne

- (230) Praeguse uurimise käigus ei saa miski toimikus olevast teabest muuta komisjoni esialgses uurimises tehtud järeldusi, ⁽³⁷⁾ milles leiti, et Hiina valitsus suunab sooduslaenuid piiratud arvule tootmisharudele, mida käsitatakse peamiste tootmisharudena ning millest üks on fotoelektrisektor. Vastupidi, uurimisel ilmnes täiendavaid asjaolusid, mis kinnitavad esialgset järeldust. Üks valimisse kaasatud eksportiv tootja märkis järgmist: „Traditsiooniliselt on Hiina arengupank meile päikeseenergiaprojekti rahastamiseks laene andnud. Kuna poliitilised kaalutlused mõjutavad osaliselt neid laene nii palju, et valitsus muudab oma seisukohta päikeseenergiatööstuse suhtes, võivad nende laenude tingimused ja kättesaadavus muutuda“ ja lisas: „Ühtlasi kontrollib Hiina valitsus oluliselt Hiina majanduskasvu ressursside eraldamise, välisvaluutas nomineeritud kohustuste maksete kontrollimise, rahapoliitika sätestamise ja teatud tootmisharudele ja äriühingutele eeliskohtlemise pakkumise kaudu“ ⁽³⁸⁾. Lisaks hinnati laenuandmisotsuse aruandes positiivselt fakti, et fotoelektrisektor saab valitsuse toetust ja seda soodustab riigi poliitika. Eespool nimetatul põhjal tehti järeldus, et riigiasutused lubavad finantseerimis-
sustusel anda sooduslaene vaid piiratud arvule tootmisharudele/äriühingutele, mis järgivad Hiina valitsuse poliitikat. Ühtlasi ei olnud ükski huvitatud isik võimeline esitama tõendeid, et pangad hindasid fotoelektrisektori krediidikvaliteeti usaldusväärset.
- (231) Pärast järelduste teatavaks tegemist viitas Hiina valitsus asjaolule, et fotoelektrisektor ei ole väidetavalt loetletud põhjenduses 83 osutatud 13. viisaastakukavas ning et komisjon on otsust nr 40 valesti tõlgendanud. Peale selle märkis Hiina valitsus, et USA Väärtpaberite ja Börsitehingute Komisjonile aruande esitamine ühe Hiina tootja poolt ei saa tõendada valitsuse poliitikat.
- (232) Eelkõige märgiti, et 13. viisaastakukava ja otsust nr 40 käsitlevaid väiteid on arutatud põhjendustes 87 ja 89. Mis puudutab selle aruande esitamist, siis see täiendab juba kogutud tõendeid ning kinnitab valitsuse eripoliitika olemasolu fotoelektrisektori toetuseks.
- (233) Hiina valitsus viitas ka märkustele, mille ta oli esitanud seoses esialgse määruse põhjendusega 172 ning mida esialgses määruses juba käsitleti. Peale selle osutas Hiina valitsus sellele, et tuginedes apellatsioonikogu aruandele „Ameerika Ühendriigid – õhusõidukid“ (teine kaebus), peaks konkreetse analüüsi keskenduma mitte üksnes „kaebuses kindlakstehtud asjaomastele subsiidiumi saajatele, vaid [...] ka kõikidele ettevõtetele või tootmisharudele, millel on õigus sama subsiidiumi saada“, ⁽³⁹⁾ ning et vaekogu aruande „Ameerika Ühendriigid – õhusõidukid“ ⁽⁴⁰⁾ kohaselt tuleb selleks, et subsiidium oleks konkreetne, seda anda ettevõtete või tootmisharude piisavalt väikesele rühmale ning selleks on vaja rohkem kui vaid tõendada, et mitte kõik ettevõtted või tootmisharud võisid subsiidiumi saada.

⁽³⁶⁾ Vt esialgse määruse põhjendus 180.

⁽³⁷⁾ Vt esialgse määruse põhjendus 192.

⁽³⁸⁾ Allikas: JinkoSolar Holding Co., Ltd. aastaaruanne vastavalt 1934. aasta väärtpaberituru seaduse 13. ja 15.d jaole eelarveaasta kohta, mis lõppes 31. detsembril 2015, lk 10 ja 38.

⁽³⁹⁾ Apellatsioonikogu aruanne „Ameerika Ühendriigid – õhusõidukid“ (teine kaebus), punkt 753.

⁽⁴⁰⁾ Vaekogu aruanne „Ameerika Ühendriigid – õhusõidukid“, punkt 7.1235.

- (234) Seoses sellega märgitakse, et esialgse uurimise käigus Hiina valitsuse esitatud märkusi analüüsiti ja käsitleti esialgses määruises ning esialgse uurimise käigus tehtud järeldusi ei ole liidu kohtutes vaidlustatud. Mis puutub viidetes apellatsioonikogu ja vaekogu aruannetele, siis viidatakse dokumentidele, mis olid loetletud esialgse määruse põhjenduses 172, ning eespool nimetatud dokumentidele. Seoses sellega leiab komisjon, et viited fotoelektrisektorile on piisavalt selged, sest tööstusharu on identifitseeritud kas nime järgi või selge viitega tootele, mida ta toodab, või tööstusharu rühmale, kuhu ta kuulub.
- (235) Toimikus olevatele tõenditele tuginedes leitakse, et subsidiumid sooduslaenuena ei ole üldiselt kõigile kättesaadavad ning on seega alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses konkreetset. Samuti ei esitanud ükski huvitatud isik tõendeid, mis kinnitaksid, et subsidiumi võimaldamisel lähtutakse objektiivsetest kriteeriumidest või tingimustest alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti b tähenduses.

e) Uurimise järelduste kokkuvõte

- (236) Leiti, et valimisse kaasatud eksportivate tootjate kontsernidele antud laenudest valdava enamiku annavad riigiosalusega pangad, mis on vastavalt põhjendusele 201 avaliku sektori asutused, sest neile on antud ja nad täidavad valitsusasutuste ülesandeid. Lisaks on tõendeid selle kohta, et need pangad teostavad tegelikult valitsusasutuse volitusi, sest – nagu põhjendustes 197–201 selgitatud – viisist, kuidas kommerts pangad teevad otsuseid Hiina äriühingutele antavate laenude intressimäärade kohta, nähtub selgelt, et tegemist on riigi (st Hiina rahvapanga) sekkumisega. Neid asjaolusid arvesse võttes alluvad kõnealused üksused oma laenu tegevuses otseselt valitsuse korraldustele.
- (237) Hiina valitsus ei esitanud/keeldus ka esitamast teavet, mis oleks võimaldanud paremini mõista riigiosalusega pankade suhteid valitsusega, nagu on selgitatud põhjendustes 51, 103 ja 104. Seega on HRVs riigiosalusega pankade väljastatud laenu puhul komisjoni arvates endiselt tegemist fotoelektriseadmete tootjatele antud rahalise toetusega valitsuse rahaliste vahendite otsese ülekandmise teel alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i tähenduses.
- (238) Tuginedes valimisse kaasatud eksportivatelt tootjatelt saadud laenu- ja krediidiinstitutele ning neljalt pangalt saadud vähesele teabele, leidis komisjon kättesaadavate faktide alusel, et tegelikkuses kasutavad riigiosalusega pangad valitsusasutuse volitusi ning nende laenu tegevus on kooskõlas riigi majandus- ja sotsiaalarangu vajadustega ning toimub riigi tööstuspoliitika suuniste kohaselt, nagu on sätestatud pangandusseaduse artiklis 34.
- (239) Ulatuses, milles valitsus või valitsuse volituste ja juhiste kohaselt tegutsevad erasektori pangad annavad laenu soodsamatel tingimustel, kui laenusaja võiks turul tegelikult saada, on tegemist kasuga alusmääruse artikli 3 lõike 2 ja artikli 6 punkti b tähenduses. Hiinas valitsusele mittekuuluvate finantseerimisasutuste antud laenu ei sobi võrdlusaluseks, sest on kindlaks tehtud, et Hiina finantsturgu on moonutatud, vt põhjendused 225 ja 226. Seetõttu on võrdlusalus tuletatud põhjendustes 246–248 kirjeldatud meetodil. See võrdlusalus näitab, et fotoelektrisektorile antakse laenu turutingimustest soodsamatel tingimustel.
- (240) Nagu tehti kindlaks esialgse määruse põhjenduses 191, kuulub fotoelektrisektor vastavalt otsusele nr 40 soodustatud kategooriasse. Otsust nr 40 ei ole pärast seda muudetud ja selles on sätestatud kõigi majandusinstituutide suhtes siduvad eeskirjad, mis on esitatud juhistena, kuidas edendada ja toetada soodustatud tootmisharusid (sh fotoelektrisektorit).
- (241) Nagu esialgse määruse põhjenduses 172 selgitatud, suunab Hiina valitsus sooduslaenuid piiratud arvule tootmisharudele, millest üks on fotoelektrisektor. Eespool kirjeldatud arvesse võttes võib jõuda sama järelduseni, st et ametiasutused lubavad finantseerimisasutustel anda sooduslaenu vaid piiratud arvule sektoritele/äriühingutele, mis järgivad Hiina valitsuse poliitikat. Tuginedes toimikus olevatele tõenditele ja võttes arvesse asjaolu, et Hiina valitsus ei teinud selles küsimuses koostööd, leitakse, et subsidiumid sooduslaenuena ei ole üldiselt kõigile kättesaadavad ning on seega alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses konkreetset. Samuti ei esitanud ükski huvitatud isik tõendeid, mis kinnitaksid, et subsidiumi võimaldamisel lähtutakse objektiivsetest kriteeriumidest või tingimustest vastavalt alusmääruse artikli 4 lõike 2 punktile b.

f) Järeldus

- (242) Uurimine näitas, et kõik valimisse kaasatud eksportivad tootjad said läbivaatamisega seotud uurimisperioodil sooduslaene.
- (243) Seega tuleks fotoelektrisektori rahastamist käsitada subsideerimisena.
- (244) Seda subsiidiumi tuleks käsitada tasakaalustatavana, sest esinevad nii rahaline toetus, eksportivate tootjate kasu kui ka konkreetsus.

g) Subsiidiumisumma arvutamine

- (245) Esialgse uurimise ajal kohaldatud meetodi kohaselt lähtuti tasakaalustatava subsiidiumi summa arvutamisel kasust, mida subsiidiumi saaja sai läbivaatamisega seotud uurimisperioodil. Alusmääruse artikli 6 punkti b kohaselt on saaja saadud kasu järgmise kahe summa vahe: intressisumma, mille laenu saav äriühing maksab valitsuslaenu eest, ning summa, mis tal tuleks maksta võrreldava kommertsalaenu eest, mida ta võiks turul reaalselt saada.
- (246) Nagu selgitatud põhjendustes 236–241, märgitakse, et Hiina pankade antavate laenude puhul on tegemist valitsuse olulise sekkumisega pangandussektoris ja need laenud ei kajasta intressimäärasid, mis oleksid omased toimivale turuolukorrale, ning seetõttu kasutati asjakohase turuindeksi arvutamiseks allpool kirjeldatud meetodit. Hiina valitsuse soovimatuse tõttu koostööd teha toetus komisjon intressimäära sobiva võrdlusaluse kindlakstegemisel ka kättesaadavatele faktidele.
- (247) Nii nagu esialgses uurimises, peetakse renminbides (RMB) (tagapool „jüaan“) väeringustatud laenudele sobiva võrdlusaluse tuletamisel asjakohaseks kasutada Hiina intressimäärasid, mida on tavapärase tururiski arvesse võtmiseks kohandatud. Olukorras, kus eksportijate finantsolukord on kindlaks määratud moonutatud turutingimustes ning Hiina pangad ei ole esitanud usaldusväärset teavet ei riskide mõõtmise ega krediidireitingute määramise kohta, otsustati, et Hiina eksportijate krediidikvaliteedi hindamisel ei saa võtta aluseks nimiväärtust, vaid tuleb kohaldada kasumimarginaali, et võtta arvesse Hiina moonutatud turutingimuste võimalikku mõju finantsolukorrale. Kasutatavad võrdlusalused ⁽⁴¹⁾ on järgmised.

Ajavahemik	Renminbi võrdlusalus (%)
kuni 1 aasta	6,88
1–5 aastat	7,28
üle 5 aasta	7,43

- (248) Mis puutub välisvaluutas nomineeritud laenudesse, siis kohaldatakse samasugust olukorda nagu turumoonutuste ja nõuetekohaste krediidihinnangute puudumise puhul, sest ka need laenud on andnud Hiina pangad. Seepärast kasutati – nagu esialgses uurimiseski – läbivaatamisega seotud uurimisperioodil emiteeritud asjakohaselt väeringustatud BB reitinguga ettevõtete võlakirju, et määrata kindlaks järgmised võrdlusalused ⁽⁴²⁾:

Valuuta	Võrdlusalus (%)
USA dollar	5,214
Euro	3,306

⁽⁴¹⁾ Allikas: Bloombergi ekspertide hinnangud.

⁽⁴²⁾ Samas, joonealune märkus 41.

- (249) Pärast järelduste teatavaks tegemist esitas Hiina valitsus vastuväite hinnalisandi lisamisele remnibides laenude võrdlusaluse kindlaksmääramisel, tuginedes sellele, et komisjonil puudus faktiline alus käsitada valimisse kaasatud äriühinguid BB-reitinguga äriühingutena nende tulemuslikkuse ja kasumlikkuse andmeid arvestades, ning väitis, et see olukord kehtib kogu sektori puhul. Ta esitas vastuväite ka eurodes ja USA dollarites nomineeritud laenude võrdlusaluse kehtestamisele põhjendusel, et Hiina rahvapank ei kehtestanud laenuintresside alammäära nendes vääringutes laenude puhul ning pangad võivad neid laene mis tahes intressimääraga anda. Ta viitas ka ühele koostööd tegevale tootjale, kelle arvutatud võrdlusalus oli allpool intressimäära, millega kõik laenud anti.
- (250) Mis puutub hinnalisandisse ja kasutatud krediidireitingusse, siis ei saanud komisjon ühtegi suunist pankadelt selle kohta, mida ta kasutab äriühingute krediidireitingu määramiseks. Peale selle ei olnud mõned äriühingute enda esitatud dokumendid nende krediidikvaliteedi hindamisel usaldusväärsed. Täpsemalt esitas üks äriühing krediidireitingu, mis on seotud ühega tema paljudest äriühingutest, mis fotoelektrisektoris ei tegutse. Veel üks äriühing esitas dokumendi, mida ei olnud väljastanud pank, vaid tasu eest tegutsev krediidireitinguasutus. Kolmas dokument oli esialgse uurimise ajal juba tagasi lükatud, ilma et toimikusse oleks lisatud muid asjaolusid.
- (251) Seoses eurodes ja USA dollarites nomineeritud laenudega viidatakse põhjendusele (237), kus on loetletud turul esinevad moonutused. Sellised moonutused põhjendavad välise võrdlusaluse kasutamist ka selliste laenude puhul. Seoses Hiina valitsuse osutatud koostööd tegeva tootjaga ei toeta seda väidet toimikus toodud andmed.
- (252) Eksportiv tootja märkis, et Hiina rahvapanga intressimäär on nõuetekohane võrdlusalus, et kontrollida, kas laene on antud soodustingimustel. Samas on Hiina rahvapanga intressimäär seotud muu hulgas pankadevahelise laenuandmisega. See ei ole asjakohane võrdlusalus fotoelektrisektori äriühingutele laenu andmisel selle uurimise asjaoludel, pidades eelkõige silmas eespool toodud selgitust, et võrdlusalust tuleks kasutada BB-reitinguga äriühingute puhul, samal ajal kui pankadel on tavaliselt oluliselt paremad reitingud, kui nad soovivad kasutada pankadevahelisi laene.
- (253) See isik märkis ka, et komisjon ei olnud teinud mahaarvamist mõne antud laenu kasuks, mis ületasid arvutatud võrdlusalust. Samas – nii nagu esialgses uurimises – leiti, et need laenud ei tohiks arvutusele mõju avaldada.
- (254) Lisaks väitis eksportiv tootja, et teda tuleks kohelda teistest valimisse kaasatud äriühingutest erinevalt, sest ta ei pidanud oma finantsolukorda enam BB-reitingule vastavaks. Pidades aga silmas, et komisjon kohaldas BB-reitingut kõikide äriühingute suhtes (nagu ka esialgsel uurimisel ja nagu on selgitatud põhjenduses 256), lükati see väide tagasi.
- (255) Üks valimisse kaasatud eksportiv tootja teatas, et osa tema laenudest oli seotud üksnes eksportimisega. Seda asjaolu võeti selliste laenudega seotud kasu arvutamisel arvesse.
- (256) Sellega seoses ja nagu põhjendustes 47, 107 ja 110 selgitatud, paluti nii Hiina valitsusel kui ka valimisse kaasatud eksportivatele tootjatele esitada teave Hiina pankade laenupoliitika ja eksportivatele tootjatele laenu andmise põhimõtete kohta. Korduvatest nõudmistest hoolimata sellist teavet ei saadud. Pidades silmas koostöö puudumist, tuginedes kõikidele kättesaadavatele faktidele ja kooskõlas alusmääruse artikli 28 lõikega 6 peeti asjakohaseks – nagu ka esialgses uurimises – otsustada järgmiselt: kõigi Hiina fotoelektriseadmete tootjate jaoks määratakse kõrgeim mitteinvesteeringu tüüpi investeeringuklass ainult võlakirjade puhul (BB Bloombergi järgi) ja ettevõtjate väljastatud võlakirjadelt eeldatavaid asjakohaseid riskipremiaid kohaldatakse selle reitingu alusel Hiina rahvapanga tavapärase laenuintressimäära suhtes.
- (257) Väideti, et pidades silmas „tegelikku kohustuste täitmata jätmist ja isegi suurimate Hiina tootjate äärmiselt nõrka bilanssi“, tuleks fotoelektrisektori krediidihinnangut langetada BB-lt C-le või madalamale.
- (258) See väide tuleb tagasi lükata, sest kättesaadavas teabes ei osuta miski sellele, et fotoelektrisektor on halvemas või paremas olukorras kui esialgse uurimise ajal. Seetõttu peeti asjakohaseks jätkata sama meetodiga, mida kasutati esialgse uurimise käigus.

- (259) Selle tulemusena arvutati valimisse kaasatud eksportivate tootjate kasu järgmiselt: intressimäärade erinevus (väljendatud protsendina) korrutati tagastamata laenusummaosaga, st intressidega, mis ei olnud läbivaatamisega seotud uurimisperioodil veel tasutud. Seejärel jaotati see summa asjaomaste eksportivate tootjate kogukäibe või vajaduse korral kogu ekspordi käibe peale.
- (260) Valimisse kaasatud eksportivate tootjate puhul oli selle meetodiga määratud subsiidiumimäär läbivaatamisega seotud uurimisperioodil järgmine:

Strateegilised sooduslaenud	
Äriühing/kontsern	Subsiidiumimäär (%)
Chint Group	1,17
Jinko Solar Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,28
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,52

3.4.1.2. Krediidiliini võimaldamine

a) Sissejuhatus

- (261) Taotlus sisaldas väiteid, et Hiina pangad võimaldasid vaatlusaluse toote Hiina eksportijatele ebaproportsionaalseid krediidiliine. Uurimine kinnitas, et Hiina pangad võimaldasid kõigile uurimiselastele äriühingutele tõepoolest märkimisväärseid krediidiliine, üldjuhul tasuta.

b) Uurimise järeldused

Krediidiliinid kujutavad endast võimalikku vahendite ülekandmist

- (262) Vaekogu aruandes „EÜ – õhusõidukid“ kinnitati, et selliste krediidiliinide näol, mille mõju on üksiklaenude mõjust suurem, võib tegemist olla vahendite otsese ülekandmisega Maaailma Kaubandusorganisatsiooni seaduse sätte alusel, mis vastab alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktile i, ja seega rahalise toetusega. Vaekogu leidis, et võimalikust vahendite ülekandmisest saadakse kasu *lihtsalt* seetõttu, et *eksisteerib* kohustus raha otse üle kanda. Samuti leidis vaekogu, et krediidiliin kui selline võib tuua seda saavale äriühingule kasu ja seetõttu on tegemist võimaliku vahendite ülekandmisega, mis eristub vahendite otsesest ülekandmisest üksiklaenudena ⁽⁴³⁾.

Krediidiliine võimaldavad pangad on avaliku sektori asutused või on saanud ülesande valitsuselt

- (263) Valimisse kaasatud eksportivatele tootjatele võimaldasid krediidiliine samad pangad, mis andsid ka punktis 3.4.1.1 kirjeldatud poliitilisi sooduslaene. Need pangad on avaliku sektori asutused (vt põhjendused 136, 151, 166, 185 ja 186). Nad täidavad valitsusasutuse funktsiooni edendada fotoelektrisektorit kooskõlas keskse planeerimisega, nagu on sätestatud punktis 3.2.
- (264) Küsimustiku vastuste kohaselt said kolm valimisse kaasatud eksportivat tootjat oma krediidiliinid tasuta. Tavapärastel turutingimustel on sellised krediidiliinid samas seotud suurte kohustuste ja haldustasudega, mis võimaldavad pankadel katta kulud ja riskid.
- (265) Kasu suurus väljendub tasudes, mida tavaliselt võetakse äriühingutele kommertskrediidiliinide võimaldamise eest ja millest valimisse kaasatud eksportivad tootjad olid enamasti vabastatud. Komisjon tugines tasudele, mida ühelt valimisse kaasatud eksportivalt tootjalt võttis esialgses uurimises ⁽⁴⁴⁾ krediidiliini eest välismaine kommertsbank. Ühegi kolme valimisse kuuluva äriühingu puhul ei esinenud käimasoleva uurimise ajal selliseid krediidiliine. Kuna tasud arvutatakse lihtsalt protsendina tehinguväärtustest, ei olnud vaja esialgses uurimises kasutatud võrdlusalust ajakohastada. Peale selle ei tehtud käimasoleva uurimise ajal ettepanekut ühegi muu võrdlusaluse kohta.

⁽⁴³⁾ „Report of the Panel, European Communities and Certain Member States — Measures Affecting Trade in Large Civil Aircraft“, WT/DS316/R (30.6.2010), punktid 7.735–7.738.

⁽⁴⁴⁾ Vt rakendusmääruse (EL) nr 1239/2013 põhjendus 253.

- (266) Samadel põhjustel, nagu on märgitud põhjendustes 230–235, leitakse, et subiidiumid ebaproportsionaalsete krediitdiliinidena ei ole üldiselt kõigile kättesaadavad ning on seega alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses konkreetset. Samuti ei esitanud ükski huvitatud isik tõendeid, mis kinnitaksid, et subiidiumi võimaldamisel lähtutakse objektiivsetest kriteeriumidest või tingimustest alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti b tähenduses.
- (267) Pärast järelduste teatavaks tegemist esitas eksportiv tootja kaebuse asjaolu kohta, et komisjon lisan krediitdiliinide loetellu panga ja äriühingu vahelise koostöölepingu. Komisjon peab sellise lepingu lisamist põhjendatuks, sest sellel on samad omadused nagu esialgse määruse põhjendustes 434–438 kirjeldatud lepingutel. Sellise lepingu puudumise korral peetaks eksportija turupositsiooni ilmselt nõrgemaks. Sellest tulenevalt kujutab leping endast vahendite võimalikku ülekandmist või finantsteenuste osutamist. Selline väärtuslik nn tagatis omaks turul teatavat väärtust ja tagaks saajale paremad tingimused kui lepingu puudumise korral. Nii nagu esialgses uurimises, kus oli leping sama pangaga samas summas tasakaalustatud, väidab komisjon, et see leping on tasakaalustatav.

c) Kokkuvõte

- (268) Uurimine näitas, et kõigile valimisse kaasatud eksportivatele tootjatele (või nende kontsernidele) võimaldati läbivaatamisega seotud uurimisperiodil krediitdiliine tasuta või turuhinnast madalama hinnaga.
- (269) Seega tuleks fotoelektrisektorile selliste krediitdiliinide võimaldamist käsitada subsideerimisena.
- (270) Seda subiidiumi tuleks käsitada tasakaalustatavana, sest esinevad nii rahaline toetus, eksportivate tootjate kasu kui ka konkreetne.

d) Subiidiumisumma arvutamine

- (271) Tasuta või turuhinnast madalama tasu eest krediitdiliini võimaldamist käsitatakse finantsteenuste osutamise (alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkt iii) tegelikust maksumusest väiksema tasu eest. Tasakaalustatava subiidiumi summa arvutamisel lähtuti kasust, mida subiidiumi saaja läbivaatamisega seotud uurimisperiodil sai. Põhjendustes 225 ja 226 kirjeldatud turumoonutuste tõttu ei olnud finantsteenuste (käesoleval juhul krediitdiliini võimaldamise) tegelikku maksumust HRVs valitsevatel turutingimustel võimalik kindlaks määrata. Seepärast käsitatakse kooskõlas alusmääruse artikli 6 punkti d alapunktiga ii saaja kasuna järgmise kahe summa vahet: summa, mille äriühing maksab Hiina pankade võimaldatud krediitdiliini eest, ning summa, mis tal tuleks maksta võrdlusalusena asjakohaseks kooskõlas alusmääruse artikli 6 punkti d alapunktiga ii. Nagu on sätestatud põhjenduses 267, ei suudetud paremat võrdlusalust kindlaks teha.
- (272) Esialgses uurimises oli ühele valimisse kaasatud eksportivale tootjale võimaldanud krediitdiliini üks pank, mille peakontor on asutatud Hiina Rahvavabariigist erinevas finantsjurisdiktsioonis, ning seda krediitdiliini võimaldades kohaldati maailma finantsturgudel tavapäraseid kohustusi ja menetlustasusid. Kuigi krediitdiliini võimaldas kõnealuse panga Hiina tütarettevõtja, sobis see võrdlusaluse kindlaksmääramiseks. Ka selle kava subiidiumisumma arvutamiseks praeguse aegumise läbivaatamise käigus peeti selle krediitdiliini eest võetud tasusid võrdlusalusena asjakohaseks kooskõlas alusmääruse artikli 6 punkti d alapunktiga ii. Nagu on sätestatud põhjenduses 267, ei suudetud paremat võrdlusalust kindlaks teha.
- (273) Subiidiumisumma (millest on lahutatud tegelikult makstud tasud) arvutamiseks kohaldati võrdlusalusena kasutatud tasusid proportsionaalselt iga asjaomase krediitdiliiniga. Kui krediitdiliini kestus oli üle ühe aasta, jagati subiidiumi kogusumma krediitdiliini perioodile ja vastav summa seostati läbivaatamisega seotud uurimisperiodiga.

- (274) Valimisse kaasatud eksportivate tootjate puhul oli selle meetodiga määratud subsiidiumimäär läbivaatamisega seotud uurimisperioodil järgmine:

Krediidiliini võimaldamine	
Äriühing/kontsern	Subsiidiumimäär (%)
Chint Group	0,52
Jinko Solar Co. Ltd ja seotud äriühingud	1,20
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,62

3.4.1.3. Ekspordikrediidi subsiidiumi kavad

- (275) Uurimine kinnitas, et valimisse kaasatud äriühingud kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kasu ei saanud. Igal juhul ei ole ühtegi märki sellest, et esialgsed ekspordisubsiidiumi kavad oleks tühistatud.

3.4.1.4. Keskkonnahoidliku tehnoloogia ekspordi tagatised ja kindlustus

a) Sissejuhatus

- (276) Taotlus sisaldas väiteid, et Sinasure pakkus vaatlusaluse toote tootjatele jätkuvalt soodustingimustel ekspordikrediidi kindlustust. Taotleja sõnul ei ole Sinasure ekspordikrediidi kindlustus piisav isegi kõnealuse kava pikaajaliste tegevuste katmiseks ja Sinasure tegutseb pikaajalise kahjumiga.

b) Soovimatus koostööd teha ja kättesaadavate faktide kasutamine

- (277) Nagu põhjendustes 279–283 märgitud, nõudis komisjon küsimustikus, puudustele viitavates kirjades ning Hiina valitsuse juures ja Sinasures tehtud kohapealse kontrollkäigu ajal teavet, millest paljusid asjaolusid Hiina valitsus ja/või Sinasure ei esitanud, mille tõttu ei saanud komisjon kontrollida kõiki olulisi asjaolusid ja teavet, millel on selge eesmärgipärane seos kavaga, näiteks allpool osutatud dokumente ja andmeid.
- (278) Mis puutub osalusse ja Sinasure sisemisse otsustusprotsessi, siis uut/muudetud põhikirja ei esitatud. Pärast järelduste teatavaks tegemist rõhutas Hiina valitsus, et komisjon ei märkinud, milline asjaomane teabelement põhikirjast ei olnud kättesaadav ja kuidas see mõjutas komisjoni analüüsi, ning et ta tugines põhikirja vananenud versioonile. Seoses sellega märgib komisjon, et tugines järelduste tegemisel põhikirjaversioonile, mis oli kättesaadav ja mida ei olnud vaidlustatud.
- (279) Mis puutub sise-eeskirjadesse, mis reguleerivad tegevust ja riskihindamise protsessi, siis Sinasure ei esitanud nõutud „Hiina ekspordi- ja krediidikindlustuse korporatsiooni ulatusliku riskijuhtimissüsteemi põhinõudeid“ ega „Hiina ekspordi- ja krediidikindlustuse korporatsiooni poliitikapõhise ekspordikrediidi kindlustuse kavade eriloa kava“, millele viidati juhatus protokollis, mis oli esitatud küsimustiku vastuses. Pärast järelduste teatavaks tegemist ütles Hiina valitsus, et väide, et teist dokumenti ei esitatud, on ebaloogiline, sest nagu komisjon oma kontrollimise ajal tehtud dokumentide loetelus märkis, siis Sinasure sõnul seda dokumenti ei ole olemas.

Komisjon on sellegipoolest üllatunud, et juhatuse protokollid viitavad olematule dokumendile. Peale selle on selge, et dokumenti ei esitatud, kuid see esines loetelus, mille Hiina valitsus kontrollkäigu lõpus heaks kiitis ja allkirjastas. Dokumentide esitamata jätmise põhjused olid Hiina valitsuse osutatud põhjused ja need protokolliti.

- (280) Ehkki Sinasure võimaldas komisjonil ekspordikrediidi kindlustuse kava alusel ainult lühiajalise krediidikindlustuse teenitud kasumi/kahjumi andmeid lühidalt uurida, on märgitud, et komisjonil ei võimaldatud dokumenti uurida või sellest koopiat teha ja et arvatud kasumlikkus ei toetu tõenditele.
- (281) Pärast järelduste teatavaks tegemist leidis Hiina valitsus, et komisjon möönab kasumi ja kahjumi näitajate läbivaatamist põhjenduses 280. Samas peaks Hiina valitsus võtma arvesse ka kõnealuse põhjenduse ülejäänud osa, mis võimaldab teha järelduse, et komisjon ei olnud esitatud teabega rahul. Hiina valitsus märkis ka seda, et Sinasure ei esitanud oma vastuses küsimustikule üksikasjalikku teavet lühiajalise ekspordikrediidi kindlustuse kohta, mis sõlmiti päikeseenergiatoodete ekspordiks liitu. Seoses sellega märgib komisjon, et kontrollkäigu ajal esitatud näitajatele tuginedes ei olnud võimalik neid näitajaid kohapeal kontrollida.
- (282) Ei esitatud ka teavet ekspordikrediidi kindlustuse kohta sektori, kümne suurima eksportiva tootja või valimisse kaasatud kolme eksportiva tootja kaupa. Pärast järelduste teatavaks tegemist kümne suurima eksportiva tootja kohta esitatud väiteid on käsitletud põhjenduses 67. Seoses Hiina valitsuse väitega, et valimisse kaasatud kolme eksportivat tootjat käsitlev teave oli komisjonile eksportivate tootjate endi kaudu igal juhul kättesaadav, märgib komisjon, et Sinasurelt nõutud teabe oleks pidanud esitama Sinasure ise. Sinasure ei saanud eeldada, et ekspordikrediidi kindlustust käsitlevat teavet annavad kolm valimisse kaasatud eksportivat tootjat, ning isegi kui nad annaksid, ei saa Sinasure pelgalt eeldada, et see teave oleks täielik ja õige. Uuriva ametiasutuse ülesanne on koguda teavet eri allikatest ning seda ülesannet on takistanud soovimatus koostööd teha.
- (283) Lisaks väitis Sinasure, et ükski kolmest valimisse kaasatud eksportivast tootjast ei teinud läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul Sinasure kindlustust. Seda väidet peeti ebaõigeks ja valimisse kaasatud kolme eksportiva tootja esitatud teabega vastuolus olevaks.

c) Sinasure on avaliku sektori asutus

- (284) Esialgne uurimisega ⁽⁴⁵⁾ järeldati, et Sinasure on avaliku sektori asutus. Nii Hiina valitsus kui ka Sinasure ei esitanud käesoleva uurimise jooksul ühtegi tõendit, et see olukord on muutunud. Uurimise käigus ei leitud ka ühtegi asjaolu, mis on eespool toodud järeldustega vastuolus. Otse vastupidi, Sinasure 2014. aasta majandusaasta aruandes kinnitab esialgses uurimises tehtud järeldust, sest selles väideti, et „Sinasure toetas Hiina riiklikku poliitikat täies ulatuses ja püüdis seda uute ideede ja kontseptsioonidega uurimise, töömeetodite parandamise, toodete ja teenuste täiustamise ning selle poliitika tõhusama elluviimisega saavutada“. Seega peavad esialgse uurimise käigus tehtud järeldused läbivaatamisega seotud uurimisperioodil endiselt paika ja on leidnud kinnitust.

d) Õiguslik alus

- (285) Õiguslikud alused on identsed esialgse uurimise omadega; st kaubandusministeerium ja Sinasure andsid ühiselt välja *teate teaduse ja tehnika abil ekspordikrediidi kindlustuse kaudu kaubanduse edendamise strateegia rakendamise kohta* (Shang Ji Fa 2004, nr 368); *2006. aasta kõrgtehnoloogia- ja uute tehnoloogiatoodete ekspordi kataloog*; nn kava 840 on sätestatud riiginõukogu 27. mai 2009. aasta teates; nn kava 421, mis sisaldub kaubandusministeeriumi ja rahandusministeeriumi 22. juuni 2009. aasta ühiselt väljaantud teates, mis käsitleb täielikult komplekteeritud suureseadmete ekspordi kindlustuse erikorra rakendamise küsimusi; Riiginõukogu teade *strateegiliste kujunemisjärgus tootmisharude arengu kiirendamise kohta* (Guo Fa 2010, nr 32, 18. oktoober 2010) ja selle rakendussuunised (Guo Fa 2011, nr 310, 21. oktoober 2011).

⁽⁴⁵⁾ Vt esialgse määruse põhjendused 225–235.

e) Uurimise järeldused

- (286) Kuna Sinasure on avaliku sektori asutus, kellele on antud valitsusasutuse volitused ja kes rakendab valitsuse seadusi ja kavasid, kujutab vaatlusaluse toote tootjatele ekspordikrediidi kindlustuse pakkumine endast rahalist toetust valitsuse rahaliste vahendite otsese ülekandmisena alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i tähenduses.
- (287) Mõned kohalikud omavalitsused võimaldasid eksportivate tootjate poolt Sinasurele tasutava kindlustusmaks hinnaalandust. Selle makstud kindlustusmaksete osalise tagastamise puhul on tegemist rahaliste vahendite otsese ülekandmisega toetuse vormis alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i tähenduses.
- (288) Ulatuses, milles Sinasure pakub ekspordikrediidi kindlustust soodsamatel tingimustel, kui kindlustatud isik turul tegelikult võiks saada, või pakub kindlustuskaitset, mida muidu turul üldse ei pakuta, on tegemist kasuga alusmääruse artikli 3 lõike 2 ja artikli 6 punkti c tähenduses. Eksportivad tootjad saavad täiendavat kasu artikli 3 lõike 2 tähenduses, sest kindlustusmaksed, mida teatavad eksportivate tootjate asukoha kohalikud asutused on maksnud Sinasurele, makstakse osaliselt tagasi.
- (289) Kasu olemasolu kohta uuris komisjon, kui suures ulatuses katsid Sinasure kindlustusmaksed lühiajalise ekspordikrediidi kindlustuse maksumuse. Nagu põhjenduses 280 selgitatud, esitas Sinasure kasumlikkuse analüüsi, mis hõlmas perioodi 2011–2015, ja näitas, et Sinasure oli kumulatiivsel alusel selle perioodi jooksul väidetavalt kasumlik, kuid et tal tekkis 2015. aastal kahjum. Komisjon märgib esiteks, et kõnealust dokumenti, mis pärineb väidetavalt finantseerimisosakonnast, oli võimalik ainult lühidalt uurida ja seda ei olnud võimalik välja trükkida/kopeerida või näidiseks kaasa võtta. Teiseks, käesolevas aruandes sisalduvat teavet oli võimalik kontrollida ainult väga osaliselt, sest esitatud tõendusmaterjalid ei võimaldanud teavet Sinasure 2014. aasta majandusaasta aruandega korralikult võrrelda. Komisjon ei ole seega esitatud teabega rahul.
- (290) Pealegi põhines Sinasure vastuväide WTO subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu 1. lisa punktil j, mille kohaselt on ekspordikrediidi kindlustuse kavade pakkumine selliste kindlustusmaks tariifidega, millest ei piisa kavade pikaajaliste tegevuskulude ja kahjude katmiseks, keelatud subsiidium kõnealuse lepingu artikli 3 lõike 1 punkti a tähenduses. Küsimustikule antud vastuses viitas Sinasure lihtsalt viimase viie aasta jooksul kogunenud kasumile ning leidis, et kuna üldiselt jäi ta sel perioodil kasumisse, ei kujutanud ekspordikrediidi kindlustuse pakkumine eksportivatele tootjatele endast subsiidiumi WTO subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu tähenduses. Seda silmas pidades märgitakse, et esitatud teabe, st viie aasta pikkuse perioodi kumulatiivse kasumlikkusnäitaja alusel ei ole komisjonil võimalik sisulist järeldust teha.
- (291) Usaldusväärse ja kontrollitava teabe puudumisel, et analüüsida kava WTO subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu 1. lisa punkti j seisukohast, pidi komisjon järelduste tegemisel tuginema dokumenteeritud kättesaadavale teabele. Sellega seoses tugines komisjon 2014. aasta majandusaasta aruandele, mis saadi kontrollkäigu ajal. Kõnealuse dokumendi uurimisel ilmnis, et Sinasure kogu tegevus seoses ekspordikrediidi kindlustusega oleks 2013. ja 2014. aastal olnud kahjumlik, kui teatav muu kui tegevustulu ei oleks dokumenteeritud. Selline muu kui tegevustulu ei ole seotud Sinasure tavapärase tegevusega ja seetõttu peaks selle tulu kõnealuse finantseerimisasutuse kasumlikkuse analüüsist välja jätma. Olukord on endiselt sarnane olukorraga esialgse uurimise ajal.
- (292) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas Hiina valitsus komisjoni hinnangu, et Sinasure ekspordikrediidikindlustusega seotud kogu tegevus on kahjumlik, ning komisjoni kasutatud arvutusmeetodi, viidates Hiina valitsuse 27. septembri 2013. aasta märkustele. Neid märkuseid juba käsitleti ja need lükati esialgse määruse punktis 3.5.3 tagasi.
- (293) Peale põhjendustes 280, 289 ja 290 esitatud selgituste ja nagu tehti kindlaks esialgse uurimise käigus, on küsimustiku vastusesse lisatud väidetavalt vananenud põhikirja artiklis 11 sätestatu, et äriühing tegutseb nullkasumiga. Teisisõnu ei püüa Sinasure põhikirja kohaselt kasumit suurendada, vaid tema eesmärk on saavutada nullkasum kooskõlas oma ülesandega olla ainus ametlik ekspordikrediidi kindlustuse andja HRVs. Nagu eespool selgitatud, nähtub toimikus olevatest dokumentidest, et õigus- ja poliitikakeskkonna tõttu, milles Sinasure

tegutseb, peab äriühing oma avaliku poliitika eesmärgi täitmiseks rakendama valitsuse poliitikat ja kavasid. Kuuludes valitud tootmisharude ja ettevõtete hulka, mida riik konkreetselt toetab, on eksportivate tootjatel olnud täielik juurdepääs ekspordikrediidi kindlustusele, mida Sinasure pakub soodustariifiga. Seetõttu pakub Sinasure fotoelektrisektorile piiramatut kindlustuskaitset ja tema pakutavad madalad kindlustusmaksed ei kajasta selles tootmisharus ekspordi kindlustamisega kaasnevat tegelikku riski. Juba ainuüksi nende dokumenteeritud asjaolude põhjal võib järeldada, et Sinasure kindlustustariifid on tema pikaajaliste tegevuskulude katmiseks ebapiisavad.

- (294) Lisaks tuletatakse meelde, et teatavad sarnased järeldused tehti juba esialgse uurimise käigus ⁽⁴⁶⁾. Hiina valitsus ei esitanud käesoleva uurimise jooksul ühtegi tõendit, et see olukord on muutunud. Uurimise käigus ei leitud ühtegi asjaolu, mis on eespool toodud järeldustega vastuolus.
- (295) Tuginedes eespool öeldule ja võttes arvesse, et Sinasure ekspordikrediidi kindlustuse kava on jätkuvalt kahjumis, võrreldakse kasu olemasolu kindlaksmääramiseks eksportivate tootjate makstud kindlustusmaksed turul pakutavate kindlustusmaksetega.
- (296) Sinasure väitis, et sellist teenust pakuvad Hiina turul neli teist äriühingut. Sellega seoses ei olnud aga võimalik esitada teavet nende turuosa kohta. Igal juhul on Sinasure ainus ametlik ekspordikrediidi kindlustuse andja ja tal on Hiina turul turgu valitsev seisund. Seega selliste instrumentide kommertsvõrdlusalused HRVs puuduvad ja võttes arvesse, et valitsuse sekkumine moonutab Hiina finantsturgu, on asjakohane kasutada väljastpoolt HRVd pärit võrdlusalust.
- (297) Subsiidiumid sõltuvad eksporditegevusest alusmääruse artikli 4 lõike 4 punkti a tähenduses, sest ekspordi puudumise korral neid ei anta. Lisaks on need ka konkreetsed alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses, sest neid antakse vaid teatavatele ettevõtetele. Asjakohaste muutuste puudumise tõttu viidatakse esialgse määruse põhjendustele 246 ja 247, kus tehti järeldus, et soodustused, mida Sinasure ja/või kohalikud asutused vaatlusaluse toote tootjatele võimaldavad, on konkreetsed alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses. Kasu on konkreetne ka seetõttu, et puuduvad tõendid, mis kinnitaksid, et subsideerimisel lähtutakse objektiivsetest kriteeriumidest või tingimustest vastavalt alusmääruse artikli 4 lõike 2 punktile b.
- (298) Vastupidiselt sellele, mida Hiina valitsus ja üks eksportiv tootja väitsid pärast järelduste teatavaks tegemist, ei lükatud äriühingute poolt kindlustusmaksete kohta antud teavet tagasi. Samas lõppkokkuvõttes seda põhjendustes 302 ja 303 kirjeldatud arvutuses ei kasutatud, sest komisjon tugines kättesaadavatele faktidele.

f) Kokkuvõte

- (299) Uurimine näitas, et kolm valimisse kaasatud eksportivate tootjate kontserni said läbivaatamisega seotud uurimisperioodil Sinasure pakutavast ekspordikrediidi kindlustusest kasu.
- (300) Sinasure poolt fotoelektrisektorile ekspordikrediidi kindlustuse pakkumist tuleb käsitada subsiidiumina ulatuses, milles kindlustusmaksed on turutariifidest madalamad.
- (301) Seda subsiidiumi tuleks käsitada tasakaalustatavana, sest esinevad nii rahaline toetus, eksportivate tootjate kasu kui ka konkreetsus.

g) Subsiidiumisumma arvutamine

- (302) Tasakaalustatava subsiidiumi summa arvutamisel lähtuti kasust, mida subsiidiumi saaja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil sai. Kasu suurus arvutatakse sarnaselt laenu tagatistest saadava kasuga. Vastavalt alusmääruse artikli 6 punktile c käsitatakse saaja kasuna järgmise kahe summa vahet: kindlustusmaks, mille äriühing maksab Sinasurele lühiajalise kindlustuse eest, ning kindlustusmaks, mis tal tuleks maksta võrreldava ekspordikrediidi kindlustuse eest, mida ta võiks turul realselt saada.
- (303) Nagu põhjendustes 277–283 märgitud, ei saanud komisjon Hiina valitsuse ja Sinasure soovimatuse tõttu koostööd teha kontrollida paljusid asjaolusid seoses ekspordikrediidi kindlustusega, mida Sinasure pakkus valimisse kaasatud koostööd tegevatele vaatlusaluse toote tootjatele suurimatele eksportivatele tootjatele või asjaomasele tööstusharule. Võttes arvesse Hiina valitsuse ja Sinasure soovimatust koostööd teha, tugines komisjon subsiidiumi saajatele antud eeliste arvutamisel kättesaadavatele faktidele. Sellega seoses peeti asjakohaseks

⁽⁴⁶⁾ Vt esialgse määruse põhjendused 245–247.

tugineda kasumääradele, mida kohaldati esialgse uurimise käigus. Esialgsel uurimisel ja selle läbivaatamisel valimisse kaasatud äriühingud said esialgse uurimise ajal kindlaks tehtud määras kasu. Esialgsel uurimisel valimisse kaasamata rühma puhul oli selle määr esialgsel uurimisel koostööd tegevate äriühingute kaalutud keskmine.

- (304) Valimisse kaasatud eksportivate tootjate puhul olid selle meetodiga määratud subsiidiumimäärad läbivaatamisega seotud uurimisperioodil järgmised:

Eksportitavad ja -kindlustus	
Äriühing/kontsern	Subsiidiumimäär (%)
Chint Group	0,59
Jinko Solar Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,00
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,71

3.4.2. Toetusavad

3.4.2.1. Subsiidiumid kavade „Tuntud kaubamärgid“, „Üldtuntud kaubamärgid Hiinas“, „Eksportkaubamärgi arengufond“ ja sarnaste kavade arendamiseks nii kesktasandil kui ka sellest madalamal tasandil.

- (305) Uurimine kinnitas, et valimisse kaasatud äriühingud ei saanud läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kasu kõnealuste kavade raames. Igal juhul ei viita miski sellele, et esialgsed subsiidiumikavad oleks tühistatud.

3.4.2.2. Näidiskava „Golden Sun“

a) Sissejuhatus

- (306) Esialgses uurimises tehti kindlaks, et fotoelektrisektoris tegutsevad tootjad said näidiskava „Golden Sun“ (edaspidi „kava „Golden Sun““) raames subsiidiume.

b) Soovimatus koostööd teha

- (307) Komisjon palus Hiina valitsusel esitada mitu dokumenti, millest enamik oli seotud kava „Golden Sun“ eelarveeesmärkidega. Hiina valitsus väitis oma küsimustikuvastuses, et tal ei õnnestunud nõutud dokumente välja selgitada, sest komisjoni koostatud küsimuses puudus piisav teave. Samas kontrollkäigu ajal, pärast seda, kui komisjon esitas sama küsimuse (mis sisaldas sama teavet mis küsimustik, st nõutud dokumentide nimetusi), väitis Hiina valitsus, et need dokumendid on konfidentsiaalsed, ja kinnitas, et peab kontrollima, kas neid on võimalik komisjonile esitada. Sellega seoses ei mõista komisjon, miks peaks kadunud dokumente konfidentsiaalsena käsitama ja miks ei olnud neid võimalik esitada subsiidiumivastase uurimise raames, mille puhul kehtivad uurimisasutusele ranged konfidentsiaalsuseeskirjad. Igal juhul – nagu esialgses uurimises – ei tulnud Hiina valitsus selle teema juurde tagasi, hoolimata mitmest kohapealse kontrollkäigu ajal tehtud meeldetuletusest, ja dokumente ei esitatudki komisjonile.

- (308) Lisaks oli Hiina valitsus oma küsimustikuvastuses väitnud, et ükski valimisse kaasatud eksportiv tootja ei saanud läbivaatamisega seotud uurimisperioodil sellest kavast kasu, sest kava ei olnud ette nähtud vaatlusaluse toote tootjatele. See on aga vastuolus valimisse kaasatud eksportivatelt tootjatelt saadud teabega. Kontrollkäigu ajal täpsustas Hiina valitsus küsimustikule antud vastust ja tunnistas maksimisvõimalust, ehkki kava oli väidetavalt lõpetatud ja muudetud soodustariifide kavaks. Hiina valitsus esitas viimase väite toetamiseks riiginõukogu 2013. aasta arvamuse. Komisjon märgib, et Hiina valitsus ei maininud küsimustikule antud vastuses, et kava oli muudetud, ning et valitsus ei esitanud sellega seoses ühtegi tõendusmaterjali. Ühtlasi märgib komisjon, et kontrollimise käigus esitatud dokument ei viita asjakohasele kavale ega selle väidetavale asendamisele teise kavaga.

(309) Hiina valitsuse soovimatuse tõttu koostööd teha ei saanud komisjon kontrollida kõiki kavaga „Golden Sun“ seotud asjaolusid, täpsemalt tegelikku kasu, mida vaatlusaluse toote tootjad ja kogu fotoelektrisektor selle raames said. Lisaks jättis Hiina valitsus esitamata kõik nõutud asjaomased dokumendid, nimelt rahandusministeeriumi koostatud kava „Golden Sun“ eelarvedokumendid, mis käsitlevad kava alusel tehtud eraldisi.

(310) Ühtlasi, mis puutub saadud kasusse, siis märgib komisjon, et Hiina valitsusel paluti küll esitada teavet tootjate saadud kasu kohta, kuid Hiina valitsus vastas lihtsalt, et mingit kasu ei saadud, kuigi tal oli teave olemas.

c) Õiguslik alus

(311) Nagu tehti kindlaks esialgse uurimise käigus, on õiguslikuks aluseks eelkõige rahandusministeeriumi, teadusministeeriumi ja riikliku energianõukogu 16. juuli 2009. aasta teatis näidiskava „Golden Sun“ rakendamise kohta ja sellele lisatud dokument „Näidiskava“ Golden Sun „ajutised meetmed rahalise abi vahendite haldamiseks“ (toimik Caijian nr 397, 2009); näidiskava „Golden Sun“ ülesannete edukat rakendamist käsitlev ringkiri (toimik nr 718, 2009); 2010. aasta näidiskava „Golden Sun“ edukat täitmist käsitlev ringkiri (toimik nr 622, 2010); rahandusministeeriumi 2. detsembri 2010. aasta ringkiri, mis käsitleb 2010. aasta näidiskava „Golden Sun“ ehituskulude subsiidiumieelarve indekseid käsitlevaid suuniseid (toimik nr 965, 2010); Hebei rahandusosakonna 1. septembri 2011. aasta ringkiri, mis käsitleb 2011. aasta kavale „Golden Sun“ eraldatud rahalise subsiidiumi eelarve-eesmärgi jaotamist (JCJ toimik nr 336); Hengshui kohaliku omavalitsuse rahandusosakonna 8. novembri 2011. aasta ringkiri, mis käsitleb 2011. aasta kavale „Golden Sun“ eraldatud rahalise subsiidiumi eelarve-eesmärgi jaotamist (HCJ toimik nr 135).

d) Uurimise järeldused

(312) Nagu ka esialgses uurimises, kordas Hiina valitsus, et see toetuskava ei ole ette nähtud vaatlusaluse toote tootjatele, vaid fotoelektrilise elektrienergia tootmise kavadele. Ühtlasi väitis Hiina valitsus, et taotleja ei esitanud tõendusmaterjale, mis tõestaks mis tahes toetuse olemasolu, mida anti läbivaatamise seotud uurimisperioodil vaatlusaluse toote tootjatele.

(313) Praeguse uurimise käigus ei saa miski selles toimikus muuta komisjoni esialgses uurimises tehtud järeldusi, mis on esitatud põhjendustes 271–282 ning milles leiti, et kõnealuse kava alusel antud toetused on otseselt seotud vaatlusaluse tootega, sest rahastamiskõlblike „tarnitud fotoelektrisüsteemide“ alla kuulub konkreetselt moodulite ja elementide tarnimine kui projektide oluline osa ning seepärast on seos valitsuse antud toetuse ja vaatlusaluse toote vahel otsene ja lahutamatu.

(314) Nagu tehti kindlaks esialgse uurimise käigus, makstakse kava „Golden Sun“ raames subsiidiumi alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i ja artikli 3 lõike 2 tähenduses Hiina valitsuse vahendite otsese ülekandmise vormis vaatlusaluse toote tootjatele antavate toetustena.

(315) Komisjon otsustas ühtlasi, et kõnealune subsiidiumikava on konkreetne alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses.

e) Kokkuvõte

(316) Kava „Golden Sun“ on endiselt konkreetne toetuse vormis subsiidium. Uurimisel leiti, et valimisse kaasatud koostööd tegevad eksportijad said seda subsiidiumi.

f) Subsiidiumisumma arvutamine

- (317) Valimisse kaasatud eksportivate tootjate puhul oli selle meetodiga määratud subsiidiumimäär läbivaatamisega seotud uurimisperioodil järgmine:

Näidiskava „Golden Sun“	
Äriühing/kontsern	Subsiidiumimäär (%)
Chint Group	0,20
Jinko Solar Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,16
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,01

- (318) Oma vastuses järelduste teatavaks tegemisele esitas Hiina valitsus märkused näidiskava „Golden Sun“ kohta, korrates üle teatavad küsimused, mille ta oli juba tõstatanud. Kuna neid küsimusi on eespool juba arutatud, ei ole rohkem märkusi vaja lisada. Peale selle väitis Hiina valitsus, et komisjon ei teinud selle kava puhul kindlaks, kas see on konkreetne.
- (319) Samas tuleneb faktist, et näidiskava „Golden Sun“ toetusi anti Hiina tootjatele taastuenergiasektoris, et nende konkreetsus on selgelt kindlaks tehtud kooskõlas WTO standarditega.
- (320) Peale selle väitis Hiina valitsus, et ta oli esitanud tõendeid selle kava lõppemise kohta. Samas, kuna need toetused olid ette nähtud valimisse kaasatud eksportivate tootjate viitlaekumistes, saavad tootjad kasu mitme aasta pärast. See tähendab, et subsiidiumi andmise kontekstis on eksitav väita, et kava on lõpetatud. Tegelikult ei lisata kavasse enam uusi subsiidiumi saajaid, ent hõlmatud käitiste pikast tööeest tingituna saadakse endiselt tulu. Seepärast lükati ka need väited tagasi.

3.4.2.3. Muud toetused

a) Sissejuhatus

- (321) Taotleja esitas tõendi, mis näitas, et Hiina soodustatud tootmisharud võivad saada erinevaid ühekordseid või korduvaid toetusi eri tasandi valitsusasutustelt, nt kohalikud, piirkondlikud ja riiklikud asutused.
- (322) Käesolevas uurimises leiti tõepoolest, et ka kolm valimisse kaasatud äriühingut said ühekordseid või korduvaid toetusi eri tasandi valitsusasutustelt, mille tulemusena saadi toetusi läbivaatamisega seotud uurimisperioodi ajal. Valimisse kaasatud äriühingud olid osadest toetustest oma vastustes küsimustikule juba teatanud, samal ajal kui paljud muud toetused ilmnnesid kohapealse kontrollimise käigus. Hiina valitsuse küsimustikuvastuses ei olnud ükski neist aga nõuetekohaselt välja toodud.

b) Õiguslik alus

- (323) Äriühingutele andsid kõnealuseid toetusi riigi, provintsi, linna, maakonna või piirkonna valitsusasutused ja kõik need olid valimisse kaasatud äriühingute suhtes või asukoha või tööstuse liigi poolest konkreetsed. Nende toetuste andmise aluseks olevat konkreetset seadust ei avalikustatud juriidiliste üksikasjade tasemel (kui neil õiguslikku alust üldse oligi), kuigi komisjonile anti mõnikord koopia valitsusasutuse väljastatud dokumendist (edaspidi „teade“), mis toetuse andmisega kaasnes.

c) Uurimise järeldused

- (324) Arvestades suurt hulka taotluses sisalduvaid ja/või valimisse kaasatud äriühingute raamatupidamisest avastatud toetusi, esitatakse käesolevas määruses üksnes kokkuvõtte peamistest järeldest. Tõendeid arvukate toetuste olemasolu ja asjaolu kohta, et neid on antud Hiina valitsuse eri tasanditel, esitas esialgu kolm valimisse kaasatud äriühingut. Valimisse kaasatud äriühingud jätsid veel mitmest muust toetusest teatamata, mis tehti kindlaks kohapealse kontrolli käigus.

- (325) Ühele valimisse kaasatud äriühingule anti läbivaatamisega seotud perioodi jooksul üle 130 kõnealuse toetuse. Valitsusasutused andsid paljud neist linna, piirkonna või provintsi tasandil. Suurim toetus oli üle seitsme miljoni jüaani (eespool ka „renminb“) ja see anti kava „Trinity“ alusel – st munitsipaalrahastust, mille kaudu edendatakse tööstusettevõtete ümberkujundamist ja ajakohastamist. Muud toetused olid nt patendirahastud, teaduse ja tehnoloogia rahastud ja preemiad, ettevõtluse arendamise rahastud, tööstusettevõtete ajakohastamise ja ümberkujundamise rahastud, põhitaristu toetused, toetusraha, mida antakse piirkondade tasandil, uue ja puhta energia arendamise vahendid ja maamaksu vähendamine. Lisaks sai kõnealune äriühing toetusi ekspordikrediidi kindlustuse jaoks, mille andis valitsus piirkondlikul tasandil.
- (326) Teine valimisse kaasatud äriühing sai ka valitsuselt läbivaatamisega seotud uurimisperioodi ajal märkimisväärseid toetusi, millest osa oli seotud arendustsooniga, kus äriühing paiknes (üle 13 miljoni jüaani). Muud toetused olid seotud teaduse ja tehnoloogia kulutuste, taastuvenergia ja/või tootmisharu ja teabe arendamisega (st kolm tuntud toetust). Maakasutusõiguste omandamisega seotud hinnaalandused ilmsid ka kohapeal.
- (327) Üks valimisse kaasatud äriühing sai kontsernina mitmeid toetusi, mille koguväärtus oli üle 29 miljoni jüaani. Kõnealuste toetuste näideteks on uue energia arendamiseks ettenähtud rahalised vahendid, peamiste tehnoloogiliste reformide projektid või selle arendustsooniga seotud vahendid, kus saaja asub.

d) Kokkuvõtte

- (328) Valimisse kaasatud äriühingute saadud toetuste kohta kogutud tõendite põhjal ning igasuguse muu teabe puudumise tõttu luges komisjon neid toetusi subsiidiumiks alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i ja artikli 3 lõike 2 tähenduses, kuna toimus Hiina valitsuse vahendite ülekandmine vaatlusaluse toote tootjatele antavate toetustena ja seeläbi saadi kasu.
- (329) Need toetused on konkreetsed alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a ja artikli 4 lõike 3 tähenduses, sest need näivad olevat kättesaadavad ainult teatavatele äriühingutele või konkreetsetele projektidele konkreetsetes piirkondades ja/või fotoelektrisektoris. Kõnealused toetused ei vasta alusmääruse artikli 4 lõike 2 punktis b sätestatud mittekongkreetsuse tingimustele, sest rahastamiskõlblikkuse tingimused ja ettevõtete valimise tegelikud kriteeriumid ei ole läbipaistvad, objektiivsed ega kehti automaatselt. Lisaks sellele puuduvad tõendid selle kohta, et toetused kuuluvad laiemasse subsiidiumikavasse.
- (330) Äriühingud esitasid kõikidel juhtudel teavet selle kohta, kui suur on toetus ja kellelt see saadi. Asjaomased äriühingud paigutasid selle sissetuleku oma raamatupidamisarvestuses subsiidiumitulu rubriiki ja lasksid nendele aruannetele teha sõltumatu auditi. Seda on peetud otseseks tõendiks subsiidiumi kohta, mille kaudu saadi tasakaalustatavat kasu.

e) Subsiidiumisumma arvutamine

- (331) Allolevas tabelis näidatakse eespool toodud toetustest saadava kasu arvutamist, kusjuures kasuna käsitatakse uurimisperioodil saadud summat või uurimisperioodil raamatupidamisse kantud summat, kui asjaomane äriühing oli selle maha kandnud.

Muud toetused	
Äriühing/kontsern	Subsiidiumimäär (%)
Chint Group	0,54
Jinko Solar Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,86
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,26

- (332) Oma vastuses järeltuste teatavaks tegemisele esitasid Hiina valitsus ja eksportiv tootja märkusi „muude toetuste“ kohta. Sellega mõeldi, et komisjon ei olnud esitanud piisavaid üksikasju, et põhjendada tasakaalustatavate kavade olemasolu.
- (333) Samas tuleks märkida, et komisjonile esitati seoses nende kavadega küsimustiku vastustes väga vähe üksikasju. Ka valimisse kaasatud eksportivad tootjad ei vaidlusta komisjoni arvatud ja asjaomasele isikule avaldatud summasid. Nad ei vaidlusta ka fakti, et need toetused saadi Hiina valitsuselt.
- (334) Olles silmitsi töigaga, et Hiina valitsus ei tee koostööd, otsustas komisjon, et on põhjendatud proovida teha kindlaks selliste toetuste olemasolu kohapealse kontrollkäigu ajal. Kontrollimiste tulemused olid oluliselt erinevad Hiina valitsuse poolt küsimustikule antud vastustes märgitud toetuste arvust ja koguväärtusest. Otsustati, et kohapealse kontrollkäigu ajal tehtud järeltused on sel puhul mõistlik näitaja subsideerimise taseme kohta. Komisjon ei ole nõus, et see lähenemisviis näitab mis tahes tegemata jätmist, et õigustada tasakaalustatavate kavade olemasolu. Kuna neil toetustel on ühiseid omadusi – neid annab valitsusasutus ning need ei ole subsidiumikava osa, vaid eraldi toetused –, saab komisjon hinnata neid koos, nagu on kirjeldatud põhjendustes 324–327. Väide, et komisjon ei põhjendanud tasakaalustatavate kavade olemasolu või ei esitanud nende kavade kohta otseseid tõendeid, lükatakse seetõttu tagasi.

3.4.3. Otsesed maksuvabastus- ja maksuvähenduskavad

3.4.3.1. Välisinvesteeringutel põhinevatele ettevõtetele ettenähtud kava „kaks aastat ilma maksudeta, kolm aastat pool maksudest“

- (335) Uurimisega tehti kindlaks, et valimisse kaasatud äriühingud kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kasu ei saanud.

3.4.3.2. Uut tehnoloogiat kasutavatele või kõrgtehnoloogilistele ettevõtetele ettenähtud kava „kaks aastat ilma maksudeta, kolm aastat pool maksudest“

- (336) Uurimisega tehti kindlaks, et valimisse kaasatud äriühingud kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kasu ei saanud.

3.4.3.3. Maksude tasaarvestused teadus- ja arendustegevuse puhul

a) Sissejuhatus

- (337) Esialgses uurimises tehti kindlaks, et maksude tasaarvestused teadus- ja arendustegevuse puhul välisinvesteeringutel põhinevates ettevõtetes andsid välisinvesteeringutel põhinevatele ettevõtetele õiguse saada teadus- ja arendustegevuse eest maksusoodustust, st nende kuludelt tehakse 150 % maksude tasaarvestus, kui teatavale teadus- ja arendustegevusele tehtud kulutuste määrad saavad täidetud. Ühtlasi tehti kindlaks, et kõnealune kava, mille raames tasaarvestati välisinvesteeringutel põhinevate ettevõtete teadus- ja arendustegevuse kulud maksudega, asendati 2008. aastal erikavaga, millele viidatakse siin kui *maksude tasaarvestusele teadus- ja arendustegevuse puhul (st et „välisinvesteeringutel põhinevad ettevõtted“ on välja jäetud)*.
- (338) Hiina valitsus väitis, et maksude tasaarvestused teadus- ja arendustegevuse puhul välisinvesteeringutel põhinevates ettevõtetes asendati 2008. aastal, sest nendel kahel kaval oleks erinevad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid. Hiina valitsus väitis veel, et kava „Maksude tasaarvestused teadus- ja arendustegevuse puhul“ ei ole konkreetne ja sellepärast ei ole see ka tasakaalustatav.

b) Õiguslik alus

- (339) Esialgse uurimiste põhjal tehti esialgu kindlaks, et asenduskava („Maksude tasaarvestused teadus- ja arendustegevuse puhul“) õiguslikud alused on järgmised: ettevõtte tulumaksu seaduse artikli 30 lõige 1, Hiina Rahvavabariigi ettevõtte tulumaksu seaduse rakenduseeskirjade (edaspidi „ettevõtte tulumaksu seaduse rakenduseeskirjad“) artiklid 93 ja 95, haldusmeetmed kõrgtehnoloogiliste ja uut tehnoloogiat kasutavate ettevõtete

kindlaksmääramiseks (Guo Ke Fa Huo 2008, nr 172) ning riikliku maksuameti teatis kõrgtehnoloogiliste ja uut tehnoloogiat kasutavate ettevõtete tulumaksu tasumisega seotud probleemide kohta (Guo Shui Han 2008, nr 985). Pärast järelduste teatavaks tegemist märkis Hiina valitsus, et need õiguslikud alused ei ole asjakohased, välja arvatud ettevõtete tulumaksu seaduse artikli 30 lõige 1 ning ettevõtete tulumaksu rakendusmääruste artikkel 95.

- (340) Käesolevas uurimises loeti järgmisi täiendavaid dokumente õigusliku aluse osaks: ettevõtete teadus- ja arendustegevuse kulude maksuvähenduse haldusmeetmed (Guo Shui Fa 2008, nr 116), ühiselt avaldatud rahandusministeeriumi ja riikliku maksuameti ringkiri asjakohase poliitika kohta, mis on seotud teadus- ja arendustegevuse kulude suuremahuline mahaarvamise (2013/70). Pärast järelduste teatavaks tegemist märkis Hiina valitsus, et ettevõtete teadus- ja arendustegevuse kulude maksuvähenduse haldusmeetmed (Guo Shui Fa 2008, nr 116) olid väidetavasti 1. jaanuaril 2016 ehk pärast läbivaatamisega seotud uurimisperioodi kehtivuse kaotanud.
- (341) Artiklis 95 on sätestatud, et artikli 30 punktis 1 nimetatud täiendavat 50 % teadus- ja arendustegevuse kulude mahaarvamist kohaldatakse kõrgtehnoloogiliste ja uuel tehnoloogial põhinevate toodetega seotud kulude suhtes, nii et need amortiseeritakse määraga 150 % immateriaalse vara maksumusest.

c) Uurimise järeldused

- (342) Tehti kindlaks, et asjakohaste õigusnormidega näidatakse, et kõnealune kava annab toetusi äriühingutele, mis määratakse ettevõtete teadus- ja arendustegevuse kulude maksuvähenduse haldusmeetmete artikliga 4 (Guo Shui Fa 2008, nr 116), milles sätestatakse, et rahastamiskõblikud ettevõtted on need, mis tegelevad teadus- ja arendustegevusega, mis on loetletud riikliku arengu- ja reformikomisjoni, teadus- ja tehnoloogiaministeeriumi, kaubandusministeeriumi ja riikliku intellektuaalomandi ameti avaldatud suunistes kõrgtehnoloogilise industrialiseerimise esmatähtsa arenduse prioriteetsete valdkondade kohta (2007, nr 6). Üks kõnealuses juhenddokumendis nimetatud prioriteetsetest valdkondadest on päikeseenergia ⁽⁴⁷⁾.
- (343) Need äriühingud peavad uue tehnoloogia, uute toodete ja uute oskuste arendamiseks tegema kulutusi teadus- ja arendustegevusele. Rahastamiskõblikud ettevõtted võivad arvestada tulumaksukohustusest maha täiendavad 50 % teadus- ja arendustegevuse kuludest. Samuti annavad teadus- ja arendustegevuse immateriaalse varaga seotud kulud rahastamiskõblikele äriühingutele õiguse arvestada äriühingu tegelikest kuludest maha 150 %.
- (344) Selles kavas osalevad äriühingud peavad esitama tuludeklaratsiooni ja selle asjaomased lisad. Kasu tegelik summa kajastub maksudeklaratsioonis.
- (345) Kolm valimisse kaasatud eksportivat tootjat Chint, Jinko ja Trina said selle kava alusel toetusi.
- (346) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustasid Hiina valitsus ja üks eksportiv tootja konkreetse põhjendusel, et kõik HRV äriühingud on 150 % lisamahaarvamise puhul rahastamiskõblikud. Hiina valitsus lisas, et Kanada ametiasutused ei leidnud, et see kava oleks HRVst pärit ühtsete seinamoodulite puhul konkreetne ning tsiteerisid tookord vaekogu otsust juhtumis USA – õhusõidukid. Hiina valitsus rõhutab, et sel juhul ei olnud vaekogu arvamuse kohaselt piirang, et teadus- ja arendustegevuse rahastamisel piirduks kõrge riski ja tasuvusega kujunemisjärgus ja soodustavatele tehnoloogiatele, piisavalt piiratud ettevõtete või tootmisharude rühmaga subsidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 2 tähenduses. Hiina valitsus ütles, et komisjon oli väitnud valesti, et selle kava rahastamiskõblikkuse kriteerium põhineb sellel, kas äriühing on uus kõrgtehnoloogiaettevõtte, ning et kohtuasjas T-586/14: Xinyi PV products vs. komisjon leidis Üldkohus, et kui äriühing kvalifitseerub uueks kõrgtehnoloogiaettevõtteks, vastab ta maksusoodustuse andmisel objektiivsele tingimusele.
- (347) Eespool toodud väited lükati tagasi. Asjaolu, et teised ettevõtted võivad saada võrreldavaid subsidiume muul õiguslikul alusel, ei tähenda, et see kava ei ole *de iure* konkreetne üksnes piiratud ettevõtete rühma puhul. Isegi mõõndes, et kokkuvõttes oleks kõik äriühingud 150 % lisamahaarvamise puhul rahastamiskõblikud, said kõnealusel juhul valimisse kaasatud äriühingud mahaarvamise kasu määral, mil nad saaksid märgistada teatava

⁽⁴⁷⁾ http://www.most.gov.cn/ztl/gjzctx/ptzcqt/200802/t20080222_59213.htm

lahtri oma maksudeklaratsioonis, mis on seotud nende kui uue kõrgtehnoloogilise ettevõtte tõendiga, mis on oluliselt vähem koormav kui alternatiivne menetlus. Seejuures on otsus kohtuasjas T-586/14 Xinyi PV products vs. komisjon seotud turumajandusliku käsitluse ja mitte subsiidiumi konkreetsusega. Seoses väitega, et Kanada ametiasutus ei täheldanud selle kava konkreetsust, ei esitanud ükski isik selle järelduse koopiati.

d) Kokkuvõte

- (348) Kõnealune kava kujutab endast subsiidiumi alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti ii ja artikli 3 lõike 2 tähenduses valitsuse saamatajäänud tulu vormis, millest saavad kasu subsiidiumi saajatest äriühingud.
- (349) See subsiidiumikava on konkreetne alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses, sest õigusakt ise lubab seda kava kohaldada üksnes ettevõtete suhtes, kellel on teatavaid kulutusi teadus- ja arendustegevusele.
- (350) Nagu tehti kindlaks esialgse uurimise käigus, tuleb seda subsiidiumit järelikult käsitada tasakaalustatavana.

e) Subsiidiumisumma arvutamine

- (351) Tasakaalustatava subsiidiumi summa arvutamisel lähtuti kasust, mida subsiidiumi saaja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil sai. Subsiidiumi saaja kasuks loetakse tavapärase maksumäära korral makstava maksu kogusummat, millest on maha arvatud makstud summa ja täiendavad 50 % heakskiidetud teadus- ja arendustegevuse projektidega seotud tegelikest kulutustest. Tasakaalustatud summad põhinevad äriühingute 2015. aasta maksudeklaratsioonide andmetel. Üks eksportiv tootja väitis, et oleks tulnud kasutada hoopis läbivaatamisega seotud uurimisperioodi maksuandmeid. See väide lükati tagasi. Esialgse määruse põhjendust 459 arvestades kordab komisjon oma seisukohta, et saadud kasu arvutamine peab põhinema kindla maksuaasta lõplikel auditeeritud maksudeklaratsioonidel. Lisaks märgib komisjon, et 2015. aasta maksudeklaratsiooni lõplik kinnitamine läbivaatamisega seotud uurimisperioodil muudab deklaratsioonis väidetud kasu lõplikuks, ja see kinnitab veelgi tema lähenemisviisi õigsust. Komisjon ei saa oma arvutuses tugineda kvartaalsetele maksudeklaratsioonidele, sest need kajastavad deklaratsiooni esitamise ajal valitsenud ajutist jooksvat olukorda ja nendes ei võeta arvesse maksuaasta lõplikku konsolideeritud olukorda. Nende deklaratsioonide eesmärk on tagada valitsuse jaoks likviidsus, juhul kui maksud tuleb ajutiselt tasuda, kuid need kajastavad üksnes osalist olukorda deklaratsiooni esitamise ajal. Peale selle hõlmab 2015. aasta maksudeklaratsioon läbivaatamisega seotud uurimisperioodi kolme kvartalit ning on seega kõige asjakohasem kättesaadav aastane maksudeklaratsioon.
- (352) Kooskõlas alusmääruse artikli 7 lõikega 2 jagati subsiidiumi summa (lugeja) valimisse kaasatud eksportivate tootjate aasta kogukäibe läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, sest subsiidiumi suurus ei sõltu eksporditegevuse tulemustest ja seda ei antud valmistatud, toodetud, eksporditud või transporditud koguste alusel.
- (353) Valimisse kaasatud eksportivate tootjate puhul oli selle meetodiga määratud subsiidiumimäär läbivaatamisega seotud uurimisperioodil järgmine:

Maksude tasaarvestused teadus- ja arendustegevuse puhul	
Äriühing/kontsern	Subsiidiumimäär (%)
Chint Group	0,47
Jinko Solar Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,74
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,15

3.4.3.4. Maksuvähendused kindlaksmääratud projektidega seotud kõrgtehnoloogilistele või uut tehnoloogiat kasutavatele ettevõtetele

a) Sissejuhatus

- (354) Esialgse uurimise käigus tehti kindlaks, et kõnealuse kava raames kohaldatakse kõrgtehnoloogilise või uut tehnoloogiat kasutava ettevõtte tunnistatud ettevõtete suhtes tavapärase 25 % tulumaksumäära asemel 15 % väiksemat tulumaksumäära. Käesoleva aegumise läbivaatamisega seotud uurimise käigus ei tuvastatud ühtegi muutust.

b) Õiguslik alus

- (355) Selle kava õiguslikuks aluseks on ettevõtte tulumaksu seaduse artikli 28 lõige 2, haldusmeetmed kõrgtehnoloogiliste ja uut tehnoloogiat kasutavate ettevõtete kindlaksmääramiseks (Guo Shui Han 2008, nr 172) ja ettevõtte tulumaksu seaduse rakendusmääruse artikkel 93 koos riikliku maksuameti teatisega kõrgtehnoloogiliste ja uut tehnoloogiat kasutavate ettevõtete tulumaksu tasumisega seotud probleemide kohta (Guo Shui Han 2008, nr 985), teadus- ja tehnoloogiaministeeriumi, rahandusministeeriumi ja riikliku maksuameti teatis kõrgtehnoloogia ettevõtete tunnustamise ameti kohta suuniste välja töötamise kohta (Guo Ke Fa Huo 2008, nr 362), riikliku maksuameti teatis kõrgtehnoloogia ettevõtete ettevõtte tulumaksu eeliskohtlemise rakendamise seotud probleemide kohta (Guo Shui Han 2009, nr 203), riikliku maksuameti teadaanne kvalifikatsiooni läbivaatamisperioodil kõrgtehnoloogia ettevõtte tulumaksu ettemakse kohta (2011, nr 4), rahandusministeeriumi ja riikliku maksuameti teatis kõrgtehnoloogia ettevõtte poolt ülemeremaadelt saadud tulu suhtes kohaldatava maksumäära ja maksukrediidiga seotud probleemide kohta (2011, nr 47).

c) Uurimise järeldused

- (356) Esialgse uurimise käigus leiti, et kõnealust kava kohaldatakse kõrgtehnoloogilise või uut tehnoloogiat kasutava ettevõtte tunnistatud ettevõtete suhtes, mis vajavad riigi abi. Neil ettevõtetel peavad olema peamised sõltumatud intellektuaalomandi õigused ja nad peavad vastama mitmetele nõuetele: i) nende tooted peavad kuuluma kõrgtehnoloogiliste toodete kategooriasse, mida riik esmajoonel toetab; ii) teadus- ja arendustegevuse kogukulud peavad moodustama kindla osa müügi kogutulust; iii) tulu kõrgtehnoloogilistest ja uuel tehnoloogial põhinevatest toodetest peab moodustama kindla osa müügi kogutulust; iv) teadus- ja arendustegevuse valdkonna töötajad peavad moodustama kindla osa töötajate koguarvust; v) muud 2008. aasta dokumendis „Haldusmeetmed kõrgtehnoloogiliste ja uut tehnoloogiat kasutavate ettevõtete kindlaksmääramiseks“ sätestatud tingimused peavad olema täidetud.
- (357) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas Hiina valitsus konkreetsuse, tuues põhjenduseks et 1) eespool toodud põhjenduses loetletud kriteeriumid on objektiivsed, pidades silmas kohtuasjas T-586/14 Xinyi PV products vs. komisjon esitatud Üldkohtu väiteid, 2) mis tahes äriühingu suhtes, mis vastab kriteeriumidele, kohaldatakse 15 % maksumäära, ja 3) komisjoni järeldused ei vasta põhjenduses 346 osutatud otsuse USA – õhusõidukid asjaoludele. Need väited lükatakse tagasi põhjusel, et kava on de iure konkreetne üksnes ulatuses, mil piiratud ettevõtete rühm saab kasutada kõnealust kasu, nagu on kirjeldatud põhjenduses 355. Peale selle puudutab otsus kohtuasjas T-586/14 Xinyi PV products vs. komisjon turumajanduslikku kohtlemist ja mitte toetuse konkreetsust.
- (358) Selles kavas osalevad äriühingud peavad esitama tuludeklaratsiooni ja selle asjaomased lisad. Kasu tegelik summa kajastub maksudeklaratsioonis.
- (359) Käesolevas uurimises ei tuvastatud ühtegi põhjendustes 356 ja 357 kokku võetud järelduste muudatust.
- (360) Kolm valimisse kaasatud eksportivat tootjat Chint, Jinko ja Trina said selle kava alusel toetusi.

d) Kokkuvõte

- (361) Kava tuleks käsitada subsiidiumina alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti ii ja artikli 3 lõike 2 tähenduses, sest tegemist on rahalise toetusega valitsuse saamatajäänud tulu vormis, millest saavad kasu subsiidiumi saajatest äriühingud. Kasu, mis on saadud kooskõlas alusmääruse artikli 3 lõikega 2, võrdub kavas osalemise tulemusel saavutatud maksusäästu summaga.

(362) Subsiidium on konkreetne alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses, sest seda võivad saada ainult kõrgtehnoloogilise või uut tehnoloogiat kasutava ettevõtte sertifikaati omavad ettevõtted, mis vastavad kõigile 2008. aasta haldusmeetmetes sätestatud tingimustele. Samuti ei ole õigusaktidega ega subsiidiumi võimaldava asutuse kehtestatud objektiivseid kriteeriume selle kava raames toetuse saamise õiguse kindlaksmääramiseks ning subsiidiumi saamine ei ole automaatne vastavalt alusmääruse artikli 4 lõike 2 punktile b.

(363) Järelikult ning nagu tehti kindlaks esialgse uurimise käigus, tuleb seda subsiidiumit käsitada tasakaalustatavana.

e) Subsiidiumisumma arvutamine

(364) Tasakaalustatava subsiidiumi summa arvutamisel lähtuti kasust, mida subsiidiumi saaja läbivaatamisega seotud uurimisperiodil sai. Subsiidiumi saaja kasuks loetakse tavapärase maksumäära korral makstava maksu kogusumma, millest on maha arvatud vähendatud soodusmäära kohaselt makstud summa. Tasakaalustatud summad põhinevad äriühingute 2015. aasta maksudeklaratsioonide andmetel.

(365) Jinko väidab, et ettevõtte tulumaksukavade alusel kasu arvutamisel oleks komisjon pidanud maha arvama selle väidetava kasu, mis on saadud muude subsiidiumikavade alusel, et mitte arvestada mõnda kasu summat kaks korda, lükatakse tagasi. Uuriva ametiasutuse ülesanne ei ole sellist kunstlikku toimingut teostada.

(366) Valimisse kaasatud eksportivate tootjate puhul oli selle meetodiga määratud subsiidiumimäär läbivaatamisega seotud uurimisperiodil järgmine:

Maksuvähendused kindlaksmääratud projektidega seotud kõrgtehnoloogilistele või uut tehnoloogiat kasutavatele ettevõtetele	
Äriühing/kontsern	Subsiidiumimäär (%)
Chint Group	0,02
Jinko Solar Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,75
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,71

3.4.3.5. Tulumaksuvähendus välisinvesteeringutel põhinevatele ettevõtetele, mis ostavad Hiinas valmistatud seadmeid

(367) Uurimine kinnitas, et valimisse kaasatud äriühingud kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperiodi jooksul kasu ei saanud.

3.4.3.6. Maksuvabastus teatavatest dividendidest saadud tulude, boonuste ning muude omakapitaliinvesteeringute eest kvalifikatsiooniga residentidest ettevõtete vahel

(368) Uurimine kinnitas, et valimisse kaasatud äriühingud kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperiodi jooksul kasu ei saanud.

3.4.3.7. Tulumaksusoodustused riigi lääneosas paiknevatele ettevõtetele

(369) Uurimine kinnitas, et valimisse kaasatud äriühingud kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperiodi jooksul kasu ei saanud.

3.4.3.8. Linnahalduse ja ehitusmaksud ning koolituse lisamaksud välisinvesteeringutel põhinevate ettevõtete puhul

- (370) Uurimine kinnitas, et valimisse kaasatud äriühingud kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kasu ei saanud.

3.4.3.9. Väikese kasumiga tegutsevatele äriühingutele kättesaadavad maksusoodustused

- (371) Uurimine kinnitas, et valimisse kaasatud äriühingud kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kasu ei saanud.

3.4.4. *Kaudsed maksu- ja imporditollimaksude kavad*

3.4.4.1. Käibemaksuvabastus ja imporditollivähendamine imporditud seadmete ja tehnoloogia kasutamise eest

a) Sissejuhatus

- (372) Esialgse uurimisega tehti kindlaks, et kõnealuse kava kohaselt vabastatakse käibemaksust ja imporditollimaksudest välisinvesteeringutel põhinevad ja omamaised ettevõtted, mis kasutavad tootmises imporditud seadmeid. Vabastuse saamiseks ei tohi vastavad seadmed olla mitterahastamiskõlblike seadmete loetelus ning vabastust taotlev ettevõtte peab hankima Hiina riigiasutuste või riikliku arengu- ja reformikomisjoni väljastatava riiklikult soodustatud projekti sertifikaadi kooskõlas asjakohaste investeeringuid, makse ja tollimakse käsitlevate õigusaktidega. Käesoleva aegumise läbivaatamisega seotud uurimise käigus ei tuvastatud ühtegi muutust.

b) Õiguslik alus

- (373) Kava õiguslikuks aluseks on riiginõukogu ringkiri imporditud seadmete maksustamise põhimõtete kohandamise kohta (Guo Fa nr 37/1997), rahandusministeeriumi, kesktolliameti ja riikliku maksuameti teatis teatavate soodusimporditollivabastuse põhimõtete kohandamise kohta, rahandusministeeriumi, kesktolliameti ja riikliku maksuameti teadaanne nr 43 (2008), riikliku arengu- ja reformikomisjoni märgukiri nr 316 (2006) riigi või välisinvestorite rahastatavate ja riigi soodustatavate projektide kinnituskirjade menetlemisega seotud oluliste küsimuste kohta ning välisinvesteeringutel põhinevate ettevõtete või omamaiste ettevõtete imporditavate tollimaksuvabastuseta kaupade kataloog (2008).

c) Uurimise järeldused

- (374) Nagu tehti kindlaks esialgses uurimises ja kinnitati praeguses aegumise läbivaatamises, võib seadmed, mida imporditakse oma- või välismaiste investeerimisprojektide arendamiseks kooskõlas oma- või välismaiste investeerimisprojektide soodustamise poliitikaga, vabastada käibemaksu ja/või imporditollimaksu maksmisest, välja arvatud juhul, kui seadmekategooria on loetletud tollimaksuvabastuseta kaupade kataloogis. Kõnealusest kavast kasu saamiseks peab äriühing projekti eest vastutavalt kohalikult asutuselt saama kinnituskirja, mis tuleb esitada kohalikule tolliasutusele.
- (375) Hiina valitsus väitis, et alates 1. jaanuarist 2009 kehtib vabastus ainult imporditollimaksu suhtes ja omatarbeks imporditud seadmete pealt võetakse käibemaksu.
- (376) Vaatamata sellele ja vastupidiselt Hiina valitsuse väidetele avastati läbivaatamisega seotud uurimisperioodil valimisse kaasatud kolme eksportiva tootja puhul nii käibemaksu kui ka imporditollimaksu vabastus. See hõlmas seadmeid, mille puhul saadud kasu amortiseeriti seadme eluea jooksul ja osaliselt langes see läbivaatamisega seotud uurimisperioodile. Ehkki komisjon ei leidnud mingeid tõendeid, et seda kava kasutati läbivaatamisega seotud uurimisperioodi ajal, tegi komisjon toimikus esitatud tõendite põhjal kindlaks, et valimisse kaasatud tootjad said selle kava alusel siiski kasu.

d) Kokkuvõte

- (377) Seda kava käsitatakse subsideerimise Hiina valitsuse saamatajäänud tulu vormis artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti ii tähenduses, sest välisinvesteeringutel põhinevad ettevõtted ja teised rahastamiskõlblikud omamaised ettevõtted vabastatakse muidu tasumisele kuuluva käibemaksu ja/või imporditollit tasumise kohustusest. Seetõttu tekib sellest toetust saavatele äriühingutele kasu alusmääruse artikli 3 lõike 2 tähenduses.
- (378) Kava on alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses konkreetne, sest õigusaktiga, mille alusel toetust andev asutus tegutseb, võimaldatakse juurdepääs sellele kavale üksnes ettevõtetele, kes investeerivad seaduses lõplikult kindlaksmääratud konkreetsetesse ärivaldkondadesse ning kuuluvad välisinvesteeringutel põhinevate ja tehnosiirde tootmisharude kataloogi kohaselt kas soodustatud kategooriasse või piiratud kategooriasse B või tegutsevad kooskõlas riigi soodustatavate peamiste tootmisharude, toodete ja tehnoloogiavaldkondade kataloogi tingimustega. Lisaks puuduvad objektiivsed kriteeriumid toetuse saamise õiguse piiramiseks ja veenvad tõendid, mille põhjal võiks järeldada, et toetuse saamise õigus on automaatne vastavalt alusmääruse artikli 4 lõike 2 punktile b.
- (379) Pärast järelduste teatavaks tegemist nõudis Hiina valitsus, et komisjon lisaks teabe hulka eespool toodud kategooriatega hõlmatud tootmis- ja tööstusharud, ning väitis, et tingituna nendega hõlmatud tootmisharude suurest ulatusest on kava rahastamiskõlblik kõikide majandussektorite äriühingute jaoks. Komisjon märgib samas, et Hiina valitsus ei ole esitanud asjakohaseid tõendeid, et nende kategooriatega hõlmatud tööstus- ja tootmisharud ei kuulu soodustatud või piiratud kategooriasse. Komisjon leiab, et rahastamiskõlblikud äriühingud on sel juhul piisavalt piiratud rühm. Kontrollkäik valimisse kaasatud äriühingutesse ei näidanud, et kava oli kõikide majandussektorite äriühingute jaoks kättesaadav.
- (380) Ühe eksportiva tootja sõnul pidid selle toetuse saamiseks imporditud masinaid kasutades toodetud tooted olema loetletud põhjenduses 386 osutatud tööstuse välisinvesteeringute suuniskataloogis.
- (381) Hiina valitsus väitis algselt, et ainult Trina sai kõnealuse kava raames toetusi. Valimisse kaasatud eksportivatele tootjatele saadud teabe alusel leiti aga, et kõik kolm said selle kava raames toetusi. Hiina valitsus selgitas, et ta oli aru saanud, et teada tuleb anda ainult läbivaatamisega seotud uurimis perioodil imporditud seadmete kohta. Komisjon märkis, et kasu saadakse pärast imporditud seadmete amortiseerimist, millest osa langes läbivaatamisega seotud uurimis perioodile.

e) Subsideerimisumma arvutamine

- (382) Tasakaalustatava subsideerimise summa arvutamisel lähtuti kasust, mida subsideerimise saaja läbivaatamisega seotud uurimis perioodil sai. Subsideerimise saajate saadud kasuks peetakse imporditud seadmete käibemaksu ja tollimaksu vabastuse summat. Tagamaks, et tasakaalustatav summa hõlmab ainult läbivaatamisega seotud uurimis perioodi, amortiseeriti saadud kasu tavapärasest raamatupidamisarvestusest kasutades vastavalt seadmete elueale.
- (383) Valimisse kaasatud eksportivate tootjate puhul oli selle meetodiga määratud subsideerimise määr läbivaatamisega seotud uurimis perioodil järgmine:

Käibemaksuvabastus ja imporditollit vähendamine imporditud seadmete kasutamise eest	
Äriühing/kontsern	Subsideerimise määr (%)
Chint Group	0,11
Jinko Solar Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,02
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,18

3.4.4.2. Välisinvesteeringutel põhinevate ettevõtete käibemaksu vähendamine Hiinast pärit seadmete puhul

a) Sissejuhatus

- (384) Esialgse uurimise käigus tehti kindlaks, et selle kava raames vabastatakse käibemaksust välisinvesteeringutel põhinevad ettevõtted, kes soetavad kodumaal toodetud seadmeid. Vabastuse saamiseks ei tohi seadmed olla mitterahastamiskõlblike seadmete loetelus ning nende väärtus ei tohi ületada teatavat piirmäära. Käesoleva aegumise läbivaatamisega seotud uurimise käigus ei tuvastatud ühtegi muutust.

b) Õiguslik alus

- (385) Nagu tehti kindlaks esialgse uurimise käigus, on õiguslikuks aluseks riikliku maksuameti poolt avaldatud kodumaal toodetud seadmeid soetavatele välisinvesteeringutel põhinevatele ettevõtetele maksude tagastamise haldamise ajutised meetmed, Hiinas valmistatud seadmeid soetavatele välisinvestoritest ettevõtjatele maksude tagastamise haldamise katsemeetmed ning rahandusministeeriumi ja riikliku maksuameti teatis kodumaal toodetud seadmeid soetavatele välisinvestoritest ettevõtjatele maksude tagastamise korra tühistamise kohta.

c) Uurimise järeldused

- (386) Käibemaksu tagastamise kava kohaldatakse kodumaal toodetud seadmete suhtes, mis on ostetud välisinvestorite rahastatavate projektide jaoks, tingimusel et sellised projektid kuuluvad soodustatud projektide kohaldamisalasse välisinvesteeringutel põhinevate ettevõtete suuniskataloogis või Hiina kesk- ja läänepiirkonna välisinvesteeringutel põhinevate soodustatud tootmisharude kataloogis.
- (387) Nagu ka esialgses uurimises, väitis Hiina valitsus oma küsimustikule antud vastuses, et kõnealune kava lõpetati 1. jaanuarist 2009. See väide lükati juba esialgses uurimises tagasi. Lisaks esitas praeguse aegumise läbivaatamisega seotud uurimisel kaks valimisse kaasatud eksporditaja kava kohta üksikasjalikku teavet, sealhulgas läbivaatamisega seotud uurimisperioodil saadud kasu summa kohta. Seda arvesse võttes tehti järeldus, et Hiina valitsus jättis asjakohase teabe, näiteks oluliste toetusesaajate loetelu ja nende saadud kasu summa esitamata.

d) Kokkuvõte

- (388) Seda kava käsitatakse subsiidiumina Hiina valitsuse saamatajäänud tulu vormis alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti ii tähenduses, sest välisinvesteeringutel põhinevad ettevõtted vabastatakse muidu tasumisele kuuluva käibemaksu tasumise kohustusest. Seetõttu tekib sellest toetust saavatele äriühingutele kasu alusmääruse artikli 3 lõike 2 tähenduses.
- (389) Kava on alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses konkreetne, sest õigusaktiga, mille alusel toetust andev asutus tegutseb, võimaldatakse juurdepääs sellele kavale üksnes ettevõtetele, kes ostavad kodumaal toodetud seadmeid ning kuuluvad välisinvesteeringutel põhinevate tootmisharude kataloogi kohaselt kas soodustatud kategooriasse või piiratud kategooriasse B ja kelle siseturul ostetud seadmed on nimetatud riigi soodustatavate peamiste tootmisharude, toodete ja tehnoloogiate kataloogis. Sellele lisaks võivad Hiinas valmistatud seadmeid soetavatele välisinvestoritest ettevõtjatele maksude tagastamise haldamise katsemeetmete ja rahandusministeeriumi teatise kohaselt kavas osaleda üksnes välisinvesteeringutel põhinevad ettevõtted, kes kuuluvad välisinvesteeringutel põhinevate ettevõtete suuniskataloogi või Hiina kesk- ja läänepiirkonna välisinvesteeringutel põhinevate soodustatud tootmisharude kataloogi kohaselt soodustatud kategooriasse. Lisaks puuduvad objektiivsed kriteeriumid toetuse saamise õiguse piiramiseks ja veenvad tõendid, mille põhjal võiks järeldada, et toetuse saamise õigus on automaatne vastavalt alusmääruse artikli 4 lõike 2 punktile b. See kava on ka konkreetne alusmääruse artikli 4 lõike 4 punkti b tähenduses, sest subsiidium sõltub sellest, kas omamaist kaupa eelistatakse imporditud kaubale.

- (390) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas Hiina valitsus konkreetsuse põhjenduses 379 esitatud põhjustega sarnastel põhjustel. See väide lükatakse samas põhjenduses tagasi.

e) Subsiidiumisumma arvutamine

- (391) Tasakaalustatava subsiidiumi summa arvutamisel lähtuti kasust, mida subsiidiumi saaja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil sai. Subsiidiumi saaja kasuks loetakse kodumaal toodetud seadmete käibemaksu summa, mille tasumisest subsiidiumi saaja vabastati. Tagamaks, et tasakaalustatav summa hõlmab ainult läbivaatamisega seotud uurimisperioodi, amortiseeriti saadud kasu vastavalt seadmete elueale kooskõlas tootmisharu tavapraktikaga.
- (392) Valimisse kaasatud eksportivate tootjate puhul oli selle meetodiga määratud subsiidiumimäär läbivaatamisega seotud uurimisperioodil järgmine:

Välisinvesteeringutel põhinevate ettevõtete puhul Hiinast ostenud seadmete käibemaksu vähendamine	
Äriühing/kontsern	Subsiidiumimäär (%)
Chint Group	0,02
Jinko Solar Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,03
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,00

3.4.4.3. Käibemaksuvabastus välisinvesteeringutel põhinevate ettevõtete müüdüd toodete puhul

- (393) Uurimine kinnitas, et valimisse kaasatud äriühingud kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kasu ei saanud. Igal juhul ei viita miski sellele, et esialgsed subsiidiumikavad oleks tühistatud.

3.4.5. Riiklikud kaubatarneed ja teenused tegelikust maksumusest väiksema tasu eest

3.4.5.1. Soovimatus koostööd teha ja kättesaadavate faktide kasutamine

- (394) Lisaks punktis 3.1 esitatud üldisele kirjeldusele täheldab komisjon, et Hiina valitsus ei esitanud kuni kontrollkäiguni tarbimise või turuosa näitajaid polükristallilise räni, alumiiniumi või klaasi kohta, ehkki neid küsiti mitmel juhul, alustades küsimustikust.
- (395) Ehkki kolme eespool nimetatud kauba tarbimise või turuosa näitajaid küsiti kontrollkäigu alguses, esitati kontrollkäigu lõpus sisetootmisel põhinevad hinnangulised näitajad ning kolme kauba ekspordi- ja impordimahud, mida komisjon ei saanud esitamise ajast tingituna kontrollida. Turuosade kohta ei esitatud mingeid näitajaid.
- (396) Hiina valitsus väitis, et taotlus sisaldas polükristallilise räni, alumiiniumi ja klaasi tootjate subsideerimise kohta ebapiisavaid tõendeid. Hiina valitsuse sõnul ei olnud polükristallilise räni, klaasi ja alumiiniumi tootjatele saadetud eriküsimustikes küsitav teave vajalik selleks, et komisjon saaks otsuse teha, arvestades ebapiisavaid tõendeid seoses valitsuse või avaliku sektori asutuse antud rahalise toetusega. Peale selle märkis Hiina valitsus, et teavet on võimatu esitada, sest Hiina valitsusel puudub kontroll asjaomaste tootjate üle ning tal ei ole komisjoni küsitud tehingupõhisele teabele juurdepääsu. Seepärast ei palunud Hiina valitsus ühelgi polükristallilise räni, alumiiniumi või klaasi tootjal eriküsimustikku täita.
- (397) Hiina valitsus palus komisjonil leida ka mõistlik lahendus seoses taotletava teabega ning taotleda seda määral, mil see on vajalik, et komisjon saaks teha otsuse.

- (398) Esiteks peeti taotletavat teavet otsuse tegemisel vajalikuks, et omada ülevaadet eespool nimetatud kaupade tootjate tehingutest (ja võimalikust subsideerimisest) ning seda kontrollida. Teiseks ei olnud komisjoni ülesanne töötada Hiina valitsuse jaoks välja toimiv viis nõutava teabe saamiseks, mis oleks igal juhul tähendanud vaid eriküsimustike edastamist teadaolevatele riigi turul tegutsevatele polükristallilise räni, alumiiniumi ja klaasi tootjatele, kes vastasid põhjenduses 28 ja vastuste kontrolliks (kui seda tehti) sätestatud nõuetele.
- (399) Mis puudutab maa ja maakasutusõiguste andmist, ei avaldanud Hiina valitsus valimisse kaasatud eksportivate tootjate teatatud maakasutuse pakkumistel ja oksjonitel kohaldatud alg- ja künnishindasid ega osalejate arvu. Hiina valitsus märkis üksnes seda, et madalamal kohalikul (valitsus-) tasandil oleks selline teave kättesaadav. Tuleb märkida, et subsiidiumivastase uurimise raames esindab Hiina valitsus kõiki valitsuse tasandeid.
- (400) Ehkki asjaomaste pakkumiste ja oksjonite teateid paluti mitmel korral (näiteks Hiina valitsuse küsimustikus, samuti kohapealse kontrollkäigu ajal) esitada, ei esitatud ka neid. Hiina valitsus soovitas komisjonil maa ostumüügitehingute ajakohastatava jälgimissüsteemi veebilehelt (mis on hiina keeles) teated ise välja otsida, ehkki – nagu Hiina valitsus märkis – veebilehel ei pruugi enne 2007. aastat tehtud tehinguid olla.
- (401) Seetõttu ei saanud komisjon valimisse kaasatud eksportivate tootjate maakasutusõiguse üleandmise tehinguid käsitlevat teavet kontrollida.
- (402) Komisjon teavitas Hiina valitsust oma kavatsusest kohaldada selle subsiidiumikava suhtes alusmääruse artiklit 28. Kuna Hiina valitsus ei esitanud komisjonile vastates rahuldavat selgitust või uusi tõendeid selle küsimuse kohta, oli komisjon sunnitud tegema otsuse kättesaadavatele faktidele tuginedes, st käesoleval juhul valimisse kaasatud eksportivate tootjate esitatud teabe ja muu avalikult kättesaadava teabe põhjal.
- (403) Oma vastuses järelduste teatavaks tegemisele väitis Hiina valitsus, et komisjon ei olnud järginud subsiidiumivastase alusmääruse artiklit 28, kui ta kohaldas tegelikust maksumusest väiksema tasu eest kaupade pakkumise suhtes n-õ kättesaadavate faktide sätteid. Hiina valitsus väitis eelkõige, et komisjon oleks pidanud tarbimist ja turuosa käsitlevad andmed kontrollimise lõpus heaks kiitma. Samuti oleks komisjonil olnud ebamõistlik järeldada, et Hiina valitsus ei saanud eri tarnijate vastuseid B liitele ega kooskõlastanud neid. Lisaks ei olnud komisjon kohaldanud õigesti artikli 28 sätteid maakasutusõiguste suhtes.
- (404) Nii tarbimise ja turuosa andmete kui ka B liite vastuste puhul tuleks meenutada, et subsiidiumivastase uurimise suhtes kehtivad ranged tähtajad ning seetõttu on eriti tähtis, et uurimine sujuks rahuldavalt. Samuti on oluline mõista, et kohapealseid kontrollkäike korraldatakse (olenevalt juhtumist) selleks, et kontrollida varem esitatud andmeid. Selle uurimise puhul oli selle aspektiga seotud andmeid taotletud esialgses küsimustikus ja puudustele viitavas kirjas. Hiina valitsus vastas, et tema andmeid ei esita (seoses tarbimise ja turuosade, B liite ja maakasutusõigustega) ega mõistnud selle asjakohasust uurimise puhul.
- (405) Seda vastust arvestades kinnitab komisjon, et ta ei saanud andmeid kontrollida kas seetõttu, et neid ei olnud üldse esitatud, või seepärast, et need esitati nii hilises kontrollietapis, et neid ei saanud kontrollida. Eelkõige seoses tarbimise ja turuosa andmetega, mis esitati komisjonile kontrollkäigu lõpu lähenedes, ei saanud Hiina valitsus esitada koos näitajatega näitajate tegelikku allikat. Peale selle selgitas Hiina valitsus, et esitatud andmed olid hinnangulised, millega komisjon võinuks nõustuda, kui ta oleks saanud need andmete allika alusel üle kontrollida. Mis puudutab Hiina valitsuse viidet vaekogu aruandele „EÜ – lõhe“ (WT/DS337/R), siis tuleb rõhutada, et vaekogu leidis ka seda, et teabe esitamise õigeaegsuse hindamisel tuleks arvesse võtta ka seda, millal teavet esimest korda taotleti. Tuletame meelde, et tarbimise näitajaid ja turuosa andmeid küsiti klaasi, alumiiniumi ja polükristallilise räni puhul esimest korda Hiina valitsusele saadetud küsimustikus, mis edastati 7. detsembril 2015. Kontrollkäik

Hiina valitsuse juurde toimus 8. augustist 2016 kuni 12. augustini 2016 ning hinnangulised näitajad esitati kontrollkäigu viimasel päeval ehk 12. augustil 2016. Seega ei näe komisjon mingit põhjendust, et viidata selles asjas vaekogu aruandele „EÜ – lõhe“.

- (406) Pealegi kui andmed oleks esitatud õigel ajal, oleks olnud võimalik neid analüüsida, et võimaldada saada täiendavaid selgitusi või taotleda lisaandmeid. Pidades silmas seda, et komisjon ei saanud punktis „Riiklikud kaubatarned ja teenused tegelikust maksumusest väiksema tasu eest“ nimetatud kavasad täielikult analüüsida, kinnitab ta, et Hiina valitsuse sellekohased väited lükatakse tagasi.
- (407) Lisaks tuleks märkida, et komisjon püüdis anda endast parima, et analüüsida nii Hiina valitsuselt kui ka valimisse kaasatud äriühingutelt saadud andmeid õigel ajal, ning kasutas väga vähesel määral artikli 28 sätete kohaselt kättesaadavaid fakte. Tegelikult tegi ta alumiiniumi, polükristallilise räni, energia, solaarklaasi ja vee puhul järelduse, et subsidiumeid ei peaks arvutama. Teiste seda laadi kavade puhul tehti küll kindlaks tasakaalustatavad kavad, ent lõplik hinnang oli tagasihoidlik ja põhines kättesaadavatel faktidel. Seepärast lükatakse väide, et komisjon ei andnud endast parimat, et uurimine mõistlikult ja vastutustundlikult õigeaegsete andmete põhjal läbi viia, tagasi.

3.4.5.2. Riiklikud polükristallilise räni tarned tegelikust maksumusest väiksema tasu eest

- (408) Lähtudes kättesaadavatest andmetest, ei tehtud uurimisega kindlaks, et valimisse kaasatud äriühingud said kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kasu.

3.4.5.3. Riiklikud pressitud alumiiniumi tarned tegelikust maksumusest väiksema tasu eest

- (409) Lähtudes kättesaadavatest andmetest, ei tehtud uurimisega kindlaks, et valimisse kaasatud äriühingud said kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kasu.

3.4.5.4. Riiklikud klaasitarned tegelikust maksumusest väiksema tasu eest

- (410) Komisjoni kehtestas 14. mail 2014 lõpliku tasakaalustava tollimaksu Hiina Rahvavabariigist pärit solaarklaasi impordi suhtes ⁽⁴⁸⁾. Solaarklaasi sektoris avastati mitu subsidiumikava, millest mõned on samad mis kõnealuse fotoelektriliste moodulite ja elementide kava puhul (nt sooduslaenuid, tulumaksusoodustus kõrgtehnoloogilistele ja uut tehnoloogiat kasutavatele ettevõtetele, teadus- ja arendustegevuse kulude tasaarveldamine ning maa eraldamine tegelikust maksumusest väiksema tasu eest).
- (411) Solaarklaasi juhtumi järelduste ja kõnealuse menetluse jooksul uuritud subsidiumikavade vahel esines selge kattuvus.
- (412) Hiina valitsuselt asjaomast teavet taotledes üritas komisjon teha kindlaks, kas varustavale solaarklaasitööstusele antud subsidiumist edastati päikesepaneelide tööstusele osa või kõik.
- (413) On kahetsusväärne, et komisjon ei saanud seda uurimist Hiina valitsuse asjakohase koostöö ning põhjendustes 43, 73, 394, 396 ja 398 märgitud solaarklaasi tootjate vastuste puudumisel lõpule viia.
- (414) Samas arvestades, et selle subsidiumikava kohta tehtud järeldused ei mõjutanud olulisel määral üldist järeldust subsiidiumi esinemise kohta, ei püüdnud komisjon seda kava rohkem uurida, nagu on selgitatud põhjenduses 73.

⁽⁴⁸⁾ Komisjoni 13. mai 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 471/2014, millega kehtestatakse lõplik tasakaalustav tollimaks Hiina Rahvavabariigist pärit solaarklaasi impordi suhtes (ELT L 142, 14.5.2014, lk 23).

3.4.5.5. Riiklik elektriga varustamine tegelikust maksumusest väiksema tasu eest

- (415) Uurimise käigus ei tehtud kindlaks, et valimisse kaasatud äriühingud said kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kasu. Igal juhul ei viita miski sellele, et esialgsed subsiidiumikavad oleks tühistatud.

3.4.5.6. Riiklik veega varustamine tegelikust maksumusest väiksema tasu eest

- (416) Uurimise käigus ei tehtud kindlaks, et valimisse kaasatud äriühingud said kõnealuse kava raames läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kasu.

3.4.5.7. Maa ja maakasutusõiguse saamine valitsuselt tegelikust maksumusest väiksema tasu eest

a) Sissejuhatus

- (417) Nagu esialgses uurimises kindlaks tehtud, kuulub maa valitsusele, st see kuulub kollektiivselt Hiina Rahvavabariigile. Maad ei saa müüa, kuid vastavalt seadusele saab anda maakasutusõigust. Hiina valitsus väitis, et maakasutusõigus antakse Hiinas avaliku pakkumise, oksjoni ja konkurentsi teel ning et see on sätestatud ka Hiina Rahvavabariigi kinnisvaraõiguse seaduse artiklis 137.

b) Õiguslik alus

- (418) Nagu tehti kindlaks esialgse uurimise käigus, reguleerib Hiinas maakasutusõigusi Hiina Rahvavabariigi maahaldusseadus.
- (419) Peale selle on ka järgmised dokumendid õigusliku aluse osa: Hiina Rahvavabariigi seadus, mis käsitleb linna kinnisvara haldamist; Hiina Rahvavabariigi ajutised määrused, mis käsitlevad linnapiirkondades asuva riigimaa kasutusõiguse andmist ja üleandmist; Hiina Rahvavabariigi maahaldusseaduse rakendamise määrus ning riigile kuuluva ehitusmaa kasutusõiguse pakkumiskutse, oksjoni ja noteeringu kaudu andmist käsitlev säte.

c) Uurimise järeldused

- (420) Valimisse kaasatud eksportivad tootjad esitasid andmeid nende kasutuses oleva maa kohta ja enamiku asjaomastest maakasutusõiguse lepingutest/tunnistustest, kuid kõiki teateid valimisse kaasatud eksportivad tootjad ei esitanud. Peale selle esitas Hiina valitsus üksnes väga piiratud teavet maakasutusõiguse hindade kohta.
- (421) Hiina valitsus ei esitanud teavet tingimuste kohta, mille alusel maakasutusõigus saadi, ning teavet ei esitanud kümne suurima eksportiva tootja kohta (arvestades vaatlusaluse toote ekspordi liitu läbivaatamisega seotud uurimise ajal). Ei esitatud ühtegi taotletud teadet ja/või alghinda, mida oli vaja maakasutusõiguse tehingute jaoks, millest kolm valimisse kaasatud eksportivat tootjat teatasid. Hiina valitsus suunas komisjoni maa ostumüügitehingute ajakohastatava jälgimissüsteemi veebilehele, ent lisas, et enne 2007. aastat tehtud tehingute andmeid ei pruugi sellel veebilehel olla. Peale selle ei esitanud Hiina valitsus ka mingit teavet pakkujate arvu kohta teatatud maakasutusõiguse tehingute puhul.
- (422) Seoses puuduvate alghindadega viitas Hiina valitsus madalamatele (valitsus-) tasanditele, mis määrasid alg- ja künnishinnad ning millel pidi olema teavet igal pakkumisel ja oksjonil osalejate arvu kohta. Komisjon ei saanud seda laadi põhjendusega nõustuda, sest Hiina valitsus esindab subsiidiumivastases menetluses HRV valitsust kõikidel tasanditel.

- (423) Eeltoodust tingituna pidid mõned maakasutuse ja maakasutusõiguste kohta tehtud järeldused põhinema kättesaadavatel faktidel.
- (424) Nagu tehti kindlaks esialgsel uurimisel, kehtestasid ametiasutused maahinnad linnamaa hindamissüsteemi alusel. Käesoleva aegumise läbivaatamise uurimise puhul viitas Hiina valitsus linnamaa hindade ajakohastatavale jälgimissüsteemile, mida haldab maa- ja ressursside ministeerium ning milles avaldatakse igas kvartalis 105 Hiina linna maahinnad.
- (425) Ta leidis, et need hinnad on kõrgemad kui linnamaa hindamissüsteemis kehtestatud ja kohalike omavalitsuste poolt kasutatavad võrdlusalusena käsitletavat hinnad, sest linnamaa hindamissüsteemis kehtestatud võrdlusalusena käsitletavaid hindasid ajakohastatakse üksnes iga kolme aasta tagant, samal ajal kui ajakohastatava jälgimissüsteemi hindasid ajakohastatakse igas kvartalis. Samas ei esinenud mingeid märke selle kohta, et maahinnad põhinevad ajakohastatavatel jälgimishindadel. Hiina valitsus kinnitas tegelikult kohapealse kontrollkäigu ajal, et linnamaa hindade ajakohastatav jälgimissüsteem jälgib maa hinna tasemet kõikumisi teatavates piirkondades (st 105 linnas) HRVs ning selle eesmärk on hinnata maahindade kujunemist. Samas põhinevad pakkumiste ja oksjonite alghinnad maa hindamise süsteemi kehtestatud võrdlusalustel.
- (426) Hiina valitsus kinnitas kontrollkäigu ajal ka seda, et tal on tavaks valida (oksjonite korral) üksnes teatav arv pakkujaid või osalejaid, selle asemel et lubada kõikidel registreerunud isikutel osaleda.
- (427) Esialgsel uurimisel tehti kindlaks, et HRVs maakasutusõiguse eest makstavad hinnad ei vasta turuhinnale, mille määravad pakkumine ja nõudlus vabal turul. Samuti leiti, et maakasutusõiguste üleandmist mõjutasid pakkumiste esitamise, oksjonite ja noteeringute kaudu edastatud üleandmise teate piirangud. Aegumise läbivaatamise uurimisel ei tehtud kindlaks ühtegi nende järelduste muudatust.
- (428) Käesoleva uurimise raames leidis komisjon ka seda, et kohalikud asutused maksid mõnele valimisse kaasatud eksportivale tootjale raha tagasi, et hüvitada maakasutusõiguse eest makstud (niigi madal) hind, näiteks äriühingu enda tehtud tööde eest seoses maal asuva põhitaristuga.
- (429) Ühe valimisse kaasatud eksportiva tootja esitatud teated näitasid selgelt, et kogu selle äriühingu omandatud tööstusmaa oli mõeldud fotoelektrisektorile. Tegelikud makstud ostuhinnad olid ligikaudu samad mis teadetes märgitud alghinnad. Sama valimisse kaasatud eksportiva tootja puhul näitasid kogutud tõendid, et tema saadud maakasutusõiguste hinnad ei põhinenud turuhindadel, vaid need räägiti läbi maa-ametis.
- (430) Eelnimetatud tõendid on vastuolus Hiina valitsuse väidetega, et HRVs maakasutusõiguse eest makstavad hinnad vastavad turuhinnale, mille määravad pakkumine ja nõudlus vabal turul. Komisjon tegi lisaks kindlaks, et maakasutusõiguste üleandmisel ei kaasnenud pakkumistel, oksjonitel ja noteerimismenetluses piiranguid, mis mõjutasid õiglast konkurentsi, ning leidis, et kohalikud asutused maksid mõnele valimisse kaasatud eksportivale tootjale raha tagasi, et hüvitada maakasutusõiguste eest makstud (niigi madal) hind.

d) Kokkuvõte

- (431) Uurimise järeldused kinnitavad, et maa pakkumine ja omandamine HRVs on ebaselge ja läbipaistmatu ning hinnad määratakse sageli ametiasutuste äranägemisel. Ametiasutused määravad hinnad kooskõlas linnamaa hindamissüsteemiga, mida ajakohastatakse ainult iga kolme aasta järel.
- (432) Järelikult tuleks Hiina valitsuse poolt maakasutusõiguste andmist käsitada subsiidiumina alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti iii ja artikli 3 lõike 2 tähenduses kaupade tarnimise vormis, millest saavad kasu toetust saavad äriühingud. Nagu põhjendustes 427–430 selgitatud, puudub HRVs toimiv maamüügitur ja välise võrdlusaluse kasutamine (vt põhjendused 435–437) näitab, et hind, mida valimisse kaasatud eksportivad tootjad maakasutusõiguse eest maksid, oli turuhinnast tunduvalt madalam.

- (433) Lisaks kujutavad kohalike omavalitsuste tehtud tagasimaksud endast vahendite otsest ülekandmist, mis toob kasu, sest tegemist on tagastamatu toetusega, mis ei ole turul kättesaadav. Subsiidium on konkreetne alusmääruse artikli 4 lõike 2 punktide a ja c tähenduses, sest eelisjuurdepääs tööstusmaale anti ainult teatavate tootmisharude, käesoleval juhul fotoelektrisektori äriühingutele, hankemenetlus korraldati ainult teatavate tehingute puhul, sageli määrasid ametiasutused hinnad ja valitsuse tegevus kõnealusel valdkonnas ei ole selge ja läbipaistev.
- (434) Järelikult tuleb seda subsiidiumi käsitada tasakaalustatavana.
- e) Subsiidiumisumma arvutamine
- (435) Nii nagu esialgse uurimise puhul ning kooskõlas alusmääruse artikli 6 punkti d alapunktiga ii, kasutati välise võrdlusalusena Taiwani omaette tolliterritooriumilt saadud maahindasid.
- (436) Tasakaalustatava subsiidiumi summa arvutamisel lähtuti kasust, mida subsiidiumi saaja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil sai. Toetuse saajate saadud kasu arvutamisel lähtutakse iga valimisse kaasatud eksportiva tootja poolt maakasutusõiguse eest makstud summa (millest on maha arvatud kohaliku omavalitsuse tehtud tagasimakse/toetuste summa (kui see on asjakohane)) ja selle summa vahest, mis oleks tavapäraselt makstud Taiwani võrdlushinna alusel.
- (437) Järgides esialgses uurimises kohaldatud meetodikat, kasutas komisjon arvutuste tegemisel Taiwani puhul kindlaks tehtud keskmist maa ruutmeetri hinda, mida korrigeeriti vastavalt vääringu odavnemisele ja SKP kasvule alates asjaomaste maakasutusõiguse lepingute alguskuupäevadest. Tööstusmaa hinda käsitlev teave saadi Taiwani majandusministeeriumi tööstusosakonna veebisaidilt. Taiwani vääringu odavnemise ja SKP kasvu arvutustes võeti aluseks inflatsioonimäär ja SKP kasv elaniku kohta jooksevhindades (USA dollarites) Taiwanil (IMFi 2015. aasta andmed). Kooskõlas alusmääruse artikli 7 lõikega 3 on subsiidiumisumma (lugeja) jaotatud läbivaatamisega seotud uurimisperioodile, kasutades maakasutusõiguse tavapäraselt kasutusaega tööstusmaa puhul, st 50 aastat. See summa on seejärel jagatud valimisse kuulunud eksportivate tootjate kogu müügi käibele läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vältel, sest subsiidium ei sõltu eksporditegevusest ja selle andmisel ei võetud arvesse valmistatud, toodetud, eksporditud või veetud koguseid.
- (438) Valimisse kaasatud eksportivate tootjate puhul oli selle meetodiga määratud subsiidiumimäär läbivaatamisega seotud uurimisperioodil järgmine:

Maa andmine ning maakasutusõigused tegelikust maksumusest väiksema tasu eest	
Äriühing/kontsern	Subsiidiumimäär (%)
Chint Group	0,23
Jinko Solar Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,74
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd ja seotud äriühingud	0,60

- (439) Oma vastuses järelduste teatavaks tegemisele esitas Hiina valitsus erinevaid väiteid, et komisjon ei olnud järginud selle maakasutusõiguste kava puhul rahalise toetuse ja kasu kindlaksmääramisel olulisi õigus- ja tõendamisega seotud norme.
- (440) Hiina valitsus kordas oma seisukohta, et HRV maakasutusõiguste süsteem tagab selle, et antakse maakasutusõigusi, mis kajastavad turuhindasid, mis määratakse kindlaks vabaturu pakkumise ja nõudluse järgi. Samas, nagu on näidatud esialgse uurimise põhjendustes 357–359 ja nagu kinnitab käesolev uurimine, ei esitanud Hiina valitsus olulist teavet, et võimaldada komisjonil nõuetekohane analüüs läbi viia. Teiseks on käesolevas uurimises kättesaadava teabe põhjal endiselt selge, et maa ajakohastatava jälgimissüsteemi ja linnamaa hindamissüsteemi olemasolu ei taganud, et turuhinnad oleksid toimunud turu pakkumise ja nõudluse põhimõtete kohaselt. Hiina valitsuse esitatud andmete puudumise tõttu ei olnud võimalik kindlaks teha kasutatava süsteemi tegelikku laadi.

- (441) Artiklist 28 tulenevalt komisjonile kättesaadavad faktid tegelikult selgelt sellele, et eespool toodud põhjustel oli vaja võrdlusalust. Pealegi oli kättesaadava teabe põhjal selge, kas maakasutusõigused olid antud enne esialgset uurimist või selle järel ning et valimisse kaasatud äriühingute puhul ei olnud tõendeid turupõhimõtetele töötava oksjoni- (või muu) süsteemi nõuetekohase toimimise kohta. Eespool kirjeldatud tõendid viitasid vastupidi süsteemile, mis tagas fotoelektrisektori soodushinnad, mida neile võimaldati mitteläbipaistvalt. Nii nagu komisjon oli üldises järelduste teatavaks tegemise dokumendis märkinud, viitasid vähesed uurimise käigus saadud maateatise sellele, et maad pakuti üksnes sihttootmisharudele nn tootmisharupõhise süsteemi kaudu. Samuti olid hinnad enne oksjonit kindlaks määratud ega muutunud, sest oksjonile ilmus üksnes üks eelnevalt teadaolev pakkuja.
- (442) Valimisse kaasatud tootjate tehingud, mida kontrolliti, viitasid samuti tagasimaksete ja muude mahaarvamiste olemasolule seoses maakasutusõigustega, samuti tõenditele, et mõned hinnad olid maa-ametiga läbi räägitud. Hiina valitsus märkis oma vastuses järelduste teatavaks tegemisele, et need küsimused ei viidanud sellele, et maakasutusõiguste süsteem ei toimi turupõhimõtete kohaselt. Samas avaldati asjaomasele poolele iga valimisse kaasatud äriühingu kohta arvatud individuaalne subsiidiumimarginaal (sealhulgas vajaduse korral mahaarvamised jm) ning ei saadud märkusi selle kohta, et arvutused ei olnud selles osas asjakohased. Hiina valitsuse esitatud märkustega ei saanud seega nõustuda.
- (443) Hiina valitsus väitis ka seda, et komisjon käsitles kõiki võrdlusalusest madalama hinnaga omandatud maakasutusõigusi kasu saamisena ning et sellest ei piisanud konkreetsuse nõuete täitmiseks. Samas tuleks märkida, et komisjoni seisukoht konkreetsuse kohta on selline, et selles uurimises näitab konkreetsust moonutatud ja läbipaistmatu maakasutusõiguste süsteemi olemasolu koos selgete tõenditega fotoelektrisektorile soodustehingute võimaldamise kohta. Seetõttu lükati kõnealune väide samuti tagasi.
- (444) Üks eksportiv tootja tõstatas küsimuse, et ettevõtelt, kelle puhul ta väitis, et tegu on eraõiguslike isikutega, saadud maakasutusõigusi ei oleks pidanud kasu arvutamisel arvesse võtma. Esiteks tuleks märkida, et suurem osa valimisse kaasatud tootjate saadud maast oli omandatud otse Hiina valitsuse maa-ametilt. Teiseks, isegi piiratud arvul juhtudel, mil maakasutusõigused olid väidetavasti saadud eraõiguslikelt isikutelt, ei ole see tõendatud, sest süsteemi puhul, mis on juba selgelt identifitseeritud kui süsteem, mis ei toimi turupõhimõtete alusel ja eelistab teatavaid tootmisharusid, omandas asjaomane eksportiv tootja asjakohased maakasutusõigused hindadega, mis olid samuti oluliselt allpool kehtestatud võrdlusalust. See väide lükati seetõttu tagasi.

3.4.6. Ühinemiste ja restruktureerimise toetamine fotoelektrisektoris

- (445) Ajakirjanduses ja fotoelektrisektori eksportivate tootjate veebilehtedel on leitud, et pärast esialgset uurimist on päikesepaneelide tootjad saanud mitmel korral suurt päästeabi. Enamik sellist päästeabi saavaid äriühinguid otsustas selles uurimises koostööd mitte teha ning komisjon pidi seega tuginema kättesaadavatele faktidele.
- (446) Tõendeid ei esitanud kolm valimisse kaasatud äriühingut, mis kinnitaks seda, et nad olid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil saanud seda laadi kava alusel kasu. Samas vähemalt neli suurt Hiina eksportivat tootjat (kellest kolm ei teinud uurimisel koostööd) tunduvad olevat saanud viimastel aastatel märkimisväärset kasu, mis näib kuuluvat selle kava alla või selle kava ja sooduslaenukava alla ühiselt. Mõned ajakirjanduses leiduvad näited:

— Shanghai Chaori Solar jättis tegemata intressimakse ühe miljardi jüaani väärtuses võlakirjadelt 2014. aastal. Riigiosalusega äriühing andis päästeabina 880 miljoni jüaani väärtuses tagatise (*allikas: www.reuters.com*).

— Suntech Power Holdings sai oma kohalikult omavalitsuselt (Wuxi linn) 2013. aastal pärast võlakirjaga seotud makseraskuste ilmumist päästeabi. Päästeabi summa oli ligikaudu 150 miljonit USA dollarit ehk ligikaudu 930 miljonit jüaani (*allikas: www.reuters.com*).

— Yingli Green Energy kontserni kuuluv äriühing ei teinud 2015. aastal võlakirjamakseid ning on saanud Hiina arengupangalt ja Baodingi linnalt restruktureerimiskava osana 3,3 miljardit jüaani (*allikas: www.forbes.com*).

- (447) Asjaomased kogusummad on märkimisväärsed, isegi kui tuleks arvesse võtta teatavas vormis amortisatsiooni.
- (448) Kuna kolm valimisse kaasatud koostööd tegevat tootjat seda subsiidiumit ei saanud, võeti selle mõju arvesse üksnes subsideerimise jätkumise tõenäosuse üldanalüüsi puhul vastavalt punktile 3.5.

3.4.7. Subsideerimise summa läbivaatamisega seotud uurimisperioodil

- (449) Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil avastatud tasakaalustatavate subsiidiumide summad valimisse kaasatud äriühingute järgi vastavalt alusmääruse sätetele ja väljendatuna väärtuselises suuruses on esitatud järgnevas tabelis:

Eksportiv tootja	Lõplik subsiidiumimarginaal (%)
Chint Group	3,8
Jinko Solar Co. Ltd ja seotud äriühingud	4,7
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd ja seotud äriühingud	3,7

- (450) Eeltoodu alusel tehakse järeldus, et subsideerimine on läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul jätkunud.
- (451) Pidades silmas koostöö puudumist kolme tootja puhul kümnest peamisest ekspordivast tootjast (liitu suunatud ekspordimüügi järgi) ning toimikus olevaid tõendeid, et mõni neist sai olulisi toetusi (vt põhjendus 446), tuleks eespool nimetatud hindasid käsitleda konservatiivsena.

3.5. Subsiidiumide jätkumise tõenäosus, kui meetmed aeguvad

- (452) Komisjon lasi Hiina valitsusel osutada Hiina valitsuse kavade ja poliitika võimalikele (kavandatavatele) muudatustele, mis võisid mõjutada komisjoni järeldusi subsiidiumide kohta. Hiina valitsus osutas uuele 13. viisaastakukavale, mis hakkas kehtima 2016. aasta märtsis (st pärast läbivaatamisega seotud uurimisperioodi) ja kehtib kuni 2020. aastani. See strateegiline kava asendab 12. viisaastakukava, kus toetuspoliitika fotoelektrisektorile oli peamine teema.
- (453) Komisjon analüüsis 13. viisaastakukava ja leidis, et ka selles rõhutatakse riigi toetust energiamõjuga toodete ja teenuste tehnoloogilistele läbimurretele, sealhulgas uue põlvkonna fotoelektrilistele moodulitele. Ehkki koos 12. viisaastakukavaga andis Hiina valitsus välja ka erikava päikeseenergiatööstusele, siis uue 13. viisaastakukavaga samasugust fotoelektrisektori erikava kindlaks ei määratud. Hiina valitsus väitis, et ta ei kavatsenud fotoelektrisektorile erikava välja anda. Sellegipoolest on eraldi rõhuasetus uue põlvkonna fotoelektrilistele elementidele selge märk, et fotoelektrisektorit toetatakse ka eelolevatel aastatel.
- (454) Pealegi jääb fotoelektrisektori poliitilise toetuse õiguslik alus ehk Hiina Rahvavabariigi teaduse ja tehnoloogia arengu seadus (vt põhjendus 89), kus toetusmeetmed fotoelektrisektorile on sõnaselgelt märgitud, jõusse. Hiina valitsus ei väitnud ühelgi uurimishetkel, et see seadus tunnistatakse kehtetuks.

3.5.1. Ühinemiste ja restruktureerimise toetamine

- (455) Nagu on selgitatud põhjendustes 445–447, anti esialgsetele meetmetele järgnevatel aastatel fotoelektrisektoris tegutsevatele tootjatele olulist päästeabi. Vaatlusaluse toote Hiina tootjad, kes on selle päästeabiga seotud, oleks tõenäoliselt pidanud fotoelektrisektorist lahkuma, kui neil ei oleks olnud valitsuse tuge päästeabi näol.
- (456) Pakutud päästeabi on kaalukas märk Hiina valitsuse kavatsusest toetada fotoelektrisektorit ja hoida seda hoogsana. See näitab selgelt Hiina valitsuse motivatsiooni ja otsusekindlust oma toetuspoliitikat jätkata.

- (457) Hiina valitsus keeldus korduvatest taotlustest hoolimata esitamast teavet selle päästeabi kohta. Seda päästeabi saanud tootjad ei teinud uurimisel koostööd, hoolimata sellest, et nad olid ühed suuremad tootjad/eksportijad liitu. Eespool toodud silmas pidades saab kättesaadavate faktide kohaselt teha üksnes järelduse, et seda liiki riigiabi jätkub väga suure tõenäosusega ka tulevikus.

3.5.2. Soodusrahastamine

- (458) Moonutatud finantsturg, enamiku finantseerimisasutuste (valdavalt) riigile kuulumine HRVs ning Hiina valitsuse kontroll ja mõju finantseerimisasutuste tegevuse ja äriotsuste üle (punktid 3.4.1.1 ja 3.4.1.2) on Hiina finantssektori struktuursed ja püsivad iseloomujooned.
- (459) Hiina valitsus tegi jätkuvaid jõupingutusi finantsturu reformimiseks, alates intressimäärade liberaliseerimisest, ent ei esitatud veenvaid tõendeid selle kohta, et ta vähendaks tõhusalt soodusrahastamist soodustatud tootmisharude puhul. Täpsemalt võib öelda, et selline reform ei mõjutaks finantseerimisasutuste omandistruktuuri ega riigi kontrolli nende laenuandmisotsuste üle lähitulevikus kooskõlas riigi poliitikaga.

3.5.3. Toetused

- (460) Näidiskava „Golden Sun“ toetusi anti aastatel 2009–2012 ja need amortiseeritakse 20 aasta jooksul. Seepärast jätkub fotoelektrisektori kasu kuni aastateni 2029–2032.
- (461) Ka muud kindlakstehtud toetused amortiseeritakse vastavalt nende eriomadustele ning nende kasu võib ulatuda läbivaatamisega seotud uurimisperioodist kaugemale.
- (462) Peale selle tehti käesoleva uurimise jooksul kindlaks kaks toetust, mida esialgses uurimises ei tasakaalustatud. Nende toetuste, st väliskaubanduse arengufondi ning programmide 863 ja 973 üksikasjad on esitatud põhjendustes 464–488. Need toetused näitavad, et fotoelektrisektorile toetustena võimaldatav subsideerimine on jätkunud ning viitab seega selgelt seda laadi subsideerimise jätkumise tõenäosusele, kui meetmed aeguvad (ning isegi kui meetmed ei aeguks). Kuna neid kaht toetust esialgses uurimises ei tasakaalustatud, siis subsidiumimäära arvvaartust ei esitata.
- (463) Seoses tulevaste toetustega fotoelektrisektorile peab komisjon seda väga tõenäoliseks kahel põhjusel. Esiteks kujundab fotoelektrisektorit endiselt uus 13. viisaastakukava. Teiseks ei ole Hiina valitsus märkinud, et 13. viisaastakukavast juhinduvad teadus- ja arendustegevuse programmid oleks tunnistatud või peaks tunnistatama kehtetuks.

3.5.3.1. Väliskaubanduse arengu rahastamise kavad

a) Sissejuhatus

- (464) See toetus antakse kogusummas eesmärgiga toetada eksporditegevust. Kava haldab rahandusministeerium. Selle toetuse saamiseks peab äriühing olema heaks kiidetud ja registreeritud. Peale selle tasakaalustasid Kanada ametiasutused selle kava 2015. aastal ⁽⁴⁹⁾.

b) Soovimatus koostööd teha ja kättesaadavate faktide kasutamine

- (465) Hiina valitsus ei esitanud selle kava kohta mingit teavet. Seetõttu ei saanud komisjon kontrollida kõiki kavaga ja täpsemalt selle raames vaatlusaluse toote ekspordivatele tootjatele ja fotoelektrisektorile kui tervikule antud tegelike eelistega seotud tähtsat asjaolu. Seepärast põhines osa uurimise tulemusel tehtud järeldusi kättesaadaval teabel kooskõlas alusmääruse artikliga 28.

⁽⁴⁹⁾ Kanada tasakaalustavad tollimaksud HRVst pärit moodulite ja plaatide kohta, 2015. aasta juuni otsus.

c) Õiguslik alus

- (466) Peamine õiguslik alus on rahandusministeeriumi väliskaubanduse arengu fondi haldusmeede (Caiqi 2010, nr 114). Valimisse kuuluva eksportiva tootja puhul toimus läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul kava rakendamine Jiangxi finantsministeeriumi ringkirja kaudu, mis käsitleb Jiangxi välismajanduse ja -kaubanduse ministeeriumi arengu- ja toetusvahendite andmist 2013. aastal (kolmas etapp), GanCaiQiZhi 2014, nr 31, ning Jiangxi finantsministeeriumi ringkirja kaudu, mis käsitleb Jiangxi välismajanduse ja -kaubanduse ministeeriumi arengu- ja toetusvahendite andmist 2014. aastal (kolmas etapp), GanCaiQiZhi 2015, nr 25.

d) Uurimise järeldused

- (467) Jinko esitas viite peamisele õiguslikule alusele ja eespool toodud põhjenduses osutatud kahe ringkirja koopiad. Jinko kinnitas, et ta on selle kava alusel saanud toetusi ka 2012. aastal.
- (468) Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd ja seotud äriühingud (edaspidi „Trina“) teatasid selle kava alusel läbivaatamisega seotud uurimisperioodil saadud toetustest.
- (469) Kättesaadava teabe põhjal tundub, et need kavad ei ole kõikidele Hiina ettevõtetele üldiselt kättesaadavad.

e) Kokkuvõte

- (470) Väliskaubanduse arengu rahastamise kavade raames makstakse subsidiume alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i ja artikli 3 lõike 2 tähenduses Hiina valitsuse vahendite otsese ülekandmise vormis vaatlusaluse toote tootjatele antavate toetustena.
- (471) Komisjon otsustas ühtlasi, et kõnealune subsidiumikava on konkreetne alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses.
- (472) Väliskaubanduse arengu rahastamise kavad on toetuste vormis erisubsidiumid. Uurimisel leiti, et üks valimisse kaasatud koostööd tegev eksportija sai seda subsidiumit.

3.5.3.2. Riiklik kõrgtehnoloogiline teadus- ja arendusprogramm ja riiklik peamine teadus- ja arendustegevuse alusprogramm (programmid 863 ja 973)

a) Sissejuhatus

- (473) Programm 863 on riiklik kõrgtehnoloogiline teadus- ja arendusprogramm, mis keskendub olulistele tehnoloogiatele tõhusate päikeseelementide, nagu MW-klassi õhukeste ränist või kristallilisest ränist heterosiiretega elementide ning ränipõhiste nanotraadiga päikeseelementide industrialiseerimiseks. Selle programmi alusel annab toetusi teadus- ja tehnoloogiaministeerium.
- (474) Äriühingud taotleavad neid toetusi internetis⁽⁵⁰⁾. Toetusi saavad teatavatele tingimustele vastavad äriühingud, näiteks arenenud energiatehnoloogia äriühingud või suure teadus- ja arendussuutlikkusega äriühingud.
- (475) Programm 973 on riiklik peamine teadus- ja arendustegevuse alusprogramm. See hõlmab näiteks alusuuringuid vähese puudulikkusega ja tõhusate päikeseelementide kohta. Nagu programmi 863 puhul, peavad äriühingud taotlema teadus- ja tehnoloogiaministeeriumi antud toetusi veebis⁽⁵¹⁾. Tingimused, millele äriühingud peavad

⁽⁵⁰⁾ <http://program.most.gov.cn>

⁽⁵¹⁾ <http://program.most.gov.cn>

projekti omaduste poolest vastama, hõlmavad näiteks uuenduslikke ideid, selgelt edasijõudnud uurimiseesmärke, mis on keskendunud riigi põhivajadustele, valdkonnaülel uurimistööd, Hiina-põhiseid omadusi ja rahvusvahelist olulisust.

- (476) Suunised oluliste tehnoloogiate kohta, mis võivad saada toetust programmide 863 ja 973 alusel, avaldatakse igal aastal.

b) Soovimatus koostööd teha ja kättesaadavate faktide kasutamine

- (477) Oma puudustele viitavas kirjas palus komisjon Hiina valitsusel esitada teatavad valitsuse kavad, mis hõlmavad kahte programmi. Hiina valitsus palus, viidates kõikidele teistele dokumentidele, mis on komisjonile juba esitatud (millest enamik ei olnud kahe kõnealuse programmiga isegi seotud), komisjonil selgitada, *miks* komisjon seda teavet vajas, ning väitis seejärel, et selliseid kavasid ei eksisteeri. Teiselt poolt esitati mitu esialgset ja haldusmeetet nende kavade (mille olemasolu Hiina valitsus vaidlustas) juhtimise kohta.
- (478) Kui komisjon taotles kohapealse kontrollkäigu ajal dokumente, mis oleksid kahe programmi õiguslik alus (sest Hiina valitsus ei vastanud sellele küsimusele küsimustiku vastuses), esitas Hiina valitsus hiinakeelsed haldusmeetmed kolme valitsuse kava kohta, mis on seotud kõrgtehnoloogilise teadus- ja arendustegevusega, peamise teadus- ja arendustegevusega ning teaduse ja tehnoloogia toetamisega. Samas, tingituna teabe esitamise ajast ja asjaolust, et dokumentidele ei olnud lisatud tõlget inglise keelde, ei saanud komisjon neid dokumente kohapeal kontrollida.
- (479) Komisjon palus Hiina valitsusel esitada ka statistikat nende kahe programmi alusel antud rahastamise kohta. Hiina valitsus keeldus seda statistikat andmast, sest Hiina valitsuse sõnul ei ole rahastamine fotoelektritoodete tootmisega seotud.
- (480) Hiina valitsus väitis ka seda, et ükski valimisse kaasatud eksportiv tootja ei saanud abi kummastki programmist (ega ühestki eri toetuste all selles vallas loetletud programmist), mis oli ühe valimisse kaasatud eksportiva tootja antud teabega vastuolus.
- (481) Seetõttu ei saanud komisjon kontrollida kõiki programmide 863 ja 973 ja täpsemalt nende raames vaatlusaluse toote tootjatele ja fotoelektrisektorile kui tervikule antud tegelike eelistega seotud tähtsaid asjaolusid. Seepärast põhines osa uurimise tulemusel tehtud järeldusi kättesaadaval teabel kooskõlas alusmääruse artikliga 28.

c) Õiguslik alus

- (482) Kahe programmi õiguslikuks aluseks on riikliku kõrgtehnoloogilise teadus- ja arendusprogrammi (programm 863) haldusmeetmed, mida on muudetud 2011. aastal, riikliku teaduse ja tehnoloogia toetuse kava haldusmeetmed, mida on muudetud 2011. aastal, ning riikliku peamise teadus- ja arendustegevuse alusprogrammi (programm 973) haldusmeetmed, mida on muudetud 2011. aastal.

d) Uurimise järeldused

- (483) Hiina valitsus märkis, et programmide 863 ja 973 alusel antud toetused on seotud üksnes teadus- ja arendustegevusega ning mitte vaatlusaluse toote tootmisega. Peale selle ei ole kaks programmi Hiina valitsuse sõnul tasakaalustatavad, sest need ei ole konkreetset.
- (484) Need väited lükatakse tagasi. Asjaolu, et vaatlusaluse toote teadus- ja arendustegevuseks anti toetusi, tähendab Hiina valitsuse vahendite otsesest üleandmist, vähendades märkimisväärselt teadus- ja arenduskulusid, mida subsidiumi saaja oleks muidu pidanud kandma.

(485) Toetusi käsitletakse konkreetsena, sest üksnes igal aastal avaldatavates suunistes loetletud peamiste tehnoloogiatega tegelevad äriühingud on rahastamiskõlblikud, et neid saada. Suunistes sätestatakse peamised tehnoloogiad, mis võivad kahe programmi alusel abi saada. Hiina valitsus esitas komisjoni taotlusel suunistes aastate 2011, 2013 ja 2014 kohta. Peamisi tehnoloogiaid käsitlevates 2014. aasta suunistes on päikeseelementide teadusuuringuid sõnaselgelt mainitud. Ka 2014. aastale eelnevate aastate suunisdokumentides mainiti sõnaselgelt kas päikeseelemente ja/või päikeseenergiat.

e) Kokkuvõte

(486) Programmide 863 ja 973 raames makstakse subsidiidume alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i ja artikli 3 lõike 2 tähenduses Hiina valitsuse vahendite otsese ülekandmise vormis vaatlusaluse toote tootjatele antavate toetustena.

(487) Komisjon otsustas ühtlasi, et kõnealune subsidiikumikava on konkreetne alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses.

(488) Programmid 863 ja 973 on toetuste vormis erisubsidiidumid. Uurimisel leiti, et üks valimisse kaasatud koostööd tegev eksportija sai seda subsidiidumit.

3.5.4. Maksusoodustused

(489) Fotoelektrisektori äriühingute suhtes kohaldatakse mitmesuguseid soodusmaksukavasid ning need kavad on kehtivas maksuõiguses juurdunud. Konsulteerimise ja kontrollkäigu ajal ei osutanud Hiina valitsus kavatsusele oma maksuseaduseid muuta.

(490) Mis puutub seadmete korral lubatavatesse maksu- ja tollimaksuvabastustesse, mis tehti mõnede fotoelektrisektoris tegutsevate tootjate puhul kindlaks, tuleb seadmeid, mille suhtes selliseid vabastusi kohaldatakse, amortiseerida ning seega amortiseeritakse kasu maksu- ja/või tollimaksuvabastustena vastavalt ka eelolevatel aastatel (pärast läbivaatamisega seotud uurimisperioodi).

3.5.5. Järeldus

(491) Eespool toodu põhjal leiab komisjon, et kehtivate meetmete aegumisega kaasneks tõenäoliselt subsideerimise jätkumine või kordumine.

3.6. Subsideerimise mõju liitu eksportimisel

(492) Ühtlasi uuris komisjon, kas HRVst pärit subsideeritud eksport liitu suureneks, kui meetmetel lastakse aeguda. Komisjon toetus sel puhul Bloomberg New Energy Finance'i teabele ja valimisse kaasatud koostööd tegevate äriühingute esitatud küsimustiku vastustele.

(493) Nagu selgitatud punktis 5.1, suudetaks Hiina olemasoleva tootmisvõimsuse juures rahuldada põhjenduse 516 kohast liidu nõudlust kaksikümmend korda ja maailma nõudlust peaaegu kaks korda.

(494) Sellist liigset tootmisvõimsust kinnitasid ka valimisse kaasatud koostööd tegevate tootjate andmed, mis näitasid, et nende olemasolevates tootmiskohtades oli kasutamata tootmisvõimsust ning samas ehitati uusi tootmiskohti täiendava tootmisvõimsuse saamiseks.

(495) Lisaks, nagu selgitatud punktis 5.2, peavad Hiina eksportivad tootjad liidu turgu väga atraktiivseks. Lõpetuseks tuleb märkida, et liidu hinnatase, mis on kolmandate riikide turgude omast kõrgem, ergutab Hiina tootjaid eksportima pigem liitu kui teiste kolmandate riikide turgudele.

(496) Seega järeldab komisjon, et pidades silmas subsideerimise jätkumise tõenäosust, Hiina fotoelektrisektoris eksisteerivat märkimisväärset kasutamata tootmisvõimsust ning liidu turu atraktiivsust, on tõenäoline, et Hiina tootjad suurendavad vaatlusaluse toote eksporti liidu turule subsideeritud hindadega, kui meetmetel lastakse aeguda.

3.7. Järeldus

- (497) Pidades silmas eespool toodud ja kooskõlas alusmääruse artikli 18 lõikega 3 järeldab komisjon, et subsideerimine läbivaatamisega seotud uurimisperioodil on jätkunud ja fotoelektrisektori subsideerimise jätkumise tõenäosus on väga suur, kui kehtivatel meetmetel lastakse aeguda.

4. KAHJU

4.1. Liidu tootmisharu ja liidu toodangu määratlus

- (498) Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil valmistas liidus samasugust toodet üle saja tootja. Neid käsitletakse liidu tootmisharuna alusmääruse artikli 4 lõike 1 tähenduses.
- (499) Kuna liidu kogutoodangu kohta ei olnud läbivaatamisega seotud uurimisperioodil täielikke avalikke andmeid, kasutati selle kindlakstegemiseks kogu kättesaadavat teavet liidu tootmisharu kohta. Need andmed olid järgmised: makromajanduslikud andmed, mille esitas taotleja, kuid mille kogus tema nimel sõltumatu konsultatsioonifirma Europressedienst; huvitatud isikute vastused, mille nad andsid representatiivsusuuringule algatamiseelses etapis, ja valimisse kaasatud liidu tootjate vastused küsimustikule.
- (500) Nende andmete põhjal oli liidu kogutoodang läbivaatamisega seotud uurimisperioodil moodulite puhul hinnanguliselt ligikaudu 3 409 MW ja elementide puhul ligikaudu 1 270 MW.

4.2. Asjaomase liidu turu kindlaksmääramine

- (501) Osa liidu tootjaid on vertikaalselt integreeritud ning elementide puhul oli oluline osa liidu tootmisharu toodangust ette nähtud tootmisharu omatarbeks (96 %). Seetõttu on elementide kasutamata turuosa väga väike. Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas üks huvitatud isik viimase väite ja märkis, et elementide vaba turg moodustas kogu turust (hinnanguliselt 3 409 MW, vt tabel 1b) suure osa. Komisjon nõustus selle parandusega, sest liidu suletud turg moodustas tõepoolest ainult 31,8 % elementide kogutarbimisest. Kuid see ei muuda järeldust, et oluline osa liidu tootmisharu elementide toodangust oli ette nähtud omatarbeks, ega mõjuta kahju ja liidu huvide analüüsi. Elementide vaba turgu teenindab peamiselt import, mitte liidu elementitootjate müük, kuna viimastel aastatel on enamik elementitootjaid turult lahkunud.
- (502) Et teha kindlaks, kas liidu tootmisharu kandis jätkuvalt kahju, ning selgitada välja tarbimine ja mitmesugused liidu tootmisharu majandusnäitajad, uuris komisjon, kas ja mil määral tuleb analüüsimisel arvesse võtta liidu tootmisharu toodetud samasuguse toote edasist kasutamist („omatarbeks kasutamist“).
- (503) Komisjon analüüsis järgmisi majandusnäitajaid, osutades kogu tootmisharu tegevusele (sealhulgas tootmisharu omatarbimine): tarbimine, müügimaht, tootmine, tootmisvõimsus, tootmisvõimsuse rakendamine, kasv, investeeringud, varud, tööhõive, tootlikkus, rahavoog, investeeringutasuvus, kapitali kaasamise võime ja subsiidiumimarginaali suurus.
- (504) Komisjon leidis nende näitajate puhul kooskõlas esialgse uurimisega, et konkureeriv import asjaomasest riigist mõjutas ka omatarbeks tootmist. Suletud turu jaoks ette nähtud elemente kasutati moodulite tootmise põhikomponendina. Seetõttu avaldas asjaomasest riigist moodulite importimisega kaasnev otsene konkurents, mida liidu moodulitootjad kogesid, kaudset survet ka nendes moodulites kasutatud elementide suletud turu müügihindadele ja/või tootmiskuludele. Peale selle suurendas Hiina Rahvabariigist elementide importimine survet moodulitootjatele, kes kasutasid suletud turul toodetud elemente. Nende moodulid ei konkureerinud mitte ainult moodulitega, mis monteeritakse kolmandates riikides Hiinas toodetud elementidest, vaid ka moodulitega, mis monteeritakse liidus Hiinast imporditud elementidest.

- (505) Seetõttu, vastupidiselt muudele juhtudele, ⁽⁵²⁾ mille puhul suletud ja vaba turu eristamine oli kahju analüüsis oluline, sest leiti, et tootmisharusiseseks tarbimiseks ettenähtud tooted ei olnud otseselt avatud impordiga kaasnevale konkurentsile, tegi komisjon kõnealusel juhul kindlaks, et enamiku majandusnäitajate korral ei olnud suletud ja vaba turu eristamine põhjendatud.
- (506) Kuid kasumlikkuse korral arvestas komisjon ainult müüki vabal turul. Suletud turu hinnad määrati kindlaks mitmesuguste hinnakujundusmeetmete alusel (siirdehinnad virtuaalse turu hinna alusel, tarnimine tegelike kulude alusel jms). Niisiis ei peegeldanud need alati sõltumatute osapoolte vahelisi hindu ja neid ei saanud selle näitaja hindamisel arvestada.
- (507) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis mitu isikut, et liidu elementide tootmisharu olukorda oleks pidanud hindama suletud turu ja vaba turu puhul eraldi. Esiteks väitsid nad, et komisjon ei esitanud asjakohaseid põhjendusi selle kohta, kuidas mõjutab HRVst pärit impordist tulenev konkurents suletud turgu. Teiseks väitis üks huvitatud isik, et kuna komisjon on seisukohal, et suletud turu hinnad olid kasumlikkuse hindamiseks ebausaldusväärsed, on samavõrd vale ka järeldada, et moodulite import avaldas neile survet. Kolmandaks on kahe turu ühine analüüsimine vastuolus tõsiasiaga, et elementide tarbimine vähenes vaatlusalusel perioodil vähem kui moodulite tarbimine. See tähendab väidetavalt seda, et puudub otsene seos moodulite impordi ja elementide impordi vahel ning elementide impordi vähenemise ja vabale turule avatud elementide hindade vahel.
- (508) Esiteks põhjendas komisjon – vastupidiselt huvitatud isikute väidetele – põhjendustes 503–504 asjakohaselt seda, kuidas mõjutab HRVst pärit impordist tulenev konkurents tootmisharusisest turgu. Kuna element on mooduli tootmise põhikomponent, avaldab HRVst pärit moodulite import kaudset survet elementide suletud turu hinnale, kui siirdehind põhineb virtuaalsel turuhinnal. Alternatiivina, kui tarnimine toimub tegeliku kulu alusel, peavad ettevõtjad imporditud elementidest tuleneva surve tõttu muutma oma tootmisprotsessi tõhusamaks. Teiseks, ehkki suletud turu hinnad on kasumlikkuse hindamiseks ebausaldusväärsed, pidas komisjon nende hindade muutumist oluliseks teguriks, et hinnata, kas suletud turg seisis silmitsi HRVst pärit impordist tuleneva konkurentsiga. Kolmandaks, komisjon ei kinnitanud, et moodulite impordi ja elementide impordi vahel on otsene seos. Ta märkis pigem seda, et elementide omatarbeks kasutamist mõjutab ka elementide impordist tulenev otsene konkurents ja moodulite impordist tulenev kaudne konkurents, sest suletud turu elemente kasutatakse moodulite tootmiseks. Ja viimaseks, huvitatud isik ei tõestanud, et vaba turu elementide hindade ja elementide impordi vähenemise vahel puudub seos. Nagu nähtub tabelist 8b, siis liidus elemente tootva tootmisharu müügihinnad tõepoolest tõusid, kui Hiinast pärit elementide impordi maht ja turuosa vähenesid 2014. aasta (mil meetmed hakkasid täielikult kehtima) ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel. Seega lükati need väited tagasi.
- (509) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas Hiina valitsus asjaolu, et suletud ja vaba turu ühine analüüsimine välistab tegelikult vaba turu analüüsimise, sest see moodustab liidu elementide kogutootmisest vaid 4 %. Seetõttu ei uurinud komisjon omamaise tootmisharu olukorda tervikuna ega täida seetõttu dumpinguvastase lepingu punktis 3.1 esitatud objektiivsuse nõudeid.
- (510) Komisjonile jäi arusaamatuks, kuidas välistab elementide suletud ja vaba turu ühine analüüsimine vaba turu analüüsi. Tegelikult analüüsis komisjon paljusid kahjunäitajaid, näiteks kasumlikkust, müügihindu ja investeringute tasuvust, ainult vaba turu kohta. Peale selle analüüsitakse paljusid näitajaid kumulatiivselt isegi juhul, kui tootmisharusisese turu ja vaba turu kohta tehakse eraldi analüüs ⁽⁵³⁾. Need näitajad on sageli järgmised: tootmine, tootmisvõimsus, tootmisvõimsuse rakendamine, investeringud, investeringutasuvus, tööhõive, tootlikkus, varud ja tööjõukulud. Ja viimaseks, üksnes vabal turul elemente müüvate liidu elementitootjate

⁽⁵²⁾ Vt muu hulgas komisjoni 28. jaanuari 2016. aasta määrus (EL) 2016/113 ajutise dumpinguvastase tollimaksu kehtestamise kohta Hiina Rahvabariigist pärit kõrge väsimustugevusega terasest betooni sarrusvarraste impordi suhtes (ELT L 23, 29.1.2016, lk 16) ja sealseid põhjendused 52–56.

⁽⁵³⁾ Vt nt rakendusmäärus (EL) 2016/113, millele on viidatud eelmises joonealuses märkuses.

kahjunäitajate suundumus oli samasugune ja seega kehtivad nende suhtes samuti järeldused, mis tehti kogu liidu elementide tootmisharu suhtes. Hiina valitsus märkis, et Maailma Kaubandusorganisatsiooni kohtupraktika kohaselt peab juhul, kui osal uurimisel tootest on suletud turg, tegema võrdleva analüüsi. Komisjon oli seisukohal, et isegi kui see nõue kehtiks kõnealuse väga konkreetse juhtumi puhul, on see igal juhul täidetud. Suletud turul müüdavate liidu elementide tootmise osa kahju on tehtud kindlaks nende moodulite kaudse hinnasurve põhjal, millesse need elemendid paigaldatakse. Vabal turul müüdavate liidu elementide tootmise kahju näitajaid on hinnatud samuti eraldi ja nende suundumus on sama, mis turu suletud osa puhul (mis on seetõttu, et see moodustab liidu tootmisest 96 %, kumulatiivse hindamisega peaaegu identsed). Sellest tulenevalt lükati see väide tagasi.

- (511) Hiina valitsus väitis veel, et avaldusega, et liidu tootjate moodulid konkureerivad kolmandates riikides Hiina elementidest monteeritud moodulitega, laiendatakse ebaseaduslikult uurimise ulatust. Kuid need moodulid on kuulunud uurimise alla algusest peale, sest elemendid määravad moodulite päritolu⁽⁵⁴⁾. Seepärast lükati see väide tagasi.
- (512) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et kasumlikkuse analüüs liidu elementide tootmise 4 % suuruse osa alusel ei ole tollimaksude säilitamise vajaduse õigeks hindamiseks tüüpiline. Komisjon märkis, et ainult kasumlikkust hinnati üksnes elementide müügi põhjal sõltumatutele klientidele põhjenduses 506 esitatud põhjustel. Liidu tootmisharu olukorra hindamiseks analüüsiti aga kõiki muid näitajaid, arvestades nii elementide suletud kui ka vaba turgu. Sellest tulenevalt lükati see väide tagasi.
- (513) Äriühing Jabil monteeris läbivaatamisega seotud uurimisperiodil mooduleid teiste äriühingute jaoks lepingulise tootjana. Selle monteerimisteenuse eest maksid teised äriühingud tasu. Nad kandsid ka täielikku lepingulist vastutust äriühingu Jabil monteeritud moodulite müügi eest. Seega ei põhinenud tulu, millest äriühing Jabil teada andis, mitte moodulite müügil, vaid teenustasudel. Seetõttu otsustas komisjon eraldada äriühingu Jabil kasuminäitajad ülejäänud liidu moodulite tootmisharu kasuminäitajatest, vt põhjendused 563–565. Seoses ülejäänud kahjunäitajatega ei saanud äriühingu Jabil monteerimisteenust, mida ta osutas koostööd mitteteinud moodulitootjatele, kontrollida ja seetõttu ei võetud seda arvesse.
- (514) Pärast järelduste teatavaks tegemist palus üks huvitatud isik täiendavaid selgitusi selle kohta, milliseid äriühingu Jabil andmeid arvestati ja milliseid mitte ning miks. Komisjon võttis kõigi kahjunäitajate, välja arvatud kasumlikkuse puhul, arvesse kõiki äriühingu Jabil esitatud andmeid, mis on seotud koostööd teinud liidu moodulitootjatega. Arvesse võeti vaid neid andmeid seetõttu, et neid oli võimalik kontrollida; ülejäänud andmeid ei arvestatud äriühingu Jabil konkreetse ärimudeli ja asjaolu tõttu, et lõplikke müügihindu ei olnud võimalik kontrollida.

4.3. Liidu tarbimine

- (515) Komisjon määras liidu tarbimise kindlaks vaatlusaluse toote kogumporti ja samasuguse toote kogumüügi põhjal liidus, arvestades ka omatarbimist. Liidu tootmisharu kogumüük tehti kindlaks konsultatsioonifirma Europres-dienst esitatud teabe järgi, mida korrigeeriti vajaduse korral huvitatud isikute algatamiseelses etapis representatiivsusuuringule antud vastuste ja valimisse kaasatud äriühingute küsimustikule antud kontrollitud vastuste põhjal. Nagu märgitud põhjenduses 519, olid impordiandmete aluseks Comexti andmebaas ja andmed, mille liikmesriigid olid esitanud komisjonile alusmääruse artikli 14 lõike 6 kohaselt (edaspidi „artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas“). Tarbimise andmeid võrreldi muude allikate⁽⁵⁵⁾ andmetega.

⁽⁵⁴⁾ Komisjoni 17. detsembri 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1357/2013, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (ELT L 341, 18.12.2013, lk 47).

⁽⁵⁵⁾ Bloomberg New Energy Finance „Global PV Demand“, 18. veebruar 2016; „Global Market Outlook Solar Power Europe“, juuli 2016; IHS „The Price of Solar, Benchmarking PV Module Manufacturing Cost“, juuni 2016; „PV Status Report 2016“, oktoober 2016, Teadusuuringute Ühiskeskuse uuring, kättesaadav aadressil <https://setis.ec.europa.eu/sites/default/files/reports/Perspectives%20on%20future%20large-scale%20manufacturing%20of%20PV%20in%20Europe.pdf>, vaadatud 12.12.2016.

(516) Liidu tarbimine muutus järgmiselt.

Tabel 1a

Liidu tarbimine moodulite segmendis (MW)

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Kogu turg	16 324	10 580	7 292	7 191
Indeks (2012 = 100)	100	65	45	44

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused, Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

Tabel 1b

Liidu tarbimine elementide segmendis (MW)

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Kogu turg	4 604	4 449	3 262	3 409
Indeks (2012 = 100)	100	97	71	74

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused, Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

- (517) Üldiselt vähenes liidu tarbimine oluliselt 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahelisel ajal. Moodulite tarbimine vähenes liidus 56 %. Kuid pärast järsku vähenemist 2012.–2013. aastal 35 % võrra oli tarbimine 2014. aastal ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil üsna stabiilne.
- (518) Elementide tarbimine vähenes veidi vähem, st vaatlusalusel perioodil 26 %. Tarbimine vähenes peamiselt 2013. ja 2014. aastal, mil see langes järsult 26 % võrra. Kuid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil hakkas see suurenema ja oli võrreldes 2014. aastaga 4,5 % suurem.

4.4. Asjaomasest riigist pärit import

- (519) Impordimahud ja -väärtused tehti kindlaks eri allikate põhjal. 2012. aasta ja osa 2013. aasta näitajate aluseks olid taotleja esitatud andmed, mille kogus tema nimel konsultatsioonifirma Europressedienst; kuna mooduleid ja elemente imporditi sellel ajal liitu tollitariifistiku rubriikide all, mis hõlmavad ka muid käesolevasse uurimisse mittekuuluvaid tooteid, ei saanud kasutada Eurostati andmeid. Pärast moodulite ja elementide impordi registreerimise nõude kehtestamist 6. märtsil 2013⁽⁵⁶⁾ oli võimalik kasutada Eurostati andmeid. Ülejäänud 2013. aasta, 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi kohta tegi komisjon järeldused Comexti andmebaasi⁽⁵⁷⁾ ja artikli 14 lõike 6 kohase andmebaasi põhjal.

⁽⁵⁶⁾ Komisjoni 1. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 182/2013, millega kehtestatakse registreerimisnõue Hiina Rahvabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide ja plaatide) impordi suhtes (ELT L 61, 5.3.2013, lk 2).

⁽⁵⁷⁾ Comext on Eurostati hallatav väliskaubandusstatistika andmebaas.

4.4.1. Asjaomasest riigist pärit impordi maht ja turuosa

(520) Asjaomase riigi import liitu muutus järgmiselt.

Tabel 2a

Moodulite import HRVst (MW) ja turuosa ⁽⁵⁸⁾

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
HRVst pärit impordi maht	10 786	5 198	2 845	2 917
<i>Indeks</i>	100	48	26	27
Turuosa (%)	66	49	39	41
<i>Indeks (2012 = 100)</i>	100	74	59	61

Allikas: Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

Tabel 2b

Elementide import HRVst (MW) ja turuosa

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
HRVst pärit impordi maht	333	386	613	548
<i>Indeks</i>	100	116	184	165
Turuosa (%)	7	9	19	16
<i>Indeks (2012 = 100)</i>	100	120	260	223

Allikas: Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

(521) Vaatlusalusel perioodil vähenes HRVst pärit moodulite impordimaht 73 % ja turuosa vähenes vastavalt 39 %, st 66 %-lt 2012. aastal 41 %-le läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil. Kuid pärast kehtivate meetmete kehtestamist 2013. aastal vähenes moodulite impordimaht 2013. ja 2014. aasta vahel 45 %, samas kui tarbimine vähenes 31 %.

(522) Elementide impordi maht suurenes vaatlusalusel perioodil 65 %, kuid turuosa suurenes kahaneva turu kontekstis oluliselt rohkem, st 123 % (7 %-lt 2012. aastal 16 %-le läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil). Samas suurenes elementide import 2013. ja 2014. aasta vahelisel ajal 59 % ja turuosa suurenes sellest tulenevalt 10 protsendipunkti. Ehkki hüppeline suurenemine läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil ei jätkunud, oli imporditase läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil tunduvalt kõrgem kui 2012. ja 2013. aastal.

4.4.2. Asjaomasest riigist pärit impordi hinnad

(523) Komisjon määras impordihinnad kindlaks Comexti ja artikli 14 lõike 6 kohase andmebaasi põhjal.

⁽⁵⁸⁾ Kõik tabelite 1–11 näitajad on ümardatud. Need indeksid ja protsendid põhinevad tegelikel arvudel ja võivad erineda, kui neid väljendatakse ümardatud arvudena.

(524) Asjaomasest riigist liitu suunatud impordi keskmine hind muutus järgmiselt.

Tabel 3a

Moodulite impordihinnad (eurodes kW kohta)

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
HRV impordihinnad	700	520	553	544
Indeks (2012 = 100)	100	74	79	78

Allikas: Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

Tabel 3b

Elementide impordihinnad (eurodes kW kohta)

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
HRV impordihinnad	500	350	282	286
Indeks (2012 = 100)	100	70	56	57

Allikas: Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

- (525) HRVst pärit impordi keskmine hind langes vaatlusalusel perioodil moodulite puhul 22 % ja elementide puhul 43 %. Moodulite impordihind langes 2012. ja 2013. aastal, kuid kui meetmed jõustusid, tõusis see 2013. ja 2014. aasta vahel 6,3 %. 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahemikus alanes see veidi veel, st 1,6 %. Elementide hinna alanemine jätkus 2013. ja 2014. aasta vahelisel ajal, mil see langes järsult 19,4 %, kuid hind tõusis veidi 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel, st 1,4 %.
- (526) Peaaegu kõigil läbivaatamisega seotud uurimisperioodil mooduleid ja elemente müünud eksportivatel tootjatel oli hinnakohustus ning nende ELi suunatud ekspordi hinnad määrati kindlaks nimetatud hinnakohustuste alusel, millega kehtestati minimaalne impordihind. Moodulite impordi mahust vaid 1,6 % ja elementide impordi mahust vaid 0,6 % imporditi muu hinnaga kui minimaalne impordihind ⁽⁵⁹⁾. Seega ei saanud neid ekspordihindu lugeda asjassepuutuvaks näitajaks, et teha kindlaks eksportivate tootjate hinnakäitumist juhul, kui meetmed ei kehtiks.
- (527) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis mitu isikut, et hinna allalöömise kindlaksmääramiseks tuleks kasutada ELi suunatud ekspordi hinda ja et nende arvutuste järgi selle põhjal hinna allalöömist ei esinenud. See on tõsi, et ELi suunatud ekspordi hindade põhjal moodulite puhul hinna allalöömist ei esine ja elementide puhul on see vähe tähtis. Kuid komisjon otsustas, et hinna allalöömise puudumine minimaalse impordihinna järgimise tõttu ei olnud liidu tootmisharu hetkeolukorra analüüsis otsustav tegur. Nagu märgitud põhjenduses 573, tegi komisjon kindlaks, et liidu tootmisharu kandis jätkuvalt kahju eelmise uurimise käigus kindlaks tehtud subsideerimise ulatuse ja meetmetest kõrvalehoidmise tõttu, nagu on osutatud põhjenduses 4, ja tootmisharul ei olnud piisavalt aega sellest taastumiseks.

⁽⁵⁹⁾ Viimane ei põhinenud subsiidiumi marginaalil.

4.4.3. Kolmandatest riikidest pärit impordi hinnad

- (528) Kolmandatest riikidest liitu suunatud impordi keskmine hind tehti samuti kindlaks Comexti ja artikli 14 lõike 6 kohase andmebaasi andmete alusel ning see muutus järgmiselt.

Tabel 4a

Moodulid – import kolmandatest riikidest

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Maht (MW)	1 395	1 382	2 049	1 808
Indeks (2012 = 100)	100	99	147	130
Turuosa (%)	9	13	28	25
Indeks (2012 = 100)	100	153	329	290
Keskmine hind (eurodes kW kohta)	700	520	547	550
Indeks (2012 = 100)	100	74	78	79

Allikas: Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

Tabel 4b

Elementid – import kolmandatest riikidest

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Maht (MW)	3 227	3 334	1 580	1 725
Indeks (2012 = 100)	100	103	49	53
Turuosa (%)	70	75	48	51
Indeks (2012 = 100)	100	107	69	72
Keskmine hind (eurodes kW kohta)	500	350	289	275
Indeks (2012 = 100)	100	70	58	55

Allikas: Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

- (529) Vaatlusel perioodil suurenes kolmandatest riikidest pärit moodulite import liitu 30 %. Kõige enam suurenes see 2013. ja 2014. aasta vahel – 48 %. Nende turuosa suurenes oluliselt – 9 %-lt 2012. aastal 25 %-le läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil. Taas toimus suurim muutus 2013. ja 2014. aasta vahel, mil turuosa suurenes 13 %-lt 28 %-le. HRV järel olid suurimad importijad Taiwan, Malaisia ja Singapur. Siinkohal tuleb märkida, et Taiwanist ja Malaisiast pärit import võis hõlmata meetmetest kõrvalehoidmist (vt põhjendus 4).
- (530) Elementide import kolmandatest riikidest vähenes vaatlusel perioodil 47 %. Kõige enam – 52 % – vähenes see 2013. ja 2014. aasta vahel, kuid 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodi vahel suurenes see veidi, st 9 %. Selle tagajärjel vähenes turuosa 70 %-lt 2012. aastal 51 %-le läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil. 2013. ja 2014. aasta vahelisel ajal toimus vähenemine 75 %-lt 48 %-le, kuid läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil toimus väike suurenemine – kolme protsendipunkti võrra. Suurimad elementide eksportijad olid Taiwan ja Malaisia ning neile järgnesid Hiina Rahvavabariik ja Ameerika Ühendriigid. Siinkohal tuleb märkida, et Taiwanist ja Malaisiast pärit import võis hõlmata meetmetest kõrvalehoidmist (vt põhjendus 4).

- (531) Kolmandatest riikidest pärit ekspordi keskmised hinnad vähenesid vaatlusalusel perioodil nii moodulite kui ka elementide puhul oluliselt, sarnaselt Hiina ja liidu hindadele. Moodulite puhul vähenesid need vaatlusalusel periood 21 % ja elementide puhul 45 %. Taas tuleb märkida, et neid hindu võis mõjutada meetmetest kõrvalehoidmine (vt põhjendus 4).

4.5. Liidu tootmisharu majanduslik olukord

4.5.1. Üldised märkused

- (532) Kookõlas alusmääruse artikli 8 lõikega 4 uuris komisjon vaatlusalusel perioodil kõiki liidu tootmisharu olukorra seisukohalt asjakohaseid majandustegureid ja -näitajaid.
- (533) Kahju analüüsimiseks vaatles komisjon makromajanduslikke ja mikromajanduslikke kahjunäitajaid eraldi. Komisjon hindas makromajanduslikke näitajaid taotlejalt saadud andmete põhjal ning võrdles neid representatiivsusuuringu vastustega, mille mitu liidu tootjat saatis algatamiseelses etapis, ja valimisse kaasatud liidu tootjatele saadetud küsimustiku kontrollitud vastustega. Komisjon hindas mikromajanduslikke näitajaid andmete alusel, mille valimisse kaasatud liidu tootjad esitasid vastustes küsimustikule.
- (534) Makromajanduslikud näitajad on: toodang, tootmisvõimsus, tootmisvõimsuse rakendamine, müügimaht, turuosa, kasv, tööhõive, tootlikkus, subsiidiumimarginaali suurus ning varasemast dumpingust taastumine.
- (535) Mikromajanduslikud näitajad on: keskmised ühikuhinnad, ühikukulu, tööjõukulu, varud, kasumlikkus, rahavoog, investeeringud, investeeringutasuvus ja kapitali kaasamise võime.

4.5.2. Makromajanduslikud näitajad

4.5.2.1. Toodang, tootmisvõimsus ja tootmisvõimsuse rakendamine

- (536) Liidu kogutoodang, tootmisvõimsus ja tootmisvõimsuse rakendamine muutusid vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 5a

Moodulid – toodang, tootmisvõimsus ja tootmisvõimsuse rakendamine

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Tootmismahd (MW)	4 604	4 449	3 262	3 409
<i>Indeks</i>	100	97	71	74
Tootmisvõimsus (MW)	8 624	7 907	7 391	6 467
<i>Indeks</i>	100	92	86	75
Tootmisvõimsuse rakendamine (%)	53	56	44	53
<i>Indeks</i>	100	105	83	99

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 5b

Elemendid – toodang, tootmisvõimsus ja tootmisvõimsuse rakendamine

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Tootmismahd (MW)	1 066	734	1 096	1 270
<i>Indeks</i>	100	69	103	119
Tootmisvõimsus (MW)	2 384	1 844	1 778	1 811
<i>Indeks</i>	100	77	75	76
Tootmisvõimsuse rakendamine (%)	45	40	62	70
<i>Indeks</i>	100	89	138	157

Allikas: Europressedienst, representatiivsuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused.

- (537) Moodulite tootmise üldine tase liidus langes vaatlusalusel perioodil 26 %, kuid tõusis 4,5 % 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi vahel. Kuna tootmine vähenes, reageeris tootmisvõimsus sellele suundumusele ning vähenes samuti 25 % vaatlusalusel perioodil. Seega oli tootmisvõimsuse rakendusaste kogu vaatlusaluse perioodi ajal stabiilne ja ulatus läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi ajal 53 %ni. Kuid 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi vahel toimus tootmisvõimsuse rakendamise järsk suurenemine üheksa protsendipunkti võrra (st suurenes 19 %). Tuleb märkida, et valimisse kaasatud liidu moodulitootjatel oli tootmisvõimsuse rakendusaste vaatlusalusel perioodil palju kõrgem ja ulatus läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi ajal 85 %ni, mis on 39 %-line tõus võrreldes 2012. aastaga (61 %).
- (538) Elementide tootmismahd vähenes liidus vaatlusalusel perioodil 19 %. 2012. ja 2013. aasta vahel vähenes tootmine 31 %, kuid suurenes 2013. ja 2014. aasta vahel 49 % ning 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi vahel veel 15 %. See langes kokku tasakaalustusmeetmete kohaldamisega 2013. aasta detsembris, samas kui tarbimine pidevalt vähenes 2012. ja 2014. aasta vahel, kuid kasvas 2014. ja läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi vahel. Samas vähenes tootmisvõimsus vaatlusalusel perioodil 24 %, tänu millele toimus tootmisvõimsuse rakendusaste märkimisväärne tõus – 45 %-lt 2012. aastal 70 %-le läbivaatamisega seotud uurimispe-riodil. Nii nagu moodulitootjate puhul, oli ka valimisse kaasatud elementitootjate tootmisvõimsuse rakendusaste palju kõrgem kui liidu tootmisharus tervikuna (86 %), mis oli kogu vaatlusalusel perioodil stabiilne.
- (539) Kokkuvõtvalt võib öelda, et liidu tootmisharu vähendas oma tootmisvõimsust, kuna reageeris tarbimise vähenemisele. Samas läbivaatamisega seotud uurimispe-riodil tootmisharu suurendas tootmist võrreldes 2014. aastaga, mistõttu tõusis tootmisvõimsuse rakendusaste veelgi.

4.5.2.2. Müügi- ja turuosa

- (540) Liidu tootmisharu müügi- ja turuosa muutusid vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 6a

Moodulid – müügi- ja turuosa

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Kogu müügi- ja turuosa (suletud ja vaba turg) liidus (MW)	4 143	4 000	2 398	2 465
<i>Indeks</i>	100	97	58	60
Turuosa (%)	25	38	32	35
<i>Indeks</i>	100	149	128	140

Allikas: Europressedienst, representatiivsuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 6b

Elemendid – müügiimaht ja turuosa

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Kogu müügiimaht (suletud ja vaba turg) liidus (MW)	1 045	729	1 069	1 136
<i>Indeks</i>	100	70	102	109
Turuosa (%)	23	16	33	33
<i>Indeks</i>	100	72	144	147

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused.

- (541) Moodulite müügiimaht vähenes vaatlusalusel perioodil 40 %. Kuid arvestades tarbimise 56 %-list vähenemist, tähendas see turuosa märkimisväärset 40 %-list suurenemist vaatlusalusel perioodil, ulatudes läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 35 %ni.
- (542) Seoses elementidega suurenes liidu tootmisharu müügiimaht vaatlusalusel perioodil 9 %. Seetõttu suurenes turuosa 23 %-lt 2012. aastal 33 %-le läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, samas kui tarbimine vähenes palju rohkem kui moodulite puhul, st 26 % võrra.
- (543) Väheneva tarbimise ja tasakaalustavate meetmete jõustumise tingimustes suutis liidu tootmisharu suurendada turuosa nii moodulite kui ka elementide puhul.

4.5.2.3. Tööhõive ja tootlikkus

- (544) Tööhõive ja tootlikkus muutusid vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 7a

Moodulid – tööhõive ja tootlikkus

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Töötajate arv	17 321	13 918	6 506	6 303
<i>Indeks</i>	100	80	38	36
Tootlikkus (kW töötaja kohta)	266	320	501	541
<i>Indeks</i>	100	120	189	203

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 7b

Elemendid – tööhõive ja tootlikkus

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Töötajate arv	2 876	1 511	1 846	1 770
<i>Indeks</i>	100	53	64	62

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Tootlikkus (kW töötaja kohta)	371	486	594	717
<i>Indeks</i>	100	131	160	194

Allikas: Europressdienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused.

- (545) Tööhõive vähenes 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel moodulite puhul 64 % ja elementide puhul 38 %. Töötajate arvu suur vähenemine (53 %) toimus moodulite puhul 2013. ja 2014. aasta vahel, mis on võrreldes tootmise vähenemisega samal perioodil (27 %) oluliselt suurem. Elementide puhul suurenes töötajate arv 2013. ja 2014. aasta vahel 22 %, mis on palju väiksem kui tootmise suurenemine (49 %) samal perioodil. Sellest tulenevalt suurenes tootlikkus oluliselt vaatlusalusel perioodil nii moodulite kui ka elementide puhul, vastavalt 103 % ja 94 %. 2013. ja 2014. aasta vahel suurenes tootlikkus moodulite puhul 57 % ja elementide puhul 22 %.
- (546) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas üks huvitatud isik komisjoni järeldused liidu tootmisharu töötajate arvu kohta ja väitis, et suurima äriühingu SolarWorld töötajaid, kes toodavad elemente ja mooduleid, on arvestatud kaks korda. Nii äriühingu SolarWorld kui ka kõigi teiste valimisse kuuluvate äriühingute töötajate arvu on nõuetekohaselt kontrollitud ja on tagatud, et vertikaalselt integreeritud äriühingute töötajaid ei ole arvestatud mitu korda. Seepärast lükati see väide tagasi.

4.5.2.4. Subsiidiumimarginaali suurus ja varasemast subsideerimisest taastumine

- (547) Nagu selgitatud punktis 3, leidis komisjon, et subsideerimine on läbivaatamisega seotud uurimisperioodil jätkunud ja tõenäosus fotoelektrisektori subsideerimise kordumiseks on suur, kui kehtival meetmel lastakse aeguda.
- (548) Kuid kahjunäitajate analüüs näitab, et kehtivad meetmed avaldasid positiivset mõju liidu tootmisharule, mis näis taastuvat varasematest subsideeritud impordi tõttu tekkinud tagasilöökidest.

4.5.3. Mikromajanduslikud näitajad

- (549) Valimisse kaasati vaid kolm elemenditootjat; kaks neist kuulub ühendusse EU ProSun. Nad tegid koostööd ja esitasid taotluse, mis sisaldas mõlema tootja arvandmeid. Seega on kõik nende elementide mikromajanduslike näitajatega seotud arvandmed, mida saab otseselt seostada kolmanda ettevõtjaga, kes ei kuulu ühendusse EU ProSun, esitatud uurimisel koostööd teinud liidu tootja konfidentsiaalsuse kaitsmise eesmärgil vahemikena.

4.5.3.1. Hinnad ja neid mõjutavad tegurid

- (550) Valimisse kaasatud liidu tootjate keskmine ühiku müügihind liidus asuvatele sõltumatutele klientidele muutus vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 8a

Moodulite müügihind liidus

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Keskmine ühiku müügihind liidu va-bal turul (eurodes kW kohta)	790	651	618	593
<i>Indeks</i>	100	82	78	75

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Ühiku tootmiskulu (eurodes kW kohta)	1 112	813	648	627
<i>Indeks</i>	100	73	58	56

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 8b

Elementide müügihind liidus

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Keskmine ühiku müügihind liidu va-bal turul (eurodes kW kohta)	378–418	307–339	239–264	258–284
<i>Indeks</i>	100	81	63	68
Ühiku tootmiskulu (eurodes kW kohta)	587–648	402–444	347–384	338–373
<i>Indeks</i>	100	69	59	58

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

- (551) Eespool esitatud tabel näitab ühiku müügihinna muutumist liidu vabal turul võrreldes asjaomase tootmiskuluga. Müügihinnad langesid vaatlusalusel perioodil oluliselt – moodulite puhul 25 % ja elementide puhul 32 %. Ehkki moodulite müügihind langes pidevalt kogu vaatlusalusel perioodil, tõusis elementide müügihind 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodi vahel viis protsendipunkti. Vabal turul müüdüd elemendid moodustasid vähem kui 5 % valimisse kaasatud tootjate kogutoodangust ning lisaks müüs üks tootja suure koguse väga madala hinnaga, kuna oli oodata ettevõtte sulgemist ELis. Seega ei saanud selle näitaja alusel teha sisulisi järeldusi. Mõne valimisse kaasatud ettevõtja puhul siirdati või tarniti elemente omatarbeks moodulite tootmiseks erineva meetodika alusel (siirdehind virtuaalse turu hinna alusel, tarnimine tegelike kulude alusel jms). Seega ei saa ka omatarbimise hinna muutumise põhjal teha sisulisi järeldusi.
- (552) Ühiku tootmiskulu vähenes vaatlusalusel perioodil järsult – moodulite puhul 46 % ja elementide puhul 42 %.
- (553) Moodulite müügihind on keskmiselt olnud madalam kui ühiku tootmiskulu, kuid vahe vähenes pidevalt kogu vaatlusalusel perioodil ning eriti pärast meetmete kehtestamist 2013. aastal. Ehkki müügihind oli moodulite puhul 2012. aastal vaid 71 % ühiku tootmiskulust, oli see 2013. aastal 80 %, 2014. aastal 94 % ja läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodi ajal 94,5 %. Seega vähenes müügihinna ja tootmiskulu vahe 2013. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodi vahel järsult 14 protsendipunkti võrra.
- (554) Elementide puhul oli 2012. aastal müügihind 60–67 % ühiku tootmiskulust, 2013. aastal 72–80 %, 2014. aastal 65–72 % ja läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil 72–79 %. Kuid nagu on selgitatud eespool 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodi kohta, mõjutasid seda suundumust tugevalt ühe liidu tootja erakordselt madalad hinnad. Kahe teise valimisse kaasatud äriühingu puhul oli suundumus 2014. aastal 75–80 % ja läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil 81–86 %, mis on enam-vähem sarnane moodulite puhul täheldatud suundumusega.
- (555) Kokkuvõtteks võib märkida, et tootmisharu hakkas varasemast subsideerimisest taastuma, kuid tegi samas ka märkimisväärseid pingutusi oma konkurentsivõime taastamiseks, eelkõige suurendades liidu tootmisharu tööjõu tootlikkust, nagu on kirjeldatud põhjenduses 544, tänu millele suurenes tootlikkus ja paranes tootmisvõimsuse rakendamine.

4.5.3.2. Tööjõukulud

(556) Valimisse kaasatud liidu tootjate keskmine tööjõukulu muutus vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 9a

Moodulid – keskmine tööjõukulu töötaja kohta

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Keskmine tööjõukulu töötaja kohta (eurodes)	32 918	38 245	36 577	38 343
<i>Indeks</i>	100	116	111	116

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 9b

Elemendid – keskmine tööjõukulu töötaja kohta

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Keskmine tööjõukulu töötaja kohta (eurodes)	41 289 – 45 590	45 002 – 49 689	45 188 – 49 895	47 825 – 52 807
<i>Indeks</i>	100	109	109	116

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

(557) 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel suurenes keskmine tööjõukulu töötaja kohta nii moodulite kui ka elementide puhul 16 %. Sellist suurenemist põhjustas peamiselt töötajate arvu optimeerimise ja palgainflatsiooniga seotud lahkumishüvitiste maksmine.

4.5.3.3. Varud

(558) Valimisse kaasatud liidu tootjate laovarud muutusid vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 10a

Moodulid – varud

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Lõppvarud (kW)	186 533	114 792	196 944	191 207
<i>Indeks</i>	100	62	106	103
Lõppvarud (% toodangust)	33	13	13	11
<i>Indeks</i>	100	40	38	34

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 10b

Elemendid – varud

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Lõppvarud (MW)	53 029–58 553	90 079–99 462	99 999–110 415	135 492–149 606
<i>Indeks</i>	100	170	189	256
Lõppvarud (% toodangust)	18	23	12	14
<i>Indeks</i>	100	125	68	80

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

- (559) Vaatlusalusel perioodil suurenesid varud moodulite puhul veidi – 3 % – ja elementide puhul oluliselt – 156 %. Nii moodulite kui elementide puhul varud osakaaluna kogutoodangust siiski vähenesid – vastavalt 66 % ja 20 %.
- (560) Varusid ei saa selles tootmisharus pidada sisuliseks kahjunäitajaks, sest tootmine ja müük põhinevad peamiselt tellimustel ning seetõttu kipuvad tootjad hoidma varusid piiratud kogustes.

4.5.3.4. Kasumlikkus, rahavoog, investeeringud, investeeringutasuvus ja kapitali kaasamise võime

- (561) Valimisse kaasatud liidu tootjate kasumlikkus, rahavoog, investeeringute maht ja investeeringutasuvus muutusid vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 11a

Moodulid – kasumlikkus, rahavoog, investeeringud ja investeeringutasuvus

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Liidus sõltumatutele klientidele (sh äriühingule Jabil) suunatud müügi kasumlikkus (% müügikäibest) ⁽¹⁾	– 24,4/– 29,5	– 24,4/– 29,5	– 6,8/– 8,2	– 7,7/– 9,3
<i>Indeks</i>	100	100	361/298	319/264
Liidus sõltumatutele klientidele (välja arvatud äriühingule Jabil) suunatud müügi kasumlikkus (% müügikäibest)	– 32,7	– 27,2	– 8,7	– 9,5
<i>Indeks</i>	100	120	376	344
Rahavoog (eurodes)	– 129 864 423	– 69 402 391	– 18 231 488	– 145 258 620
<i>Indeks</i>	100	187	712	89
Investeeringud (eurodes)	24 134 924	12 407 723	17 333 494	24 565 553
<i>Indeks</i>	100	51	72	102

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Investeeringutasuvus (%)	- 6	- 10	- 3	- 2
<i>Indeks</i>	100	55	193	258

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

(¹) Tegelikud kasuminäitajad tuli esitada vahemikena, et vältida võimalust, et teised valimisse kaasatud äriühingud suudaksid tulutada äriühingu Jabil teenitud kasumi suurust.

Tabel 11b

Elemendid – kasumlikkus, rahavoog, investeeringud ja investeeringutasuvus

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Liidus sõltumatutele klientidele suunatud müügi kasumlikkus (% müü- gikäibest)	- 37,7 – - 41,6	- 7,2 – - 7,9	- 26,6 – - 29,3	- 36,8 – 40,7
<i>Indeks</i>	100	527	142	102
Rahavoog (eurodes)	- 41 934 911 – - 46 303 131	- 17 537 454 – - 19 364 273	- 12 414 052 – - 13 707 182	- 29 027 946 – - 32 051 690
<i>Indeks</i>	100	239	338	144
Investeeringud (eurodes)	29 435 820– 32 502 051	26 074 619– 28 790 726	7 001 485– 7 730 807	11 429 509– 12 620 083
<i>Indeks</i>	100	89	24	39
Investeeringutasuvus (%)	- 6,0 – - 6,7	-2,5 – - 2,7	-24,6 – - 27,2	-31,8 – - 35,1
<i>Indeks</i>	100	246	25	19

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

- (562) Et teha kindlaks valimisse kaasatud liidu tootjate kasumlikkus, esitas komisjon liidu sees sõltumatutele klientidele müüdnud samasuguse toote eest saadud maksueelse puhaskasumi protsendina selle müügi käibest.
- (563) Nagu märgitud põhjenduses 507, tegeleb üks valimisse kaasatud äriühing Jabil montaažiga ega müü mooduleid. Äriühingu Jabil kasumlikkuse suundumus oli erinev. Kogu vaatlusalusel perioodil oli äriühing kasumlik ja suurendas seda ka läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil, saavutades 5 % – 15 % kasumlikkuse. Ent äriühing Jabil saavutas kasumlikkuse klientidelt monteerimise eest võetud tasu, mitte moodulite müügi alusel. Lisaks ei tekkinud äriühingul Jabil moodulite müügiga seotud kulusid, näiteks turustamiskulusid (kulud tekkisid vaid uute lepinguliste tootjate otsimisel). Samuti oli äriühingu Jabil kulustruktuur erinev tüüpilise moodulitootja omast, kes vastutab täielikult oma toodete tootmise ja müügi eest. Näiteks olid tema käibekapital, laokulud, makstavad arved ja tasumata arved ning samuti teadus- ja arendustegevuse kulud väiksemad.
- (564) Komisjon märkis, et tabeli 11a esimeses veerus esitatud kasumlikkuse näitaja koosneb kahe erineva rühma näitajatest. Ühelt poolt hõlmab see moodulitootjaid, kes toodavad ja müüvad toodet ise. Teiselt poolt hõlmab see ka valimisse kaasatud äriühingut Jabil, kes vaid monteerib mooduleid. Et saada tööstusharu olukorrast tegelik ülevaade, otsustas komisjon oma edasises analüüsis kahte nimetatud rühma eristada. Komisjon lisas seega tabelisse 11a teise veeru, mida ta pidas liidu moodulite tootmisharu kasumlikkuse hindamiseks usaldusväärsemaks.

- (565) Valimisse kaasatud moodulitootjad, välja arvatud äriühing Jabil, kandsid vaatlusalusel perioodil kahju. Kahjum siiski vähenes vaatlusalusel perioodil 244 % võrra. Võrreldes 2012. aastaga vähenes kahjum 2013. aastal 5,5 protsendipunkti. See langes kokku meetmete jõustumise ajaga (ajutised meetmed jõustusid 6. juunil 2013). Kahjum vähenes märkimisväärselt rohkem 2013. ja 2014. aasta vahel – 18,5 protsendipunkti, kui meetmete mõju oli tunda kogu aasta vältel. Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil kahjum pisut suurenes – 0,8 protsendipunkti. Ent seda mõjutas peamiselt kahjum, mis tekkis ühel liidu tootjal, kes seejärel otsustas tootmise lõpetada. Samal ajal jätkasid kõik teised liidu tootjad läbivaatamisega seotud uurimisperioodil võrreldes 2014. aastaga kahjumi vähendamist.
- (566) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas mitu isikut äriühingu Jabil väljajätmise liidu ülejäänud moodulite tootmisharu kasumlikkuse näitajate arvutamises. Nad väitsid, et äriühing Jabil on haruldane näide kasumlikust tootjast ja et tema väljajätmine ei ole kooskõlas otsusega võtta arvesse võrdlusriigi tootjat, kes kasutab sellist töötlemisepingut selleks, et tema müüdavaid mooduleid monteeriaks teine ettevõtja. Vastupidiselt nende isikute väidetele ei ole komisjon jätnud äriühingut Jabil välja kasumlikkuse analüüsist. Pigem esitas ta selleks, et tagada sisukam tundlikkusanalüüs, kahte eraldi liiki andmeid. Need näitavad, et isegi äriühingut Jabil arvestades on liidu tootmisharu tegevus keskmiselt ja tervikuna kahjumlik. See näitab ka seda, et liidu eri tootjate vahelised erinevused on suured ja sõltuvad nende ärimudelitest (vt põhjendused 513 ja 563). Seetõttu lükati see väide tagasi. Peale selle märgib komisjon, et igal juhul puudub vastuolu võrdlusriigi tootjat ja liidu tootmisharu käsitleva lähenemisviisi vahel. Võrdlusriigi tootja on üsna sarnane äriühingu Jabil klientide, mitte tema enda ärimudelile. Kui võrdlusriigi tootja võtab täieliku vastutuse teise ettevõtja monteeritud moodulite müügi eest, siis Jabil on monteerimisettevõtja, kes küsib töötlemistasu oma klientidelt, kellele ta monteerimisteenust osutab. Seetõttu keskendus ka komisjon kahju analüüsis tehingutele Jabili ja teiste liidu tootjate vahel, kes on samasuguses olukorras nagu võrdlusriigi tootja (vt paralleelse lõplikku dumpinguvastast tollimaksu käsitleva määruse põhjendus 52).
- (567) Elementitootjate puhul vähenes kahjum vaatlusalusel perioodil 2 %. 2012. ja 2013. aasta vahel vähenes see 31,9 protsendipunkti, kuid 2013. ja 2014. aasta vahel suurenes 20,3 protsendipunkti ning 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 10,7 protsendipunkti. Kasumlikkust mõjutas elementide puhul siiski kaks erakorralist sündmust. Esiteks sisenes üks valimisse kaasatud tootja turule vaatlusalusel perioodil, kuid muutis vaatlusaluse perioodi viimaste aastate aruandlust osa tootmiskulude kohta, millest tekkis suur kahjum. Teiseks olid müügihinnad erakordselt madalad ja põhjustasid teisele valimisse kaasatud tootjale suurt kahju läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, kui ta oli oma tootmist lõpetamas. Vastupidiselt neile vähendas kolmas valimisse kaasatud tootja vaatlusalusel perioodil pidevalt oma kahjumit.
- (568) Netorahavoog näitab liidu tootjate suutlikkust oma tegevust ise rahastada. Nagu kasumlikkus, nii oli ka netorahavoo suundumus 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel negatiivne. Moodulite puhul vähenes netorahavoog vaatlusalusel perioodil 11 %, kuid elementide puhul vähenes see samal perioodil 44 %. Nii moodulite kui ka elementide puhul mõjutasid rahavoo kõikumist 2014. aastal liidu ühe suure tootja puhul esinenud erakorralised sündmused. See tootja omandas toimiva tehase küll madala ostuhinnaga, ent samas restruktureeris ta selle tehase võla. 2015. aastal jätkas tootja suurte tagasimaksete tegemist laenude katteks ja seetõttu tekkis finantseerimistegevuse tagajärjel negatiivne rahavoog. Siinkohal tuleb märkida, et see tootja andis teada tootmistevõime positiivsest rahavoost ja oma tegevuse tulemuste olulisest paranemisest võrreldes 2014. aastaga. Kahe teise liidu moodulitootja rahavoog oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil positiivne ja paranes, samas kui kahe teise elementitootja rahavoog oli negatiivne, kuid paranes.
- (569) Seoses investeeringutega nähtub tabelitest, et liidu tootmisharu suurendas moodulite puhul investeeringuid 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 2 % võrra. 2013. ja 2014. aasta vahel suurenesid investeeringud 40 % ning 2013. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 98 %.
- (570) Elementidega seotud investeeringud vähenesid 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 61 %. Elementidega seotud investeeringute üldist suundumust mõjutas taas ühe valimisse kaasatud liidu tootja otsus peatada tootmine. Samal ajal suurenesid kahe teise valimisse kaasatud liidu tootja investeeringud 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel neli korda.

- (571) Pärast järelduste teatavaks tegemist juhtis mitu isikut tähelepanu asjaolule, et elementidega seotud investeeringud vähenesid kogu vaatlusalusel perioodil ja meetmete kehtestamine ei avaldanud neile positiivset mõju. Esiteks, see on küll faktiliselt tõsi kogu valimi suhtes, kuid nagu on näidatud eelmises põhjenduses, mõjutas seda suundumust ühe valimisse kaasatud liidu tootja otsus tootmine lõpetada. See tootja tegi suuri investeeringuid perioodi alguses, kuid perioodi lõpus need peaaegu puudusid. Teiseks tegi teine valimisse kaasatud tootja 2013. aastal stardiinvesteeringuid, mis näitab investeeringute olulist suurenemist sellel aastal. Kolmandaks, pärast seda, kui meetmete jõustumine hakkas mõjutama ettevõtjate kasumlikkust, suurenesid 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel kogu valimi investeeringud, mis näitas seda, et kaks turule jäänud valimisse kaasatud tootjat suurendasid sellel ajal oma investeeringuid neli korda. Seetõttu lükati tagasi väide, et meetmete kehtestamine ei mõjutanud investeeringuid positiivselt.
- (572) Investeeringutasuvus on kasum väljendatuna protsentides investeeringute arvestuslikust netoväärtusest. Investeeringutasuvus oli kogu vaatlusalusel perioodil negatiivne, sest liidu tootmisharu kandis puhaskahjumit. Moodulite puhul paranes investeeringutasuvus vaatlusalusel perioodil neli protsendipunkti, kuid 2014. aastal ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil paranes see võrreldes 2013. aastaga märkimisväärselt, vastavalt seitse ja kaheksa protsendipunkti. Elementide puhul vähenes investeeringutasuvus vaatlusalusel perioodil 25,8–28,4 protsendipunkti.

4.6. Järeldus kahju kohta

- (573) Üldiselt kandis liidu tootmisharu vaatlusalusel perioodil endiselt kahju, arvestades lühikest ajavahemikku pärast esialgsete meetmete kehtestamist ja subsideerimise suurust ning eelmise uurimise käigus kindlaks tehtud kahju taset. Peale selle on kindlakstehtud kõrvalehoidmine meetmetest – nagu näidatud põhjenduses 4 – samuti põhjustanud kahju jätkumist. Ent alates 2013. aasta keskelt (esialgsed meetmed jõustusid 6. juunil 2013) ja eelkõige 2014. aastal (esimene täisaasta, kui kehtisid tasakaalustusmeetmed) ning läbivaatamisega seotud uurimisperioodil hakkas liidu tootmisharu tasapisi taastuma.
- (574) Mitu kahjunäitajat näitas tõepoolest positiivset suundumust. Moodulite puhul suurendas liidu tootmisharu moodulite müüki 2,8 % ning selle tulemusena suurenes turuosa 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 9,4 %. Samal ajavahemikul suurendas liidu tootmisharu elementide omatarbimist ja müüki liidus 6,3 % ning säilitas 33 %-lise turuosa. Lisaks parandas liidu tootmisharu samal ajavahemikul tootmisvõimsuse rakendamist moodulite puhul üheksa protsendipunkti ja elementide puhul kaheksa protsendipunkti, suurendades nii tootmist kui ka vähendades olemasolevat tootmisvõimsust. Samuti suurenes oluliselt tootlikkus, mistõttu vähenes müügihindade ja keskmise tootmiskulu vaheline vahe. Lisaks oli Hiina ekspordi põhjustatud varasem hinna allalöömine peatunud tänu minimaalse impordihinna kohustuse täitmisele (moodulite puhul läbivaatamisega seotud uurimisperioodil hinna allalöömine puudus ja elementide puhul oli see vähetähtis). Tänu sellele vähenes moodulitega seotud kahjum võrreldes 2012. ja 2013. aastaga märkimisväärselt, ehkki liidu tootmisharu tegevus oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil endiselt kahjumlik. Ent liidu tootmisharu kahjum seoses elementidega ei vähenenud, sest nagu eespool põhjenduses 568 selgitatud, mõjutasid nende tootmist kahe valimisse kaasatud tootjaga seoses esinenud erakorralised sündmused. Vastupidiselt neile vähendas kolmas valimisse kaasatud tootja oma kahjumit läbivaatamisega seotud perioodil ja seega järgis sama suundumust, mida täheldati moodulite puhul.
- (575) Liidu tootmisharu suurendas 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel ka investeeringuid nii moodulite kui ka elementide puhul vastavalt 41 % ja 63 %.
- (576) Kuid hoolimata pingutustest ja sellest tulenevatest positiivsetest suundumustest ei suutnud liidu tootmisharu taastuda varasemast Hiina eksportijate subsideeritud impordi mõjust. Nagu juba märgitud, oli nii elemendi- kui ka moodulitootjate tegevus läbivaatamisega seotud uurimisperioodil kahjumlik ning nende rahavoog ja investeeringutasuvus negatiivsed. Ja ehkki Hiina ekspordi impordimaht seoses moodulitega vähenes, oli nende turuosa endiselt suurem kui liidu tootjate oma. Elementide import suurenes läbivaatamisega seotud uurimisperioodil võrreldes 2012. aastaga märkimisväärselt (65 %), suurendades ka turuosa. Hiinast pärit elementide import avaldas kaudset mõju ka mooduleid omatarbimiseks tootvatele tootjatele ja ei võimaldanud neil oma tegevust laiendada. Seetõttu jätkus Hiina impordi sisenemine liidu turule märkimisväärses mahus ja hindadega, mis olid liidu tootmisharu tootmiskuludest madalamad.
- (577) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis mitu isikut, et komisjon ei hinnanud mõju, mida avaldas liidu tootmisharule kolmandatest riikidest pärit moodulite import, mida tehti suures mahus ja hindadega, mis olid madalamad kui Hiina ekspordihinnad.

- (578) Komisjon tunnistas, et kolmandatest riikidest pärit moodulite import on liidu tootmisharu olukorra hindamisel oluline tegur, kuid see oli tunduvalt vähem tähtis kui Hiina import – selle turuosa oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 25 % (sh moodulid, mis tegelikult olid pärit Hiinast, kuid mida imporditi meetmetest kõrvalehoidmiseks), samas kui Hiina impordi turuosa oli 41 % (arvestades meetmetest kõrvalehoidmist, oli see tegelikult suurem). Peale selle vähenes kolmandate riikide impordi turuosa 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 10 %, samas kui Hiina impordi turuosa suurenes samal perioodil 4,9 %. Need kaks tegurit näitavad, et Hiina impordi mõju oli liidu tootmisharule tunduvalt suurem kui kolmandate riikide impordi mõju. Peale selle ei olnud kolmandatest riikidest pärit moodulite hinnad madalamad kui Hiina ekspordihinnad. Nagu on näidatud tabelis 4a, oli kogu kolmandatest riikidest pärit impordi kaalutud keskmine läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 550 eurot kW kohta, mis oli kõrgem kui Hiina keskmine ekspordihind – 544 eurot kW kohta. Seepärast lükati need väited tagasi.
- (579) Seoses elementidega väitis mitu isikut, et kahju põhjustas kolmandate riikide import, sest kasumlikkus vähenes läbivaatamisega seotud uurimisperioodil võrreldes 2014. aastaga; selle põhjuseks oli Hiina impordi vähenemine ja kolmandatest riikidest pärit impordi suurenemine samal ajal.
- (580) Esiteks, nagu näidatud põhjenduses 567, mõjutasid valimisse kaasatud tootjate kahjumi suurenemist läbivaatamisega seotud uurimisperioodil liidu kahe elemenditootja puhul esinenud erakorralised sündmused, samal ajal kui kolmanda (ja suurima) tootja kasumlikkus läbivaatamisega seotud uurimisperioodil suurenes võrreldes 2014. aastaga. Teiseks, kuigi Hiinast pärit import 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel vähenes kolm protsendipunkti, siis 2013. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel see suurenes seitse protsendipunkti vaatamata meetmete jõustumisele. Seega avaldas Hiinast pärit import jätkuvalt suurt mõju liidu tootmisharule. Kolmandaks suurenes kolmandatest riikidest pärit import tõepoolest 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel kaks protsendipunkti, kuid 2013. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel see vähenes see 24 protsendipunkti. Seetõttu nende mõju liidu tootmisharule tegelikult vähenes meetmete jõustumise järgsel perioodil. Seepärast lükati tagasi väide, et kahju põhjustas tegelikult kolmandatest riikidest pärit import.
- (581) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Hiina valitsus, et mõned kahjunäitajad paranesid vaid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ja mitte kohe pärast meetmete kehtestamist. Seega puudub selge seos meetmete kehtestamise ja mitmesuguste positiivsete suundumuste vahel.
- (582) Komisjon tunnistas, et mõned kahjunäitajad, näiteks moodulite puhul turuosa, tootmine ja tootmisvõimsuse rakendamine, paranesid vaid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ja mitte 2014. aastal. Kuid arvestades eelmises uurimises kindlaks tehtud dumpingu ja kahju suurust, võttis kogu tootmisharu negatiivsete suundumuste paremuse poole pööramine aega. Seda aitab selgitada asjaolu, et esialgsete meetmete kehtestamise ajal toimus liidu tootmisharu konsolideerimine ning paljud tootjad olid pankrotis või peaaegu pankrotis, kuid nad lahkusid turult alles 2014. aastal. See avaldas olulist mõju kõigile makronäitajatele, mis käsitlesid ka nimetatud ettevõtteid. Siinkohal tasub märkida ka seda, et paljud näitajad, nagu turuosa, tootmine, tootmisvõimsuse rakendamine ja tootmisvõimsus, mille suundumus kogu liidu tootmisharu tasandil oli negatiivne, näitasid valimisse kaasatud liidu mooduli- ja elemenditootjate puhul positiivset suundumust juba 2014. aastal. Seetõttu lükati see väide tagasi.
- (583) Mitu huvitatud isikut väitis, et liidu tootmisharul läheb hästi ja see on täielikult taastunud varasemast kahjust. Pärast järelduste teatavaks tegemist kordasid nimetatud isikud neid väiteid. Eelkõige osutasid liidu suurimate moodulitootjate, äriühingute SolarWorld ja Jabil finantsaruannetes esitatud näitajad väidetavalt sellele, et nende äritegevus liidus oli viimasel paaril aastal kasvanud ja nad olid suurendanud tootmiskahtu, tootmisvõimsust, tootmisvõimsuse rakendamist, ekspordimüüki ja tootlikkust, samas kui tootmiskulud ja laovarud olid vähenenud.
- (584) Valimisse kaasatud liidu tootjad (sealhulgas äriühingud Jabil ja SolarWorld) on 2014. aastal ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil suurendanud oma tootmiskahtu, tootmisvõimsust, tootmisvõimsuse rakendamist, ekspordimüüki ja tootlikkust, samas on nad vähendanud tootmiskulusid ja laovaruid. Kuid väide, et liidu tootmisharu on täielikult taastunud varasemast kahjust, on vastuolus uurimistulemustega, mis põhinevad tegelikel kontrollitud andmetel valimisse kaasatud liidu tootjate kohta. Eelkõige põhinevad paljud mikromajanduslikud näitajad (nagu kasumlikkus, rahavoog ja investeringutasuvus) üksnes liidu sõltumatutele klientidele suunatud müügi näitajatel. Lisaks on mõnel valimisse kaasatud äriühingul oluline tootmisteguvus väljaspool liitu ja seda ei

ole arvestatud mikromajanduslikes näitajates. Vastupidiselt eespool esitatule keskendutakse üldsusele kättesaadavates finantsdokumentides asjaomaste äriühingute kõikidele tegevustele ja sageli esitatakse teave kogu kontserni konsolideeritud finantsaruannete kohta. Seega ei tuginenud järeldused liidu tootmisharu majandusolukorra kohta alusmääruse artikli 8 lõike 4 tähenduses üldsusele kättesaadavatel finantsdokumentidel, vaid üksikasjalikumal ja kontrollitud teabel, mis kajastas olukorda liidus ja mis esitati üksnes uurimise tarbeks. Peale selle põhinesid järeldused liidu tootmisharu olukorra kohta andmetel, mille esitasid kõik valimisse kaasatud liidu tootjad, mitte ainult äriühingud SolarWorld ja Jabil. Viimaseks, nagu eespool selgitatud, tegeles äriühing Jabil vaid moodulite monteerimisega, kuid ei kandnud nende müügi eest täielikku lepingulist vastutust. Seetõttu ei võetud äriühingu Jabili kasumit liidu tootmisharu olukorra analüüsimisel arvesse. See väide lükati seetõttu tagasi.

- (585) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et komisjon oleks pidanud arvestama äriühingu SolarWorld tehtud ulatusliku investeeringu mõju. See olevat avaldanud negatiivset mõju äriühingule ja kogu tootmisharule, arvestades äriühingu olulist osa liidu tootmisharu toodangus.
- (586) Esiteks tehti investeeringud, millele isik viitab, 2015. aastal ega puudutanud mitte ainult elemente ja mooduleid, vaid ka muud tootmist ELis, näiteks plaate⁽⁶⁰⁾. Seega mõjutasid need investeeringud äriühingu mooduli- ja elemendialase tegevuse kasumlikkuse hindamist vaid osaliselt. Teiseks, nagu muud isikud on märkinud, saavutas SolarWorldi kontsern oma Euroopa-siseses ja ka -välises tegevuses head tulemused 2016. aastal⁽⁶¹⁾. See ei näi praegu osutatav sellele, et tehtud investeeringud mõjutasid äriühingut negatiivselt. Sellest tulenevalt lükati see väide tagasi.
- (587) Eespool öeldut arvesse võttes jõudis komisjon järeldusele, et liidu tootmisharu kandis jätkuvalt olulist kahju alusmääruse artikli 8 lõike 4 tähenduses.

5. KAHJU JÄTKUMISE TÕENÄOSUS

- (588) Selleks et hinnata kahju jätkumise tõenäosust juhul, kui HRV suhtes kehtestatud meetmetel lastakse aeguda, analüüsiti HRV impordi võimalikku mõju liidu turule ja liidu tootmisharule kooskõlas alusmääruse artikli 11 lõikega 2.
- (589) Nagu näidatud punktis 4.5, oli liidu tootmisharu tegevus läbivaatamisega seotud uurimisperiodil endiselt kahjumlik. Nagu märgitud punktis 3.8, on subsideerimine jätkumine ja selle kordumine tõenäoline, kui meetmetel lastakse aeguda. Lisaks tehti kindlaks, et HRVst pärit subsideeritud eksport liitu toimuks suures mahus ja subsideeritaks veelgi madalamaid hindu, kui meetmetel lastakse aeguda.

5.1. Tootmisvõimsuse varu, kaubavood ja liidu turu atraktiivsus ning HRV eksportivate tootjate hinnakujuendus

- (590) Kõigi kõnealusel uurimises koostööd teinud HRV eksportivate tootjate kasutamata võimsus on nende valimisse kaasamist käsitlevatele küsimustikele antud vastuste põhjal ligikaudu 33 %. Ainuüksi nende äriühingute kasutamata tootmisvõimsusest (ligikaudu 10 GW) läbivaatamisega seotud uurimisperiodil oleks piisanud kogu liidu turunõuete rahuldamiseks. Siinkohal tuleb märkida, et mahu põhjal on suurimate koostööd teinud tootjate kasutamata võimsus tunduvalt väiksem – nende tootmisvõimsuse rakendamise määr on 86–97,8 %.
- (591) Pärast järelduste teatavaks tegemist seadis üks huvitatud isik need andmed kahtluse alla, väites, et Hiina neli suurimat tootjat (Trina, JA Solar, Jinko ja Canadian Solar) tegutsesid täisvõimsusel. Huvitatud isiku sõnul moodustab nende nelja tootja eksport üle 40 % kogu Hiina ekspordist (ligikaudu 11,2 GW). Seega, et saavutada 2016. aastal komisjoni esitatud 43 % suurune kasutamata tootmisvõimsus, peaks kõigi väiksemate tootjate tootmisvõimsuse rakendamise määr olema vaid 20 %. Huvitatud isik palus komisjonil esitada 43 % suuruse keskmise näitaja arvutamise üksikasjad.

⁽⁶⁰⁾ Vt SolarWorldi kontserni 2015. aasta majandusaruanne, mis on kättesaadav aadressil http://www.solarworld.de/fileadmin/sites/sw/ir/pdf/finanzberichte/annual_report_2015_web.pdf, lk 58.

⁽⁶¹⁾ 2016. aasta 3. kvartali konsolideeritud teatis, SolarWorld, <http://www.solarworld.de/fileadmin/sites/sw/ir/pdf/finanzberichte/2016/solarworld-q3-2016-web-en.pdf>, lk 8–9.

- (592) Komisjon märkis kõigepealt, et kõigi kõnealuses uurimises koostööd teinud HRV eksportivate tootjate kasutamata võimsus on hinnanguliselt ligikaudu 33 %, mitte 43 %. Peale selle on huvitatud isiku eespool esitatud arvutuste aluseks eeldus, et äriühingud JA Solar ja Canadian Solar tegid uurimises koostööd. Need kaks tootjat ei teinud uurimise käigus koostööd. Seetõttu ei ole nende tootmisvõimsus ja tootmisvõimsuse rakendamine komisjonile teada ja neid ei võetud eespool esitatud arvutustes arvesse.
- (593) Seepärast lükati see väide tagasi.
- (594) HRV moodulite tootmise võimsus oli 2015. aastal hinnanguliselt 96,3 GW ning prognooside kohaselt suureneb see 2016. aastal 108 GW-ni ⁽⁶²⁾. Samas oli üleilmne nõudlus 2015. aastal hinnanguliselt 50,6 GW ja prognooside kohaselt suureneb see 2016. aastal 61,7 GW-ni ⁽⁶³⁾ või 68,7 GW-ni ühe teise allika järgi ⁽⁶⁴⁾. Seetõttu tegi komisjon järelduse, et HRV tootjate kasutamata tootmisvõimsus oli tublisti suurem kui üleilmne nõudlus, täpsemalt 2015. aastal 47,5 % ja 2016. aastal 42,9 % või 36 %, olenevalt allikast. Teise allika kohaselt oli üleilmne nõudlus 2015. aastal 58 GW, ⁽⁶⁵⁾ mille järgi oleks Hiina tootjate liigne tootmisvõimsus 2015. aastal 39,8 %.
- (595) Isegi kui Hiina ei paigaldaks edaspidi uut tootmisvõimsust, oleks olemasolev tootmisvõimsus siiski oluliselt suurem kui päikeseenergiaseadmete prognoositud üleilmne aastane nõudlus. Kõige tõenäolisema stsenaariumi (nn keskpika stsenaariumi) kohaselt oleks nõudlus 2020. aastal kuni 97 GW ⁽⁶⁶⁾ või 95 GW, ⁽⁶⁷⁾ mille saaks katta täielikult Hiina praeguse tootmisvõimsusega. Lisaks on Hiina tootmisvõimsus viimase kümne aasta jooksul pidevalt suurenenud. Näiteks 2012. ja 2015. aasta vahel suurenes see enam kui kaks korda (43,8 GW-lt ⁽⁶⁸⁾ 2012. aastal 96,3 GW-ni 2015. aastal). Bloomberg New Energy Finance'i järgi on ainuüksi 2016. aastal Hiinas kavandatud või ehitamisel 2 GW täiendavat tootmisvõimsust. Lisaks ei ole tõendeid, mis lubaksid oletada, et Hiina tootmisvõimsuse suurenemine lähitulevikus ei jätku, arvestades, et see on suurenenud lakkamatult vähemalt viimase viie aasta jooksul. Seega, isegi kui vähem tõenäolise stsenaariumi (nn suure kasvu stsenaarium) kohaselt suureneks ülemaailmne aastane nõudlus 2020. aastaks 120 GW-ni, ⁽⁶⁹⁾ on tõenäoline, et nõudluse suudaks ikkagi katta Hiina tootjad üksi, kuna neil tuleks oma olemasolevat tootmisvõimsust suurendada palju aeglasemalt kui varem, st vaid 11,3 % nelja aasta jooksul.
- (596) Pärast järelduste teatavaks tegemist seadis mitu huvitatud isikut kahtluse alla andmed, mida komisjon kasutas HRV tootmisvõimsuse ja üleilmse tarbimise kohta. Nad väitsid, et Solar Power Europe ei ole allikana piisavalt usaldusväärne, sest ta arvestab vaid mooduleid, mis on juba võrku ühendatud, kuid IHS ja BNEF esitavad täpsema ülevaate, sest arvestavad mooduleid, mis on ostetud paigaldamiseks.
- (597) Komisjon aga analüüsis juba eespool esitatud põhjendustes IHSi esitatud andmeid ja prognoose ning BNEFi andmed ei erine oluliselt IHSi omadest. Tegelikult kattuvad BNEFi ja IHSi prognoosid täielikult 2016. aasta kohta (68,7 GW konservatiivse stsenaariumi ja 70,7 GW optimistliku stsenaariumi korral) ja 2017. aasta kohta (72,9 ja 77,5 GW), kuid erinevad veidi 2018. aasta kohta (BNEFi järgi 83 GW ja IHSi järgi 82 GW), ⁽⁷⁰⁾ mis on viimane aasta, mille kohta BNEF prognoosi on esitanud. Sellest tulenevalt lükati see väide tagasi.
- (598) Needsamad isikud vaidlustasid ka komisjoni kindlaks tehtud kasutamata võimsuse kogumahu. Konkreetsemalt märkis üks huvitatud isik, et 2016. aastal on see 70 GW. Kuid ta ei esitanud teabeallikat ega meetodit, mille

⁽⁶²⁾ Bloomberg New Energy Finance (BNEF), „Solar manufacturer capacity league table“; vaadatud 28.10.2016.

⁽⁶³⁾ „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016, lk 18.

⁽⁶⁴⁾ „Q4 2016 PV Market Outlook“, Bloomberg New Energy Finance, 30. november 2016.

⁽⁶⁵⁾ „The Price of Solar, Benchmarking PV Module Manufacturing Cost“, IHS, juuni 2016, lk 23. Erinevus näib tulenevat asjaolust, et IHSi aruandes kajastatakse kõiki mooduleid, mis on ladudes, lähetatud või paigaldatud. Ülevaates „Global Market Outlook“ võetakse arvesse vaid neid paigaldatud mooduleid, mis juba toodavad elektrit.

⁽⁶⁶⁾ „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016, lk 18.

⁽⁶⁷⁾ „The Price of Solar, Benchmarking PV Module Manufacturing Cost“, IHS, juuni 2016, lk 23.

⁽⁶⁸⁾ Bloomberg New Energy Finance (BNEF), „Solar manufacturer capacity league table“; vaadatud 28.10.2016.

⁽⁶⁹⁾ „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016, lk 18.

⁽⁷⁰⁾ „Q4 2016 PV Market Outlook“, Bloomberg New Energy Finance, 30. november 2016, ja „PV Demand Tracker Q4 2016“, IHS, 9. detsember 2016.

põhjal ta selle arvu kindlaks tegi. Isegi kui see näitaja on õige, piisaks hinnangulisest kasutamata võimsusest kogu üleilmse nõudluse rahuldamiseks 2016. aastal ka kõige optimistlikuma stsenaariumi korral (70,7 GW)⁽⁷¹⁾. Mitte ükski teine isik ei esitanud ühtegi prognoosi ega viidanud ühelegi uuringule või aruandele, mille järgi tuleks komisjoni kindlaks tehtud kasutamata tootmisvõimsust vähendada. Seega ei muuda see väide eespool tehtud järeldusi.

- (599) Mitu huvitatud isikut teatas enne ja pärast järelduste teatavaks tegemist, et esimese taseme äriühingute⁽⁷²⁾ liigne tootmisvõimsus on palju väiksem kui teise ja kolmanda taseme äriühingutel. BNEFi järgi on esimese taseme äriühingute tootmisvõimsus 2016. aastal hinnanguliselt 46 GW, mis on tõepoolest väiksem kui teise ja kolmanda taseme äriühingute tootmisvõimsus kokku, mis on hinnanguliselt 62 GW⁽⁷³⁾. Hiina kõikide tasemete äriühingud tegutsevad siiski aktiivselt üleilmsel turul. Peale praeguste meetmete kehtestamist ei eksporditud liitu aga mitte ainult esimese taseme äriühingud, vaid ka teise ja kolmanda taseme äriühingud, ehkki väiksemates kogustes (teise ja kolmanda taseme äriühingute osa Hiina kogueksportis oli 2014. aastal hinnanguliselt 13,6 %). Seetõttu leidis komisjon, et Hiina kasutamata tootmisvõimsuse kindlaks määramiseks tuleb arvesse võtta kõiki Hiina ekspordivate tootjate liike.
- (600) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas üks huvitatud isik järelduse, et Hiina liigse tootmisvõimsuse kindlaks määramiseks tuleks arvesse võtta kõiki liiki Hiina ekspordivate tootjate liigset tootmisvõimsust.
- (601) Komisjon juhtis tähelepanu asjaolule, et juba esimese taseme äriühingute kasutamata tootmisvõimsus moodustas 90 % kogu 2015. aasta üleilmsest tootmisvõimsusest (hinnanguliselt 50,6 GW). Peale selle näitab asjaolu, et teise ja kolmanda taseme äriühingud ekspordisid ELi – olgugi et väikeses koguses –, et nad on ELi turul aktiivsed ega piirdu oma müügis ainult Hiina või muude turgudega. Ja viimaseks, teise ja kolmanda taseme äriühingute import suureneb tõenäoliselt oluliselt pärast valdavalt esimese taseme äriühingute hinnakohustuse heakskiitmise hiljutist tühistamist. See väide lükati seepärast tagasi.
- (602) Mitu isikut väitis enne ja pärast järelduste teatavaks tegemist, et Hiina liigne tootmisvõimsus on suuresti liialdatud, sest päikeseenergiaseadmete nõudlus on maailmas pidevalt suurenenud. Üleilmne aastane nõudlus suurenes tõepoolest 2014. ja 2015. aasta vahel 25 % (40,3 GW-lt 50,6 GW-le)⁽⁷⁴⁾. Kuid nagu eespool täpsustatud, on Hiina tootjate hinnanguline liigne tootmisvõimsus praegusest nõudlusest 47,5 % suurem. Seetõttu piisaks isegi kõige optimistlikuma üleilmse nõudluse suurenemise stsenaariumi korral Hiina tootjate kasutamata tootmisvõimsusest selle rahuldamiseks. Sellest tulenevalt lükati see väide tagasi.
- (603) Elementide puhul on Hiina ekspordivate tootjate olemasolev tootmisvõimsus 2016. aastal hinnanguliselt 76,6 GW, mis on võrreldes 2015. aastaga 12 % suurem (68 GW)⁽⁷⁵⁾. Kuna elementide üleilmne nõudlus on laias laastus võrdne moodulite üleilmse nõudlusega, oli Hiina ekspordivate tootjate elementide liigne tootmisvõimsus 2015. aastal 25,6 % ja 2016. aastal 19,5 %. Lisaks moodustas Hiina elementide olemasolev tootmisvõimsus 2016. aastal 72,8 % üleilmsest tootmisvõimsusest, ületades sellega oluliselt kõiki teisi kolmandaid riike. Järgmise nelja suurima kolmanda riigi kasutatav tootmisvõimsus on Hiina omast palju väiksem (Taiwan 11 GW; Malaisia 4 GW; Korea 2,7 GW; Jaapan 1,9 GW). Selle põhjal järeldas komisjon, et Hiinal on ka elementitootmises märkimisväärne liigne tootmisvõimsus.

5.2. Liidu turu atraktiivsus

- (604) Mitu isikut väitis, et liidu turg ei ole Hiina tootjatele enam atraktiivne. Nad leidsid, et Hiina elementide ja moodulite toodangut soovitakse pigem suunata kiiresti arenevatele Aasia turgudele, nagu Jaapan ja India. Lisaks

⁽⁷¹⁾ „Q4 2016 PV Market Outlook“, Bloomberg New Energy Finance, 30. november 2016.

⁽⁷²⁾ Bloomberg New Energy Finance'i järgi on esimese taseme äriühingud „peamised“ või „pangakõlblikud“ päikesepaneelide tootjad. Pangakõlblikkus – tõenäosus, kas pangad pakuvad fotoelektrilisi tooteid kasutavatele projektidele finantseerimist regressiõiguseta võlgade vormis, on äriühingu tasandi määramise olulisim kriteerium. Pangad ja nende üksused, kes kinnitavad tehnilistele nõuetele vastavust, on väga tõrksad avaldama usaldusväärseid nimekirju vastuvõetavatest toodetest. Bloomberg New Energy Finance toetub seetõttu oma kriteeriumide kehtestamisel sellele, milliseid lepinguid on varem sõlmitud nende andmebaasi järgi. Lisateavet vt Bloomberg New Energy Finance'i „BNEF PV Module Maker Tiering System“ (BNEFi fotoelektriliste moodulite tootjate taseme määramise süsteem), 4. november 2016, kättesaadav aadressil https://data.bloomberglp.com/bnef/sites/4/2012/12/bnef_2012-12-03_PVModuleTiering.pdf, vaadatud 7.11.2016.

⁽⁷³⁾ Bloomberg New Energy Finance, „Solar manufacturer capacity league table“, vaadatud 28.10.2016.

⁽⁷⁴⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016.

⁽⁷⁵⁾ Bloomberg New Energy Finance, „Solar manufacturer capacity league table“, vaadatud 28.10.2016.

on Hiina sisenõudlus viimastel aastatel suurenenud ja moodustas 2016. aasta esimeses kvartalis 50 % Hiina fotoelektriliste moodulite tootmisest. Hiina lisab väidetavalt kuni 2020. aastani igal aastal ligikaudu 20 GW ulatuses tootmisvõimsust. Seega, arvestades päikeseenergiaseadmete arvu suurenemist Hiinas, Indias ja teistel Kagu-Aasia turgudel, oleks Hiina fotoelektriliste moodulite toodang peamiselt mõeldud nende turgude suureneva nõudluse rahuldamiseks.

- (605) On õige, et liidu turg ei ole enam nii oluline kui varem, kui see moodustas kuni 60 % aastast üleilmsest paigaldatud võimsusest (2012. aastal). Liitu ei loeta ka kiiresti arenevate turgude hulka. Liidu turu kasvuprognosisid on üsna tagasihoidlikud võrreldes ülejäänud maailmaga. Solar Power Europe'i keskpika stsenaariumi järgi peaks Euroopa päikeseenergia aastane tarbimine suurenema 2020. aastal eeldatavasti 8,2 GW-st umbes 15 GW-ni ⁽⁷⁶⁾. Ent Solar Power Europe'i prognoosid hõlmavad ka kolmandaid riike (Türgi, Šveits jms); tema kasvuprognosis ELi 28 liikmesriigi kohta on veelgi vähem optimistlik, st 2020. aastal ligikaudu 11,6 GW ⁽⁷⁷⁾.
- (606) Sellele vaatamata on liit jätkuvalt oluline turg, moodustades 14 % üleilmsest turust, ning selle osa üleilmisel turul on tõenäoliselt tähtis ka tulevikus. Kolm liikmesriiki (Ühendkuningriik, Saksamaa ja Prantsusmaa) olid fotoelektriliste moodulite turul 2015. aastal esikümne seas. Nagu eespool selgitatud, võib Hiina ekspordivate tootjate liigest tootmisvõimsusest piisata edaspidi ülemaailmse kogunõudluse rahuldamiseks, arvestades muu hulgas kõiki kiiresti arenevaid turge, nagu Hiina ise, India, Jaapan, Lõuna-Ameerika jne. Viimaseks, kaubanduse kaitsemeetmete kohaldamine ja tugevdamine, muu hulgas Kanadas ja USAs, on vähendanud nende turgude atraktiivsust, mistõttu liidu turu atraktiivsus suureneb, kui otsustatakse meetmed kehtetuks tunnistada.
- (607) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et vaatamata kaubanduse kaitsemeetmetele, mis on kehtestatud HRVst pärit impordi suhtes, on USA tänu soodustustele ja väga suurele loomulikule päikesekiirgusele atraktiivne turg. Lisaks ei ole sellesama huvitatud isiku sõnul vastupidiselt eespool esitatud faktidele Indias kehtestatud HRVst pärit impordi suhtes kaubanduse kaitsemeetmeid. Samuti kavatseb India oma paigaldatud võimsust oluliselt suurendada.
- (608) Seoses USAGA märkis komisjon, et huvitatud isik ei esita ühtegi tõendit selle kohta, et soodustused tasakaalustavad täielikult HRV tootjatele kehtestatud tollimaksudest tulenevad ebasoodsamad tingimused. Komisjon ei väitnud, et USA turg on ebaatraktiivne, vaid et kehtestatud tollimaksud vähendavad selle atraktiivsust. India puhul ei jõustatud esitatud tollimaksu ja see aegus 2014. aasta juunis. Kuid isegi kui Indias ei ole kehtestatud tollimakse, suurendavad Kanadas ja USAs kehtivad tollimaksud liidu atraktiivsust, kui meetmetel lastakse aeguda. See ei muuda ka liidu turgu ebaatraktiivseks, sest kõik muud eespool kirjeldatud kaalutlused kehtivad endiselt.
- (609) Vaatamata dumpinguvastaste ja tasakaalustusmeetmete kehtestamisele 2013. aastal on Hiina ekspordivad tootjad endiselt huvitatud liidu turust, millele osutab asjaolu, et nad on säilitanud liidu turul tugeva positsiooni. Nagu märgitud punktis 4.4, oli Hiinast imporditud moodulite turuosa läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 41 % ja elementide turuosa 16 % ning nende tootjad on võrreldes impordiga kolmandatest riikidest oma turupositsiooni edukalt säilitanud (elementide puhul isegi suurendanud). Hiina moodulite impordi maht ja turuosa on palju olulisemal kohal kui kolmandatest riikidest pärit import, mis moodustas kokku vaid 25 %. Elementide puhul oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil kolmandate riikide turuosa 51 %, mis aga tähendab, et see vähenes olulisel määral (32 %) võrreldes 2013. aastaga, mil nende turuosa oli 75 %. Lisaks suurenes elementide import Hiinast vaatamata meetmete jõustumisele 2013. aastal 2013. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 77,8 %. Nagu näitas kõrvalehoidmist käsitlev uurimine 2015. aastal, püüdsid mõned Hiina tootjad meetmetest kõrvale hoida, impordides kolmandate riikide seas suurimate importijate, Taiwani ja Malaisia kaudu.
- (610) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas mitu huvitatud isikut järelduse, et liidu turg on Hiina ekspordivate tootjate jaoks jätkuvalt atraktiivne. Üks isik juhtis tähelepanu sellele, et kogu liidu turu kasvuprognosis tuleks vähendada, arvestades uute seadmete paigaldamise vähenemist liidus 18 % 2016. aasta esimese üheksa kuu

⁽⁷⁶⁾ „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016. lk 30.

⁽⁷⁷⁾ „Global Market Outlook For Solar Power 2016–2020“, juuli 2016.

jooksul võrreldes eelmise aastaga, mis põhjustab liidu 2016. aasta nõudluse suhtes üsna pessimistlikku prognoosi – 7,1 GW. Seetõttu on ka liidu nõudluse muutumine kuni 2020. aastani pessimistlik. Peale selle väitis ta, et liidu kolme peamise turu (Ühendkuningriik, Saksamaa ja Prantsusmaa) atraktiivsus edaspidi väheneb.

- (611) Tegelikult on huvitatud isiku viidatud prognoos 7,1 GW liidu kogunõudluse kohta 2016. aasta puhul üsna hea tulemus, sest see on üldiselt kooskõlas organisatsiooni Solar Power Europe esialgse prognoosiga 2016. aasta kohta keskpika stsenaariumi järgi (7,3 GW) ⁽⁷⁸⁾. Seetõttu ei toeta isiku prognoosi, mille kohaselt järgiks nõudlus kuni 2020. aastani väikese kasvu stsenaariumi, tema enda esitatud andmed. Ja isegi kui nõudluse puhul rakenduks halvim võimalik stsenaarium ja liidu turu osa üleilmisel turul väheneks, ei muudaks see liidu turgu ilmingimata Hiina eksportijate jaoks ebaatraktiivseks, sest kõik muud kaalutlused kehtiksid endiselt. Ehkki liidu turu suhteline osa üleilmsest nõudlusest võib väheneda, on liidu turg Hiina eksportijate jaoks endiselt atraktiivne. Vastasel juhul ei esineks meetmetest kõrvalehoidmist, mis tehti hiljuti kindlaks Malaisiat ja Taiwani käsitlevates uurimistes.
- (612) Seoses väidetega, et Hiina võib kuni 2020. aastani seada üles igal aastal 20 GW ulatuses fotoelektrilisi süsteeme, on komisjoni uurimise käigus kindlaks tehtud, et HRV ei suuda sellist suurt eesmärki täita. Turuteabe kohaselt vähendab Hiina seda eesmärki võrgutaristu puudumise, turul esineva ülepakkumise ning taastuvenergia toetusteks mõeldud vahendite puudumise tõttu ⁽⁷⁹⁾. Hiina päikeseenergiaturu tõusu- ja langusperioode arutatakse lähemalt põhjenduses 767.
- (613) Pärast järelduste teatavaks tegemist viitas üks isik Hiina riikliku energiaameti pressiteatele, milles see teatas, et järgmise viie aasta päikeseenergia arengukava kohaselt kavatakse üles seada vähemalt 105 GW ulatuses päikesepaneelide abil toodetud päikeseenergia võimsust kuni 2020. aastani. Isik väitis, et see suurendaks nõudlust Hiinas veelgi.
- (614) Eesmärk seada üles 105 GW kumulatiivset võimsust on üsna väike ja BNEFi andmetel ⁽⁸⁰⁾ täidetakse see juba 2017. aastal. Seega on see väike eesmärk ebaoluline, sest selle kohaselt pärast 2017. aastat kasvu ei oodata, vastupidiselt prognoosidele, et Hiina turg kasvab. Samas põhjenduses 612 analüüsis komisjon juba Hiina turu kasvu stsenaariumi, ehkki väiksemas mahus kui 20 GW aastas kuni 2020. aastani. Seepärast lükati see väide tagasi.
- (615) Komisjon analüüsis ka seda, kas Hiina impordiks liitu hindadega, mis on madalamad liidu praegustest hindadest, kui meetmetel lastakse aeguda.
- (616) Peaaegu kõik eksportivad tootjad, kes müüsid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil mooduleid ja elemente HRVst liitu, olid võtnud hinnakohustuse ning nende ELi suunatud ekspordi hinnad määrati kindlaks nimetatud hinnakohustuste alusel, millele kehtestati minimaalne impordihind. Seega ei saanud neid ekspordihindu lugeda asjassepuutuvaks näitajaks, et teha kindlaks eksportivate tootjate hinnakäitumist juhul, kui meetmed ei kehtiks.
- (617) Seetõttu kasutati valimisse kaasatud eksportivate tootjate hindu kolmandate riikide suhtes. Valimisse kaasatud eksportivate tootjate kolmandatesse riikidesse suunatud eksport löi läbivaatamisega seotud uurimisperioodil valimisse kaasatud liidu tootjate hinnad alla elementide puhul keskmiselt 2,2 % ja moodulite puhul 5,6–9,2 %. Arvandmed näitavad keskmist hinna allalöömise marginaali eksportiva tootja kohta (äriühingute madalaim marginaal ja äriühingute kõrgeim marginaal). Elementide puhul on vaid üks hinna allalöömise marginaal, sest see on ainsa valimisse kaasatud eksportiva tootja keskmine hinna allalöömise marginaal, kes liitu elemente ekspordis.
- (618) Üks isik palus esitada nelja arvesse võetud ekspordiriigi (Tšiili, India, Jaapani ja Singapuri) kaalutud keskmise hinna jaotus, et esitada märkusi hinna allalöömise järelduste kohta. Hinna allalöömise arvutamisel ei võetud aluseks mitte iga riigi kaalutud keskmist hinda, vaid kõigi nelja ekspordiriigi kaalutud keskmine hind kokku, peegeldades sealjuures õigesti tegeliku ekspordi koguseid ja hindu. Seepärast jäeti see taotlus rahuldamata.

⁽⁷⁸⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016.

⁽⁷⁹⁾ „Q3 2016 PV Market Outlook. Solar power – not everyone needs it right now“, 1. september 2016, lk 17.

⁽⁸⁰⁾ „Q4 2016 PV Market Outlook, Solar power“, 30. november 2016, lk 19.

- (619) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et eksportivatel tootjatel puudub stiimul oma liitu suunatud müüki suurendada, kui meetmetel lastakse aeguda. Selline hinnanguline väide ei veennud komisjoni. Nagu näitavad kindlaks tehtud hinna allalöömise marginaalid, võivad eksportivad tootjad oma liitu suunatud müügi mahtu suurendada, kui meetmetel lastakse aeguda. Kuna nende hinnad liidus oleksid madalamad kui liidu tootjate hinnad, on tõepoolest põhjendatud eeldada, et Hiina eksportijad võitlevad suurema turuosa eest liidus. See väide lükati seepärast tagasi.
- (620) Komisjon järeldas seetõttu, et Hiina impordiks liitu hindadega, mis on liidu tootmisharu praegustest hindadest madalamad, ja suurendaks tõenäoliselt oma müügimahtu ja saavutaks suurema turuosa, kui meetmetel lastakse aeguda.

5.3. Järeldus kahju jätkumise tõenäosuse kohta

- (621) Eespool esitatud arvestades järeldas komisjon, et HRV kasutamata tootmisvõimsus on nii moodulite kui ka elementide puhul märkimisväärne. Liidu turg on oma suuruse ja müügihindade poolest endiselt atraktiivne, eelkõige võrreldes nende hindade tasemega, millega HRV ekspordib kolmandatesse riikidesse; seda kinnitavad täiendavalt aruanded varasemate meetmetest kõrvalehoidmisega seotud juhtumite kohta. Sellest tulenevalt leidis komisjon, et tasakaalustusmeetmete tühistamise korral esineb suur tõenäosus massiliseks subsideeritud impordi sissevooluks, arvestades tuvastatud subsideerimise jätkumist ja selle kordumise tõenäosust. Selle tulemusel jätkuks kahju tekitamine liidu tootmisharule.

5.4. Põhjuslik seos

- (622) Mitu huvitatud isikut väitis enne ja pärast järelduste teatavaks tegemist, et kui komisjon leiab, et liidu tootmisharu kannab endiselt kahju, on selle põhjuseks mitu muud tegurit, mis koos põhjustavad kogu kahju:
- i) soodustuste kaotamine paljudes liikmesriikides;
  - ii) liidu tootmisharu ei ole veel saavutanud mitme tootja tootmisvõimsusest tulenevat mastaabisäästu, et olla majanduslikult elujõuline ja avaldada mõju üleilmsel turul;
  - iii) kahju põhjustab import muudest riikidest, sest nende hinnad olid Hiinast pärit impordi hindadest 25 % madalamad;
  - iv) kahju põhjustab asjaolu, et liidu tootjate moodulite hinnad on Hiinast pärit tootjate impordi hindadest pidevalt madalamad.
- (623) Seoses esimese väitega tunnistas komisjon, nagu on märgitud ka punktis 6.3.2, et toetuskavade muutmine ning teatavates liikmesriikides nende peatamine või lõppemine põhjustas liidu tarbimise vähenemist aastatel 2012–2014 pärast tarbimise kõrgaega 2011. aastal. Tarbimise järsu vähenemise tõttu on liidu tootmisharul raske kasvada. Ent komisjon leidis eelmiste uurimiste käigus, et liidu tootmisharu oli olnud sunnitud oma hindu alandama peamiselt subsideeritud impordist tuleneva surve, mitte toetuskavadesse⁽⁸¹⁾ tehtud muudatuste tõttu. Seetõttu oli eelmise uurimise käigus tekitatud kahju peamine põhjus Hiina dumpinguhinnaga toodete sissevool. Hoolimata tarbimise vähenemisest 56 % 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel suurendas liidu tootmisharu oma turuosa moodulite puhul 40 % ja elementide puhul 47 %. Liidu tootmisharu hakkas 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel suurendama ka oma müügimahtu pärast seda, kui avaldus meetmete kaitsev mõju, nagu on kirjeldatud põhjenduses 574. Tootmisharu vähendas märkimisväärselt ka oma kulusid (vt tabelid 8a ja 8b) ja parandas oma tootmisvõimsuse rakendamist. Seetõttu hakkas vaatamata tarbimise vähenemisele ja tänu kehtivatele meetmetele liidu tootmisharu varasemast kahjust taastuma. See väide lükati seepärast tagasi.
- (624) Seoses teise väitega võib öelda, et liidu tootmisharu tootmisvõimsus ei ole tõepoolest võrreldav Hiina eksportivate tootjate viimastel aastatel saavutatud olukorraga. Esiteks on Hiina äriühingud saavutanud massilise tootmise ja (liigse) tootmisvõimsuse ajal, mil nad võtsid üle mitu turgu maailmas osaliselt tänu subsideeritud hindadele – selle on teinud lisaks komisjonile kindlaks ka Ameerika Ühendriikide ja Kanada ametiasutused. Võrdluseks olgu

⁽⁸¹⁾ Komisjoni määruse (EL) nr 513/2013 (ELT L 152, 5.6.2013, lk 5) põhjendus 180 ja nõukogu rakendusmääruse (EL) nr 1238/2013 (ELT L 325, 5.12.2013, lk 1) põhjendused 245–247.

märgitud, et subsideeritud hinnaga impordi suuremahuline sissevool avaldas just vastupidist mõju neile tootjatele, kes seisid silmitsi selliste ebaausate tavadega. Komisjon tegi eelmise uurimise⁽⁸²⁾ käigus kindlaks, et 2010. aastal teenis liidu tootmisharu 10 % kasumit samasuguse olemasoleva tootmisvõimsuse juures (6 983 MW 2010. aastal ja 6 467 MW läbivaatamisega seotud uurimisperioodil). Hiinast pärit massilise subsideeritud toodete impordi tõttu vähenes liidu tootmisharu kasumlikkus oluliselt, takistades seeläbi tootmisharul mastaabisäästu saavutamiseks investeeringute tegemist. Meetmete kaitsev mõju aitas liidu tootmisharul konsolideeruda, vähendada 2014. aastal ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil oluliselt kulusid ning seada liidu tootmisharu uuesti rööbastele, et saada mastaabisäästust tulenevaid hüvesid. Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas üks isik selle väite. Ta väitis, et investeeringud vähenesid pärast meetmete kehtestamist ja see ei võimaldanud saavutada mastaabisäästu. Vastupidiselt sellele väitele suurenesid tegelikult läbivaatamisega seotud uurimisperioodil võrreldes eelmiste aastatega investeeringud nii moodulite kui ka elementide puhul. Sellest tulenevalt lükati ka see väide tagasi.

- (625) Seoses kolmanda väitega tegi komisjon kindlaks (vt tabelid 4a ja 4b), et Hiinast pärit impordi keskmine hind oli võrreldes kolmandatest riikidest pärit impordi keskmise hinnaga elementide puhul pisut kõrgem ja moodulite puhul pisut madalam. Hiinast pärit elementide impordi hind oli 4 % kõrgem kui kolmandast riigist pärit impordi hind, moodulite puhul oli see 1 % madalam. Seega oli see väide faktiliselt vale ja lükati seetõttu tagasi. Väidet, et kolmandast riigist pärit import muudab meetmed ebatõhusaks, arutatakse põhjendustes 735 ja 736.
- (626) Seoses neljanda väitega selgus uurimise käigus, et moodulite puhul oli Hiinast pärit impordi keskmine hind pidevalt madalam kui liidu tootjate keskmine müügihind ELis. Näiteks oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil Hiinast pärit impordi keskmine hind 544 eurot/kW,⁽⁸³⁾ samas kui liidu keskmine hind oli 593 eurot/kW. Järelikult oli ka see väide faktiliselt vale ja lükati seepärast tagasi. Eespool öeldut arvesse võttes jõudis komisjon järeldusele, et liidu tootmisharu kandis jätkuvalt olulist kahju alusmääruse artikli 8 lõike 4 tähenduses.
- (627) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et kahju põhjustasid meetmed, sest nende tõttu suurenesid vertikaalselt integreerimata moodulitootjate elementide kulud. Kuid nagu on näidatud punktis 7.4.1, olid moodulitootjatele kättesaadavad kolmandatest riikidest pärit madala hinnaga elemendid ja nende elementide tarnepuudust neil ei olnud. Seepärast lükati see väide tagasi.

6. LIIDU HUVID

6.1. Liidu tootmisharu huvid

- (628) Käesolevas jaos keskendutakse liidu moodulitootjate huvidele. Liidu elemenditootjate huvisid analüüsitakse jaos 7 – osaline vahepealne läbivaatamine.
- (629) Liidus on teada üle saja moodulitootja. Liidu tootmisharu esindab ühendus EU ProSun, kes on taotleja. EU ProSun esindab 31 liidu pooljuhtplaadi-, elemendi- ja moodulitootjat.
- (630) Meetmete kohaldamise jätkamine võimaldab liidu tootmisharul hoida oma suurenenud turuosa liidus ja taastuda olulisest kahjust. Nagu märgitud põhjenduses 540, kasvas liidu tootmisharu turuosa 25 %-lt 2012. aastal 35 %-le läbivaatamisega seotud uurimisperioodil. Nagu punktis 4.6 kindlaks määratud ning arvestades Hiina moodulite hinda müümisel kolmandatesse riikidesse ja suurt varuvõimsust HRVs, jõuavad Hiina moodulid meetmete aegumisel liidu turule minimaalsest impordihinnast madalama hinnaga ja palju suuremas mahus. Seetõttu kaitseks meetmete kohaldamise jätkamine liidu tootmisharu intensiivse ja ebaõiglase hinnasurve eest, mida Hiina import vastasel juhul avaldaks.

⁽⁸²⁾ Vt määruse (EL) nr 513/2013 tabelid 4a ja 10a.

⁽⁸³⁾ Väga sarnane hind tehti kindlaks ka valimisse kaasatud ja liitu eksportivatel tootjatelt saadud kaalutud keskmise ekspordihinna põhjal.

- (631) Kui meetmeid ei pikendata, võib liidu tööstuses tehtud suured teadus- ja arendustegevuse ning kapitaliinvesteeringud maha kanda, kuna neid ei saa niisama lihtsalt kasutada tootmiseks teistes sektorites. Liidu moodulitootjate pankroti korral kaotaks suurem osa moodulitootmisega seotud 6 300 töötajast oma töökoha. See tööjõud on enamasti kõrgelt kvalifitseeritud. Ent kui meetmete kohaldamist jätkatakse, oleks liidu tootmisharul rohkem aega, et täielikult taastuda varasema subsideerimise mõjust.
- (632) Pärast järelduste teatavaks tegemist kutsus üks isik komisjoni tegema kindlaks need elemendi- ja moodulitootjad, kes meetmeid ei toeta. Komisjon selgitas, et ükski isik, kes pidas end liidu tootmisharu osaks, ei andnud endast teada ja ei olnud meetmete vastu. Sama isik palus komisjonil arvata liidu pooljuhtplaatide tootjad välja 31 äriühingu seast, keda esindab ühendus EU ProSun. Komisjon selgitas, et EU ProSun esindab 29 liidu elemendi- ja moodulitootjat.
- (633) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei nõustunud mitu isikut, et meetmed on kehtestatud liidu tootmisharu huvides. Need isikud ei olnud nõus ka sellega, et Hiina subsideeritud hinnaga tooted avaldavad ebaõiglast hinnasurvet liidu tootmisharule. Nad väitsid samuti, et komisjoni ajendas eesmärk säilitada liidu tootmisharu turuosa ja et komisjon kaitses päikeseenergiatööstuse väikest osa kogu päikeseenergiatootmise väärtusahela arvelt.
- (634) Komisjon tuletas meelde, et alusmääruse kohaselt on kaubandusmeetmete eesmärk kaitsta liidu tootmisharu subsideerimisest tuleneva olulise kahju eest tingimusel, et see on liidu huvides. Kõnealuse aegumise läbivaatamise käigus leidis komisjon, et meetmete aegumise korral jätkuks tõenäoliselt subsideerimine ja kahju tekitamine. Komisjon leidis samuti, et liidu fotoelektriliste moodulite turg vähenes mitmel põhjusel, mis ei ole seotud meetmete kehtestamisega, nagu järeldati põhjenduses 681. Seega on liidu tootmisharu turuosa kasv peamine meetmete tõhususe näitaja.
- (635) Seetõttu järeldas komisjon, et meetmete kohaldamise jätkamine moodulite suhtes on selgelt liidu tootmisharu huvides.

6.2. Sõltumatute importijate, järeltööstuse ja varustava tööstuse huvid

6.2.1. Sissejuhatavad märkused

- (636) Märkimisväärne arv järeltööstuse ja varustava tööstuse äriühinguid palusid kas individuaalselt või oma ühenduste kaudu lõpetada meetmed liidu huvidest lähtudes. Nad väitsid, et meetmetel on ettenägematud negatiivsed tagajärjed suuremale osale töökohtadele Euroopa fotoelektrisektoris. Nad märkisid ka, et meetmed tõstavad päikeseenergiaseadmete hindu, mis mõjub halvasti nõudlusele ja toob kaasa negatiivseid tagajärgi järeltööstuse ja varustava tööstuse tööhõivele. Lisaks kinnitasid nad, et see mõjutab negatiivselt ka kliimamuutusi käsitleva poliitika laiemaid eesmärke ja taastuvenergia edendamist. Samuti osutasid nad muutunud oludele pärast lõplike meetmete vastuvõtmist 2013. aasta detsembris, eelkõige fikseeritud hindadega toetuskavade (nt soodustariifid ja lisatasud) asendamine pakkumistega, võrgupariteedi saavutamine päikeseenergia tootmisel teatavates liidu piirkondades või teatavate tarbijarühmade jaoks ning 2016. aasta oktoobris ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste Pariisi konverentsi kliimakokkulepe ratifitseerimine liidu poolt eesmärgiga vähendada kliimamuutusi. Viimasena väitis mõni isik, et liidus ei ole liidu nõudluse rahuldamiseks piisavalt moodulite tootmisvõimsust, et meetmed muutusid ebatõhusaks kolmandatest riikidest pärineva ekspordi kasvu tõttu ning et meetmetest said peamiselt kasu kolmandate riikide eksporditjad.

6.2.2. Sõltumatud importijad

- (637) Kaks sõltumatut moodulite importijat andsid endast teada ja vastasid küsimustikule, mille vastuseid seejärel kontrolliti, nagu on kirjeldatud põhjenduses 30. Need sõltumatud importijad saatsid samuti mitu täiendavat avaldust, kus nad esitasid oma seisukohad meetmete lõpetamise vajalikkuse kohta. Päikesepaneelide importijate kasumlikkus on nõrk. Samuti esitasid nad loetelu teistest importijatest ja hulгимүүijatest, kes olid kuulutanud välja pankroti või oluliselt vähendanud oma töötajate arvu, kuna 2013. aasta märtsis kehtestati Hiina fotoelektriliste moodulite registreerimise kohustus. Osa neist äriühingutest (nt Gerlicher) märkisid, et meetmete kehtestamine Hiina fotoelektriliste moodulite suhtes on nende maksejõuetuse peamine põhjus. Sõltumatud importijad väitsid, et meetmed tõstavad päikeseenergia hinda ja vähendavad nõudlust.

- (638) Sõltumatud importijad märkisid lisaks, et minimaalse impordihinna kohustus seab ebasoodsasse olukorda nii nemad kui ka teised rahvusvahelistel turgudel aktiivselt tegutsevad varustava tööstuse äriühingud (näiteks äriühingud, kes tegelevad tehniliste, hanke- ja ehitusprojektidega), kuna see piirab nende suutlikkust osta mooduleid Hiina juhtivatelt esmatasandi tootjalt. Hinnakohustus ei luba uurimiselust toodet samal ajal müüa liidus ja väljaspool liitu. Seetõttu ei saa Hiina eksportijad tarnida mooduleid sõltumatutele importijatele, kes tegutsevad aktiivselt ka liiduvälistel turgudel (nt Šveitsis või USAs), kui nad kuuluvad liidus sõltumatute tootjate hulгимүүгипортфелли. Väidetavalt on see oluline takistus, miks need äriühingud ei saa osaleda hulгимүүгитате ja projekti arendajatena üleilmsel kasvaval fotoelektriliste toodete turul.
- (639) Sõltumatud importijad väitsid samuti, et meetmed praegusel kujul tekitavad märkimisväärset täiendavat äririski ja halduskoormust. Nende arvates pikendavad täiendavad haldusmenetlused, näiteks Hiina masinate ja elektroonikatoodete impordi ja ekspordi kaubanduskoja (CCCME) sertifikaadi väljastamine ning liidu tolliasutuste põhjalikud kontrollimised, tarneaega seitsmelt nädalalt 11 nädalani.
- (640) Komisjon leidis, et isegi pärast meetmete kehtestamist oli Hiina moodulite turuosa liidu turul endiselt suhteliselt suur. Olgugi et 2012. aastal Hiina moodulite 66 %-line turuosa liidus vähenes, oli see läbivaatamisega seotud uurimisperioodil endiselt kõrge – 41 %. Seega oli Hiina endiselt suurim moodulite müüja liidus, eespool liidu tootmisharust, millel oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 35 %-line turuosa. Lisaks võisid sõltumatud tootjad vabalt hankida fotoelektrilisi mooduleid kolmandatest riikidest. Koostööd tegevad importijad asendasid vähemalt osa Hiina moodulitest kolmandate riikide moodulitega. Koostööd tegevad importijad, kes tegutsevad hulгимүүгитате ja süsteemiintegraatoritena, ⁽⁸⁴⁾ müüsid ka liidu tootmisharu mooduleid; seetõttu said nad kasu nii ülejäänud maailmast pärit impordi turuosa suurenemisest kui ka liidu tootmisharu turuosa suurenemisest. Seetõttu tuleb koostööd tegevate importijate kehvemad tulemused osaliselt kanda liidu nõudluse vähenemise arvele, mis järgnes liidu päikeseenergiatööstuses toimunud tõusu- ja langusperioodile, nagu on üksikasjalikumalt arutatud punktis 6.3.2.
- (641) Samal ajal toimuv müük keelati eesmärgiga vältida hinnakohustust kahjustada võivaid kompenseerivaid tehinguid. Hiina impordi suhtes tehti täiendavaid haldustoiminguid, et parandada järelevalvet meetmete kohaldamise üle ja vältida meetmetest kõrvalehoidmist, mis võiks hinnakohustust kahjustada.
- (642) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitsid mitu isikut, et komisjon ei võtnud importijate huvisid arvesse. Nende arvates tõstsid meetmed fotoelektriliste toodete ostuhinda. Seega kannatasid importijad vähenenud nõudluse tõttu.
- (643) Komisjon leidis, et meetmete peamine eesmärk oli taastada mittekahjustav hind selle toote jaoks, mille puhul tuvastati subsideerimine. Siit tuleneb loogiliselt subsideeritud hinnaga toote teatav hinnatõus. Hiina subsideeritud hinnaga toodetel oli liidus väga suur turuosa enne meetmete kehtestamist väga suur turuosa. Pärast meetmete kehtestamist nende turuosa vähenes kiiresti. Kuid nagu on üksikasjalikult arutatud põhjenduses 6.3, leidis komisjon, et mittekahjustava hinnataseme taastamisest tuleneval hinnatõusul oli vaid piiratud mõju üldisele nõudlusele liidus. Seega järeldas komisjon, et sõltumatud importijad kannatasid vaid pisut meetmete kohaldamise tõttu vähenenud nõudluse pärast.

6.2.3. Järeltööstus

- (644) Huvitatud isikuna registreeris end üle 140 järeltööstuse äriühingu. Järeltööstuse äriühingud on päikesepaneelide paigaldajad; tehniliste, hanke- ja ehitusprojektidega tegelevad äriühingud, käitus- ja hooldusettevõtjad ning projektide rahastamisega tegelevad äriühingud. Ehkki enamik äriühinguid lihtsalt registreeris end huvitatud isikuna, ilma et oleks järeelmeetmeid võtnud, esitas sisulisemaid meetmetevastaseid avaldusi ligikaudu 30 äriühingut. Kolm tehniliste, hanke- ja ehitusprojektidega tegelevat äriühingut vastasid küsimustikule. Lisaks kirjutas üle 400 liikmesriikidest pärit järeltööstuse äriühingu alla avalikule kirjale, kus paluti meetmed lõpetada.

⁽⁸⁴⁾ Süsteemi integraatorid on äriühingud, mis koondavad päikeseenergiast süsteemide komponente, näiteks mooduleid, vahelmeid, paigalduskomponente, salvesteid, ning müüvad neid komplektidena lõppkasutajatele.

- (645) Enam kui 30 üleeuroopalist ja riiklikku ühendust, kuhu kuuluvad päikeseenergiatootmisega seotud äriühingud, saatsid meetmetevastase kirja. Nende hulgas oli Euroopa Elektriettevõtjate Liit (AIE), kes väidab, et esindab liidu paigaldajate huve Euroopas. Kõige aktiivsemad ühendused olid Solar Power Europa ja Solar Alliance for Europe. Solar Alliance for Europe on Saksamaa 50 äriühingu *ad hoc* ühendus, samas kui Solar Power Europe väidab end olevat kõige esinduslikum ühendus Euroopa fotoelektrisektoris, ühendades Euroopast üle 100 liikme, kellest rohkem kui 80 toetab fotoelektriliste moodulite ja elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamist.
- (646) EU ProSun märkis, et mitu suurt riiklikku päikeseenergiaalaste äriühingute ühendust jäi meetmete suhtes neutraalseks, ehkki mõni neist on Solar Power Europe'i liikmed. Seda võib täheldada eelkõige järgmiste ühenduste puhul: Bundesverband Solarwirtschaft (BSW), Saksamaa (Euroopa suurim päikeseenergia äriühingute ühendus); British Photovoltaic Association (BPVA, Suurbritannia); Syndicat des Energies Renouvelables (SER), Prantsusmaa; ja ANIE Rinnovabili (Confindustria taastuvenergia sektor), Itaalia. Peale selle väidab EU ProSun ka, et tal on Euroopa 150 paigaldaja toetus. Kuid ükski paigaldaja ei ole avalikult meetmete toetuseks välja astunud. Euroopa Ametiühingute Konföderatsioon ja Euroopa ametiühing IndustriALL saatsid ühise kirja meetmete toetuseks. Saksamaa Energiatöötajate Liit (Bund der Energieverbraucher) saatis kirja, milles toetas meetmeid sellisel tasemel, mis kajastab tehnoloogია arengust tulenevat kokkuhoidu.
- (647) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas EU ProSun väite, et ükski paigaldaja ei olnud endast avalikult teada andnud meetmete toetamiseks. EU ProSun osutas kirjale, mille koostasid meetmeid toetavad 150 paigaldajat, ja kirjale, mille allkirjastasid kaks Fachpartnerbeirat der SolarWorld AG liiget; mõlemad kirjad saadeti 2016. aasta oktoobris. Komisjon märkis, et 150 paigaldajat soovisid jääda anonüümseks, ja seetõttu jäi komisjon seisukohale, et nad ei ole endast avalikult meetmete toetuseks teada andnud. Komisjon märkis ka, et Fachpartnerbeirat der SolarWorld AG väitis, et esindab rohkem kui 800 paigaldajat, kuid ei esitanud nende nimesid. Komisjon kinnitas siiski, et kaks paigaldajat, kes kirjutasid alla avalikule kirjale Fachpartnerbeirat der SolarWorld AG nimel, andsid endast avalikult meetmete toetajana teada.
- (648) Isikud, kes olid meetmete vastu liidu huvidest lähtudes, väitsid, et järeلتööstuse äriühingud moodustavad Euroopa päikeseenergiatootmise väärtusahela tööhõivest ja lisandväärtusest üle 80 %. Nad osutasid palju suuremale arvule töökohtadele, mille nad loovad võrreldes liidu elemendi- ja moodulitootjatega. Solar Power Europe esitas aruande, mille koostas Ernst & Young ja milles on märgitud, et järeلتööstus annab tööd rohkem kui 110 000 inimesele. Ent aruandes ei selgitatud, millist metoodikat kasutati sellise suure töötajate arvu leidmiseks. Üks teine isik osutas, et järeلتööstus annab tööd ligikaudu 65 000 inimesele, tuginedes ligikaudsele eeldusele 7 täistöö ajaekvivalenti MW kohta aastas. Kuid ka see isik ei selgitanud oma oletusi.
- (649) Tuginedes maapinnale, ärihoonete ja kodutarbijate katustele paigaldatud päikesepaneelide mõnede representatiivsete projektide analüüsile, leidis komisjon, et järeلتööstuse töökohtade arv ei ületa 50 000. See näitaja põhineb eeldusel, et kogu paigaldamise jaoks (mis hõlmab projekti- ja objektiarendust, tarneid, logistikat, tegelikku paigaldamist ja kõikide tegevuste üldkulusid) on vaja keskmiselt 5,2 täistööaja ekvivalenti MW kohta aastas, ⁽⁸⁵⁾ samas kui käitamise ja hoolduse jaoks on vaja ligikaudu 0,08 täistööaja ekvivalenti MW kohta aastas. Sellele vaatamata, arvestades, et elementide ja moodulite tootmine loob ligikaudu 8 000 töökohta, on õige väide, et järeلتööstus loob oluliselt rohkem töökohti kui elementide ja moodulite tootmine.
- (650) Komisjon selgitas uurimisel ka välja, et enamik töökohti päikeseenergia järeلتööstuses hõlmab moodulite paigaldamist kodutarbijate ja ärihoonete katustele ning maapinnale. Nende töökohtade puhul ei ole tavaliselt vaja teha olulisi päikeseenergiaseadmete paigaldamisega seotud konkreetseid kapitaliinvesteeringuid – paljusid seadmeid ja masinaid, näiteks kraanasid, ekskavaatoreid, puure jne, saab kasutada muudel ehitustöödel. Kui osa paigaldajatest on keskendunud vaid päikeseenergiasektorile ja suudavad täita suure lisandväärtusega ülesandeid, siis paljud neist teevad ka muid töid ehitus- ja energeetikasektoris või suudavad kergesti üle minna töödele nendes sektorites, ilma et see nende tulu palju mõjutaks. Üks huvitatud isik märkis, et paljud paigaldajad läksid hiljuti üle

⁽⁸⁵⁾ Üks täistööaja ekvivalent teeb aastas tööd 1 680 tundi. Keskmine täistööaja ekvivalent MW kohta aastas sõltub sellest, kui palju projekte lõpetatakse igal aastal kolmes peamises segmendis: kodutarbijate katustele paigaldatud päikesepaneelid, ärihoonete katustele paigaldatud päikesepaneelid ja maapinnale paigaldatud päikesepaneelid. Kogu paigaldamise jaoks (mis hõlmab projekti- ja objektiarendust, tarneid, logistikat, tegelikku paigaldamist ja kõikide tegevuste üldkulusid) eeldab komisjon, et on vaja 8,6 täistööaja ekvivalenti MW kohta kodutarbijate projektide puhul, 3,7 täistööaja ekvivalenti MW kohta ärihoonetega seotud projektide puhul ja 4 täistööaja ekvivalenti maapinnale paigaldatud päikesepaneelide projektide puhul.

ehitussektorisse, sest Saksamaal on päikeseenergiaseadmete paigaldamise kasumi marginaal väike, ent ehitustööde kasumi marginaal suureneb. Seega ei sõltu paljude paigaldajate püsijäämine ega majanduslik heaolu üksnes päikeseenergiasektorist.

- (651) Sama kehtib eelkõige enamiku nende tehniliste, hanke- ja ehitusprojektidega tegelevate äriühingute puhul, kes uurimise käigus endast teada andsid. Enamik neist tegeleb ka muude taastuvate energiaallikate arendamisega või on suured ehitusettevõtjad, kes tegelevad arendusprojektidega ehitussektoris üldiselt. Meetmete mõju järeltööstuse äriühingute tulule ja tööhõivele sõltub sellest, kuidas meetmed mõjutavad nõudlust, mida arutatakse punktis 6.3.
- (652) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustasid mitu isikut komisjoni seisukoha, et Ernst & Youngi aruandes ei selgitatud meetodikat, mida kasutati päikeseenergia järeltööstuse tööhõive arvutamiseks. Solar Power Europe esitas täiendavat teavet meetodika kohta. Ka pärast täiendava teabe saamist oli komisjon jätkuvalt seisukohal, et meetodika on endiselt ebaselge, eelkõige ei ole aruandes ega ka täiendavas teabes märgitud, kui palju inimesi töötas representatiivse päikeseenergiaprojekti seadmete paigaldamise ajal igas olulises segmendis.
- (653) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitsid mitu isikut, et komisjon alahindas töökohtade arvu liidu järeltööstuses. Need isikud esitasid täiendavaid aruandeid, milles 2014. aastal oli Euroserveri järgi liidus töökohtade arv hinnanguliselt 120 250 ⁽⁸⁶⁾ ning 2015. aastal GWSi, DIWi ja DLRI järgi Saksamaal 31 600 töökohta ⁽⁸⁷⁾.
- (654) Komisjon leidis, et GWSi, DIWi ja DLRI aruanne hõlmas päikeseenergiatootmise kogu väärtusahela täielikku tööhõivet. Sellest tulenevalt on aruandes märgitud 31 600 töökohta hulgas ka varustava tööstuse ning nii elemendi kui ka moodulitootmise töökohad. Saksamaa varustavas tööstuses on hinnangute kohaselt tööl mitu tuhat inimest – ainuüksi Wacker väitis, et tema pakub ligikaudu 3 000 inimesele tööd. Päikeseenergia tootmise seadmete tootjad ja suurem osa tehaseadmete tootjatest väitsid samuti, et annavad tööd mõnele tuhandele inimesele. Neid töökohti mõjutab liidus toimuv müük vaid osaliselt, kuna varustava tööstuse äriühingud ekspordivad suurema osa oma toodangust liidust välja.
- (655) Lisaks on teatatud, et ligikaudu 10 000 inimest tegeleb käitamisega ja hooldusega. Aruandes puudub käitamisega ja hoolduse määratlus. Komisjon oletas, et käitamine ja hooldus viitavad tegevustele, mida on vaja olemasolevate päikeseenergiaseadmete tõrgeteta toimimise tagamiseks, näiteks paneelide puhastamine, parandamine, jaotuskeskuste käigus hoidmine jne. Neid töökohti loendatakse päikeseenergia tootmise olemasoleva kumulatiivse võimsuse alusel, mis Saksamaal on ligikaudu 40 GW ⁽⁸⁸⁾. Järeltööstusest võivad juba olemasolevat käitamisega ja hooldusega seotud 10 000 töökohta mõjutada vaid need meetmed, mida kavatakse kehtestada sel määral, et nende tõttu ei asendata vananevaid seadmeid. Tuginedes seadmete keskmiselt 20 aasta pikkusele elueale ja suhteliselt hiljutistele paigaldamiskuupäevadele enamiku seadmete puhul, võivad need töökohad olla mõjutatud ainult juhul, kui meetmed jääksid kehtima kauemaks kui käesolevas määruses kavandatud ajavahemik. Seega on Saksamaa järeltööstuses töötavate inimeste arv, keda meetmed võivad mõjutada, oluliselt väiksem kui 31 600.
- (656) Ka Euroserveri aruandes ei tehta vahet varustava tööstuse, järeltööstuse ega tootmisega seotud töökohtade vahel. Lisaks on aruandes viidatud töökohtade arv Saksamaa päikeseenergiasektoris samasugune nagu GWSi, DIWi, DLRI uuringus esitatud arv 2014. aasta kohta. Seetõttu leidis komisjon, et liidu järeltööstuses töötavate inimeste arv, keda meetmed võivad väidetavalt mõjutada, on palju väiksem kui 120 250.
- (657) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei nõustunud mitu isikut komisjoni järeldusega, et moodulite paigaldamisest üldehitustööde sektorisse üleminek on lihtsam kui moodulite tootmisest teistesse sektoritesse üleminek. Ükski nendest isikutest ei esitanud siiski täpseid andmeid selle kohta, millise osa töödest paneelide paigaldamisel teevad üldehitusettevõtjad (st pinnasetööd ja maastikukujundus maapinnale paigaldavate seadmete jaoks ning struktuuri-tugevdustööd katusele paigaldatavate seadmete jaoks).

⁽⁸⁶⁾ Euroserver, „Taastuvenergia olukord Euroopas 2015. aastal“, lk 128.

⁽⁸⁷⁾ GWS, DIW, DLR *et al.*, „Bruttobeschäftigung durch erneuerbare Energien in Deutschland und verringerte fossile Brennstoffimporte durch erneuerbare Energien und Energieeffizienz“, lk 8.

⁽⁸⁸⁾ „Global Market Outlook For Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, lk 16.

- (658) Komisjon oli juba varem nõustunud, et järeltööstuses töötab oluliselt rohkem inimesi kui moodulitootmises. Samuti täheldas komisjon, et paljudele järeltööstuse töökohtadele on vaja erioskustega inimesi, mis muudab nende jaoks teistesse sektoritesse tööle minemise raskeks. Komisjon tegi ka järelduse, et meetmete mõju nõudlusele on peamine tegur, mis mõjutab järeltööstuse töökohti. Töötajate absoluutne arv ja küsimus, kas teise sektorisse tööle minna on raske või mitte, muutub siinkohal tähtsusetuks. Nagu on põhjalikult arutatud punktis 6.3, leidis komisjon, et meetmetel on vaid piiratud mõju fotoelektriliste moodulite nõudlusele ja seega ka piiratud mõju järeltööstuse tööhõivele.

6.2.4. Varustav tööstus

- (659) Varustava tööstuse ettevõtjad toodavad toorainet, näiteks polükristallilist räni ja pooljuhtplaate, elementide ja moodulite tarbeks seadmeid ning süsteemi tasakaalustamiskomponente, nt vaheldid, salvestid, paigalduskomponendid jne. Ühelt poolt toetab meetmeid äriühing SolarWorld, kes on ka suurim liidu pooljuhtplaatide tootja. Lisaks andis endast teada veel üks liidu pooljuhtplaaditootja, kes meetmeid toetab. Teiselt poolt andsid endast teada liidu varustava tööstuse kaheksa äriühingut, kes olid meetmete vastu. Kuid enamik neist andsid endast teada hiljem või ei vastanud küsimustikule. Küsimustikule vastas üksnes polükristallilise räni tootja Wacker Chemie AG (edaspidi „Wacker“) ja tema vastuseid kontrolliti, nagu on kirjeldatud põhjenduses 30.
- (660) Varustava tööstuse ettevõtjad, kes soovivad meetmed lõpetada, kordasid väidet, et meetmed vähendavad nõudlust hinnatõusu tõttu, mis mõjutab negatiivselt kogu päikeseenergiatootmise väärtusahelat. Mitmed äriühingud väitsid, et vähenenud nõudluse tõttu on vähenenud ka nende käive, kasum, töökohtade arv ja neil ei ole enam piisavalt vahendeid investeringuteks teadus- ja arendustegevusse. Ent seetõttu, et nad saatsid oma avaldused hilja ja ei vastanud küsimustikule, ei saanud nende olukorda kontrollida. Komisjoni hinnangul võib varustav tööstus pakkuda tööd mitmele tuhandele inimesele.
- (661) Polükristallilise räni kontrollitud tootja pakub tööd enam kui 2 000 inimesele ja on loonud ligikaudu 1 000 kaudset töökohta liidus. Samuti on sellel tootjal suur otsene teadus- ja arendustegevuse eelarve, mis ületab 17 miljonit eurot ja mis on seotud tooraine tootmisega päikeseenergiasektorile. Ehkki Wackeri käive ja tööhõive oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil jätkuvalt stabiilne, oli ta tungivalt meetmete vastu, väites, et nendel on negatiivne mõju kaubandussuhetele HRVga. HRV on ülekaalukalt suurim fotoelektriliste pooljuhtplaatide ja elementide tootja; seega sõltuvad polükristallilise räni tootja käive ja mitmed tuhanded töökohad piiramatust juurdepääsust Hiina turule, mis on kahanemas. Wacker ja mitmed teised isikud väitsid, et kaitses ebatõhusat tööstust, st päikeseelementide ja moodulite tootmist, põhjustavad meetmed tõsiselt kahju nende tööstusharudele, kus Euroopal on endiselt konkurentsieelis.
- (662) Saksamaa seadmetootjate ühendus (VDMA) saatis kirja, milles palus läbi vaadata minimaalse impordihinna taseme, osutades asjaolule, et päikeseenergiasektori tootmiskulud on pidevalt vähenenud. VDMA märkis, et päikeseelementide ja moodulite tootjad on järginud ajaloolist 21 % õppimiskõverat. Samuti väitis VDMA, et Saksamaal on fotoelektriliste seadmete tootjad peamised sellise hinnalanguse võimaldajad. Seadmete tootjad pakuvad hinnanguliselt tööd mitmele tuhandele inimesele ning on peamised teadus- ja arendustegevuse toetajad päikeseenergiasektoris.
- (663) Mitu isikut väitis, et komisjon ei kaalunud põhjalikult varustava tööstuse ettevõtjate huve võrreldes liidu tootmisharu huvidega. Komisjon kordas, et vaid üks varustava tööstuse ettevõtja – Wacker – saatis küsimustikule täieliku vastuse, mida sai kontrollida. Selle äriühingu huve võeti arvesse põhjenduses 661 esitatud analüüsis. Mitmed teised varustava tööstuse ettevõtjad andsid endast teada, esitades lühikesed avaldused väga hilja. Komisjon ei saanud korralikult kontrollida meetmete mõju teistele varustava tööstuse ettevõtjatele. Igal juhul leidis komisjon, et meetmetel oli üksnes piiratud mõju nõudlusele fotoelektriliste moodulite järele ning järelikult liidu müügile ja teiste varustava tööstuse ettevõtjate kasumlikkusele.

6.2.5. Järeldus sõltumatute importijate, järeltööstuse ja varustava tööstuse huvide kohta

- (664) Komisjon tunnustab sõltumatute importijate, järeltööstuse ja varustava tööstuse peamist väidet, et meetmete aegumine võib suurendada käivet ja töökohtade arvu nendes tööstusharudes. Seega võib järeldada, et meetmete pikendamine ei ole nende huvides. Ent samal ajal leidis komisjon, et meetmete mõju ja nende lõpetamise tõenäoline toime asjaomastele ettevõtjatele ja uutele seadmetele liidus oli olulisel määral liialdatud enamikus meetmetevastaste äriühingute esitatud avaldustes, nagu on üksikasjalikult analüüsitud punktis 6.3. Seoses hinnakohustusest tuleneva väidetava halduskoormusega võiks meetmete vormi suhtes algatada vahepealse läbivaatamise, et paremini kaitsta sõltumatute importijate ja järeltööstuse ettevõtjate huvisid.
- (665) Mitu isikut väitsid, et komisjon ei arvestanud tarbijate huvidega. Komisjon leidis, et nende huvi madalamate hindade vastu kattub järeltööstuse kasutajate huvidega, mida hinnati punktis 6.2.3. Seega ei teinud komisjon eraldi analüüsi tarbijate kohta.
- (666) Pärast järelduste teatavaks tegemist esitas Solar Alliance For Europe üksikasjalikuma analüüsi meetmete mõju kohta Saksamaa elektritarbijatele. Solar Alliance for Europe'i uuringus järeldati, et meetmete lõpetamine võib aidata Saksamaa elektritarbijatel säästa ligikaudu 570 miljonit eurot aastas, eeldades, et mooduleid saab osta hinnaga 0,40–0,45 eurot/W ja et saavutatakse aastaeesmärk 2 500 MW. Lisaks väitis Wacker, et meetmete lõpetamine võib aidata tarbijatel säästa miljard eurot aastas. See arv leiti, kui võrreldi minimaalset impordihinda ja fotoelektriliste moodulite varasemat eeldatavat hinda 0,42 eurot/W ning eeldatavat hinda 2017. aastal 0,32 eurot/W.
- (667) Komisjon leidis, et eespool toodud arvutused tuginesid liiga lihtsustatud eeldustele. Esiteks kehtib minimaalse impordihinna suhtes kohandusmehhanism. Seega ei olnud vaatlusalusel perioodil minimaalse impordihinna ja mooduli üleilmse keskmise ostuhinna erinevus enamasti nii suur. Suurem erinevus nende kahe hinna vahel tekkis vaid 2016. aastal. See erinevus kadus vähemalt osaliselt minimaalse impordihinna viimase kohandamisega, mis jõustus 2017. aasta alguses. Selleks et edaspidi vältida liiga suurt erinevust minimaalse impordihinna ja mooduli üleilmse keskmise ostuhinna vahel ning vähendada meetmete mõju tarbijatele, kavatab komisjon algatada vahepealse läbivaatamise minimaalse impordihinna vormi ja taseme suhtes. Tuleb märkida, et praeguse aegumise läbivaatamise käigus ei ole võimalik muuta meetmete taset, kuna selleks on vaja vahepealset läbivaatamist.
- (668) Teiseks on hinnad, mida isikud oma arvutustes kasutasid, seotud polükristallilisest ränist moodulitega, mille kvaliteet on kehvem. Suur osa liidus müüdavatest moodulitest on siiski kõrge väärtusega polükristallilisest ränist ja monokristallilisest ränist moodulid. Nende hinnad on oluliselt kõrgemad ja seega vahe kõikide moodulite suhtes erisusteta kohaldatava minimaalse impordihinna ja tegeliku ostuhinna vahel oli veelgi väiksem.
- (669) Seega leidis komisjon, et meetmetel oli vaid väga piiratud mõju tarbijate rahalisele olukorrale ja päikeseenergiatarbimisele.
- (670) Mitu isikut väitsid ka, et minimaalne impordihind, mis tõstab moodulite hinda, on põhjus, miks Saksamaa ei suuda täita päikeseenergia kasutamise aastaeesmärke. Selline ühe põhjusega seos ei veennud komisjoni. Minimaalse impordihinna ja keskmise müügihinna vahe oli väiksem kui isikud arvasid ja meetmed ei mõjutanud nõudlust olulisel määral. Selles tulenevalt tegi komisjon samuti järelduse, et minimaalne impordihind ei avalda olulist mõju sellele, miks päikeseenergia kasutamise eesmärke ei saavutatud.

6.3. Meetmete mõju nõudlusele päikeseenergiaseadmete järele

6.3.1. Sissejuhatavad märkused

- (671) Peaaegu kõik endast teada andnud meetmetevastased isikud väitsid, et meetmed tõstavad uute päikeseenergiaseadmete hinda ja vähendavad nõudlust fotoelektriliste moodulite järele, muutes päikeseenergia tarbijate jaoks

kallimaks. Ehkki osa neist väitis, et päikeseenergiaseadmete kasutamise vähenemine liidus toimub ka toetuskavade muutmise ja teatavates liikmesriikides kavade peatamise või lõpetamise tõttu, leidsid nad, et meetmed tõstavad hinnad kunstlikult kõrgele ja aeglustavad päikeseenergia kasutuselevõttu veelgi. Nad väitsid, et hiljutised poliitilised muutused, näiteks rahvusvaheliste võistupakkumiste kehtestamine uute päikeseenergiaseadmete jaoks, suurendavad veelgi kahju, mis tuleneb kehtestatud meetmete tõttu toimunud hinnatõusust. Nende arvates võimaldaks meetmete lõpetamine päikeseenergia tootmisel liidus kulusid vähendada, tuua kasu lõpptarbijatele, soodustada nõudlust päikesepaneelide järele ning alandada puhta energia pakkumise kulusid tervikuna.

(672) Komisjon määras kindlaks kolm järgmist segmenti liidu päikeseenergiaturul:

- suured, tavaliselt maapinnale rajatavad energiat ainult võrku tootvad päikeseenergiasüsteemid (või -pargid), mille paigaldatud võimsus on üle 1 MW ning mis on tavaliselt ühendatud kõrgepingevõrguga, kuhu nad toodetud elektri suunavad;
- ärihoonete päikeseenergiasüsteemid (või -seadmed), mis tavaliselt paigaldatakse kasutaja hoone katusele. Kasutaja on äriüksus (näiteks supermarket või ladu) ja süsteem on ühendatud madalpingevõrguga. Ärihoonete katustele paigaldatud seadmeid saab kasutada nii omatarbimiseks kui ka elektri suunamiseks tagasi võrku;
- kodutarbijate päikeseenergiasüsteemid (või -seadmed), mis tavaliselt paigaldatakse eramaja katusele ja mille võimsus tavaliselt ei ületa 10 kW. Kodutarbijate seadmed on tavaliselt ühendatud madalpingevõrku ja neid saab kasutada omatarbimiseks või elektri suunamiseks tagasi võrku.

(673) Komisjon leidis, et läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ja varasematel aastatel suunasid nõudlust kõigis kolmes segmendis toetuskavad, nagu on sätestatud punktis 6.3.2. Komisjon leidis samuti, et läbivaatamisega seotud uurimisperioodi lõpus ja 2016. aastal toimusid olulised muutused ja nõudlust kõigis kolmes segmendis hakkasid üha enam suunama eri tegurid. Nõudlus suurte energiat ainult võrku tootvate päikeseenergiaparkide järele kasvab võistupakkumiste toel, nagu on kirjeldatud punktis 6.3.3, ja väga vähesel määral ka võrgupariteedi toel. Ärihoonete tarbeks ja kodutarbijatele mõeldud seadmete nõudlust suurendab üha enam jaemüügivõrgu pariteet – nii maksudega kui ka ilma –, nagu on selgitatud punktis 6.3.4.

6.3.2. Toetuskavade muutmise ja teatavates liikmesriikides kavade peatamise ja lõpetamise mõju

(674) Meetmetevastased isikud väitsid, et minimaalne impordihind ei võimaldanud fotoelektriliste toodete puhul järgida kulude õppimiskõverat, samas kui riigiabi oli asjaomase kõveraga kohandatud. Selline ebakõla väheneva riigiabi ja paigal seisvate hindade vahel põhjustas nende arvates päikesepaneelinõudluse vähenemise liidus. Nende seisukohalt ei täitunud komisjoni ootused, mida väljendati alusmääruses, et toetuskavasid kohandatakse aja jooksul projektihindade muutustega⁽⁸⁹⁾. Järelikult kannatavad tõsiselt kõik järeletootuse ja varustava tööstuse äriühingud liidu turu vähenemise tõttu. Nad märkisid, et sellist seisukohta tunnistatakse muu hulgas ka Saksamaa majandus- ja energeetikaministeeriumi uuringus⁽⁹⁰⁾.

(675) Need isikud väitsid, et ehkki minimaalne impordihind on püsinud suhteliselt stabiilsena alates 2013. aastast, on päikeseenergiatööstus õppimiskõveral jõudnud 21 %-ni⁽⁹¹⁾. Selline õppimiskõver tähendab, et iga kord, kui päikeseenergia kumulatiivne paigaldatud võimsus kasvab kaks korda, väheneb tootmiskulu 21 %. 2013. aastal oli üleilmne päikeseenergia kumulatiivne tootmisvõimsus ligikaudu 130 GW, mis eeldatavalt jõuab 290 GW-ni 2016. aasta lõpus. See tähendab, et praeguseks on see kahekordistunud ning tootmiskulu on eeldatavalt vähenenud 21 %. Nad märkisid, et minimaalne impordihind oli 30 % kõrgem üleilmsest lepingulisest müügihinnast 2016. aastal, nagu märgivad PV Insights ja teised allikad. See tähendab nende arvates, et Euroopa tarbija on tegelikult jäetud ilma eelistest, mis tulenevad tootmiskulude vähenemisest maailmas.

⁽⁸⁹⁾ Rakendusmääruse (EL) nr 1238/2013 põhjendus 394.

⁽⁹⁰⁾ „Marktanalyse Photovoltaik-Dachanlagen“, Bundesministerium für Wirtschaft und Energie, 2014, lk 7.

⁽⁹¹⁾ 2015. aasta 21 % õppimiskõverat kinnitati ka ajakirjas International Technology Roadmap for Photovoltaic (ITRPV): „Results 2015“, märts 2016.

- (676) Eespool toodud väiteid silmas pidades tunnistas komisjon, et päikeseenergiatööstuse õppimisköver on järsk ja et päikeseenergia tootmise hinnad on alanenud. Sel põhjusel on hinnakohustusele/miinimumhinnale seatud kohandusmehhanism, mis põhineb turuteabeagentuuri Bloomberg esitatavatel hindadel. Konkureeriva turu hinnad peaksid kajastama tootmiskulude vähenemist. Sellele vaatamata muutus komisjoni kasutatud hinnaindeks vaid pisut. See tekitab küsimuse – mida komisjon ei ole kõnealuse uurimise käigus analüüsinud –, kas Bloombergi indeks kajastab endiselt maailmaturu hinna arengut piisavalt. Kuna tegemist on aegumise läbivaatamisega, millega ei saa muuta meetmete taset ega vormi, tekkis ka vajadus seda küsimust täiendavalt analüüsida.
- (677) Kui huvitatud isikud leiavad, et on olemas parem viis päikeseenergiatööstuse õppimiskövera ja sellest tulenevate maailmaturu hinna muutuste kajastamiseks meetmete tasemes, võib nende taotluse korral algatada vahepealse läbivaatamise. Komisjon analüüsis eespool nimetatud Saksamaa majandus- ja energeetikaministeeriumi uuringut ning sellest selgus, et põhjus, miks Saksamaal ei saavutatud 2014. aastal 2 500 MW eesmärki uute seadmete paigaldamisel, seisnes pidevalt vähenevas töötasus ja samal ajal seadmete muutumatus hinnas. Uuringus märgiti samuti, et päikeseenergiaturu hinnad ei kajastanud tingimata päikeseenergia tootmise kulusid, vaid tulenesid märkimisväärsest üleilmsest liigsest tootmisvõimsusest. Komisjon leidis, et päikeseenergia hulgimüügihinnad püsisid muutumatuna mitte ainult liidus, vaid kogu maailmas. Fotoelektriliste moodulite üleilmsed hinnad eurodes tegelikult isegi kasvasid 2014. aasta teisel poolel, nagu teatavad mitmed turuteabeagentuurid, näiteks PV Insights ⁽⁹²⁾ ja BNEF ⁽⁹³⁾.
- (678) Komisjon leidis samuti, et teatavates liikmesriikides oli toetuskavade tase kõrge meetmete kehtestamisele eelnenud aastatel, misjärel kohandati neid liidu ja kolmandate riikide, näiteks Jaapani, Taiwani või Ameerika Ühendriikide hinnatasemega. Osad toetuskavad ei olnud kavandatud selliselt, et suutnuks toime tulla subsideeritud hindadega moodulite massilise sissevooluga Hiinast. Selline sissevool põhjustas meetmete kehtestamisele eelnenud aastatel päikeseenergiaseadmete paigaldamise buumi. Päikeseenergiaseadmete paigaldamise tippaeg oli 2011. aastal ja sel ajal ületati päikeseenergia kasutamise eesmärgid teatavates liikmesriikides olulisel määral. Komisjoni 2015. aasta juuni dokumendis „Taastuvenergia kasutuselevõttu käsitlev arenguaruanne“ on öeldud, et tehnoloogia tasandil saavutas fotoelektrilise energia (st päikeseenergia) kasutuselevõtt juba 2013. aastal 2020. aastaks algselt kavandatud taseme ⁽⁹⁴⁾. Teatavates liikmesriikides pani see toetussüsteemidele ootamatu finantskoormuse. Poliitilisel tasandil otsustati toetust vähendada või toetuskava kas peatada ja/või muuta. Need muudatused olid vajalikud ka juba paigaldatud seadmete suhtes, mille puhul oleksid investorid saanud toetuse tõttu ülemäära hüvitisi ⁽⁹⁵⁾.
- (679) Päikeseenergiaturu areng Ühendkuningriigis aastatel 2014–2016 on veel üks tõend sellest, et toetuskavad on olnud nõudluse peamine tõuketegur liidus. Seni kuni kehtisid kõrged soodustariifid, valitses turul tõusuperiood, vaatamata sellele, et kaubanduse kaitsemeetmed olid jõus. Kui soodustariifide kohaldamine lõpetati 2016. aasta alguses, vähenes uute seadmete paigaldamise maht kiiresti. Seda tunnistatakse ka Solar Power Energy ülevaates „Global Outlook“: Euroopas viimane päikeseenergiaseadmete paigaldamise buum toimus Ühendkuningriigis ja ka seda ajendasid peamiselt energiat ainult võrku tootvatele päikeseenergiastüsteemidele tehtavad soodustused; tõusuaeg lõppes 2016. aasta märtsis ⁽⁹⁶⁾.
- (680) Ehkki enamikus turuteabeasutuste aruannetes osutatakse tavaliselt vähendatavatele toetuskavadele ja regulatiivsele ebakindlusele kui peamistele põhjustele, miks nõudlus päikeseenergia järele liidus ei muutu, siis peaaegu mitte kunagi ei osutata meetmetele. Solar Power Europe'i ülevaates „Global Market Outlook“ osutatakse ka väiksematele stiimulitele ja turu arenguga seotud ebakindlusele ning ka olemasolevate seadmete toetamise kavade vähendamisele, et vältida liigsete soodustuste tegemist, mis on Euroopa päikeseenergiaturu vähenemise peamine põhjus; näiteks Saksamaa olukorra kohta öeldakse Solar Power Europe'i 2015. aasta ülevaates „Global Market Outlook“ järgmist: „Teiseks, 2014. aastal paigaldas Saksamaa vähem kui 2 GW (1,9 GW), mis on allpool ametlikku 2,5 GW eesmärki. Fotoelektrisektori juhtriik maailmas [st Saksamaa] oli sunnitud vähendama tugisüsteemide kulusid ning uute seaduste tõttu vähenes turg kahe aasta jooksul 75 % (7,6 GW-lt 1,9 GW-le)“ ⁽⁹⁷⁾.

⁽⁹²⁾ <http://pvinsights.com/>

⁽⁹³⁾ Bloomberg New Energy Finance, „Solar Spot Price Index“ (Päikeseenergia hetkehinna indeks).

⁽⁹⁴⁾ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, „Taastuvenergia kasutuselevõttu käsitlev arenguaruanne“ (COM(2015) 293 final, lk 11).

⁽⁹⁵⁾ Vt Tšehhi Vabariigi kohta komisjoni 28. novembri 2016. aasta otsus SA.40171.

⁽⁹⁶⁾ „Global Market Outlook For Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, lk-d 28 ja 5.

⁽⁹⁷⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2015–2019“, Solar Power Europe, lk 18.

- (681) Komisjon leidis, et aastatel 2010–2013 oli päikeseenergiaseadmete nõudluse tõusuperiood, mille teatavates liikmesriikides tekitas ebakõla soodustariifide (mis olid kehtestatud moodulite õiglase hinna tasemel) ja üldise hinnataseme (mille tingisid ebaõiglaselt subsideeritud hinnaga Hiina moodulid) vahel. Nõudluse languse 2013. aastal ja pärast seda tingis vältimatult päikeseenergiaseadmete paigaldamise buum varasematel aastatel. Silmatorkav langus fotoelektriliste moodulite tarbimises/paigaldamises algas juba 2012. aastal, mis langes kokku soodustariifide märkimisväärse vähendamisega teatavates liikmesriikides. 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel kasvas nõudlus liidus vaid Ühendkuningriigis ehk liikmesriigis, kus olid sel ajal kõige atraktiivsemad toetuskavad. Seega leidis komisjon, et toetuskavad olid nõudluse peamine tõuketegur läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ja sellele eelnenud aastatel. Seega saab järeldada, et sõltumatud importijad, järeletööstuse ja varustava tööstuse äriühingud kannatasid märkimisväärselt liidu tarbimise languse tõttu, mis ei ole seotud meetmete kehtestamisega.

6.3.3. Meetmete mõju suurtele energiat ainult võrku tootvatele päikeseenergiasüsteemidele

- (682) Uute liidu riigiabieskirjade ⁽⁹⁸⁾ kohaselt peavad toetuskavad olema kõikide 1 MW-st võimsamate seadmete puhul alates 2017. aasta algusest turupõhised, ⁽⁹⁹⁾ välja arvatud juhul, kui toetuskavad on heaks kiidetud enne uute eeskirjade jõustumist. Sel juhul võivad need jääda muutumatuks kuni lubatud perioodi lõpuni ⁽¹⁰⁰⁾. Turupõhised mehhanismid on rohelised sertifikaadid ja rahvusvahelised võistupakkumised.
- (683) Rahvusvahelised võistupakkumised on üks turupõhistest mehhanismidest, mida nõutakse uute riigiabi eeskirjade kohaselt. Sellise mehhanismi kohaselt panevad riigid soovitud paigaldatava tootmisvõimsuse oksjonile. Kooskõlas liidu riigiabieskirjadega on rahvusvahelised võistupakkumised põhimõtteliselt tehnoloogianeutraalsed, kuid võivad olla ka tehnoloogiaspetsiifilised, näiteks kui see on vajalik energiaallikate mitmekesisuse tagamiseks.
- (684) Päikeseenergiaparkide arendajad teevad pakkumise madalaimale hinnale, mida nad on nõus maksma energia eest, mille nad suunavad tagasi võrku päikeseenergiapargi eluea jooksul.
- (685) Meetmetevastased väitsid, et rahvusvaheliste võistupakkumiste uues hinnatundlikus süsteemis on minimaalsel impordihinnal üha suurenev negatiivne mõju päikeseenergia kasutamisele, kuna seeläbi suureneb päikeseenergiasüsteemide peamise komponendi – mooduli – hind. Nende isikute sõnul võib märkimisväärset kokkuhoidu saavutada, kui tootmisvõimsuse võistupakkumistele lisandub meetmete lõpetamine. Mida odavamaks päikeseenergiasüsteemid muutuvad, seda suuremaks võib muutuda riikide soov ehitada suuri päikeseenergiakäitisi, kuna kulude kokkuhoid kajastub vahetult elektri lõpphinnas. Lisaks muudab päikeseenergiasüsteemide alanev hind liikmesriikide jaoks taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise eesmärkide saavutamise lihtsamaks.
- (686) Need isikud tõid näiteks Saksamaa. Nende väidete kohaselt on juba tehtud paar katseoksjonit ja need olid üsna edukad, alandades 2016. aasta augustis keskmise hinna tasemeni 7,25 senti/kWh. Solar Power Europe ja Solar Alliance For Europe esitasid analüüsi, milles osutati, et minimaalse impordihinna kaotamine võib kaasa tuua 10 % süsteemse hinnalanguse liidus energiat ainult võrku tootmiseks kasutatavate fotoelektriliste seadmete võistupakkumistel. Meetmete negatiivset mõju võistupakkumiste tulemustele tunnustatakse ka viimases Solar Power Europe'i ülevaates „Global Market Outlook“ ⁽¹⁰¹⁾. Üks isik väitis, et arvestades praegust alanevat suundumust maailmaturul, võib päikeseenergia hind Saksamaal langeda meetmete lõpetamise korral 5 sendini kWh eest, ent ta ei põhjendanud oma väidet.
- (687) Meetmetevastased isikud märkisid, et mõnes riigis, eelkõige Ühendkuningriigis, hakkab päikeseenergia peagi konkureerima teiste taastuvate energiaallikatega, näiteks maismaa tuuleenergiaga. Kuna tuuleenergia suhtes kaubandusmeetmeid ei kohaldata, ei suuda päikeseenergia sellega konkureerida ning oksjonile jõuavad vaid

⁽⁹⁸⁾ Komisjoni teatis „Keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunised aastateks 2014–2020“ (ELT C 200, 28.6.2014, lk 1), punktid 3.3.2.1 ja 3.3.2.4.

⁽⁹⁹⁾ Liikmesriigid võivad valida madalama lävendi või sellest loobuda.

⁽¹⁰⁰⁾ Komisjoni teatis „Keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunised aastateks 2014–2020“ (ELT C 200, 28.6.2014, lk 1), punkt 250. Neid eeskirju ei kohaldata ka toetuskavade suhtes, mis ei kujuta endast riigiabi. Komisjonile ei ole siiski teada, et ükski liikmesriik oleks kavandanud oma toetuskavad sellisel, et see ei kujuta endast riigiabi.

⁽¹⁰¹⁾ „Global Market Outlook For Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, lk-d 8 ja 37.

vähesed päikeseenergiaprojektid. Osad isikud väitsid, et Saksamaa kaalub ka tehnoloogianeutraalsete võistupakkumiste kehtestamist ning et sellised neutraalsed võistupakkumised seavad meetmetest tulenevad kõrgemad hinnad veelgi ebasoodsamasse olukorda, sest päikeseenergia kaotab võistupakkumistel konkureerides teiste taastuvenergiatehnoloogia lahendustega, eelkõige tuuleenergia tehnoloogiaga.

- (688) Meetmeid toetavad isikud märkisid, et võistupakkumised ja üldised paigalduseesmärgid kehtestati just seetõttu, et võimaldada riikidel kontrollida päikeseenergia kasutamise määra ning vältida tõusu- ja langusperioode seadmete paigaldamisel, nagu varem oli juhtunud.
- (689) Komisjon piirdus oma analüüsis Saksamaa, Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi toetuskavadega, mis olid mõeldud suurtele energiat ainult võrku tootvatele päikeseenergiasüsteemidele. Valikut õigustab asjaolu, et need riigid moodustasid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ligikaudu 80 % uutest päikeseenergiakäitistest liidus. Seega oli kohane kasutada nende kolme liikmesriigi arengut mudelina, mis kajastab liidu kui terviku olukorda.
- (690) Analüüsis tugineti huvitatud isikute esitatud teabele, uurimise käigus komisjoni kogutud teabele ning liikmesriikidelt komisjonile esitatud teabele riigiabi kontrollimise eesmärgil.
- (691) Saksamaa ja Prantsusmaa on juba seadnud endale järgmise kolme aasta eesmärgid. Prantsusmaa kavatses korraldada ajavahemikul 2017–2019 kaks korda aastas päikeseenergia võistupakkumise mahus 500 MW. See tähendab, et uusi seadmeid paigaldatakse aastas kokku mahuga 1 000 MW. Saksamaa kavatses korraldada alates 2017. aastast kuni vähemalt 2020. aastani võistupakkumisi, mille aastane päikeseenergia maht on 600 MW.
- (692) Ühendkuningriik, vastupidiselt eelnimetatutele, ei korralda tehnoloogiaspetsiifilisi võistupakkumisi päikeseenergia jaoks. 2015. aasta veebruaris toimus mitmiktehnoloogia võistupakkumine, kus fotoelektrilised moodulid konkureerisid teiste tehnoloogialahendustega hinnavahelepingute sõlmimise eesmärgil. Ühendkuningriik ei kavatses praegu korraldada uusi võistupakkumisi, sest valitsus on seisukohal, et energiat ainult võrku tootvad maismaa tuule- ja päikeseenergiaseadmed suudavad konkureerida teiste elektrilikega ilma toetuskavade abita.
- (693) Saksamaa ja Prantsusmaa puhul ei saa meetmed avaldada mõju fotoelektriliste moodulite tööstuslikule nõudlusele, kuna päikeseenergia puhul toimuvad nn kinnised võistupakkumised ja tootmisvõimsus on kindlaks määratud. Ainus erinevus on lõpptarbija jaoks veidi kõrgem hind, mis peab katma võistupakkumise kulusid kas maksude või tasude kaudu.
- (694) Ühendkuningriigi puhul on analüüs erinev, kuna võistupakkumised on tehnoloogianeutraalsed ja uusi võistupakkumisi ei kavandata. Siin konkureerib päikeseenergia turul kõikide teiste energiaallikatega. Meetmed ei muutnud päikeseenergiat siiski konkurentsivõimeetuks. 2015. aasta veebruaris toimunud oksjonil sõlmiti kogu 2,1 GW suurusest tootmisvõimsusest 18,5 % puhul leping ikkagi päikeseenergiatootjaga. See võistupakkumine näitab, et isegi meetmete kehtimise korral suudab päikeseenergia edukalt konkureerida võistupakkumistel, mis ei ole tehnoloogiaspetsiifilised⁽¹⁰²⁾. Meetmed on võib-olla pisut vähendanud päikeseenergia osakaalu võistupakkumise tulemustes, st on võimalik, et päikeseenergia oleks meetmete puudumise korral saanud tehnoloogianeutraalsetel võistupakkumistel endale suurema osa. Viimasena leidis komisjon, et kui meetmed lõpetataks ja fotoelektrilisi mooduleid ostetaks subsideeritud hindadega, oleks neil võrreldes teiste taastuvate energiaallikatega mitmiktehnoloogia võistupakkumistel ebaõiglane eelis. Seega ei sea meetmed päikeseenergiatehnoloogiat ebasoodsasse konkurentsiolekorda, vaid üksnes taastavad võrdsed tingimused kõikide tehnoloogialahenduste jaoks.
- (695) Komisjon järeldas, et puudub seos langevate hindade (kWh kohta) ja üha suurema päikeseenergia nõudluse vahel. Eelkõige ei suurendanud Saksamaa, Prantsusmaa ja Ühendkuningriik päikeseenergia kasutamise eesmärke seetõttu, et projektide arendajad tegid tootmisvõimsuse oksjonitel odavamaid pakkumisi. Pigem korraldasid liikmesriigid võistupakkumisi selleks, et kontrollida päikeseenergia kasutamise määra. Seda tunnistas ka Solar Power Europe oma 2015. aasta ülevaates „Global Market Outlook“: „Samamoodi sagenevad uuesti ühele või mitmele tehnoloogiale keskendunud võistupakkumised Prantsusmaal, Ühendkuningriigis ja Saksamaal eesmärgiga kontrollida fotoelektriliste toodete turu arengut sellega seotud segmentides“⁽¹⁰³⁾.

⁽¹⁰²⁾ Seda tulemust on kinnitatud Madalmaades SDE+ programmi raames, kus said ajavahemikul 2013–2015 ligikaudu 55 % päikeseenergiapõhistest pakkumistest toetust.

⁽¹⁰³⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2015–2019“, Solar Power Europe, lk 22.

- (696) Solar Power Europe väitis, et komisjon andis puuduliku ja isegi ebatäpse ülevaate nende olukorrast seoses meetmete mõjuga võistupakkumistele. Komisjon kinnitas, et Solar Power Europe väitis oma 2016. aasta ülevaates „Global Market Outlook“ ja mitmetes teistes avaldustes, et tema arvates mõjutab minimaalne impordihind võistupakkumiste tulemusi negatiivselt. Komisjon siiski ei nõustunud selle seisukohaga, mis on üksikasjalikult esitatud eespool. Samal ajal märkis komisjon, et ülevaates „Global Market Outlook 2016–2020“ leiab Solar Power Europe endiselt, et võistupakkumisi saavad valitsused kasutada päikeseenergia kasutamise kontrollimiseks ja isegi piiramiseks: „Poliitilised juhid eelistavad sageli näha päikesepaneel katustel, kus see tõrjub kõrvale ülejäänud taastuvenergia tehnoloogia ja – erinevalt maapinnale paigaldatud päikeseenergiakäitistest – ei paku konkurentsi teistele kasutusviisidele. Eelkõige võib seda näha Euroopa riikides, kus maapinnale paigaldatud päikeseenergiakäitistele on mõnikord isegi seatud piirid – Saksamaal näiteks kuni 10 MW – ning samuti mahupiirangud võistupakkumiste rakendamise abil ⁽¹⁰⁴⁾.“

6.3.4. Meetmete mõju võrgupariteedi saavutamisele päikeseenergia tootmisel

- (697) Võrgupariteet tähendab ajahetke, kui areneva tehnoloogiaga toodetava elektri maksumus jõuab tavapäraste tehnoloogialahendustega toodetava elektri maksumusega samale tasemele. Tegelikult on olemas kahte liiki võrgupariteeti. Hulgimüügivõrgu pariteet esineb siis, kui päikeseenergiasüsteem (tavaliselt suur, energiat ainult võrku tootev süsteem, mis on ühendatud ülekande-/jaotusvõrku) suudab toota energiat tasandatud tootmiskuludega, ⁽¹⁰⁵⁾ mis on väiksemad kui ostuhind hulgimüügiturul, kus konkureerivad kõik suuremad (enamasti tavapärased) energiatootjad. Hulgimüügitasandil müüakse energiat väga suurtele tööstustarbijatele ja käitistele, kes jaotavad energia majapidamistele ja teistele väiksematele lõppkasutajatele. Jaemüügivõrgu pariteet esineb siis, kui päikeseenergiasüsteem (tavaliselt paigaldatud kasutaja hoone katusele) suudab toota energiat tasandatud tootmiskuludega, mis on väiksemad kui elektri jaemüügi kulud (sealhulgas kõik ülekande- ja jaotustasud, süsteemi kasumimarginaal ja maksud).
- (698) Komisjon analüüsis esmalt hulgimüügivõrgu pariteedi olukorda ja seejärel jaemüügivõrgu pariteedi olukorda.
- (699) *Hulgimüügivõrgu pariteet.* Meetmetevastased väitsid, et kui meetmed lõpetatakse, võivad suured päikeseenergiakäitised saavutada hulgimüügivõrgu pariteedi liidu kõige päikesepaistelisemates osades, näiteks Hispaanias. Ühe Solar Alliance for Europe'i liikme esitatud ärikava kohaselt suudaksid nad saavutada tasandatud tootmiskulud 3,8 senti/kWh Hispaanias Cadizi piirkonnas, kui nad saaksid mooduleid osta hinnaga 0,35 eurot/W. See isik uskus, et nad saaksid osta 2017. aasta alguses valmiva projekti jaoks mooduleid hinnaga 0,35 eurot/W Hiina esmatasandi tootjatelt suurtes kogustes, kui tollimakse ei oleks. Nad väitsid, et nii väikeste tasandatud tootmiskulude puhul ei saavuta päikeseenergia mitte ainult võrgupariteeti koos teiste tavapäraste energiaallikatega, vaid lähitulevikus ei ole teist sellist elektri tootmise meetodit, mis suudaks pakkuda konkurentsi. Kulueelis koos Lõuna-Euroopa riikide teiste varadega, st hea võrguühendus, stabiilne poliitika- ja majanduskeskkond ning tugev ja likviidne valuuta, annab neile ainulaadse võimaluse saada uuteks energiatootmise juhtettevõteteks Euroopas. Nende isikute sõnul ei lase meetmed sellel juhtuda.
- (700) Komisjon leidis, et Hispaania Cadizi piirkonnal on parim päikesekiirgus liidus (st kõige rohkem päikeselisi tunde aastas), mis suurendab energiatootmist mooduli kohta. Enamikus liidu piirkondades on palju vähem päikesekiirgust ja seda tuleb arvesse võtta, kui soovitakse samasugust hulgimüügivõrgu pariteeti saavutada ka teistes liikmesriikides, ehkki Ühendkuningriigi valitsus näib arvavat, et see hetk on peagi käes. Komisjon leidis samuti, et liikmesriigiti on hulgimüügi hinnad väga erinevad, mis tähendab, et hulgimüügivõrgu pariteedi saab saavutada eri hindade juures, olenevalt asjaomast liikmesriigist.
- (701) Seega jõudis komisjon seisukohale, et lähitulevikus ei saavutata liidus ulatuslikku hulgimüügivõrgu pariteeti, isegi kui meetmed ei kehtiks.

⁽¹⁰⁴⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2015-2019“, Solar Power Europe, lk 23.

⁽¹⁰⁵⁾ Tasandatud tootmiskulud on peamine parameeter elektritootmiseseadmega toodetud elektrikulu mõõtmisel. Selle arvutamisel võetakse arvesse kõiki süsteemi eeldatavaid kulusid selle eluea jooksul (sealhulgas ehitamine, rahastamine, kütus, hooldus, maksud, kindlustus ja soodustused), mis seejärel jagatakse süsteemi eeldatava toodetud võimsusega selle eluea jooksul (kWh). Kõik kulude ja tulude hinnangud kohandatakse inflatsiooniga ja diskonteeritakse, et võtta arvesse raha ajaväärtust.

- (702) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei nõustunud mitu isikut komisjoni järeldusega, et liidus ei suudeta ulatuslikku hulгимүүгивõrgu pariteeti lähitulevikus saavutada, isegi kui kaubandusmeetmed lõpevad. Need isikud osutasid Becquereli instituudi koostatud kuueleheküljelisele aruandele, milles analüüsiti hulгимүүгивõrgu pariteedi potentsiaali 11 liikmesriigis. Aruande koostamist rahastasid kolm isikut, kes on meetmete vastu.
- (703) Komisjon leidis, et teised allikad on Becquereli instituudist vähem optimistlikud tasandatud tootmiskulude taseme osas ja seetõttu ka päikeseenergia valdkonnas võrgupariteedi saavutamise ajakava suhtes Euroopas. Näiteks BNEFi üksikasjalikus aruandes ⁽¹⁰⁶⁾ prognoositakse palju suuremaid tasandatud tootmiskulusid selliste turgude jaoks nagu Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia ja Ühendkuningriik. Erinevused on esitatud järgmises tabelis:

Liikmesriik	BNEFi tasandatud tootmiskulud eurot/MWh ⁽¹⁾		Becquereli tasandatud tootmiskulud eurot/MWh	
	Väike	Suur	Väike	Suur
Prantsusmaa	58	105	34	53
Saksamaa	66	107	46	54
Itaalia	65	99	36	58
Ühendkuningriik	77	117	49	60

⁽¹⁾ Konverteeritud USA dollaritest määraga 0,94462.

- (704) Becquerel eeldas, et kapitalikulud on 0,726 eurot/W, ilma et eristataks liikmesriike. BNEF eeldas palju suuremaid kapitalikulusid ja tegi eristuse liikmesriigi kaupa: Prantsusmaa 0,99 eurot/W; Saksamaa 0,9–0,94 eurot/W, Itaalia 0,76–0,99 eurot/W ja Ühendkuningriik 0,9–0,94 eurot/W. Erinevust võib teataval määral selgitada asjaolu, et Becquerel prognoosis moodulihinna ilma meetmeteta. Kuid nii palju väiksemad kapitalikulud näivad ebatõenäolised, arvestades eriti seda, et BNEFi järgi on kapitalikulud liidus nagunii väiksemad kui teistes riikides, kus kaubanduse kaitsemeetmeid ei kohaldata, nt Türgi 1,04 eurot/W ja Araabia Ühendemiraadid 1,14 eurot/W.
- (705) Seega Becquereli ja BNEFi prognoosid lahknevad. Nad ei ole ühel nõul ajahetke suhtes, millal muutub energiat ainult võrku tootva päikeseelektrijaama ehitamine kindlalt odavamaks kui olemasoleva fossiilkütuseid kasutava elektrijaama käitamine. Prantsusmaal on Becquereli arvates see juba juhtunud, kuid Ühendkuningriigi ja Saksamaa puhul eeldab Becquerel, et see juhtub vastavalt 2018. ja 2020. aastal. BNEF eeldab siiski, et energiat ainult võrku tootvate päikeseelektrijaamade toodetud energia muutub kindlalt odavamaks kui fossiilkütuseid kasutavate elektrijaamade energia alles millalgi 2025. ja 2030. aasta vahel kõigi kolme liikmesriigi puhul ⁽¹⁰⁷⁾. Seega hakatakse BNEFi järgi suuri päikeseelektrijaamasid laialdasemalt kasutama enamikus liidu osades alles pärast 2025. aastat ⁽¹⁰⁸⁾.
- (706) Kokkuvõttes järeldatakse Becquereli aruandes: „Fotoelektriline energia muutub konkurentsivõimeliseks mitmel Euroopa suurimal turul 2019. aastaks ning enamikus Euroopa riikides [...] lähema viie aasta jooksul“. See tähendab, et enamik liikmesriike, sealhulgas Saksamaa, saavutab eeldatavasti võrgupariteedi üksnes juhul, kui meetmed aeguvad 2019. aastal, isegi kui vaidlusalusel juhul oleksid Becquereli aruande oletused ja järeldused sel ajal õiged.
- (707) Solar Power Europe esitas kaks Deutsche Banki aruannet, ⁽¹⁰⁹⁾ mis nende arvates vastanduvad komisjoni seisukohaga, et hulгимүүгивõrgu pariteeti lähitulevikus ei saavutata. Komisjon leidis, et need kaks aruannet osutavad tegelikult jaemүүгивõrgu pariteedile ja mitte hulгимүүгивõrgu pariteedile, mida kinnitab lisaks tekstile ka kõrge elektrihind, mida võrreldakse päikeseenergiatootmise tasandatud kuludega. Nagu selgitatakse kohe järgnevatel põhjendustes, siis komisjon ei eitanud, et jaemүүгивõrgu pariteet on liidu mõnes osas juba saavutatud.

⁽¹⁰⁶⁾ „H2 2016 EMEA LCOE Outlook“, oktoober 2016, lk 2.

⁽¹⁰⁷⁾ „New Energy Outlook 2016“, Bloomberg New Energy Finance, lk 28.

⁽¹⁰⁸⁾ Samas, lk 23, ja 2017. aasta Saksamaa ülevaade „Power Market Outlook“, 10. jaanuar 2017, lk 9.

⁽¹⁰⁹⁾ Deutsche Banki 2015. aasta ülevaade „Deutsche Bank's 2015 solar outlook: accelerating investment and cost competitiveness“, 13. jaanuar 2015, ja Deutsche Banki turu-uuring „Industry. Solar“, 27. veebruar 2015.

- (708) *Jaemüügivõrgu pariteet*. Meetmetevastased isikud märkisid veel, et katusele paigaldatavad päikeseenergiaseadmed on juba saavutanud jaemüügivõrgu pariteedi, st need on muutunud majanduslikult elujõuliseks ka ilma subsidiiumideta nendes liikmesriikides, kus elektri jaemüügihinnad on kõrged, nt Saksamaal. Üks isikutest tõi selle kinnituseks näite kaubanduskeskuse kohta. Keskusel on suur katuseala paigaldatavate päikesepaneelide jaoks ja see vajab energiat päevasel ajal, kui toimub keskuse põhitegevus. Seega langeb energianõudlus kokku päikeseenergia tootmise tipphetkega. Saksamaal on praegu ühe kilovatt-tunni hind ligikaudu 20 senti, samal ajal kui tasandatud tootmiskulud katusele paigaldatud päikeseenergiaseadmete puhul on ligikaudu 10 senti/kWh. Seega tekib paneelide paigaldamisega märkimisväärne kokkuhoid elektritasude puhul – eelkõige klientidele, kes kasutavad palju energiat päeval. Olukord ei olnud selline esialgse uurimise ajal, kui päikeseenergia tootmise puhul oli alati vaja toetusi maksta, et see oleks elujõuline. Olukorras, kus toetused ei ole enam olulised, mõjutab tarbija otsust paigaldada päikeseenergiasüsteem mooduli lõplik hind ja praegu meetmed tõstavad seda.
- (709) Komisjon uuris üksikasjalikumalt Saksamaa jaemüügivõrgu pariteeti, sest isikud on selle kohta uurimise käigus rohkelt märkusi teinud.
- (710) Vaja on teha vahet eri seadmetel: ühed on mõeldud omatarbimiseks ja teised toodavad elektrit võrku.
- (711) Komisjon oli nõus seisukohaga, et päikeseenergia võrgupariteedi saavutamine on väga oodatud areng, kuna seeläbi saab võidelda kliimamuutustega ja vähendada tarbijate elektriarvet. Komisjon leidis, et meetmete lõpetamine alandaks päikesepaneelide hinda ja seega suurendaks nende kohtade arvu, kus on võimalik saavutada jaemüügivõrgu pariteeti.
- (712) Samal ajal leidis komisjon, et läbivaatamisega seotud uurimisperioodil takistas investeeringuid ärihoonete ja kodutarbijate katustele paigaldatavatesse süsteemidesse, mis toodavad energiat omatarbimiseks, regulatiivne ebakindlus selle suhtes, kas need seadmed tuleks maksustada Saksamaa toetuskavade rahastamise eesmärgil või mitte – taastuvenergia lisatasuga. Pärast Saksamaa kavandatud regulatiivset muudatust eesmärgiga järgida liidu riigiabi õigusakti, peavad Saksamaal üksused, mis kasutavad oma taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrit omatarbimiseks, maksma maksu rohkem kui 2 senti kWh eest. Seega kui projekti tasandatud tootmiskulud on 10 senti/kWh, muudab selline maks toodetava elektri 20 % kallimaks ⁽¹¹⁰⁾.
- (713) Komisjon püüab regulatiivset ebakindlust tulevikus vähendada. Elektriturukorralduse ja taastuvenergia direktiivi ettepaneku kohaselt on taastuvenergia omatarbijatel õigus toodetud energiat oma tarbeks kasutada, ilma et nende suhtes kohaldataks ebaproportsionaalseid menetlusi ja tasusid, mis ei kajasta kulusid ⁽¹¹¹⁾. Turuteabearuannetes osutatakse ka asjaolule, et regulatiivsed muudatused mõjutavad nõudlust. Ühes Bloomberg New Energy Finance'i hiljuti avaldatud aruandes väidetakse: *Saksamaa ärihoonetest tarbijate ja kodutarbijate väikesemahuline fotoelektrisektor ei arenenud pärast seda, kui jõustusid [soodustariifide] igakuised vähendamised ja lisamaks omatarbimiselt* ⁽¹¹²⁾. Arvestades kõiki asjaolusid, näitab eespool kirjeldatud näide jaemüügivõrgu pariteedi kohta, et Saksamaal suudavad fotoelektrilised moodulid juba elektrit toota jaemüügihinnast tublisti väiksema hinnaga. Kui liidu õigusaktides saavutatakse vajalik regulatiivne kindlus, võib oodata, et kasvama hakkab nõudlus, mis ei tugine toetuskavadele. Nõudlus on tõenäoliselt tundlikum päikesepaneelide hinna taseme suhtes ja seega tõenäoliselt tundlikum ka meetmete suhtes.
- (714) Elektrit võrku tootvate seadmete puhul määravad nõudluse peamiselt toetuskavad, mida saab jätkuvalt kasutada ka ilma võistupakkumiste korraldamiseta 1 MW-st suuremate seadmete puhul. Praeguse toetustaseme juures on nõudlus pisut suurem, kui meetmed lõpetatakse. Samas on enamik liikmesriike eelarvelistel põhjustel vähendanud märkimisväärselt toetust, nii et kõnealune nõudlus väheneb meetmetest olenemata.

⁽¹¹⁰⁾ Hispaania kohaldab lisamaksu ka päikesepaneelide toodetud energia suhtes. Ehkki Hispaania lisamaksu üksikasjad on väga erinevad Saksamaa lisamaksu üksikasjadest, on neil mõlemal päikeseenergianõudlust vähendav mõju.

⁽¹¹¹⁾ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (uuesti sõnastatud); COM(2016) 767 final; artikli 21 lõike 1 punkt a.

⁽¹¹²⁾ „Q3 2016 European Policy Outlook“, Bloomberg New Energy Finance, 4. august 2016, lk 8.

- (715) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Solar Power Europe, et komisjon tegi valed järeldused regulatiivse ebakindluse ja taastuenergia lisatasu mõju kohta, tuginedes üksnes Saksamaa näitele. Komisjon kordas, et samasugused negatiivsed olud valitsevad paljudes liikmesriikides. Sama täheldas Solar Power Europe Hispaania puhul oma viimases ülevaates „Global Market Outlook for Solar Power 2016–2020“, väites, et Hispaania valitsus takistas omatarbeturu arenemist päikeseenergimaksu ja registreerimata tarbijate suhtes suurte trahvide kehtestamisega⁽¹¹³⁾ ja et Hispaania päikeseenergiaturu tulevik on sarnane mitme teise soodustariifidega turu – Belgia, Bulgaaria, Tšehhi Vabariigi ja Kreeka turu omale ning et päikeseenergiaturud Slovakkias ja Sloveenias on peaaegu täiesti lõpetanud tegevuse⁽¹¹⁴⁾. Solar Power Europe lisas, et isegi paljud arenenud turud, mis kasutavad katusele paigaldatavaid päikese paneele, on raskustes, kuna lähevad soodustariifidelt või netomõõtmist kasutavalt turult üle omatarbimiskavadele, seda vaatamata asjaolule, et päikeseenergiast saadav elekter on paljudel juhtudel odavam kui jaehinnaga elekter. Solar Power Europe leidis lisaks, et tõkked, mida kohaldatakse teatavates Euroopa riikides katusele paigaldatavate paneelide suhtes (maksud omatarbimisel, ülejäägi müügi tõkestamine või üksnes hulgimüügihinnaga müük) ning jätkuv arutelu täiendavate piirangute üle ei kutsu paljusid võimalikke ostjaid investeerima enda päikeseenergiastüsteemi⁽¹¹⁵⁾. Komisjon lükkas seega selle väite tagasi.

6.3.5. Järeldus meetmete mõju kohta nõudlusele

- (716) Pärast põhjalikke analüüse leidis komisjon, et seoses meetmete mõjuga nõudlusele on oluline eristada eri sektoreid ja eri nõudlusliike.
- (717) *Toetuskavadest tulenev nõudlus.* Kui toetuskavad on tehnoloogiaspetsiifilised, ei mõjuta meetmed nõudlust. Kui toetuskavad on tehnoloogianeutraalsed, vähendavad meetmed päikeseenergia võidu võimalusi võistupakkumistel. Kuid isegi nende võistupakkumiste puhul paneb komisjon tähele, et päikeseenergia on võitnud endale märkimisväärse turuosa, mis näitab, et isegi meetmete kehtimise korral on see valdkond suuteline konkureerima energiat ainult võrku tootvate projektidega.
- (718) *Hulgimüügi võrgu pariteet.* Hulgimüügi võrgu pariteeti on praegu ja lähiaastatel võimalik saavutada ideaalsetes asukohtades, kui üldse, isegi kui päikesepaneelide hinnad langevad tänu meetmete kehtivuse lõppemisele. Jällegi on meetmete lõppemise korral täiendav nõudlus eeldatavalt väike ja lisaks sõltub see asjaomase liikmesriigi hulgimüügihinna tasemest.
- (719) *Jaemüügi võrgu pariteet.* Jaemüügi võrgu pariteet on nüüdseks saavutatud liikmesriikides, näiteks Saksamaal, ärihoonete katusele paigaldatavate kallite jaemüügihindadega seadmete puhul, seda isegi siis, kui päike neis kohtades pidevalt ei paista. Peamised tegurid siinkohal on maksud, võrgutasud ja toetuskavade tasud. Komisjon kuulutas uued energiaturukorralduse eeskirjad välja 1. detsembril 2016⁽¹¹⁶⁾ ning 30. novembril 2016 tegi ettepaneku uute eeskirjade kohta üleminekuks tarbijakesksele keskkonnasõbralikule energiale⁽¹¹⁷⁾ – need on olulised sammud stabiilse ja majanduskasvusõbraliku keskkonna saavutamise suunas. Kui kaasseadusandjad võtavad komisjoni ettepaneku vastu, peaks suurenema nõudlus ärihoonete katusele paigaldatavate seadmete järele, mis kasutavad eeldatavasti osa energiast oma tarbeks. Sel juhul võib meetmete lõpetamine avaldada ärihoonete katusele paigaldatavatele süsteemidele palju olulisemat mõju, sest nõudlusel puudub piir selles mõttes, et osa toodangust peab saama toetust toetuskavadest, ning vastupidiselt hulgimüügi võrgu pariteedile puudub konkurents teiste energiaallikate poolt. Kodutarbijate seadmete puhul kulub jaemüügi võrgu pariteedi saavutamiseks kauem aega, sest nendele tuleb lisaks paigaldada kulukad enamikele omatarbijatele sobivad salvestusseadmed⁽¹¹⁸⁾.
- (720) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei nõustunud mitu isikut järeldusega, et meetmetel on vaid väike mõju moodulinõudlusele. Nad väitsid, et investeeringute tõuketegur on oodatav tulumäär, seega, mida madalam on fotoelektrilise mooduli hind, seda suurem on investeeringutasuvus ja tulu tõenäosus.

⁽¹¹³⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, lk 25.

⁽¹¹⁴⁾ Samas, lk 26.

⁽¹¹⁵⁾ Samas, lk 23.

⁽¹¹⁶⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-publishes-new-market-design-rules-proposal>

⁽¹¹⁷⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

⁽¹¹⁸⁾ Keskmise kodutarbija on suurema osa päevast kodust ära, seega ei suuda ta ilma salvestusseadmeteta tarbida suuremat osa katusele paigaldatud süsteemi toodetud elektrist.

- (721) Komisjon tuletas meelde, et on alati olnud seisukohal, et hind mõjutab nõudlust. Sellele vaatamata avaldavad komisjoni arvates muud tegurid praegu palju suuremat mõju nõudlusele kui suhteliselt väike moodulihinna tõus, mille on põhjustanud minimaalne impordihind. Nendeks teguriteks on ühelt poolt regulatiivne ebakindlus, kuid teiselt poolt riikide tahtlik tegevus, mille raames kontrollitakse päikeseenergia kasutamise määra. See tegevus hõlmab paigaldamise üldiste aastaeesmärkide kehtestamist, võistupakkumiste korraldamist tootmisvõimsuse jaoks ning omatarbimise maksustamist.
- (722) Komisjon tunnistas ka, et mõnel juhul, näiteks tehnoloogianeutraalsete võistupakkumiste korral, on minimaalsel impordihinnal palju olulisem mõju päikeseenergia nõudlusele. Samal ajal pani komisjon tähele, et kui minimaalne impordihind ei kõrvaldaks dumpingu mõju, oleks päikeseenergial ebaõiglane konkurentsieelis teiste taastuvate energiaallikate ees. Samuti täheldas komisjon, et päikeseenergia oli suhteliselt edukas tehnoloogianeutraalsetel võistupakkumistel ka siis, kui minimaalse impordihinna abil taastatakse võrdsed võimalused kõigile.
- (723) Viimaseks leidis komisjon täiendavaid tõendeid selle kohta, et riigid võivad võtta lähitulevikus täiendavaid meetmeid päikeseenergia kasutamise kontrollimiseks, näiteks kehtestada päikeseenergiaseadmete suhtes võrgukasutustariifid, mis kajastavad kulusid paremini. Bloomberg New Energy Finance eeldas, et *paljud Euroopa seadusandjad reageerivad vähenevatele päikeseenergiaga seotud kuludele alates 2018. aastast sellega, et kehtestavad päikesepaneelide kasutajatele kindla võrguühendustasu, nii et nad saavad päikeseenergiat ostes kokku hoida üksnes elektrihinna muutuva osa arvelt, Aluseks on võetud hinnangud iga riigi võrgu kulustruktuurile. Nii viisi vähenevad välditavad elektrikulud ligikaudu 30 % elektri hinnast enamikus ELi liikmesriikides*. Samuti lisati, et kui seda ei juhtu, võivad ehitusmahud olla suuremad, kuid võrgukulud jäävad rahastamata ⁽¹¹⁹⁾.
- (724) Seega lükati need väited tagasi ja komisjon jäi seisukohale, et meetmetel on vaid väga piiratud mõju päikeseenergia nõudlusele Euroopas.

6.4. Muud väited

- (725) Enamik meetmetevastaseid isikuid väitsid, et meetmetel on negatiivne mõju kliimamuutusalaste eesmärkide saavutamisele. Seda väidet toetasid ka viis keskkonnaküsimustega tegelevat vabaihendust. Need isikud kordasid, et liit ja liikmesriigid on võtnud mitme otsuse ja kokkuleppega – hiljuti Pariisi kliimakokkuleppega – kohustuse vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja ära hoida kliimamuutusi. Liit on kehtestanud õiguslikult siduva eesmärgi suurendada taastuvatest energiaallikatest pärit energia osa lõpptarbimises 20 %-ni ⁽¹²⁰⁾. Komisjon on kehtestanud poliitikaraamistiku 27 % eesmärgi saavutamiseks aastaks 2030. Need uued julged eesmärgid võeti vastu 2014. aastal pärast lõplike meetmete kehtestamist. ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe kliimamuutuste vastu võitlemiseks, mis on esimene üldine õiguslikult siduv üleilmne kliimakokkulepe, ratifitseeris Euroopa Liit 2016. aasta oktoobris pärast seda, kui Euroopa Parlament oli ülekaaluka hääletamusega selle poolt hääletanud. Selle jõupingutuse peamine eesmärk on minna üle vähese CO₂-heitega energiaallikate pakkumisele ning päikeseenergia on endiselt üks kõige paljutootavam energiaallikas kliimaeesmärkide täitmiseks.
- (726) Meetmetevastased isikud märkisid, et meetmed muudavad kliimaeesmärkide saavutamise raskemaks, aeglustades päikeseenergia kasutuselevõtmist. Nad väitsid, et päikeseenergia maailmaturuhindade taastamine puhul võimaldaks liidul oma energiatootmises kiiremini CO₂-heidet vähendada. Samuti märkisid nad, et liidu kliima- ja kaubanduspoliitika vahel esineb ebakõla. Kui kliimapolitikaga edendatakse ja toetatakse taastuvaid energiaallikaid, siis kaubanduspoliitika tõstab nende hinda ja mõjutab nende kättesaadavust.
- (727) Komisjon nõustus, et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe ratifitseerimine on väga oluline teetähis ülemaailmse koostöö kindlustamisel eesmärgiga vähendada kliimamuutusi. Päikeseenergia on üks peamistest energiaallikatest kliimaeesmärkide saavutamiseks. Samal ajal leidis komisjon, et liidu nõudlust päikeseenergiaseadmete järele mõjutavad meetmed järgmisel kahel-kolmel aastal vaid piiratud ulatuses (vt põhjendus 6.3). See muutub alles siis, kui jaemüügivõrgu pariteet saab oluliseks nõudluse allikaks. Seega ei aita meetmete lõpetamine praeguses etapis keskkonnanäesmärkide saavutamisele palju kaasa.

⁽¹¹⁹⁾ „New Energy Outlook 2016“, Bloomberg New Energy Finance, lk 17.

⁽¹²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

- (728) EU ProSun esitas veel mitu tähelepanekut avalikus kirjas, milles ta vastas vabaihenduste seisukohale lõpetada meetmed keskkonnapõhjustel. EU ProSun lisas, et kui võetakse omaks kogu päikeseenergia tarneahela perspektiiv, väheneb tunduvalt liidus toodetavate päikesepaneelide CO₂-jalajalg. Liidus toodetud mooduleid ei pea kaugetesse kohtadesse transportima. Liidu tootmisstandardite ja keskkonnanõuete tõttu ühelt poolt ja kõrgemate energiakulude tõttu teiselt poolt on ELi päikeseenergiatööstus võrreldes Hiina tootjatega oma energiatarbimist süstemaatiliselt vähendanud. See on eriti oluline, arvestades, et fotoelektriliste moodulite ja nende tooraine tootmine on energiamahukas. EU ProSun märkis veel, et esineb teatav vastuolu asjaolu vahel, et osa vabaihendusi allkirjastavad kirja, milles kutsutakse üles meetmeid lõpetama liidu huvidest lähtudes – st isegi kui avastatakse ebaausad kaubandustavad –, ning hiljutise avalduse vahel, mille esitas üks nende juhtidest ja milles kutsuti üles aktiivsemalt tegutsema, et tagada õiglane ja keskkonnasäästlik kaubandus.
- (729) Komisjon järeldas, et meetmetel on vaid piiratud mõju liidu lühiajaliste kliimaeesmärkide saavutamisele.
- (730) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei nõustunud mitu isikut avaldusega, et imporditud fotoelektrilistel toodetel on suurem CO₂-jalajalg kui liidus toodetud moodulitel. Need isikud väitsid, et polükristallilise räni ja pooljuhtplaatide tootmise osakaal energianõudluses on kõige suurem, mistõttu on polükristallilise räni ja pooljuhtplaatide päritolu kõige olulisem. Need isikud tõid esile asjaolu, et elektritootmisel on liikmesriikide CO₂-jalajalg teistsugune. Kuna moodulite ja nende tooraine tootmine on energiamahukas, on oluline, millises liikmesriigis moodulid ja selle komponendid toodetakse.
- (731) Komisjon ei saanud neid väiteid põhjalikult analüüsida, sest pärast järelduste teatavaks tegemist oli selleks vähe aega. Komisjon selgitas, et oli vaid korranud EU ProSuni avaldatutega ole ise kunagi väitnud, et imporditud fotoelektrilistel toodete CO₂-jalajalg on suurem. Pigem kordas komisjon peamist järeldust, et meetmetel on seni vaid väga piiratud mõju päikeseenergianõudlusele, seda olenemata liidu ja Hiina moodulite CO₂-jalajälje suurusest. Seega tegi komisjon järelduse, et meetmetel ei ole olulist mõju liidu keskkonnanäesmärkide saavutamisele.
- (732) Osa meetmete lõpetamist pooldavatest isikutest väitis, et liidus ei ole piisavat tootmisvõimsust liidu moodulinõudluse rahuldamiseks ning et meetmed on liidu elemendi- ja moodulitootmisvõimsuse märkimisväärse suurendamise jaoks ebatoetusad. Asjaomaste huvitatud isikute hinnangul oli liidu nõudlus väiksem kui 8 GW ning liidu moodulite tootmine väiksem kui 4 GW. See tähendab väidetavalt seda, et vähemalt pooled moodulid tuleb igal juhul importida. Need isikud tunnistasid, et Euroopa Komisjoni esialgses määruuses väljendatud ootused, et „keskpikas perspektiivis on mõistlik eeldada, et liidu tootmisharu suurendab nõudluse katmiseks oma tootmisvõimsust, mis võimaldab sel saavutada mastaabisäästu, mis annab omakorda võimaluse langetada hinda“, ei täitunud.
- (733) Komisjon leidis, et isegi kui moodulite tootmine liidus on väiksem liidu nõudlusest, ei ole liidus kunagi esinenud moodulite puudust. Hinnakohustus/miinimumhind võimaldas importida Hiinast õiglase hindadega. Ajal, kui ülejäänud maailmast pärit import kasvas pisut, suutis liidu tootmisharu suurendada oma turuosa liidus 25 %-lt 35 %-le 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel. Seega võimaldasid meetmed liidu tootmisharul tootmist ja müüki võrreldes liidu turu suurusega suurendada ja katta suurema osa nõudlusest. Nagu punktis 6.3.2 märgitud, vähenes liidu tootmine oluliselt toetuskaude vähendamise tõttu, mis muutis liidu tootmisharu kasvamise palju raskemaks. Vaatamata sellele suutis liidu tootmisharu veelgi konsolideeruda ja kulused märkimisväärselt vähendada. Lisaks on liidus oluline moodulitootmisvõimsuse varu, mida võib nõudluse suurenemise korral uuesti kasutama hakata. Seega leidis komisjon, et meetmed ei põhjusta moodulite tarnimise puudust liidu turul ning need on toetusad liidu tootmise laiendamisel võrreldes liidu turu suurusega.
- (734) Meetmetevastased isikud märkisid, et moodulitootmisvõimsus väljaspool Hiinat suureneb väga kiiresti. Nad viitasid mitmele turuteabearuandele, mille kohaselt on tootmise koguvõimsus teistes Aasia riikides kasvanud väga

kiiresti; see ulatus 2015. aastal 7 GW-ni ja 2016. aastaks prognoositakse kasvu 10 GW-ni. Seda on väidetavalt rohkem kui liidu nõudlus, mida asjaomased isikud hindavad ligikaudu 8 GW-le. Olulise osa uuest tootmisvõimsusest on üles seadnud Hiina äriühingud. Samuti loobusid mitmed suured Hiina äriühingud hinnakohustusest vabatahtlikult, et nad saaksid varustada liidu turgu väljastpoolt HRVd. Asjaomased isikud kinnitasid, et selle tulemusena võidakse kolmandatest riikidest eksportida liitu üha suuremas koguses odavaid mooduleid, isegi kui meetmed jäävad kehtima. Seetõttu olid meetmetevastased isikud seisukohal, et alusmääruses väljendatud komisjoni ootused, et kolmandad riigid ei suuna oma eksporti suures mahus liidu turule, ⁽¹²¹⁾ ei täitunud.

- (735) Komisjoni uurimise käigus selgus, et HRVst liitu tarnitava impordi turuosa vähenes 66 %-lt 2012. aastal 41 %-le läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, samas kui ülejäänud maailmast (peamiselt Taiwanist, Malaisiast, Koreast ja Singapurist), välja arvatud HRV, liitu tarnitud impordi turuosa suurenes 9 %-lt 25 %-le. Liidu tootjate turuosa liidus kasvas 25 %-lt 2012. aastal 35 %-le läbivaatamisega seotud uurimisperioodil. Seega ei takistanud kolmandatest riikidest pärit import liidu tootmisharul taastada olulist turuosa liidus.
- (736) Komisjon leidis ka, et ehkki moodulitootmisvõimsus Kagu-Aasias kasvab kiiresti, moodustab see Hiina tootmisvõimsusest väikese osa ⁽¹²²⁾. Kagu-Aasia tehased müüvad suurtes kogustes mooduleid ka USA turule ja teistesse riikidesse, kes kehtestasid Hiina moodulite suhtes kaubandusmeetmed, näiteks India ja Kanada. Kagu-Aasia päikeseenergiaseadmete tootmine prognooside kohaselt kasvab, mis tähendab, et eeldatavalt müüakse osa moodulitest selles piirkonnas. Seetõttu järeldas komisjon, et moodulitootmisvõimsus Kagu-Aasias on ebapiisav, et rahuldada märkimisväärset osa liidu nõudlusest ja muuta meetmed ebatõhusaks. Igal juhul on meetmete eesmärk tagada, et fotoelektriliste moodulite ja elementide import HRVst toimub õiglase ja subsideerimata hindadega, ning asjaolu, et liidu tootmisharule võib teistest riikidest tulla konkurente, ei muuda meetmeid ebatõhusaks.
- (737) Üks isik märkis, et turuosade muutumine näitab, et meetmetest said peamiselt kasu kolmandate riikide importijad. Asjaomane isik väitis, et olukord on sarnane Farmed Atlantic Salmoni juhtumiga, ⁽¹²³⁾ kus komisjon lõpetas meetmed, sest nende tõttu toimuks rikkuse netoväljavool liidust olulisel määral ning rikkuse ülekandumine kolmandate riikide tarnijatele ületaks tublisti meetmetest tulenevat igasugust kasu, mida liidu tootmisharu võiks saada.
- (738) Nagu märgitud eespool, suutis liidu tootmisharu suurendada oma turuosa liidus 25 %-lt 35 %-le 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel. See tähendab, et kolmandad riigid ei võtnud üle enamikku turuosast, mis varem oli Hiina tootjate käes. Lisaks leidis komisjon, et liidu tootmisharu olukord Farmed Atlantic Salmoni juhtumil puhul oli täiesti teistsugune ehk liidu tootmisharu turuosa oli siis palju väiksem ja kasvas vähe: 2,7 %-lt 1998. aastal 4,3 %-le 2001. aastal. Sel juhul oli liidu tootmisharu väga väike turuosa üks peamistest põhjustest, miks meetmete kehtestamine tooks kaasa rikkuse märkimisväärse netoväljavoolu ühendusest, kuna turg kohandub kõrgemate hindadega ⁽¹²⁴⁾. Kõnealusel juhul tõid meetmed liidu tootmisharule olulist kasu. Seetõttu ei saa Farmed Atlantic Salmoni juhtumit kasutada pretsedendina.
- (739) Meetmetevastaste isikute sõnul ei ole liidu tootjad teada andnud ühestki usutavast kavastusest oma tootmisvõimsust suurendada. Seevastu teatas suurim liidu tootja SolarWorld hiljuti mitmesaja ajutise töötaja koondamisest oma üksustes Euroopas ning originaalseadme tootmise lepingute sõlmimisest päikesepaneelide tootmiseks Tais. Meetmetevastased isikud väitsid, et see on veel üks tõend selle kohta, et edukas fotoelektriliste moodulite tootmine saab toimuda ainult suurtes, näiteks Aasias asuvates tootmisrajatistes.

⁽¹²¹⁾ Algse määruse põhjendus 749.

⁽¹²²⁾ Bloomberg New Energy Finance (BNEF), „Solar manufacturer capacity league table“; vaadatud 28.10.2016.

⁽¹²³⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 930/2003 (ELT L 133, 29.5.2003, lk 1), põhjendus 224.

⁽¹²⁴⁾ Samas.

- (740) SolarWorld vastas, et sõlmis ajutised originaalseadme tootmise lepingud selleks, et katta üleilmse nõudluse järsku suurenemist 2015. aasta lõpus ja 2016. aasta esimeses pooles. SolarWorld väitis, et ebakindlus käimasoleva uurimise tulemuse suhtes tõi kaasa kõrgemad intressimäärad tema kapitaliinvesteeringutele, mida finantsinvestorid nõudsid. Seepärast oli majanduslikult mõistlik lükata edasi tootmisvõimsuse kapitalimahukas laiendamine kuni kõnealuse uurimise lõpuni ning ajutiselt kasutada selle asemel lepinguliste tootjate olemasolevat tootmisvõimsust. SolarWorld juhtis ka tähelepanu sellele, et kõik nende väljaspool liitu asuva originaalseadme tootmise partneri toodetud moodulid tarniti väljapoole liitu.
- (741) Turuteave kinnitab, et 2016. aasta esimene pool oli tõusuperiood ning 2016. aasta teisel poolel on nõudlus olnud vähene ja moodulite ülepakkumise tõttu on hinnad langenud ⁽¹²⁵⁾. Seda arvestades võib SolarWorldi otsust koondada ajutine personal pidada raskeks, kuid tululokorra seisukohalt põhjendatuks. SolarWorld vähendas samuti lepinguliste tootjate tootmismahu nii palju, kui seda sai lepingute raames teha.
- (742) Seetõttu leidis komisjon, et arvestades ebakindlust ja hiljutist üleilmset tõusu- ja langusperioodi, oli liidu tootjate otsus lükata tootmisvõimsuse laiendamine edasi ja selle asemel toetuda lepinguliste tootjate olemasolevale tootmisvõimsusele majanduslikult õigustatud ega näita, et tootmine liidus on muutunud jätkusuutmatuks.

6.5. Järeldus liidu huvide kohta

- (743) Konkureerivaid huvisid kaaludes analüüsis komisjon, kas negatiivne mõju sõltumatutele importijatele, varustavale tööstusele ja järeltööstusele ning eespool analüüsitud muud mõjurid oleksid ebaproportsionaalsed, kui neid võrrelda positiivse mõjuga, mis avaldub vaatlusalust toodet tootvate liidu tootjate suhtes. Alusmääruse artikli 31 lõike 1 kolmanda lause kohaselt pöörati erilist tähelepanu vajadusele kõrvaldada kahjuliku subsidieerimise moonutav mõju kaubandusele ja taastada tõhus konkurents.
- (744) Peamine kaalutus oli hinnata meetmete jätkamise tõenäolist mõju fotoelektriliste moodulite edasisele nõudlusele liidus. Kui meetmed peaksid nõudlust oluliselt vähendama, võib väita, et liidu suhteliselt väikese tootmisharu kaitsmine võib ebaproportsionaalselt mõjutada oluliselt suuremat järeltööstust ja varustavat tööstust. Kuid, nagu on järeldatud põhjenduses 724, oli meetmetel fotoelektriliste moodulite nõudlusele liidus vaid piiratud mõju. See olukord tõenäoliselt ei muutu enne, kui liikmesriigid võtavad vastu ja rakendavad uue taastuenergiadirektiivi. Selle järelduse kontekstis vaadati töökohtade avalduvat mõju käsitleva väite paikapidavust. Kuna meetmete lõpetamine võib aidata luua uusi töökohti, seab see ka vahetult ohtu olemasolevatele töökohtadele liidu päikeseelementide ja moodulite tööstuses (ligikaudu 8 000 töökohta). Seega ei ole kohane üksnes arvude alusel võrrelda liidu tootmisharu praegu olemas olevaid töökohti töökohtadega järeltööstuses (ligikaudu 50 000) või varustavas tööstuses (ligikaudu 5 000–10 000).
- (745) Asjaolu tõttu, et taastuenergia toetamise poliitikat tuli pärast liidu uute riigiabieskirjade jõustumist muuta ning tõenäoliselt muudetakse seda veelgi pärast seda, kui kaasseadusandjad võtavad vastu komisjoni ettepaneku uue taastuenergiadirektiivi kohta, ei ole pikemaks ajaks kui 18 kuuks võimalik kujundada seisukohta liidu huvide kohta. Mõned järeldused võimaldavad oletada, et meetmetel võib edaspidi olla suurem mõju nõudlusele, kui üleminek taastuenergia toetamise poliitikale lõpeb, omatarbimise maksustamine selgineb ning suuremas osas Euroopast ja teatavate tarbijarühmade puhul saavutatakse võrgupariteet. Nagu on märgitud põhjendustes 709 ja 719, on uued energiaturueeskirjad, mille komisjon esitas 1. detsembril 2016, ⁽¹²⁶⁾ ja uued eeskirjad tarbijakesksele puhtale energiale ülemineku kohta, mille komisjon esitas 30. novembril 2016, ⁽¹²⁷⁾ oluline samm edasi stabiilse ja majanduskasvu soodustava keskkonna loomisel. Komisjon otsustas seetõttu meetmeid pikendada mitte rohkem kui 18 kuuks.

⁽¹²⁵⁾ „Q4 2016 Global Market Outlook, Preparing for a tough year ahead“, Bloomberg New Energy Finance, 30. november 2016, ja „Q3 2016 PV Market Outlook, Solar power – not everyone needs it right now“, Bloomberg New Energy Finance, 1. september 2016.

⁽¹²⁶⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-publishes-new-market-design-rules-proposal>

⁽¹²⁷⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

- (746) Pärast täiendavate järelduste avalikustamist, nagu on osutatud põhjenduses 33, sai komisjon kolm eri märkustekogumit. Üldjoontes võib öelda, et ELi tootjad palusid komisjonil säilitada algne 24 kuu pikkune tähtaeg ja väitsid, et juba avalikustatud ettepanek vähendada tavapärasest aega viielt aastalt kahele aastale on juba kahjustanud huvide õiglast tasakaalu. Mõned järeltööstust ja varustavat tööstust esindavad huvitatud isikud väljendasid heameelt selle üle, et kestust vähendatakse 18 kuule, samal ajal kui teised pooldasid üldse meetmete lõpetamist. Hiina valitsus avaldas kahetsust, et komisjon kavatab meetmed säilitada isegi 18 kuuks. Nagu mõned järeltööstust ja varustavat tööstust esindavad huvitatud isikud, kritiseeris ka valitsus asjaolu, et rakendusakti eelnõu tekstis ei ole märgitud, et pärast seda meetmed kohe lõpetatakse.

Komisjoni tähelepanekute järgi võivad meetmed avaldada tulevikus suuremat mõju nõudlusele, kui üleminek taastuvenergia toetamise poliitikale lõpeb, omatarbimise maksustamine muutub selgemaks ja suuremas osas Euroopast saavutatakse võrgupariteet. See õigustab meetmete erandkorras pikendamist üksnes 18 kuuks, pärast mida peaksid need kaotama kehtivuse kooskõlas alusmääruse kohaldatavate eeskirjadega. Komisjon leidis, et kui tasakaalustada meetmete negatiivset mõju järeltööstusele, varustavale tööstusele ja tarbijatele selle kasuga, mida liidu tööstusharu meetmetest saab, on 18 kuud praegu kättesaadavate tõendite alusel konkureerivate huvide seisukohast sobiv kompromisslahendus.

- (747) Sõltumatute importijate huvimid kaaludes oli komisjon ka vastamisi kaebustega importijatele seatud suure halduskoormuse kohta, samas kui liidu tootjad kurtsid praegu esineva kõrvalehoidmise üle. Neid küsimusi saab analüüsida vahepealse läbivaatamise käigus, mis käsitleb meetmete vormi. Lõpuks on komisjon teada saanud, et minimaalse impordihinna mehhanism ei järginud päikeseenergiatööstuse järsku õppimiskõvera⁽¹²⁸⁾. Seega võib praegune kohandusmehhanism olla jätnud Euroopa tarbijad ilma üleilmsest tõhususe kasvust ning see võib tingida vajaduse vaadata see küsimus uuesti läbi. Seda võib käsitleda vahepealse läbivaatamise ajal seoses kohandusmehhanismiga, mida saab seostada muu meetmevormiga.
- (748) Kokkuvõttes järeldas komisjon, et meetmete lõpetamiseks liidu huvidest lähtudes ei ole mõjuvaid põhjuseid. Samas jõuti järeldusele, et kohane oleks korraldada ametlik läbivaatamine põhjenduses 747 kindlaks määratud teemadel.

7. OSALISE VAHEPEALSE LÄBIVAATAMISEGA SEOTUD UURIMINE, MIS PIIRDUB ANALÜÜSIGA, KAS PRAEGU ELEMENTIDE SUHTES KEHTIVATE MEETMETE JÄTKUV KOHALDAMINE ON LIIDU HUVIDES VÕI MITTE

7.1. Sissejuhatavad märkused

- (749) Nagu kirjeldatud põhjenduses 8, algatas komisjon omal algatusel osalise vahepealse läbivaatamise uurimise (edaspidi „vahepealne läbivaatamine“), mis piirdus analüüsiga, kas elementide suhtes kehtivate meetmete edasine kohaldamine on liidu huvides või mitte.
- (750) Läbivaatamist alustati seetõttu, et leidis esialgseid tõendeid selle kohta, et esialgsete meetmete kehtestamise aluseks olevad tingimused olid muutunud. Eelkõige oli märkimisväärne arv elementitootjaid tootmise lõpetanud pärast liidu tootmisharu restruktureerimist ja konsolideerimist. Näis, et põhiosa allesjäänud elementitootmisvõimsusest liidus oli enamasti mõeldud kasutamiseks moodulite tootmisel. Sellest tulenevalt oli liidu tootmisharu elementide müük sõltumatutele kasutajatele koguliselt väga väike, samas sõltusid vertikaalselt integreerimata moodulitootjad elementidest, mida tarniti väljastpoolt liitu. Seetõttu pidas komisjon mõistlikuks analüüsida, kas elementide suhtes kohaldatavate meetmete jätkumine on endiselt liidu huvides.

⁽¹²⁸⁾ Mitmete allikate järgi saavutab päikeseenergiatööstus 21 % õppimiskõvera. See tähendab, et kui päikeseenergia tootmise võimsus kahekordistub, väheneb fotoelektriliste moodulite tootmise kulu 21 %. 2013. aastal oli üleilmne kumulatiivne päikeseenergia tootmise võimsus ligikaudu 130 GW, mis eeldatavasti jõuab 290 GW-ni 2016. aasta lõpus, mis tähendab, et see on praeguseks kahekordistunud ja et moodulite tootmise kulud on vähenenud 21 %.

7.2. Liidu elemenditootjate huvid

- (751) Komisjonile on teada liidu 12 elemenditootjat. Liidu tootmisharu esindas ühendus EU ProSun, kes on kehtivate tasakaalustusmeetmete aegumise läbivaatamise juhtumis taotleja. EU ProSun esindas liidu nelja elemenditootjat. Veel kaks elemenditootjat toetasid kindlalt EU ProSuni seisukohta. EU ProSun esindas ka äriühingut SolarWorld kui varustava tööstuse pooljuhtplaaditootjat ja veel ühte liidu pooljuhtplaaditootjat.
- (752) Esialgse uurimise käigus leidis komisjon, et Hiina subsideeritud hinnaga päikeseelementide ja moodulite massiline sissevool liitu on osaliselt põhjustanud paljude liidu elemenditootjate pankroti. Meetmete kehtestamine andis liidu tootjatele võimaluse taastuda, konsolideeruda ja elemenditootmist stabiliseerida. Eelkõige sai edasi kasutada liidu ühe suurima elemenditootja, Bosch Solar Energy tootmisvahendeid ja töötajaid, kuna need võttis 2014. aastal üle SolarWorld.
- (753) Kui elementide suhtes kohaldatavad meetmed lõpetatakse, korduks Hiina subsideeritud hinnaga elementide eksport suures mahus ja põhjustaks liidu tootmisharule olulist kahju, millel on väga halvad tagajärjed liidu elemenditööstusele. Ära jääksid suured kapitaliinvesteeringud keerukatesse elemenditootmisseadmetesse. Kõrge kvalifikatsiooniga töötajatest võib kuni 1 700 töö kaotada. Samuti teavitasid mõned liidu äriühingud komisjoni oma kavatsusest taastada ligikaudu 300 MW tootmisvõimsust, kui meetmeid kohaldatakse jätkuvalt.
- (754) Liidu elementide tootmisharu allakäik avaldaks negatiivset mõju ka teadus- ja arendustegevusele liidus. Elemendid on moodulite põhikomponendid ning suur osa teadus- ja arendustegevusest päikeseenergiatootmise väärtusahelas keskendub elementidele. Kui elementide suhtes kohaldatavad meetmed lõpetatakse, aeglustuks investeerimine Euroopa teadus- ja arendustegevusse ning seni kogutud oskusteave muutuks kasutuks või tuleks see üle kanda kolmandatesse riikidesse. Seetõttu on oht, et kui elemendid meetmete kohaldamisalast välja jäetakse, muutuks liidu moodulitootmine imporditud elementidest sõltuvaks.
- (755) Elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamine võib samuti kahjustada moodulite suhtes kohaldatavaid meetmeid. See võimaldaks Hiina tootjatel eksportida elemente ebaõiglase hinnaga ning monteeri need mooduliteks kas oma tütarettevõtete või liidus asuvate lepinguliste tootjate kaudu. Moodulite montaažiliine on võimalik üles seada suhteliselt kiiresti, mida tunnistab moodulitootmisvõimsuse kiire kasv Kagu-Aasias (vt põhjendus 734). EU ProSun väitis, et selline stsenaarium leidis aset Ameerika Ühendriikides 2012. ja 2014. aasta vahel, kui moodulite suhtes kohaldatavad meetmed ei kehtinud enam. Olukord muutus alles siis, kui esialgsesse toote määratlusse lisati ka elemendid.
- (756) Seega on elementide suhtes kohaldatavate meetmete jätkamine selgelt liidu elemenditootjate huvides ning võib tuua ka mõningast kasu liidu moodulitootjatele.
- (757) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas äriühing Jabil komisjoni järelduse, et elementide suhtes kehtestatud meetmete lõpetamine võimaldaks Hiina tootjatel eksportida elemente ebaõiglase hinnaga ja monteeri neid moodulitesse kas oma tütarettevõtete või liidus asuvate lepinguliste tootjate kaudu. Vastuseks Jabili väitele tuletas komisjon meelde, et tegi kindlaks dumpingu ja kahju tekitamise jätkumise tõenäosuse, kui meetmed lõpetatakse. Komisjon selgitas samuti, et sellistel lepingulistel tootjatel nagu Jabil on oluliselt teistsugune ärimudel ja kulustruktuur kui liidu ülejäänud tootmisharul. Eelkõige on nende üldkulud palju väiksemad, sest nad ei vastuta samamoodi oma toote müügi, turunduse ning teadus- ja arendustegevuse eest, nagu on selgitatud põhjendustes 513 ja 563. Seega kui komisjon lõpetaks liidu moodulitootjate huvides elementide suhtes kohaldatavad meetmed, ei saaks miski takistada liidus asuval lepingulisel tootjal monteerimast mooduleid, kasutades Hiina dumpinguhinnaga elemente. Tegelikult ei ole lepingulised tootjad isegi kohustatud teadma elemendi tõelist hinda, kuna nende tavalise ärimudeli puhul maksab töötlemistasu teine äriühing, kes tagab tootmise sisendid ja võtab täieliku vastutuse toodangu müügi eest. Seega jäi komisjon seisukohale, et elementide suhtes kehtivate meetmete lõpetamisel tekiks ebaõiglased hinnad moodulitele, mida seotud äriühingud või lepingulised tootja saaksid liidus kokku panna Hiina dumpinguhinnaga elementidest.

- (758) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Solar Power Europe, et HRVst pärit elementide impordi ja liidus valmistatud elementide müügi vahel puudub põhjuslik seos; nende arvates on liidu tootmisharu vastamisi konkurentidega kolmandatest riikidest. Sama isik väitis, et meetmed ei kaitsenud investeeringuid elemenditööstuses ja et elemente valmistavaid töötajaid ei ohusta koondamine, kui meetmed aeguks. See isik väitis samuti, et elementide tootmisharusisest turgu ei mõjuta Hiina elementide import.
- (759) Komisjon tegi täiendava analüüsi mõju kohta, mida avaldab kolmandatest riikidest pärit elementide müük, nagu on selgitatud põhjenduses 579, ja kordas, et kolmandate riikide müük ei põhjusta kahju. Komisjon analüüsis täiendavalt meetmete mõju investeeringutele liidu elemenditööstuses, nagu on selgitatud põhjenduses 571, ja kordas, et meetmel on investeeringutele positiivne mõju. Lisaks leidis komisjon, et Hiina impordil on mõju liidu elementide tootmisharusisesele turule, nagu on selgitatud põhjenduses 508. Arvestades liidu elemenditööstuse praegust väikest kasumlikkust, jäi komisjon seisukohale, et liidu elemendivalmistajaid ähvardab oht oma töökoht kaotada, kui meetmel lastakse aeguda.

7.3. Sõltumatute elemenditootjate huvid

- (760) Ükski sõltumatu elementide importija, kes tegutses läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, ei andnud endast teada. Elemente impordivad kas liidu moodulitootjad või Hiina tootjatega seotud importijad.

7.4. Järeltööstuse huvid – moodulitootjad

- (761) Seitse Euroopa moodulitootjat andis endast teada ja palus elemendid meetmete kohaldamisalast välja jätta. Osa neist äriühingutest toetab EU ProSumi seisukohta, et meetmed peaksid moodulite suhtes jätkuvalt kehtima. Osad varustava tööstuse ja järeltööstuse äriühingud esitasid meetmetevastaseid avaldusi, eelkõige elementide suhtes kohaldatavate meetmete vastu; ent enamik varustava tööstuse ja järeltööstuse äriühingutest keskendusid moodulite suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamise põhjustele ja mõjule.
- (762) Elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamist soovivad äriühingud juhtisid tähelepanu asjaolule, et vertikaalselt integreeritud äriühingud kasutavad peaaegu kõiki liidus toodetud elemente oma tarbeks. Sel põhjusel sõltuvad vertikaalselt integreerimata moodulitootjad, kes valmistavad üle 65 % liidu moodulitoodangust, elementide impordist. Need isikud väitsid, et peaaegu kogu elemendiimpordi suhtes liitu kohaldatakse kas meetmeid või tõhustatud tollikontrolli, mis tulenevad kõrvalehoidmise vastastest meetmetest, mis on kehtestatud Malaisia ja Taiwani elementide suhtes. See tekitab täiendavat haldus- ja finantskoormust vertikaalselt integreerimata moodulitootjate jaoks. Elementide suhtes kohaldatavate meetmete vastased isikud väitsid veel, et need meetmed on ebatõhusad, kuna ei too liitu uut tootmisvõimsust. Nende arvates need meetmed suurendavad ka valmistoote, st mooduli hinda, millel on negatiivne mõju nõudlusele, tarbijatele ja laiemalt liidu keskkonnapoliitika eesmärkidele.

7.4.1. Elemenditarnete puudumine liidus

- (763) Elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamist taotlevad isikud väitsid, et liidu turul ei ole liidus toodetud elemendid kättesaadavad. Liidus on vaid mõned elemenditootjad ja peaaegu kõik neist kasutavad oma elemente oma tarbeks ning müüvad väga väikese koguse kolmandatele isikutele. Väikesed müügikogused on tavaliselt kehvema kvaliteediga. Komisjon nõustus, tuginedes oma uurimisele, et liidu turul liidu tootmisharu poolt müüdüd elemendid rahuldavad vähem kui 5 % vertikaalselt integreerimata liidu moodulitootjate nõudlusest.
- (764) Isikud väitsid veel, et isegi kui liidu elemente müüdadks avatud turul rohkem, oleks liidu tootmisvõimsus ja elementide tootmine kaugelt ebapiisav liidu elementide kogunõudluse rahuldamiseks ja veelgi vähem suudetaks rahuldada moodulite kogunõudlust. Komisjon leidis, et liidu elemenditoodang oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 1 270 MW, mis tähendab, et sellega suudetakse rahuldada 37 % liidu elementide kogunõudlusest, mis on hinnanguliselt 3 409 MW. Liidu elementide tootmise võimsus suudaks rahuldada ligikaudu 18 % liidu moodulite kogunõudlusest – laias laastus 7 200 MW läbivaatamisega seotud uurimisperioodil.

- (765) Mitu isikut väitsid, et elementide suhtes kohaldatavad meetmed toovad kasu vaid ühele äriühingule – SolarWorldile – ning seavad enamiku teisi vertikaalselt integreerimata moodulitootjad selle äriühinguga võrreldes ebasoodsasse konkurentsiolekorda. Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil pärines rohkem kui 70 % liidu elemenditoodangust äriühingult SolarWorld. Äriühing SolarWorld ei müü avatud turul ühtegi muud elementi peale nende, mis tema arvates ei vasta äriühingu rangetele normidele. Asjaomased isikud väitsid, et ainus viis, kuidas nad saaksid elemente osta, on kasutada kolmandate riikide importi. Kui elementide suhtes kohaldatavaid meetmeid ei lõpetata, jääks nad turgu valitseva elemenditootjaga võrreldes ebasoodsasse konkurentsiolekorda.
- (766) Nagu märgitud eespool, leidis komisjon, et liidu elemenditoodang moodustab 35 % elementide nõudlusest liidus ja see osakaal kasvas 2012. aastal 23 %-lt kõrgemale. See tähendab, et olulise osa liidu nõudlusest saab rahuldada liidus toodetud elementidega, olenemata sellest, kas tegemist on müügiga tootmisharusiseseks kasutamiseks või mitte. Komisjon tuletas ka meelde, et elementide tootmise keskmine kulu liidus on kõrgem keskmisest Hiina või Taiwani lepingulise tootja müügihinnast (nagu on välja toonud PV Insights). See tähendab, et liidu vertikaalselt integreerimata moodulitootjad saavad osta elemente liidust väljaspool samade või isegi madalamate hindadega. See järeldus peab paika isegi siis, kui võtta arvesse asjaolu, et liidus vertikaalselt integreeritud tootjate toodetud elemendid on väga tõhusad ja kvaliteetsed ning seega palju kallimad. Seega ei tulene meetmetest konkurentsieelist vertikaalselt integreeritud elemendi- ja moodulitootjatele vertikaalselt integreerimata tootjate ees.
- (767) Komisjon täheldas veel, et ainus ajavahemik, kui liidu vertikaalselt integreerimata moodulitootjatel oli raskusi elementide hankimisega, langes kokku nõudluse erakorralise kasvuga 2015. aasta lõpus ja 2016. aasta alguses HRVs. Sel ajavahemikul ulatus Hiina päikeseenergia nõudlus 22 GW-ni ⁽¹²⁹⁾. Hiina päikeseenergiaseadmete paigaldamise eesmärki aitasid saavutada helled tasustamissüsteemid, mis tekitasid ajutiselt paigaldamise tõusuperioodi. Isegi Hiina märkimisväärne liigne tootmisvõimsus elementide tootmisel oli ajutiselt ebapiisav, et katta nõudluse ebatavalist järsku suurenemist. Mõned Hiina moodulivalmistajad pidid erandkorras kasutama välismaalt imporditud elemente, mis tekitas ajutise üleilmse elementide tarnepuudujäägi ja tõstis nende hinda. Elementide lepingulised müügihinnad olid PV Insightsi sõnul kõrgemad minimaalsest impordihinnast ajal, mil elemente nappis, st alates novembrist 2015 kuni märtsini 2016. Seega, isegi kui meetmed ei oleks kehtinud, oleks liidu moodulitootjad kogenud samasuguseid elementide tarneraskusi nagu siis, kui HRVs oli ühekordne suhteliselt lühiajaline elementide puudus.
- (768) Elementide ülisuure nõudluse periood langes osaliselt kokku ka komisjoni uurimisega, milles käsitleti Hiina elementide ja moodulite suhtes kehtestatud meetmetest kõrvalehoidmist Malaisia või Taiwani kaudu. Elementide ja moodulite registreerimine, mis jõustus alates kõrvalehoidmist käsitleva uurimise algatamise kuupäevast, st mais 2015, tekitas täiendavaid tarneraskusi liidu moodulitootjatele. Moodulitootjad ei saanud teataval perioodil kindlad olla, kas nende tarnijad Taiwanil ja Malaisias on tegelikud tootjad ja kas nad saavad tollimaksuvabastuse. Viimaks leiti 2016. aasta veebruaris, et uurimise käigus koostööd teinud Malaisia ja Taiwani elemenditootjatest üle 20 on tegelikud tootjad. Ajutine ebakindlus tarnetes lõppes ja tarnekindlus taastus.
- (769) Komisjon leidis samuti, et väide, nagu kaitseksid elementide suhtes kohaldatavad meetmed üksnes ühte äriühingut – SolarWorldi –, on põhjendamatu. Nagu kirjeldatud põhjenduses 751, toetasid veel viis elemenditootjat selge sõnaga elementide suhtes kehtivate meetmete kohaldamise jätkamist. Komisjonile on teada üle kümne elemenditootja liidus. Peamine põhjus, miks üks tootja valmistab üle 70 % praegusest elemenditoodangust liidus, seisneb selles, et paljud teised elemenditootjad lahkusid turult, kuna nad ei suutnud seista vastu Hiina subsideeritud hinnaga toodete ebaausale konkurentsile. Ehkki suurem osa neist tootjatest lahkus turult, võttis SolarWorld 2014. aastal üle liidu ühe suurima elemenditootja tegevuse. See tootja oli turult lahkumas ja kui ülevõtmist ei oleks toimunud, oleks kõrge kvalifikatsiooniga töötajatest üle 500 kaotanud oma töökoha. SolarWorld väitis, et ilma kehtivate meetmeteta ei oleks ta suutnud teist äriühingut üle võtta ja päästa selle töötajaid, lisaks sellele oleks ta enda elemenditootmine nüüdseks pankrotis.
- (770) Seega ei ole liidu vertikaalselt integreerimata moodulitootjad võrreldes vertikaalselt integreeritud tootjatega vastamisi tarnepuudujäägiga ega ole viimastega võrreldes ka ebasoodsas konkurentsiolekordas. Järelikult ei mõjuta liidu moodulitarbijaid negatiivselt asjaolu, et liidu elemenditootmine suudab rahuldada suhteliselt väikese osa moodulite tarbimisest.

⁽¹²⁹⁾ „Q3 2016 PV Market Outlook, Solar power – not everyone needs it right now“, Bloomberg New Energy Finance, 1. september 2016, lk 1.

7.4.2. Meetmetest tulenev halduskoormus

- (771) Elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamist taotlevad isikud väitsid, et vertikaalselt integreerimata moodulitootjate jaoks kujutavad meetmed endast täiendavat äririski, käibekapitali ja halduskoormust. See võib tuleneda hinnakohustusega seotud keerukate menetluste järgimisest. Osa moodulitootjaid väitsid, et olukord halvenes pärast seda, kui Taiwani ja Malaisia suhtes algatati kõrvalehoidmist käsitlev uurimine. Vertikaalselt integreerimata tootjate suhtes kohaldatakse rangeid dokumendikontrolle, samas kui kaubad saavad tollivormistuse isegi siis, kui need on imporditud äriühingutest, millele on antud tollimaksuvabastus. Nad kaebasid, et mõnel juhul võivad väikesed puudused vormistuses, näiteks pitseri või allkirja puudumine õiges kohas, põhjustada nädalatepikkuseid viivitusi. Hiinast hinnakohustuse raames imporditud elementide suhtes kohaldatakse sama rangeid tollikontrolle ja koormavaid haldusmenetlusi. Seega väitsid need tootjad, et peaaegu kõikide liitu imporditavate elementide suhtes kohaldatakse põhjalikku kontrolli tolliasutustes, mis toob kaasa tarneviivitusi, täiendavaid haldustoiminguid ja suuremaid käibekapitalinõudeid. See seab nad veelgi ebasoodsamasse konkurentsiolukorda võrrelduna mitte ainult ülejäänud tootjatega maailmas, vaid ka Euroopa juhtivate vertikaalselt integreeritud moodulitootjatega.
- (772) Komisjon tuletas meelde, et oli astunud täiendavaid samme, et parandada järelevalvet meetmete üle ning vältida igasugust kõrvalehoidmist ning ristkompenseerimist, mis võiks hinnakohustust kahjustada. Teisi lahendusi, mis võiksid tõhusalt kaitsta liidu tootmisharu ja takistada Hiina moodulite suhtes kohaldatavate kõrvalehoidmistavastaste meetmete täitmist, saab käsitleda vahepealse läbivaatamise käigus. Tõhustatud kontrollid liikmesriikide tolliasutustes on vajalikud selleks, et tõhusalt kaitsta liidu tootmisharu ebaõiglase hinnaga toodete sissevoolu eest.

7.4.3. Elementide suhtes kohaldatavate meetmete mõju moodulite hinnale ja nõudlusele

- (773) Mitu isikut, kes soovisid elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamist, väitsid, et elemendid tõstavad fotoelektriliste moodulite põhikomponentide hinda ja sellest tulenevalt tõuseb ka uute päikeseenergiaseadmete hind, mis omakorda vähendab nõudlust fotoelektriliste moodulite järele. Mõned isikud märkisid, et läbivaatamisega seotud uurimise välisel ajal, st 2016. aasta teisel poolel, langes keskmine üleilmne müügihind oluliselt allapoole minimaalset impordihinda, avaldades liidu vertikaalselt integreerimata moodulitootjatele täiendavat survet.
- (774) Komisjon leidis, et elementide keskmine üleilmne lepinguline müügihind oli – nagu teatas PV Insights – enamiku ajast, mil meetmed kehtisid, minimaalse impordihinna lähedal. Seega ei suurendanud meetmed oluliselt moodulite põhikomponendi hinda, kui võrdlusalusena kasutada keskmist üleilmset lepingulist müügihinda.
- (775) Komisjon leidis, et üleilmsed lepingulised müügihinnad alanesid oluliselt 2016. aasta teisel poolel, kui päikeseenergiasektoris oli tõusuperiood, nagu on kirjeldatud põhjenduses 767. 2016. aasta neljandas kvartalis elementide hinnad stabiliseerusid ja hakkasid isegi tõusma, mis on tõusu- ja langusperioodide puhul prognoositav. Sellele vaatamata, võttes arvesse päikeseenergiasektori õppimiskõverat, on tõenäoline, et päikeseelementide uus pikaajaline hind jääb pidama allpool viimasel tõusu- ja langusperioodil valitsenud hinnataset. Nagu märgitud põhjenduses 676, ei kajastanud hinnaindeks, mida komisjon kasutas minimaalse impordihinna kohandamiseks, täielikult selliseid päikeseelementide ja moodulite tootmise kulude vähenemisi, mis leidsid aset peaaegu kogu 2016. aasta jooksul. Päikeseenergiatööstuse õppimiskõvera arengu kajastamist meetmete tasandil saab paremini uurida vahepealse läbivaatamise käigus.
- (776) Meetmete mõju päikeseenergia nõudlusele liidus on analüüsitud põhjalikult punktis 6.3. Komisjon leidis, et mitmed teised tegurid mõjutavad nõudlust moodulite järele rohkem kui meetmed. Kuna elemendid on moodulite põhikomponendid, kehtivad need järeldused ka elementide puhul.
- (777) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Solar Power Europe, et elementide keskmine üleilmne ostuhind ei olnud enamiku ajast, mil meetmed kehtisid, minimaalse impordihinna lähedal. See isik toetas oma väidet 2016. aasta novembris ilmunud artikliga ⁽¹³⁰⁾ ajakirjast PV-Magazine ja andmetega Energy Trend PV-lt ⁽¹³¹⁾.

⁽¹³⁰⁾ „PvXchange module price index. November 2016: Red light, green light“.

⁽¹³¹⁾ Energy Trend PV, elementide hinnad, ajakohastatud 4. jaanuaril 2017.

- (778) Minimaalne impordihind oli väga lähedal elementide üleilmsetele hindadele eurodes alates 2013. aasta detsembrist, kui meetmed kehtestati, kuni 2015. aasta septembrini, kui läbivaatamisega seotud uurimine lõppes, nagu teatas PV Insights. Komisjon märkis samuti, et 2016. aastal, väljaspool vaatlusalust perioodi, ei olnud minimaalne impordihind üleilmse ostuhinnaga ajutiselt seotud. Nii tsiteeritud artikkel kui ka esitatud andmed osutasid päikeseenergiahinna arengu suundumustele väljaspool vaatlusalust perioodi. Seetõttu kordas komisjon, et elementide suhtes kehtestatud meetmetel on üksnes väga piiratud mõju vertikaalselt integreerimata moodulitootjatele.

7.5. Järeldused vahepealse läbivaatamise kohta

- (779) Komisjon järeldas, et meetmete lõpetamiseks puuduvad liidu huvidest lähtudes mõjuvad põhjused. Eelkõige leidis komisjon, et meetmed olid tõhusad elemenditootmise säilitamisel ja mõningal määral tootmise taastamisel liidus. Liidus toodetud elemendid moodustavad olulise osa liidu elemendinõudlusest. Elementide suhtes kehtestatud meetmete lõpetamine viiks liidu elemenditööstuse kokkuvarisemiseni ning kõrge kvalifikatsiooniga töökohtade ja tööstusega seotud teadus- ja arendustegevuse kadumiseni. Komisjon leidis ka, et elementide suhtes kehtestatud meetmed ei anna liidu vertikaalselt integreeritud moodulitootjatele vertikaalselt integreerimata tootjate ees konkurentsieelist. Vertikaalselt integreerimata moodulitootjatel on juurdepääs elementide piisavale tarnele väljastpoolt Hiinat hindadega, mis ei ole kõrgemad kui vertikaalselt integreeritud tootjatel liidusiseselt küsitavad hinnad.
- (780) Peale selle, kui komisjon uuris vertikaalselt integreerimata moodulitootjate huve, sai ta palju kaebusi selle kohta, et neile tootjatele on pandud suur halduskoormus, samas kui liidu tootjad kurtsid praegu esineva meetmetest kõrvalehoidmise pärast. Neid küsimusi saab analüüsida vahepealse läbivaatamise käigus, mis käsitleb meetmete vormi.
- (781) Viimasena märkis komisjon, et peaaegu kogu 2016. aasta jooksul ei järginud minimaalse impordihinna mehhanism elementide puhul päikeseenergiatööstuse järsku õppimiskõverat. Praegune kohandusmehhanism jättis seega Euroopa moodulitootjad ilma üleilmsest tõhususe kasvust, mille tõttu võib tekkida vajadus see küsimus uuesti läbi vaadata. Seda võib käsitleda vahepealse läbivaatamise ajal seoses kohandusmehhanismiga, mida saab seostada muu meetmevormiga.
- (782) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitsid mitu isikut samuti, et kavandatud vahepealne läbivaatamine võtaks liiga kaua aega, et kaitsta integreerimata moodulitootjate huve. Komisjon märkis, et pärast järelduste teatavaks tegemist, täpsemalt 2017. aasta alguses, langes minimaalne impordihind oluliselt madalamale ja seeläbi vähenes vahe minimaalse impordihinna ja keskmise üleilmse müügihinna vahel. Peale selle kavatseb komisjon lõpetada vahepealse läbivaatamise 2017. aasta jooksul.

8. LÕPLIKUD TASAKAALUSTUSMEETMED

- (783) Pidades silmas järeldusi, mis tehti seoses kahju tõenäolise jätkumise ja kordumisega, nähtub neist, et kooskõlas alusmääruse artikli 18 lõikega 2 tuleks rakendusmäärusega (EL) nr 1239/2013 kehtestatud tasakaalustavaid meetmeid, mida kohaldatakse HRVst pärinevate või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes, jätkuvalt kohaldada.
- (784) Nagu selgitatud üksikasjalikult punktis 6.3, ilmnas uurimisest, et meetmed võivad avaldada edaspidi suuremat mõju nõudlusele, kui üleminek taastuvenergia toetamise poliitikale lõpeb, omatarbimise maksustamine muutub selgemaks ja suuremas osas Euroopast saavutatakse võrgupariteet. See õigustab meetmete erandkorras pikendamist üksnes 18 kuuks, pärast mida peaksid need kaotama kehtivuse kooskõlas alusmääruse kohaldatavate eeskirjadega. Komisjon leidis, et kui tasakaalustada meetmete negatiivset mõju järeltööstusele, varustavale tööstusele ja tarbijatele selle kasuga, mida liidu tööstusharu meetmetest saab, on 18 kuud praegu kättesaadavate tõendite alusel konkureerivate huvide seisukohast sobiv kompromisslahendus.
- (785) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei nõustunud EU ProSun selle põhjendusega. Ta väitis, et meetmeid tuleks pikendada viis aastat. EU ProSun leidis, et regulatiivset ebakindlust, mis vähendab nõudlust päikeseenergia järele,

lähitulevikus ei kõrvaldataks. Üksnes viieaastane pikendamine tagaks stabiilsuse, mida on vaja liidu tootmisharu jätkuva elavnemise soodustamiseks, luues selleks parema investeerimiskeskonna. Komisjon kordas, et liidu fotoelektrisektoris toimus põhjalik üleminekuetapp, nimelt asendatakse tavapärase toetusvahend ehk soodustariifid võistupakkumistega, mida korraldatakse seoses päikeseenergiaga, mida toodavad suured ainult võrku energiat tootvad äriühingud ja vähemal määral kodutarbijad oma tarbeks. Seda silmas pidades avaldab see üleminek kvantitatiivset mõju mitmes liikmesriigis juba 18 kuu jooksul. Eelkõige loodab komisjon, et mitmed päikeseenergiavõimsuse võistupakkumised toimuvad juba sel perioodil ja et päikeseenergia kasutamine kasvab tänu jaemüügivõrgu pariteedile. Seega jäi komisjon endiselt seisukohale, et meetmete pikendamine 18 kuuks on piisav.

- (786) Malaisiast ja Taiwanilt pärit eksportivad tootjad, kes arvati välja selliste meetmete kohaldamisalast välja, mida pikendati rakendusmäärusega (EL) 2016/184, jäetakse ka välja käesoleva määrusega kehtestavate meetmete kohaldamisalast.
- (787) Pidades silmas järeldusi, et puuduvad tõsised põhjused elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamiseks lähtudes liidu huvidest, tuleks alusmääruse artikli 19 lõike 3 kohaselt algatatud osaline vahepealne läbivaatamine lõpetada.

9. MEETMETE VORM

- (788) Komisjoni rakendusotsusega 2013/707/EL, mida viimati muudeti komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2016/1998, ⁽¹³²⁾ vastu võetud hinnakohustuse kohaldamist jätkatakse käesoleva määrusega kehtestatud lõplike meetmete kehtivuse jooksul. Eksportijad, kelle suhtes hinnakohustus kehtib, on loetletud nimetatud otsuse lisas.
- (789) Kuid nagu on märgitud põhjendustes 747, 748, 780 ja 781, on kohane algatada *ex officio* vahepealne läbivaatamine meetme vormi ning sellega seonduva kohandusmehhanismi kohta.
- (790) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1036 ⁽¹³³⁾ artikli 15 lõike 1 kohaselt asutatud komitee arvamust ei esitanud. Sellest tulenevalt esitas komisjon komiteele komisjoni rakendusmääruse eelnõu, milles on meetme kestust vähendatud 24 kuult 18 kuule. Komitee ei ole arvamust esitanud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Lõplik tasakaalustav tollimaks kehtestatakse järgmiste toodete impordi suhtes: Hiina Rahvavabariigist pärinevad või sealt saadatud kristalsest ränist fotoelektrilised moodulid või paneelid ning sellist tüüpi elemendid, mille paksus ei ületa 400 mikromeetrit ja mida kasutatakse kristalsest ränist fotoelektrilistes moodulites, mis praegu kuuluvad CN-koodide ex 8501 31 00, ex 8501 32 00, ex 8501 33 00, ex 8501 34 00, ex 8501 61 20, ex 8501 61 80, ex 8501 62 00, ex 8501 63 00, ex 8501 64 00 ja ex 8541 40 90 (TARICi koodid 8501 31 00 81, 8501 31 00 89, 8501 32 00 41, 8501 32 00 49, 8501 33 00 61, 8501 33 00 69, 8501 34 00 41, 8501 34 00 49, 8501 61 20 41, 8501 61 20 49, 8501 61 80 41, 8501 61 80 49, 8501 62 00 61, 8501 62 00 69, 8501 63 00 41, 8501 63 00 49, 8501 64 00 41, 8501 64 00 49, 8541 40 90 21, 8541 40 90 29, 8541 40 90 31 ja 8541 40 90 39) alla, välja arvatud juhul, kui tegemist on transiittootega üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) V artikli tähenduses.

Vaatlusaluse toote määratlus ei hõlma järgmisi tooteliike:

- päikeselaadurid, mis koosnevad vähem kui kuuest elemendist, on kaasaskantavad ja varustavad seadmeid elektriga või laevad akusid;
- õhukesest kilest fotoelektrilised tooted;

⁽¹³²⁾ Komisjoni 15. novembri 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/1998, millega tühistatakse viie eksportiva tootja hinnakohustuse heakskiit, mis anti vastavalt rakendusotsusele 2013/707/EL (millega kinnitatakse pakutud hinnakohustus, mis on seotud Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadatud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi käsitlevate dumping- ja subsiidiumivastaste menetlustega, lõplike meetmete kohaldamise ajaks) (ELT L 308, 16.11.2016, lk 8).

⁽¹³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1036 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed (ELT L 176, 30.6.2016, lk 21).

- kristalset ränist fotoelektrilised tooted, mis on püsivalt integreeritud elektriseadmetesse, kui elektriseadmete funktsioon ei ole energia tootmine ning kui need elektriseadmed kasutavad integreeritud kristalset ränist fotoelektrilistest elementidest (fotoelektrilistest elementidest) saadavat elektrit;
- moodulid või paneelid, mille alalispinge väljundis on kuni 50 V ja väljundvõimsus kuni 50 W ning mida kasutatakse üksnes otseselt akulaadurina sama pinge ja võimsusega süsteemides.

2. Lõpliku dumpinguvastase tollimaksu määr, mida kohaldatakse lõikes 1 kirjeldatud ja allpool loetletud äriühingutes toodetud toote netohinna suhtes liidu piiril enne tollimaksude tasumist, on järgmised.

Äriühing	Tollimaksu määr (%)	TARICi lisakood
Wuxi Suntech Power Co. Ltd Suntech Power Co. Ltd Wuxi Sunshine Power Co. Ltd Luoyang Suntech Power Co. Ltd Zhenjiang Ren De New Energy Science Technology Co. Ltd Zhenjiang Rietech New Energy Science Technology Co. Ltd	4,9	B796
Yingli Energy (China) Co. Ltd Baoding Tianwei Yingli New Energy Resources Co. Ltd Hainan Yingli New Energy Resources Co. Ltd Hengshui Yingli New Energy Resources Co. Ltd Tianjin Yingli New Energy Resources Co. Ltd Lixian Yingli New Energy Resources Co. Ltd Baoding Jiasheng Photovoltaic Technology Co. Ltd Beijing Tianneng Yingli New Energy Resources Co. Ltd Yingli Energy (Beijing) Co. Ltd	6,3	B797
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd Trina Solar (Changzhou) Science & Technology Co. Ltd Changzhou Youze Technology Co. Ltd Trina Solar Energy (Shanghai) Co. Ltd Yancheng Trina Solar Energy Technology Co. Ltd	3,5	B791
JingAo Solar Co. Ltd Shanghai JA Solar Technology Co. Ltd JA Solar Technology Yangzhou Co. Ltd Hefei JA Solar Technology Co. Ltd Shanghai JA Solar PV Technology Co. Ltd	5,0	B794
Jiangxi LDK Solar Hi-Tech Co. Ltd LDK Solar Hi-Tech (Nanchang) Co. Ltd LDK Solar Hi-Tech (Suzhou) Co. Ltd	11,5	B793
LDK Solar Hi-Tech (Hefei) Co. Ltd	11,5	B927
Delsolar (Wujiang) Ltd	0	B792

Äriühing	Tollimaksu määr (%)	TARICi lisakood
Renesola Jiangsu Ltd Renesola Zhejiang Ltd	4,6 %	B921
Jinko Solar Co. Ltd Jinko Solar Import and Export Co. Ltd ZHEJIANG JINKO SOLAR CO. LTD ZHEJIANG JINKO SOLAR TRADING CO. LTD	6,5	B845
Lisas loetletud äriühingud	6,4	
Kõik teised äriühingud (1)	11,5	B999

(1) Komisjoni 1. märtsi 2017. aasta paralleelse dumpinguvastase rakendusmääruse (EL) nr 2017/367 (millega pärast aegumise läbivaatamist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1036 artikli 11 lõikele 2 ja pärast osalise vahepealse läbivaatamise uurimise lõpetamist vastavalt määruse (EL) 2016/1036 artikli 11 lõikele 3 kehtestatakse Hiina Rahvabariigist pärinevate või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 131)) II lisas nimetatud äriühingutele antakse kõnealusel II lisas nimetatud TARICi lisakood.

3. Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kehtivaid tollimaksualaseid sätteid.

Artikkel 2

1. Vabasse ringlusesse lubamiseks deklareeritud ja praegu CN-koodi ex 8541 40 90 (TARICi koodid 8541 40 90 21, 8541 40 90 29, 8541 40 90 31 ja 8541 40 90 39) alla kuuluvad imporditavad tooted, mille kohta on arved esitanud äriühingud, kelle hinnakohustused on komisjon heaks kiitnud ja kelle nimed on loetletud rakendusotsuse 2013/707/EL lisas ja selle hilisemates muudatustes, vabastatakse artikliga 1 kehtestatud tasakaalustavast tollimaksust järgmistel tingimustel:

- rakendusotsuse 2013/707/EL lisas ja selle hilisemates muudatustes nimetatud äriühing on eespool osutatud tooted ise või samuti rakendusotsuse 2013/707/EL lisas nimetatud seotud äriühingu kaudu tootnud, lähetanud ja nende kohta arve esitanud kas liidus asuvatele oma seotud äriühingutele, kes tegutsevad importijana ja lubavad kaubad liidus vabasse ringlusse, või esimesele sõltumatule kliendile, kes tegutseb importijana ja lubab kaubad liidus vabasse ringlusse, ja
- imporditava kaubaga koos esitatakse kinnitusarve, milleks on faktuurarve, mis sisaldab vähemalt käesoleva määruse 2. lisas nimetatud andmeid ja avaldust, ning
- imporditava kaubaga koos esitatakse ekspordikohustuse sertifikaat vastavalt käesoleva määruse 3. lisale ja
- tollis deklareeritud ja esitatud kaubad vastavad täpselt kinnitusarves kirjeldatule.

2. Vabasse ringlusesse lubamise deklaratsiooni vastuvõtmisel tekib tollivõlg järgmistel juhtudel:

- lõikes 1 kirjeldatud impordi puhul tehakse kindlaks, et üks või mitu nimetatud lõikes loetletud tingimustest on täitmata, või
- komisjon tühistab määruse (EL) 2016/1037 artikli 13 lõike 9 kohase hinnakohustuse kinnituse määruse või otsusega, milles viidatakse konkreetsetele tehingutele, ning tunnistab asjaomased kinnitusarved kehtetuks.

Artikkel 3

Äriühingud, kelle hinnakohustused on komisjon heaks kiitnud ja kelle nimed on loetletud rakendusotsuse 2013/707/EL lisas ja selle hilisemates muudatustes ning kelle suhtes kohaldatakse teatavaid nimetatud lisas sätestatud tingimusi, väljastavad arve ka tehingute eest, mis ei ole vabastatud tasakaalustavatest tollimaksudest. Kõnealune arve on faktuurarve, mis sisaldab vähemalt käesoleva määruse 4. lisas nimetatud andmeid.

Artikkel 4

1. Artikli 1 lõike 2 alusel „kõikide teiste äriühingute“ suhtes kehtestatud lõplikku tasakaalustavat tollimaksu laiendatakse selliste kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja põhikomponentide (st elementide) impordile, mis on saadetud Malaisiast ja Taiwanist, olenemata sellest, kas päritolumaana on deklareeritud Malaisia ja Taiwan või mitte, ning mis praegu kuuluvad CN-koodide ex 8501 31 00, ex 8501 32 00, ex 8501 33 00, ex 8501 34 00, ex 8501 61 20, ex 8501 61 80, ex 8501 62 00, ex 8501 63 00, ex 8501 64 00 and ex 8541 40 90 (TARICi koodide 8501 31 00 82, 8501 31 00 83, 8501 32 00 42, 8501 32 00 43, 8501 33 00 62, 8501 33 00 63, 8501 34 00 42, 8501 34 00 43, 8501 61 20 42, 8501 61 20 43, 8501 61 80 42, 8501 61 80 43, 8501 62 00 62, 8501 62 00 63, 8501 63 00 42, 8501 63 00 43, 8501 64 00 42, 8501 64 00 43, 8541 40 90 22, 8541 40 90 23, 8541 40 90 32, 8541 40 90 33) alla, välja arvatud need, mis on toodetud allpool loetletud äriühingutes:

Riik	Äriühing	TARICi lisakood
Malaisia	AUO – SunPower Sdn. Bhd.	C073
	Flextronics Shah Alam Sdn. Bhd.	C074
	Hanwha Q CELLS Malaysia Sdn. Bhd.	C075
	Panasonic Energy Malaysia Sdn. Bhd.	C076
	TS Solartech Sdn. Bhd.	C077
Taiwan	ANJI Technology Co., Ltd	C058
	AU Optronics Corporation	C059
	Big Sun Energy Technology Inc.	C078
	EEPV Corp.	C079
	E-TON Solar Tech. Co., Ltd	C080
	Gintech Energy Corporation	C081
	Gintung Energy Corporation	C082
	Inventec Energy Corporation	C083
	Inventec Solar Energy Corporation	C084
	LOF Solar Corp.	C085
	Ming Hwei Energy Co., Ltd	C086
	Motech Industries, Inc.	C087
	Neo Solar Power Corporation	C088
	Perfect Source Technology Corp.	C089
	Ritek Corporation	C090
	Sino-American Silicon Products Inc.	C091
	Solartech Energy Corp.	C092
	Sunengine Corporation Ltd	C093
	Topcell Solar International Co., Ltd	C094
	TSEC Corporation	C095
Win Win Precision Technology Co., Ltd	C096	

2. Vabastusi, mille on saanud käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud äriühingud või milleks komisjon on artikli 2 lõike 2 kohaselt loa andnud, kohaldatakse juhul, kui liikmesriikide tolliasutustele esitatakse kehtiv faktuurarve, mille on väljastanud tootja või kaubasaatja ja millel on arve väljastanud üksuse töötaja nimi ja ametikoht ning tema allkirjastatud ja dateeritud avaldus. Kristalsest ränist fotoelektriliste elementide puhul peab see avaldus olema järgmine: „Mina, allakirjutanu, kinnitan, et käesoleva arvega hõlmatud, ekspordiks Euroopa Liitu müüüdavad kristalsest ränist fotoelektrilised elemendid koguses (kogus) on toodetud (äriühingu nimi ja aadress) poolt (TARICi lisakood) (asjaomane riik) riigis. Kinnitan, et käesoleval arvel esitatud teave on täielik ja õige.“ Kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite puhul peab see avaldus olema järgmine: „Mina, allakirjutanu, kinnitan, et käesoleva arvega hõlmatud, ekspordiks Euroopa Liitu müüüdavad kristalsest ränist fotoelektrilised moodulid koguses (kogus) on toodetud

- i) (äriühingu nimi ja aadress) poolt (TARICi lisakood) (asjaomane riik) riigis VÕI
- ii) alltöövõttu tegeva kolmanda isiku poolt (äriühingu nimi ja aadress) jaoks (TARICi lisakood) (asjaomane riik) riigis
(asjakohatu variant välja jätta)

kristalsest ränist fotoelektrilistest elementidest, mis on toodetud (äriühingu nimi ja aadress) poolt (TARICi lisakood [lisatakse, kui asjaomase riigi suhtes kohalduvad kas esialgsed meetmed või kehtivad kõrvalehoidmisvastased meetmed]) (asjaomane riik) riigis. Kinnitan, et käesoleval arvel esitatud teave on täielik ja õige.“ Kui sellist arvet ei esitata ja/või kui eespool nimetatud avalduses ühte või mõlemat TARICi lisakoodi ei teatata, rakendatakse „kõikide teiste äriühingute“ suhtes kohaldatavat tollimaksumäära ja tollideklaratsiooni tuleb märkida TARICi lisakood B999.

3. Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kehtivaid tollimaksumäärade sätteid.

Artikkel 5

Käesolevaga lõpetatakse Hiina Rahvabariigist pärinevate või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate tasakaalustusmeetmete osaline vahepealne läbivaatamine, ⁽¹³⁴⁾ mis algatati määruse (EL) 2016/1037 artikli 19 lõike 3 alusel.

Artikkel 6

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Määrus kehtib 18 kuud.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 1. märts 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

⁽¹³⁴⁾ Teade Hiina Rahvabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete ja tasakaalustusmeetmete osalise vahepealse läbivaatamise kohta (ELT C 405, 5.12.2015, lk 33).

1. LISA

Äriühingu nimi	TARICi lisakood
Anhui Schutten Solar Energy Co. Ltd Quanjiao Jingkun Trade Co. Ltd	B801
Anji DaSol Solar Energy Science & Technology Co. Ltd	B802
Canadian Solar Manufacturing (Changshu) Inc. Canadian Solar Manufacturing (Luoyang) Inc. CSI Cells Co. Ltd CSI Solar Power (China) Inc.	B805
Changzhou Shangyou Lianyi Electronic Co. Ltd	B807
CHINALAND SOLAR ENERGY CO. LTD	B808
CEEG Nanjing Renewable Energy Co. Ltd CEEG (Shanghai) Solar Science Technology Co. Ltd China Sunergy (Nanjing) Co. Ltd China Sunergy (Shanghai) Co. Ltd China Sunergy (Yangzhou) Co. Ltd	B809
Chint Solar (Zhejiang) Co. Ltd	B810
ChangZhou EGing Photovoltaic Technology Co. Ltd	B811
ANHUI RINENG ZHONGTIAN SEMICONDUCTOR DEVELOPMENT CO. LTD CIXI CITY RIXING ELECTRONICS CO. LTD HUOSHAN KEBO ENERGY & TECHNOLOGY CO. LTD	B812
CNPV Dongying Solar Power Co. Ltd	B813
CSG PVtech Co. Ltd	B814
DCWATT POWER Co. Ltd	B815
Dongfang Electric (Yixing) MAGI Solar Power Technology Co. Ltd	B816
EOPLLY New Energy Technology Co. Ltd SHANGHAI EBEST SOLAR ENERGY TECHNOLOGY CO. LTD JIANGSU EOPLLY IMPORT & EXPORT CO. LTD	B817
Era Solar Co. Ltd	B818
ET Energy Co. Ltd ET Solar Industry Limited	B819
GD Solar Co. Ltd	B820
Guodian Jintech Solar Energy Co. Ltd	B822

Äriühingu nimi	TARICi lisakood
Hangzhou Bluesun New Material Co. Ltd	B824
Hangzhou Zhejiang University Sunny Energy Science and Technology Co. Ltd Zhejiang Jinbest Energy Science and Technology Co. Ltd	B825
Hanwha SolarOne Co. Ltd	B929
Hanwha SolarOne (Qidong) Co. Ltd	B826
Hengdian Group DMEGC Magnetics Co. Ltd	B827
HENGJI PV-TECH ENERGY CO. LTD	B828
Himin Clean Energy Holdings Co. Ltd	B829
Jetion Solar (China) Co. Ltd Junfeng Solar (Jiangsu) Co. Ltd Jetion Solar (Jiangyin) Co. Ltd	B830
Jiangsu Green Power PV Co. Ltd	B831
Jiangsu Hosun Solar Power Co. Ltd	B832
Jiangsu Jiasheng Photovoltaic Technology Co. Ltd	B833
Jiangsu Runda PV Co. Ltd	B834
Jiangsu Sainty Machinery Imp. And Exp. Corp. Ltd Jiangsu Sainty Photovoltaic Systems Co. Ltd	B835
Jiangsu Seraphim Solar System Co. Ltd	B836
Changzhou Shunfeng Photovoltaic Materials Co. Ltd Jiangsu Shunfeng Photovoltaic Electronic Power Co. Ltd Jiangsu Shunfeng Photovoltaic Technology Co. Ltd	B837
Jiangsu Sinski PV Co. Ltd	B838
Jiangsu Sunlink PV Technology Co. Ltd	B839
Jiangsu Zhongchao Solar Technology Co. Ltd	B840
Jiangxi Risun Solar Energy Co. Ltd	B841
Jiangyin Hareon Power Co. Ltd Taicang Hareon Solar Co. Ltd Hareon Solar Technology Co. Ltd Hefei Hareon Solar Technology Co. Ltd Jiangyin Xinhui Solar Energy Co. Ltd Altusvia Energy (Taicang) Co, Ltd	B842
Jinggong P-D Shaoxing Solar Energy Tech Co. Ltd	B844

Äriühingu nimi	TARICi lisakood
Jinzhou Yangguang Energy Co. Ltd Jinzhou Huachang Photovoltaic Technology Co. Ltd Jinzhou Jinmao Photovoltaic Technology Co. Ltd Jinzhou Rixin Silicon Materials Co. Ltd Jinzhou Youhua Silicon Materials Co. Ltd	B795
Juli New Energy Co. Ltd	B846
Jumao Photonic (Xiamen) Co. Ltd	B847
Kinve Solar Power Co. Ltd (Maanshan)	B849
GCL SOLAR POWER (SUZHOU) LIMITED GCL-Poly Solar Power System Integration (Taicang) Co. Ltd GCL Solar System (Suzhou) Limited GCL-Poly (Suzhou) Energy Limited Jiangsu GCL Silicon Material Technology Development Co. Ltd Jiangsu Zhongneng Polysilicon Technology Development Co. Ltd Konca Solar Cell Co. Ltd Suzhou GCL Photovoltaic Technology Co. Ltd	B850
Lightway Green New Energy Co. Ltd Lightway Green New Energy (Zhuozhou) Co. Ltd	B851
Motech (Suzhou) Renewable Energy Co. Ltd	B852
Nanjing Daqo New Energy Co. Ltd	B853
LEVO SOLAR TECHNOLOGY CO. LTD NICE SUN PV CO. LTD	B854
Ningbo Jinshi Solar Electrical Science & Technology Co. Ltd	B857
Ningbo Komaes Solar Technology Co. Ltd	B858
Ningbo Osda Solar Co. Ltd	B859
Ningbo Qixin Solar Electrical Appliance Co. Ltd	B860
Ningbo South New Energy Technology Co. Ltd	B861
Ningbo Sunbe Electric Ind Co. Ltd	B862
Ningbo Ulica Solar Science & Technology Co. Ltd	B863
Perfectenergy (Shanghai) Co. Ltd	B864
Perlight Solar Co. Ltd	B865

Äriühingu nimi	TARICi lisakood
Phono Solar Technology Co. Ltd Sumec Hardware & Tools Co. Ltd	B866
RISEN ENERGY CO. LTD	B868
SHANDONG LINUO PHOTOVOLTAIC HI-TECH CO. LTD	B869
SHANGHAI ALEX NEW ENERGY CO. LTD SHANGHAI ALEX SOLAR ENERGY SCIENCE & TECHNOLOGY CO. LTD	B870
BYD(Shangluo)Industrial Co.Ltd Shanghai BYD Co. Ltd	B871
Shanghai Chaori International Trading Co. Ltd Shanghai Chaori Solar Energy Science & Technology Co. Ltd	B872
Propsolar (Zhejiang) New Energy Technology Co. Ltd Shanghai Propsolar New Energy Co. Ltd	B873
Lianyungang Shenzhou New Energy Co. Ltd Shanghai Shenzhou New Energy Development Co. Ltd SHANGHAI SOLAR ENERGY S&T CO. LTD	B875
Jiangsu ST-Solar Co. Ltd Shanghai ST-Solar Co. Ltd	B876
Shanghai Topsolar Green Energy Co. Ltd	B877
Shenzhen Sacred Industry Co. Ltd	B878
Leshan Topray Cell Co. Ltd Shanxi Topray Solar Co. Ltd Shenzhen Topray Solar Co. Ltd	B880
Shanghai Sopray New Energy Co. Ltd Sopray Energy Co. Ltd	B881
Ningbo Sun Earth Solar Energy Co. Ltd NINGBO SUN EARTH SOLAR POWER CO. LTD SUN EARTH SOLAR POWER CO. LTD	B882
TDG Holding Co. Ltd	B884
Tianwei New Energy (Chengdu) PV Module Co. Ltd Tianwei New Energy Holdings Co. Ltd Tianwei New Energy (Yangzhou) Co. Ltd	B885
Wenzhou Jingri Electrical and Mechanical Co. Ltd	B886
Winsun New Energy Co. Ltd	B887
Wuhu Zhongfu PV Co. Ltd	B889
Wuxi Saijing Solar Co. Ltd	B890

Äriühingu nimi	TARICi lisakood
Wuxi Solar Innova PV Co. Ltd	B892
Wuxi Machinery & Equipment Import & Export Co. Ltd Wuxi Taichang Electronic Co. Ltd Wuxi Taichen Machinery & Equipment Co. Ltd	B893
Shanghai Huanghe Fengjia Photovoltaic Technology Co. Ltd State-run Huanghe Machine-Building Factory Import and Export Corporation Xi'an Huanghe Photovoltaic Technology Co. Ltd	B896
Wuxi LONGi Silicon Materials Co. Ltd Xi'an LONGi Silicon Materials Corp.	B897
Years Solar Co. Ltd	B898
Yuhuan BLD Solar Technology Co. Ltd Zhejiang BLD Solar Technology Co. Ltd	B899
Yuhuan Sinosola Science & Technology Co. Ltd	B900
Yunnan Tianda Photovoltaic Co. Ltd	B901
Zhangjiagang City SEG PV Co. Ltd	B902
Zhejiang Global Photovoltaic Technology Co. Ltd	B904
Zhejiang Heda Solar Technology Co. Ltd	B905
Zhejiang Jiutai New Energy Co. Ltd Zhejiang Topoint Photovoltaic Co. Ltd	B906
Zhejiang Kingdom Solar Energy Technic Co. Ltd	B907
Zhejiang Koly Energy Co. Ltd	B908
Zhejiang Longbai Photovoltaic Tech Co. Ltd	B909
Zhejiang Mega Solar Energy Co. Ltd Zhejiang Fortune Photovoltaic Co. Ltd	B910
Zhejiang Shuqimeng Photovoltaic Technology Co. Ltd	B911
Zhejiang Shinew Photoelectric Technology Co. Ltd	B912
Zhejiang SOCO Technology Co. Ltd	B913
Zhejiang Sunflower Light Energy Science & Technology Limited Liability Company Zhejiang Yauchong Light Energy Science & Technology Co. Ltd	B914
Zhejiang Tianming Solar Technology Co. Ltd	B916
Zhejiang Trunsun Solar Co. Ltd Zhejiang Beyondsun PV Co. Ltd	B917

Äriühingu nimi	TARICi lisakood
Zhejiang Wanxiang Solar Co. Ltd WANXIANG IMPORT & EXPORT CO LTD	B918
Zhejiang Xiongtai Photovoltaic Technology Co. Ltd ZHEJIANG YUANZHONG SOLAR CO. LTD	B919 B920
Zhongli Talesun Solar Co. Ltd ZNSHINE PV-TECH CO. LTD	B922 B923
Zytech Engineering Technology Co. Ltd	B924

2. LISA

Koos äriühingu poolt Euroopa Liitu müüdava kaubaga, mille suhtes kehtib hinnakohustus, esitatakse faktuurarve, mis sisaldab järgmisi andmeid:

1. Pealkiri „HINNAKOHUSTUSEGA SEOTUD KAUBA FAKTUURARVE“.
2. Faktuurarve väljastanud äriühingu nimi.
3. Faktuurarve number.
4. Faktuurarve väljastamise kuupäev.
5. TARICi lisakood, mille alla kuuluvate arves kirjeldatud kaupade tollivormistus tehakse Euroopa Liidu piiril.
6. Kauba täpne ja selge kirjeldus ning
  - tootekood,
  - tootekoodi tehniline kirjeldus,
  - äriühingu tootekood,
  - CN-kood,
  - kogus (ühikutes, mida väljendatakse vattides).
7. Müügingimuste kirjeldus, sealhulgas:
  - ühiku hind (vatid),
  - kohaldatavad maksetingimused,
  - kohaldatavad tarnetingimused,
  - kõik allahindlused ja hinnavähendid.
8. Importijana tegutseva äriühingu nimi, kellele äriühing väljastab otse arve.
9. Faktuurarve väljastanud äriühingu töötaja nimi ja järgmine allkirjastatud avaldus:

„Mina, allakirjutanu, kinnitan, et käesoleva arvega hõlmatud kaupade müük otseeksportiks Euroopa Liitu toimub [ÄRIÜHINGU NIMI] pakutud ja Euroopa Komisjoni poolt rakendusotsusega 2013/707/EL heaks kiidetud hinnakohustuse raames ja tingimuste kohaselt. Kinnitan, et käesoleval arvel esitatud teave on täielik ja õige.“

_____

3. LISA

Ekspordikohustuse sertifikaat

Koos äriühingu poolt Euroopa Liitu müüdava kaubaga, mille suhtes kehtib hinnakohustus, esitab kaubanduskoda iga faktuurarve puhul ekspordikohustuse sertifikaadi, mis sisaldab järgmisi andmeid.

1. Hiina masinate ja elektroonikatoodete impordi ja ekspordi kaubanduskoja (China Chamber of Commerce for Import & Export of Machinery & Electronic Products – CCCME) nimi, aadress ning faksi- ja telefoninumber.
2. Rakendusotsuse 2013/707/EL lisas nimetatud ja faktuurarve väljastanud äriühingu nimi.
3. Faktuurarve number.
4. Faktuurarve väljastamise kuupäev.
5. TARICi lisakood, mille alla kuuluvate arves kirjeldatud kaupade tollivormistus tehakse Euroopa Liidu piiril.
6. Kauba täpne kirjeldus, sealhulgas:
  - tootekood,
  - kauba tehniline kirjeldus, äriühingu tootekood (kui see on olemas),
  - CN-kood,
7. Täpne kogus ühikutes, mida väljendatakse vattides.
8. Sertifikaadi number ja kehtivuse lõppemise kuupäev (kolm kuud alates väljaandmisest).
9. Sertifikaadi väljastanud kaubanduskoja töötaja nimi ja järgmine allkirjastatud avaldus:

„Mina, allakirjutanu, kinnitan, et käesolev sertifikaat on antud müüdava kaubaga kaasneva faktuurarvega hõlmatud kaupade otseeksports Euroopa Liitu vastavalt hinnakohustusele ning et see on välja antud [äriühingu nimi] pakutud ja Euroopa Komisjoni poolt rakendusotsusega 2013/707/EL heaks kiidetud hinnakohustuse raames ja tingimuste kohaselt. Kinnitan, et käesolevas sertifikaadis esitatud teave on täpne ja sellega hõlmatud kogus ei ületa kohustusega ettenähtud piirmäära.“
10. Kuupäev.
11. Allkiri ja kaubanduskoja pitsers.

---

4. LISA

Koos äriühingu poolt Euroopa Liitu müüdava kaubaga, mille suhtes kehtivad tasakaalustavad tollimaksud, esitatakse faktuurarve, mis sisaldab järgmisi andmeid:

1. Pealkiri „DUMPINGUVASTASE JA TASAKAALUSTAVA TOLLIMAKSUGA MAKSUSTATAVA KAUBA FAKTUURARVE“.
  2. Faktuurarve väljastanud äriühingu nimi.
  3. Faktuurarve number.
  4. Faktuurarve väljastamise kuupäev.
  5. TARICi lisakood, mille alla kuuluvate arves kirjeldatud kaupade tollivormistus tehakse Euroopa Liidu piiril.
  6. Kauba täpne ja sõnaselge kirjeldus ning
    - tootekood,
    - tootekoodi tehniline kirjeldus,
    - äriühingu tootekood,
    - CN-kood,
    - kogus (ühikutes, mida väljendatakse vattides).
  7. Müügingitingimuste kirjeldus, sealhulgas:
    - ühiku hind (vatid),
    - kohaldatavad maksetingimused,
    - kohaldatavad tarnetingimused,
    - kõik allahindlused ja hinnavähendid.
  8. Faktuurarve väljastanud äriühingu töötaja nimi ja allkiri.
-

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2017/367,**1. märts 2017,**

millega pärast aegumise läbivaatamist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1036 artikli 11 lõikele 2 ja pärast osalise vahepealse läbivaatamise uurimise lõpetamist vastavalt määruse (EL) 2016/1036 artikli 11 lõikele 3 kehtestatakse Hiina Rahvavabariigist pärinevate või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrust (EL) 2016/1036 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed, ⁽¹⁾ ning eriti selle artikli 11 lõikeid 2 ja 3,

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS**1.1. Kehtivad meetmed**

- (1) Pärast dumpinguvastast uurimist (edaspidi „esialgne uurimine“) kehtestas nõukogu 2013. aasta detsembris rakendusmäärusega (EL) nr 1238/2013 ⁽²⁾ (edaspidi „esialgne määrus“) lõpliku dumpinguvastase tollimaksu järgmiste Hiina Rahvavabariigist (edaspidi „HRV“) pärinevate või sealt saadetud toodete impordi suhtes: kristalsest ränist fotoelektrilised moodulid ja nende põhikomponendid (elemendid), mis praegu kuuluvad CN-koodide ex 8501 31 00, ex 8501 32 00, ex 8501 33 00, ex 8501 34 00, ex 8501 61 20, ex 8501 61 80, ex 8501 62 00, ex 8501 63 00, ex 8501 64 00 ja ex 8541 40 90 (TARICi koodid 8501 31 00 81, 8501 31 00 89, 8501 32 00 41, 8501 32 00 49, 8501 33 00 61, 8501 33 00 69, 8501 34 00 41, 8501 34 00 49, 8501 61 20 41, 8501 61 20 49, 8501 61 80 41, 8501 61 80 49, 8501 62 00 61, 8501 62 00 69, 8501 63 00 41, 8501 63 00 49, 8501 64 00 41, 8501 64 00 49, 8541 40 90 21, 8541 40 90 29, 8541 40 90 31 ja 8541 40 90 39) alla (edaspidi „esialgsed meetmed“). Võetud meede oli väärtuseline tollimaks vahemikus 27,3–64,9 %.
- (2) Esialgses uurimises esitas Hiina masinate ja elektroonikatoodete impordi ja ekspordi kaubanduskoda (China Chamber of Commerce for Import and Export of Machinery and Electronic Products, edaspidi „CCCME“) eksportivate tootjate rühma nimel komisjonile hinnakohustuse. Otsusega 2013/423/EL ⁽³⁾ kiitis komisjon selle hinnakohustuse ajutise dumpinguvastase tollimaksu suhtes heaks. Pärast seda, kui eksportivate tootjate rühm ja CCCME esitasid teate hinnakohustuse muudetud versiooni kohta, kinnitas komisjon rakendusotsusega 2013/707/EL ⁽⁴⁾ muudetud hinnakohustuse (edaspidi „hinnakohustus“) heakskiitmise lõplike meetmete kohaldamise ajaks. Seejärel võttis komisjon vastu rakendusotsuse 2014/657/EL, ⁽⁵⁾ millega selgitatakse hinnakohustuse rakendamist. Lisaks võttis komisjon vastu viis määrust, millega tühistatakse mitme eksportiva tootja hinnakohustuse heakskiitmine ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ ETL L 176, 30.6.2016, lk 21.

⁽²⁾ Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1238/2013, millega kehtestatakse lõplikud dumpinguvastased meetmed Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes ning nõutakse lõplikult sisse nimetatud impordi suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT L 325, 5.12.2013, lk 1).

⁽³⁾ Komisjoni 2. augusti 2013. aasta otsus 2013/423/EL, millega kiidetakse heaks pakutud hinnakohustus, mis on seotud Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide ja plaatide) impordiga käsitleva dumpinguvastase menetlusega (ELT L 209, 3.8.2013, lk 26).

⁽⁴⁾ Komisjoni 4. detsembri 2013. aasta rakendusotsus 2013/707/EL, millega kinnitatakse pakutud hinnakohustus, mis on seotud Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordiga käsitleva dumpingu- ja subsiidiumivastaste menetlustega, lõplike meetmete kohaldamise ajaks (ELT L 325, 5.12.2013, lk 214).

⁽⁵⁾ Komisjoni 10. septembri 2014. aasta rakendusotsus 2014/657/EL, millega võetakse vastu eksportivate tootjate rühma ning Hiina masinate ja elektroonikatoodete impordi ja ekspordi kaubanduskoja ettepanek selgituste saamiseks rakendusotsuses 2013/707/EL osutatud hinnakohustuse rakendamise kohta (ELT L 270, 11.9.2014, lk 6).

⁽⁶⁾ Komisjoni rakendusmäärused (EL) 2015/1403 (ELT L 218, 19.8.2015, lk 1), (EL) 2015/2018 (ELT L 295, 12.11.2015, lk 23), (EL) 2016/115 (ELT L 23, 29.1.2016, lk 47), (EL) 2016/1045 (ELT L 170, 29.6.2016, lk 5) ja (EL) 2016/1998 (ELT L 308, 16.11.2016, lk 8), millega tühistatakse mitme eksportiva tootja hinnakohustuse heakskiitmine.

- (3) 5. mail 2015 avaldas komisjon teate vaatlusaluse toote impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste ja tasakaalustavate meetmete osalise vahepealse läbivaatamise algatamise kohta ⁽⁷⁾. Läbivaatamise ulatus piirdus võrdlusalusega, mida kasutati võrdlusena eespool nimetatud hinnakohustuses kehtestatud hinnakohandamismehhanismis. Läbivaatamine lõpetati 2016. aasta jaanuaris komisjoni rakendusmääruse (EL) 2016/12 ⁽⁸⁾ alusel.
- (4) 28. mail 2015 algatas komisjon uurimise seoses võimaliku kõrvalehoidmisega vaatlusaluse toote impordi suhtes kehtestatud nii dumpinguvastastest meetmetest kui ka tasakaalustusmeetmetest Malaisiast ja Taiwanilt saadetud vaatlusaluse toote impordi kaudu, olenemata sellest, kas need on deklareeritud Malaisiast või Taiwanilt pärinevana või mitte ⁽⁹⁾ ⁽¹⁰⁾. Seetõttu laiendati meetmeid Malaisiast ja Taiwanilt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordile, välja arvatud mitme tegeliku tootja suhtes, kelle puhul leiti, et nad ei hoidnud meetmetest kõrvale ⁽¹¹⁾.

1.2. Taotlus aegumise läbivaatamise algatamiseks

- (5) Pärast teate avaldamist esialgsete meetmete eelseisva aegumise kohta ⁽¹²⁾ sai komisjon 4. septembril 2015 taotluse aegumise läbivaatamise algatamiseks kooskõlas alusmääruse artikli 11 lõikega 2. Taotluse esitas ühendus EU ProSun liidu tootjate nimel, kelle toodang moodustab kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) kogutoodangust üle 25 % liidus, ja seda toetasid liidu tootjad, kelle toodang moodustab kokku üle 50 % samasuguse toote kogutoodangust, mille on tootnud liidu tootmisharu see osa, kes väljendas taotluse suhtes toetust või vastuseisu.

1.3. Aegumise läbivaatamise ja vahepealse läbivaatamise algatamine

- (6) Komisjon algatas 5. detsembril 2015 HRVst (edaspidi „asjaomane riik“) pärinevate või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete aegumise läbivaatamise ja avaldas *Euroopa Liidu Teatajas* algatamisteate ⁽¹³⁾ (edaspidi „aegumise läbivaatamise algatamise teade“).
- (7) Komisjon algatas samal päeval *ex officio* osalise vahepealse läbivaatamise vastavalt alusmääruse artikli 11 lõikele 3, mille käigus uuritakse üksnes seda, kas liidu huvides on või ei ole säilitada meetmed, mida praegu kohaldatakse kristalsest ränist fotoelektrilistes moodulites või paneelides kasutatavate elementide suhtes ⁽¹⁴⁾ (edaspidi „vahepealse läbivaatamise algatamise teade“).

⁽⁷⁾ Teade Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete ja tasakaalustusmeetmete osalise vahepealse läbivaatamise algatamise kohta (ELT C 147, 5.5.2015, lk 4).

⁽⁸⁾ Komisjoni 6. jaanuari 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/12, millega lõpetatakse Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete ja tasakaalustusmeetmete osaline vahepealne läbivaatamine (ELT L 4, 7.1.2016, lk 1).

⁽⁹⁾ Komisjoni 28. mai 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/833, millega algatatakse uurimine seoses võimaliku kõrvalehoidmisega Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes nõukogu rakendusmäärusega (EL) nr 1238/2013 kehtestatud dumpinguvastastest meetmetest Malaisiast ja Taiwanilt lähetatud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi kaudu, olenemata sellest, kas need on deklareeritud Malaisiast või Taiwanilt pärinevana või mitte, ning kehtestatakse kõnealuse impordi suhtes registreerimisnõue (ELT L 132, 29.5.2015, lk 60).

⁽¹⁰⁾ Komisjoni 28. mai 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/832, millega algatatakse uurimine seoses võimaliku kõrvalehoidmisega Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes nõukogu rakendusmäärusega (EL) nr 1239/2013 kehtestatud tasakaalustusmeetmetest Malaisiast ja Taiwanilt lähetatud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi kaudu, olenemata sellest, kas need on deklareeritud Malaisiast või Taiwanilt pärinevana või mitte, ning kehtestatakse kõnealuse impordi suhtes registreerimisnõue (ELT L 132, 29.5.2015, lk 53).

⁽¹¹⁾ Komisjoni 11. veebruari 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/185, millega laiendatakse Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt lähetatud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes nõukogu rakendusmäärusega (EL) nr 1238/2013 kehtestatud lõplikku dumpinguvastast tollimaksu Malaisiast ja Taiwanist lähetatud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordile, olenemata sellest, kas need on deklareeritud Malaisiast või Taiwanist pärinevatena või mitte (ELT L 37, 12.2.2016, lk 76).

⁽¹²⁾ Teade teatavate dumpinguvastaste meetmete eelseisva aegumise kohta (ELT C 137, 25.4.2015, lk 29).

⁽¹³⁾ Teade Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete aegumise läbivaatamise algatamise kohta (ELT C 405, 5.12.2015, lk 8).

⁽¹⁴⁾ Teade Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete ja tasakaalustusmeetmete osalise vahepealse läbivaatamise algatamise kohta (ELT C 405, 5.12.2015, lk 33).

1.4. Läbivaatamisega seotud uurimisperiood ja vaatlusalune periood

- (8) Dumpingu jätkumise või kordumise uurimine hõlmas ajavahemikku alates 1. oktoobrist 2014 kuni 30. septembrini 2015 (edaspidi „läbivaatamisega seotud uurimisperiood“). Kahju jätkumise või kordumise tõenäosuse hindamise seisukohalt oluliste suundumuste uurimine hõlmas ajavahemikku alates 1. jaanuarist 2012 kuni läbivaatamise uurimise perioodi lõpuni (edaspidi „vaatlusalune periood“). Samu perioode kasutati ka osalises vahepealses läbivaatamises.

1.5. Huvitatud isikud

- (9) Algamisteadetes kutsus komisjon huvitatud isikuid uurimistes osalemiseks komisjoniga ühendust võtma. Lisaks teavitas komisjon taotluse esitajaid, muid teadaolevaid liidu tootjaid, teadaolevaid eksportivaid tootjaid HRVs ja HRV ametiasutusi, teadaolevaid importijaid, tarnijaid ja kasutajaid, kaubandusettevõtjaid, aga ka teadaolevalt seotud ühendusi uurimiste algatamisest ja kutsus neid neis osalema.
- (10) Huvitatud isikutel oli võimalus esitada uurimiste algatamise kohta märkusi ning taotleda komisjonilt ja/või kaubandusmenetluses ärakuulamise eest vastutavalt ametnikult enda ärakuulamist.
- (11) Aegumise läbivaatamise algatamise teates teavitas komisjon huvitatud isikuid, et kavatses kolmanda turumajandusliku riigina alusmääruse artikli 2 lõike 7 punkti a tähenduses kasutada Ameerika Ühendriike (edaspidi „USA“) ja Indiat ning Jaapanit, Malaisiat, Lõuna-Koread ja Taiwanit. Komisjon teavitas nimetatud riikide teadaolevaid tootjaid uurimiste algatamisest ja kutsus neid neis osalema.

1.6. Väljavõtteline uuring

- (12) Komisjon andis algamisteadetes teada, et võib teha seoses aegumise läbivaatamisega Hiina eksportivate tootjate, liidu tootjate ja seoses nii aegumise läbivaatamise kui ka vahepealse läbivaatamisega liidu sõltumatute importijate väljavõttelise uuringu kooskõlas alusmääruse artikliga 17.

1.6.1. Liidu tootjate väljavõtteline uuring

- (13) Komisjon märkis algamisteadetes, et on moodustanud liidu tootjatest esialgse valimi. Komisjon võttis valimi moodustamise aluseks liidu suurima tüüpilise müügitahumahu (võttes arvesse tootmismahtu ja geograafilist asukohta), mida oli kasutatava aja jooksul võimalik uurida. Valim koosnes liidu kuuest mooduli- ja kolmest elemenditootjast. Esialgsesse valimisse kaasati nii vertikaalselt integreeritud kui ka integreerimata tootjad. Komisjon palus kõigil huvitatud isikutel esitada selle valimi kohta märkusi. Kõik esialgu valitud äriühingud nõustusid kuuluma esialgsesse valimisse.
- (14) Märkusi väljapakutud valimi kohta saadi mitmelt huvitatud isikult. Nad ei olnud rahul asjaoluga, et liidu mitme tootja nimi ja asukoht olid konfidentsiaalsed, mis ei võimaldanud esitada märkusi valimisse kuuluvate tootjate osa kohta liidu tootmisharu kogutoodangus ja müügitahumas.
- (15) Komisjon tuletas meelde, et kõik liidu tootjad, välja arvatud SolarWorld, WARIS Srl (edaspidi „Waris“) ja Sillia VL (edaspidi „Sillia“), taotlesid algamisetapis oma nime konfidentsiaalsena hoidmist. Komisjon võttis neid taotlusi arvesse, kuid kutsus tootjaid üles kinnitama oma soovi jääda anonüümseks kogu läbivaatamisega seotud uurimiste ajal ja põhjendama oma taotlust. Kõik asjaomased äriühingud, välja arvatud üks, kinnitasid oma esialgset taotlust ja põhjendasid seda. Äriühingud märkisid eelkõige, et kardavad HRVs majandustegevusest ja/või HRVst pärit toorainest ja osadest ilma jääda. Neid väiteid peeti põhjendatuks. Komisjon otsustas seega rahuldada nende anonüümsustaotluse ja lükkas tagasi huvitatud isikute taotlused avalikustada valimisse kaasatud liidu tootjate identiteet ja asukoht. Anonüümsust taotlenud äriühingute seas nõustus ainult Jabil Assembly Poland sp. zoo. (edaspidi „Jabil“) lõplikus valimis oma nime avalikustama.

- (16) Üks eksportiv tootja väitis, et komisjon ei määratlenud liidu tootmisharu enne esialgse valimi moodustamist. Seepärast ei olnud tal võimalik esitada märkusi selle kohta, kas valim on tüüpiline. Lisaks on mõned valimisse kuuluvad liidu tootjad, nagu SolarWorld, vertikaalselt integreeritud, sest nad toodavad elemente, mida kasutatakse peamiselt nende enda moodulite tootmiseks. Sellest tulenevalt on oht, et sama lõpptoote (moodulite) tootmist on kaks korda arvestatud.
- (17) Algamisteate kohaselt osutab „liidu tootmisharu“ kõikidele liidu moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) tootjatele. Peale selle on liidu tootmisharu määratletud selgelt juba esialgses uurimises. Lõpuks tuleb märkida, et elementide tootmine tootmisharusiseseks kasutamiseks on kaebuse ja liidu tootmisharu tüüpilisuse uurimisest välja jäetud. Seepärast lükati see väide tagasi.
- (18) Mitu teist huvitatud isikut väitis, et komisjon ei oleks tohtinud valimisse kaasata äriühinguid Waris ja Sillia, sest nad on liidu väikesed moodulitootjad. Seepärast on neil väga konkreetne ärimudel, mida ei saa lugeda tüüpiliseks. Komisjon oleks selle asemel pidanud kaasama selliseid suuri ja keskmise suurusega äriühinguid nagu Jabil.
- (19) Komisjon lükkas selle väite tagasi, sest ta kaasas valimisse märkimisväärse hulga suuri ja keskmise suurusega moodulitootjaid. Äriühingud Waris ja Sillia kaasati valimisse, et tagada ulatuslikum geograafiline esindatus.
- (20) Pärast menetluse algatamist pidi komisjon äriühingu Sillia valimist välja jätma, sest see ei teinud koostööd. Seetõttu moodustas ülejäänud valimisse kaasatud liidu tootjate müük 38,8 % kogu ELi müügist ja nende toodang 55 % liidu moodulite kogutoodangust. Elementide puhul moodustasid need 76,6 % kogu ELi müügist ja 77 % liidu kogutoodangust. Seetõttu peeti valimit liidu tootmisharu suhtes endiselt tüüpiliseks.

1.6.2. Importijate väljavõtteline uuring

- (21) Selleks et otsustada, kas väljavõtteline uuring on vajalik, ja moodustada vajaduse korral valim, palus komisjon, et sõltumatud importijad esitaksid algatamisteates nimetatud teabe.
- (22) Nõutud teabe esitasid kaks sõltumatut importijat, kes nõustusid kuuluma valimisse. Arvestades importijate väikest arvu, otsustas komisjon, et väljavõtteline uuring ei ole vajalik.

1.6.3. Eksportivate tootjate väljavõtteline uuring

- (23) Pidades silmas eksportivate tootjate ilmset suurt arvu, nähti aegumise läbivaatamise algatamise teatega dumpingu kindlakstegemiseks ette alusmääruse artikli 17 kohane väljavõtteline uuring. Selleks et otsustada, kas väljavõtteline uuring on vajalik, ja moodustada vajaduse korral valim, palus komisjon kõigil HRV teadaolevatel eksportivatel tootjatel esitada aegumise läbivaatamise algatamise teates nimetatud teabe. Konsulteeriti ka asjaomase riigi ametiasutustega.
- (24) Nõutud teabe esitasid ning valimisse kaasamisega nõustusid kaheksakümmend üks asjaomase riigi eksportivat tootjat (sageli mitme äriühingu rühmad). Komisjon koostas valimi alusmääruse artikli 17 lõike 1 kohaselt, valides kolm suurima tüüpilise liitu suunatud ekspordi mahuga rühma, mida oli võimalik ettenähtud aja jooksul uurida. Kõik kolm rühma ekspordisid ELi mooduleid ja üks ekspordis ka elemente. Kooskõlas alusmääruse artikli 17 lõikega 2 konsulteeriti valimi moodustamisel kõigi teadaolevate asjaomaste eksportivate tootjate ja asjaomase riigi ametiasutustega. Märkusi ei esitatud.
- (25) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et eksportivate tootjate valim ei ole sobilik, sest see erineb liidu tootjate valimist oluliselt valimisse kuuluvate äriühingute toodangu ja tootmisvõimsuse poolest.

- (26) Nagu on selgitatud põhjenduses 24, koostas komisjon valimi suurima tüüpilise liitu suunatud ekspordi mahu põhjal, mida oli kasutatava aja jooksul võimalik uurida. Alusmääruse artikli 17 kohaselt peab kasutatav valim olema valiku ajal kättesaadava teabe põhjal statistiliselt õige või hõlmama suurimat tüüpilist toodangu-, müügi- või ekspordimahtu, mida on võimalik ettenähtud aja jooksul uurida. Seetõttu on ekspordivate tootjate valim tüüpiline ekspordivate tootjate suhtes, kuid mitte nende liidu vastaspoolte suhtes. Nagu kinnitab Euroopa Kohtu praktika, ei pea ekspordivate tootjate valim peegeldama liidu tootjate valimit⁽¹⁵⁾. See väide lükati seetõttu tagasi.

1.7. Küsimustiku vastused ja kontrollkäigud

- (27) Komisjon saatis küsimustikud kolmele valimisse kaasatud HRV ekspordivale tootjale, üheksale liidu tootjale ja rohkem kui sajale muule huvitatud isikule, nt sõltumatutele importijatele ning varustava tööstuse ja järeltööstuse äriühingutele, kes olid endast algatamisteadetes ette nähtud tähtaja jooksul teada andnud.
- (28) Komisjon kogus ja kontrollis kogu teavet, mida ta pidas dumpingu esinemise, sellest tuleneva kahju ning liidu huvide kindlakstegemiseks vajalikuks. Alusmääruse artikli 16 kohased kontrollkäigud tehti järgmiste huvitatud isikute valdustesse.

Liidu tootjad:

- SolarWorld Group (Bonn, Saksamaa);
- Jabil (Kwidzyn, Poola);
- WARIS S.r.l., (Borgo Chiese, Itaalia);
- kaks anonüümset moodulitootjat ja kaks anonüümset elemenditootjat.

Importijad:

- IBC Solar AG (Saksamaa);
- BayWa r.e.; – Solar Energy Systems GmbH (Saksamaa).

Varustava tööstuse ettevõtjad:

- Wacker Chemie AG (Saksamaa).

HRV ekspordivad tootjad:

- Chint Solar (Hangzhou);
- Jinko Solar (Shanghai ja Shangrao);
- Trina Solar (Changzhou).

Võrdlusriigi tootjad:

- Sunengine Corporation (Hukou, Taiwan).

1.8. Järelduste teatavaks tegemine

- (29) Komisjon avalikustas 20. detsembril 2016 kõigile huvitatud isikutele olulised faktid ja kaalutlused, mille alusel ta kavatses jätkata kehtivate dumpinguvastaste meetmete võtmist, ja kutsus kõiki huvitatud isikuid esitama märkusi. Komisjon kaalus huvitatud isikute esitatud märkusi ja võttis neid vajaduse korral arvesse. Pärast järelduste

⁽¹⁵⁾ Euroopa Kohtu 10. septembri 2015. aasta otsus kohtuasjas C-687/13: Fliesen-Zentrum vs. Hauptzollamt (eelotsus), punktid 87–90.

teatavaks tegemist taotlesid Hiina kaubanduskoda, Wacker, Solar Power Europe (edaspidi „SPE“) ja Solar Alliance for Europe (edaspidi „SAFE“) ärakuulamist kaubandusmenetlustes ärakuulamise eest vastutava ametniku juures, mida neile ka võimaldati.

- (30) Kuna põhjenduses 379 osutatud komitee ei esitanud mingit arvamust, väljendas komisjon kavatsust vähendada meetmete kohaldamise aega 24 kuult 18 kuule. Ta kutsus huvitatud isikuid üles selle kohta oma arvamust avaldama.

2. VAATLUSALUNE TOODE JA SAMASUGUNE TOODE

2.1. Vaatlusalune toode

- (31) Vaatlusaluse toote moodustavad Hiina Rahvavabariigist pärinevad või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektrilised moodulid või paneelid ning sellist tüüpi elemendid, mille paksus ei ületa 400 mikromeetrit ja mida kasutatakse kristalsest ränist fotoelektrilistes moodulites (edaspidi „vaatlusalune toode“), mis praegu kuuluvad CN-koodide ex 8501 31 00, ex 8501 32 00, ex 8501 33 00, ex 8501 34 00, ex 8501 61 20, ex 8501 61 80, ex 8501 62 00, ex 8501 63 00, ex 8501 64 00 ja ex 8541 40 90 (TARICi koodid 8501 31 00 81, 8501 31 00 89, 8501 32 00 41, 8501 32 00 49, 8501 33 00 61, 8501 33 00 69, 8501 34 00 41, 8501 34 00 49, 8501 61 20 41, 8501 61 20 49, 8501 61 80 41, 8501 61 80 49, 8501 62 00 61, 8501 62 00 69, 8501 63 00 41, 8501 63 00 49, 8501 64 00 41, 8501 64 00 49, 8541 40 90 21, 8541 40 90 29, 8541 40 90 31 ja 8541 40 90 39) alla, välja arvatud juhul, kui tegemist on transiitootega üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) V artikli tähenduses.
- (32) Vaatlusaluse toote määratlus ei hõlma järgmisi tooteliike:
- päikeselaadurid, mis koosnevad vähem kui kuuest elemendist, on kaasaskantavad ja varustavad seadmeid elektriga või laevad akusid;
  - kilest fotoelektrilised tooted;
  - kristalsest ränist fotoelektrilised tooted, mis on püsivalt integreeritud elektriseadmetesse, kui elektriseadmete funktsioon ei ole energia tootmine ning kui need elektriseadmed kasutavad integreeritud kristalsest ränist fotoelektrilisest elemendist (fotoelektrilistest elementidest) saadavat elektrit;
  - moodulid või paneelid, mille alalispinge väljundis on kuni 50 V ja väljundvõimsus kuni 50 W ning mida kasutatakse üksnes otseselt akulaadurina sama pinge ja võimsusega süsteemides.
- (33) Fotoelektrilised moodulid ja elemendid muundavad päikesevalguse elektriks. Muundamine toimub elementides, mis neelavad valgust ja muundavad selle elektriks kristalse räni kaudu.

2.2. Samasugune toode

- (34) Uurimine näitas, et järgmistel toodetel on samasugused põhilised füüsilised, keemilised ja tehnilised omadused ning samasugused põhilised kasutusotstarbed:
- vaatlusalune toode;
  - toode, mida toodetakse HRVs ja müüakse liidu turul;
  - toode, mida toodetakse HRVs ja müüakse muudel turgudel;
  - toode, mida toodetakse ja müüakse võrdlusriigiks valitud Taiwani siseturul, ning
  - toode, mida toodab liidu tootmisharu ja mida müüakse liidu turul.
- (35) Komisjon otsustas, et need tooted on seega samasugused tooted alusmääruse artikli 1 lõike 4 tähenduses.

3. DUMPINGUHINNAGA MÜÜK

3.1. Sissejuhatavad märkused

- (36) Komisjon uuris vastavalt alusmääruse artikli 11 lõikele 2, kas dumpingut praegu esineb ja kas HRVst pärit impordi suhtes kehtivate meetmete võimalik aegumine põhjustaks tõenäoliselt dumpingu jätkumist või kordumist.

3.2. Dumping läbivaatamisega seotud uurimisperioodil

3.2.1. Võrdlusriik

- (37) Kuna HRVd peetakse mitteturumajanduslikuks riigiks, siis arutati normaalväärtus välja kolmanda turumajandusliku riigi hinna põhjal kooskõlas alusmääruse artikli 2 lõike 7 punktiga a. Selleks oli vaja valida võrdlusriik.
- (38) Esialgses uurimises oli võrdlusriigiks India. Algamisteates teavitas komisjon huvitatud isikuid, et kavatses võimaliku võrdlusriigina kasutada USA-d ja Indiat (nagu taotleja nõudis) ning Jaapanit, Malaisiat, Lõuna-Koread ja Taiwanit.
- (39) Võrdlusriigi valimise kohta esitas komisjonile märkused kuus huvitatud isikut. Nad kõik pooldasid Taiwanit. Üks huvitatud isik väljendas alternatiivina toetust ka Lõuna-Korea suhtes. Samal ajal väljendasid nad kõik vastuseisu USA valimise suhtes kehtivate kaubanduse kaitsemeetmete ja riigisiseste toetustega põhjustatud moonutuste tõttu. Kolm isikut oli ka India valimise vastu riigisisese turu ebatõhususe tõttu.
- (40) Pärast ühenduse võtmist kõigi samasuguse toote tootjatega võimalikes võrdlusriikides sõlmis komisjon koostöökokkuleppe ühe Taiwanit ja ühe USA tootjaga. Koostööd teinud Taiwanit tootja toodab peamiselt elemente, kuid müüb nii mooduleid kui ka elemente. Enamik selle tootja müüdnud mooduleid on tootnud kolmas isik töötlemislepingu alusel, mille kohaselt saab kolmas isik elemendid ja töötlemistasu ning valmistab moodulid. Mõned moodulid osteti lihtsalt kolmandalt isikult, kellele koostööd teinud tootja müüb elemente. Kõik need moodulid müüdi seejärel koostööd teinud tootja kaubamärgi all. USA koostööd teinud tootja on seotud liidu peamise tootjaga – äriühinguga SolarWorld – ja toodab nii elemente kui ka mooduleid, kuid müüb riigisisel turul vaid mooduleid.
- (41) Nii Taiwanit kui ka USA turg näivad olevat konkurentsivõimelised, sest seal on mitu omamaist tootjat ja märkimisväärne import kolmandatest riikidest. Kuid päikesepaneelide turgu USA-d kaitsevad dumpinguvastased ja tasakaalustavad tollimaksud Hiinast pärit impordi suhtes ja dumpinguvastane tollimaks Taiwanit pärit impordi suhtes. Taiwanis ei ole selliseid meetmeid kehtestatud.
- (42) Kuna USA koostööd teinud tootja ei müünud läbivaatamisega seotud uurimisperioodil siseturul elemente ja erinevalt USA turust ei kaitse Taiwanit turgu kaubanduse kaitsemeetmed, loeb komisjon Taiwanit asjakohasemaks turumajanduslikuks kolmandaks riigiks.
- (43) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis kaks huvitatud isikut, et komisjon valis sobimatu võrdlusriigitootja, sest see toodab elemente väiksemas koguses kui toodavad eksportivad tootjad ja selle mooduleid toodavad kolmandad isikud töötlemislepingu alusel.
- (44) Alusmääruse artikli 2 lõike 7 alusel ei vali komisjon võrdlusriigi tootjaid. Ta valib turumajanduslikud kolmandad riigid. Vaatamata komisjon suurtele jõupingutustele tagada ulatuslik koostöö kõigi võimalike võrdlusriikidega tegi koostööd ainult üks Taiwanit tootja. Lisaks oli see tootja ainus kogu uurimises koostööd teinud tootja, kes müüs nii mooduleid kui ka elemente. Ja viimaseks tuleb märkida, et Taiwanit koostööd teinud tootja tegutseb turumajanduslikus kolmandas riigis, mida toetasid käesoleval juhul võrdlusriigina kõik isikud, kes selles küsimuses märkusi esitasid, sealhulgas üks kahest isikust, kes kõnealusel väite esitasid. Väide lükati seetõttu tagasi alternatiivvõimaluse puudumise tõttu ja kuna valik oli juhtumi asjaolusid arvestades sobiv.

3.2.2. Normaalväärtus

- (45) Võrdlusriigi koostööd teinud tootjalt saadud teave võeti aluseks normaalväärtuse kindlaksmääramisel kooskõlas alusmääruse artikli 2 lõike 7 punktiga a.
- (46) Kõigepealt uuris komisjon, kas võrdlusriigi tootja omamaise müügi kogumaht oli alusmääruse artikli 2 lõike 2 kohaselt tüüpiline. Selle sätte kohaselt on omamaine müük tüüpiline juhul, kui asjaomase tootja ja samasuguse toote omamaise müügi kogumaht siseturu sõltumatutele tarbijatele moodustab läbivaatamisega seotud uurimisperiodil eksportiva tootja kohta vähemalt 5 % kogu tema vaatlusaluse toote eksportmüügist liitu. Samasuguse toote tüüpilise omamaise müügi puhul kasutati normaalväärtusena kasumlikke omamaiseid hindu. Kui samasugust toodet ei müüdnud siseturul tüüpilises koguses, arvutas komisjon normaalväärtuse alusmääruse artikli 2 lõigete 3 ja 6 kohaselt. Kui samasugust toodet ei müüdnud tüüpilises koguses, otsustas komisjon jätta kohaldamata ka artikli 2 lõike 2 viimase lause, sest tüüpiline müük äriühingu kohta oli alla 1 %, mis on liiga väike, et olla selle sätte tähenduses tüüpiline.
- (47) Normaalväärtuse arvutamiseks liideti võrdlusriigi koostööd teinud tootja samasuguse toote keskmisele tootmiskulule läbivaatamisega seotud uurimisperiodil
- võrdlusriigi koostööd teinud tootja tavapärase kaubandustegevuse käigus samasuguse toote omamaise müügiga seoses kantud kaalutud keskmised müügi-, üld- ja halduskulud läbivaatamisega seotud uurimisperiodil ning
  - kaalutud keskmine kasum, mida võrdlusriigi koostööd teinud tootja teenis tavapärase kaubandustegevuse käigus samasuguse toote omamaiselt müügil läbivaatamisega seotud uurimisperiodil.
- (48) Siseturul müüdnud tooteliikide puhul lisati tavapärase kaubandustegevuse käigus siseturul nende liikidega tehtud tehingute keskmised müügi-, üld- ja halduskulud ning kasum. Tooteliikide puhul, mida siseturul üldse ei müüdnud, lisati tavapärase kaubandustegevuse käigus siseturul tehtud kõikide tehingute kaalutud keskmised müügi-, üld- ja halduskulud (2–5 %) ning kasum (1,5–6 %).
- (49) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et normaalväärtuse arvutamisel ei võtnud komisjon arvesse Hiina nn esimese tasandi äriühingute⁽¹⁶⁾ struktuurikulude eeliseid. Nimetatud isiku seisukoha järgi oleks tulnud 22 % tootmiskuludest seetõttu maha arvata. Sama isik väljendas vastuseisu ka selle suhtes, et komisjon lisab normaalväärtuse arvutamiseks tootmiskulule müügi-, üld- ja halduskulud ning kasumi. Selle isiku sõnul on tegemist topeltarvestusega, sest töötlemistasu sisaldab juba osa müügi-, üld- ja halduskulusid ning kasumit.
- (50) Teine huvitatud isik väitis, et komisjon ei esitanud jaotust võrdlusriigi tootja toodetud elementide ning töötlemislepingu alusel toodetud moodulite mahu ning tootmise ja müügi kohta. Kõnealuse isiku seisukoha järgi ei selgitanud komisjon seda, kuidas arvutati töötlemiskorra raames tehtud moodulite tootmiskulu. Sama äriühing palus komisjonil esitada lisateavet nii elementide kui ka moodulite arvestusliku normaalväärtuse arvutamise kohta. Peale selle peaks komisjon esitama üksikasjalikku teavet töötlemislepingu partneri kulustruktuuri ja selle suuruse kohta, et teha kindlaks, kas see saab piisavalt kasutada mastaabisäästu ja kas töötleja töötlemistasu on tüüpiline. Komisjon peaks hindama ka võrdlusriigi tootja makstud töötlemistasu tüüpilisust, võrreldes seda töötlemistasuga, mida makstakse äriühingule Jabil sama teenuse eest liidus.

⁽¹⁶⁾ Bloomberg New Energy Finance'i järgi on esimese tasandi äriühingud „peamised“ või „pangakõlblikud“ fotoelektriliste moodulite tootjad. Pangakõlblikkus – tõenäosus, kas pangad pakuvad fotoelektrilisi tooteid kasutatavatele projektidele finantseerimist regressiõiguseta võlgade vormis, on äriühingu tasandi määramise olulisim kriteerium. Pangad ja nende üksused, kes kinnitavad tehnilistele nõuetele vastavust, on väga tõrksad avaldama usaldusväärseid nimekirju vastuvõetavatest toodetest. Bloomberg New Energy Finance toetub seetõttu oma kriteeriumide kehtestamisel sellele, milliseid lepinguid on varem sõlmitud nende andmebaasi järgi. Lisateavet vt Bloomberg New Energy Finance'i „BNEF PV Module Maker Tiering System“ (BNEFi fotoelektriliste moodulite tootjate taseme määramise süsteem), 4. november 2016, kättesaadav aadressil https://data.bloomberglp.com/bnef/sites/4/2012/12/bnef_2012-12-03_PVModuleTiering.pdf, vaadatud 7.11.2016.

- (51) Nagu eespool märgitud, arvutati normaalväärtus vajaduse korral alusmääruse artikli 2 lõike 3 alusel (st päritoluriigi tootmiskulule lisati müügi-, üld- ja halduskulud ning kasum). Selle raames ei võeta arvesse Hiina esimese taseme äriühingute väidetavaid kulueeliseid, sest alusmääruse kohaselt puudub selleks alus. Peale selle ei täpsustatud asjaomases märkuses, kuidas huvitatud isik arvutas nimetatud 22 %. Komisjon ei nõustu ka väitega, et müügi-, üld- ja halduskulude ning kasumi lisamine põhjustaks topeltarvestust. Igasugune turumajanduslikus riigis müüdüd tooraine või osutatud teenus hõlmab osa tarnija müügi-, üld- ja halduskulusid ning kasumit. Seetõttu on see väide vastuolus viisiga, kuidas normaalväärtust tuleks arvutada kooskõlas alusmääruse artikli 2 lõikega 3.
- (52) Nagu eespool märgitud, hindas võrdlusriigi tootja omamaise müügi tüüpilisust komisjon. Kuid selle hindamise üksikasjalikke tulemusi ning tootmis- ja müügi- ja mahte ei saa avaldada, sest need on kõnealuse tootja konfidentsiaalne äriteave. Töötlemislepingu alusel valmistatud moodulite tootmise kulud koosnesid moodulites kasutatud elementide tootmiskulust ja töötlemistasust. Seoses lisateabega nii elementide kui ka moodulite arvestusliku normaalväärtuse arvutamise kohta märkis komisjon, et tegemist on konfidentsiaalse äriteabega. Peale selle ei ole osa sellest, näiteks töötleja kulustruktuur, mitte ainult konfidentsiaalne, vaid ka komisjonile ja võrdlusriigi tootjale kättesaamatu. Kõnealuse taotluse suhtes ei saa üle tähtsustada asjaolu, et huvitatud isik ei seadnud kahtluse alla Taiwani valimist sobivaks turumajanduslikuks kolmandaks riigiks. Oma varasemates märkustes pidas huvitatud isik seda kiiduväärseks, jättes USA ja India sobimatute võrdlusriikidena kõrvale. Puuduvad näidustused või huvitatud isikute väited selle kohta, et sobivas turumajanduslikus kolmandas riigis võrdlusriigi tootjale teenust osutavad ettevõtjad tegutseksid vastuolus turujõududega.
- (53) Seepärast lükati need väited tagasi.

3.2.3. Ekspordihind

- (54) Komisjon määras ekspordihinna kindlaks kõigepealt ekspordihindade põhjal, mida liidu sõltumatud kliendid on tegelikult maksnud või maksavad, või jaemüügihindade põhjal, kui vaatlusalust toodet on müüdüd liidu seotud importijate kaudu.
- (55) Selleks et välja selgitada, kas liitu suunatud ekspordi hinnad olid hinnakohustuste taustal usaldusväärsed, võrreldi neid hinnakohustuses ettenähtud minimaalse impordihinnaga. Tegelikult oli vaja välja selgitada, kas liitu suunatud ekspordi hind põhines teataval tasemel eelkõige hinnakohustusega kindlaksmääratud minimaalse impordihinna tõttu ja kas see oli seetõttu usaldusväärne. Sellega seoses uuris komisjon, kas iga valimisse kaasatud eksporditava tootja liitu suunatud ekspordi hind kaalutud keskmise hinnana oli oluliselt kõrgem kui minimaalne impordihind või mitte. Komisjon vaatles ka seda, milline on selle hinna ja kolmandatesse riikidesse suunatud ekspordi hindade seos.
- (56) Kõigi valimisse kaasatud ekspordivate tootjate liitu suunatud ekspordi keskmine hind oli minimaalse impordihinna tasemel. Kuid nende liitu suunatud ekspordi hind oli märkimisväärselt kõrgem kui kolmandatesse riikidesse suunatud ekspordi hind. Sellest tulenevalt mõjutas hinnakohustus liitu suunatud ekspordi hinda oluliselt ja seetõttu on see ebausaldusväärne.
- (57) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et see järeldus kinnitab, et minimaalne impordihind kujutab endast liidu turu üldist hinna võrdlusalust ja määrab seega kõigi liidus müüdüd moodulite hinnataseme, olenemata sellest, kus moodulid on toodetud.
- (58) Komisjon ei näinud seda seost. Asjaolu, et valimisse kaasatud ekspordivad tootjad ei saanud seetõttu, et neile kehtisid hinnakohustuse tingimused, müüa odavamalt kui minimaalne impordihind, ei takista teistel nii HRV kui ka muude kolmandate riikide eksporditavatel tootjatel seda teha, kui see on majanduslikult tasuv. Peale selle ei saa minimaalne impordihind olla võrdlusaluseks, kuna see on konfidentsiaalne äriteave. See väide lükati seetõttu tagasi.
- (59) Kuna usaldusväärne ekspordihind nende Hiina ekspordivate tootjate puhul puudus – kõnealusel juhul hinnakohustuse tõttu –, kaalus komisjon ekspordihinna kindlaksmääramiseks muud metoodikat. Arvestades, et

valimisse kaasatud eksportivad tootjad müüsid päikesepaneele rahvusvahelisel turul, kasutas komisjon valimisse kaasatud eksportivate tootjate suurimatel ELi-välistel eksporditurudel (Tšiilis, Indias, Jaapanis ja Singapuris, olenevalt eksportivast tootjast) müüdnud päikesepaneelide ühiku ekspordihindasid, kui need müügihinnad ei hõlmanud kaubanduse kaitseks tollimakse. Näis, et India oli samuti kehtestanud kaubanduse kaitsemeetmed, kuid komisjonil oli võimalik kasutada nende eksportivate tootjate andmeid, kes ei maksnud neid tollimakse põhjenduses 60 esitatud põhjusel. Pärast järelduste teatavaks tegemist selgus, et need meetmed ei kehtinud enam läbivaatamisega seotud uurimisperioodil (vt põhjendus 86).

- (60) Kui eksportivad tootjad eksportisid vaatlusalust toodet otse kolmandas riigis asuvatele sõltumatutele klientidele, siis oli ühiku ekspordihind alusmääruse artikli 2 lõike 8 kohaselt vaatlusaluse toote eest tegelikult makstud või makstav hind, kui vaatlusalune toode müüdi asjaomase kolmanda riigi turule ekspordiks.
- (61) Kui eksportivad tootjad eksportisid vaatlusalust toodet kolmandas riigis importijana tegutseva seotud äriühingu kaudu, määrati ühiku ekspordihind kooskõlas alusmääruse artikli 2 lõikega 9 kindlaks hinna alusel, millega imporditud toodet asjaomase kolmanda riigi turu sõltumatutele klientidele esimest korda edasi müüdi. Sel juhul võeti valimisse kaasatud eksportivate tootjate esitatud ja komisjoni kontrollitud andmete põhjal hinna korrigeerimisel arvesse kõiki importimise ja edasimüügi vahel tekkinud kulusid, sealhulgas müügi-, üld- ja halduskulusid (0,05–9 %, olenevalt kõnealuse äriühingu esitatud ja tema kohta kontrollitud andmetest), ning teenitud kasumit (1–3 %, olenevalt kõnealuse äriühingu esitatud ja tema kohta kontrollitud andmetest). Sel juhul ei arvestatud müügittehinguid, mis hõlmasid dumpinguvastaseid või tasakaalustavaid tollimakse, sest need ei ole usaldusväärne asendus hinnale meetmete puudumise korral. Seetõttu ei arvestatud Ameerika Ühendriikides tehtud tollimaksu hõlmavaid tehinguid, sest enamik neist tehingutest viidi ellu seotud importijate kaudu.
- (62) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et komisjon tegi ekspordihinna arvutamisel artikli 2 lõike 9 alusel valesti kohandusi HRVs ja Hongkongis asuvate seotud kauplejate müügi-, üld- ja halduskulude ning kasumi suhtes.
- (63) Seesama huvitatud isik juhtis tähelepanu asjaolule, et osa kohandusi võidi arvestada kaks korda, kui lisati otsেমুügiikulud (sest need sisaldasid juba müügi-, üld- ja halduskuludes). Huvitatud isik juhtis tähelepanu ka sellele, et kui võrrelda dumpingutaset hinna allalöömise tasemega, võib see osutada mõningatele arvutusvigadele.
- (64) Komisjon nõustus nende väidetega. Asjaomane kohandus seoses HRVs ja Hongkongis asuvate kauplejatega tehti alusmääruse artikli 2 lõike 10 punkti i alusel, mitte artikli 2 lõike 9 alusel. Komisjon kohandas ka oma arvutusi, et vältida teatavate kohanduste topeltarvestamist. Lisaks avastas komisjon pärast dumpingut ja hinna allalöömist käsitlevat märkust oma arvutustes tehnilise vea ja parandas selle. Arvutuste muutmine ei mõjuta järeldust ega ettepanekut. Sellele vaatamata teavitati huvitatud isikut muudatustest, mis tehti tema märkuse põhjal järelduste lõpliku teatavaks tegemise suhtes, ja lubati vajaduse korral esitada uuesti märkusi.
- (65) Ekspordihinna kindlaksmääramiseks korrutati eespool kirjeldatud viisil kindlaksmääratud ühiku ekspordihind läbivaatamisega seotud uurimisperioodil liitu müüdnud kogustega.
- (66) Pärast järelduste teatavaks tegemist seadis üks huvitatud isik kahtluse alla kolmanda riigi ekspordihindade kasutamise. Huvitatud isiku sõnul on Tšiili ja Singapuri päikeseenergiaseadmete arv väike ning need moodustavad vaid väikese osa HRV elementide ja moodulite koguekspordist. Sama huvitatud isik palus komisjonil esitada ka eksportmüügi jaotuse arvutatuna ekspordihinnas arvesse võetud riikide kaupa ja kaalutud keskmised ekspordihinnad kõigis neljas arvessevõetud ekspordiriigis, nimelt Tšiilis, Indias, Jaapanis ja Singapuris.
- (67) Teine huvitatud isik väitis, et arvutamismeetodi muutmine ja ekspordihinna arvutamiseks kolmandatesse riikidesse eksporditud toodangu hindade kasutamine on vastuolus alusmääruse artikli 11 lõikega 9, nagu on tõlgendanud Üldkohus⁽¹⁷⁾.
- (68) Nagu eespool selgitatud, kasutas komisjon iga valimisse kaasatud eksportiva tootja suhtes selle suurimaid eksporditurge. Tšiili ja Singapur ei kujuta endast kõnealus(t)e valimisse kaasatud eksportiva(te) tootja(te) suhtes

⁽¹⁷⁾ T-143/06: MTZ Polyfilms vs. nõukogu, EU:T:2009:441, punktid 38–52.

väikest osa. Seoses taotlusega, mis käsitleb ekspordimüügi jaotust ekspordihinna arvutamisel arvesse võetud riikide kaupa ja kaalutud keskmisi ekspordihindu kõigis neljas arvessevõetud ekspordiriigis, märgib komisjon, et see teave hõlmab konfidentsiaalset äriteavet. See teave saadi valimisse kaasatud ekspordivatele tootjatele. Seejärel saadeti teave neile tagasi koos konkreetsete järeldustega, nii et nad said kontrollida, kas seda kasutati asjakohastes arvutustes õigesti. Kõnealuse küsimuse kohta ekspordivad tootjad märkusi ei esitanud. Selle teema näiteks võib esitada järgmised vahemikud: Tšiili 12–18 % asjaomas(t)e ekspordiva(te) tootja(te) ekspordist, India 9–15 % asjaomas(t)e ekspordiva(te) tootja(te) ekspordist, Jaapan 12–22 % asjaomas(t)e ekspordiva(te) tootja(te) ekspordist ja Singapur 40–60 % asjaomas(t)e ekspordiva(te) tootja(te) ekspordist.

- (69) Seoses meetodi muutmiselega on tõepoolest tõsi, et nagu selgub alusmääruse artikli 11 lõike 9 põhjal, peab dumpingumarginaali arvutamise meetod olema üldiselt pärast läbivaatamist sama, mida kasutati esialgses uurimises, mille tagajärjel kehtestati dumpinguvastased meetmed. Kuid see säte hõlmab erandit, mille kohaselt võib asjaolude muutumise korral kohaldada teistsugust meetodit. Nagu eespool selgitatud, uuriti hinnakohustuse mõju liitu suunatud ekspordi hindadele ja leiti, et minimaalse impordihinna tõttu olid need hinnad ebausaldusväärsed. Kuna asjaolud olid muutunud, oli komisjonil kooskõlas artikli 11 lõikega 9 õigus kohaldada teistsugust meetodit kui see, mida kasutati esialgses uurimises. Kohtuotsuses, millele huvitatud isik tugines, on see võimalus selge sõnaga ette nähtud, kuid nõukogu otsustas seda mitte kasutada. Komisjoni käsitusviisi on kinnitanud ka Euroopa Kohus ⁽¹⁸⁾.
- (70) Seepärast lükati need väited tagasi.

3.2.4. Võrdlus

- (71) Komisjon võrdles normaalväärtust päikesepaneelide ekspordihinnaga valimisse kaasatud ekspordivate tootjate suurimatel ELi-välistel eksporditurgetel (Tšiilis, Indias, Jaapanis ja Singapuris, olenevalt valimisse kaasatud ekspordivast tootjast).
- (72) Õiglase võrdluse tagamiseks kohandas komisjon vajaduse korral normaalväärtust ja/või ekspordihinda, võttes kooskõlas alusmääruse artikli 2 lõikega 10 arvesse hindu ja nende võrreldavust mõjutavaid erinevusi. Kohandusi tehti seoses transpordi- ja kindlustuskuludega (0,02–7 %, olenevalt kõnealuse äriühingu esitatud ja tema kohta kontrollitud andmetest), käitlemis-, laadimis- ja lisakuludega (0–1 %, olenevalt kõnealuse äriühingu esitatud ja tema kohta kontrollitud andmetest), krediidikuluga (0,05–0,5 %, olenevalt kõnealuse äriühingu esitatud ja tema kohta kontrollitud andmetest) ning pangatasudega (0–0,03 %, olenevalt kõnealuse äriühingu esitatud ja tema kohta kontrollitud andmetest).

3.2.5. Dumpingumarginaal

- (73) Valimisse kaasatud ekspordivate tootjate puhul võrdles komisjon võrdlusriigis toodetud samasuguse toote iga liigi kaalutud keskmist normaalväärtust vaatlusaluse toote vastava liigi kaalutud keskmise ekspordihinnaga kooskõlas alusmääruse artikli 2 lõigetega 11 ja 12.
- (74) Niimoodi kindlaks tehtud dumpingumarginaal oli 23,5–31,5 %.
- (75) Nagu märgitud põhjenduses 48, mõjutas liitu suunatud ekspordi hinda oluliselt hinnakohustust ja seetõttu on see ebausaldusväärne. Sellele vaatamata võrdles komisjon terviklikkuse huvides võrdlusriigi samasuguse toote iga liigi kaalutud keskmist normaalväärtust vaatlusaluse toote vastava liigi liitu suunatud ekspordi kaalutud keskmise hinnaga. Selle põhjal leiti, et läbivaatamisega seotud uurimisperioodil oli dumpingumarginaali suurus 8,9–14,8 % CIF-hinnast ühenduse piiril ilma tollimakse tasumata.
- (76) See arvutus näitab dumpingut nende ekspordivate tootjate puhul, kelle suhtes kohaldati läbivaatamisega seotud uurimisperioodil hinnakohustust. Siinkohal tuleb märkida, et hinnakohustuses kindlaksmääratud minimaalne impordihind ei põhinenud dumpingumarginaalil. Seega ei aidanud hinnakohustused täielikult kõrvaldada esialgses uurimises kindlakstehtud dumpingut.

⁽¹⁸⁾ C-374/12: Valimar vs. Nachalnik na Mitnitsa Varna, EU:C:2014:2231, punktid 40–49.

- (77) Pärast järelduste teatavaks tegemist kurtis üks huvitatud isik, kes ei olnud valimisse kaasatud eksportiv tootja, et dumpingumarginaali arvutamise üksikasju ei esitatud.
- (78) Komisjon märkis, et üksikasjalikud arvutused esitati valimisse kaasatud eksportivatele tootjatele, kes andmed esitasid ja kes neid arvutusi ka kontrollisid. Järelduste teatavaks tegemine kolmandatele isikutele määral, mis ei piirdu üldises järelduste teatavaks tegemise dokumendis ja käesolevas määruses esitatud sisukokkuvõttega, oleks vastuolus kohaldatavate sätetega, mis käsitleb vajadust tagada tasakaal ärisaladuse ja menetlusõiguste vahel.

3.3. Dumpingu jätkumise tõenäosus

- (79) Nagu märgitud põhjendustes 55–59, oli kõigi valimisse kaasatud eksportivate tootjate liitu suunatud ekspordi keskmine hind minimaalse impordihinna tasemel. Kuid nende liitu suunatud ekspordi hind oli märkimisväärselt kõrgem kui kolmandatesse riikidesse suunatud ekspordi hind. Seega on väga tõenäoline, et hinnakohustuse kaotamise korral liitu suunatud ekspordi hind väheneks ja oleks samal tasemel kolmandatesse riikidesse suunatud ekspordi hindadega. Seetõttu oleks tõenäoline dumpingumarginaal meetmete puudumise korral 23,5–31,5 %, nagu on kindlaks tehtud põhjenduses 74. Dumpingumarginaalid on oluliselt suuremad kui need, mis tehti kindlaks läbivaatamisega seotud uurimisperiodil liitu suunatud ekspordi hinna põhjal (need olid moodulite puhul 400–700 eurot/kW ja elementide puhul 100–400 eurot/kW). Nagu märgitud põhjenduses 75, on need dumpingumarginaalid 8,9–14,8 %.
- (80) Analüüsidest dumpingu jätkumise tõenäosust meetmete aegumise korral, analüüsis komisjon ka järgmisi asjaolusid: liidu turu atraktiivsus ning tootmisvõimsus ja tarbimine asjaomas riigis.

3.3.1. Liidu turu atraktiivsus

- (81) Liidu turg moodustas 2012. aastal kuni 60 % kogu maailmas paigaldatud uuest võimsusest. Alates sellest ajast on selle olulisus vähenenud ja moodustas 2015. aastal 14 %, nagu on märgitud põhjenduses 197. Liidu turuosa maailmaturul jääb tõenäoliselt tulevikus stabiilseks. Kuid liidu turu kasvuprognosis seoses maailmas paigaldatud uue aastavõimsusega on ülejäänud maailmaga võrreldes tagasihoidlikud.
- (82) Sellele vaatamata on liit jätkuvalt oluline turg, mille uus paigaldatud võimsus oli läbivaatamisega seotud uurimisperiodil ligikaudu 7,2 GW aastas ja mille kolm liikmesriiki (Prantsusmaa, Saksamaa ja Ühendkuningriik) kuulusid 2015. aastal kümne tähtsama fotoelektriliste moodulite turu hulka⁽¹⁹⁾. Peale selle on kaubanduse kaitsemeetmed, mida Kanada, India ja USA on kohaldanud ja tugevdanud HRVst pärit impordi suhtes, vähendanud nende turgude atraktiivsust HRVst eksportivate tootjate jaoks, mistõttu liidu turu atraktiivsus suureneb, kui meetmed aeguvad.
- (83) Hiina tootjad tunnevad endiselt suurt huvi liidu turu vastu. Vaatamata dumpinguvastaste ja tasakaalustusmeetmete kehtestamisele 2013. aastal on nad säilitanud tugeva positsiooni liidu turul. Nende osa moodulite turul vähenes 66 %-lt 2012. aastal 41 %-le läbivaatamisega seotud uurimisperiodil, samal ajal kui nende osa elementide turul suurenes 7 %-lt 2012. aastal 16 %-le läbivaatamisega seotud uurimisperiodil. See näitab suundumust, et järjest enam liidu tootjaid piirdub oma tegevuses moodulite tootmisega ja ostab elemente kolmandatest riikidest. Nad moodustavad osa liidu moodulitootmisest. See peegeldab samuti suundumust, et need eksportivad tootjad, kellel on tootmisrajatised ka muudes kolmandates riikides kui HRV, tühistavad hinnakohustuse ja müüvad liitu nendest kolmandatest riikidest.
- (84) Nagu näitas kõrvalehoidmist käsitlev uurimine 2015. aastal, püüdis osa Hiina tootjaid meetmetest kõrvale hoida, importides liitu kolmandate riikide seas suurimate importijate, Taiwani ja Malaisia kaudu. Alates meetmete kohaldamisest on mitme hinnakohustuse heakskiitmine tühistatud. Nende tühistamine on olnud vabatahtlik või on see toimunud rikkumiste või teostatavuse tõttu (vt üksikasjalikud viited allmärkuses 6).

⁽¹⁹⁾ Kümne olulisima riigi järjestus 2015. aastal lisandunud tootmisvõimsuse järgi: 1. Hiina (15 GW); 2. Jaapan (11 GW); 3. USA (7,3 GW); 4. Ühendkuningriik (3,7 GW); 5. India (2 GW); 6. Saksamaa (1,5 GW); 7. Korea (1 GW); 8. Austraalia (900 MW); 9. Prantsusmaa (879 MW); 10. Kanada (600 MW); allikas: „Global Market Outlook for Solar Power, 2016 – 2020“, Solar Power Europe, lk 13–14.

- (85) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et vaatamata kaubanduse kaitsemeetmetele, mis on kehtestatud HRVst pärit impordi suhtes, on USA tänu soodustustele ja väga suurele loomulikule päikesekiirgusele atraktiivne turg. Lisaks ei ole sellesama huvitatud isiku sõnul vastupidiselt eespool esitatud faktidele Indias kehtestatud HRVst pärit impordi suhtes kaubanduse kaitsemeetmeid. Samuti kavatakse India oma paigaldatud võimsust oluliselt suurendada.
- (86) Seoses USAGA märkis komisjon, et huvitatud isik ei esita ühtegi tõendit selle kohta, et soodustused tasakaalustavad täielikult HRV tootjatele kehtestatud tollimaksudest tulenevad ebasoodsamad tingimused. Komisjon ei väitnud, et USA turg on ebaatraktiivne, vaid et kehtestatud tollimaksud vähendavad selle atraktiivsust. India puhul ei jõustatud esildatud tollimaksu ja see aegus 2014. aasta juunis. Kuid isegi kui India suhtes ei ole kehtestatud tollimakse, suurendavad Kanadas ja USAs kehtivad tollimaksud liidu atraktiivsust, kui meetmetel lastakse aeguda. See ei muuda ka liidu turgu ebaatraktiivseks, sest kõik muud eespool kirjeldatud kaalutlused kehtivad endiselt.

3.3.2. Tootmisvõimsus ja tarbimine asjaomases riigis

- (87) Kõigi kõnealuses uurimises koostööd teinud HRV eksportivate tootjate kasutamata võimsus on nende valimisse kaasamist käsitlevatele küsimustikele antud vastuste põhjal ligikaudu 33 %. Ainuüksi nende äriühingute kasutamata tootmisvõimsusest (ligikaudu 10 GW) läbivaatamisega seotud uurimisperioodil oleks piisanud kogu liidu turu vajaduste rahuldamiseks. Siinkohal tuleb märkida, et võimsuse põhjal suurimate koostööd teinud tootjate kasutamata võimsus on tunduvalt väiksem – nende tootmisvõimsuse rakendamise määr on 86–97,8 %.
- (88) Pärast järelduste teatavaks tegemist seadis üks huvitatud isik need andmed kahtluse alla, väites, et Hiina neli suurimat tootjat (Trina, JA Solar, Jinko ja Canadian Solar) tegutsesid täisvõimsusel. Huvitatud isiku sõnul moodustab nende nelja tootja eksport üle 40 % kogu Hiina ekspordist (ligikaudu 11,2 GW). Seega, et saavutada 2016. aastal komisjoni esitatud 43 % suurune kasutamata tootmisvõimsus, peaks kõigi väiksemate tootjate tootmisvõimsuse rakendamise määr olema vaid 20 %. Huvitatud isik palus komisjonil esitada 43 % suuruse keskmise näitaja arvutamise üksikasjad.
- (89) Komisjon märkis kõigepealt, et kõigi kõnealuses uurimises koostööd teinud HRV eksportivate tootjate kasutamata võimsus on hinnanguliselt ligikaudu 33 %, mitte 43 %. Peale selle on huvitatud isiku eespool esitatud arvutuste aluseks eeldus, et äriühingud JA Solar ja Canadian Solar tegid uurimises koostööd. Need kaks tootjat ei teinud uurimises koostööd. Seetõttu ei ole nende tootmisvõimsus ja tootmisvõimsuse rakendamine komisjonile teada ja neid ei võetud eespool esitatud arvutustes arvesse.
- (90) Seepärast lükati see väide tagasi.
- (91) Hiina üldine moodulite tootmise võimsus oli 2015. aastal hinnanguliselt 96,3 GW ja 2016. aastal on see prognooside kohaselt 108 GW⁽²⁰⁾. Samas oli üleilmne nõudlus 2015. aastal hinnanguliselt 50,6 GW ja prognoositi, et 2016. aastal suureneb see 61,7 GW-ni⁽²¹⁾. Seetõttu oli HRV tootjate kogu kasutamata tootmisvõimsus tublisti suurem kui üleilmne nõudlus, täpsemalt oli see 2015. aastal 47,5 % võrra suurem ja on 2016. aastal 42,9 % võrra suurem.
- (92) Mitu isikut väitis, et Hiinas on sisenõudlus viimastel aastatel suurenenud ning ulatus 2016. aasta esimeses kvartalis 50 %-ni Hiina fotoelektriliste moodulite tootmisest. Hiina lisab väidetavalt kuni 2020. aastani igal aastal ligikaudu 20 GW ulatuses tootmisvõimsust. Kuid nagu eespool näidatud ja põhjendustes 186–195 põhjalikumalt selgitatud, võib Hiina eksportivate tootjate liigest tootmisvõimsusest piisata edaspidi üleilmse kogunõudluse rahuldamiseks, arvestades muu hulgas kiiresti arenevaid turge, nagu Hiina ise, India, Jaapan ja Lõuna-Ameerika.
- (93) Kaks huvitatud isikut seadis kahtluse alla andmed, mida komisjon kasutas HRV tootmisvõimsuse ja üleilmse tarbimise kohta. Üks huvitatud isik väitis, et vaja on lisatootmisvõimsust, et rahuldada lähitulevikus järjest suuremat nõudlust päikeseenergiaseadmete järele HRVs ja mujal. Isiku väitel ei esitanud komisjon usaldusväärseid põhjendusi selle kohta, et HRV väidetav liigne tootmisvõimsus oleks suunatud liidu turule.

⁽²⁰⁾ Bloomberg New Energy Finance (BNEF), „Solar manufacturer capacity league table“; vaadatud 28.10.2016.

⁽²¹⁾ „Global Market Outlook for Solar Power, 2016 – 2020“, Solar Power Europe, lk 18.

- (94) Neid väiteid on käsitletud põhjendustes 190–191.

3.3.3. Järeldus dumpingu jätkumise tõenäosuse kohta

- (95) Arvestades HRV suurt kasutamata tootmisvõimsust ja liidu turu atraktiivsust suuruse ja müügihinna poolest, eriti seoses HRV kolmandatesse riikidesse suunatud ekspordi hinnatasemega, aga ka varasemaid meetmetest kõrvalehoidmise tavasid, on komisjoni arvates väga tõenäoline, et dumpinguvastaste meetmete kehtetuks tunnistamine põhjustab HRVst liitu suunatud päikeseelementide ja moodulite dumpinguhinnaga impordi märkimisväärset suurenemist.

4. KAHJU

4.1. Liidu tootmisharu ja liidu toodangu määratlus

- (96) Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil valmistas liidus samasugust toodet üle saja tootja. Neid käsitatakse liidu tootmisharuna alusmääruse artikli 4 lõike 1 tähenduses.
- (97) Kuna liidu kogutoodangu kohta ei olnud läbivaatamisega seotud uurimisperioodil täielikke avalikke andmeid, kasutati selle kindlakstegemiseks kogu kättesaadavat teavet liidu tootmisharu kohta. Need andmed olid järgmised: makromajandusandmed, mille esitas taotleja, kuid mille kogus tema nimel sõltumatu konsultatsioonifirma Europressedienst; huvitatud isikute vastused, mille nad andsid representatiivsusuuringule algatamiseelses etapis, ja valimisse kaasatud liidu tootjate kontrollitud vastused küsimustikule.
- (98) Nende andmete põhjal oli liidu kogutoodang läbivaatamisega seotud uurimisperioodil moodulite puhul hinnanguliselt ligikaudu 3 409 MW ja elementide puhul ligikaudu 1 270 MW.

4.2. Asjaomase liidu turu kindlaksmääramine

- (99) Osa liidu tootjaid on vertikaalselt integreeritud ning elementide puhul oli oluline osa liidu tootmisharu toodangust ette nähtud tootmisharusiseseks kasutamiseks (96 %). Seetõttu on elementide kasutamata turuosa väga väike. Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas üks huvitatud isik viimase väite ja märkis, et elementide vaba turg moodustas kogu turust (hinnanguliselt 3 409 MW, vt tabel 1b) suure osa. Komisjon nõustus selle parandusega, sest liidu tootmisharusisene turg moodustas tõepoolest ainult 31,8 % elementide kogutarbimisest. Kuid see ei muuda järeldust, et oluline osa liidu tootmisharus toodetud elementidest oli ette nähtud tootmisharusiseseks kasutamiseks ega mõjuta kahju ja liidu huvide analüüsi. Elementide vaba turgu teenindab peamiselt import, mitte liidu elementitootjate müük, kuna viimastel aastatel on enamik elementitootjaid turult lahkunud.
- (100) Et teha kindlaks, kas liidu tootmisharu kandis jätkuvalt kahju, ning selgitada välja tarbimine ja mitmesugused liidu tootmisharu majandusnäitajad, uuris komisjon, kas ja kuidas tuleb analüüsides arvesse võtta liidu tootmisharus toodetud samasuguse toote edasist kasutamist („tootmisharusisene kasutamine“).
- (101) Komisjon analüüsis järgmisi majandusnäitajaid, osutades kogu tootmisharu tegevusele (sealhulgas tootmisharusisene kasutamine): tarbimine, müügiimaht, tootmine, tootmisvõimsus, tootmisvõimsuse rakendamine, majanduskasv, investeeringud, varud, tööhõive, tootlikkus, rahavoog, investeeringutasuvus, kapitali kaasamise võime ja dumpingumarginaali suurus. Komisjon leidis nende näitajate puhul kooskõlas esialgse uurimisega, et konkureeriv import asjaomasest riigist mõjutas ka tootmist tootmisharusiseseks kasutamiseks. Tootmisharusisese turu jaoks ette nähtud elemente kasutati moodulite tootmise põhikomponendina. Seetõttu avaldas asjaomasest riigist moodulite importimisega kaasnev otsene konkurents, mida liidu moodulitootjad kogesid, kaudset survet ka

nendes moodulites kasutatud elementide suletud turu müügihindadele ja/või tootmiskuludele. Peale selle suurendasid HRVst imporditud elemendid survet moodulitootjatele, kes kasutasid suletud turul toodetud elemente. Nende moodulid ei konkureerinud mitte ainult moodulitega, mis monteeriti kolmandates riikides Hiinas toodetud elementidest, vaid ka moodulitega, mis monteeriti liidus imporditud Hiina elementidest.

- (102) Seetõttu, vastupidiselt muudele juhtudele, ⁽²²⁾ mille puhul suletud ja vaba turu eristamine oli kahju analüüsis oluline, sest leiti, et tootmisharusiseseks tarbimiseks ettenähtud tooted ei olnud otseselt avatud impordiga kaasnevale konkurentsile, tegi komisjon kõnealusel juhul kindlaks, et enamiku majandusnäitajate korral ei olnud suletud ja vaba turu eristamine põhjendatud.
- (103) Kuid kasumlikkuse korral arvestas komisjon ainult müüki vabal turul. Tootmisharusisese turu hinnad määrati kindlaks mitmesuguste hinnakujundusmeetmete alusel (siirdehinnad virtuaalse turuhinna alusel, ülekandmine tegelike kulude alusel jms). Niisiis ei peegeldanud need alati reaalselt turuväärtust ja neid ei saanud selle näitaja hindamisel arvestada.
- (104) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis mitu isikut, et elementide tootmisharu olukorda liidus oleks pidanud hindama tootmisharusisese turu ja vaba turu puhul eraldi. Esiteks väitsid nad, et komisjon ei esitanud asjakohaseid põhjendusi selle kohta, kuidas mõjutab HRVst pärit impordist tulenev konkurents tootmisharusisest turgu. Teiseks väitis üks huvitatud isik, et kuna komisjon on seisukohal, et tootmisharusisese turu hinnad olid kasumlikkuse hindamiseks ebausaldusväärsed, on samavõrd vale ka järeldada, et moodulite import avaldas neile survet. Kolmandaks on kahe turu ühine analüüsimine vastuolus tõsiasiaga, et elementide tarbimine vähenes vaatlusalusel perioodil vähem kui moodulite tarbimine. See tähendab väidetavalt seda, et puudub otsene seos moodulite impordi ja elementide impordi vahel ning elementide impordi vähenemise ja vabale turule avatud elementide hindade vahel.
- (105) Esiteks põhjendas komisjon – vastupidiselt huvitatud isikute väidetele – põhjendustes 101-102 asjakohaselt seda, kuidas mõjutab HRVst pärit impordist tulenev konkurents tootmisharusisest turgu. Kuna element on mooduli tootmise põhikomponent, avaldab HRVst pärit moodulite import kaudset survet elementide suletud turu hinnale, kui siirdehind põhineb virtuaalsel turuhinnal. Teisel juhul, kui tarnimine toimub tegeliku kulu alusel, peavad ettevõtjad imporditud elementidest tuleneva surve tõttu tõhustama oma tootmisprotsessi. Teiseks, ehkki tootmisharusisese turu hinnad on kasumlikkuse hindamiseks ebausaldusväärsed, pidas komisjon nende hindade muutumist oluliseks teguriks, et hinnata, kas tootmisharusisene turg seisib silmitsi HRVst pärit impordist tuleneva konkurentsiga. Kolmandaks ei kinnitanud komisjon, et moodulite impordi ja elementide impordi vahel on otsene seos. Ta märkis pigem seda, et elementide tootmisharusisest kasutamist mõjutab ka elementide impordist tulenev otsene konkurents ja moodulite impordist tulenev kaudne konkurents, sest tootmisharusisese turu jaoks mõeldud elemente kasutatakse moodulite tootmiseks. Ja viimaseks tuleb märkida, et huvitatud isik ei tõestanud, et vaba turu elementide hindade ja elementide impordi vähenemise vahel puudub seos. Nagu nähtub tabelist 8b, siis liidus elemente tootva tootmisharu müügihinnad tõepoolest tõusid, kui Hiinast pärit elementide impordi maht ja turuosa vähenesid 2014. aasta (mil meetmed hakkasid täielikult kehtima) ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel. Seega lükati need väited tagasi.
- (106) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas Hiina valitsus asjaolu, et tootmisharusisese ja vaba turu ühine analüüsimine välistab tegelikult vaba turu analüüsimise, sest see moodustab liidu elementide kogutootmisest vaid 4 %. Seetõttu ei uurinud komisjon omamaise tootmisharu olukorda tervikuna ega vasta seetõttu dumpinguvastase lepingu punktis 3.1 esitatud nn objektiivsusnõudeid.
- (107) Komisjonile jäi arusaamatuks, kuidas välistab elementide tootmisharusisese ja vaba turu ühine analüüsimine vaba turu analüüsi. Tegelikult analüüsis komisjon paljusid kahjunäitajaid, näiteks kasumlikkust, müügihindu ja investeringute tasuvust, ainult vaba turu kohta. Peale selle analüüsitakse paljusid näitajaid kumulatiivselt isegi juhul, kui tootmisharusisese turu ja vaba turu kohta tehakse eraldi analüüs ⁽²³⁾. Need näitajad on sageli järgmised: tootmisvõimsus, tootmisvõimsuse rakendamine, investeringud, investeringute tasuvus, tööhõive, tootlikkus, varud ja tööjõukulud. Ja lõpuks leitakse, et üksnes vabal turul elemente müüvate liidu elemenditootjate

⁽²²⁾ Vt muu hulgas komisjoni 28. jaanuari 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/113 ajutise dumpinguvastase tollimaksu kehtestamise kohta Hiina Rahvavabariigist pärit kõrge väsimustugevusega terasest betooni sarrusvarraste impordi suhtes (ELT L 23, 29.1.2016, lk 16) ja selle põhjendused 52–56.

⁽²³⁾ Vt nt rakendusmäärus (EL) 2016/113, millele on viidatud allmärkuses 22.

kahjunäitajate suundumus oli samasugune ja seega kehtivad nende suhtes samuti järeldused, mis tehti kogu liidu elementide tootmisharu suhtes. Hiina valitsus märkis, et Maailma Kaubandusorganisatsiooni kohtupraktika kohaselt peab juhul, kui osal uurimiselusest tootest on tootmisharusisene turg, tegema võrdleva analüüsi. Komisjon oli seisukohal, et isegi kui see nõue kehtiks kõnealuse väga konkreetse juhtumi puhul, on see igal juhul täidetud. Tootmisharusisesel turul müüdavate liidu elementide tootmise osa kahju on tehtud kindlaks nende moodulite kaudse hinnasurve põhjal, kuhu need elemendid paigaldatakse. Vabal turul müüdavate liidu elementide tootmise kahju näitajaid on hinnatud samuti eraldi ja nende suundumus on sama, mis turu suletud osa puhul (mis on seetõttu, et see moodustab liidu tootmisest 96 %, kumulatiivse hindamisega peaaegu identsed). Sellest tulenevalt lükati see väide tagasi.

- (108) Hiina valitsus väitis veel, et avaldusega, et liidu tootjate moodulid konkureerivad kolmandates riikides Hiinas toodetud elementidest monteeritud moodulitega, laiendatakse ebaseaduslikult uurimise ulatust. Kuid need moodulid on kuulunud uurimise alla algusest peale, sest elemendid annavad moodulitele päritolu ⁽²⁴⁾. Seepärast lükati see väide tagasi.
- (109) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et kasumlikkuse analüüs liidu elementide tootmise 4 % suuruse osa alusel ei ole tollimaksude säilitamise vajaduse õigeks hindamiseks tüüpiline. Komisjon märkis, et ainult kasumlikkust hinnati üksnes elementide müügi põhjal sõltumatutele klientidele põhjenduses 103 esitatud põhjustel. Liidu tootmisharu olukorra hindamiseks analüüsiti aga kõiki muid näitajaid, arvestades nii elementide tootmisharusisest kui ka vaba turgu. Sellest tulenevalt lükati see väide tagasi.
- (110) Äriühing Jabil monteeris läbivaatamisega seotud uurimisperioodil mooduleid teiste äriühingute jaoks lepingulise tootjana. Selle monteerimisteenuse eest maksid teised äriühingud tasu. Nad kandsid ka täielikku lepingulist vastutust äriühingu Jabil monteeritud moodulite müügi eest. Seega ei põhinenud tulu, millest äriühing Jabil teada andis, mitte moodulite müügil, vaid teenustasudel. Seetõttu otsustas komisjon eraldada äriühingu Jabil kasuminäitajad ülejäänud liidu moodulite tootmisharu kasuminäitajatest (vt põhjendused 160-161). Seoses ülejäänud kahjunäitajatega ei saanud äriühingu Jabil monteerimisteenust, mida ta osutas koostööd mitteteinud moodulitootjatele, kontrollida ja seetõttu ei võetud seda arvesse.
- (111) Pärast järelduste teatavaks tegemist palus üks huvitatud isik täiendavaid selgitusi selle kohta, milliseid äriühingu Jabil andmeid arvestati ja milliseid mitte ning miks. Komisjon võttis kõigi kahjunäitajate, välja arvatud kasumlikkus, arvesse kõiki äriühingu Jabil esitatud andmeid, mis on seotud koostööd teinud liidu moodulitootjatega. Arvesse võeti vaid neid andmeid seetõttu, et neid oli võimalik kontrollida; ülejäänud andmeid ei arvestatud äriühingu Jabil konkreetse ärimudeli ja asjaolu tõttu, et lõplikke müügihindu ei olnud võimalik kontrollida.

4.3. Liidu tarbimine

- (112) Komisjon määras liidu tarbimise kindlaks vaatlusaluse toote kogumüügi ja samasuguse toote kogumüügi põhjal liidus, arvestades ka tootmisharusisest kasutamist. Liidu tootmisharu kogumüük tehti kindlaks konsultatsioonifirma Europressedienst esitatud teabe järgi, mida vajaduse korral korrigeeriti vastavalt huvitatud isikute poolt algatamiseelses etapis korraldatud representatiivsusuuringule antud vastustele ja valimisse kaasatud äriühingute poolt küsimustikule antud kontrollitud vastustele. Nagu on märgitud põhjenduses 116, oli impordiandmete aluseks Comexti andmebaas ja andmed, mille liikmesriigid esitasid komisjonile alusmääruse artikli 14 lõike 6 kohaselt (edaspidi „artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas“). Tarbimisandmeid võrreldi muude allikate ⁽²⁵⁾ andmetega.

⁽²⁴⁾ Komisjoni 17. detsembri 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1357/2013, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (ELT L 341, 18.12.2013, lk 47).

⁽²⁵⁾ Bloomberg New Energy Finance „Global PV Demand“, 18. veebruar 2016; „Global Market Outlook Solar Power Europe“, juuli 2016; IHS „The Price of Solar, Benchmarking PV Module Manufacturing Cost“, juuni 2016; „PV Status Report 2016“, oktoober 2016, Teadusuuringute Ühiskeskuse uuring, kättesaadav aadressil <https://setis.ec.europa.eu/sites/default/files/reports/Perspectives%20on%20future%20large-scale%20manufacturing%20of%20PV%20in%20Europe.pdf>, vaadatud 12.12.2016.

(113) Liidu tarbimine muutus järgmiselt.

Tabel 1a

Liidu tarbimine moodulite segmendis (MW)

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Kogu turg	16 324	10 580	7 292	7 191
Indeks (2012 = 100)	100	65	45	44

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused, Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

Tabel 1b

Liidu tarbimine elementide segmendis (MW)

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Kogu turg	4 604	4 449	3 262	3 409
Indeks (2012 = 100)	100	97	71	74

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused, Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

- (114) Üldiselt vähenes liidu tarbimine oluliselt 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahelisel ajal. Moodulite tarbimine vähenes liidus 56 %. Kuid pärast järsku vähenemist 2012.–2013. aastal 35 % võrra oli tarbimine 2014. aastal ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil üsna stabiilne.
- (115) Elementide tarbimine vähenes veidi vähem, st vaatlusalusel perioodil 26 %. Tarbimise vähenemine toimus peamiselt 2013. ja 2014. aastal, mil see vähenes järsult 26 % võrra. Kuid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil hakkas see suurenema ja oli võrreldes 2014. aastaga 4,5 % suurem.

4.4. Asjaomasest riigist pärit import

- (116) Impordimahud ja -väärtused tehti kindlaks eri allikate põhjal. 2012. aasta ja osa 2013. aasta näitajate aluseks olid taotleja esitatud andmed, mille kogus tema nimel konsultatsioonifirma Europressedienst; kuna mooduleid ja elemente imporditi sellel ajal liitu selliste tollitariifistiku rubriikide all, mis hõlmavad ka muid käesolevasse uurimisse mittekuuluvaid tooteid, ei saanud kasutada Eurostati andmeid. Pärast moodulite ja elementide impordi registreerimise nõude kehtestamist 6. märtsil 2013⁽²⁶⁾ oli võimalik kasutada Eurostati andmeid. Ülejäänud 2013. aasta, 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi kohta tegi komisjon järeldused Comexti andmebaasi⁽²⁷⁾ ja artikli 14 lõike 6 kohase andmebaasi põhjal.

⁽²⁶⁾ Komisjoni 1. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 182/2013, millega kehtestatakse registreerimisnõue Hiina Rahvabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide ja plaatide) impordi suhtes (ELT L 61, 5.3.2013, lk 2).

⁽²⁷⁾ Comext on Eurostati hallatav väliskaubandusstatistika andmebaas.

4.4.1. Asjaomasesest riigist pärit impordi maht ja turuosa

(117) Vaatlusaluse riigi import liitu muutus järgmiselt.

Tabel 2a

Moodulite import HRVst (MW) ja turuosa ⁽²⁸⁾

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
HRVst pärit impordi maht	10 786	5 198	2 845	2 917
<i>Indeks</i>	100	48	26	27
Turuosa (%)	66	49	39	41
<i>Indeks (2012 = 100)</i>	100	74	59	61

Allikas: Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

Tabel 2b

Elementide import HRVst (MW) ja turuosa

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
HRVst pärit impordi maht	333	386	613	548
<i>Indeks</i>	100	116	184	165
Turuosa (%)	7	9	19	16
<i>Indeks (2012 = 100)</i>	100	120	260	223

Allikas: Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

- (118) Vaatlusalusel perioodil vähenes HRVst pärit moodulite impordi maht 73 % ja turuosa 39 %, st 66 %-lt 2012. aastal 41 %-le läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil. Kuid pärast praeguste meetmete kehtestamist 2013. aastal vähenes moodulite impordimaht 2013. ja 2014. aasta vahel 45 %, samas kui tarbimine vähenes 31 %.
- (119) Elementide impordi maht suurenes vaatlusalusel perioodil 65 %, kuid turuosa suurenes kahaneva turu kontekstis oluliselt rohkem, st 123 % (7 %-lt 2012. aastal 16 %-le läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil). Samas suurenes elementide import 2013. ja 2014. aasta vahelisel ajal 59 % ja turuosa suurenes sellest tulenevalt 10 protsendipunkti. Ehkki hüppeline suurenemine läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil ei jätkunud, oli impordimaht läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil tunduvalt suurem kui 2012. ja 2013. aastal.

4.4.2. Asjaomasesest riigist pärit impordi hinnad

(120) Komisjon määras impordihinnad kindlaks Comexti ja artikli 14 lõike 6 kohase andmebaasi põhjal.

⁽²⁸⁾ Kõik tabelite 1–11 näitajad on ümardatud. Need indeksid ja protsendid põhinevad tegelikel arvudel ja võivad erineda, kui neid väljendatakse ümardatud arvudena.

(121) Asjaomasest riigist liitu suunatud impordi keskmine hind muutus järgmiselt.

Tabel 3a

Moodulite impordi hinnad (eurodes kW kohta)

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
HRV impordihinnad	700	520	553	544
Indeks (2012 = 100)	100	74	79	78

Allikas: Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

Tabel 3b

Elementide impordi hinnad (eurodes kW kohta)

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
HRV impordihinnad	500	350	282	286
Indeks (2012 = 100)	100	70	56	57

Allikas: Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

- (122) HRVst pärit impordi keskmine hind langes vaatlusalusel perioodil oluliselt, st moodulite puhul 22 % ja elementide puhul 43 %. Moodulite impordi hind langes 2012. ja 2013. aastal, kuid kui meetmed jõustusid, tõusis see 2013. ja 2014. aasta vahel 6,3 %. 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahemikus alanes see taas veidi, st 1,6 %. Elementide impordi hind langes vaatlusalusel perioodil 43 %. Aastatel 2012 ja 2013 langes see 30 %; langustrend jätkus 2013. ja 2014. aastal, mil see alanes järsult 19,4 %. Kuid 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel tõusis see veidi – 1,4 %.
- (123) Nagu märgitud punktis 3.2.3, olid peaaegu kõik eksportivad tootjad, kes müüsid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil mooduleid ja elemente HRVst liitu, võtnud hinnakohustuse ning nende ELi suunatud ekspordi hinnad määrati kindlaks nimetatud hinnakohustuste alusel, millega kehtestati minimaalne impordihind. Moodulite impordi mahust vaid 1,6 % ja elementide impordi mahust vaid 0,6 % imporditi muu hinnaga kui minimaalne impordihind⁽²⁹⁾. Seega ei saanud neid ekspordihindu lugeda asjassepuutuvaks näitajaks, et teha kindlaks eksportivate tootjate hinnakäitumist juhul, kui meetmed ei kehtiks.
- (124) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis mitu isikut, et hinna allalöömise kindlaksmääramiseks tuleks kasutada ELi suunatud ekspordi hinda ja et nende arvutuste järgi selle põhjal hinna allalöömist ei esinenud. See on tõsi, et ELi suunatud ekspordi hindade põhjal moodulite puhul hinna allalöömist ei esine ja elementide puhul on see vähe tähtis. Kuid komisjon otsustas, et hinna allalöömise puudumine minimaalse impordihinna järgimise tõttu ei olnud liidu tootmisharu hetkeolukorra analüüsis otsustav tegur. Nagu märgitud põhjenduses 170, tegi komisjon kindlaks, et liidu tootmisharu kandis jätkuvalt kahju eelmises uurimises kindlakstehtud dumpingu ja meetmetest kõrvalehoidmise tõttu, mis tehti kindlaks põhjenduse 4 kohaselt, ja tal ei olnud piisavalt aega sellest taastumiseks.

⁽²⁹⁾ See ei põhinenud dumpingumarginaalil.

4.4.3. Muudest riikidest pärit impordi hinnad

- (125) Kolmandatest riikidest liitu suunatud impordi keskmine hind tehti samuti kindlaks Comexti ja artikli 14 lõike 6 kohase andmebaasi andmete alusel ning see muutus järgmiselt.

Tabel 4a

Moodulid – import kolmandatest riikidest

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Maht (MW)	1 395	1 382	2 049	1 808
Indeks (2012 = 100)	100	99	147	130
Turuosa (%)	9	13	28	25
Indeks (2012 = 100)	100	153	329	290
Keskmine hind (eurodes kW kohta)	700	520	547	550
Indeks (2012 = 100)	100	74	78	79

Allikas: Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

Tabel 4b

Elementid – import kolmandatest riikidest

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Maht (MW)	3 227	3 334	1 580	1 725
Indeks (2012 = 100)	100	103	49	53
Turuosa (%)	70	75	48	51
Indeks (2012 = 100)	100	107	69	72
Keskmine hind (eurodes kW kohta)	500	350	289	275
Indeks (2012 = 100)	100	70	58	55

Allikas: Comext ja artikli 14 lõike 6 kohane andmebaas.

- (126) Vaatlusel perioodil suurenes kolmandatest riikidest pärit moodulite import liitu 30 %. Enim suurenes see 2013. ja 2014. aasta vahel – 48 %. Nende turuosa suurenes oluliselt – 9 %-lt 2012. aastal 25 %-le läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil. Taas toimus suurim muutus 2013. ja 2014. aasta vahel, mil turuosa suurenes 13 %-lt 28 %-le. HRV järel olid tähtsaimad importijad Taiwan, Malaisia ja Singapur. Siinkohal tuleb märkida, et Taiwanist ja Malaisiast pärit import võis hõlmata meetmetest kõrvalehoidmist (vt põhjendus 4).
- (127) Elementide import kolmandatest riikidest vähenes vaatlusalusel perioodil 47 %. Enim, s.o 52 %, vähenes see 2013. ja 2014. aasta vahel, kuid 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodi vahel suurenes see veidi, st 9 %. Selle tagajärjel vähenes turuosa 70 %-lt 2012. aastal 51 %-le läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil. 2013. ja 2014. aasta vahelisel ajal toimus vähenemine 75 %-lt 48 %-le, kuid läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil toimus väike suurenemine – kolme protsendipunkti võrra. Suurimad elementide eksportijad olid Taiwan ja Malaisia ning neile järgnesid HRV ja Ameerika Ühendriigid. Siinkohal tuleb märkida, et Taiwanist ja Malaisiast pärit import võis hõlmata meetmetest kõrvalehoidmist (vt põhjendus 4).

- (128) Kolmandatest riikidest pärit ekspordi keskmised hinnad vähenesid vaatlusalusel perioodil nii moodulite kui ka elementide puhul oluliselt, sarnaselt Hiina ja liidu hindadele. Moodulite puhul vähenesid need vaatlusalusel perioodil 21 % ja elementide puhul 45 %. Taas tuleb märkida, et neid hindu võis mõjutada meetmetest kõrvalehooldmine (vt põhjendus 4).

4.5. Liidu tootmisharu majanduslik olukord

4.5.1. Üldised märkused

- (129) Kookõlas alusmääruse artikli 3 lõikega 5 uuris komisjon vaatlusalusel perioodil kõiki liidu tootmisharu olukorra seisukohalt asjakohaseid majandustegureid ja -näitajaid.
- (130) Kahju analüüsimiseks vaatles komisjon makromajanduslikke ja mikromajanduslikke kahjunäitajaid eraldi. Komisjon hindas makromajandusnäitajaid taotlejalt saadud andmete põhjal ning võrdles neid representatiivsusuringu vastustega, mille mitu liidu tootjat saatis algatamiseelses etapis, ja valimisse kaasatud liidu tootjatele saadetud küsimustiku kontrollitud vastustega. Komisjon hindas mikromajandusnäitajaid andmete alusel, mille valimisse kaasatud liidu tootjad esitasid vastustes küsimustikule.
- (131) Makromajandusnäitajad on: toodang, tootmisvõimsus, tootmisvõimsuse rakendamine, müügimaht, turuosa, majanduskasv, tööhõive, tootlikkus, dumpingumarginaali suurus ja varasemast dumpingust taastumine.
- (132) Mikromajandusnäitajad on: keskmised ühikuhinnad, ühikukulu, tööjõukulu, varud, kasumlikkus, rahavoog, investeeringud, investeeringute tasuvus ja kapitali kaasamise võime.

4.5.2. Makromajandusnäitajad

4.5.2.1. Toodang, tootmisvõimsus ja tootmisvõimsuse rakendamine

- (133) Liidu kogutoodang, tootmisvõimsus ja tootmisvõimsuse rakendamine muutusid vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 5a

Moodulid – toodang, tootmisvõimsus ja tootmisvõimsuse rakendamine

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Tootmismahd (MW)	4 604	4 449	3 262	3 409
<i>Indeks</i>	100	97	71	74
Tootmisvõimsus (MW)	8 624	7 907	7 391	6 467
<i>Indeks</i>	100	92	86	75
Tootmisvõimsuse rakendamine (%)	53	56	44	53
<i>Indeks</i>	100	105	83	99

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 5b

Elemendid – toodang, tootmisvõimsus ja tootmisvõimsuse rakendamine

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Tootmiskaht (MW)	1 066	734	1 096	1 270
<i>Indeks</i>	100	69	103	119
Tootmisvõimsus (MW)	2 384	1 844	1 778	1 811
<i>Indeks</i>	100	77	75	76
Tootmisvõimsuse rakendamine (%)	45	40	62	70
<i>Indeks</i>	100	89	138	157

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused.

- (134) Moodulite tootmise üldine tase liidus langes vaatlusalusel perioodil 26 %, kuid tõusis 4,5 % 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi vahel. Kuna tootmine vähenes, reageeris tootmisvõimsus sellele suundumusele ning vähenes samuti 25 % vaatlusalusel perioodil. Seega oli tootmisvõimsuse rakendusaste kogu vaatlusaluse perioodi ajal stabiilne ja ulatus läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi ajal 53 %-ni. Kuid 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi vahel suurenes tootmisvõimsuse rakendamine järsult üheksa protsendipunkti võrra (st 19 %). Tuleb märkida, et valimisse kaasatud liidu moodulitootjatel oli tootmisvõimsuse rakendusaste vaatlusalusel perioodil palju kõrgem ja ulatus läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi ajal 85 %-ni, mis on 39 % tõus võrreldes 2012. aastaga (61 %).
- (135) Elementide tootmiskaht vähenes liidus vaatlusalusel perioodil 19 %. 2012. ja 2013. aasta vahel vähenes tootmine 31 %, kuid suurenes 2013. ja 2014. aasta vahel 49 % ning 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi vahel veel 15 %. See langes kokku dumpinguvastaste meetmete kohaldamisega 2013. aasta detsembris, samas kui tarbimine vähenes pidevalt 2012. ja 2014. aasta vahel, kuid suurenes 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi vahel. Samas vähenes tootmisvõimsus vaatlusalusel perioodil 24 %, tänu millele toimus tootmisvõimsuse rakendusaste märkimisväärne tõus – 45 %-lt 2012. aastal 70 %-le läbivaatamisega seotud uurimispe-riodil. Nii nagu moodulitootjate puhul, oli ka valimisse kaasatud elemenditootjate tootmisvõimsuse rakendusaste palju kõrgem kui liidu tootmisharus tervikuna (86 %), mis oli kogu vaatlusalusel perioodil stabiilne.
- (136) Kokkuvõtvalt võib öelda, et liidu tootmisharu vähendas oma tootmisvõimsust, kuna reageeris tarbimise vähenemisele. Samas läbivaatamisega seotud uurimispe-riodil tootmisharu suurendas tootmist võrreldes 2014. aastaga, mistõttu tõusis tootmisvõimsuse rakendusaste veelgi.

4.5.2.2. Müügi- ja turuosa

- (137) Liidu tootmisharu müügi- ja turuosa muutusid vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 6a

Moodulid – müügi- ja turuosa

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Kogu müügi- ja turuosa (tootmisharusisene ja vaba turg) liidus (MW)	4 143	4 000	2 398	2 465
<i>Indeks</i>	100	97	58	60

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Turuosa (%)	25	38	32	35
<i>Indeks</i>	100	149	128	140

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 6b

Elemendid – müügimaht ja turuosa

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Kogu müügimaht (tootmisharusisene ja vaba turg) liidus (MW)	1 045	729	1 069	1 136
<i>Indeks</i>	100	70	102	109
Turuosa (%)	23	16	33	33
<i>Indeks</i>	100	72	144	147

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused.

- (138) Moodulite müügimaht vähenes vaatlusalusel perioodil 40 %. Kuid arvestades tarbimise 56 % vähenemist, tähendas see turuosa märkimisväärset 40 % suurenemist vaatlusalusel perioodil, ulatudes läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil 35 %-ni.
- (139) Seoses elementidega suurenes liidu tootmisharu müügimaht vaatlusalusel perioodil 9 %. Seetõttu suurenes turuosa 23 %-lt 2012. aastal 33 %-le läbivaatamisega seotud uurimispe-rioodil, samas kui tarbimine vähenes palju rohkem kui moodulite puhul, st 26 % võrra.
- (140) Väheneva tarbimise ja dumpinguvastaste meetmete jõustumise tingimustes suutis liidu tootmisharu suurendada turuosa nii moodulite kui ka elementide puhul.

4.5.2.3. Tööhõive ja tootlikkus

- (141) Tööhõive ja tootlikkus muutusid vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 7a

Moodulid – tööhõive ja tootlikkus

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Töötajate arv	17 321	13 918	6 506	6 303
<i>Indeks</i>	100	80	38	36

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Tootlikkus (kW töötaja kohta)	266	320	501	541
<i>Indeks</i>	100	120	189	203

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 7b

Elemendid – tööhõive ja tootlikkus

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Töötajate arv	2 876	1 511	1 846	1 770
<i>Indeks</i>	100	53	64	62
Tootlikkus (kW töötaja kohta)	371	486	594	717
<i>Indeks</i>	100	131	160	194

Allikas: Europressedienst, representatiivsusuuringu vastused, küsimustiku kontrollitud vastused.

(142) Tööhõive vähenes 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel moodulite puhul 64 % ja elementide puhul 38 %. Töötajate arvu suur vähenemine (53 %) toimus moodulitootmises 2013. ja 2014. aasta vahel, mis võrreldes tootmise vähenemisega samal perioodil (27 %) on oluliselt suurem. Elemenditootmises suurenes töötajate arv 2013. ja 2014. aasta vahel 22 %, mis on palju väiksem kui tootmise suurenemine (49 %) samal perioodil. Sellest tulenevalt suurenes tootlikkus oluliselt vaatlusalusel perioodil nii moodulite kui ka elementide puhul, vastavalt 103 % ja 94 %. 2013. ja 2014. aasta vahel suurenes tootlikkus moodulite puhul 57 % ja elementide puhul 22 %.

(143) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas üks huvitatud isik komisjoni järeldused liidu tootmisharu töötajate arvu kohta ja väitis, et suurima äriühingu SolarWorld töötajaid, kes toodavad elemente ja mooduleid, on arvestatud kaks korda. Nii äriühingu SolarWorld kui ka kõigi teiste valimisse kuuluvate äriühingute töötajate arvu on nõuetekohaselt kontrollitud ja on tagatud, et vertikaalselt integreeritud äriühingute töötajaid ei ole arvestatud mitu korda. Seepärast lükati see väide tagasi.

4.5.2.4. Dumpingumarginaali suurus ja varasemast dumpingust taastumine

(144) Nagu selgitatud punktis 3.2.3, mõjutasid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil eksportivate tootjate liitu suunatud ekspordi hindu hinnakohustused ja seetõttu ei olnud need piisavalt usaldusväärsed, et selgitada nende põhjal välja, kas dumping tõenäoliselt jätkuks või korduks, kui dumpinguvastased meetmed aeguksid.

(145) Kuid kahjunäitajate analüüs näitab, et meetmed avaldasid positiivset mõju liidu tootmisharule, mis näib taastuvat varasema dumpingu mõjust.

4.5.3. Mikromajandusnäitajad

(146) Valimisse kaasati vaid kolm elemenditootjat; kaks neist kuulub ühendusse EU ProSun. Nad tegid koostööd ja esitasid taotluse, mis sisaldas mõlema tootja arvandmeid. Seega on kõik nende elementide mikromajandusnäitajatega seotud arvandmed, mida saab otseselt seostada kolmanda ettevõtjaga, kes ei kuulu ühendusse EU ProSun, esitatud uurimisel koostööd teinud liidu tootja konfidentsiaalsuse kaitsmise eesmärgil vahemikena.

4.5.3.1. Hinnad ja neid mõjutavad tegurid

- (147) Valimisse kaasatud liidu tootjate keskmine ühiku müügihind liidus asuvatele sõltumatutele klientidele muutus vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 8a

Moodulite müügihind liidus

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Keskmine ühiku müügihind liidu va-bal turul (eurodes kW kohta)	790	651	618	593
<i>Indeks</i>	100	82	78	75
Ühiku tootmiskulu (eurodes kW kohta)	1 112	813	648	627
<i>Indeks</i>	100	73	58	56

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 8b

Elementide müügihind liidus

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Keskmine ühiku müügihind liidu va-bal turul (eurodes kW kohta)	378–418	307–339	239–264	258–284
<i>Indeks</i>	100	81	63	68
Ühiku tootmiskulu (eurodes kW kohta)	587–648	402–444	347–384	338–373
<i>Indeks</i>	100	69	59	58

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

- (148) Eespool esitatud tabel näitab ühiku müügihinna muutumist liidu vabal turul võrreldes asjaomase tootmiskuluga. Müügihinnad langesid vaatlusalusel perioodil oluliselt – moodulite puhul 25 % ja elementide puhul 32 %. Ehkki moodulite müügihind langes pidevalt kogu vaatlusalusel perioodil, tõusis elementide müügihind 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimispe-riodi vahel viis protsendipunkti. Vabal turul müüdüd elemendid moodustasid vähem kui 5 % valimisse kaasatud tootjate kogutoodangust ning lisaks müüs üks tootja suure koguse väga madala hinnaga, kuna oli oodata ettevõtte sulgemist ELis. Seega ei saanud selle näitaja alusel teha sisulisi järeldusi. Mõne valimisse kaasatud ettevõtja puhul siirati või tarniti tootmisharusiseseks tarbimiseks mõeldud elemente moodulite tootmiseks teistsuguse metoodika alusel (siirdehind virtuaalse turuhinna alusel, ülekandmine tegelike kulude alusel jms). Seega ei saa ka tootmisharusisese kasutamise hinna muutumise põhjal teha sisulisi järeldusi.
- (149) Ühiku tootmiskulu vähenes vaatlusalusel perioodil järsult – moodulite puhul 46 % ja elementide puhul 42 %.

- (150) Moodulite müügihind on keskmiselt olnud madalam kui ühiku tootmiskulu, kuid vahe vähenes pidevalt kogu vaatlusalusel perioodil ning eriti pärast meetmete kehtestamist 2013. aastal. Ehkki moodulite müügihind oli 2012. aastal vaid 71 % ühiku tootmiskulust, oli see 2013. aastal 80 %, 2014. aastal 94 % ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi ajal 94,5 %. Seega vähenes müügihinna ja tootmiskulu vahe 2013. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel järsult 14 protsendipunkti võrra.
- (151) Elementide müügihind oli 2012. aastal 60–67 % ühiku tootmiskulust, 2013. aastal 72–80 %, 2014. aastal 65–72 % ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 72–79 %. Kuid nagu on selgitatud eespool 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi kohta, mõjutasid seda suundumust tugevalt ühe liidu tootja erakordselt madalad hinnad. Kahe teise valimisse kaasatud äriühingu puhul oli suundumus 2014. aastal 75–80 % ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 81–86 %, mis on enam-vähem sarnane moodulite puhul täheldatud suundumusega.
- (152) Kokkuvõtteks võib märkida, et tootmisharu hakkas varasemast dumpingust taastuma, kuid tegi samas ka märkimisväärseid pingutusi oma konkurentsivõime taastamiseks, eelkõige suurendades liidu tootmisharu tööjõu tootlikkust, nagu on märgitud põhjenduses 141, tänu millele suurenes tootlikkus ja paranes tootmisvõimsuse rakendamine.

4.5.3.2. Tööjõukulud

- (153) Valimisse kaasatud liidu tootjate keskmine tööjõukulu muutus vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 9a

Moodulid – keskmine tööjõukulu töötaja kohta

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimisperiood
Keskmine tööjõukulu töötaja kohta (eurodes)	32 918	38 245	36 577	38 343
Indeks	100	116	111	116

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 9b

Elementid – keskmine tööjõukulu töötaja kohta

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimisperiood
Keskmine tööjõukulu töötaja kohta (eurodes)	41 289 – 45 590	45 002 – 49 689	45 188 – 49 895	47 825 – 52 807
Indeks	100	109	109	116

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

- (154) 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel suurenes keskmine tööjõukulu töötaja kohta nii moodulite kui ka elementide puhul 16 %. Sellise suurenemise põhjustas peamiselt lahkumishüvitiste maksmine, mis tulenes töötajate arvu optimeerimisest ja palgainflatsioonist.

4.5.3.3. Varud

(155) Valimisse kaasatud liidu tootjate laovarud muutusid vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 10a

Moodulid – varud

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Lõppvarud (kW)	186 533	114 792	196 944	191 207
<i>Indeks</i>	100	62	106	103
Lõppvarud (protsendina toodangust, %)	33	13	13	11
<i>Indeks</i>	100	40	38	34

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 10b

Elementid – varud

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Lõppvarud (MW)	53 029 – 58 553	90 079 – 99 462	99 999 – 110 415	135 492 – 149 606
<i>Indeks</i>	100	170	189	256
Lõppvarud (protsendina toodangust, %)	18	23	12	14
<i>Indeks</i>	100	125	68	80

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

(156) Vaatlusalusel perioodil suurenesid moodulite varud veidi – 3 % – ja elementide varud oluliselt – 156 %. Nii moodulite kui ka elementide varud osakaaluna kogutoodangust siiski vähenesid – vastavalt 66 % ja 20 %.

(157) Varusid ei saa selles tootmisharus pidada sisuliseks kahjunäitajaks, sest tootmine ja müük põhinevad peamiselt tellimustel ning seetõttu kipuvad tootjad hoidma varusid piiratud kogustes.

4.5.3.4. Kasumlikkus, rahavoog, investeeringud, investeeringute tasuvus ja kapitali kaasamise võime

(158) Valimisse kaasatud liidu tootjate kasumlikkus, rahavoog ning investeeringute maht ja nende tasuvus muutusid vaatlusalusel perioodil järgmiselt.

Tabel 11a

Moodulid – kasumlikkus, rahavoog, investeeringud ja nende tasuvus

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Liidus sõltumatutele klientidele (sh äriühingule Jabil) suunatud müügi kasumlikkus (% müügikäibest ⁽¹⁾)	– 24,4/– 29,5	– 24,4/– 29,5	– 6,8/– 8,2	– 7,7/– 9,3
<i>Indeks</i>	100	100	361/298	319/264

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Liidus sõltumatutele klientidele (välja arvatud äriühingule Jabil) suunatud müügi kasumlikkus (% müügikäibest)	- 32,7	- 27,2	- 8,7	- 9,5
<i>Indeks</i>	100	120	376	344
Rahavoog (eurodes)	- 129 864 423	- 69 402 391	- 18 231 488	- 145 258 620
<i>Indeks</i>	100	187	712	89
Investeeringud (eurodes)	24 134 924	12 407 723	17 333 494	24 565 553
<i>Indeks</i>	100	51	72	102
Investeeringute tasuvus (%)	- 6	- 10	- 3	- 2
<i>Indeks</i>	100	55	193	258

(¹) Tegelikud kasuminäitajad tuli esitada vahemikena, et vältida võimalust, et teised valimisse kaasatud äriühingud suudaksid tulutada äriühingu Jabil teenitud kasumi suurus.

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

Tabel 11b

Elemendid – kasumlikkus, rahavoog, investeeringud ja nende tasuvus

	2012	2013	2014	Läbivaatamisega seotud uurimispe-riood
Liidus sõltumatutele klientidele suunatud müügi kasumlikkus (% müügikäibest)	- 37,7 -- 41,6	- 7,2 -- 7,9	- 26,6 -- 29,3	- 36,8 -- 40,7
<i>Indeks</i>	100	527	142	102
Rahavoog (eurodes)	- 41 934 911 – - 46 303 131	- 17 537 454 – - 19 364 273	- 12 414 052 – - 13 707 182	- 29 027 946 – - 32 051 690
<i>Indeks</i>	100	239	338	144
Investeeringud (eurodes)	29 435 820 – 32 502 051	26 074 619 – 28 790 726	7 001 485 – 7 730 807	11 429 509 – 12 620 083
<i>Indeks</i>	100	89	24	39
Investeeringute tasuvus (%)	- 6,0 -- 6,7	- 2,5 -- 2,7	- 24,6 -- 27,2	- 31,8 -- 3 5,1
<i>Indeks</i>	100	246	25	19

Allikas: küsimustiku kontrollitud vastused.

- (159) Et teha kindlaks valimisse kaasatud liidu tootjate kasumlikkus, esitas komisjon sõltumatutele klientidele liidus müüdnud samasuguse toote eest saadud maksueelse puhaskasumi protsendina selle müügi käibest.
- (160) Nagu märgitud põhjenduses 110, tegeleb üks valimisse kaasatud äriühing Jabil montaažiga ega müü mooduleid. Äriühingu Jabil kasumlikkuse suundumus oli teistsugune. Kogu vaatlusalusel perioodil oli äriühing kasumlik ja suurendas seda ka läbivaatamisega seotud uurimisperioodil – 5 %-lt 15 %-le. Ent äriühing Jabil saavutas kasumlikkuse klientidelt monteerimise eest võetud tasu, mitte moodulite müügiga. Lisaks ei tekkinud äriühingul Jabil moodulite müügiga seotud kulusid, näiteks turustamiskulusid (kulud tekkisid vaid uute lepinguliste tootjate otsimisel). Samuti oli äriühingu Jabil kulustruktuur erinev tüüpilise moodulitootja omast, kes täielikult vastutab oma toodete tootmise ja müügi eest. Näiteks olid tema käibekapital, laokulud, makstavad ja tasumata arved ning teadus- ja arendustegevuse kulud väiksemad.
- (161) Komisjon märkis, et tabeli 11a esimeses veerus esitatud kasumlikkusnäitaja koosneb kahe eri rühma näitajatest. Ühelt poolt hõlmab see moodulitootjaid, kes toodavad ja müüvad toodet ise. Teiselt poolt hõlmab see ka valimisse kaasatud äriühingut Jabil, kes vaid monteerib mooduleid. Selleks et saada tööstusharu olukorrast tegelikku ülevaadet, otsustas komisjon oma edasises analüüsis kahte nimetatud rühma eristada. Komisjon lisas seega tabelisse 11a teise veeru, mida ta pidas liidu moodulite tootmisharu kasumlikkuse hindamiseks usaldusväärsemaks.
- (162) Valimisse kaasatud moodulitootjad, välja arvatud äriühing Jabil, kandsid vaatlusalusel perioodil kahju. Kahjum siiski vähenes vaatlusalusel perioodil 244 %. Võrreldes 2012. aastaga vähenes kahjum 2013. aastal 5,5 protsendipunkti. See langes kokku meetmete jõustumise ajaga (ajutised meetmed jõustusid 6. juunil 2013). Kahjum vähenes märkimisväärselt rohkem 2013. ja 2014. aasta vahel – 18,5 protsendipunkti, kui meetmete mõju oli tunda kogu aasta vältel. Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil kahjum pisut suurenes – 0,8 protsendipunkti. Ent seda mõjutas peamiselt kahjum, mis tekkis ühel liidu tootjal, kes seejärel otsustas tootmise lõpetada. Samal ajal jätkasid kõik teised liidu tootjad läbivaatamisega seotud uurimisperioodil võrreldes 2014. aastaga kahjumi vähendamist.
- (163) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas mitu isikut äriühingu Jabil väljajätmise liidu ülejäänud moodulite tootmisharu kasumlikkuse näitajate arvutamisest. Nad väitsid, et äriühing Jabil on haruldane näide kasumlikust tootjast ja et tema väljajätmine ei ole kooskõlas otsusega võtta arvesse võrdlusriigi tootjat, kes kasutab sellist töötlemislepingut selleks, et tema müüdnud mooduleid monteeriks teine ettevõtja. Vastupidiselt nende isikute väidetele ei ole komisjon jätnud äriühingut Jabil välja kasumlikkuse analüüsist. Pigem esitas ta selleks, et tagada sisukam tundlikkusanalüüs, kahte liiki andmeid. Need näitavad, et isegi äriühingut Jabil arvestades on liidu tootmisharu tegevus keskmiselt ja tervikuna kahjumlik. See näitab ka seda, et liidu eri tootjate vahelised erinevused on suured ja sõltuvad nende ärimudelidest, vt põhjendused 110 ja 160. Seetõttu lükati see väide tagasi. Peale selle märgib komisjon, et igal juhul puudub vastuolu võrdlusriigi tootjat ja liidu tootmisharu käsitleva lähenemisviisi vahel. Võrdlusriigi tootja ärimudel on üsna sarnane äriühingu Jabil klientide, mitte tema enda ärimudelile. Kui võrdlusriigi tootja võtab täieliku vastutuse teise ettevõtja monteeritud moodulite müügi eest, siis Jabil on monteerimisettevõtja, kes küsib töötlemistasu oma klientidelt, kellele ta monteerimisteenust osutab. Seetõttu keskendus ka komisjon kahju analüüsis tehingutele äriühingu Jabil ja teiste liidu tootjate vahel, kes on samasuguses olukorras nagu võrdlusriigi tootja (vt põhjendus 52).
- (164) Elemenditootjate kahjum vähenes vaatlusalusel perioodil 2 %. 2012. ja 2013. aasta vahel vähenes see 31,9 protsendipunkti, kuid 2013. ja 2014. aasta vahel suurenes 20,3 protsendipunkti ning 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 10,7 protsendipunkti. Kasumlikkust mõjutas elementide puhul siiski kaks erakordset sündmust. Esiteks sisenes üks valimisse kaasatud tootja turule vaatlusalusel perioodil, kuid muutis vaatlusaluse perioodi viimaste aastate aruandlust mõnede tootmiskulude kohta, mistõttu tekkis suur kahjum. Teiseks olid müügihinnad erakordselt madalad ja põhjustasid teisele valimisse kaasatud tootjale suurt kahju läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, kui ta oli tootmist lõpetamas. Seevastu kolmas valimisse kaasatud tootja vähendas vaatlusalusel perioodil pidevalt oma kahjumit.

- (165) Netorahavoog näitab liidu tootjate suutlikkust oma tegevust ise rahastada. Nagu kasumlikkus, nii oli ka netorahavoo suundumus 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel negatiivne. Moodulite puhul vähenes netorahavoog vaatlusalusel perioodil 11 %, kuid elementide puhul vähenes see samal perioodil 44 %. Nii moodulite kui ka elementide puhul mõjutasid rahavoo kõikumist 2014. aastal liidu ühe suure tootjaga seoses esinenud erakorralised sündmused. See tootja omandas toimiva tehase küll madala ostuhinnaga, ent samas restructureeris ta selle tehase võla. 2015. aastal jätkas tootja suurte laenu tagasimaksete tegemist ja seetõttu tekkis finantseerimistegevuse tagajärjel negatiivne rahavoog. Siinkohal tuleb märkida, et see tootja andis teada tootmistegevusega seotud positiivsest rahavoost ja oma tegevuse tulemuste olulisest paranemisest võrreldes 2014. aastaga. Liidu kahe teise moodulitootja rahavoog oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil positiivne ja paranes, samas kui kahe teise elementitootja rahavoog oli negatiivne, kuid paranes.
- (166) Seoses investeeringutega nähtub tabelitest, et liidu tootmisharu suurendas moodulite puhul investeeringuid 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 2 %. 2013. ja 2014. aasta vahel suurenesid investeeringud 40 % ning 2013. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 98 %.
- (167) Elementidega seotud investeeringud vähenesid 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 61 %. Elementidega seotud investeeringute üldist suundumust mõjutas taas ühe valimisse kaasatud liidu tootja otsus peatada tootmine. Samal ajal suurenesid kahe teise valimisse kaasatud liidu tootja investeeringud 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel neli korda.
- (168) Pärast järelduste teatavaks tegemist juhtis mitu isikut tähelepanu asjaolule, et elementidega seotud investeeringud vähenesid kogu vaatlusalusel perioodil ja meetmete kehtestamine ei avaldanud neile positiivset mõju. Esiteks on see küll faktiliselt tõsi kogu valimi suhtes, kuid nagu on näidatud eelmises põhjenduses, mõjutas seda suundumust ühe valimisse kaasatud liidu tootja otsus tootmine lõpetada. See tootja tegi suuri investeeringuid perioodi alguses, kuid perioodi lõpus ta neid peaaegu ei teinudki. Teiseks tegi teine valimisse kaasatud tootja 2013. aastal stardiinvesteeringuid, mis kajastub investeeringute olulises suurenemises sellel aastal. Kolmandaks, pärast seda, kui meetmete jõustumine hakkas mõjutama ettevõtjate kasumlikkust, suurenesid 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel kogu valimiga seotud investeeringud, mis annab tunnistust sellest, et kaks turule jäänud, valimisse kaasatud tootjat suurendasid sellel ajal oma investeeringuid neli korda. Seetõttu lükati tagasi väide, et meetmete kehtestamine ei mõjutanud investeeringuid positiivselt.
- (169) Investeeringute tasuvus on kasum väljendatuna protsentides investeeringute arvestuslikust netoväärtusest. Investeeringute tasuvus oli kogu vaatlusalusel perioodil negatiivne, sest liidu tootmisharu kandis puhaskahjumit. Moodulite puhul paranes investeeringute tasuvus vaatlusalusel perioodil neli protsendipunkti, kuid 2014. aastal ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil paranes see võrreldes 2013. aastaga märkimisväärselt, vastavalt 7 ja 8 protsendipunkti. Elementide puhul vähenes investeeringute tasuvus vaatlusalusel perioodil 25,8–28,4 protsendipunkti.

4.5.4. Järeldus kahju kohta

- (170) Üldiselt kandis liidu tootmisharu vaatlusalusel perioodil endiselt kahju, arvestades lühikest ajavahemikku pärast esialgsete meetmete kehtestamist ning dumpingu suurust ning eelmise uurimise käigus kindlaks tehtud kahju suurust. Peale selle on kindlakstehtud kõrvalehoidmine meetmetest – nagu näidatud põhjenduses 4 – samuti põhjendanud kahju jätkumist. Ent alates 2013. aasta keskpaigast (esialgsed meetmed jõustusid 6. juunil 2013) ning eelkõige 2014. aastal (esimene aasta, kui dumpinguvastased meetmed kehtisid kogu aasta) ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil hakkas liidu tootmisharu tasapisi taastuma.
- (171) Mitme kahjunäitaja puhul muutus olukord tõepoolest paremaks. Liidu tootmisharu suurendas moodulite müüki 2,8 % ning tänu sellele suurenes turuosa 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 9,4 %. Samal ajavahemikul suurendas liidu tootmisharu elementide tootmisharusisest kasutamist ja müüki liidus 6,3 % ning säilitas 33 % turuosa. Lisaks parandas liidu tootmisharu samal ajavahemikul tootmisvõimsuse rakendamist moodulite puhul üheksa protsendipunkti ja elementide puhul kaheksa protsendipunkti, suurendades nii tootmist kui ka vähendades olemasolevat tootmisvõimsust. Samuti suurenes oluliselt tootlikkus, mistõttu vähenes müügihindade ja keskmise tootmiskulu vaheline vahe. Lisaks oli Hiina ekspordi põhjustatud varasem hinna allalöömine peatunud tänu minimaalse impordihinna kohustuse täitmisele (moodulite puhul läbivaatamisega seotud uurimisperioodil hinna allalöömine puudus ja elementide puhul oli see vähe tähtis). Tänu sellele vähenes moodulitega seotud kahjum võrreldes 2012. ja 2013. aastaga märkimisväärselt, ehkki liidu tootmisharu tegevus oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil endiselt kahjumlik. Ent liidu tootmisharu kahjum seoses elementidega

ei vähenenud, sest nagu eespool põhjenduses 165 selgitatud, mõjutasid nende tootmist kahe valimisse kaasatud tootjaga seoses esinenud erakorralised sündmused. Seevastu vähendas kolmas valimisse kaasatud tootja oma kahjumit läbivaatamisega seotud perioodil ja seega järgis sama suundumust, mida täheldati moodulite puhul.

- (172) Liidu tootmisharu suurendas 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel ka investeringuid nii moodulite kui ka elementide puhul vastavalt 41 % ja 63 %.
- (173) Kuid hoolimata pingutustest ja sellest tulenevatest positiivsetest suundumustest ei suutnud liidu tootmisharu taastuda Hiina eksportijate varasema dumpingu mõjust. Nagu juba märgitud, oli nii elemendi- kui ka moodulitootjate tegevus läbivaatamisega seotud uurimisperioodil kahjumlik ning nende rahavood ja investeringute tasuvus olid negatiivsed. Ja ehkki Hiina ekspordi impordimaht seoses moodulitega vähenes, oli nende turuosa endiselt suurem kui liidu tootjate oma. Elementide import suurenes läbivaatamisega seotud uurimisperioodil võrreldes 2012. aastaga märkimisväärselt (65 %), suurendades ka turuosa. Hiinast pärit elementide import avaldas kaudset mõju ka moodulite tootmisharusiseseks kasutamiseks tootvatele tootjatele ega võimaldanud neil oma tegevust laiendada. Seetõttu jätkus Hiina impordi sisenemine liidu turule märkimisväärses mahus ja hindadega, mis olid liidu tootmisharu tootmiskuludest madalamad.
- (174) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis mitu isikut, et komisjon ei hinnanud mõju, mida avaldas liidu tootmisharule kolmandatest riikidest pärit moodulite import, mida tehti suure mahus ja hindadega, mis olid madalamad kui Hiina ekspordihinnad.
- (175) Komisjon tunnistas, et kolmandatest riikidest pärit moodulite import on liidu tootmisharu olukorra hindamisel oluline tegur, kuid see oli tunduvalt vähem tähtis kui Hiina import – selle turuosa oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 25 % (sh moodulid, mis tegelikult olid pärit Hiinast, kuid mida imporditi meetmetest kõrvalehoidmiseks), samas kui Hiina impordi turuosa oli 41 % (arvestades meetmetest kõrvalehoidmist, oli see tegelikult suurem). Peale selle vähenes kolmandate riikide impordi turuosa 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 10 %, samas kui Hiina impordi turuosa suurenes samal perioodil 4,9 %. Need kaks tegurit näitavad, et Hiina impordi mõju oli liidu tootmisharule tunduvalt suurem kui kolmandate riikide impordi mõju. Peale selle ei olnud kolmandatest riikidest pärit moodulite hinnad madalamad kui Hiina ekspordihinnad. Nagu on näidatud tabelis 4a, oli kogu kolmandatest riikidest pärit impordi kaalutud keskmine läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 550 eurot kW kohta, mis oli kõrgem kui Hiina keskmine ekspordihind – 544 eurot kW kohta. Seepärast lükati need väited tagasi.
- (176) Seoses elementidega väitis mitu isikut, et kahju põhjustas kolmandate riikide import, sest kasumlikkus vähenes läbivaatamisega seotud uurimisperioodil võrreldes 2014. aastaga; selle põhjuseks oli Hiina impordi vähenemine ja kolmandatest riikidest pärit impordi suurenemine samal ajal.
- (177) Esiteks, nagu näidatud põhjenduses 164, mõjutas valimisse kaasatud tootjate kahjumi suurenemist läbivaatamisega seotud uurimisperioodil liidu kahe elemenditootjaga seoses esinenud erakorralised sündmused, samal ajal kui kolmanda (ja suurima) tootja kasumlikkus läbivaatamisega seotud uurimisperioodil suurenes võrreldes 2014. aastaga. Teiseks, ehkki Hiinast pärit import 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel vähenes kolm protsendipunkti, siis 2013. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel see suurenes seitse protsendipunkti vaatamata meetmete jõustumisele. Seega avaldas Hiinast pärit import jätkuvalt suurt mõju liidu tootmisharule. Veel tuleb märkida, et kolmandatest riikidest pärit import tõepoolest suurenes 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 2 protsendipunkti, kuid 2013. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel see vähenes 24 protsendipunkti. Seetõttu nende mõju liidu tootmisharule tegelikult vähenes pärast meetmete kehtestamist. Seepärast lükati tagasi väide, et kahju põhjustas kolmandatest riikidest pärit import.
- (178) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Hiina valitsus, et olukord seoses mõne kahjunäitajaga paranes vaid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, mitte kohe pärast meetmete kehtestamist. Seega puudub selge seos meetmete kehtestamise ja mitmesuguste positiivsete suundumuste vahel.

- (179) Komisjon tunnustab, et mõned kahjunäitajad, näiteks moodulite puhul turuosa, tootmine ja tootmisvõimsuse rakendamine, paranesid vaid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ja mitte 2014. aastal. Kuid arvestades eelmises uurimises kindlaks tehtud dumpingu ja kahju suurust, võttis kogu tootmisharu negatiivsete suundumuste paremuse poole pööramine aega. Seda aitab selgitada asjaolu, et esialgsete meetmete kehtestamise ajal toimus liidu tootmisharu konsolideerimine ning paljud tootjad olid pankrotis või peaaegu pankrotis, kuid lahkusid turult alles 2014. aastal. See avaldas olulist mõju kõigile makromajandusnäitajatele, mis käsitlesid ka nimetatud ettevõtteid. Siinkohal tasub märkida ka seda, et paljud näitajad, nagu turuosa, tootmine, tootmisvõimsuse rakendamine ja tootmisvõimsus, mille suundumus kogu liidu tootmisharu tasandil oli negatiivne, näitas valimisse kaasatud liidu mooduli- ja elemenditootjate puhul positiivset suundumust juba 2014. aastal. Seetõttu lükati see väide tagasi.
- (180) Mitu huvitatud isikut väitis, et liidu tootmisharul läheb hästi ja see on täielikult taastunud varasemast kahjust. Pärast järelduste teatavaks tegemist kordasid nimetatud isikud neid väiteid. Eelkõige osutasid liidu selgelt suurimate moodulitootjate, s.o äriühingute SolarWorld ja Jabil finantsaruannetes esitatud näitajad väidetavalt sellele, et nende äritegevus liidus oli viimasel paaril aastal kasvanud ja nad olid suurendanud tootmiskahtu, tootmisvõimsust, tootmisvõimsuse rakendamist, eksportmüüki ja tootlikkust, samas kui tootmiskulud ja laovarud olid vähenenud.
- (181) Valimisse kaasatud liidu tootjad (sealhulgas äriühingud Jabil ja SolarWorld) on 2014. aastal ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil suurendanud oma tootmiskahtu, tootmisvõimsust, tootmisvõimsuse rakendamist, eksportmüüki ja tootlikkust, samas on nad vähendanud tootmiskulusid ja laovarusid. Kuid väide, et liidu tootmisharu on täielikult taastunud varasemast kahjust, on vastuolus uurimistulemustega, mis põhinevad tegelikel kontrollitud andmetel valimisse kaasatud liidu tootjate kohta. Eelkõige põhinevad paljud mikromajandusnäitajad (nagu kasumlikkus, rahavoog ja investeeringute tasuvus) üksnes liidu sõltumatutele klientidele suunatud müügi näitajatel. Lisaks on mõnel valimisse kaasatud äriühingul oluline tootmistegevus väljaspool liitu ja seda ei ole arvestatud mikromajandusnäitajates. Vastupidiselt eespool esitatule keskendutakse üldsusele kättesaadavates finantsdokumentides asjaomaste äriühingute kõikidele tegevusvaldkondadele ja sageli esitatakse teave kogu kontserni konsolideeritud finantsaruannete kohta. Seega ei tuginenud järeldused liidu tootmisharu majandusolukorra kohta alusmääruse artikli 3 lõike 5 tähenduses üldsusele kättesaadavatel finantsdokumentidel, vaid üksikasjalikumal ja kontrollitud teabel, mis kajastab olukorda liidus ja mis esitati üksnes uurimise jaoks. Peale selle põhinesid järeldused liidu tootmisharu olukorra kohta andmetel, mille esitasid kõik valimisse kaasatud liidu tootjad, mitte ainult äriühingud SolarWorld ja Jabil. Viimaseks, nagu eespool selgitatud, tegeles äriühing Jabil vaid moodulite monterimisega, kuid ei kandnud nende müügi eest täielikku lepingulist vastutust. See väide lükati seetõttu tagasi.
- (182) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et komisjon oleks pidanud arvestama äriühingu SolarWorld tehtud ulatusliku investeeringu mõju. See olevat avaldanud negatiivset mõju äriühingule ja kogu tootmisharule, arvestades äriühingu olulist osa liidu tootmisharu toodangus.
- (183) Esiteks tehti investeering, millele isik viitab, 2015. aastal ning see ei puudutanud mitte ainult elemente ja mooduleid, vaid ka muud tootmist ELis, näiteks plaate⁽³⁰⁾. Seega mõjutasid need investeeringud äriühingu mooduli- ja elemendialase tegevuse kasumlikkuse hindamist vaid osaliselt. Teiseks, nagu muud isikud on märkinud, saavutas SolarWorldi kontsern oma Euroopa-sisises ja ka -välises tegevuses head tulemused 2016. aastal⁽³¹⁾. See ei näi praegu osutavat sellele, et tehtud investeeringud on äriühingut negatiivselt mõjutanud. Sellest tulenevalt lükati see väide tagasi.

4.6. Kahju jätkumise tõenäosus

- (184) Selleks et hinnata kahju jätkumise tõenäosust juhul, kui HRV suhtes kehtestatud meetmetel lastakse aeguda, analüüsiti kooskõlas alusmääruse artikli 11 lõikega 2 HRV impordi võimalikku mõju liidu turule ja liidu tootmisharule.

⁽³⁰⁾ Vt SolarWorldi kontserni 2015. aasta aruanne, mis on saadaval aadressil http://www.solarworld.de/fileadmin/sites/sw/ir/pdf/finanzberichte/annual_report_2015_web.pdf, lk 58.

⁽³¹⁾ 2016. aasta 3. kvartali konsolideeritud teade, SolarWorld, <http://www.solarworld.de/fileadmin/sites/sw/ir/pdf/finanzberichte/2016/solarworld-q3-2016-web-en.pdf>, lk 8–9.

(185) Nagu näidatud punktis 4.5, oli liidu tootmisharu tegevus läbivaatamisega seotud uurimisperioodil endiselt kahjumlik. Nagu märgitud punktis 3.3, on dumpingu jätkumine tõenäoline, kui meetmetel lastakse aeguda. Peale selle tehti kindlaks, et eksportivad tootjad müüsid kolmandatesse riikidesse ja liitu dumpinguhinnaga ning siseneksid liidu turule veelgi madalama hinnaga kui see, millega nad praegu toodangut liitu müüvad, kui meetmetel lastakse aeguda.

4.6.1. Tootmisvõimsuse varu, kaubavood ja liidu turu atraktiivsus ning HRV eksportivate tootjate hinnakujundus

(186) HRV moodulite tootmise võimsus oli 2015. aastal hinnanguliselt 96,3 GW ning prognooside kohaselt suureneb see 2016. aastal 108 GW-ni ⁽³²⁾. Samas oli üleilmne nõudlus 2015. aastal hinnanguliselt 50,6 GW ja prognooside kohaselt suureneb see 2016. aastal 61,7 GW-ni ⁽³³⁾ või 68,7 GW-ni ühe teise allika järgi ⁽³⁴⁾. Seetõttu tegi komisjon järelduse, et HRV tootjate kasutamata tootmisvõimsus oli tublisti suurem kui üleilmne nõudlus, täpsemalt 2015. aastal 47,5 % ja 2016. aastal 42,9 % või 36 %, olenevalt allikast. Teise allika kohaselt oli üleilmne nõudlus 2015. aastal 58 GW, ⁽³⁵⁾ mille järgi oleks Hiina tootjate liigne tootmisvõimsus 2015. aastal 39,8 %.

(187) Isegi kui Hiina ei paigaldaks edaspidi uut tootmisvõimsust, oleks olemasolev tootmisvõimsus siiski oluliselt suurem kui päikeseenergiaseadmete prognoositud üleilmne aastanõudlus. Kõige tõenäolisema stsenaariumi (nn keskpika stsenaariumi) kohaselt oleks nõudlus 2020. aastal kuni 97 GW ⁽³⁶⁾ või 95 GW, ⁽³⁷⁾ mille saaks katta täielikult Hiina praeguse tootmisvõimsusega. Lisaks on Hiina fotoelektriliste moodulite tootmise võimsus viimase kümne aasta jooksul pidevalt suurenenud. Näiteks 2012. ja 2015. aasta vahel suurenes see enam kui kaks korda (43,8 GW-lt ⁽³⁸⁾ 2012. aastal 96,3 GW-le 2015. aastal). Bloomberg New Energy Finance'i järgi on ainuüksi 2016. aastal Hiinas kavandatud või ehitamisel 2 GW täiendavat tootmisvõimsust. Lisaks puuduvad tõendid, mis lubaksid oletada, et Hiina tootmisvõimsuse suurenemine lähitulevikus ei jätku, arvestades, et see on suurenenud lakkamatult vähemalt viimase viie aasta jooksul. Seega, isegi kui vähem tõenäoliselt stsenaariumi (nn suure kasvu stsenaariumi) kohaselt suureneks üleilmne aastanõudlus 2020. aastaks 120 GW-ni, ⁽³⁹⁾ on tõenäoline, et nõudluse suudaksid ikkagi katta Hiina tootjad üksi, kuna neil tuleks oma olemasolevat tootmisvõimsust suurendada palju aeglasemalt kui varem, st vaid 11,3 % nelja aasta jooksul.

(188) Pärast järelduste teatavaks tegemist seadis mitu huvitatud isikut kahtluse alla andmed, mida komisjon kasutas HRV tootmisvõimsuse ja üleilmse tarbimise kohta. Nad väitsid, et Solar Power Europe ei ole allikana piisavalt usaldusväärne, sest ta arvestab vaid mooduleid, mis on juba võrku ühendatud, kuid IHS ja BNEF esitavad täpsema ülevaate, sest arvestavad mooduleid, mis on ostetud paigaldamiseks.

(189) Komisjon aga analüüsis juba eespool esitatud põhjendustes IHSi esitatud andmeid ja prognoose ning BNEFi andmed ei erine oluliselt IHSi omadest ⁽⁴⁰⁾. Tegelikult kattuvad BNEFi ja IHSi prognoosid täielikult 2016. aasta kohta (68,7 GW konservatiivse stsenaariumi ja 70,7 GW optimistliku stsenaariumi korral) ja 2017. aasta kohta (72,9 ja 77,5 GW), kuid erinevad veidi 2018. aasta kohta (BNEFi järgi 83 GW ja IHSi järgi 82 GW), ⁽⁴¹⁾ mis on viimane aasta, mille kohta BNEF prognoosi on esitanud. Sellest tulenevalt lükati see väide tagasi.

(190) Samad isikud vaidlustasid ka komisjoni poolt kindlaks tehtud kasutamata võimsuse kogumahu. Konkreetsemalt märkis üks huvitatud isik, et 2016. aastal on see 70 GW. Kuid ta ei esitanud teabeallikat ega meetodit, mille

⁽³²⁾ Bloomberg New Energy Finance (BNEF), „Solar manufacturer capacity league table“; vaadatud 28.10.2016.

⁽³³⁾ „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016, lk 18.

⁽³⁴⁾ „Q4 2016 PV Market Outlook“, Bloomberg New Energy Finance, 30. november 2016.

⁽³⁵⁾ „The Price of Solar, Benchmarking PV Module Manufacturing Cost“, IHS, juuni 2016, lk 23. Erinevus näib tulenevat asjaolust, et IHSi aruandes kajastatakse kõiki mooduleid, mis on ladudes, lähetatud või paigaldatud. Ülevaates „Global Market Outlook“ võetakse arvesse vaid neid ülesseatud mooduleid, mis juba toodavad elektrit.

⁽³⁶⁾ „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016, lk 18.

⁽³⁷⁾ „The Price of Solar, Benchmarking PV Module Manufacturing Cost“, IHS, juuni 2016, lk 23. Oma viimases aruandes fotoelektriliste seadmete nõudluse kohta 2016. aasta neljandas kvartalis (IHS, „PV Demand Tracker Q4 2016“, 9. detsember 2016) esitas IHS samasuguse prognoosi nagu Solar Power Europe, nimelt 97 GW aastaks 2020.

⁽³⁸⁾ Bloomberg New Energy Finance (BNEF), „Solar manufacturer capacity league table“; vaadatud 28.10.2016.

⁽³⁹⁾ „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016, lk 18.

⁽⁴⁰⁾ Vt allmärkused 34, 36, 37, 38 ja 40, milles osutatakse IHSile ja SPE-le.

⁽⁴¹⁾ „Q4 2016 PV Market Outlook“, Bloomberg New Energy Finance, 30. november 2016, ja „PV Demand Tracker Q4 2016“, IHS, 9. detsember 2016.

põhjal ta selle arvu kindlaks tegi. Isegi kui see näitaja on õige, piisaks hinnangulisest kasutamata võimsusest kogu üleilmse nõudluse rahuldamiseks 2016. aastal ka kõige optimistlikuma stsenaariumi korral (70,7 GW) ⁽⁴²⁾. Mitte ükski teine isik ei esitanud ühtegi prognoosi ega viidanud ühelegi uuringule või aruandele, mille järgi tuleks komisjoni poolt kindlaks tehtud kasutamata tootmisvõimsust vähendada. Seega ei muuda see väide eespool esitatud järeldusi.

- (191) Mitu huvitatud isikut teatas enne ja pärast järelduste teatavaks tegemist, et esimese taseme äriühingute liigne tootmisvõimsus on palju väiksem kui teise ja kolmanda taseme äriühingutel. BNEFi järgi on esimese taseme äriühingute moodulite tootmise võimsus HRVs 2016. aastal hinnanguliselt 46 GW, mis on tõepoolest väiksem kui teise ja kolmanda taseme äriühingute tootmisvõimsus kokku, mis on hinnanguliselt 62 GW ⁽⁴³⁾. Hiina kõikide tasemete äriühingud tegutsevad siiski aktiivselt üleilmsel turul. Pärast praegu kehtivate meetmete kehtestamist ei eksportinud liitu aga mitte ainult esimese taseme äriühingud, vaid ka teise ja kolmanda taseme äriühingud, ehkki väiksemates kogustes (teise ja kolmanda taseme äriühingute osa Hiina koguekspordis oli 2014. aastal hinnanguliselt 13,6 %). Seetõttu leidis komisjon, et Hiina kasutamata tootmisvõimsuse kindlaksmääramiseks tuleb arvesse võtta kõiki Hiina eksportivate tootjate liike.
- (192) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas üks huvitatud isik järelduse, et Hiina kasutamata tootmisvõimsuse kindlaksmääramiseks tuleks arvesse võtta Hiina kõiki liiki eksportivate tootjate liigset tootmisvõimsust.
- (193) Komisjon juhtis tähelepanu asjaolule, et juba esimese taseme äriühingute tootmisvõimsus moodustas 90 % kogu 2015. aasta üleilmsest tarbimisest (hinnanguliselt 50,6 GW). Peale selle näitab asjaolu, et teise ja kolmanda taseme äriühingud eksportisid ELi – olgugi et väikeses koguses –, et nad on ELi turul aktiivsed ega piirdu oma müügis ainult Hiina või muude turgudega. Ja viimaseks, teise ja kolmanda taseme äriühingute import suureneb tõenäoliselt oluliselt pärast valdavalt esimese taseme äriühingute hinnakohustuse heakskiitmise hiljutist tühistamist. See väide lükati seepärast tagasi.
- (194) Mitu isikut väitis enne ja pärast järelduste teatavaks tegemist, et Hiina liigne tootmisvõimsus on suuresti liialdatud, sest päikeseenergiaseadmete nõudlus on maailmas pidevalt suurenenud. Üleilmne aastane nõudlus suurenes tõepoolest 2014. ja 2015. aasta vahel 25 % (40,3 GW-lt 50,6 GW-le) ⁽⁴⁴⁾. Kuid nagu eespool täpsustatud, on Hiina tootjate hinnanguline liigne tootmisvõimsus praegusest nõudlusest 47,5 % suurem. Seetõttu piisaks isegi kõige optimistlikuma üleilmse nõudluse suurenemise stsenaariumi korral Hiina tootjate kasutamata tootmisvõimsusest selle rahuldamiseks. Sellest tulenevalt lükati see väide tagasi.
- (195) Elementide puhul on Hiina eksportivate tootjate olemasolev tootmisvõimsus 2016. aastal hinnanguliselt 76,6 GW, mis on võrreldes 2015. aastaga 12 % suurem (68 GW) ⁽⁴⁵⁾. Kuna üleilmne nõudlus elementide järele on laias laastus võrdne üleilmse nõudlusega moodulite järele, oli Hiina eksportivate tootjate liigne elementide tootmise võimsus 2015. aastal 25,6 % ja 2016. aastal 19,5 %. Lisaks moodustas Hiina olemasolev elementide tootmise võimsus 2016. aastal 72,8 % üleilmsest tootmisvõimsusest, ületades sellega oluliselt kõiki muid kolmandaid riike. Järgmise nelja suurima kolmanda riigi olemasolev tootmisvõimsus on Hiina omast palju väiksem (Taiwan 11 GW; Malaisia 4 GW; Korea 2,7 GW; Jaapan 1,9 GW). Selle põhjal järeldas komisjon, et Hiinal on ka elementide tootmises märkimisväärne liigne tootmisvõimsus.

4.6.2. Liidu turu atraktiivsus

- (196) Mitu isikut väitis, et liidu turg ei ole Hiina tootjatele enam atraktiivne. Nad leidsid, et Hiina elementide ja moodulite toodangut soovitakse pigem suunata kiiresti arenevatele Aasia turgudele, nagu Jaapan ja India. Lisaks on Hiina sisenõudlus viimastel aastatel suurenenud ja moodustas 2016. aasta esimeses kvartalis 50 % Hiina fotoelektriliste moodulite tootmisest. Hiina lisab väidetavalt kuni 2020. aastani igal aastal ligikaudu 20 GW ulatuses tootmisvõimsust. Seega, arvestades päikeseenergiaseadmete arvu suurenemist Hiinas, Indias ja teistel Kagu-Aasia turgudel, oleks Hiina fotoelektriliste moodulite toodang peamiselt mõeldud nende turgude suureneva nõudluse rahuldamiseks.

⁽⁴²⁾ „Q4 2016 PV Market Outlook“, Bloomberg New Energy Finance, 30. november 2016.

⁽⁴³⁾ Bloomberg New Energy Finance, „Solar manufacturer capacity league table“, vaadatud 28.10.2016.

⁽⁴⁴⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016.

⁽⁴⁵⁾ Bloomberg New Energy Finance, „Solar manufacturer capacity league table“, vaadatud 28.10.2016.

- (197) On õige, et liidu turg ei ole enam nii oluline kui varem, kui see moodustas kuni 60 % aastast üleilmsest ülesseatud võimsusest (2012. aastal). Liitu ei loeta ka kiiresti arenevate turgude hulka. Liidu turu kasvuprognosis on üsna tagasihoidlikud võrreldes ülejäänud maailmaga. Solar Power Europe'i keskpika stsenaariumi järgi peaks Euroopa päikeseenergia aastane tarbimine suurenema 2020. aastal eeldatavasti 8,2 GW-st umbes 15 GW-ni ⁽⁴⁶⁾. Ent Solar Power Europe'i prognoosid hõlmavad ka kolmandaid riike (Türgi, Šveits jms); tema kasvuprognosis ELi 28 liikmesriigi kohta on veelgi vähem optimistlik, st 2020. aastal ligikaudu 11,6 GW ⁽⁴⁷⁾. Sellele vaatamata on liit jätkuvalt oluline turg, moodustades 14 % üleilmsest turust, ning selle osa üleilmisel turul on tõenäoliselt tähtis ka tulevikus. Kolm liikmesriiki (Ühendkuningriik, Saksamaa ja Prantsusmaa) olid fotoelektriliste moodulite turul 2015. aastal esikümne seas. Nagu eespool selgitatud, võib Hiina eksportivate tootjate liigest tootmisvõimsusest piisata edaspidi üleilmse kogunõudluse rahuldamiseks, arvestades muu hulgas kõiki kiiresti arenevaid turge, nagu Hiina ise, India, Jaapan ja Lõuna-Ameerika. Viimaseks, kaubanduse kaitsemeetmete kohaldamine ja tugevdamine, muu hulgas Kanadas ja USAs, on vähendanud nende turgude atraktiivsust, mistõttu liidu turu atraktiivsus suureneb, kui otsustatakse meetmed kehtetuks tunnistada.
- (198) Vaatamata dumpinguvastaste ja tasakaalustusmeetmete kehtestamisele 2013. aastal on Hiina eksportivad tootjad endiselt huvitatud liidu turust, millele osutab asjaolu, et nad on säilitanud liidu turul tugeva positsiooni. Nagu märgitud punktis 4.4, oli Hiinast imporditud moodulite turuosa läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 41 % ja elementide turuosa 16 % ning nende tootjad on võrreldes impordiga kolmandatest riikidest oma turupositsiooni edukalt säilitanud (elementide puhul isegi suurendanud). Hiina moodulite impordi maht ja turuosa on palju olulisemal kohal kui kolmandatest riikidest pärit import, mis moodustas kokku vaid 25 %. Elementide puhul oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil kolmandate riikide turuosa 51 %, mis aga tähendab, et see vähenes olulisel määral (32 %) võrreldes 2013. aastaga, mil nende turuosa oli 75 %. Lisaks suurenes elementide import Hiinast vaatamata meetmete jõustumisele 2013. aastal 2013. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 77,8 %. Nagu näitas kõrvalehoidmist käsitlev uurimine 2015. aastal, püüdsid mõned Hiina tootjad meetmetest kõrvale hoida, impordides kolmandate riikide seas suurimate importijate, Taiwani ja Malaisia kaudu.
- (199) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas mitu huvitatud isikut järelduse, et liidu turg on Hiina eksportivate tootjate jaoks jätkuvalt atraktiivne. Üks isik juhtis tähelepanu sellele, et kogu liidu turu kasvuprognosis tuleks vähendada, arvestades uute seadmete ülesseadmise vähenemist liidus 18 % 2016. aasta esimese üheksa kuu jooksul võrreldes eelmise aastaga, mis põhjustab liidu 2016. aasta nõudluse suhtes üsna pessimistlikku prognoosi – 7,1 GW. Seetõttu on ka liidu nõudluse muutumine kuni 2020. aastani pessimistlik. Peale selle väitis ta, et liidu kolme peamise turu (Ühendkuningriik, Saksamaa ja Prantsusmaa) atraktiivsus edaspidi väheneb.
- (200) Tegelikult on huvitatud isiku viidatud prognoos 7,1 GW liidu kogunõudluse kohta 2016. aasta puhul üsna hea tulemus, sest see on üldiselt kooskõlas organisatsiooni Solar Power Europe esialgse prognoosiga 2016. aasta kohta keskpika stsenaariumi järgi (7,3 GW) ⁽⁴⁸⁾. Seetõttu ei toeta isiku prognoosi, mille kohaselt järgiks nõudlus kuni 2020. aastani väikese kasvu stsenaariumi, tema enda esitatud andmed. Ja isegi kui nõudluse puhul rakenduks halvim võimalik stsenaarium ja liidu turu osa üleilmisel turul väheneks, ei muudaks see liidu turgu ilmtingimata Hiina eksportijate jaoks ebaatraktiivseks, sest kõik muud kaalutlused kehtiksid endiselt. Ehkki liidu turu suhteline osa üleilmsest nõudlusest võib väheneda, on liidu turg Hiina eksportijate jaoks endiselt atraktiivne. Vastasel juhul ei esineks meetmetest kõrvalehoidmist, mis tehti hiljuti kindlaks Malaisiat ja Taiwani käsitlevates uurimistes.
- (201) Seoses väidetega, et Hiina võib kuni 2020. aastani seada üles igal aastal 20 GW ulatuses fotoelektrilisi süsteeme, on komisjoni uurimise käigus kindlaks tehtud, et HRV ei suuda sellist suurt eesmärki täita. Turuteabe kohaselt vähendab Hiina seda eesmärki võrgutaristu puudumise, turul esineva ülepakkumise ning taastuvenergia toetusteks mõeldud vahendite puudumise tõttu ⁽⁴⁹⁾. Hiina päikeseenergiaturu tõusu- ja langusperioode arutatakse lähemalt põhjenduses 356.

⁽⁴⁶⁾ „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016, lk 30.

⁽⁴⁷⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016.

⁽⁴⁸⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, juuli 2016.

⁽⁴⁹⁾ „Q3 2016 PV Market Outlook. Solar power – not everyone needs it right now“, 1. september 2016, lk 17.

- (202) Pärast järelduste teatavaks tegemist viitas üks isik Hiina riikliku energiaameti pressiteatele, milles teatatakse, et järgmise viie aasta päikeseenergiaalase arengukava kohaselt kavatakse üles seada vähemalt 105 GW ulatuses päikesepaneelide abil toodetud päikeseenergia võimsust kuni 2020. aastani. Isik väitis, et see suurendaks nõudlust Hiinas veelgi.
- (203) Eesmärk seada üles 105 GW kumulatiivset võimsust on üsna väike ja BNEFi andmetel ⁽⁵⁰⁾ täidetakse see juba 2017. aastal. Seega on see väike eesmärk ebaoluline, sest selle kohaselt pärast 2017. aastat kasvu ei oodata, vastupidiselt prognoosidele, et Hiina turg kasvab. Samas komisjon juba analüüsis põhjenduses 201 Hiina turu kasvustsenaariumit, ehkki väiksemas mahus kui 20 GW aastas kuni 2020. aastani. Seepärast lükati see väide tagasi.
- (204) Komisjon analüüsis ka seda, kas Hiina impordiks liitu hindadega, mis on madalamad liidu praegustest hindadest, kui meetmetel lastakse aeguda.
- (205) Peaaegu kõik ekspordivad tootjad, kes müüsid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil mooduleid ja elemente HRVst liitu, olid võtnud hinnakohustuse ning nende ELi suunatud ekspordi hinnad määrati kindlaks nimetatud hinnakohustuste alusel, millega kehtestati minimaalne impordihind. Seega ei saanud neid ekspordihindu lugeda asjassepuutuvaks näitajaks, et teha kindlaks ekspordivate tootjate hinnakäitumist juhul, kui meetmed ei kehtiks.
- (206) Seetõttu kasutati valimisse kaasatud ekspordivate tootjate hindu kolmandate riikide suhtes. Valimisse kaasatud ekspordivate tootjate kolmandatesse riikidesse suunatud ekspordid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil valimisse kaasatud liidu tootjate hinnad alla elementide puhul keskmiselt 2,2 % ja moodulite puhul 5,6–9,2 %. Arvandmed näitavad keskmist hinna allalöömise marginaali eksporditava tootja kohta (äriühingute madalaim marginaal ja äriühingute kõrgeim marginaal). Elementide puhul on vaid üks hinna allalöömise marginaal, sest see on ainsa valimisse kaasatud eksporditava tootja keskmine hinna allalöömise marginaal, kes liitu elemente ekspordis.
- (207) Üks isik palus esitada nelja arvesse võetud ekspordiriigi (Tšiili, India, Jaapani ja Singapuri) kaalutud keskmise hinna jaotus, et esitada märkusi hinna allalöömise järelduste kohta. Hinna allalöömise arvutamisel ei võetud aluseks mitte iga riigi kaalutud keskmist hinda, vaid kõigi nelja ekspordiriigi kaalutud keskmine hind kokku, peegeldades sealjuures õigesti tegeliku ekspordi koguseid ja hindu. Seepärast jäeti see taotlus rahuldamata.
- (208) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et ekspordivatel tootjatel puudub stiimul oma liitu suunatud müüki suurendada, kui meetmetel lastakse aeguda. Selline hinnanguline väide ei veennud komisjoni. Nagu näitavad kindlaks tehtud hinna allalöömise marginaalid, võivad ekspordivad tootjad oma liitu suunatud müügi mahtu suurendada, kui meetmetel lastakse aeguda. Kuna nende hinnad liidus oleksid madalamad kui liidu tootjate hinnad, on tõepoolest põhjendatud eeldada, et Hiina eksporditajad võitlevad suurema turuosa eest liidus. See väide lükati seepärast tagasi.
- (209) Komisjon järeldas seetõttu, et Hiina impordiks liitu hindadega, mis on liidu tootmisharu praegustest hindadest madalamad, ja suurendaks tõenäoliselt oma müügi mahtu ja saavutaks suurema turuosa, kui meetmetel lastakse aeguda.

4.6.3. Järeldus kahju jätkumise tõenäosuse kohta

- (210) Eespool esitatud arvestades järeldas komisjon, et HRV kasutamata tootmisvõimsus on nii moodulite kui ka elementide puhul märkimisväärne. Liidu turg on oma suuruse ja müügihindade poolest endiselt atraktiivne, eelkõige võrreldes nende hindade tasemega, millega HRV ekspordib kolmandatesse riikidesse; seda kinnitavad täiendavalt aruanded varasemate meetmetest kõrvalehoidmisega seotud juhtumite kohta. Sellest tulenevalt leidis komisjon, et dumpinguvastaste meetmete kehtetuks tunnistamise korral on suur tõenäosus, et dumping jätkub, mille tõttu kannataks liidu tootmisharu jätkuvalt kahju.

⁽⁵⁰⁾ „Q4 2016 PV Market Outlook, Solar power“, 30. november 2016, lk 19.

4.7. Põhjuslik seos

- (211) Mitu huvitatud isikut väitis enne ja pärast järelduste teatavaks tegemist, et kui komisjon leiab, et liidu tootmisharu kannab endiselt kahju, on selle põhjuseks mitu muud tegurit, mis koos põhjustavad kogu kahju:
- i) soodustuste kaotamine paljudes liikmesriikides;
  - ii) liidu tootmisharu ei ole veel saavutanud mitme tootja tootmisvõimsusest tulenevat mastaabisäästu, et olla majanduslikult elujõuline ja avaldada mõju üleilmsel turul;
  - iii) kahju põhjustab import muudest riikidest, sest nende hinnad olid Hiinast pärit impordi hindadest 25 % madalamad;
  - iv) kahju põhjustab asjaolu, et liidu tootjate moodulite hinnad on Hiinast pärit tootjate impordi hindadest pidevalt madalamad.
- (212) Seoses esimese väitega tunnistas komisjon, nagu on märgitud ka punktis 5.3.2, et toetuskavade muutmine ning teatavates liikmesriikides nende peatamine või lõppemine põhjustas liidu tarbimise vähenemist aastatel 2012–2014 pärast tarbimise kõrgaega 2011. aastal. Tarbimise järsu vähenemise tõttu on liidu tootmisharul raske kasvada. Ent komisjon leidis eelmiste uurimiste käigus, et liidu tootmisharu oli olnud sunnitud oma hindu alandama peamiselt dumpinguhinnaga impordist tuleneva surve, mitte toetuskavadesse ⁽²¹⁾ tehtud muudatuste tõttu. Seetõttu oli eelmise uurimise käigus tekitatud kahju peamine põhjus Hiina dumpinguhinnaga toodete sissevool. Hoolimata tarbimise vähenemisest 56 % 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel suurendas liidu tootmisharu oma turuosa moodulite puhul 40 % ja elementide puhul 47 %. Liidu tootmisharu hakkas 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel suurendama ka oma müügi mahtu pärast seda, kui avaldus meetmete kaitsev mõju, nagu on kirjeldatud põhjenduses 171. Tootmisharu vähendas märkimisväärselt ka oma kulusid (vt tabelid 8a ja 8b) ja parandas oma tootmisvõimsuse rakendamist. Seetõttu hakkas vaatamata tarbimise vähenemisele ja tänu kehtivatele meetmetele liidu tootmisharu varasemast kahjust taastuma. See väide lükati seepärast tagasi.
- (213) Seoses teise väitega võib öelda, et liidu tootmisharu tootmisvõimsus ei ole tõepoolest võrreldav Hiina eksportivate tootjate viimastel aastatel saavutatud olukorraga. Esiteks on Hiina äriühingud saavutanud massilise tootmise ja (liigse) tootmisvõimsuse ajal, mil nad võtsid üle mitu turgu maailmas osaliselt tänu dumpinguhindadele – selle on teinud lisaks komisjonile kindlaks ka Ameerika Ühendriikide ja Kanada ametiasutused. Võrdluseks olgu märgitud, et dumpinguhinnaga impordi suuremahuline sissevool avaldas just vastupidist mõju neile tootjatele, kes seisid silmitsi selliste ebaausate tavadega. Komisjon tegi eelmise uurimise ⁽²²⁾ käigus kindlaks, et 2010. aastal teenis liidu tootmisharu 10 % kasumit samasuguse olemasoleva tootmisvõimsuse juures (6 983 MW 2010. aastal ja 6 467 MW läbivaatamisega seotud uurimisperioodil). Hiinast pärit massilise dumpinguhinnaga impordi tõttu vähenes liidu tootmisharu kasumlikkus oluliselt, takistades seeläbi tootmisharul mastaabisäästu saavutamiseks investeeringute tegemist. Meetmete kaitsev mõju aitas liidu tootmisharul konsolideeruda, vähendada 2014. aastal ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil oluliselt kulusid ning seada liidu tootmisharu uuesti rööbastele, et saada mastaabisäästust tulenevaid hüvesid. Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas üks isik selle väite. Ta väitis, et investeeringud vähenesid pärast meetmete kehtestamist ja see ei võimaldanud saavutada mastaabisäästu. Vastupidiselt sellele väitele suurenesid tegelikult läbivaatamisega seotud uurimisperioodil võrreldes eelmiste aastatega investeeringud nii moodulite kui ka elementide puhul. Sellest tulenevalt lükati ka see väide tagasi.
- (214) Seoses kolmanda väitega tegi komisjon kindlaks (vt tabelid 4a ja 4b), et Hiinast pärit impordi keskmine hind oli võrreldes kolmandatest riikidest pärit impordi keskmise hinnaga elementide puhul pisut kõrgem ja moodulite puhul pisut madalam. Hiinast pärit elementide impordi hind oli 4 % kõrgem kui kolmandast riigist pärit impordi hind, moodulite puhul oli see 1 % madalam. Seega oli see väide faktiliselt vale ja lükati seetõttu tagasi. Väidet, et kolmandast riigist pärit import muudab meetmed ebatõhusaks, arutatakse põhjendustes 324 ja 325.

⁽²¹⁾ Komisjoni määruse (EL) nr 513/2013 (ELT L 152, 5.6.2013, lk 5) põhjendus 180 ja rakendusmääruse (EL) nr 1238/2013 põhjendused 245–247.

⁽²²⁾ Vt määruse (EL) nr 513/2013 tabelid 4a ja 10a.

- (215) Seoses neljanda väitega selgus uurimise käigus, et moodulite puhul oli Hiinast pärit impordi keskmine hind pidevalt madalam kui liidu tootjate keskmine müügihind ELis. Näiteks oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil Hiinast pärit impordi keskmine hind 544 eurot/kW, ⁽⁵³⁾ samas kui liidu keskmine hind oli 593 eurot/kW. Järelikult oli ka see väide faktiliselt vale ja lükati seepärast tagasi. Eespool öeldut arvesse võttes jõudis komisjon järeldusele, et liidu tootmisharu kandis jätkuvalt olulist kahju alusmääruse artikli 3 lõike 5 tähenduses.
- (216) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis üks huvitatud isik, et kahju põhjustasid meetmed, sest nende tõttu suurenesid vertikaalselt integreerimata moodulitootjate elementide kulud. Kuid nagu on näidatud punktis 6.4.1, olid moodulitootjatele kättesaadavad kolmandatest riikidest pärit madala hinnaga elemendid ja nende elementide tarnepuudust neil ei olnud. Seepärast lükati see väide tagasi.

5. LIIDU HUVID

5.1. Liidu tootmisharu huvid

- (217) Käesolevas jaoks keskendutakse liidu moodulitootjate huvidele. Liidu elemenditootjate huvisid analüüsitakse jaos 6 – osaline vahepealne läbivaatamine.
- (218) Liidus on teada üle saja moodulitootja. Liidu tootmisharu esindab ühendus EU ProSun, kes on taotleja. EU ProSun esindab 31 liidu pooljuhtplaadi-, elemendi- ja moodulitootjat.
- (219) Meetmete kohaldamise jätkamine võimaldab liidu tootmisharul hoida oma suurenenud turuosa liidus ja taastuda olulisest kahjust. Nagu märgitud põhjenduses 137, kasvas liidu tootmisharu turuosa 25 %-lt 2012. aastal 35 %ni läbivaatamisega seotud uurimisperioodil. Nagu punktis 4.6 kindlaks määratud ning arvestades Hiina moodulite hinda müümisel kolmandatesse riikidesse ja suurt varuvõimsust HRVs, jõuavad Hiina moodulid meetmete aegumisel liidu turule minimaalsest impordihinnast madalama hinnaga ja palju suuremas mahus. Seetõttu kaitseks meetmete kohaldamise jätkamine liidu tootmisharu intensiivse ja ebaõiglase hinnasurve eest, mida Hiina import vastasel juhul avaldaks.
- (220) Kui meetmeid ei pikendata, võib liidu tööstuses tehtud suured teadus- ja arendustegevuse ning kapitaliinvesteeringud maha kanda, kuna neid ei saa niisama lihtsalt kasutada tootmiseks teistes sektorites. Liidu moodulitootjate pankroti korral kaotaks suurem osa moodulitootmisega seotud 6 300 töötajast oma töökoha. See tööjõud on enamasti kõrgelt kvalifitseeritud. Ent kui meetmete kohaldamist jätkatakse, oleks liidu tootmisharul rohkem aega, et täielikult taastuda varasema dumpingu mõjust.
- (221) Pärast järelduste teatavaks tegemist kutsus üks isik komisjoni tegema kindlaks need elemendi- ja moodulitootjad, kes meetmeid ei toeta. Komisjon selgitas, et ükski isik, kes pidas end liidu tootmisharu osaks, ei andnud endast teada ja ei olnud meetmete vastu. Sama isik palus komisjonil arvata liidu pooljuhtplaatide tootjad välja 31 äriühingu seast, keda esindab ühendus EU ProSun. Komisjon selgitas, et EU ProSun esindab 29 liidu elemendi- ja moodulitootjat.
- (222) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei nõustunud mitu isikut, et meetmed on kehtestatud liidu tootmisharu huvides. Need isikud ei olnud nõus ka sellega, et Hiina dumpinguhinnaga tooted avaldavad ebaõiglast hinnasurvet liidu tootmisharule. Nad väitsid samuti, et komisjoni ajendas eesmärk säilitada liidu tootmisharu turuosa ja et komisjon kaitses päikeseenergiatööstuse väikest osa kogu päikeseenergiatootmise väärtusahela arvelt.
- (223) Komisjon tuletas meelde, et alusmääruse kohaselt on kaubandusmeetmete eesmärk kaitsta liidu tootmisharu dumpingust tuleneva olulise kahju eest tingimusel, et see on liidu huvides. Kõnealuse aegumise läbivaatamise

⁽⁵³⁾ Väga sarnane hind tehti kindlaks ka valimise kaasatud ja liitu eksportivatel tootjatel saadud kaalutud keskmise ekspordihinna põhjal.

käigus leidis komisjon, et meetmete aegumise korral jätkuks tõenäoliselt dumping ja kahju tekitamine. Komisjon leidis samuti, et liidu fotoelektriliste moodulite turg vähenes mitmel põhjusel, mis ei ole seotud meetmete kehtestamisega, nagu järeldati põhjenduses 270. Seega on liidu tootmisharu turuosa kasv peamine meetmete tõhususe näitaja.

- (224) Seetõttu järeldas komisjon, et meetmete kohaldamise jätkamine moodulite suhtes on selgelt liidu tootmisharu huvides.

5.2. Sõltumatute importijate, järeltööstuse ja varustava tööstuse huvid

5.2.1. Sissejuhatavad märkused

- (225) Märkimisväärne arv järeltööstuse ja varustava tööstuse äriühinguid palusid kas individuaalselt või oma ühenduste kaudu lõpetada meetmed liidu huvidest lähtudes. Nad väitsid, et meetmetel on ettenägematud negatiivsed tagajärjed suuremale osale töökohtadest Euroopa fotoelektrisektoris. Nad märkisid ka, et meetmed tõstavad päikeseenergiaseadmete hindu, mis mõjub halvasti nõudlusele ja toob kaasa negatiivseid tagajärgi järeltööstuse ja varustava tööstuse tööhõivele. Lisaks kinnitasid nad, et see mõjutab negatiivselt ka kliimamuutusi käsitleva poliitika laiemaid eesmärke ja taastuvenergia edendamist. Samuti osutasid nad muutunud oludele pärast lõplike meetmete vastuvõtmist 2013. aasta detsembris, eelkõige fikseeritud hindadega toetuskavade (nt soodustariifid ja lisatasud) asendamine võistupakkumistega, võrgupariteedi saavutamine päikeseenergia tootmisel teatavates liidu piirkondades või teatavate tarbijarühmade jaoks ning 2016. aasta oktoobris ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste Pariisi konverentsi kliimakokkulepe ratifitseerimine liidu poolt eesmärgiga vähendada kliimamuutusi. Viimasena väitsid osad isikud, et liidus ei ole liidu nõudluse rahuldamiseks piisavalt moodulite tootmisvõimsust, et meetmed muutusid ebatõhusaks kolmandatest riikidest pärineva ekspordi kasvu tõttu ning et meetmetest said peamiselt kasu kolmandate riikide eksporditjad.

5.2.2. Sõltumatud importijad

- (226) Kaks sõltumatut moodulite importijat andsid endast teada ja vastasid küsimustikule, mille vastuseid seejärel kontrolliti, nagu on kirjeldatud põhjenduses 28. Need sõltumatud importijad saatsid samuti mitu täiendavat avaldust, kus nad esitasid oma seisukohad meetmete lõpetamise vajalikkuse kohta. Päikesepaneelide importijate kasumlikkus on väike. Samuti esitasid nad loetelu teistest importijatest ja hulgimüüjatest, kes olid kuulutanud välja pankroti või oluliselt vähendanud oma töötajate arvu, kuna 2013. aasta märtsis kehtestati Hiina fotoelektriliste moodulite registreerimise kohustus. Osa neist äriühingutest (nt Gerlicher) märkisid, et meetmete kehtestamine Hiina fotoelektriliste moodulite suhtes on nende maksejõuetuse peamine põhjus. Sõltumatud importijad väitsid, et meetmed tõstavad päikeseenergia hinda ja vähendavad nõudlust.
- (227) Sõltumatud importijad märkisid lisaks, et minimaalse impordihinna kohustus seab ebasoodsasse olukorda nii nemad kui ka teised rahvusvahelistel turgudel aktiivselt tegutsevad varustava tööstuse äriühingud (näiteks äriühingud, kes tegelevad tehniliste, hanke- ja ehitusprojektidega), kuna see piirab nende suutlikkust osta mooduleid Hiina juhtivatelt esmatasandi tootjatelt. Hinnakohustus ei luba uurimisel toodet samal ajal müüa liidus ja väljaspool liitu. Seetõttu ei saa Hiina eksporditjad tarnida mooduleid sõltumatutele importijatele, kes tegutsevad aktiivselt ka liiduvälistel turgudel (nt Šveitsis või USAs), kui nad kuuluvad liidus sõltumatute tootjate hulgimüügiportfelli. Väidetavalt on see oluline takistus, miks need äriühingud ei saa osaleda hulgimüüjate ja projekti arendajatena üleilmsel kasvaval fotoelektriliste toodete turul.
- (228) Sõltumatud importijad väitsid samuti, et meetmed praegusel kujul tekitavad märkimisväärset täiendavat äririski ja halduskoormust. Nende arvates pikendavad täiendavad haldusmenetlused, näiteks Hiina masinate ja elektroonikatoodete impordi ja ekspordi kaubanduskoja (CCCME) sertifikaadi väljastamine ning liidu tolliasutuste põhjalikud kontrollimised, tarneaega seitsmelt nädalalt 11 nädalani.

- (229) Komisjon leidis, et isegi pärast meetmete kehtestamist oli Hiina moodulite turuosa liidu turul endiselt suhteliselt suur. Olgugi et 2012. aastal Hiina moodulite 66 %-line turuosa liidus vähenes, oli see läbivaatamisega seotud uurimisperioodil endiselt kõrge – 41 %. Seega oli Hiina endiselt suurim moodulite müüja liidus, eespool liidu tootmisharust, millel oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 35 %-line turuosa. Lisaks võisid sõltumatud tootjad vabalt hankida fotoelektrilisi mooduleid kolmandatest riikidest. Koostööd tegevad importijad asendasid vähemalt osa Hiina moodulitest kolmandate riikide moodulitega. Koostööd tegevad importijad, kes tegutsevad hulgimüüjate ja süsteemiintegraatoritena, ⁽⁵⁴⁾ müüsid ka liidu tootmisharu mooduleid; seetõttu said nad kasu nii ülejäänud maailmast pärit impordi turuosa suurenemisest kui ka liidu tootmisharu turuosa suurenemisest. Seetõttu tuleb koostööd tegevate importijate kehvemad tulemused osaliselt kanda liidu nõudluse vähenemise arvele, mis järgnes liidu päikeseenergiatööstuses toimunud tõusu- ja langusperioodile, nagu on üksikasjalikumalt arutatud punktis 5.3.2.
- (230) Samal ajal toimuv müük keelati eesmärgiga vältida hinnakohustust kahjustada võivaid kompenseerivaid tehinguid. Hiina impordi suhtes tehti täiendavaid haldustoiminguid, et parandada järelevalvet meetmete kohaldamise üle ja vältida meetmetest kõrvalehoidmist, mis võiks hinnakohustust kahjustada.
- (231) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitsid mitu isikut, et komisjon ei võtnud importijate huvisid arvesse. Nende arvates tõstsid meetmed fotoelektriliste toodete ostuhinda. Seega kannatasid importijad vähenenud nõudluse tõttu.
- (232) Komisjon leidis, et meetmete peamine eesmärk oli taastada mittekahjustav hind selle toote jaoks, mille puhul tuvastati dumping. Siit tuleneb loogiliselt dumpinguhinnaga toote teatav hinnatõus. Hiina dumpinguhinnaga toodetel oli väga suur turuosa liidus enne meetmete kehtestamist. Pärast meetmete kehtestamist nende turuosa vähenes kiiresti. Kuid nagu on üksikasjalikumalt arutatud punktis 5.3, leidis komisjon, et mittekahjustava hinnataseme taastamisest tuleneval hinnatõusul oli vaid piiratud mõju üldisele nõudlusele liidus. Seega järeldas komisjon, et sõltumatud importijad kannatasid vaid pisut meetmete kohaldamise tõttu vähenenud nõudluse pärast.

5.2.3. Järeltööstus

- (233) Huvitatud isikuna registreeris end üle 140 järeltööstuse äriühingu. Järeltööstuse äriühingud on päikesepaneelide paigaldajad; tehniliste, hanke- ja ehitusprojektidega tegelevad äriühingud, käitus- ja hooldusettevõtjad ning projektide rahastamisega tegelevad äriühingud. Ehkki enamik äriühinguid lihtsalt registreeris end huvitatud isikuna, ilma et oleks järeelmeetmeid võtnud, esitas sisulisemaid meetmete vastaseid avaldusi ligikaudu 30 äriühingut. Kolm tehniliste, hanke- ja ehitusprojektidega tegelevat äriühingut vastasid küsimustikule. Lisaks kirjutas üle 400 liikmesriikidest pärit järeltööstuse äriühingu alla avalikule kirjale, kus paluti meetmed lõpetada.
- (234) Enam kui 30 päikeseenergia äriühinguid ühendavat üleeuroopalist ja riiklikku ühendust saatsid meetmetevastase kirja. Nende hulgas oli Euroopa Elektriettevõtjate Liit (AIE), kes väidab, et esindab liidu paigaldajate huvisid Euroopa tasandil. Kõige aktiivsemad ühendused olid Solar Power Europa ja Solar Alliance for Europe. Solar Alliance for Europe on 50 Saksamaa äriühingu *ad hoc* ühendus, samas kui Solar Power Europe väidab end olevat kõige esinduslikum ühendus Euroopa fotoelektritööstuses, ühendades üle 100 Euroopast pärit liikme, kellest rohkem kui 80 toetab fotoelektriliste moodulite ja elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamist.
- (235) EU ProSun märkis, et mitu suurt riiklikku päikeseenergiaalaste äriühingute ühendust jäid meetmete suhtes neutraalseks, ehkki osa neist on Solar Power Europe'i liikmed. Seda võib täheldada eelkõige järgmiste ühenduste puhul: Bundesverband Solarwirtschaft (BSW), Saksamaa (Euroopa suurim päikeseenergia äriühingute ühendus); British Photovoltaic Association (BPVA, Suurbritannia); Syndicat des Energies Renouvelables (SER), Prantsusmaa; ja ANIE Rinnovabili (Confindustria taastuvenergia sektor), Itaalia. Peale selle väidab EU ProSun ka, et tal on 150 Euroopa paigaldaja toetus. Kuid ükski paigaldaja ei ole avalikult meetmete toetuseks välja astunud. Euroopa Ametiühingute Konföderatsioon ja Euroopa ametiühing IndustriALL saatsid ühise kirja meetmete toetuseks. Saksamaa Energiatarbijate Liit (Bund der Energieverbraucher) saatis kirja, milles toetas meetmeid sellisel tasemel, mis kajastab tehnoloogilisest arengust tulenevat kokkuhoidu.

⁽⁵⁴⁾ Süsteemiintegraatorid on äriühingud, mis koondavad päikeseenergiastüsteemi komponente, näiteks mooduleid, vahelheid, paigalduskomponente ja salvesteid, ning müüvad neid komplektidena lõppkasutajatele.

- (236) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas EU ProSun väite, et ükski paigaldaja ei olnud endast avalikult teada andnud meetmete toetamiseks. EU ProSun osutas kirjale, mille koostasid meetmeid toetavad 150 paigaldajat, ja kirjale, mille allkirjastasid kaks Fachpartnerbeirat der SolarWorld AG liiget; mõlemad kirjad saadeti 2016. aasta oktoobris. Komisjon märkis, et 150 paigaldajat soovisid jääda anonüümseks, ja seetõttu jäi komisjon seisukohale, et nad ei ole endast avalikult meetmete toetuseks teada andnud. Komisjon märkis samuti, et Fachpartnerbeirat der SolarWorld AG väitis, et esindab rohkem kui 800 paigaldajat, kuid nende nimesid ei esitanud. Komisjon kinnitas siiski, et kaks paigaldajat, kes kirjutasid alla avalikule kirjale Fachpartnerbeirat der SolarWorld AG nimel, andsid endast avalikult meetmete toetajana teada.
- (237) Isikud, kes olid meetmete vastu liidu huvidest lähtudes, väitsid, et järeltööstuse äriühingud moodustavad üle 80 % Euroopa päikeseenergiatootmise väärtusahela tööhõivest ja lisandväärtusest. Nad osutasid palju suuremale arvule töökohtadele, mille nad loovad võrreldes liidu elemendi- ja moodulitootjatega. Solar Power Europe esitas aruande, mille koostas Ernst & Young ja milles on märgitud, et järeltööstus annab tööd rohkem kui 110 000 inimesele. Ent aruandes ei selgitatud, millist metoodikat kasutati sellise suure töötajate arvu leidmiseks. Üks teine isik osutas, et järeltööstus annab tööd ligikaudu 65 000 inimesele, tuginedes ligikaudsele eeldusele 7 täistöö ajaekvivalenti MW kohta aastas. Kuid ka see isik ei selgitanud oma oletusi.
- (238) Tuginedes maapinnale, ärihoonete ja kodutarbijate katustele paigaldatud päikesepaneelide mõne representatiivse projekti analüüsile, leidis komisjon, et järeltööstuse töökohtade arv ei ületa 50 000. See näitaja põhineb eeldusel, et kogu paigaldamise jaoks (mis hõlmab projekti- ja objektiarendust, tarneid, logistikat, tegelikku paigaldamist ja kõikide tegevuste üldkulusid) on vaja keskmiselt 5,2 täistööaja ekvivalenti MW kohta aastas, ⁽³⁵⁾ samas kui käitamise ja hoolduse jaoks on vaja ligikaudu 0,08 täistööaja ekvivalenti MW kohta aastas. Sellele vaatamata, arvestades, et elementide ja moodulite tootmine loob ligikaudu 8 000 töökohta, on õige väide, et järeltööstus loob oluliselt rohkem töökohti kui elementide ja moodulite tootmine.
- (239) Komisjon tuvastas uurimisel samuti, et enamik töökohti päikeseenergia järeltööstuses hõlmab moodulite paigaldamist kodutarbijate ja ärihoonete katustele ning nende paigaldamist maapinnale. Nende töökohtade puhul ei ole tavaliselt vaja teha olulisi päikeseenergiaseadmete paigaldamisega seotud konkreetseid kapitaliinvesteeringuid – paljusid seadmeid ja masinaid, näiteks kraanasid, ekskavaatoreid, puure jne, saab kasutada muudel ehitustöödel. Kui osa paigaldajatest on keskendunud vaid päikeseenergiasektorile ja suudavad täita suure lisandväärtusega ülesandeid, siis paljud neist teevad ka muid töid ehitus- või energeetikasektoris või suudavad kergesti ümber lülituda töödele nendes sektorites, ilma et see nende tulu palju mõjutaks. Üks huvitatud isik märkis, et paljud paigaldajad liikusid hiljuti ehitussektorisse, sest Saksamaal on päikeseenergiaseadmete paigaldamise kasumimarginaal väike, ent ehitustööde marginaal suureneb. Seega ei sõltu paljude paigaldajate püsijäämine ega majanduslik heaolu üksnes päikeseenergiasektorist.
- (240) Sama kehtib eelkõige enamiku nende tehniliste, hanke- ja ehitusprojektidega tegelevate äriühingute puhul, kes uurimise käigus endast teada andsid. Enamik neist tegeleb ka muude taastuvate energiaallikate arendamisega või on suured ehitusettevõtjad, kes tegelevad arendusprojektidega üldiselt ehitussektoris. Meetmete mõju järeltööstuse äriühingute tulule ja tööhõivele sõltub sellest, kuidas meetmed mõjutavad nõudlust, mida arutatakse punktis 5.3.
- (241) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustasid mitu isikut komisjoni seisukoha, et Ernst & Youngi aruandes ei selgitatud metoodikat, mida kasutati päikeseenergia järeltööstuse tööhõive arvutamiseks. Solar Power Europe esitas täiendavat teavet metoodika kohta. Ka pärast täiendava teabe saamist oli komisjon jätkuvalt seisukohal, et metoodika on endiselt ebaselge, eelkõige ei ole aruandes ega ka täiendavas teabes märgitud, kui palju inimesi töötas representatiivse päikeseenergiaprojekti seadmete paigaldamise ajal igas olulises segmendis.

⁽³⁵⁾ Üks täistööaja ekvivalent teeb aastas tööd 1 680 tundi. Keskmine täistööaja ekvivalent MW kohta aastas sõltub sellest, kui palju projekte lõpetatakse igal aastal kolmes peamises segmendis: kodutarbijate katustele paigaldatud päikesepaneelid, ärihoonete katustele paigaldatud päikesepaneelid ja maapinnale paigaldatud päikesepaneelid. Kogu paigaldamise jaoks (mis hõlmab projekti- ja objektiarendust, tarneid, logistikat, tegelikku paigaldamist ja kõikide tegevuste üldkulusid) eeldab komisjon, et on vaja 8,6 täistööaja ekvivalenti MW kohta kodutarbijate projektide puhul, 3,7 täistööaja ekvivalenti MW kohta ärihoonetega seotud projektide puhul ja 4 täistööaja ekvivalenti maapinnale paigaldatud päikesepaneelide projektide puhul.

- (242) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitsid mitu isikut, et komisjon alahindas töökohtade arvu liidu järeltööstuses. Need isikud esitasid täiendavaid aruandeid, milles 2014. aastal oli Euroserveri järgi liidus töökohtade arv hinnanguliselt 120 250 ⁽⁵⁶⁾ ning 2015. aastal GWSi, DIWi ja DLRi järgi Saksamaal 31 600 töökohta ⁽⁵⁷⁾.
- (243) Komisjon leidis, et GWSi, DIWi ja DLRi aruanne hõlmas kogu päikeseenergiatootmise väärtusahela täielikku tööhoivet. Sellest tulenevalt on aruandes märgitud 31 600 töökohta hulgas ka varustava tööstuse ning nii elementide kui ka moodulite tootmise töökohad. Saksamaa varustavas tööstuses on hinnangute kohaselt tööl mitu tuhat inimest – ainuüksi Wacker väitis, et tema pakub ligikaudu 3 000 inimesele tööd. Päikeseenergia tootmiseseadmete ja suurem osa tehaseadmete tootjatest väitsid samuti, et annavad tööd mõnele tuhandele inimesele. Neid töökohti mõjutab liidus toimuv müük vaid osaliselt, kuna varustava tööstuse äriühingud ekspordivad suurema osa oma toodangust liidust välja.
- (244) Lisaks on teatatud, et ligikaudu 10 000 inimest tegeleb käitamisega ja hooldusega. Aruandes puudub käitamisega ja hoolduse määratlus. Komisjon oletas, et käitamine ja hooldus viitavad tegevustele, mida on vaja olemasolevate päikeseenergiaseadmete tõrgeteta toimimise tagamiseks, näiteks paneelide puhastamine, parandamine, jaotuskeskuste käigus hoidmine jne. Neid töökohti loendatakse olemasoleva päikeseenergia kumulatiivse tootmisvõimsuse alusel, mis Saksamaal on ligikaudu 40 GW ⁽⁵⁸⁾. Järelikult võivad juba olemasolevat 10 000 käitamisega ja hooldusega seotud töökohta mõjutada vaid need meetmed, mida kavatsesi kehtestada sel määral, et nende tõttu ei asendata vananevaid seadmeid. Siiski, tuginedes seadmete keskmiselt 20 aasta pikkusele elueale ja suhteliselt hiljutistele paigaldamiskuupäevadele enamiku seadmete puhul, võivad need töökohad olla mõjutatud ainult juhul, kui meetmed jääksid kehtima kauemaks kui käesolevas määruses kavandatud ajavahemik. Seega on Saksamaa järeltööstuses töötavate inimeste arv, keda meetmed võivad mõjutada, oluliselt väiksem kui 31 600.
- (245) Ka Euroserveri aruandes ei tehta vahet varustava tööstuse, järeltööstuse ega tootmisega seotud töökohtade vahel. Lisaks on aruandes viidatud töökohtade arv Saksamaa päikeseenergiasektoris samasugune nagu GWSi, DIWi, DLRi uuringus esitatud arv 2014. aasta kohta. Seega leidis komisjon, et liidu järeltööstuses töötavate inimeste arv, keda meetmed võivad väidetavalt mõjutada, on palju väiksem kui 120 250.
- (246) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei nõustunud mitu isikut komisjoni järeldusega, et moodulite paigaldamiselt üldehitustööde sektorisse üleminekuks on lihtsam kui moodulite tootmiselt teistesse sektoritesse üleminekuks. Ükski nendest isikutest ei esitanud siiski täpseid andmeid, millise osa tööstuse paneelide paigaldamisest teevad üldehitusettevõtjad (st pinnasetööd ja maastikukujundus maapinnale paigaldavate seadmete jaoks ning struktuuritugevdustööd katusele paigaldatavate seadmete jaoks).
- (247) Komisjon oli juba varem nõustunud, et järeltööstuses töötab oluliselt rohkem inimesi kui moodulite tootmisel. Samuti täheldas komisjon, et paljudele järeltööstuse töökohtadele on vaja erioskustega inimesi, mis muudab nende jaoks teistesse sektoritesse tööle minemise raskeks. Komisjon tegi ka järelduse, et meetmete mõju nõudlusele on peamine tegur, mis mõjutab järeltööstuse töökohti. Töötajate absoluutne arv ja küsimus, kas teise sektorisse tööle minna on raske või mitte, muutub siinkohal tähtsusetuks. Nagu on põhjalikult arutatud punktis 5.3, leidis komisjon, et meetmetel on vaid piiratud mõju fotoelektriliste moodulite nõudlusele ja seega ka piiratud mõju järeltööstuse tööhoivele.

5.2.4. Varustav tööstus

- (248) Varustava tööstuse ettevõtjad toodavad toorainet, näiteks polükristallilist räni ja pooljuhtplaate, elementide ja moodulite tarbeks seadmeid ning samuti süsteemi tasakaalustamiskomponente, nt vaheldid, salvestid, paigalduskomponendid jne. Ühelt poolt toetab meetmeid äriühing SolarWorld, kes on ka suurim liidu pooljuhtplaatide

⁽⁵⁶⁾ Euroserver, „Taastuvenergia olukord Euroopas 2015. aastal“, lk 128.

⁽⁵⁷⁾ GWS, DIW, DLR *et al.*, „Bruttobeschäftigung durch erneuerbare Energien in Deutschland und verringerte fossile Brennstoffimporte durch erneuerbare Energien und Energieeffizienz“, lk 8.

⁽⁵⁸⁾ „Global Market Outlook For Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, lk 16.

tootja. Lisaks andis endast teada veel üks liidu pooljuhtplaaditootja, kes meetmeid toetab. Teiselt poolt andsid endast teada liidu varustava tööstuse kaheksa äriühingut, kes olid meetmete vastu. Kuid enamik neist andsid endast teada hiljem või ei vastanud küsimustikule. Küsimustikule vastas üksnes polükristallilise räni tootja Wacker Chemie AG (edaspidi „Wacker“) ja tema vastuseid kontrolliti, nagu on kirjeldatud põhjenduses 28.

- (249) Varustava tööstuse ettevõtjad, kes soovivad meetmed lõpetada, kordasid väidet, et meetmed vähendavad nõudlust hinnatõusu tõttu, mis mõjutab negatiivselt kogu päikeseenergiatootmise väärtusahelat. Mitmed äriühingud väitsid, et vähenenud nõudluse tõttu on vähenenud ka nende käive, kasum, töökohtade arv ja neil ei ole enam piisavalt vahendeid investeerimiseks teadus- ja arendustegevusse. Ent seetõttu, et nad saatsid oma avaldused hilja ja ei vastanud küsimustikule, ei saanud nende olukorda kontrollida. Komisjoni hinnangul võib varustav tööstus pakkuda tööd mitmele tuhandele inimesele.
- (250) Kontrollitud polükristallilise räni tootja pakub tööd enam kui 2 000 inimesele ja on loonud ligikaudu 1 000 kaudset töökohta liidus. Samuti on sellel tootjal suur otsene teadus- ja arendustegevuse eelarve, mis ületab 17 miljonit eurot ja mis on seotud tooraine tootmisega päikeseenergiasektorile. Ehkki Wackeri käive ja tööhõive oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil jätkuvalt stabiilne, oli ta tungivalt meetmete vastu, väites, et nendel on negatiivne mõju kaubandussuhetele HRVga. HRV on ülekaalukalt suurim fotoelektriliste pooljuhtplaatide ja elementide tootja; seega sõltuvad polükristallilise räni tootja käive ja mitmed tuhanded töökohad piiramatust juurdepääsust Hiina turule, mis on kahanemas. Wacker ja mitu muud isikut väitsid, et kaitstes ebatõhusat tööstust, st päikeseelementide ja moodulite tootmist, põhjustavad meetmed tõsist kahju nendele tööstustele, kus Euroopal on endiselt konkurentsieelis.
- (251) Saksamaa seadmete tootjate ühendus (VDMA) saatis kirja, milles palus läbi vaadata minimaalse impordihinna taseme, osutades asjaolule, et päikeseenergiasektori tootmiskulud on pidevalt vähenenud. VDMA märkis, et päikeseelementide ja moodulite tootjad on järginud ajaloolist 21 %-list õppimiskõverat. VDMA väitis samuti, et Saksamaa fotoelektriliste seadmete tootjad on peamised sellise hinnalanguse võimaldajad. Seadmete tootjad pakuvad hinnanguliselt tööd mitmele tuhandele inimesele ning on peamised teadus- ja arendustegevuse toetajad päikeseenergiasektoris.
- (252) Mitu isikut väitis, et komisjon ei kaalunud põhjalikult varustava tööstuse ettevõtjate huve võrreldes liidu tootmisharu huvidega. Komisjon kordas, et vaid üks varustava tööstuse ettevõtja, Wacker, saatis täielikult täidetud küsimustiku, mida sai kontrollida. Selle äriühingu huvid võeti arvesse põhjenduses 250 esitatud analüüsis. Mitmed teised varustava tööstuse ettevõtjad andsid endast teada, esitades lühikesed avaldused väga hilises etapis. Komisjon ei saanud korralikult kontrollida meetmete mõju teistele varustava tööstuse ettevõtjatele. Igal juhul leidis komisjon, et meetmel oli üksnes piiratud mõju fotoelektriliste moodulite nõudlusele ning järelikult liidu müügile ja teiste varustava tööstuse ettevõtjate kasumlikkusele.

5.2.5. Järeldus sõltumatute importijate, järeltööstuse ja varustava tööstuse huvide kohta

- (253) Komisjon tunnustab sõltumatute importijate, järeltööstuse ja varustava tööstuse peamist väidet, et meetmete aegumine võib suurendada käivet ja töökohtade arvu nendes tööstustes. Seega võib järeldada, et meetmete pikendamine ei ole nende huvides. Ent samal ajal leidis komisjon, et meetmete mõju ja nende lõpetamise tõenäoline toime asjaomastele ettevõtjatele ja uutele seadmetele liidus oli olulisel määral liialdatud enamikus meetmete vastaste äriühingute esitatud avaldustes, nagu on üksikasjalikult analüüsitud punktis 5.3. Seoses hinnakohustusest tuleneva väidetava halduskoormusega võiks meetmete vormi suhtes algatada vahepealse läbivaatamise, et paremini kaitsta sõltumatute importijate ja järeltööstuse ettevõtjate huvisid.
- (254) Mitu isikut väitsid, et komisjon ei arvestanud tarbijate huvidega. Komisjon leidis, et nende huvi madalamate hindade vastu kattub järeltööstuse kasutajate huvidega, mida hinnati punktis 5.2.3. Seega ei teinud komisjon eraldi analüüsi tarbijate kohta.

- (255) Pärast järelduste teatavaks tegemist esitas Solar Alliance For Europe üksikasjalikuma analüüsi meetmete mõju kohta Saksamaa elektritarbijatele. Solar Alliance for Europe'i uuringus järeldati, et meetmete lõpetamine võib aidata Saksamaa elektritarbijatel säästa ligikaudu 570 miljonit eurot aastas, eeldades, et mooduleid saab osta hinnaga 0,40–0,45 eurot/W ja et saavutatakse aastaeesmärk 2 500 MW. Lisaks väitis Wacker, et meetmete lõpetamine võib aidata tarbijatel säästa miljard eurot aastas. See arv leiti, kui võrreldi minimaalset impordihinda ja fotoelektriliste moodulite varasemat eeldatavat hinda 0,42 eurot/W ning eeldatavat hinda 2017. aastal 0,32 eurot/W.
- (256) Komisjon leidis, et eespool toodud arvutused tuginesid liiga lihtsustatud eeldustele. Esiteks kehtib minimaalse impordihinna suhtes kohandusmehhanism. Seega ei olnud vaatlusalusel perioodil hinnavahe minimaalse impordihinna ja mooduli üleilmse keskmise ostuhinna vahel enamasti nii suur. Suurem hinnavahe nende kahe hinna vahel tekkis vaid 2016. aastal. See vahe kadus vähemalt osaliselt minimaalse impordihinna viimase kohandamisega, mis jõustus 2017. aasta alguses. Selleks et edaspidi vältida liiga suurt erinevust minimaalse impordihinna ja mooduli üleilmse keskmise ostuhinna vahel ning edaspidi vähendada meetmete mõju tarbijatele, kavatakse komisjon algatada vahepealse läbivaatamise minimaalse impordihinna vormi ja taseme suhtes. Tuleb märkida, et praeguse aegumise läbivaatamise käigus ei ole võimalik muuta meetmete taset, kuna selleks on vaja vahepealset läbivaatamist.
- (257) Teiseks on hinnad, mida isikud oma arvutustes kasutasid, seotud madalama kvaliteediga polükristallilisest ränist moodulitega. Suur osa liidus müüdavatest moodulitest on siiski kõrge väärtusega polükristallilisest ränist ja monokristallilisest ränist moodulid. Nende hinnad on oluliselt kõrgemad ja seega vahe minimaalse impordihinna, mida kohaldatakse erisusteta kõikide moodulite suhtes, ja tegeliku ostuhinna vahel oli veelgi väiksem.
- (258) Seega leidis komisjon, et meetmetel oli vaid väga piiratud mõju tarbijate rahalisele seisundile ja päikeseenergia tarbimisele.
- (259) Mitu isikut väitsid ka, et minimaalne impordihind, mis tõstab moodulite hinda, on põhjus, miks Saksamaa ei suuda täita päikeseenergia kasutamise aastaeesmärke. Selline ühe põhjusega seos ei veennud komisjoni. Minimaalse impordihinna ja keskmise müügihinna vahe oli väiksem kui isikud arvasid ja meetmed ei mõjutanud nõudlust olulisel määral. Selles tulenevalt tegi komisjon samuti järelduse, et minimaalne impordihind ei avalda olulist mõju sellele, miks päikeseenergia kasutamise eesmärke ei saavutatud.

5.3. Meetmete mõju päikeseenergiaseadmete nõudlusele

5.3.1. Sissejuhatavad märkused

- (260) Peaaegu kõik endast teada andnud meetmete vastased isikud väitsid, et meetmed tõstavad uute päikeseenergiaseadmete hinda ja vähendavad fotoelektriliste moodulite nõudlust, muutes päikeseenergia tarbijatele kallimaks. Ehkki osad neist väitsid, et päikeseenergiaseadmete vähenemine liidus toimub ka toetuskavade muutmise ja teatavates liikmesriikides kavade peatamise või lõpetamise tõttu, leidsid nad, et meetmed tõstavad hinnad kunstlikult kõrgele ja aeglustavad päikeseenergia kasutuselevõttu veelgi. Nad väitsid, et hiljutised poliitilised muutused, näiteks rahvusvaheliste võistupakkumiste kehtestamine uute päikeseenergiaseadmete jaoks, suurendavad veelgi kahju, mis tuleneb kehtestatud meetmete tõttu toimunud hinnatõusust. Nende arvates võimaldaks meetmete lõpetamine päikeseenergia tootmisel liidus kulusid vähendada, tuua kasu lõpptarbijatele, ergutada nõudlust päikesepaneelide järele ning alandada puhta energia pakkumise kulusid tervikuna.
- (261) Komisjon määras kindlaks kolm järgmist segmenti liidu päikeseenergiaturul:

— suured, tavaliselt maapinnale rajatavad ainult võrku tootvad päikeseenergiasüsteemid (või pargid), mille ülesseatud võimsus on üle 1 MW ning mis on tavaliselt ühendatud kõrgepingevõrguga, kuhu nad toodetud elektri suunavad;

- ärihoonete päikeseenergiastüsteemid (või -seadmed), mis tavaliselt paigaldatakse kasutaja hoone katusele. Kasutaja on äriüksus (näiteks supermarket või ladu) ja süsteem on ühendatud madalpingevõrguga. Ärihoonete katustele paigaldatud seadmeid saab kasutada nii omatarbimiseks kui ka elektri suunamiseks tagasi võrku;
  - kodutarbijate päikeseenergiastüsteemid (või -seadmed), mis tavaliselt paigaldatakse eramajade katustele ja mille võimsus tavaliselt ei ületa 10 kW. Kodutarbijate seadmed on tavaliselt ühendatud madalpingevõrku ja neid saab kasutada omatarbimiseks või elektri suunamiseks tagasi võrku.
- (262) Komisjon leidis, et läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ja eelnenud aastatel suunasid nõudlust kõigis kolmes segmendis toetuskavad, nagu on sätestatud punktis 5.3.2. Komisjon leidis samuti, et läbivaatamisega seotud uurimisperioodi lõpus ja 2016. aastal toimusid olulised muutused ja nõudlust kõigis kolmes segmendis hakkasid üha enam suunama erinevad tegurid. Nõudlus suurte ainult võrku tootvate päikeseenergiaparkide järele kasvab võistupakkumiste toel, nagu on kirjeldatud punktis 5.3.3, ja väga vähesel määral ka võrgupariteedi toel. Ärihoonete tarbeks ja kodutarbijatele mõeldud seadmete nõudlust suurendab üha enam jaemüügivõrgu pariteet – nii maksudega kui ka ilma –, nagu on selgitatud punktis 5.3.4.

5.3.2. Toetuskavade muutmise ja teatavates liikmesriikides kavade peatamise ja lõpetamise mõju

- (263) Meetmete vastased isikud väitsid, et minimaalne impordihind ei võimaldanud fotoelektriliste toodete puhul järgida kulude õppimiskõverat, samas kui riigiabi oli asjaomase kõveraga kohandatud. Selline ebakõla väheneva riigiabi ja paigal seisvate hindade vahel põhjustas nende arvates päikesepaneelide nõudluse vähenemise liidus. Nende seisukohalt ei täitunud komisjoni ootused, mida väljendati alusmääruses, et toetuskavad kohandatakse aja jooksul projektide hindade muutustega⁽⁵⁹⁾. Järelkult kannatavad tõsiselt kõik järeltööstuse ja varustava tööstuse äriühingud liidu turu vähenemise tõttu. Nad märkisid, et sellist seisukohta tunnistatakse muu hulgas ka Saksamaa majandus- ja energiaametkondade uuringus⁽⁶⁰⁾.
- (264) Need isikud väitsid, et ehkki minimaalne impordihind on püsinud suhteliselt stabiilsena alates 2013. aastast, on päikeseenergiatööstus õppimiskõveral jõudnud 21 %ni⁽⁶¹⁾. Selline õppimiskõver tähendab, et iga kord, kui päikeseenergia kumulatiivne ülesseatud võimsus kasvab kaks korda, väheneb tootmiskulu 21 %. 2013. aastal oli üleilmne päikeseenergia kumulatiivne tootmisvõimsus ligikaudu 130 GW, mis eeldatavalt jõuab 290 GW-ni 2016. aasta lõpus. See tähendab, et praeguseks on see kahekordistunud ning tootmiskulu on eeldatavalt vähenenud 21 %. Nad märkisid, et minimaalne impordihind oli 30 % kõrgem üleilmsest lepingulisest müügihinnast 2016. aasta jooksul, nagu märgivad PV Insights ja teised allikad. See tähendab nende arvates, et Euroopa tarbija on tegelikult jätud ilma eelistest, mis tulenevad tootmiskulude vähenemisest maailmas.
- (265) Eespool toodud väiteid silmas pidades tunnistas komisjon, et päikeseenergiatööstuse õppimiskõver on järsk ja et päikeseenergia tootmise hinnad on alanenud. Sel põhjusel on hinnakohustusele/miinimumhinnale seatud kohandusmehhanism, mis põhineb turuteabeagentuuri Bloomberg esitatavatel hindadel. Konkureeriva turu hinnad peaksid kajastama tootmiskulude vähenemist. Sellele vaatamata muutus komisjoni kasutatud hinnaindeks vaid pisut. See tekitab küsimuse – mida komisjon ei ole kõnealuse uurimise käigus analüüsinud –, kas Bloombergi indeks kajastab endiselt maailmaturu hinna arengut piisavalt. Kuna tegemist on aegumise läbivaatamisega, millega ei saa muuta meetmete taset ega vormi, tekkis samuti vajadus seda küsimust täiendavalt analüüsida.
- (266) Kui huvitatud isikud leiavad, et on olemas parem viis päikeseenergiatööstuse õppimiskõvera ja sellest tuleneva maailmaturu hinna muutuste kajastamiseks meetmete tasemes, võib nende taotluse korral algatada vahepealse läbivaatamise. Komisjon analüüsis eespool viidatud Saksamaa majandus- ja energiaametkondade uuringut ja sellest selgus, et põhjus, miks Saksamaal ei saavutatud 2014. aastal 2 500 MW eesmärki uute seadmete

⁽⁵⁹⁾ Rakendusmääruse (EL) nr 1238/2013 põhjendus 394.

⁽⁶⁰⁾ „Marktanalyse Photovoltaik-Dachanlagen“, Bundesministerium für Wirtschaft und Energie, 2014, lk 7.

⁽⁶¹⁾ 2015. aasta 21 %-list õppimiskõverat kinnitati ka ajakirjas International Technology Roadmap for Photovoltaic (ITRPV): „Results 2015“, märts 2016.

paigaldamisel, seisnes pidevalt vähenemas töötasus ja samal ajal seadmete muutumatus hinnas. Uuringus märgiti samuti, et päikeseenergiaturu hinnad ei kajastanud tingimata päikeseenergia tootmise kulusid, vaid tulenesid märkimisväärsest üleilmsest liigsest tootmisvõimsusest. Komisjon leidis, et päikeseenergia hulgemüügihinnad püsisid muutumatuna mitte ainult liidus, vaid kogu maailmas. Tegelikult fotoelektriliste moodulite üleilmsed hinnad eurodes isegi kasvasid 2014. aasta teisel poolel, nagu teatavad mitmed turuteabeagentuurid, näiteks PV Insights ⁽⁶²⁾ ja BNEF ⁽⁶³⁾.

- (267) Komisjon leidis samuti, et teatavates liikmesriikides oli toetuskavade tase kõrge meetmete kehtestamisele eelnenud aastatel, misjärel need kohandati liidu ja kolmandate riikide, näiteks Jaapani, Taiwani või Ameerika Ühendriikide hinnatasemega. Osad toetuskavad ei olnud kavandatud selliselt, et need oleksid suutnud toime tulla Hiinast pärit dumpinguhinnaga moodulite massilise sissevooluga. Selline sissevool põhjustas meetmete kehtestamisele järgnenud aastatel päikeseenergiaseadmete turu tõusuperioodi. Päikeseenergiaseadmete turu tõusuperioodi tippaeg oli 2011. aastal ja sel ajal ületati päikeseenergia kasutamise eesmärgid teatavates liikmesriikides olulisel määral. Komisjoni 2015. aasta juuni dokumendis „Taastuenergia kasutuselevõttu käsitlev arenguaruanne“ on öeldud, et tehnoloogiate tasandil saavutas fotoelektrilise energia (st päikeseenergia) kasutuselevõtt juba 2013. aastal algselt kavandatud 2020. aasta taseme ⁽⁶⁴⁾. Teatavates liikmesriikides pani see toetussüsteemidele ootamatu finantskoormuse. Poliitilisel tasandil otsustati toetuse taset vähendada või toetuskava kas peatada ja/või muuta. Need muudatused olid vajalikud ka juba paigaldatud seadmete suhtes, mille puhul oleksid investorid saanud toetuse tõttu ülemäära hüvitisi ⁽⁶⁵⁾.
- (268) Päikeseenergiaturu areng Ühendkuningriigis aastatel 2014–2016 on veel üks tõend sellest, et toetuskavad on olnud nõudluse peamine tõuketegur liidus. Seni kuni kehtisid kõrged soodustariifid, valitses turul tõusuperiood, vaatamata sellele, et kaubanduse kaitsemeetmed olid jõus. Kui soodustariifide kohaldamine lõpetati 2016. aasta alguses, vähenes uute seadmete paigaldamise maht kiiresti. Seda tunnistatakse ka Solar Power Energy ülevaates „Global Outlook“: Euroopas üks viimaseid päikeseenergiaturu tõusuperioode toimus Ühendkuningriigis ja ka seda ajendasid peamiselt ainult võrku tootvatele päikeseenergiaseadmetele tehtavad soodustused, mis lõppesid 2016. aasta märtsis ⁽⁶⁶⁾.
- (269) Ehkki enamikus turuteabeagentuuride aruannetes osutatakse tavaliselt vähendatavatele toetuskavadele ja regulatiivsele ebakindlusele kui peamistele põhjustele, miks päikeseenergia nõudlus liidus ei muutu, siis peaaegu mitte kunagi ei osutata meetmetele. Solar Power Europe'i ülevaates „Global Market Outlook“ osutatakse samuti vähenenud stiimulitele ja turu arenguga seotud ebakindlusele ning ka olemasolevate seadmete toetuskavade vähendamisele, et vältida liigsete soodustuste tegemist, mis on Euroopa päikeseenergiaturu vähenemise peamine põhjus; näiteks Saksamaa olukorra kohta öeldakse Solar Power Europe'i 2015. aasta ülevaates „Global Market Outlook“ järgmist: „Teiseks, 2014. aastal paigaldas Saksamaa vähem kui 2 GW (1,9 GW), mis on allpool ametlikku 2,5 GW eesmärki. Fotoelektritööstuse juhtriik maailmas [st Saksamaa] oli sunnitud vähendama tugisüsteemide kulusid ning uute seaduste tõttu vähenes turg kahe aasta jooksul 75 % (7,6 GW-lt 1,9 GW-ni)“ ⁽⁶⁷⁾.
- (270) Komisjon leidis, et aastatel 2010–2013 oli päikeseenergiaseadmete nõudluse tõusuperiood, mille teatavates liikmesriikides tekitas ebakõla soodustariifide (mis olid kehtestatud moodulite õiglase hinna tasemel) ja üldise hinnataseme (mille tingisid dumpinguhinnaga Hiina moodulid) vahel. Nõudluse langus 2013. aastal ja pärast seda oli sellele eelnenud aastatel toimunud päikeseenergiaseadmete suure nõudluse vältimatu tagajärg. Oluline langus fotoelektriliste moodulite tarbimisel/paigaldamisel algas juba 2012. aastal, mis langes kokku soodustariifide märkimisväärse vähendamisega teatavates liikmesriikides. 2014. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel kasvas nõudlus liidus vaid Ühendkuningriigis ehk liikmesriigis, kellel olid sel ajal kõige atraktiivsemad toetuskavad. Seega leidis komisjon, et toetuskavad olid nõudluse peamine tõuketegur läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ja sellele eelnenud aastatel. Seega saab järeldada, et sõltumatud importijad, järeltööstuse ja varustava tööstuse äriühingud kannatasid märkimisväärselt liidu tarbimise languse tõttu, mis ei ole seotud meetmete kehtestamisega.

⁽⁶²⁾ <http://pvinsights.com/>

⁽⁶³⁾ Bloomberg New Energy Finance, Solar Spot Price Index (päikeseenergia hetkehinna indeks).

⁽⁶⁴⁾ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, „Taastuenergia kasutuselevõttu käsitlev arenguaruanne“ (COM(2015) 293 final, lk 11).

⁽⁶⁵⁾ Vt Tšehhi Vabariigi puhul komisjoni 28. novembri 2016. aasta otsus SA.40171.

⁽⁶⁶⁾ „Global Market Outlook For Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, lk 28 ja 5.

⁽⁶⁷⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2015–2019“, Solar Power Europe, lk 18.

5.3.3. Meetmete mõju suurtele ainult võrku tootvatele päikeseenergiasüsteemidele

- (271) Uute liidu riigiabi eeskirjade kohaselt ⁽⁶⁸⁾ peavad toetuskavad olema nn turupõhised kõikide 1 MW-st võimsamate seadmete puhul alates 2017. aastast, ⁽⁶⁹⁾ välja arvatud juhul, kui toetuskavad on heaks kiidetud enne uute eeskirjade jõustumist. Sellisel juhul võivad need jääda muutumatuks kuni lubatud perioodi lõpuni ⁽⁷⁰⁾. Turupõhised mehhanismid on rohelised sertifikaadid ja rahvusvahelised võistupakkumised.
- (272) Rahvusvahelised võistupakkumised on üks turupõhistest mehhanismidest, mida nõutakse uute riigiabi eeskirjade kohaselt. Sellise mehhanismi kohaselt panevad riigid soovitud paigaldusvõimsuse oksjonile. Kooskõlas liidu riigiabi eeskirjadega on rahvusvahelised võistupakkumised põhimõtteliselt tehnoloogianeutraalsed, kuid võivad olla ka tehnoloogiaspetsiifilised, näiteks kui see on vajalik energiaallikate mitmekesisuse tagamiseks.
- (273) Päikeseenergiaparkide arendajad teevad pakkumise madalaimale hinnale, mida nad on nõus saama energia eest, mille nad suunavad tagasi võrku päikeseenergiaparki eluea jooksul.
- (274) Meetmete vastased väitsid, et rahvusvaheliste võistupakkumiste uues hinnatundlikus süsteemis on minimaalsel impordihinnal üha suurenev negatiivne mõju päikeseenergia kasutamisele, kuna seeläbi suureneb päikeseenergiasüsteemide peamise komponendi – mooduli – hind. Nende isikute kohaselt võib märkimisväärset kokkuhoidu saavutada, kui tootmisvõimsuse võistupakkumistele lisandub meetmete lõpetamine. Mida odavamaks päikeseenergiasüsteemid muutuvad, seda suuremaks võib kasvada riikide soov ehitada suuri päikeseenergiakäitisi, kuna kulude kokkuhoid kajastub vahetult elektri lõpphinnas. Lisaks muudab päikeseenergiasüsteemide alanev hind liikmesriikide jaoks taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise eesmärkide saavutamise lihtsamaks.
- (275) Need isikud tõid näiteks Saksamaa. Nende väidete kohaselt on juba tehtud paar katseoksjonit ja need olid üsna edukad, alandades 2016. aasta augustis keskmise hinna tasemeni 7,25 senti/kWh. Solar Power Europe ja Solar Alliance For Europe esitasid analüüsi, milles osutati, et minimaalse impordihinna kaotamine võib kaasa tuua 10 %-lise süsteemse hinnalanguse liidus ainult võrku tootmiseks kasutatavate fotoelektriliste seadmete võistupakkumistel. Meetmete negatiivset mõju võistupakkumiste tulemustele tunnustatakse samuti viimases Solar Power Europe'i ülevaates „Global Market Outlook“ ⁽⁷¹⁾. Üks isik väitis, et arvestades praegust alanevat suundumust maailmaturul, võib päikeseenergia hind Saksamaal langeda meetmete lõpetamise korral 5 sendini kWh eest, ent ta ei põhjendanud oma väidet.
- (276) Meetmete vastased isikud märkisid, et mõnes riigis, eelkõige Ühendkuningriigis, hakkab päikeseenergia peagi konkureerima teiste taastuvate energiaallikatega, näiteks maismaa tuuleenergiaga. Kuna tuuleenergia suhtes kaubandusmeetmeid ei kohaldata, ei suuda päikeseenergia sellega konkureerida ning oksjonile jõuavad vaid vähesed päikeseenergiaprojektid. Osa isikutest väitis, et Saksamaa kaalub samuti tehnoloogianeutraalsete võistupakkumiste kehtestamist ning et sellised neutraalsed võistupakkumised seavad meetmetest tulenevad kõrgemad hinnad veelgi ebasoodsamasse olukorda, sest päikeseenergia kaotab võistupakkumistel konkureerides teiste taastuvenergia tehnoloogiatega, eelkõige tuuleenergia tehnoloogiaga.
- (277) Meetmeid toetavad isikud märkisid, et võistupakkumised ja üldised paigalduseesmärgid kehtestati just seetõttu, et võimaldada riikidel kontrollida päikeseenergia kasutamise taset ja vältida tõusu- ja langusperioode seadmete paigaldamisel, nagu varem oli juhtunud.
- (278) Komisjon piirdus oma analüüsis Saksamaa, Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi toetuskavadega, mis olid mõeldud suurtele ainult võrku tootvatele päikeseenergiasüsteemidele. Valikut õigustab asjaolu, et need riigid moodustasid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ligikaudu 80 % uutest päikeseenergiakäitistest liidus. Seega oli kohane kasutada nende kolme liikmesriigi arengut mudelina, mis kajastab liidu kui terviku olukorda.

⁽⁶⁸⁾ Komisjoni teatis „Keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunised aastateks 2014–2020“ (ELT C 200, 28.6.2014, lk 1), punktid 3.3.2.1 ja 3.3.2.4.

⁽⁶⁹⁾ Liikmesriigid võivad valida madalama lävendi või sellest loobuda.

⁽⁷⁰⁾ Komisjoni teatis „Keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunised aastateks 2014–2020“ (ELT C 200, 28.6.2014, lk 1), punkt 250. Neid eeskirju ei kohaldata samuti toetuskavade suhtes, mis ei kujuta endast riigiabi. Komisjonile ei ole siiski teada, et ükski liikmesriik oleks kavandanud oma toetuskavad selliselt, et see ei kujuta endast riigiabi.

⁽⁷¹⁾ „Global Market Outlook For Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, lk 8 ja 37.

- (279) Analüüsis tugineta huvitatud isikute esitatud teabele, uurimise käigus komisjoni kogutud teabele ning liikmesriikidelt komisjonile esitatud teabele riigiabi kontrollimise eesmärgil.
- (280) Saksamaa ja Prantsusmaa on juba seadnud enda järgmise kolme aasta eesmärgid. Prantsusmaa kavatses korraldada ajavahemikul 2017–2019 kaks korda aastas päikeseenergia võistupakkumise mahus 500 MW. See tähendab, et uusi seadmeid paigaldatakse aastas kokku 1 000 MW. Saksamaa kavatses korraldada alates 2017. aastast kuni vähemalt 2020. aastani võistupakkumisi, mille aastane päikeseenergia maht on 600 MW.
- (281) Ühendkuningriik, vastupidiselt eelnenutele, ei korralda tehnoloogiaspetsiifilisi võistupakkumisi päikeseenergia jaoks. 2015. aasta veebruaris toimus mitmiktehnoloogia võistupakkumine, kus fotoelektrilised moodulid konkureerisid teiste tehnoloogiatega hinnavahelepingute sõlmimise eesmärgil. Ühendkuningriik ei katse praegu korraldada uusi võistupakkumisi, sest valitsus on seisukohal, et ainult võrku tootvad maismaa tuule- ja päikeseenergiaseadmed suudavad konkureerida teiste elektriallikatega ilma toetuskavade abita.
- (282) Saksamaa ja Prantsusmaa puhul ei saa meetmed avaldada mõju fotoelektriliste moodulite tööstuslikule nõudlusele, kuna päikeseenergia puhul toimuvad nn kinnised võistupakkumised ja tootmisvõimsus on kindlaks määratud. Ainus erinevus on lõpptarbija jaoks veidi kõrgem hind, millega kaetakse võistupakkumise kulud kas maksude või tasude kaudu.
- (283) Ühendkuningriigi puhul on analüüs erinev, kuna võistupakkumised on tehnoloogianeutraalsed ja uusi võistupakkumisi ei kavandata. Siin konkureerib päikeseenergia turul kõikide teiste energiaallikatega. Meetmed ei muutnud päikeseenergiat siiski konkurentsivõimetuks. 2015. aasta veebruaris toimunud oksjonil sõlmiti 2,1 GW-st kogu tootmisvõimsusest 18,5 % puhul leping ikkagi päikeseenergiatootjaga. See võistupakkumine näitab, et isegi meetmete kehtimise korral suudab päikeseenergia edukalt konkureerida võistupakkumistel, mis ei ole tehnoloogiaspetsiifilised ⁽⁷²⁾. Meetmed on võib-olla pisut vähendanud päikeseenergia osakaalu võistupakkumise tulemustes, st päikeseenergia oleks meetmete puudumisel võib-olla saanud tehnoloogianeutraalsetel võistupakkumistel endale suurema osa. Viimasena leidis komisjon, et kui meetmed lõpetatakse ja fotoelektrilisi mooduleid ostetakse dumpinguhindadega, annaks see mitmiktehnoloogilistel võistupakkumistel fotoelektrilistele moodulitele ebaausa eelise teiste taastuvate energiaallikate ees. Seega ei sea meetmed päikeseenergiatehnoloogiat ebasoodsasse olukorda, vaid taastavad õiglase konkurentsi olukorra kõikide tehnoloogiate jaoks.
- (284) Komisjon järeldas, et langevate hindade (kWh kohta) ja päikeseenergia suureneva nõudluse vahel ei ole seost. Eelkõige ei suurendanud Saksamaa, Prantsusmaa ja Ühendkuningriik oma päikeseenergia kasutamise eesmärke seetõttu, et projekti arendajad tegid tootmisvõimsuse oksjonitel odavamaid pakkumisi. Pigem korraldasid liikmesriigid võistupakkumisi selleks, et kontrollida päikeseenergia kasutamise taset. Seda tunnistas ka Solar Power Europe oma 2015. aasta ülevaates „Global Market Outlook“: „Samamoodi sagenevad uuesti ühele või mitmele tehnoloogiale keskendunud võistupakkumised Prantsusmaal, Ühendkuningriigis ja Saksamaal eesmärgiga kontrollida fotoelektriliste toodete turu arengut sellega seotud segmentides“ ⁽⁷³⁾.
- (285) Solar Power Europe väitis, et komisjon andis puuduliku ja isegi ebatäpse ülevaate nende olukorrast seoses meetmete mõjuga võistupakkumistele. Komisjon kinnitas, et Solar Power Europe väitis oma 2016. aasta ülevaates „Global Market Outlook“ ja mitmetes teistes avaldustes, et nende arvates mõjutas minimaalne impordihind võistupakkumiste tulemusi negatiivselt. Komisjon siiski ei nõustunud selle seisukohaga, mis on üksikasjalikult esitatud eespool. Samal ajal komisjon märkis, et ülevaates „Global Market Outlook 2016–2020“ leidis Solar Power Europe endiselt, et võistupakkumisi saavad valitsused kasutada päikeseenergia kasutamise kontrollimiseks

⁽⁷²⁾ Seda tulemust on kinnitatud Madalmaades SDE+ programmi raames, kus said ajavahemikul 2013–2015 ligikaudu 55 % päikeseenergia-põhistest pakkumistest toetust.

⁽⁷³⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2015–2019“, Solar Power Europe, lk 22.

ja isegi piiramiseks: „Poliitilised juhid eelistavad sageli näha päikesepaneele katustel, kus see tõrjub kõrvale ülejäänud taastuvenergia tehnoloogia ja – erinevalt maapinnale paigaldatud päikeseenergiakäitistest – ei paku konkurentsi teistele kasutusviisidele. Eelkõige võib seda näha Euroopa riikides, kus maapinnale paigaldatud päikeseenergiakäitistele on mõnikord isegi seatud piirid – Saksamaal näiteks kuni 10 MW – ning samuti mahupiirangud võistupakkumiste rakendamise abil ⁽⁷⁴⁾.“

5.3.4. Meetmete mõju võrgupariteedi saavutamisele päikeseenergia tootmisel

- (286) Võrgupariteet tähendab ajahetke, kui areneva tehnoloogia kulu elektri tootmisel jõuab samale tasemele kui tavapärasel tehnoloogial. Tegelikult on olemas kahte liiki võrgupariteeti. Hulгимүүгивõrgu pariteet esineb siis, kui päikeseenergiasüsteem (tavaliselt suur, ainult võrku tootev süsteem, mis on ühendatud ülekande-/jaotusvõrku) suudab toota energiat tasandatud tootmiskuludega, ⁽⁷⁵⁾ mis on väiksemad kui ostuhind hulгимүүгитurul, kus konkureerivad kõik suuremad (enamasti tavapärased) energiatootjad. Hulгимүүгitasandil müüakse energiat väga suurtele tööstustarbijatele ja käitistele, kes jaotavad energia majapidamistele ja teistele väiksematele lõppkasutajatele. Jaemүүгивõrgu pariteet esineb siis, kui päikeseenergiasüsteem (tavaliselt paigaldatud kasutaja hoone katusele) suudab toota energiat tasandatud tootmiskuludega, mis on väiksemad kui elektri jaemүүги kulud (sealhulgas kõik ülekande- ja jaotustasud, süsteemi kasumimarginaal ja maksud).
- (287) Komisjon analüüsis esmalt hulгимүүгивõrgu pariteedi olukorda ja seejärel jaemүүгивõrgu pariteedi olukorda.
- (288) Hulгимүүгивõrgu pariteet. Meetmete vastased väitsid, et kui meetmed lõpetatakse, võivad suured päikeseenergiakäitised saavutada hulгимүүгивõrgu pariteedi liidu kõige päikesepaistelisemates osades, näiteks Hispaanias. Ühe Solar Alliance for Europe'i liikme esitatud ärikava kohaselt suudaksid nad jõuda 3,8 senti/kWh tasandatud tootmiskuludeni Hispaanias Cadizi piirkonnas, kui nad saaksid mooduleid osta hinnaga 0,35 eurot/W. See isik uskus, et nad saaksid osta 2017. aasta alguses valmiva projekti jaoks mooduleid hinnaga 0,35 eurot/W Hiina esmatasandi tootjatelt suurtes kogustes, kui tollimakse ei oleks. Nad väitsid, et nii madalate tasandatud tootmiskulude puhul ei saavuta päikeseenergia mitte ainult võrgupariteeti koos teiste tavapäraste energiaallikatega, vaid lähitulevikus ei ole teist sellist elektri tootmise meetodit, mis suudaks pakkuda konkurentsi. Selline kulueelis koos teiste Lõuna-Euroopa riikide vahenditega, st hea võrguühendus, stabiilne poliitiline ja majanduskeskkond ning tugev ja likviidne valuuta, annab neile unikaalse võimaluse saada Euroopa energiatootjate seas liidriks. Nende isikute sõnul ei lase meetmed sellel juhtuda.
- (289) Komisjon leidis, et Hispaania Cadizi piirkonnal on parim päikesekiirgus liidus (st kõige rohkem päikeselisi tunde aastas), mis suurendab moodulil energiatootmist. Enamikus liidu piirkondades on palju vähem päikesekiirgust ja seda tuleb arvesse võtta, kui soovitakse samasugust hulгимүүгивõrgu pariteeti saavutada ka teistes liikmesriikides, ehkki Ühendkuningriigi valitsus näib arvavat, et see hetk on peagi käes. Komisjon leidis samuti, et liikmesriigiiti on hulгимүүгивõrgu hinnad väga erinevad, mis tähendab, et hulгимүүгивõrgu pariteedi saab saavutada erineva hinna juures, olenevalt asjaomasest liikmesriigist.
- (290) Seega jõudis komisjon seisukohale, et lähitulevikus ei saavutata liidus ulatuslikku hulгимүүгивõrgu pariteeti, isegi kui meetmed ei kehtiks.
- (291) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei nõustunud mitu isikut komisjoni järeldusega, et liidus ei suudeta ulatuslikku hulгимүүгивõrgu pariteeti lähitulevikus saavutada, isegi kui kaubandusmeetmed lõppevad. Need isikud osutasid Becquereli instituudi koostatud kuueleheküljelisele aruandele, milles analüüsiti hulгимүүгивõrgu pariteedi potentsiaali 11 liikmesriigis. Aruande koostamist rahastasid kolm isikut, kes on meetmete vastu.

⁽⁷⁴⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2015-2019“, Solar Power Europe, lk 23.

⁽⁷⁵⁾ Tasandatud tootmiskulud on peamine parameeter elektritootmiseseadme toodetud elektri kulu mõõtmiseks. Selle arvutamisel võetakse arvesse kõiki süsteemi eeldatavaid kulusid selle eluea jooksul (sealhulgas ehitamine, rahastamine, kütus, hooldus, maksud ja soodustused), mis seejärel jagatakse süsteemi eeldatava toodetud võimsusega selle eluea jooksul (kWh). Kõik kulude ja tulude hinnangud kohandatakse inflatsiooni ja diskonteeritakse, et võtta arvesse raha ajaväärtust.

- (292) Komisjon leidis, et teised allikad on Becquereli instituudist vähem optimistlikud tasandatud tootmiskulude taseme osas ja seetõttu ka päikeseenergia poolt võrgupariteedi saavutamise ajakava suhtes Euroopas. Näiteks BNEFi üksikasjalikus aruandes ⁽⁷⁶⁾ prognoositakse palju kõrgemaid tasandatud tootmiskulusid selliste turgude jaoks nagu Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia ja Ühendkuningriik. Erinevused on esitatud järgmises tabelis:

Liikmesriik	BNEFi tasandatud tootmiskulud eurot/MWh ⁽¹⁾		Becquereli tasandatud tootmiskulud eurot/MW	
	Madal	Kõrge	Madal	Kõrge
Prantsusmaa	58	105	34	53
Saksamaa	66	107	46	54
Itaalia	65	99	36	58
Ühendkuningriik	77	117	49	60

⁽¹⁾ Konverteeritud USA dollaritest määraga 0,94462.

- (293) Becquerel eeldas, et kapitalikulud on 0,726 eurot/W, ilma et eristataks liikmesriike. BNEF eeldas palju kõrgemaid kapitalikulusid ja tegi eristuse liikmesriigi kaupa: Prantsusmaa 0,99 eurot/W; Saksamaa 0,9–0,94 eurot/W; Itaalia 0,76–0,99 eurot/W ja Ühendkuningriik 0,9–0,94 eurot/W. Erinevust võib teataval määral selgitada asjaolu, et Becquerel prognoosis moodulihinna ilma meetmeteta. Kuid nii palju madalamad kapitalikulud näivad ebatõenäolised, arvestades eriti seda, et BNEFi järgi on kapitalikulud nagunii liidus madalamad kui teistes riikides, kus kaubanduse kaitsemeetmeid ei kohaldata, nt Türgi 1,04 eurot/W ja Araabia Ühendemiraadid 1,14 eurot/W.
- (294) Seega on Becquereli ja BNEFi prognoosid lahknevad. Nad ei ole ühel nõul ajahetke suhtes, millal muutub ainult võrku tootva päikeseelektrijaama ehitamine kindlalt odavamaks kui olemasoleva fossiilkütuseid kasutava elektrijaama käitamine. Prantsusmaal on Becquereli arvates see juba juhtunud, kuid Ühendkuningriigi ja Saksamaa puhul eeldab Becquerel, et see juhtub vastavalt 2018. ja 2020. aastal. BNEF eeldab siiski, et ainult võrku tootvate päikeseelektrijaamade toodetud energia muutub kindlalt odavamaks kui fossiilkütuseid kasutavate elektrijaamade energia alles millalgi 2025. ja 2030. aasta vahel kõigi kolme liikmesriigi puhul ⁽⁷⁷⁾. Seega hakatakse BNEFi järgi suuri päikeseelektrijaamasid laialdasemalt kasutama enamikus liidu osades alles pärast 2025. aastat ⁽⁷⁸⁾.
- (295) Kokkuvõttes järeldatakse Becquereli aruandes: „Fotoelektriline energia muutub konkurentsivõimeliseks mitmel Euroopa suurimal turul 2019. aastaks ning enamikus Euroopa riikides [...] lähema viie aasta jooksul“. See tähendab, et enamik liikmesriike, sealhulgas Saksamaa, saavutab eeldatavasti võrgupariteedi üksnes juhul, kui meetmed aeguvad 2019. aastal, isegi kui vaidlusalusel juhul oleksid Becquereli aruande eeldused ja leiud sel ajal õiged.
- (296) Solar Power Europe esitas kaks Deutsche Banki aruannet, ⁽⁷⁹⁾ mis nende arvates vastanduvad komisjoni seisukohaga, et hulgimüügivõrgu pariteeti lähitulevikus ei saavutata. Komisjon leidis, et need kaks aruannet osutavad tegelikult jaemüügivõrgu, mitte hulgimüügivõrgu pariteedile, mida kinnitavad lisaks tekstile ka kõrged tasandatud tootmiskulud, mida võrreldakse päikeseenergia tasandatud tootmiskuludega. Nagu selgitatakse kohe järgnevates põhjendustes, siis komisjon ei eitanud, et jaemüügivõrgu pariteet on liidu mõnes osas juba saavutatud.
- (297) Jaemüügivõrgu pariteet. Meetmete vastased isikud märkisid veel, et katusele paigaldatavad päikeseenergiaseadmed on juba saavutanud jaemüügivõrgu pariteedi, st need on muutunud majanduslikult elujõuliseks ka ilma subsideerimiseta nendes liikmesriikides, kus elektri jaemüügihinnad on kõrged, nt Saksamaal. Üks isikutest tõi selle kinnituseks näite kaubanduskeskuse kohta. Keskusel on suur katuseala paigaldatavate päikesepaneelide jaoks ja

⁽⁷⁶⁾ „H2 2016 EMEA LCOE Outlook“, oktoober 2016, lk 2.

⁽⁷⁷⁾ „New Energy Outlook 2016“, Bloomberg New Energy Finance, lk 28.

⁽⁷⁸⁾ Samas, lk 23, ja 2017. aasta Saksamaa ülevaade „Power Market Outlook“, 10. jaanuar 2017, lk 9.

⁽⁷⁹⁾ Deutsche Banki 2015. aasta ülevaade „Deutsche Bank's 2015 solar outlook: accelerating investment and cost competitiveness“, 13. jaanuar 2015, ja Deutsche Banki turu-uuring „Industry. Solar“, 27. veebruar 2015.

see vajab energiat päevasel ajal, kui toimub keskuse põhitegevus. Seega langeb energianõudlus päikeseenergia tootmise tipphetkega kokku. Saksamaal on praegu ühe kilovatt-tunni hind ligikaudu 20 senti, samal ajal kui tasandatud tootmiskulud katusele paigaldatud päikeseenergiaseadmete puhul on ligikaudu 10 senti/kWh. Seega tekib paneelide paigaldamisega märkimisväärne kokkuhoid elektritasude osas, eelkõige klientidele, kes kasutavad palju energiat päeva jooksul. Olukord ei olnud selline esialgse uurimise ajal, kui päikeseenergia tootmise puhul oli alati vaja toetusi maksta, et see oleks elujõuline. Olukorras, kus toetused ei ole enam olulised, mõjutab tarbija otsust paigaldada päikeseenergiasüsteem mooduli lõplik hind ja praegu meetmed tõstavad seda hinda.

- (298) Komisjon uuris üksikasjalikumalt Saksamaa jaemüügivõrgu pariteeti, sest isikud on selle kohta uurimise käigus rohkelt märkusi teinud.
- (299) Vaja on teha vahet eri seadmetel: ühed on mõeldud omatarbimiseks ja teised toodavad elektrit võrku.
- (300) Komisjon oli nõus seisukohaga, et päikeseenergia puhul on võrgupariteedi saavutamine väga oodatud areng, kuna seeläbi saab võidelda kliimamuutustega ja vähendada tarbijate elektriarvet. Komisjon leidis, et meetmete lõpetamine alandaks päikesepaneelide hinda ja seega suurendaks nende kohtade arvu, kus on võimalik saavutada jaemüügivõrgu pariteeti.
- (301) Samal ajal leidis komisjon, et läbivaatamisega seotud uurimisperioodil takistas investeeringuid ärihoonete ja kodutarbijate katustele paigaldatavatesse süsteemidesse, mis toodavad energiat omatarbimiseks, regulatiivne ebakindlus selle suhtes, kas need seadmed tuleks maksustada Saksamaa toetuskavade rahastamise eesmärgil või mitte – taastuvenergia lisatasuga. Pärast Saksamaa kavandatud regulatiivset muudatust eesmärgiga järgida liidu riigiabialast õigusakti peavad Saksamaal üksused, mis kasutavad oma taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrit omatarbimiseks, maksuma maksu rohkem kui 2 senti kWh eest. Seega kui projekti tasandatud tootmiskulud on 10 senti/kWh, muudab selline maks toodetava elektri 20 % kallimaks ⁽⁸⁰⁾.
- (302) Komisjon püüab regulatiivset ebakindlust tulevikus vähendada. Elektriturukorralduse ja taastuvenergia direktiivi ettepaneku kohaselt on taastuvenergia omatarbijatel õigus toodetud energiat oma tarbeks kasutada, ilma et nende suhtes kohaldataks ebaproportsionaalseid menetlusi ja tasusid, milles ei kajastu kulud ⁽⁸¹⁾. Turuteabearuannetes osutatakse ka asjaolule, et regulatiivsed muudatused mõjutavad nõudlust. Ühes Bloomberg New Energy Finance'i hiljuti avaldatud aruandes öeldakse, et Saksamaa ärihoonetest tarbijate ja kodutarbijate väikesemahuline fotoelektrisektor ei arenenud pärast seda, kui jõustusid [soodustariifide] igakuised vähendamised ja lisamaks omatarbimiselt ⁽⁸²⁾. Arvestades kõiki asjaolusid, näitab eespool kirjeldatud näide jaemüügihindade pariteedi kohta, et Saksamaal suudavad fotoelektrilised moodulid juba elektrit toota jaemüügihinnast tublisti väiksema hinnaga. Kui liidu õigusaktides saavutatakse vajalik regulatiivne kindlus, võib oodata, et kasvama hakkab nõudlus, mis ei tugine toetuskavadele. Nõudlus on tõenäoliselt tundlikum päikesepaneelide hinna taseme suhtes ja seega tõenäoliselt tundlikum ka meetmete suhtes.
- (303) Võrku energiat tootvate seadmete puhul määravad nõudluse peamiselt toetuskavad, mida saab jätkuvalt kasutada ka ilma võistupakkumiste korraldamiseta 1 MW-st suuremate seadmete puhul. Praeguse toetustaseme juures on nõudlus pisut suurem, kui meetmed lõpetatakse. Samas on enamik liikmesriike eelarvelistel põhjustel vähendanud märkimisväärselt toetust, nii et kõnealune nõudlus väheneb meetmetest olenemata.
- (304) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Solar Power Europe, et komisjon tegi valed järeldused regulatiivse ebakindluse ja taastuvenergia lisatasu mõju kohta, tuginedes üksnes Saksamaa näitele. Komisjon kordas, et samasugused negatiivsed olud valitsevad paljudes liikmesriikides. Sama täheldas Solar Power Europe Hispaania

⁽⁸⁰⁾ Hispaania kohaldab lisamaksu ka päikesepaneelide toodetud energia suhtes. Ehkki Hispaania lisamaksu üksikasjad on väga erinevad Saksamaa lisamaksu üksikasjadest, on neil mõlemal päikeseenergianõudlust vähendav mõju.

⁽⁸¹⁾ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (uuesti sõnastatud); COM(2016) 767 final; artikli 21 lõike 1 punkt a.

⁽⁸²⁾ „Q3 2016 European Policy Outlook“, Bloomberg New Energy Finance, 4. august 2016, lk 8.

puhul oma viimases ülevaates „Global Market Outlook for Solar Power 2016–2020“, väites, et Hispaania valitsus takistas omatarbimisturu arenemist päikeseenergiamaksu ja registreerimata tarbijate suhtes suurte trahvide kehtestamisega ⁽⁸³⁾ ja et Hispaania päikeseenergiaturu tulevik on sarnane mitme teise soodustariifidega turu, nt Belgia, Bulgaaria, Tšehhi Vabariigi ja Kreeka turu omale ning et päikeseenergiaturud Slovakkias ja Sloveenias on peaaegu täiesti lõpetanud tegevuse ⁽⁸⁴⁾. Solar Power Europe lisas, et isegi paljud arenenud turud, kus kasutatakse katusele paigaldatavaid päikesepaneelide, on raskustes, kuna lähedased soodustariifidelt või netomõõtmist kasutavalt turult üle omatarbimiskavadele. Seda vaatamata asjaolule, et päikeseenergiast saadav elekter on paljudel juhtudel odavam kui jaemüügituru elekter. Solar Power Europe leidis lisaks, et tõkked, mida kohaldatakse teatavates Euroopa riikides katusele paigaldatavate paneelide suhtes (maksud omatarbimiselt, ülejäägi müügi tõkestamine või üksnes hulgimüügihinnaga müük) ning jätkuv arutelu täiendavate piirangute üle ei kutsu paljusid võimalikke ostjaid investeerima oma päikeseenergia-süsteemi ⁽⁸⁵⁾. Komisjon lükkas seega selle väite tagasi.

5.3.5. Järeldus meetmete mõju kohta nõudlusele

- (305) Pärast põhjalikke analüüse leidis komisjon, et seoses meetmete mõjuga nõudlusele on oluline eristada eri sektoreid ja eri nõudlusliike.
- (306) Toetuskavadest tulenev nõudlus. Kui toetuskavad on tehnoloogiaspetsiifilised, ei mõjuta meetmed nõudlust. Kui toetuskavad on tehnoloogianeutraalsed, vähendavad meetmed päikeseenergia võiduvõimalusi võistupakkumistel. Kuid isegi nende võistupakkumiste puhul paneb komisjon tähele, et päikeseenergia on võitnud endale märkimisväärse turuosa, mis näitab, et isegi meetmete kehtimise korral on see valdkond suuteline konkureerima ainult võrku energiat tootvate projektidega.
- (307) Hulgimüügivõrgu pariteet. Hulgimüügivõrgu pariteeti on praegu ja lähitulevikus võimalik saavutada ideaalsetes asukohtades, kui üldse, isegi kui päikesepaneelide hinnad langevad tänu meetmete kehtivuse lõppemisele. Meetmete kehtivuse lõppemise korral on ka täiendav nõudlus eeldatavalt väike ja lisaks sõltub see asjaomase liikmesriigi hulgimüügihinnast.
- (308) Jaemüügivõrgu pariteet. Jaemüügivõrgu pariteet on tänaseks saavutatud liikmesriikides, näiteks Saksamaal, ärihoonete katustele paigaldatavate kallite jaemüügihindadega seadmete puhul, seda isegi siis, kui päike neis kohtades pidevalt ei paista. Peamised tegurid siinkohal on maksud, võrgutasud ja toetuskavade tasud. Komisjon kuulutas uue energiaturukorralduse eeskirjad välja 1. detsembril 2016 ⁽⁸⁶⁾ ning 30. novembril 2016 tegi ettepaneku uute eeskirjade kohta üleminekuks tarbijakesksele puhtale energiale ⁽⁸⁷⁾ – need on olulised sammud stabiilse ja majanduskasvu soodustava keskkonna loomisel. Kui kaasseadusandjad võtavad komisjoni ettepaneku vastu, peaks hoogustuma nõudlus ärihoonete katustele paigaldatavate seadmete järele, mis kasutavad eeldatavasti osa energiast oma tarbeks. Sel juhul võib meetmete lõpetamine avaldada ärihoonete katustele paigaldatavatele süsteemidele palju olulisemat mõju, sest nõudlusel puudub piir selles mõttes, et osa toodangust peab saama toetust toetuskavadest, ning vastupidiselt hulgimüügivõrgu pariteedile puudub konkurents teiste energiaallikate poolt. Kodutarbijate seadmete puhul kulub jaemüügivõrgu pariteedi saavutamiseks kauem aega, sest nendele tuleb lisaks paigaldada kulukad enamikele omatarbijatele sobivad salvestusseadmed ⁽⁸⁸⁾.
- (309) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei nõustunud mitu isikut järeldusega, et meetmetel on vaid väike mõju nõudlusele moodulite järele. Nad väitsid, et investeringute tõuketegur on oodatav tulumäär, seega, mida madalam on fotoelektrilise mooduli hind, seda suurem on investeringu tasuvus ja tulu tõenäosus.
- (310) Komisjon tuletas meelde, et on alati olnud seisukohal, et hind mõjutab nõudlust. Sellele vaatamata avaldavad komisjoni arvates muud tegurid praegu palju suuremat mõju nõudlusele kui suhteliselt väike moodulihinna tõus,

⁽⁸³⁾ „Global Market Outlook for Solar Power 2016–2020“, Solar Power Europe, lk 25.

⁽⁸⁴⁾ Samas, lk 26.

⁽⁸⁵⁾ Samas, lk 23.

⁽⁸⁶⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-publishes-new-market-design-rules-proposal>.

⁽⁸⁷⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>.

⁽⁸⁸⁾ Keskmise kodutarbija on suurema osa päevast kodust ära, seega ei suuda ta ilma salvestusseadmeteta tarbida enamikku katusesüsteemi toodetud elektrist.

mille on põhjendanud minimaalne impordihind. Nendeks teguriteks on ühelt poolt regulatiivne ebakindlus, kuid teiselt poolt riikide tahtlik tegevus, mille raames kontrollitakse päikeseenergia kasutamise määra. See tegevus hõlmab paigaldamise üldiste aastaeesmärkide kehtestamist, võistupakkumiste korraldamist tootmisvõimsuse jaoks ning omatarbimise maksustamist.

- (311) Komisjon tunnistas ka, et mõnel juhul, näiteks tehnoloogianeutraalsete võistupakkumiste korral, on minimaalsel impordihinnal palju olulisem mõju nõudlusele päikeseenergia järele. Samal ajal pani komisjon tähele, et kui minimaalne impordihind ei kõrvaldaks dumpingu mõju, oleks päikeseenergial ebaõiglane konkurentsieelis teiste taastuvate energiaallikate ees. Samuti täheldas komisjon, et päikeseenergia oli suhteliselt edukas tehnoloogianeutraalsetel võistupakkumistel ka siis, kui minimaalse impordihinna abil taastatakse võrdsed võimalused kõigile.
- (312) Viimaseks leidis komisjon täiendavaid tõendeid selle kohta, et riigid võivad võtta lähitulevikus täiendavaid meetmeid päikeseenergia kasutamise kontrollimiseks, näiteks kehtestada päikeseenergiaseadmete suhtes võrgukasutustariifid, mis kajastavad kulusid paremini. Bloomberg New Energy Finance eeldas, et *paljud Euroopa seadusandjad reageerivad vähenevatele päikeseenergiaga seotud kuludele alates 2018. aastast sellega, et kehtestavad päikesepaneelide kasutajatele kindla võrguühendustasu, nii et nad saavad päikeseenergiat ostes kokku hoida üksnes elektrihinna muutuva osa arvelt. Aluseks on võetud hinnangud iga riigi võrgu kulustruktuurile. Nii viisi vähenevad välditavad elektrikulud ligikaudu 30 % elektri hinnast enamikus ELi liikmesriikides. Samuti lisati, et kui see ei juhtu, võivad ehitusmahud olla suuremad, kuid võrgukulud jäävad rahastamata* ⁽⁸⁹⁾.
- (313) Seega lükati need väited tagasi ja komisjon jäi seisukohale, et meetmetel on vaid väga piiratud mõju päikeseenergia nõudlusele Euroopas.

5.4. Muud väited

- (314) Enamik meetmete vastaseid isikuid väitsid, et meetmetel on negatiivne mõju kliimamuutusealaste eesmärkide saavutamisele. Seda väidet toetasid ka viis keskkonnaküsimustega tegelevat vabaihendust. Need isikud kordasid, et liit ja liikmesriigid on võtnud mitme otsuse ja kokkuleppega – viimati Pariisi kliimakokkuleppega – kohustuse vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja ära hoida kliimamuutusi. Liit on kehtestanud õiguslikult siduva eesmärgi suurendada taastuvatest energiaallikatest pärit energia osa lõpptarbimises 20 %-ni ⁽⁹⁰⁾. Komisjon on kehtestanud poliitikaraamistiku 27 % eesmärgi saavutamiseks aastaks 2030. Need uued julged eesmärgid võeti vastu 2014. aastal pärast lõplike meetmete kehtestamist. ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe kliimamuutuste vastu võitlemiseks, mis on esimene üldine õiguslikult siduv üleilmne kliimakokkulepe, ratifitseeris Euroopa Liit 2016. aasta oktoobris pärast seda, kui Euroopa Parlament oli ülekaaluka häälteenamusega selle poolt hääletanud. Selle jõupingutuse peamine eesmärk on minna üle vähese CO₂-heitega energiaallikate pakkumisele ning päikeseenergia on endiselt üks kõige paljutootavam energiaallikas kliimaeesmärkide täitmiseks.
- (315) Meetmete vastased isikud märkisid, et meetmed muudavad kliimaeesmärkide saavutamise raskemaks, aeglustades päikeseenergia kasutuselevõtmist. Nad väitsid, et päikeseenergia maailmaturuhindade taastamine võimaldaks liidul oma energiatootmises kiiremini CO₂-heidet vähendada. Samuti märkisid nad, et liidu kliima- ja kaubanduspoliitika vahel esineb ebakõla. Kui kliimapolitikaga edendatakse ja toetatakse taastuvaid energiaallikaid, siis kaubanduspoliitika tõstab nende hinda ja mõjutab nende kättesaadavust.
- (316) Komisjon nõustus, et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe ratifitseerimine on väga oluline teetähis, millega tihendatakse ülemaailmset koostööd kliimamuutuste vähendamise suunas. Päikeseenergia on üks peamistest energiaallikatest kliimaeesmärkide saavutamisel. Samal ajal leidis komisjon, et liidu nõudlust päikeseenergiaseadmete järele mõjutavad meetmed lähitulevikus vaid piiratud ulatuses (vt punkt 5.3). Olukord muutub alles siis, kui jaemüügivõrgu pariteet saab oluliseks nõudlusallikaks. Seega ei aita meetmete lõpetamine praeguses etapis keskkonnaeesmärkide saavutamisele palju kaasa.

⁽⁸⁹⁾ „New Energy Outlook 2016“, Bloomberg New Energy Finance, lk 17.

⁽⁹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

- (317) EU ProSun esitas veel mitu tähelepanekut avalikus kirjas, milles ta vastas vabaihenduste seisukohale lõpetada meetmed keskkondlikel põhjustel. EU ProSun lisis, et kui võetakse omaks kogu päikeseenergia tarneahela perspektiiv, väheneb liidus toodetavate päikesepaneelide CO₂-jalajalg tunduvalt. Liidus toodetud mooduleid ei pea kaugetesse kohtadesse transportima. Liidu tootmisstandardite ja keskkonnanõuete tõttu ühelt poolt ja suuremate energiakulude tõttu teiselt poolt on ELi päikeseenergiatööstus võrreldes Hiina tootjatega energiatarbimist süstemaatiliselt vähendanud. See on eriti oluline, arvestades, et fotoelektriliste moodulite ja nende tooraine tootmine on energiamahukas. EU ProSun märkis veel, et esineb teatav vastuolu asjaolu vahel, et osa vabaihendusi allkirjastavad kirja, milles kutsutakse üles meetmed lõpetama liidu huvidest lähtudes – st isegi kui avastatakse ebaausad kaubandustavad –, ning hiljutise avalduse vahel, mille esitas üks nende juhtidest ja milles kutsuti üles aktiivsemalt tegutsema, et tagada õiglane ja keskkonناسõbralik kaubandus.
- (318) Komisjon järeldas, et meetmetel on vaid piiratud mõju liidu lühiajaliste kliimaeesmärkide saavutamisele.
- (319) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei nõustunud mitu isikut avaldusega, et imporditud fotoelektrilistel toodetel on suurem CO₂-jalajalg kui liidus toodetud moodulitel. Need isikud väitsid, et polükristallilise räni ja pooljuhtplaatide tootmine moodustab suurima osa esmasest energianõudlusest, seetõttu on polükristallilise räni ja pooljuhtplaatide päritolu kõige olulisem. Need isikud tõid esile asjaolu, et elektri tootmisel on liikmesriikide CO₂-jalajalg erinev. Kuna moodulite ja nende tooraine tootmine on energiamahukas, on oluline, millises liikmesriigis moodulid ja selle komponendid toodetakse.
- (320) Komisjon ei saanud neid väiteid põhjalikult analüüsida, sest pärast järelduste teatavaks tegemist oli selleks vähe aega. Komisjon selgitas, et oli vaid esitanud EU ProSun avalduse ega ole ise kunagi väitnud, et imporditud fotoelektrilistel toodetel on suurem CO₂-jalajalg. Pigem kordas komisjon peamist järeldust, et meetmetel on seni vaid väga piiratud mõju päikeseenergianõudlusele, olenemata liidu ja Hiina moodulite CO₂-jalajälje suuruselt. Seega tegi komisjon järelduse, et meetmetel ei ole olulist mõju liidu keskkonnaeesmärkide saavutamisele.
- (321) Mõni meetmete lõpetamist pooldav isik väitis, et liidus ei ole piisavat tootmisvõimsust liidu moodulinõudluse rahuldamiseks ning et meetmed on liidu elementide ja moodulite tootmise võimsuse märkimisväärse suurendamise jaoks ebatõhusad. Asjaomaste huvitatud isikute hinnangul oli liidu nõudlus väiksem kui 8 GW ning liidu moodulite tootmine oli väiksem kui 4 GW. See tähendab väidetavalt seda, et vähemalt pooled moodulid tuleb igal juhul importida. Need isikud tunnistasid, et Euroopa Komisjoni algse määruses väljendatud ootused, et „keskpikas perspektiivis on mõistlik eeldada, et liidu tootmisharu suurendab nõudluse katmiseks oma tootmisvõimsust, mis võimaldab sel saavutada mastaabisäästu, mis annab omakorda võimaluse langetada hinda“, ei täitunud.
- (322) Komisjon leidis, et isegi kui moodulite tootmine liidus on väiksem liidu nõudlusest, ei ole liidus kunagi esinenud moodulite puudust. Hinnakohustus/miinumumhind võimaldas importida Hiinast õiglaste hindadega. Ajal, kui ülejäänud maailmast pärit import kasvas pisut, suutis liidu tootmisharu suurendada oma turuosa liidus 25 %-lt 35 %-le 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel. Seega võimaldasid meetmed liidu tootmisharul tootmist ja müüki võrreldes liidu turu suurusega suurendada ja katta suurema osa nõudlusest. Nagu punktis 5.3.2 märgitud, vähenes liidu tootmine oluliselt toetuskaude vähendamise tõttu, mis muutis liidu tootmisharu kasvamise palju raskemaks. Vaatamata sellele suutis liidu tootmisharu veelgi konsolideeruda ja märkimisväärselt kulusid vähendada. Lisaks on liidus oluline moodulite tootmise võimsuse varu, mida võib nõudluse suurenemisel uuesti kasutama hakata. Seega leidis komisjon, et meetmed ei põhjusta moodulite tarnimise puudust liidu turul ning et meetmed on tõhusad liidu tootmise laiendamisel võrreldes liidu turu suurusega.
- (323) Meetmete vastased isikud märkisid, et moodulite tootmise võimsus väljaspool Hiinat kasvab väga kiiresti. Viidati mitmele turuteabearuandele, mille kohaselt on tootmise koguvõimsus teistes Aasia riikides kasvanud väga kiiresti; see ulatus 2015. aastal 7 GW-ni ja 2016. aastaks prognoositakse kasvu 10 GW-ni. See on väidetavalt rohkem kui

liidu nõudlus, mida asjaomased isikud hindavad ligikaudu 8 GW-le. Olulise osa uuest võimsusest on paigaldanud Hiina äriühingud. Samuti loobusid mitmed suured Hiina äriühingud hinnakohustusest vabatahtlikult, et nad saaksid varustada liidu turgu väljastpoolt HRVd. Isikud väitsid, et selle tulemusena võidakse kolmandatest riikidest eksportida liitu suuremas koguses odavaid mooduleid, olgugi et meetmed jäävad kehtima. Seetõttu olid meetmete vastased isikud seisukohal, et alusmääruses väljendatud komisjoni ootused, et kolmandad riigid ei suuna oma eksporti suures mahus liidu turule, ⁽⁹¹⁾ ei täitunud.

- (324) Komisjoni uurimise käigus selgus, et HRVst liitu tarnitava impordi turuosa vähenes 66 %-lt 2012. aastal 41 %-le läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, samas kui ülejäänud maailmast (peamiselt Taiwanist, Malaisiast, Koreast ja Singapuriist), st välja arvatud HRV, liitu tarnitud impordi turuosa suurenes 9 %-lt 25 %-le. Liidu tootjate turuosa liidus kasvas 25 %-lt 2012. aastal 35 %-le läbivaatamisega seotud uurimisperioodil. Seega ei takistanud kolmandatest riikidest pärit import liidu tootmisharul taastada olulist turuosa liidus.
- (325) Komisjon leidis samuti, et ehkki moodulite tootmise võimsus Kagu-Aasias kasvab kiiresti, moodustab see Hiina tootmisvõimsusest väikese osa ⁽⁹²⁾. Kagu-Aasia tehased müüvad suurtes kogustes mooduleid ka USA turule ja teistesse riikidesse, mis kehtestasid Hiina moodulite suhtes kaubandusmeetmed, näiteks Indiasse ja Kanadasse. Kagu-Aasia päikeseenergiaseadmete tootmine prognooside kohaselt kasvab, mis tähendab, et eeldatavalt müüakse osa moodulitest selles piirkonnas. Seetõttu järeldas komisjon, et moodulite tootmise võimsus Kagu-Aasias on ebapiisav, et rahuldada märkimisväärset osa liidu nõudlusest ja muuta meetmed ebatõhusaks. Igal juhul on meetmete eesmärk tagada, et fotoelektrilisi mooduleid ja elemente imporditakse HRVst õiglaste ja dumpinguvabade hindadega, ning asjaolu, et liidu tootmisharule võib teistest riikidest tulla konkurente, ei muuda meetmeid ebatõhusaks.
- (326) Üks isik märkis, et turuosade muutumine näitab, et meetmetest said peamiselt kasu kolmandate riikide importijad. Asjaomane isik väitis, et olukord on sarnane Farmed Atlantic Salmoni juhtumiga, ⁽⁹³⁾ kus komisjon lõpetas meetmed, sest nende tõttu toimuks rikkuse oluline netoväljavool liidust ning rikkuse ülekandumine kolmandate riikide tarnijatele ületaks tublisti meetmetest tulenevat mis tahes kasu, mida liidu tootmisharu võiks saada.
- (327) Nagu märgitud eespool, suutis liidu tootmisharu suurendada oma turuosa liidus 25 %-lt 35 %-le 2012. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel. See tähendab, et kolmandad riigid ei võtnud üle suuremat osa turuosast, mis varasemalt oli Hiina tootjate käes. Lisaks leidis komisjon, et liidu tootmisharu olukord Farmed Atlantic Salmoni juhtumi puhul oli väga erinev ehk liidu tootmisharu turuosa oli siis palju väiksem ja kasvas vähe: 2,7 %-lt 1998. aastal 4,3 %-le 2001. aastal. Sel juhul oli liidu tootmisharu väga väike turuosa üks peamistest põhjustest, miks meetmete kehtestamine tooks kaasa rikkuse märkimisväärse netoväljavoolu ühendusest, kuna turg kohandub kõrgemate hindadega ⁽⁹⁴⁾. Kõnealusel juhul tõid meetmed liidu tootmisharule olulist kasu. Seetõttu ei saa Farmed Atlantic Salmoni juhtumit kasutada pretsedendina.
- (328) Meetmete vastaste isikute sõnul ei ole liidu tootjad teada andnud ühestki usutavast plaanist oma tootmisvõimsust suurendada. Seevastu suurim liidu tootja SolarWorld teatas hiljuti mitmesaja ajutise töötaja koondamisest oma Euroopa üksustes ning originaalseadme tootmise lepingute sõlmimisest päikesepaneelide tootmiseks Tais. Meetmete vastased isikud väitsid, et see on veel üks tõend selle kohta, et edukas fotoelektriliste moodulite tootmine saab toimuda ainult suurtes, näiteks Aasias asuvates tootmisrajatistes.
- (329) SolarWorld vastas, et ta sõlmis ajutised originaalseadme tootmise lepingud selleks, et katta üleilmse nõudluse järsku kasvu 2015. aasta lõpus ja 2016. aasta esimeses pooles. SolarWorld väitis, et ebakindlus käimasoleva uurimise tulemuse suhtes tõi kaasa kõrgemad intressimäärad tema kapitaliinvesteeringutele, mida finantsinvestorid nõudsid. Sel põhjusel oli majanduslikult mõistlik lükata edasi tootmisvõimsuse kapitalimahukas laiendamine kuni

⁽⁹¹⁾ Algse määruse põhjendus 336.

⁽⁹²⁾ Bloomberg New Energy Finance (BNEF), „Solar manufacturer capacity league table“; vaadatud 28.10.2016.

⁽⁹³⁾ Nõukogu määruse (EÜ) nr 930/2003 (ELT L 133, 29.5.2003, lk 1) põhjendus 224.

⁽⁹⁴⁾ Samas.

uurimise lõpuni ning ajutiselt kasutada selle asemel lepinguliste tootjate olemasolevat tootmisvõimsust. SolarWorld juhtis tähelepanu ka sellele, et kõik nende väljaspool liitu asuva originaalseadme tootmise partneri toodetud moodulid tarniti väljapoole liitu.

- (330) Turuteave kinnitab, et 2016. aasta esimene pool oli tõusuperiood ning 2016. aasta teisel poolel on nõudlus olnud vähene ja seetõttu on moodulite ülepakkumise tõttu hinnad langenud ⁽⁹⁵⁾. Seda arvestades võib SolarWorldi otsust koondada ajutine personal pidada raskeks, kuid tululokorra seisukohalt põhjendatud otsuseks. SolarWorld vähendas ka lepinguliste tootjate toodetavaid mahtusid nii palju, kui seda sai lepingute raames teha.
- (331) Seetõttu leidis komisjon, et arvestades ebakindlust ja hiljutist üleilmset tõusu- ja langusperioodi, oli liidu tootjate otsus lükata tootmisvõimsuse laiendamine edasi ja selle asemel toetuda lepinguliste tootjate olemasolevale tootmisvõimsusele majanduslikult õigustatud ning see ei näita, et tootmine liidus on muutunud jätkusuutmatuks.

5.5. Järeldus liidu huvide kohta

- (332) Konkureerivaid huvisid kaaludes analüüsis komisjon, kas negatiivne mõju sõltumatutele importijatele, varustavale tööstusele ja järeltööstusele ning eespool analüüsitud muud mõjud oleksid ebaproportsionaalsed, kui neid võrrelda positiivse mõjuga, mis avaldub vaatlusalust toodet tootvate liidu tootjate suhtes. Alusmääruse artikli 21 lõike 1 kolmanda lause kohaselt pöörati erilist tähelepanu vajadusele kõrvaldada kahjuliku dumpingu moonutav mõju kaubandusele ja taastada tõhus konkurents.
- (333) Peamine kaalutus oli hinnata meetmete jätkamise tõenäolist mõju fotoelektriliste moodulite edasisele nõudlusele liidus. Kui meetmed peaksid nõudlust oluliselt vähendama, võib väita, et liidu suhteliselt väikese tootmisharu kaitsmine võib ebaproportsionaalselt mõjutada oluliselt suuremat järeltööstust ja varustavat tööstust. Kuid nagu on järeldatud põhjenduses 313, oli meetmetel fotoelektriliste moodulite nõudlusele liidus vaid piiratud mõju. See olukord tõenäoliselt ei muutu enne, kui liikmesriigid võtavad vastu ja rakendavad uue taastuenergiadirektiivi. Selle järelduse kontekstis vaadati töökohtade mõjutamise väite paikapidavust. Kuna meetmete lõpetamine võib aidata luua uusi töökohti, seab see samuti vahetult ohtu olemasolevatele töökohtadele liidu päikeseelemendi- ja moodulitööstuses (ligikaudu 8 000 töökohta). Seega ei ole kohane üksnes arvude alusel võrrelda liidu tootmisharus praegu olemasolevaid töökohti töökohtadega järeltööstuses (ligikaudu 50 000) või varustavas tööstuses (ligikaudu 5 000 – 10 000).
- (334) Asjaolu tõttu, et taastuenergia toetamise poliitikat tuli pärast liidu uute riigiabieskirjade jõustumist muuta ning tõenäoliselt muudetakse seda veelgi pärast seda, kui kaasseadusandjad võtavad vastu komisjoni ettepaneku uue taastuenergiadirektiivi kohta, ei ole pikemaks ajaks kui 18 kuuks võimalik kujundada seisukohta liidu huvide kohta. Mõned järeldused võimaldavad oletada, et meetmetel võib edaspidi olla suurem mõju nõudlusele, kui üleminek taastuenergia toetamise poliitikale lõpeb, omatarbimise maksustamine selgineb ning suuremas osas Euroopast ja teatud rühmade tarbijate puhul saavutatakse võrgupariteet. Nagu on märgitud põhjendustes 302 ja 308, on uued energiaturueeskirjad, mille komisjon esitas 1. detsembril 2016, ⁽⁹⁶⁾ ja uued eeskirjad tarbijakesksele puhtale energiale ülemineku kohta, mille komisjon esitas 30. novembril 2016, ⁽⁹⁷⁾ oluline samm edasi stabiilse ja majanduskasvu soodustava keskkonna loomisel. Komisjon otsustas seetõttu meetmeid pikendada mitte rohkem kui 18 kuuks.
- (335) Pärast täiendavate järelduste avalikustamist, nagu on osutatud põhjenduses 30, sai komisjon kolm eri märkustekogumit. Üldjoontes võib öelda, et ELi tootjad palusid komisjonil säilitada algne 24 kuu pikkune tähtaeg ja väitsid, et juba avalikustatud ettepanek vähendada tavapäraselt viielt aastalt kahele aastale on juba kahjustanud huvide õiglast tasakaalu. Mõned järeltööstust ja varustavat tööstust esindavad huvitatud isikud väljendasid heameelt selle üle, et kestust vähendatakse 18 kuule, samal ajal kui teised pooldasid üldse meetmete

⁽⁹⁵⁾ „Q4 2016 Global Market Outlook, Preparing for a tough year ahead“, Bloomberg New Energy Finance, 30. november 2016, ja „Q3 2016 PV Market Outlook, Solar power – not everyone needs it right now“, Bloomberg New Energy Finance, 1. september 2016.

⁽⁹⁶⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-publishes-new-market-design-rules-proposal>.

⁽⁹⁷⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>.

lõpetamist. Hiina valitsus avaldas kahetsust, et komisjon kavatab meetmed säilitada isegi 18 kuuks. Nagu mõned järeltööstust ja varustavat tööstust esindavad huvitatud isikud, kritiseeris ka valitsus asjaolu, et rakendusakti eelnõu tekstis ei ole märgitud, et pärast seda meetmed kohe lõpetatakse.

Komisjoni tähelepanekute järgi võivad meetmed avaldada tulevikus suuremat mõju nõudlusele, kui üleminek taastuvenergia toetamise poliitikale lõpeb, omatarbimise maksustamine muutub selgemaks ja suuremas osas Euroopast saavutatakse võrgupariteet. See õigustab meetmete erandkorras pikendamist üksnes 18 kuuks, pärast mida peaksid need kaotama kehtivuse kooskõlas alusmääruse kohaldatavate eeskirjadega. Komisjon leidis, et kui tasakaalustada meetmete negatiivset mõju järeltööstusele, varustavale tööstusele ja tarbijatele selle kasuga, mida liidu tööstusharu meetmetest saab, on 18 kuud praegu kättesaadavate tõendite alusel konkureerivate huvide seisukohast sobiv kompromisslahendus.

- (336) Sõltumatute importijate huvimid kaaludes oli komisjon ka vastamisi kaebustega importijatele seatud suure halduskoormuse kohta, samas kui liidu tootjad kurtsid praegu esineva kõrvalehoidmise üle. Neid küsimusi saab analüüsida vahepealse läbivaatamise käigus, mis käsitleb meetmete vormi. Lõpuks on komisjon teada saanud, et minimaalse impordihinna mehhanism ei järgi päikeseenergiatööstuse järsku õppimiskõverat⁽⁹⁸⁾. Seega võib praegune kohandusmehhanism olla jätnud Euroopa tarbijad ilma üleilmsest tõhususe kasvust ning see võib tingida vajaduse vaadata see küsimus uuesti läbi. Seda võib käsitleda vahepealne läbivaatamise ajal seoses kohandusmehhanismiga, mida saab seostada muu meetmevormiga.
- (337) Kokkuvõttes järeldas komisjon, et meetmete lõpetamiseks liidu huvidest lähtudes ei ole mõjuvaid põhjuseid. Samas jõuti järeldusele, et kohane oleks korraldada ametlik läbivaatamine põhjenduses 336 kindlaks määratud teemadel.

6. OSALISE VAHEPEALSE LÄBIVAATAMISEGA SEOTUD UURIMINE, MIS PIIRDUB ANALÜÜSIGA, KAS PRAEGU ELEMENTIDE SUHTES KEHTIVATE MEETMETE JÄTKUV KOHALDAMINE ON LIIDU HUVIDES VÕI MITTE

6.1. Sissejuhatavad märkused

- (338) Nagu kirjeldatud põhjenduses 7, käivitas komisjon omal algatusel osalise vahepealse läbivaatamise uurimise (edaspidi „vahepealne läbivaatamine“), mis piirdus analüüsiga, kas elementide suhtes kehtivate meetmete jätkuv kohaldamine on liidu huvides või mitte.
- (339) Läbivaatamist alustati seetõttu, et leidis esialgseid tõendeid selle kohta, et esialgsete meetmete kehtestamise aluseks olevad tingimused on muutunud. Eelkõige oli märkimisväärne arv elementitootjaid tootmise lõpetanud pärast liidu tootmisharu ümberstruktureerimist ja konsolideerimist. Näis, et põhiosa allesjäänud elementitootmisvõimsusest liidus oli enamasti mõeldud kasutamiseks moodulite tootmisel. Sellest tulenevalt oli liidu tootmisharu elementide müük sõltumatutele kasutajatele koguliselt väga piiratud, samas sõltusid vertikaalselt integreerimata moodulitootjad elementidest, mida tarniti väljastpoolt liitu. Seetõttu pidas komisjon mõistlikuks analüüsida, kas elementide suhtes kohaldatavate meetmete jätkumine on endiselt liidu huvides.

6.2. Liidu elementitootjate huvid

- (340) Komisjonile on teada liidu 12 elementitootjat. Liidu tootmisharu esindas ühendus EU ProSun, kes on kehtivate dumpinguvastaste meetmete aegumise läbivaatamise juhtumise taotleja. EU ProSun esindas liidu nelja elementitootjat. Veel kaks elementitootjat toetasid kindlalt EU ProSuni seisukohta. EU ProSun esindas ka äriühingut SolarWorld kui tootmisahela järgmise etapi äriühingut ja veel ühte liidu pooljuhtplaaditootjat.

⁽⁹⁸⁾ Mitme allika järgi saavutab päikeseenergiatööstus 21 % õppimiskõvera. See tähendab, et kui päikeseenergia tootmisvõimsus kahekordistub, väheneb fotoelektriliste moodulite tootmise kulu 21 %. 2013. aastal oli üleilmne päikeseenergia kumulatiivne tootmise võimsus ligikaudu 130 GW, mis eeldatavasti jõuab 290 GW-ni 2016. aasta lõpus, mis tähendab, et see on praeguseks kahekordistunud ja et moodulite tootmise kulud on vähenenud 21 %.

- (341) Esialgse uurimise käigus leidis komisjon, et Hiina dumpinguhinnaga päikeseelementide ja moodulite massiline sissevool liitu on osaliselt põhjustanud paljude liidu elemenditootjate pankroti. Meetmete kehtestamine andis liidu tootjatele võimaluse taastuda, konsolideeruda ja elementide tootmine stabiliseerida. Eelkõige sai edasi kasutada liidu ühe suurima elemenditootja, Bosch Solar Energy tootmisvahendeid ja töötajaid, kuna need võttis 2014. aastal üle SolarWorld.
- (342) Kui elementide suhtes kohaldatavad meetmed lõpetatakse, korduks Hiina dumpinguhinnaga elementide eksport suures mahus ja põhjustaks liidu tootmisharule olulist kahju, millel on väga halvad tagajärjed liidu elemenditööstusele. Ära jääksid suured kapitaliinvesteeringud keerukatesse elementide tootmise seadmetesse. Kõrge kvalifikatsiooniga töötajatest võib kuni 1 700 töö kaotada. Samuti teavitasid mõned liidu äriühingud komisjoni kavatsusest taastada ligikaudu 300 MW tootmisvõimsust, kui meetmeid kohaldatakse jätkuvalt.
- (343) Liidu elementide tootmisharu allakäik avaldaks negatiivset mõju ka liidu teadus- ja arendustegevusele. Elemendid on moodulite põhikomponendid ning suur osa teadus- ja arendustegevusest päikeseenergiatootmise väärtusahelas keskendub elementidele. Kui elementide suhtes kohaldatavad meetmed lõpetatakse, aeglustuks investeerimine Euroopa teadus- ja arendustegevusse ning seni kogutud oskusteave muutuks kasutuks või tuleks see üle kanda kolmandatesse riikidesse. Seetõttu on oht, et kui elemendid meetmete kohaldamisalast välja jäetakse, muutuks liidu moodulitootmine imporditud elementidest sõltuvaks.
- (344) Elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamine võib ka kahjustada moodulite suhtes kohaldatavaid meetmeid. See võimaldaks Hiina tootjatel eksportida elemente ebaõiglase hinnaga ning monteerida need mooduliteks kas oma tütarettevõtete või liidus asuvate lepinguliste tootjate kaudu. Moodulite montaažiliine on võimalik üles seada suhteliselt kiiresti, mida tunnistab moodulite tootmise võimsuse kiire kasv Kagu-Aasias (vt põhjendus 323). EU ProSun väitis, et selline stsenaarium leidis aset Ameerika Ühendriikides 2012. ja 2014. aasta vahel, kui moodulite suhtes kohaldatavad meetmed ei kehtinud enam. Olukord muutus alles siis, kui esialgsesse toote määratlusse lisati ka elemendid.
- (345) Seega on elementide suhtes kohaldatavate meetmete jätkamine selgelt liidu elemenditootjate huvides ning võib tuua kaasa ka mõningast kasu liidu moodulitootjatele.
- (346) Pärast järelduste teatavaks tegemist vaidlustas äriühing Jabil komisjoni järelduse, et elementide suhtes kehtestatud meetmete lõpetamine võimaldaks Hiina tootjatel eksportida elemente ebaõiglase hinnaga ja monteerida neid moodulitesse kas oma tütarettevõtete või liidus asuvate lepinguliste tootjate kaudu. Vastuseks Jabili väitele tuletas komisjon meelde, et tegi kindlaks dumpingu ja kahju tekitamise jätkumise tõenäosuse, kui meetmed lõpetatakse. Komisjon selgitas samuti, et sellistel lepingulistel tootjatel nagu Jabil on oluliselt teistsugune ärimudel ja kulustruktuur kui liidu ülejäänud tootmisharul. Eelkõige on nende üldkulud palju väiksemad, sest nad ei vastuta samamoodi oma toote müügi, turunduse ning teadus- ja arendustegevuse eest, nagu on selgitatud põhjendustes 110 ja 160. Seega kui komisjon lõpetaks liidu moodulitootjate huvides elementide suhtes kohaldatavaid meetmeid, ei saaks miski takistada liidus asuval lepingulisel tootjal monteerimast mooduleid, kasutades Hiina dumpinguhinnaga elemente. Tegelikult ei ole lepingulised tootjad isegi kohustatud teadma elemendi tõelist hinda, kuna nende tavalise ärimudeli puhul maksab töötlemistasu teine äriühing, kes tagab tootmise sisendid ja võtab täieliku vastutuse toodangu müügi eest. Seega jäi komisjon seisukohale, et elementide suhtes kehtivate meetmete lõpetamisel tekiks ebaõiglased hinnad moodulitele, mida seotud äriühingud või lepingulised tootja saaksid liidus kokku panna Hiina dumpinguhinnaga elementidest.
- (347) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Solar Power Europe, et HRVst pärit elementide impordi ja liidus valmistatud elementide müügi vahel puudub põhjuslik seos; nende arvates on liidu tootmisharu vastamisi konkurentidega kolmandatest riikidest. Sama isik väitis, et meetmed ei kaitsenud investeeringuid elemenditööstuses ja et elemente valmistavaid töötajaid ei ohusta koondamine, kui meetmed aeguks. See isik väitis samuti, et elementide tootmisharusisest turgu ei mõjuta Hiina elementide import.
- (348) Komisjon tegi täiendava analüüsi mõju kohta, mida avaldab kolmandatest riikidest pärit elementide müük, nagu on selgitatud põhjenduses 176, ja kordas, et kolmandate riikide müük ei põhjusta kahju. Komisjon analüüsis täiendavalt meetmete mõju investeeringutele liidu elemenditööstuses, nagu on selgitatud põhjenduses 168, ja kordas, et meetmel on investeeringutele positiivne mõju. Lisaks leidis komisjon, et Hiina impordil on mõju liidu

elementide tootmisharusisesele turule, nagu on selgitatud põhjenduses 105. Arvestades liidu elemenditööstuse praegust väikest kasumlikkust, jäi komisjon seisukohale, et liidu elemendivalmistajaid ähvardab oht oma töökoht kaotada, kui meetmetel lastakse aeguda.

6.3. Sõltumatute elemenditootjate huvid

- (349) Ükski sõltumatu elementide importija, kes tegutses läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, ei andnud endast teada. Elemente impordivad kas liidu moodulitootjad või Hiina tootjatega seotud importijad.

6.4. Järeltööstuse huvid – moodulitootjad

- (350) Seitse Euroopa moodulitootjat andis endast teada ja palus elemendid meetmete kohaldamisalast välja jätta. Osa neist äriühingutest toetab EU ProSun'i seisukohta, et meetmed peaksid moodulite suhtes jätkuvalt kehtima. Mõned varustava tööstuse ja järeltööstuse äriühingud esitasid meetmetevastaseid avaldusi, eelkõige elementide suhtes kohaldatavate meetmete vastu; ent enamik varustava tööstuse ja järeltööstuse äriühingutest keskendusid moodulite suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamise põhjustele ja mõjule.
- (351) Elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamist soovivad äriühingud juhtisid tähelepanu asjaolule, et vertikaalselt integreeritud äriühingud kasutavad peaaegu kõiki liidus toodetud elemente oma tarbeks. Sel põhjusel sõltuvad vertikaalselt integreerimata moodulitootjad, kes valmistavad üle 65 % liidu moodulitoodangust, elementide impordist. Need isikud väitsid, et elementide peaaegu kogu impordi suhtes liitu kohaldatakse kas meetmeid või tõhustatud tollikontrolli, mis tulenevad kõrvalehoidmise vastastest meetmetest, mis on kehtestatud Malaisia ja Taiwani elementide suhtes⁽⁹⁹⁾. See tekitab täiendavat haldus- ja finantskoormust vertikaalselt integreerimata moodulitootjate jaoks. Elementide suhtes kohaldatavate meetmete vastased isikud väitsid veel, et need meetmed on ebatõhusad, kuna ei too liitu uut tootmisvõimsust. Nende arvates need meetmed suurendavad ka valmistootete, st mooduli hinda, millel on negatiivne mõju nõudlusele, tarbijale ja laiemalt liidu keskkonnapoliitika eesmärkidele.

6.4.1. Elemenditarnete puudumine liidus

- (352) Elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamist taotlevad isikud väitsid, et liidu turul ei ole liidus toodetud elemendid kättesaadavad. Liidus on vaid mõned elemenditootjad ja peaaegu kõik neist kasutavad oma elemente oma tarbeks ning müüvad väga väikese koguse kolmandatele riikidele. Väikesed müügikogused on tavaliselt kehvema kvaliteediga. Komisjon nõustus, tuginedes oma uurimisele, et liidu turul liidu tootmisharu poolt müüdnud elemendid rahuldavad vähem kui 5 % vertikaalselt integreerimata liidu moodulitootjate nõudlusest.
- (353) Isikud väitsid veel, et isegi kui liidu elemente müüdnaks avatud turul rohkem, oleks liidu tootmisvõimsus ja elementide tootmine kaugelt ebapiisav liidu elementide kogunõudluse rahuldamiseks ja veelgi vähem suudetaks rahuldada moodulite kogunõudlust. Komisjon leidis, et liidu elementide toodang oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 1 270 MW, mis tähendab, et sellega suudetakse rahuldada 37 % liidu elementide kogunõudlusest, mis on hinnanguliselt 3 409 MW. Liidu elementide tootmisvõimsus suudaks rahuldada ligikaudu 18 % liidu moodulite kogunõudlusest – laias laastus 7 200 MW läbivaatamisega seotud uurimisperioodil.
- (354) Mitu isikut väitsid, et elementide suhtes kohaldatavad meetmed toovad kasu vaid ühele äriühingule – SolarWorldile – ning seavad enamiku teisi vertikaalselt integreerimata moodulitootjad selle äriühinguga võrreldes ebasoodsasse konkurentsiolekorda. Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil pärines rohkem kui 70 % liidu elemenditoodangust äriühingult SolarWorld. Äriühing SolarWorld ei müü avatud turul ühtegi muud elementi peale nende, mis tema arvates ei vasta äriühingu rangetele normidele. Asjaomased isikud väitsid, et ainus viis, kuidas nad saaksid elemente osta, on kasutada kolmandate riikide importi. Kui elementide suhtes kohaldatavaid meetmeid ei lõpetata, jääks nad turgu valitseva elemenditootjaga võrreldes ebasoodsasse konkurentsiolekorda.

⁽⁹⁹⁾ Rakendusmäärus (EL) 2016/185.

- (355) Nagu märgitud eespool, leidis komisjon, et liidu elementide toodang moodustab 35 % elemendinõudlusest liidus ja see osakaal kasvas 2012. aastal 23 %-lt kõrgemale. See tähendab, et olulise osa liidu nõudlusest saab rahuldada liidus toodetud elementidega, olenemata sellest, kas tegemist on müügiga tootmisharusiseseks kasutamiseks või mitte. Komisjon tuletas ka meelde, et elementide tootmise keskmine kulu liidus on kõrgem keskmisest Hiina või Taiwani lepingulise tootja müügihinnast (nagu on välja toonud PV Insights). See tähendab, et liidu vertikaalselt integreerimata moodulitootjad saavad osta elemente liidust väljaspool samade või isegi madalamate hindadega. See järeldus peab paika isegi siis, kui võtta arvesse asjaolu, et liidus vertikaalselt integreeritud tootjate toodetud elemendid on väga tõhusad ja kvaliteetsed ning seega palju kallimad. Seega ei tulene meetmetest konkurentsieelist vertikaalselt integreeritud elemendi- ja moodulitootjatele vertikaalselt integreerimata tootjate ees.
- (356) Komisjon täheldas veel, et ainus ajavahemik, kui liidu vertikaalselt integreerimata moodulitootjatel oli raskusi elementide hankimisega, langes kokku nõudluse erakorralise kasvuga 2015. aasta lõpus ja 2016. aasta alguses HRVs. Sel ajavahemikul ulatus Hiina päikeseenergia nõudlus 22 GW-ni ⁽¹⁰⁰⁾. Hiina päikeseenergiaseadmete paigaldamise eesmärgi aitasid saavutada helled tasustamissüsteemid, mis tekitasid ajutiselt paigaldamise tõusuperioodi. Isegi Hiina märkimisväärne liigne võimsus elementide tootmisel oli ajutiselt ebapiisav, et katta nõudluse ebatavalist järsku tõusu. Mõned Hiina moodulivalmistajad pidid erandkorras kasutama välismaalt imporditud elemente, mis tekitas ajutise üleilmse elementide tarnepuudujäägi ja tõstis nende hinda. Elementide lepingulised müügihinnad olid PV Insightsi sõnul kõrgemad minimaalsest impordihinnast ajal, mil elemente nappis, st alates novembrist 2015 kuni märtsini 2016. Seega, isegi kui meetmed ei oleks kehtinud, oleks liidu moodulitootjad kogenud samasuguseid elementide tarne raskusi nagu siis, kui HRVs oli ühekordne suhteliselt lühiajaline elementide puudus.
- (357) Elementide ülisuure nõudluse periood langes osaliselt kokku ka komisjoni uurimisega, milles käsitleti Hiina elementide ja moodulite suhtes kehtestatud meetmetest kõrvalehoidmist Malaisia või Taiwani kaudu. Elementide ja moodulite registreerimine, mis jõustus alates kõrvalehoidmist käsitleva uurimise algatamise kuupäevast, st mais 2015, tekitas täiendavaid tarneraskusi liidu moodulitootjatele. Moodulitootjad ei saanud teataval perioodil kindlad olla, kas nende tarnijad Taiwanil ja Malaisias on tegelikud tootjad ja kas nad saavad tollimaksuvabastuse. Viimaks leiti 2016. aasta veebruaris, et uurimise käigus koostööd teinud Malaisia ja Taiwani elemenditootjatest üle 20 on tegelikud tootjad. Ajutine ebakindlus tarnetes lõppes ja tarnekindlus taastus.
- (358) Komisjon leidis samuti, et väide, nagu kaitseksid elementide suhtes kohaldatavad meetmed üksnes ühte äriühingut – SolarWorldi – on põhjendamatu. Nagu kirjeldatud põhjenduses 340, toetasid veel viis elemenditootjat selge sõnaga elementide suhtes kehtivate meetmete kohaldamise jätkamist. Komisjonile on teada üle kümne elemenditootja liidus. Peamine põhjus, miks üks tootja valmistab üle 70 % praegusest elemenditoodangust liidus, seisneb selles, et paljud teised elemenditootjad lahkusid turult, kuna nad ei suutnud seista vastu Hiina dumpinguhinnaga toodete ebaausale konkurentsile. Ehkki suurem osa neist tootjatest lahkus turult, võttis SolarWorld 2014. aastal üle liidu ühe suurima elemenditootja tegevuse. See tootja oli turult lahkumas ja kui ülevõtmist ei oleks toimunud, oleks kõrge kvalifikatsiooniga töötajatest üle 500 kaotanud oma töökoha. SolarWorld väitis, et ilma kehtivate meetmeteta ei oleks ta suutnud teist äriühingut üle võtta ja päästa selle töötajaid, lisaks sellele oleks ta enda elemenditootmine nüüdseks pankrotis.
- (359) Seega ei ole liidu vertikaalselt integreerimata moodulitootjad võrreldes vertikaalselt integreeritud tootjatega vastamisi tarnepuudujäägiga ega ole viimastega võrreldes ka ebasoodsas konkurentsiolekorras. Järelikult ei mõjuta liidu moodulitarbijaid negatiivselt asjaolu, et liidu elemenditootmine suudab rahuldada suhteliselt väikese osa moodulite tarbimisest.

6.4.2. Meetmetest tulenev halduskoormus

- (360) Elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamist taotlevad isikud väitsid, et vertikaalselt integreerimata moodulitootjate jaoks kujutavad meetmed endast täiendavat äririski, käibekapitali ja halduskoormust. See võib tuleneda hinnakohustusega seotud keerukate menetluste järgimisest. Osa moodulitootjaid väitsid, et olukord

⁽¹⁰⁰⁾ „Q3 2016 PV Market Outlook, Solar power – not everyone needs it right now“, Bloomberg New Energy Finance, 1. september 2016, lk 1.

halvenes pärast seda, kui Taiwani ja Malaisia suhtes algatati kõrvalehoidmist käsitlev uurimine. Vertikaalselt integreerimata tootjate suhtes kohaldatakse rangeid dokumendikontrolle, samas kui kaubad saavad tollivormistuse isegi siis, kui need on imporditud äriühingutest, millele on antud tollimaksuvabastus. Nad kaebasid, et mõnel juhul võivad väikesed puudused vormistuses, näiteks pitseri või allkirja puudumine õiges kohas, põhjustada nädalatepikkuseid viivitusi. Hiinast hinnakohustuse raames imporditud elementide suhtes kohaldatakse sama rangeid tollikontrolle ja koormavaid haldusmenetlusi. Seega väitsid need tootjad, et peaaegu kõikide liitu imporditavate elementide suhtes kohaldatakse põhjalikku kontrolli tolliasutustes, mis toob kaasa tarneviivitusi, täiendavaid haldustoiminguid ja suuremaid käibekapitalinõudeid. See seab nad veelgi ebasoodsamasse konkurentsiolekorda võrrelduna mitte ainult ülejäänud tootjatega maailmas, vaid ka Euroopa juhtivate vertikaalselt integreeritud moodulitootjatega.

- (361) Komisjon tuletas meelde, et oli astunud täiendavaid samme, et parandada järelevalvet meetmete üle ning vältida igasugust kõrvalehoidmist ning ristkompenseerimist, mis võiks hinnakohustust kahjustada. Teisi lahendusi, mis võiksid tõhusalt kaitsta liidu tootmisharu ja takistada Hiina moodulite suhtes kohaldatavate kõrvalehoidmistavastaste meetmete täitmist, saab käsitleda vahepealse läbivaatamise käigus. Tõhustatud kontrollid liikmesriikide tolliasutustes on vajalikud selleks, et tõhusalt kaitsta liidu tootmisharu ebaõiglase hinnaga toodete sissevoolu eest.

6.4.3. Elementide suhtes kohaldatavate meetmete mõju moodulite hinnale ja nõudlusele

- (362) Mitu isikut, kes soovisid elementide suhtes kohaldatavate meetmete lõpetamist, väitsid, et elemendid tõstavad fotoelektriliste moodulite põhikomponentide hinda ja sellest tulenevalt tõuseb ka uute päikeseenergiaseadmete hind, mis omakorda vähendab nõudlust fotoelektriliste moodulite järele. Mõned isikud märkisid, et läbivaatamisega seotud uurimise välisel ajal, st 2016. aasta teisel poolel, langes keskmine üleilmne müügihind oluliselt allapoole minimaalset impordihinda, avaldades liidu vertikaalselt integreerimata moodulitootjatele täiendavat survet.
- (363) Komisjon leidis, et elementide keskmine üleilmne lepinguline müügihind oli – nagu teatas PV Insights – enamiku ajast, mil meetmed kehtisid, minimaalse impordihinna lähedal. Seega ei suurendanud meetmed oluliselt moodulite põhikomponendi hinda, kui võrdlusalusena kasutada keskmist üleilmset lepingulist müügihinda.
- (364) Komisjon leidis, et üleilmsed lepingulised müügihinnad alanesid oluliselt 2016. aasta teisel poolel, kui päikeseenergiasektoris oli tõusuperiood, nagu on kirjeldatud põhjenduses 356. 2016. aasta neljandas kvartalis elementide hinnad stabiliseerusid ja hakkasid isegi tõusma, mis on tõusu- ja langusperioodide puhul prognoositav. Sellele vaatamata, võttes arvesse päikeseenergiasektori õppimiskõverat, on tõenäoline, et päikeseelementide uus pikaajaline hind jääb pidama allpool viimasel tõusu- ja langusperioodil valitsenud hinnataset. Nagu märgitud põhjenduses 265, ei kajastanud hinnaindeks, mida komisjon kasutas minimaalse impordihinna kohandamiseks, täielikult selliseid päikeseelementide ja moodulite tootmise kulude vähenemisi, mis leidsid aset peaaegu kogu 2016. aasta jooksul. Päikeseenergiatööstuse õppimiskõvera arengu kajastamist meetmete tasandil saab paremini uurida vahepealse läbivaatamise käigus.
- (365) Meetmete mõju päikeseenergia nõudlusele liidus on analüüsitud põhjalikult punktis 5.3. Komisjon leidis, et mitmed teised tegurid mõjutavad nõudlust moodulite järele rohkem kui meetmed. Kuna elemendid on moodulite põhikomponendid, kehtivad need järeldused ka elementide puhul.
- (366) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitis Solar Power Europe, et elementide keskmine üleilmne ostuhind ei olnud enamiku ajast, mil meetmed kehtisid, minimaalse impordihinna lähedal. See isik toetas oma väidet 2016. aasta novembris ilmunud artikliga ⁽¹⁰¹⁾ ajakirjast PV-Magazine ja andmetega Energy Trend PV-lt ⁽¹⁰²⁾.
- (367) Minimaalne impordihind oli väga lähedal elementide üleilmsetele hindadele eurodes alates 2013. aasta detsembrist, kui meetmed kehtestati, kuni 2015. aasta septembrini, kui läbivaatamisega seotud uurimine lõppes, nagu teatas PVInsights. Komisjon märkis samuti, et 2016. aastal, väljaspool vaatlusalust perioodi, ei olnud

⁽¹⁰¹⁾ „PvXchange module price index. November 2016: Red light, green light“.

⁽¹⁰²⁾ Energy Trend PV, elementide hinnad, ajakohastatud 4. jaanuaril 2017.

minimaalne impordihind üleilmse ostuhinnaga ajutiselt seotud. Nii tsiteeritud artikkel kui ka esitatud andmed osutasid päikeseenergiahinna arengu suundumustele väljaspool vaatlusalust perioodi. Seega kordas komisjon, et elementide suhtes kehtestatud meetmetel on üksnes väga piiratud mõju vertikaalselt integreerimata moodulitootjatele.

6.5. Järeldused vahepealse läbivaatamise kohta

- (368) Komisjon järeldas, et meetmete lõpetamiseks puuduvad liidu huvidest lähtudes mõjuvad põhjused. Eelkõige leidis komisjon, et meetmed olid tõhusad elemenditootmise säilitamisel ja mõningal määral tootmise taastamisel liidus. Liidus toodetud elemendid moodustavad olulise osa liidu elemendi Elementide suhtes kehtestatud meetmete lõpetamine viiks liidu elemenditööstuse kokkuvarisemiseni ning kõrge kvalifikatsiooniga töökohtade ja tööstusega seotud teadus- ja arendustegevuse kadumiseni. Komisjon leidis ka, et elementide suhtes kehtestatud meetmed ei anna liidu vertikaalselt integreeritud moodulitootjatele vertikaalselt integreerimata tootjate ees konkurentsieelist. Vertikaalselt integreerimata moodulitootjatel on juurdepääs elementide piisavale tarnele väljastpoolt Hiinat hindadega, mis ei ole kõrgemad kui vertikaalselt integreeritud tootjatel liidusiseselt küsitavad hinnad.
- (369) Peale selle, kui komisjon uuris vertikaalselt integreerimata moodulitootjate huve, sai ta palju kaebusi selle kohta, et neile tootjatele on pandud suur halduskoormus, samas kui liidu tootjad kurtsid praegu esineva meetmetest kõrvalehoidmise pärast. Neid küsimusi saab analüüsida vahepealse läbivaatamise käigus, mis käsitleb meetmete vormi.
- (370) Viimasena märkis komisjon, et peaaegu kogu 2016. aasta jooksul ei järginud minimaalse impordihinna mehhanism elementide puhul päikeseenergiatööstuse järsku õppimiskõverat. Praegune kohandusmehhanism jättis seega Euroopa moodulivalmistajad ilma üleilmsest tõhususe kasvust, mille tõttu võib tekkida vajadus see küsimus uuesti läbi vaadata. Seda võib käsitleda vahepealse läbivaatamise ajal seoses kohandusmehhanismiga, mida saab seostada muu meetmevormiga.
- (371) Pärast järelduste teatavaks tegemist väitsid mitu isikut samuti, et kavandatud vahepealne läbivaatamine võtaks liiga kaua aega, et kaitsta integreerimata moodulitootjate huve. Komisjon märkis, et pärast järelduste teatavaks tegemist, täpsemalt 2017. aasta alguses, langes minimaalne impordihind oluliselt madalamale ja seeläbi vähenes vahe minimaalse impordihinna ja keskmise üleilmse müügihinna vahel. Peale selle kavatseb komisjon lõpetada vahepealse läbivaatamise 2017. aasta jooksul.

7. LÕPLIKUD DUMPINGUVASTASED MEETMED

- (372) Pidades silmas järeldusi, mis tehti seoses dumpingu ja kahju tõenäolise jätkumisega, järeldub sellest, et kooskõlas alusmääruse artikli 11 lõikega 2 tuleks rakendusemäärusega (EL) nr 1238/2013 kehtestatud dumpinguvastased meetmeid, mida kohaldatakse Hiina Rahvavabariigist pärinevate või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes, jätkuvalt kohaldada.
- (373) Nagu selgitatud punktis 5.3, võivad meetmed avaldada edaspidi suuremat mõju nõudlusele, kui üleminek taastuenergia toetamise poliitikale lõpeb, omatarbimise maksustamine muutub selgemaks ja suuremas osas Euroopast saavutatakse võrgupariteet. See õigustab meetmete erandkorras pikendamist üksnes 18 kuuks, pärast mida peaksid need kaotama kehtivuse kooskõlas alusmääruse kohaldatavate eeskirjadega. Komisjon leidis, et kui tasakaalustada meetmete negatiivset mõju järeltööstusele, varustavale tööstusele ja tarbijatele selle kasuga, mida liidu tööstusharu meetmetest saab, on 18 kuud praegu kättesaadavate tõendite alusel konkureerivate huvide seisukohast sobiv kompromisslahendus.
- (374) Pärast järelduste teatavaks tegemist ei nõustunud EU ProSun selle põhjendusega. Ta väitis, et meetmeid tuleks pikendada viis aastat. EU ProSun leidis, et regulatiivset ebakindlust, mis vähendab nõudlust päikeseenergia järele, lähitulevikus ei kõrvaldataks. Üksnes viieaastane pikendamine tagaks stabiilsuse, mida on vaja liidu tootmisharu jätkuva elavnemise soodustamiseks, luues selleks parema investeerimiskeskonna. Komisjon kordas, et liidu fotoelektrisektoris toimus põhjalik üleminekuetapp, nimelt asendatakse tavapärase toetusvahend ehk

soodustariifid võistupakkumistega, mida korraldatakse seoses päikeseenergiaga, mida toodavad suured ainult võrku energiat tootvad äriühingud ja vähemal määral kodutarbijad oma tarbeks. Seda silmas pidades avaldab see üleminek kvantitatiivset mõju mitmes liikmesriigis juba 18 kuu jooksul. Eelkõige loodab komisjon, et mitmed päikeseenergiavõimsuse võistupakkumised toimuvad juba sel perioodil ja et päikeseenergia kasutamine kasvab tänu jaemüügivõrgu pariteedile. Seega jäi komisjon endiselt seisukohale, et meetmete pikendamine 18 kuuks on piisav.

- (375) Malaisiast ja Taiwanist pärit eksportivad tootjad, kes arvati välja selliste meetmete kohaldamisalast, mida pikendati rakendusmäärusega (EL) 2016/185, jäetakse ka välja käesoleva määrusega kehtestavate meetmete kohaldamisalast.
- (376) Pidades silmas tehtud järeldusi, et eksisteerivad mõjuvad põhjused elementide suhtes kehtestatud meetmete lõpetamiseks liidu huvidest lähtudes, tuleks alusmääruse artikli 11 lõike 3 alusel algatatud osaline vahepealne läbivaatamine lõpetada.

8. MEETMETE VORM

- (377) Rakendusotsusega 2013/707/EL, mida viimati muudeti rakendusmäärusega (EL) 2016/1998, ⁽¹⁰³⁾ komisjoni poolt vastu võetud hinnakohustuse kohaldamist jätkatakse käesoleva määrusega kehtestatud lõplike meetmete kehtivuse jooksul. Eksportijad, kelle suhtes hinnakohustus kehtib, on loetletud nimetatud otsuse lisas.
- (378) Kuid nagu on märgitud põhjendustes 336, 337, 369 ja 370, on kohane algatada *ex officio* vahepealne läbivaatamine meetme vormi ning sellega seonduva kohandusmehhanismi kohta.
- (379) Alusmääruse artikli 15 lõike 1 alusel loodud komitee arvamust ei esitanud ja tema liikmete lihtenamus oli rakendusakti eelnõu vastu. Komisjon esitas rakendusakti muudetud eelnõu apellatsioonikomiteele.
- (380) Apellatsioonikomitee ei ole arvamust esitanud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Lõplik dumpinguvastane tollimaks kehtestatakse järgmiste toodete impordi suhtes: Hiina Rahvabariigist pärinevad või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektrilised moodulid või paneelid ning sellist tüüpi elemendid, mille paksus ei ületa 400 mikromeetrit ja mida kasutatakse kristalsest ränist fotoelektrilistes moodulites või paneelides ja mis praegu kuuluvad CN-koodide ex 8501 31 00, ex 8501 32 00, ex 8501 33 00, ex 8501 34 00, ex 8501 61 20, ex 8501 61 80, ex 8501 62 00, ex 8501 63 00, ex 8501 64 00 ja ex 8541 40 90 (TARICi koodid 8501 31 00 81, 8501 31 00 89, 8501 32 00 41, 8501 32 00 49, 8501 33 00 61, 8501 33 00 69, 8501 34 00 41, 8501 34 00 49, 8501 61 20 41, 8501 61 20 49, 8501 61 80 41, 8501 61 80 49, 8501 62 00 61, 8501 62 00 69, 8501 63 00 41, 8501 63 00 49, 8501 64 00 41, 8501 64 00 49, 8541 40 90 21, 8541 40 90 29, 8541 40 90 31 ja 8541 40 90 39) alla, välja arvatud juhul, kui tegemist on transiittootega üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) V artikli tähenduses.

Vaatlusaluse toote määratlus ei hõlma järgmisi tooteliike:

- päikeselaadurid, mis koosnevad vähem kui kuuest elemendist, on kaasaskantavad ja varustavad seadmeid elektriga või laevad akusid;

⁽¹⁰³⁾ Komisjoni 15. novembri 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/1998, millega tühistatakse viie eksportiva tootja hinnakohustuse heakskiit, mis anti vastavalt rakendusotsusele 2013/707/EL (millega kinnitatakse pakutud hinnakohustus, mis on seotud Hiina Rahvabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi käsitlevate dumping- ja subsiidiumivastaste menetlustega, lõplike meetmete kohaldamise ajaks) (ELT L 308, 16.11.2016, lk 8).

- õhukesest kilest fotoelektrilised tooted;
- kristalsest ränist fotoelektrilised tooted, mis on püsivalt integreeritud elektriseadmetesse, kui elektriseadmete funktsioon ei ole energia tootmine ning kui need elektriseadmed kasutavad integreeritud kristalsest ränist fotoelektrilisest elemendist (fotoelektrilistest elementidest) saadavat elektrit;
- moodulid või paneelid, mille alalispinge väljundis on kuni 50 V ja väljundvõimsus kuni 50 W ning mida kasutatakse üksnes otseselt akulaadurina sama pinge ja võimsusega süsteemides.

2. Lõpliku dumpinguvastase tollimaksu määr, mida kohaldatakse lõikes 1 kirjeldatud ja allpool loetletud äriühingutes valmistatud toodete netohinna suhtes liidu piiril enne tollimaksu sissenõudmist, on järgmine:

Äriühing	Tollimaksu määr (%)	TARICi lisakood
Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd Trina Solar (Changzhou) Science & Technology Co. Ltd Changzhou Youze Technology Co. Ltd Trina Solar Energy (Shanghai) Co. Ltd Yancheng Trina Solar Energy Technology Co. Ltd	44,7	B791
Delsolar (Wujiang) Ltd	64,9	B792
Jiangxi LDK Solar Hi-Tech Co. Ltd LDK Solar Hi-Tech (Nanchang) Co. Ltd LDK Solar Hi-Tech (Suzhou) Co. Ltd	46,7	B793
LDK Solar Hi-Tech (Hefei) Co. Ltd	46,7	B927
JingAo Solar Co. Ltd Shanghai JA Solar Technology Co. Ltd JA Solar Technology Yangzhou Co. Ltd Hefei JA Solar Technology Co. Ltd Shanghai JA Solar PV Technology Co. Ltd	51,5	B794
Jinko Solar Co. Ltd; Jinko Solar Import and Export Co. Ltd; ZHEJIANG JINKO SOLAR CO. LTD; ZHEJIANG JINKO SOLAR TRADING CO. LTD	41,2	B845
Jinzhou Yangguang Energy Co. Ltd Jinzhou Huachang Photovoltaic Technology Co. Ltd Jinzhou Jinmao Photovoltaic Technology Co. Ltd Jinzhou Rixin Silicon Materials Co. Ltd Jinzhou Youhua Silicon Materials Co. Ltd	27,3	B795
RENESOLA ZHEJIANG LTD RENESOLA JIANGSU LTD	43,1	B921

Äriühing	Tollimaksu määr (%)	TARICi lisakood
Wuxi Suntech Power Co. Ltd Suntech Power Co. Ltd Wuxi Sunshine Power Co. Ltd Luoyang Suntech Power Co. Ltd Zhenjiang Ren De New Energy Science Technology Co. Ltd Zhenjiang Rietech New Energy Science Technology Co. Ltd	41,4	B796
Yingli Energy (China) Co. Ltd Baoding Tianwei Yingli New Energy Resources Co. Ltd Hainan Yingli New Energy Resources Co. Ltd Hengshui Yingli New Energy Resources Co. Ltd Tianjin Yingli New Energy Resources Co. Ltd Lixian Yingli New Energy Resources Co. Ltd Baoding Jiasheng Photovoltaic Technology Co. Ltd Beijing Tianneng Yingli New Energy Resources Co. Ltd Yingli Energy (Beijing) Co. Ltd	35,5	B797
Teised dumpinguvastases uurimises koostööd teinud äriühingud (v.a äriühingud, kelle suhtes kohaldatakse paralleelse subsiidiumivastase komisjoni rakendusmääruse (EL) 2017/366 (1) alusel jääktollimaksu) (I lisa)	41,3	
Teised dumpinguvastases uurimises koostööd teinud äriühingud (v.a äriühingud, kelle suhtes kohaldatakse paralleelse subsiidiumivastase rakendusmääruse (EL) 2017/366 alusel jääktollimaksu) (II lisa)	36,2	
Kõik teised äriühingud	53,4	B999

(1) Komisjoni 1. märtsi 2017. aasta rakendusmäärus (EL) 2017/366, millega pärast aegumise läbivaatamist vastavalt määruse (EL) 2016/1037 artikli 18 lõikele 2 ja pärast osalise vahepealse läbivaatamise lõpetamise uurimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1037 artikli 19 lõikele 3 kehtestatakse Hiina Rahvabariigist pärinevate või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes lõplikud tasakaalustavad tollimaksud (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 1).

3. Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kehtivaid tollimaksualaseid sätteid.
4. Kui Hiina Rahvabariigi uus eksportiv tootja esitab komisjonile piisavad tõendid selle kohta, et ta
  - ei eksportinud esialgsel uurimisperioodil (1. juuli 2011 – 30. juuni 2012) liitu lõikes 1 kirjeldatud toodet;
  - ei ole seotud ühegi Hiina Rahvabariigi eksportija ega tootjaga, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva määrusega kehtestatud dumpinguvastaseid meetmeid;
  - on tegelikult eksportinud liitu vaatlusalust toodet pärast meetmete aluseks oleva uurimisperioodi lõppu või on võtnud endale tagasivõetamatu lepingulise kohustuse eksportida liitu märkimisväärne kogus,

võib komisjon lõiget 2 muuta, lisades uue eksportiva tootja nende koostööd tegevate äriühingute hulka, kes ei kuulu valimisse, ning kohaldada seetõttu tema suhtes kaalutud keskmist tollimaksumäära kuni 41,3 %.

Artikkel 2

1. Vabasse ringlusse lubamiseks deklareeritud ja praegu CN-koodi ex 8541 40 90 (TARICi koodid 8541 40 90 21, 8541 40 90 29, 8541 40 90 31 ja 8541 40 90 39) alla kuuluvad imporditavad tooted, mille kohta on arved esitanud äriühingud, kelle hinnakohustused on komisjon heaks kiitnud ja kelle nimed on loetletud rakendusotsuse 2013/707/EL lisas ja selle hilisemates muudatustes, vabastatakse artikliga 1 kehtestatud dumpinguvastasest tollimaksust järgmistel tingimustel:

- a) rakendusotsuse 2013/707/EL lisas ja selle hilisemates muudatustes loetletud äriühing on eespool osutatud tooted ise või samuti rakendusotsuse 2013/707/EL lisas loetletud seotud äriühingu kaudu tootnud, lähetanud ja nende kohta arve esitanud kas liidus asuvatele oma seotud äriühingutele, kes tegutsevad importijana ja lubavad kaubad liidus vabasse ringlusse, või esimesele sõltumatule kliendile, kes tegutseb importijana ja lubab kaubad liidus vabasse ringlusse, ning
- b) imporditava kaubaga koos esitatakse kinnitusarve, milleks on faktuurarve, mis sisaldab vähemalt käesoleva määruse III lisas nimetatud andmeid ja avaldust;
- c) imporditava kaubaga koos esitatakse vastavalt käesoleva määruse IV lisale ekspordikohustuse sertifikaat;
- d) tollis deklareeritud ja esitatud kaubad vastavalt täpselt kinnitusarves kirjeldatule.

2. Vabasse ringlusse lubamise deklaratsiooni vastuvõtmisel tekib tollivõlg järgmistel juhtudel:

- a) lõikes 1 kirjeldatud impordi puhul tehakse kindlaks, et üks või mitu nimetatud lõikes loetletud tingimustest on täitmata, või
- b) komisjon tühistab määruse (EL) 2016/1036 artikli 8 lõike 9 kohase hinnakohustuse kinnituse määruse või otsusega, milles viidatakse konkreetsetele tehingutele, ning tunnistab asjaomased kinnitusarved kehtetuks.

Artikkel 3

Äriühingud, kelle hinnakohustused on komisjon heaks kiitnud ja kelle nimed on loetletud rakendusotsuse 2013/707/EL lisas ja selle hilisemates muudatustes ning kelle suhtes kohaldatakse teatavaid nimetatud lisas sätestatud tingimusi, väljastavad arve ka tehingute eest, mis ei ole vabastatud dumpinguvastasest tollimaksust. Kõnealune arve on faktuurarve, mis sisaldab vähemalt käesoleva määruse V lisas nimetatud andmeid.

Artikkel 4

1. Artikli 1 lõike 2 alusel kehtestatud lõplikku dumpinguvastast tollimaksu, mida rakendatakse „kõikide teiste äriühingute“ suhtes, laiendatakse selliste kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja põhikomponentide (st elementide) impordile, mis on saadetud Malaisiast ja Taiwanist, olenemata sellest, kas päritoluriigina on deklareeritud Malaisia ja Taiwan või mitte, ning mis praegu kuuluvad CN-koodide ex 8501 31 00, ex 8501 32 00, ex 8501 33 00, ex 8501 34 00, ex 8501 61 20, ex 8501 61 80, ex 8501 62 00, ex 8501 63 00, ex 8501 64 00 ja ex 8541 40 90 (TARICi koodid 8501 31 00 82, 8501 31 00 83, 8501 32 00 42, 8501 32 00 43, 8501 33 00 62, 8501 33 00 63, 8501 34 00 42, 8501 34 00 43, 8501 61 20 42, 8501 61 20 43, 8501 61 80 42, 8501 61 80 43, 8501 62 00 62, 8501 62 00 63, 8501 63 00 42, 8501 63 00 43, 8501 64 00 42, 8501 64 00 43, 8541 40 90 22, 8541 40 90 23, 8541 40 90 32, 8541 40 90 33) alla, välja arvatud need, mille on tootnud allpool loetletud äriühingud:

Riik	Äriühing	TARICi lisakood
Malaisia	AUO – SunPower Sdn. Bhd.	C073
	Flextronics Shah Alam Sdn. Bhd.	C074
	Hanwha Q CELLS Malaysia Sdn. Bhd.	C075
	Panasonic Energy Malaysia Sdn. Bhd.	C076
	TS Solartech Sdn. Bhd.	C077

Riik	Äriühing	TARICi lisakood
Taiwan	ANJI Technology Co., Ltd	C058
	AU Optronics Corporation	C059
	Big Sun Energy Technology Inc.	C078
	EEPV Corp.	C079
	E-TON Solar Tech. Co., Ltd	C080
	Gintech Energy Corporation	C081
	Gintung Energy Corporation	C082
	Inventec Energy Corporation	C083
	Inventec Solar Energy Corporation	C084
	LOF Solar Corp.	C085
	Ming Hwei Energy Co., Ltd	C086
	Motech Industries, Inc.	C087
	Neo Solar Power Corporation	C088
	Perfect Source Technology Corp.	C089
	Ritek Corporation	C090
	Sino-American Silicon Products Inc.	C091
	Solartech Energy Corp.	C092
	Sunengine Corporation Ltd	C093
	Topcell Solar International Co., Ltd	C094
	TSEC Corporation	C095
	Win Win Precision Technology Co., Ltd	C096

2. Vabastusi, mille on saanud käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud äriühingud või milleks komisjon on artikli 2 lõike 2 kohaselt loa andnud, kohaldatakse juhul, kui liikmesriikide tolliasutustele esitatakse kehtiv faktuurarve, mille on väljastanud tootja või kaubasaatja ja millel on arve väljastanud üksuse töötaja nimi ja ametikoht ning tema allkirjastatud ja dateeritud avaldus. Kristalsest ränist fotoelektriliste elementide puhul peab see avaldus olema järgmine: „Mina, allakirjutanu, kinnitan, et käesoleva arvega hõlmatud, ekspordiks Euroopa Liitu müüvad kristalsest ränist fotoelektrilised elemendid koguses (kogus) on toodetud (äriühingu nimi ja aadress) poolt (TARICi lisakood) (asjaomane riik)

riigis. Kinnitan, et käesoleval arvel esitatud teave on täielik ja õige.“ Kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite puhul peab see avaldus olema järgmine: „Mina, allakirjutanu, kinnitan, et käesoleva arvega hõlmatud, ekspordiks Euroopa Liitu müüvad kristalsest ränist fotoelektrilised moodulid koguses (kogus) on toodetud

- i) (äriühingu nimi ja aadress) poolt (TARICi lisakood) (asjaomane riik) riigis VÕI
- ii) alltöövõttu tegeva kolmanda isiku poolt (äriühingu nimi ja aadress) jaoks (TARICi lisakood) (asjaomane riik) riigis (asjakohatu variant välja jätta)

kristalsest ränist fotoelektrilistest elementidest, mis on toodetud (äriühingu nimi ja aadress) poolt (TARICi lisakood [lisatakse, kui asjaomase riigi suhtes kohalduvad kas esialgsed meetmed või kehtivad kõrvalehoidmisvastased meetmed]) (asjaomane riik) riigis. Kinnitan, et käesoleval arvel esitatud teave on täielik ja õige.“ Kui sellist arvet ei esitata ja/või kui eespool nimetatud avalduses ühte või mõlemat TARICi lisakoodi ei teatata, rakendatakse „kõikide teiste äriühingute“ suhtes kohaldatavat tollimaksumäära ja tollideklaratsiooni tuleb märkida TARICi lisakood B999.

3. Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kehtivaid tollimaksumäärade sätteid.

Artikkel 5

Käesolevaga lõpetatakse Hiina Rahvavabariigist pärinevate või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete osaline vahepealne läbivaatamine, ⁽¹⁰⁴⁾ mis algatati määruse (EL) 2016/1036 artikli 11 lõike 3 alusel.

Artikkel 6

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. See kehtib 18 kuud.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 1. märts 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

⁽¹⁰⁴⁾ Teade Hiina Rahvavabariigist pärit või sealt saadetud kristalsest ränist fotoelektriliste moodulite ja nende põhikomponentide (elementide) impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete ja tasakaalustusmeetmete osalise vahepealse läbivaatamise kohta (ELT C 405, 5.12.2015, lk 33).

I LISA

Äriühingu nimi	TARICi lisakood
Anhui Schutten Solar Energy Co. Ltd Quanjiao Jingkun Trade Co. Ltd	B801
Anji DaSol Solar Energy Science & Technology Co. Ltd	B802
Canadian Solar Manufacturing (Changshu) Inc. Canadian Solar Manufacturing (Luoyang) Inc. CSI Cells Co. Ltd CSI Solar Power (China) Inc.	B805
Changzhou Shangyou Lianyi Electronic Co. Ltd	B807
CHINALAND SOLAR ENERGY CO. LTD	B808
CEEG Nanjing Renewable Energy Co. Ltd CEEG (Shanghai) Solar Science Technology Co. Ltd China Sunergy (Nanjing) Co. Ltd China Sunergy (Shanghai) Co. Ltd China Sunergy (Yangzhou) Co. Ltd	B809
Chint Solar (Zhejiang) Co. Ltd	B810
ChangZhou EGing Photovoltaic Technology Co. Ltd	B811
ANHUI RINENG ZHONGTIAN SEMICONDUCTOR DEVELOPMENT CO. LTD CIXI CITY RIXING ELECTRONICS CO. LTD HUOSHAN KEBO ENERGY & TECHNOLOGY CO. LTD	B812
CNPV Dongying Solar Power Co. Ltd	B813
CSG PVtech Co. Ltd	B814
DCWATT POWER Co. Ltd	B815
Dongfang Electric (Yixing) MAGI Solar Power Technology Co. Ltd	B816
EOPLLY New Energy Technology Co. Ltd SHANGHAI EBEST SOLAR ENERGY TECHNOLOGY CO. LTD JIANGSU EOPLLY IMPORT & EXPORT CO. LTD	B817
Zhejiang Era Solar Technology Co. Ltd	B818
ET Energy Co. Ltd ET Solar Industry Limited	B819
GD Solar Co. Ltd	B820
Guodian Jintech Solar Energy Co. Ltd	B822
Hangzhou Bluesun New Material Co. Ltd	B824

Äriühingu nimi	TARICi lisakood
Hangzhou Zhejiang University Sunny Energy Science and Technology Co. Ltd Zhejiang Jinbest Energy Science and Technology Co. Ltd	B825
Hanwha SolarOne Co. Ltd	B929
Hanwha SolarOne (Qidong) Co. Ltd	B826
Hengdian Group DMEGC Magnetics Co. Ltd	B827
HENGJI PV-TECH ENERGY CO. LTD	B828
Himin Clean Energy Holdings Co. Ltd	B829
Jetion Solar (China) Co. Ltd Junfeng Solar (Jiangsu) Co. Ltd Jetion Solar (Jiangyin) Co. Ltd	B830
Jiangsu Green Power PV Co. Ltd	B831
Jiangsu Hosun Solar Power Co. Ltd	B832
Jiangsu Jiasheng Photovoltaic Technology Co. Ltd	B833
Jiangsu Runda PV Co. Ltd	B834
Jiangsu Sainty Machinery Imp. And Exp. Corp. Ltd Jiangsu Sainty Photovoltaic Systems Co. Ltd	B835
Jiangsu Seraphim Solar System Co. Ltd	B836
Changzhou Shunfeng Photovoltaic Materials Co. Ltd Jiangsu Shunfeng Photovoltaic Electronic Power Co. Ltd Jiangsu Shunfeng Photovoltaic Technology Co. Ltd	B837
Jiangsu Sinski PV Co. Ltd	B838
Jiangsu Sunlink PV Technology Co. Ltd	B839
Jiangsu Zhongchao Solar Technology Co. Ltd	B840
Jiangxi Risun Solar Energy Co. Ltd	B841
Jiangyin Hareon Power Co. Ltd Taicang Hareon Solar Co. Ltd Hareon Solar Technology Co. Ltd Hefei Hareon Solar Technology Co. Ltd Jiangyin Xinhui Solar Energy Co. Ltd Altusvia Energy (Taicang) Co, Ltd	B842
Jinggong P-D Shaoxing Solar Energy Tech Co. Ltd	B844
Juli New Energy Co. Ltd	B846
Jumao Photonic (Xiamen) Co. Ltd	B847

Äriühingu nimi	TARICi lisakood
Kinve Solar Power Co. Ltd (Maanshan)	B849
GCL Solar Power (Suzhou) Limited GCL-Poly Solar Power System Integration (Taicang) Co. Ltd GCL Solar System (Suzhou) Limited GCL-Poly (Suzhou) Energy Limited Jiangsu GCL Silicon Material Technology Development Co. Ltd Jiangsu Zhongneng Polysilicon Technology Development Co. Ltd Konca Solar Cell Co. Ltd Suzhou GCL Photovoltaic Technology Co. Ltd GCL System Integration Technology Co. Ltd	B850
Lightway Green New Energy Co. Ltd Lightway Green New Energy (Zhuozhou) Co. Ltd	B851
Motech (Suzhou) Renewable Energy Co. Ltd	B852
Nanjing Daqo New Energy Co. Ltd	B853
LEVO SOLAR TECHNOLOGY CO. LTD NICE SUN PV CO. LTD	B854
Ningbo Jinshi Solar Electrical Science & Technology Co. Ltd	B857
Ningbo Komaes Solar Technology Co. Ltd	B858
Ningbo Osda Solar Co. Ltd	B859
Ningbo Qixin Solar Electrical Appliance Co. Ltd	B860
Ningbo South New Energy Technology Co. Ltd	B861
Ningbo Sunbe Electric Ind Co. Ltd	B862
Ningbo Ulica Solar Science & Technology Co. Ltd	B863
Perfectenergy (Shanghai) Co. Ltd	B864
Perlight Solar Co. Ltd	B865
Phono Solar Technology Co. Ltd Sumec Hardware & Tools Co. Ltd	B866
RISEN ENERGY CO. LTD	B868
SHANDONG LINUO PHOTOVOLTAIC HI-TECH CO. LTD	B869
SHANGHAI ALEX NEW ENERGY CO. LTD SHANGHAI ALEX SOLAR ENERGY SCIENCE & TECHNOLOGY CO. LTD	B870
BYD(Shangluo)Industrial Co.Ltd Shanghai BYD Co. Ltd	B871

Äriühingu nimi	TARICi lisakood
Shanghai Chaori Solar Energy Science & Technology Co. Ltd	B872
Propsolar (Zhejiang) New Energy Technology Co. Ltd Shanghai Propsolar New Energy Co. Ltd	B873
Lianyungang Shenzhou New Energy Co. Ltd Shanghai Shenzhou New Energy Development Co. Ltd SHANGHAI SOLAR ENERGY S&T CO. LTD	B875
Jiangsu ST-Solar Co. Ltd Shanghai ST-Solar Co. Ltd	B876
Shanghai Topsolar Green Energy Co. Ltd	B877
Shenzhen Sacred Industry Co. Ltd	B878
Leshan Topray Cell Co. Ltd Shanxi Topray Solar Co. Ltd Shenzhen Topray Solar Co. Ltd	B880
Shanghai Sopray New Energy Co. Ltd Sopray Energy Co. Ltd	B881
Ningbo Sun Earth Solar Energy Co. Ltd NINGBO SUN EARTH SOLAR POWER CO. LTD SUN EARTH SOLAR POWER CO. LTD	B882
TDG Holding Co. Ltd	B884
Tianwei New Energy (Chengdu) PV Module Co. Ltd Tianwei New Energy Holdings Co. Ltd Tianwei New Energy (Yangzhou) Co. Ltd	B885
Wenzhou Jingri Electrical and Mechanical Co. Ltd	B886
Winsun New Energy Co. Ltd	B887
Wuhu Zhongfu PV Co. Ltd	B889
Wuxi Saijing Solar Co. Ltd	B890
Wuxi Solar Innova PV Co. Ltd	B892
China Machinery Engineering Wuxi Co. Ltd Wuxi Taichang Electronic Co. Ltd Wuxi Taichen Machinery & Equipment Co. Ltd	B893
Shanghai Huanghe Fengjia Photovoltaic Technology Co. Ltd State-run Huanghe Machine-Building Factory Import and Export Corporation Xi'an Huanghe Photovoltaic Technology Co. Ltd	B896

Äriühingu nimi	TARICi lisakood
Wuxi LONGi Silicon Materials Co. Ltd Xi'an LONGi Silicon Materials Corp.	B897
LERRI Solar Technology (Zhejiang) Co. Ltd	B898
Yuhuan BLD Solar Technology Co. Ltd Zhejiang BLD Solar Technology Co. Ltd	B899
Yuhuan Sinosola Science & Technology Co. Ltd	B900
Yunnan Tianda Photovoltaic Co. Ltd	B901
Zhangjiagang City SEG PV Co. Ltd	B902
Zhejiang Global Photovoltaic Technology Co. Ltd	B904
Zhejiang Heda Solar Technology Co. Ltd	B905
Zhejiang Jiutai New Energy Co. Ltd Zhejiang Topoint Photovoltaic Co. Ltd	B906
Zhejiang Kingdom Solar Energy Technic Co. Ltd	B907
Zhejiang Koly Energy Co. Ltd	B908
Zhejiang Longbai Photovoltaic Tech Co. Ltd	B909
Zhejiang Mega Solar Energy Co. Ltd Zhejiang Fortune Photovoltaic Co. Ltd	B910
Zhejiang Shuqimeng Photovoltaic Technology Co. Ltd	B911
Zhejiang Shinew Photoelectronic Technology Co. Ltd	B912
Zhejiang SOCO Technology Co. Ltd	B913
Zhejiang Sunflower Light Energy Science & Technology Limited Liability Company Zhejiang Yauchong Light Energy Science & Technology Co. Ltd	B914
Zhejiang Tianming Solar Technology Co. Ltd	B916
Zhejiang Trunsun Solar Co. Ltd Zhejiang Beyondsun PV Co. Ltd	B917
Zhejiang Wanxiang Solar Co. Ltd WANXIANG IMPORT & EXPORT CO LTD	B918
Zhejiang Xiongtai Photovoltaic Technology Co. Ltd	B919
ZHEJIANG YUANZHONG SOLAR CO. LTD	B920
Zhongli Talesun Solar Co. Ltd	B922
ZNSHINE PV-TECH CO. LTD	B923
Zytech Engineering Technology Co. Ltd	B924

II LISA

Äriühingu nimi	TARICi lisakood
Jiangsu Aide Solar Energy Technology Co. Ltd	B798
Alternative Energy (AE) Solar Co. Ltd	B799
Anhui Chaoqun Power Co. Ltd	B800
Anhui Titan PV Co. Ltd	B803
TBEA SOLAR CO. LTD Xi'an SunOasis (Prime) Company Limited XINJIANG SANG'O SOLAR EQUIPMENT	B804
Changzhou NESL Solartech Co. Ltd	B806
Dotec Electric Co. Ltd	B928
Greenway Solar-Tech (Shanghai) Co. Ltd Greenway Solar-Tech (Huaian) Co. Ltd	B821
GS PV Holdings Group	B823
Jiangyin Shine Science and Technology Co. Ltd	B843
King-PV Technology Co. Ltd	B848
Ningbo Best Solar Energy Technology Co. Ltd	B855
Ningbo Huashun Solar Energy Technology Co. Ltd	B856
Qingdao Jiao Yang Lamping Co. Ltd	B867
SHANGHAI SHANGHONG ENERGY TECHNOLOGY CO. LTD	B874
Shenzhen Sungold Solar Co. Ltd	B879
SUZHOU SHENGLONG PV-TECH CO. LTD	B883
Worldwide Energy and Manufacturing USA Co. Ltd	B888
Wuxi Shangpin Solar Energy Science and Technology Co. Ltd	B891
Wuxi UT Solar Technology Co. Ltd	B894
Xiamen Sona Energy Co. Ltd	B895
Zhejiang Fengsheng Electrical Co. Ltd	B903
Zhejiang Yutai Photovoltaic Material Co. Ltd	B930
Zhejiang Sunrupu New Energy Co. Ltd	B915

III LISA

Koos äriühingu poolt Euroopa Liitu müüdava kaubaga, mille suhtes kehtib hinnakohustus, esitatakse faktuurarve, mis sisaldab järgmisi andmeid.

1. Pealkiri „HINNAKOHUSTUSEGA SEOTUD KAUBA FAKTUURARVE“.
2. Faktuurarve väljastanud äriühingu nimi.
3. Faktuurarve number.
4. Faktuurarve väljastamise kuupäev.
5. TARICi lisakood, mille alla kuuluvate arves kirjeldatud kaupade tollivormistus tehakse Euroopa Liidu piiril.
6. Kauba täpne ja selge kirjeldus ning
  - tootekood,
  - tootekoodi tehniline kirjeldus,
  - äriühingu tootekood,
  - CN-kood,
  - kogus (ühikutes, mida väljendatakse vattides).
7. Müügingitingimuste kirjeldus, sealhulgas:
  - ühiku hind (vatid),
  - kohaldatavad maksetingimused,
  - kohaldatavad tarnetingimused,
  - kõik allahindlused ja hinnavähendid.
8. Importijana tegutseva äriühingu nimi, kellele äriühing väljastab otse arve.
9. Faktuurarve väljastanud äriühingu töötaja nimi ja järgmine allkirjastatud avaldus:

„Mina, allakirjutanu, kinnitan, et käesoleva arvega hõlmatud kaupade müük otseeksportiks Euroopa Liitu toimub [ÄRIÜHINGU NIMI] pakutud ja Euroopa Komisjoni poolt rakendusotsusega 2013/707/EL heaks kiidetud hinnakohustuse raames ja tingimuste kohaselt. Kinnitan, et käesoleval arvel esitatud teave on täielik ja õige.“

IV LISA

Ekspordikohustuse sertifikaat

Koos äriühingu poolt Euroopa Liitu müüdava kaubaga, mille suhtes kehtib hinnakohustus, esitab kaubanduskoda iga faktuurarve puhul ekspordikohustuse sertifikaadi, mis sisaldab järgmisi andmeid.

1. Hiina masinate ja elektroonikatoodete impordi ja ekspordi kaubanduskoja (China Chamber of Commerce for Import & Export of Machinery & Electronic Products – CCCME) nimi, aadress ning faksi- ja telefoninumber.
2. Rakendusotsuse 2013/707/EL lisa nimetatud ja faktuurarve väljastanud äriühingu nimi.
3. Faktuurarve number.
4. Faktuurarve väljastamise kuupäev.
5. TARICi lisakood, mille alla kuuluvate arves kirjeldatud kaupade tollivormistus tehakse Euroopa Liidu piiril.
6. Kauba täpne kirjeldus, sealhulgas:
  - 1) tootekood,
  - 2) kauba tehniline kirjeldus, äriühingu tootekood (kui see on olemas),
  - 3) CN-kood.
7. Täpne kogus ühikutes, mida väljendatakse vattides.
8. Sertifikaadi number ja kehtivuse lõppemise kuupäev (kolm kuud alates väljaandmisest).
9. Sertifikaadi väljastanud kaubanduskoja töötaja nimi ja järgmine allkirjastatud avaldus:

„Mina, allakirjutanu, kinnitan, et käesolev sertifikaat on antud müüdava kaubaga kaasneva faktuurarvega hõlmatud kaupade otseeksports Euroopa Liitu vastavalt hinnakohustusele ning et see on välja antud [äriühingu nimi] pakutud ja Euroopa Komisjoni poolt rakendusotsusega 2013/707/EL heaks kiidetud hinnakohustuse raames ja tingimuste kohaselt. Kinnitan, et käesolevas sertifikaadis esitatud teave on täpne ja sellega hõlmatud kogus ei ületa kohustusega ettenähtud piirmäära.“
10. Kuupäev.
11. Allkiri ja kaubanduskoja pitser.

V LISA

Koos äriühingu poolt Euroopa Liitu müüdava kaubaga, mille suhtes kohaldatakse dumpinguvastaseid tollimakse, esitatakse faktuurarve, mis sisaldab järgmisi andmeid.

1. Pealkiri „DUMPINGUVASTASE JA TASAKAALUSTAVA TOLLIMAKSUGA MAKSUSTATAVA KAUBA FAKTUURARVE“.
  2. Faktuurarve väljastanud äriühingu nimi.
  3. Faktuurarve number.
  4. Faktuurarve väljastamise kuupäev.
  5. TARICi lisakood, mille alla kuuluvate arves kirjeldatud kaupade tollivormistus toimub Euroopa Liidu piiril.
  6. Kauba täpne ja selge kirjeldus ning
    - tootekood,
    - tootekoodi tehniline kirjeldus,
    - äriühingu tootekood,
    - CN-kood,
    - kogus (ühikutes, mida väljendatakse vattides).
  7. Müügitingimuste kirjeldus, sealhulgas:
    - ühiku hind (vatid),
    - kohaldatavad maksetingimused,
    - kohaldatavad tarnetingimused,
    - kõik allahindlused ja hinnavähendid.
  8. Faktuurarve väljastanud äriühingu töötaja nimi ja allkiri.
-

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2017/368,**2. märts 2017,****millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 ⁽¹⁾,võttes arvesse komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmäärust (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga, ⁽²⁾ eriti selle artikli 136 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Rakendusmääruses (EL) nr 543/2011 on sätestatud vastavalt mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voo ru tulemustele kriteeriumid, mille alusel kehtestab komisjon kolmandatest riikidest importimisel kõnealuse määruse XVI lisa A osas sätestatud toodete ja ajavahemike kohta kindlad impordiväärtused.
- (2) Iga turustuspäeva kindel impordiväärtus on arvatud rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 136 lõike 1 kohaselt, võttes arvesse päevaandmete erinevust. Seetõttu peaks käesolev määrus jõustuma selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesoleva määruse lisas määratakse kindlaks rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikliga 136 ette nähtud kindlad impordiväärtused.

*Artikkel 2*Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 2. märts 2017

Komisjoni nimel
presidendi eest
põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi
peadirektor
Jerzy PLEWA

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.⁽²⁾ ELT L 157, 15.6.2011, lk 1.

LISA

Kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril

(eurot 100 kg kohta)

CN-kood	Kolmanda riigi kood ⁽¹⁾	Kindel impordiväärtus
0702 00 00	EG	235,2
	IL	149,3
	MA	90,0
	TR	92,9
	ZZ	141,9
0707 00 05	MA	79,2
	TR	177,0
	ZZ	128,1
0709 91 00	EG	97,7
	ZZ	97,7
0709 93 10	MA	51,8
	TR	151,2
	ZZ	101,5
0805 10 22, 0805 10 24, 0805 10 28	EG	45,0
	IL	72,5
	MA	48,3
	TN	49,2
	TR	73,7
	ZZ	57,7
	ZZ	57,7
0805 50 10	EG	74,7
	TR	77,0
	ZZ	75,9
0808 10 80	CN	116,5
	US	128,5
	ZZ	122,5
0808 30 90	CL	225,3
	CN	88,7
	ZA	115,2
	ZZ	143,1

⁽¹⁾ Riikide nomenklatuur on sätestatud komisjoni 27. novembri 2012. aasta määruses (EL) nr 1106/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 471/2009 (mis käsitleb ühenduse statistikat väliskaubanduse kohta kolmandate riikidega) seoses riikide ja territooriumide nomenklatuuri ajakohastamisega (ELT L 328, 28.11.2012, lk 7). Kood „ZZ“ tähistab „muud päritolu“.

OTSUSED

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/369,

27. veebruar 2017,

millega kehtestatakse kontrollimeetmed 2-[[1-(tsükloheksüülmetüül)-1H-indool-3-karbonüül]amino]-3,3-dimetüülbutaanhappe metüülestri (MDMB-CHMICA) suhtes

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 10. mai 2005. aasta otsust 2005/387/JSK uusi psühhoaktiivseid aineid käsitleva teabe vahetuse, riski hindamise ja kontrolli kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 8 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse laiendatud teaduskomitee koostas eristungil otsuse 2005/387/JSK kohaselt riskihindamisaruande uue psühhoaktiivse aine 2-[[1-(tsükloheksüülmetüül)-1H-indool-3-karbonüül]amino]-3,3-dimetüülbutaanhappe metüülestri (MDMB-CHMICA) kohta ja esitas selle aruande sejärel 28. juulil 2016 komisjonile ja nõukogule.
- (2) MDMB-CHMICA liigitatakse sünteetiliseks kannabinoidretseptori agonistiks. Sünteetilisi kannabinoidretseptori agoniste tuntakse ka sünteetiliste kannabinoididena, mis on keemiliselt mitmekesine ainete rühm, mille funktsionaalsed omadused on samalaadsed toimega, mida avaldab Δ^9 -tetrahydrokannabinool (Δ^9 -THC), mis on üks peamisi kanepi psühhoaktiivseid toimeaineid. Δ^9 -THC ja kaks sünteetilist kannabinoidi naftaleen-1-üül (1-pentüül-1H-indool-3-yl)metanoon (JWH-018) ja 1-(5-fluoropentüül)-1H-indool-3-yl)-(naftaleen-1-üül)-metanoon (AM-2201) on ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooni kohaselt kontrollitavad sünteetilised kannabinoidretseptori agonistid.
- (3) Kuna MDMB-CHMICA toime on väga tugev ja nn seaduslikes uimastites esineb seda ühendit väga erinevates kogustes, kaasneb sellega väga suur ägeda mürgistuse oht.
- (4) MDMB-CHMICA on liidus uimastiturul olnud kättesaadav alates vähemalt 2014. aasta augustist ja seda on tuvastatud 23 liikmesriigis. Seda müüakse tavaliselt uimastitarvete pooides kaubandusliku kaubamärgi all nn seadusliku uimastina, samuti internetis kui kanepi nn seaduslikku aseainet. Kättesaadav teave osutab, et MDMB-CHMICA pulbri hulgikoguseid toodetakse Hiinas asuvates keemiaettevõtetes. Need imporditakse liitu, kus neid töödeldakse ja pakendatakse kaubanduslikesse suitsetamissegudesse või müüakse pulbrina. Ei ole teavet, mis viitaks MDMB-CHMICA tootmisele liidu territooriumil.
- (5) MDMB-CHMICA-d manustatakse tavaliselt nn seadusliku uimastina kasutusvalmist kaubanduslikust tootest saadud või harvematel juhtudel omavalmistatud taimse segu suitsetamisega. Kaubanduslike toodete puhul tavaliselt ei märgita, kas toode sisaldab MDMB-CHMICA-d või muid sünteetilisi kannabinoidretseptori agoniste. Seetõttu ei pruugi paljud MDMB-CHMICA-ga kokku puutuvad isikud teada, et nad seda ainet kasutavad. Lisaks ei pruugi need tarbijad teada tarbitava annuse suurust. Samuti võib aine segunemine taimse materjaliga olla tootmisprotsessis ebahühtlane, mille tulemusel on mõnes tootes kannabinoidi kontsentratsioon kohati väga kõrge, mis suurendab ägeda mürgistuse ja mürgistuste epideemia ohtu.

⁽¹⁾ ELT L 127, 20.5.2005, lk 32.

⁽²⁾ 14. veebruari 2017. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

- (6) Kätesaadavad andmed osutavad, et MDMA-CHMICA kasutavad kanepitarbijad, nn psühhonaudid ja isikud, keda regulaarselt narkotestiga kontrollitakse, sh vanglas viibivad isikud.
- (7) Kuigi ei ole konkreetset teavet MDMA-CHMICA võimaliku mõju kohta vahetule sotsiaalsele keskkonnale või ühiskonnale tervikuna, on mitmes raportis osutatud, et kasutamine võib põhjustada vägivaldsust ja agressiivsust. Lisaks osutab MDMA-CHMICA tuvastamine joores juhtimise kahtluse juhtudel võimalikule avaliku ohutuse seisukohast ulatuslikumale ohule.
- (8) Kaheksa liikmesriiki on registreerinud kokku 28 surma- ja 25 ägeda mürgistuse juhtumit, mille puhul tuvastati MDMA-CHMICA esinemine. MDMA-CHMICA laiemal kättesaadavusel ja ulatuslikumal kasutamisel võivad olla rasked tagajärjed üksikisikute tervisele ja rahvatervisele.
- (9) Ei ole piisavalt andmeid, et teha järeldusi organiseeritud kuritegevuse võimaliku seotuse kohta MDMA-CHMICA liidus tootmise, levitamise, salakaubaveo ja tarnimisega.
- (10) MDMA-CHMICA ei ole loetletud ÜRO 1961. aasta narkootiliste ainete ühtse konventsiooni ega ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooni alusel kontrollitava ainena. MDMA-CHMICA on aga loetletud ainete hulgas, mille läbivaatamist kaalutakse 38. Maailma Terviseorganisatsiooni uimastisõltuvuse eksperdikomisjonis, mis esitab ÜRO narkootiliste ainete komisjonile soovitud asjakohaseks peetavate kontrollimeetmete kohta.
- (11) MDMA-CHMICA-l puudub teadaolev või tunnustatud meditsiiniline kasutus inimtervishoius või veterinaarias. Pärast selle aine ilmumist uimastiturule on seda kasutatud analüüsi võrdlusainena ja selle keemilisi, farmakoloogilisi ja toksikoloogilisi omadusi on uuritud teadusuuringute raames, kuid miski ei viita sellele, et seda kasutatakse muudel eesmärkidel.
- (12) Riskihindamisaruandes tõdetakse, et MDMA-CHMICA kohta on vähe teaduslikke tõendeid ning rõhutatakse, et on vaja edasisi teadusuuringuid. Siiski on ainest tervisele ja ühiskonnale tuleneva ohu kohta kättesaadavad tõendid ja andmed piisavad, et nende alusel kehtestada MDMA-CHMICA suhtes kogu liidus kontrollimeetmed.
- (13) Arvestades, et kümme liikmesriiki on oma õigusaktides kehtestanud MDMA-CHMICA suhtes kontrolli Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooni alusel ja viis liikmesriiki on kehtestanud vastava kontrolli muude seadusandlike meetmetega, aitaks selle aine kontrollimeetmete kehtestamine kogu liidus vältida takistuste tekkimist piiriüleses õiguskaitstes ja õigusalasest koostöös ning aitaks kaitsta ohtude eest, mida selle aine kättesaadavus võiks põhjustada.
- (14) Otsusega 2005/387/JSK antakse nõukogule rakendamisvolitused, et liidu tasemel kiiresti ja eksperditeadmistele tuginedes reageerida liikmesriikide poolt avastatud ja teada antud uute psühhootiivsete ainete esilekerkimisele, kehtestades liidus nimetatud ainete suhtes kontrollimeetmed. Kuna on täidetud selliste rakendamisvolituste teostamiseks vajalikud tingimused ja kord, tuleks võtta vastu rakendusotsus, et kehtestada MDMA-CHMICA suhtes kontrollimeetmed kogu liidus.
- (15) Otsus 2005/387/JSK on Taani jaoks siduv ning seepärast osaleb Taani käesoleva otsuse (millega rakendatakse otsust 2005/387/JSK) vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (16) Otsus 2005/387/JSK on Iirimaa jaoks siduv ning seepärast osaleb Iirimaa käesoleva otsuse (millega rakendatakse otsust 2005/387/JSK) vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (17) Otsus 2005/387/JSK ei ole Ühendkuningriigi jaoks siduv ning seepärast ei osale Ühendkuningriik käesoleva otsuse (millega rakendatakse otsust 2005/387/JSK) vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Uue psühhootiivse aine 2-[[1-(tsükloheksüülmethyl)-1H-indool-3-karbonüül]amino]-3,3-dimetüülbutaanhappe metüülestri (MDMA-CHMICA) suhtes kehtestatakse kogu liidus kontrollimeetmed.

Artikkel 2

Liikmesriigid võtavad oma siseriikliku õiguse kohaselt niipea kui võimalik, kuid hiljemalt 4. märtsiks 2018 vajalikud meetmed, et kehtestada artiklis 1 osutatud uue psühhoaktiivse aine suhtes kontrollimeetmed ja kriminaalkaristused, mis on ette nähtud liikmesriigi õigusega ja on kooskõlas kohustustega, mis tulenevad ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsioonist.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat otsust kohaldatakse kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel, 27. veebruar 2017

Nõukogu nimel

eesistuja

K. MIZZI

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/370,**1. märts 2017,****millega muudetakse rakendusotsust 2014/909/EL, pikendades Itaalias kehtivate teatavate väikese tarumardika vastaste kaitsemeetmete kohaldamisperioodi ja muutes nende meetmetega hõlmatud piirkondade loetelu***(teatavaks tehtud numbri C(2017) 1321 all)***(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 11. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturu väljakujundamisega, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 4,võttes arvesse nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiivi 90/425/EMÜ, milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturu väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrole, ⁽²⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni rakendusotsusega 2014/909/EL ⁽³⁾ on sätestatud teatavad kaitsemeetmed pärast seda, kui Itaalia teatas väikese tarumardika (*Aethina tumida*) esinemisest Calabria ja Sitsiilia maakonnas. Seda otsust kohaldatakse 31. märtsini 2017.
- (2) Itaalia teatas 18. jaanuaril 2017 komisjonile rakendusotsuse 2014/909/EL kohaste kontrollide ja epidemiooloogiliste uuringute tulemustest ning asjaomastes Itaalia piirkondades väikese tarumardika esinemise aktiivse järelevalve käigus saadud tulemustest. Täpsemalt teatati, et pärast seda, kui 2014. aasta novembris tehti kindlaks üks eraldiseisev juhtum, mille põhjustasid Calabria maakonnast toodud tarud ja mis kiiresti avastati, ei ole Sitsiilia maakonnas saastejuhtumeid esinenud. Seepärast on Itaalia otsustanud Sitsiilias varem kehtestatud kaitsetsooni kõrvaldada, kuid säilitada järelevalvemeetmed nii endises kaitsetsoonis kui ka ülejäänud piirkonnas.
- (3) Maailma Loomatervishoiu Organisatsiooni (OIE) sätestatud rahvusvahelistes standardites on soovitatud, et enne, kui piirkonnale antakse taas haigusvaba staatus, tuleb teha haiguspuhangu järel viis iga-aastast uuringut. 2016. aasta lõpuks on Itaalia teinud Sitsiilias juba kaks iga-aastast uuringut, mille tulemused olid positiivsed. Itaalia on võtnud kohustuse jätkata uuringuid ning edastada komisjonile nende tulemused ja mistahes võimalikud epidemiooloogilise olukorra muutused.
- (4) Komisjoni poolt Itaalias 13.–17. juunil 2016 läbiviidud teabekogumislähetuse asjakohase järelduse alusel võib kokkuvõttes öelda, et ainuke sisse toodud saaste juhtum Sitsiilias on tulemuslikult kõrvaldatud. Seal jätkuvalt toimuv järelevalve annab selles osas lisakindluse ja aitab muuta piirkonna aja jooksul rahvusvaheliselt tunnustatud haigusvabaks piirkonnaks.
- (5) Samas on Calabria maakonnas 2014. aastast alates avastatud uusi saastejuhtumeid, täpsemalt avastati 2016. aastal 41 saastejuhtumit.
- (6) Seega tuleks jätta Sitsiilia välja loetelust, kus on esitatud rakendusotsuse 2014/909/EL kohaste kaitsemeetmetega hõlmatud piirkonnad. Samas aga on Calabria maakonna puhul vaja kõnealuses otsuses sätestatud kaitsemeetmete kohaldamist pikendada.
- (7) Meetmete kohaldamisaeg ja kehtivad meetmed tuleks läbi vaadata niipea, kui asjaomaste Itaalia piirkondade epidemioloogilise olukorra kohta on saadud uut teavet.

⁽¹⁾ EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13.⁽²⁾ EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29.⁽³⁾ Komisjoni 12. detsembri 2014. aasta rakendusotsus 2014/909/EL, mis käsitleb teatavaid kaitsemeetmeid seoses väikese tarumardika esinemise kinnitatud juhtumitega Itaalias (ELT L 359, 16.12.2014, lk 161).

- (8) Rakendusotsust 2014/909/EL tuleks vastavalt muuta.
- (9) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsuse 2014/909/EL artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 4

Käesolevat otsust kohaldatakse 31. märtsini 2019.“

Artikkel 2

Rida „Sitsiilia maakond: kogu maakond“ jäetakse rakendusotsuse 2014/909/EL lisas esitatud tabelist välja.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 1. märts 2017

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Vytenis ANDRIUKAITIS

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET